

YANGO Y'IRĔNDÂ Y'ORUNDA:

KALUNLIO P'AVILA GO HEBREW NLI GREEK,

GO

NKAMBINLI YI MPONGWE,

GO

MISYÂN Y'AMĔRIKA, GO GABOON, WEST AFRIKA.

SOME BOOKS OF THE

OLD AND NEW TESTAMENTS,

TRANSLATED OUT OF THE ORIGINAL TONGUES

INTO THE MPONGWE,

AT THE AMERICAN MISSION, IN GABOON, WEST AFRICA.

VOL. II.

NEW YORK:
AMERICAN BIBLE SOCIETY,
INSTITUTED IN THE YEAR MDCCCXVI.

1885.

[*Mpongwe, Prov., Ps., Is., & Acts.*]

ANA NLI NKÂNDÂ YI YANGO YINLÂ, NLI NTANGO YI WONJO YA YO.

SINKOGO.

EWONJO 1.

INKOGO si Solomon,
Oŋwa' wi Devid, oga wi Isreël;
2 Go kotiz' imia nl'orevunlo,
Go jenl' agamba m'ikotiza;
3 Go bâng' orevunlo w'imia,
Ogiligili, ijĕkĕlia, nl'ogore.
4 Go p'itemu avonlo,
Gore oŋwânlome imia nl'okĕli.
5 Oma w'imia e be jâgâ agund' inĕnga,
Nl'oma w'ikotiza e be dĕng' orevunlo w'imia:
6 Go kotize nkogo nl'ibĕngunla sa yo,
Agamba m'anlaga w'imia nl'ewiriĕ zao.
7 Itia si Jehova so nle ipakilia s'imia;
Ndo imia nl'orevunlo yo pĕdio nle dâsyu,
8 Oŋ' wami, yâgâ orevunlo wa reri yâ;
Kâ ar*ig*' ivanga nyi ngi yâ:
9 Kânde mi be doanl' okoruĕ w'eranga gw'ewonjo zâ,
Nl' impanga g'ompele wâ.
10 Oŋ' wami, jâgâ ave w'asyâriâ, ay*i*vira.
11 Ja w'abulia nlĕ, Yogo nl'azuĕ,
Azuĕ ga zyâte go povize ntyinla,
Azuĕ ga venginle ntyâria mpângâ fâ om' âre mbemi:

12 Azuĕ ga mĕnle wao bâ ga oronginlo;
Nla râ, ga wao wi suminla gw'ivemba:
13 Azuĕ be dĕnge yâma via yodu,
Ayonlie nago sazyo nl'imanlo;
14 Liva nla zuĕ g'ozamb' omo.
Azuĕ ga loanle nli puka mo.
15 Oŋ' wami, agĕnda go mpânlâ nla wao;
Rĕndie ntyozyo yâ go mpânlâ yao:
16 Kânde intyozyo sao si pule mango gw'ibe,
Anlĕgiza go povize ntyinla:
17 —Rĕti mondo yi puro gw'antyâ mi nyânli edu vâ
nyawĕ:—
18 Ndo wi syâte ntyinli yaomĕ;
Wi penginla ntyâria menlâ yaomĕ.
19 Yenlâ re om' edu o kwĕr' imanlo,
Nyi tomb' emenlâ z'oma mĕ o nivi nyo.
20 Imia si tonga gw'igala,
Si kâgunl' inyoi nyĕ gw'impânlâ;
21 Si tonga gw'imbor' impolo s'idatanlo;
Gw'inungunla s'aguge m'igala;
Go nka' mpolo si kâgunli' agambi mĕ.
22 Olingo sanli wi re nluĕ, itemu, go tând' ipikilia
s'itemu,
Nli mângi tâwa tândia ikui yaomĕ nl'irâwo,
Nli dâsyu bik' imia?
23 Galuanli nl'itevunli sam;
Vonlanli, mbe jir' inlinli nyam gore nluĕ,
M'be mieza nluĕ agambi mam.
24 Kânde mi aweli, nl'anluĕ j*i*vira;
Mi avĕpi ogâ wam, ndo n*a*k' oma.
25 Ndo anlu' atomb' imondâ sam;
Nl'orevunlo wam anlu' agami wo;
26 Miĕ, m'be jânle njuke yanli;
M'be syĕlia go be bia iti' sanli;
27 Go be bia iti' sanli g'etumbangonja,
Nla go be bia ijilizi sanli g'efizagĕnge;
Go be bie njuke nl'azyingo gore nluĕ.
28 Sambo wi be fwelia miĕ, ndo m'be j*i*vira;
Wi be buta miĕ ayenjinla, ndo wi be d*e*nga miĕ.
29 Kânde w'anlumb' imia,

Wi tânda k'itia si Jehova;
30 Wi bik' mondâ sam;
W'avĕdi kĕ irevunlo yam yodu.
31 Sambo wi ga ny'ilonda y'impânlâ sao;
Ayoraga nl'ipivi sao.
32 Kânde nkegwinli y'itemu yi be jonliza wao;
Nl'otemu wi dâsyu wi be jiliza wao.
33 Ndo om' edu o poganlio miĕ, e be doanla inaka fà,
E be doanla duĕre gw'itia si njuke.

EWONJO 2.

OŊ' wami, jâ m'abâng' agambi mam,
Ayumbunl' isombi sam gore wĕ,
2 Inlĕ, o poganli' oroi wâ gw'imia,
Alam̃ini' orĕmi wâ gw'ikotiza;
3 I, jâ m̃'afwelia imia,
Nli tombinl' inyoi nyâ ṽ'ikotiza;
4 Jâ m'abuta so ga syika yapupu,
Nli pazya so g'anliva mi re jumbunlo pa,
5 Gambĕnle o akotiz' itia si Jehova,
Alĕng' imia s'Anyambiĕ.
6 Kânde Jehova ayĕ p'imia,
G'ogwanli wĕ kâgw' imia nl'ikotiza.
7 E piginl' avia onlungunlo,
Ayĕ nguṽa gore wao wi kĕnda gore.
8 E penjavenj' impânlâ s'ijĕkĕlia,
Aṽandaminle mpânlâ y'anlagi wĕ aṽia.
9 Gambĕnle o akotiz' orĕti, ijĕkĕlia,
Ogore—mpânlâ edu mbia.
10 Go be jinginl' imia g'orĕmi wâ,
Aloanle mienli onligi gw'inlinli nyâ;
11 Avonlo mi be bandaminlâ
Ikotiza si be penjavenjâ;
12 Go tombâ go mpânlâ y'ibe,
Gore omâ sapilia;
13 Wi tig' impânlâ s'ogore;
Go kĕnda gw'impânlâ si mpiri;
14 Wi tânde janj' ibe,
Arândiag' ikui yaomĕ nl'isapilia s'ibe.
15 Impânlâ sao si re rĕgâ,

Kâ wao wi feviz' impanli sao;
16 Go tombâ gor' eṽoṽe,
Gor' oñant' ogĕnda o dândâlia nl'agambi mĕ;
17 O tige ndeg' w'erumbe zĕ
Aleṽanle njeka y'Anyambiĕ yĕ.
18 Kânde nag' wĕ yi dâminla gw'ijuwa,
Nl'impânlâ sĕ *si suminla* go bende.
19 Aṽ*i*nliz' omâ kĕnda gore yĕ,
Wi bângiza k'impânlâ s'eñenlâ.
20 Inlĕ, o ga gĕnde go mpânlâ y'anlag' aṽia,
Avenjavenj' impânlâ s'anlaga w'arĕti.
21 Kânde mângi w'orĕti wi be doanla go ntye,
Nl'anlaga w'ogore wi be tiganla go yo.
22 Ndo anlag' ave wi be tenlo go ntye,
Nl'igândi yi be todunlo go yo.

EWONJO 3.

Oŋ' wami, al*e*ṽanl' ivangi nyam;
Kâ orĕmi wâ penjavenj' isombi sam;
2 Kânde nla so, ndavinli y'intyugu, nl'impuma y'eñenlâ,
Nl'añĕnjĕ mi be kundo gore wĕ.
3 Nkĕngâ nl'orĕti w'ar*i*gâ;
Gorinla wo g'ompele wâ,
Rĕnda yo gw'ezango z'orĕmi wâ.
4 Yenlâ be dĕngâ mĕpinlo nl'iboña
Gw'antyâ m'Anyambiĕ nl'anlaga.
5 Ṽekeli' Anyambiĕ nl'orĕmi wâ wodu;
Kâ aṽ*e*kel' ikotizi sâmĕ.
6 Gw'ijanji sâ sodu mĕmĕ,
Gambĕnlĕ atevâ impanlâ sâ sodu.
7 Al*o*anla nl'imia gw'antyâ mâmĕ;
Riage Jehova, kâ tĕndia ibe.
8 Yo be doanl' ogandaga g'oganji wâ,
Nli ntyâmbĕ go pi yâ.
9 Lirie Jehova nl'anlivi mâ,
Nl'inyenli sâ idonga sodu:
10 Yenlâ be jonlio inago sâ s'inya nl'ibunla,
Nl'akutu mâ mi be povaga nl'ivĕ inyânla.
11 Oŋ' wami avĕdi' orevunlo wi Jehova,

Avika kĕ ntyĕmbâ yĕ.
12 Kânde Jehova e tevunl' oma mĕ o tândo ndĕ;
Ga rerĕ oŋwanla o tândo ndĕ.
13 Ozavinlo gore oma o dĕng' imia,
Nl'oma o bâng' ikotiza.
14 Kânde agolo ma so mi r'ambia kwĕ nli sâlâwâlâ,
Nl'inyenla sa so sibia kwẹ nli goldi.
15 Ijonla sa so si re viaganlo nl'ado ambia,
Nli ya yâ via yodu y'agĕnlizọ nla so.
16 Ndav̄inli y'intyugu yi re g'ogâ wĕ onlom̄iĕ,
Nla g'onyantwĕ anliva nl'idirio.
17 Impani sĕ so nle impan' imbia,
Nl'impânlâ sĕ sodu s'am̄ĕnjĕ.
18 So nl'erere z'em̄enlâ gore mângi wi kota so,
Ozavinlo gore om' edu o simbia so.
19 Jehova alov̄i ntye nl'imia,
Kâ yĕ doanliz' orowa nl'ikotiza.
20 Nl'imi' sĕ ikeva yi jânla,
Nli vindi yi syonli' ompĕmbe.
21 Oŋ' wami, s'alubwa gw'antyâ mâ,
Venjavenj' ipikilia nl'avonlo;
22 Yenlâ be doanl' em̄enlâ gw'inlinli nyâ,
Nl'eranga g'ompeli wâ.
23 Gambĕnlĕ o akanganla go mpânlâ yâ njuke fâ,
Nl'ogolo wâ wi be pom̄o nl'ibako.
24 Jâ m̄'ananla o be tia,
I, o be nanla, kâ antyâvinlâ mâ doanl' ambia.
25 Aria itia si ndumbaga,
Nlâ ijiliza s'ânlag' ave ja s'abia.
26 Kânde Jehova e be doanl' ibekeli' sâ,
Avenjavenj' ogolo wâ w'agoto.
27 Azimbie ya v̄ia gore omâ niva yo,
Ja ngulu yi re g'ogâ wâ go dĕnda yo,
28 Awulinlie ndeg' wâ inlĕ, gĕnda,
Kâ fwinlie mĕnlĕ, m'be pâ;
Ja zi re nla wĕ.
29 Aviv' imbe gore ndeg' wâ;
Go doanlĕ piĕrĕ nla wĕ nli mbundaki.
30 Ayom̄anla nl'oma m̄pungu fâ,
Ja e pa dendâ mbe.

31 Ayenl' oma wi mbao ŋandi;
Avinja k'impanli sĕ.
32 Kânde Jehova e bik' ozapilio,
Ndo elâmbe zĕ zi re gor' agore.
33 Ozavo wi Jehova wi re go nago y'orĕgâ,
Ndo iloanlo ny'arĕti nyo savinlo *ndė*.
34 E syĕlia ivĕdi;
Ndo e kanla ikendekende.
35 W'imia wi be jig' ivenda,
Ndo ntyânli yi be doanl' iboŋwa si dâsyu.

EWONJO 4.

YÂGÂNLI, awanla, orevunlo wa rerĕ,
Kâ poganlionl' imia nl'ikotiza.
2 Kânde mi pa nluĕ inĕnja sibia:
Ariganl' inĕnji sam.
3 Mi avegagi oŋwanla wa reri yam,
Olĕle nl'omo dadiĕ g'ozyo wi ngwe yam,
4 Anlĕnjiĕ miĕ kĕ, awulinlia miĕ inlĕ,
Orĕmi wâ wi ga got' agambi mam ngwasi,
Venjavenj' isombi sam kâ doanla.
5 Lĕng' imia, lĕng' ikotiza, alevanla so,
Agegw' avila gw'agamba m'ogwanli wam.
6 Ariga mo, mi be penjavenjâ:
Rânda mo, kâ mo bandaminlâ.
7 Imia nle osa' ompolomĕ, lĕng' imia,
Nla gw'idĕngi sâ sodu lĕng' ikotiza.
8 Zuminlia so si be pom̃iâ;
Si be pendiâ jâ m̃'asyangunla so.
9 Si be pâ okorue w'eranga gw'ewonjo zâ,
Korowa y'ivenda yi be po wĕ.
10 Voganli', oŋ' wami, kâ bâng' ibuli sami;
Gambĕnlĕ impuma y'em̃enlâ y'abunlio wĕ.
11 Go mpânlâ y'imia mi anlĕnjiâ,
Mi agĕndiâ gw'impânlâ so gore.
12 Gw'ikĕndi sâ intyozyo si be dukanlaga,
Ja o m̃'apule mango o be poswa.
13 Got' inĕnja ngwasi, kâ ariga so,
Zimbia so, kânde so nl'em̃enlâ zâ.
14 Ayinginla go mpanli y'arĕgâ,

Nlâ kĕnda go mpânlâ y'anlag' ave.
15 Riga yo, av*i*aganla vâvâ,
Wiz' avila go yo kâ kĕndaga.
16 Kânde wi n*a*nl' antyâvinlâ kao w'adonge dend' ibe;
Nl'antyâvinlâ mi bânginlo wao, kao w'akwez' awĕwâ.
17 Kânde wi nye mpĕmba y'ibe;
Nl'ivĕ nyi mbao wao jânga nyo.
18 Ndo mpânlâ y'agore yi re g'ozange wi bamba;
Koanga g'ozange wi nkombenyondo.
19 Mpânlâ y'arĕgâ yi re ga mpiri yadâṽadâṽa,
W'am*i*' eza zi posyunlio wao.
20 Oŋ' wami, ṽandaminl' agambi mam,
Kâ poganli' oroi wâ gw'ibuli sam.
21 Ar*i*ga mo dubua gw'antyâ mâ,
Viga mo go gare y'orĕmi wâ.
22 Kânde mo nl'em̃enlâ gore mângi wi dĕnga mo,
Nl'ijinga gw'izyonle yao yodu.
23 Viaganlo nl'ipigi edu' vig' orĕmi wâ;
Kânde go wo kâgw' em̃enlâ.
24 Romba gore wĕ ogwanla w'inoka;
Nl'inlumbu y'isapilia, romba yo bo gore wĕ.
25 Antyâ mâ mi ga vonle go bosyo gore;
Ikânge sâ si ga vonle gore go bosyo yâ.
26 Vikiliaga mbiambiĕ mpânlâ yi ntyozyo yâ;
Kâ mpânlâ sâ sodu doanlizo.
27 Ag*e*gwa g'ogâ onlom̃iĕ ge onyantwĕ,
Rombe ntyozyo yâ gw'ibe.

EWONJO 5.

OŊ' wami, vikiliag' imi sam,
Kâ poganli' oroi wâ gw'ikotizi sam:
2 Go bandaminl' ipikilia,
Kâ inlumbu yâ penjavenj' imia.
3 Kânde inlumbu y'eṽoṽe yi tuezinl' onlĕmbe,
Nl'ogwanli wĕ wi r'opoengepoenge viaganlo nl'agali;
4 Nli ntyai yĕ yi re nonle ga ikazya,
Nl'itua g'okwara w'igwanl' imbanli.

5 Intyozyo sĕ si suminla gw'ijuwa
Nl'ibâ nyĕ nyi kot' oronginlo.
6 O vende pikiliage mpânlâ y'em̃enlâ,
Impani sĕ si kaluagalua, o m*i*a so.
7 Sambo awawĕ, yâginlonli miĕ,
Kâ ag*e*gwanli avila gw'agamba m'ògwanli wam.
8 Rombe mpânlâ yâ bo gore yĕ,
Kâ azy*u*sya piĕre g'ompombanla wi nag' wĕ
9 O vende p'am̃âri erangi zâ,
Nl'impumi yâ gor' asyinda.
10 Agĕnda wi vende jora nl'anlivi mâ,
Nl'ijanji sâ doanla go nago y'ev̄ov̄e.
11 O be daga gw'inuwunli sâ;
Ja okuwi wâ nl'izyonli yâ y'apoa,
12 Gambĕnlĕ o abulia nlĕ,
Numbinli nde y'anlumbi miĕ inĕnja,
Kâ orĕmi wam pĕdi' orevunlo.
13 Nla mi j*â*ginlo inyoi ny'onlĕnji wam,
Nlâ p*o*ganli' oroi wam gore wao w'anlĕnjagi miĕ.
14 Mi avegagi piĕre nl'ibe sodu,
Go garegare yi ŋando nl'ov̄ago.
15 Yâng' anlingo gw'ivembi nyâmĕ,
Nl'igerombenle yâmĕ.
16 Imbenle sâ si ga rumbakanlio,
Nl'igerombenle gw'igala.
17 Yi ga loanle nla wĕ dadiĕ,
Aranga gore agĕnda nl'awĕ.
18 Evero zâ zi ga zavinlo;
Yenle mbia nl'oŋwanto w'erumbe zâ.
19 E ga loanle ga nkambi y'itânda,
Nli ntyeri yi nkĕngâ;
Ambĕnle mĕ mi ga yorizâ egombe zodu;
Kâ wĕ bângo nl'itândi sĕ pĕkĕpĕkĕ.
20 Ande zi bângo wĕ, oŋ' wami, nl'oŋwanto ogĕnda;
Azyangunle ntonlo y'ev̄ov̄e?
21 Kânde impânlâ s'oma si re gw'antya mi Jehova,
E kĕlagĕl' inkĕndinli sĕ sodu.
22 Ibe s'om' âmbe ayĕmĕ si be kotĕ,
E be simbio nl'igulu y'ifwemi sĕmĕ.

23 E be juwa inĕnjo fà,
Awângo nl'ibunla s'oremizo wĕmĕ.

EWONJO 6.

OŊ' wami, jâ re jegiza pe ndeg' wâ,
Jâ re felanla p'ogâ wâ nl'ogĕnda;
2 Jâ re koto pa nl'agamba m'ogwanli wâ,
Jâ re bângo pa nl'agamba m'ogwanli wâ.
3 Lenda zinlâ, oŋ' wami,
Kâ toliz' okuwi wâ;
Kânde o re bia pa g'ogâ wi ndeg' wâ:
Gĕnda kâ dembianla okuwi wâ,
Azyâkâlie ndeg' wâ.
4 *A*v'antyâvinlâ gw'antyâ mâ;
Nlâ imĕga gw'ikânge sâ.
5 Wanga ga nkambi avila g'ombenla,
Nla ga nyânli avila g'ogâ w'oma o pur' imondo.
6 Gĕnda gore nyânla, ogeragera,
Kâ pikiliag' impanli sĕ alĕng' imia.
7 Yi re yi zyele nl'oteva, ojenla nl'opanginla;
8 E kekiz' evĕre zĕ go ntyanja,
Aguminlia inyi sĕ gw'igwĕra nyi tenlo.
9 Olingo nde wi be nanlo ndâ, oriṽa?
Egombe zyĕ zi be nângwo ndâ avila gw'antyâvi-
nlâ mâ?
10 Yantyâvinlâ, yĕmĕga;
Yĕpura y'agâ gw'inanla.
11 Yenlâ be bia agugi mâ g'ogĕnda
Nli yĕpoi yâ g'oma wi nguṽa.
12 Omâ r'isyâlâ fà, onlom̃e o r'ijonla fà,
E kanganla nl'isapilia g'ogwanla.
13 E mâginla nl'antyâ mĕ,
E kamba nl' intyozyo sĕ,
E nĕnja nl'imenlo yĕ.
14 Isapilia si re g'orĕmi wĕ,
E pikil' ibe pĕkĕpĕkĕ,
E syuge dungu.
15 Sambo azyile mĕ mi bia nĕganĕga,
Ṽâ igamba ny'agwanla e be jaruayarua simbĕi
ozunge fà.

16 Ya yinlâ orova yi biko nle Jehova,
I, orâgenlo yi numbo nl'orĕmi wĕ.
17 Antyâ m'odando, onlĕme w'inoka,
Nl'agâ mi povize ntyinla y'om' âre ogara fâ,
18 Orĕma wi pikili' agamb' ambe,
Nl'intyozyo si nĕge puli mango gw'ibe,
19 O kâgunl' inoka, o nokinla mberinlaga,
Nl'oma o syuge mbĕlĕkĕ gore ngwemo.
20 Oŋ'wami, venjavenj' ozombio wa reri yâ,
Kâ ar*i*g' inĕnja si ngi yâ.
21 Gorinla so g'orĕmi wâ egombe zodu,
Liria so g'ompele wâ.
22 Ja o ve kĕnda si be toanlâ,
Ja o ve nanla si be penjavenjâ,
Ja o ve jagima si be kamba nla wĕ.
23 Kânde ozombio wo nle ojo
Nl'ivanga nyo nle ozange,
Nl'inĕnja s'orevunlo nle mpânlâ y'em̃enlâ.
24 Go degâ gore oŋwant' ombe,
G'ozyârio w'onlĕme w'evove.
25 Arânginl' erangi zĕ nl'orĕmi wâ,
Kâ yĕ ag*o*tâ nl'ikângĕ sĕ.
26 Kânde *onlome e bago* gw'erenle zi mpĕmba nl'o-ŋwanto w'evove,
Nl'oŋwanto w'onlom̃e e pure mondo y'emenlâ z'ijonla.
27 Onlom̃e kâ bângiz' ogonli go ntonlo yĕ,
Kâ ingâi sĕ s'av*i*a?
28 Onlom̃e kâ jara gw'amingilia m'ogonli,
Kâ intyozyo sĕ s'av*i*a?
29 Yenlâ gore onlom̃e o kĕnda gore oŋwanto w'oga-nganlo wĕ,
Om' edu o bwatĕ e be d*o*anla ogara fâ.
30 Anlaga wi pĕdia ofe j'ajufa
Go joriz' orĕmi wĕ, kânde are nli njanla:
31 Ndo j'adĕngo e be fwinlize nyângâ orâgenlo,
Vanganli igumba nyi nag' wĕ nyodu nyi be po ndĕ.
32 Ndo om' o peng' oŋwanto winganli azye nl'orĕma,
Om' o denda yo e jonliz' em̃enlâ zĕmĕ.

33 Imbipa nli ntyânli yi be dĕngo ndĕ,
Kâ ntyânli yĕ y'azy*a*zyo.
34 Kânde ivuva nyo nl'egunlu z'onlom̃e,
Sambo e be j*e*nl' ekĕva go ntyugu y'azyingo.
35 Av*o*nl' igambo, e be j*i*vira,
Vanganli o pa ipa sijenge.

EWONJO 7.

OW' wami, venjavenj' agambi mami,
Kâ pig' isombi sam.
2 Venjavenj' isombi sam kâ doanla;
Nl'inlĕnji sam g'oŋwa w'intyâ nyâ.
3 Gora so gw'im̃enlo yâ,
Rĕnda so gw'ezango z'orĕmi wâ.
4 Wulinlia imia inlĕ, awĕ oŋwângi yam oŋwanto,
Kâ fwelia ikotiza inlĕ, ndego.
5 Go penjavenjâ avila gore aŋwanto ogĕnda;
Avila gore ev̄ov̄e o re nl'agamba m'onĕmbâ.
6 Kânde nla gw'isyangala nyi nag' wam,
Mi alâdinli gw'egangala,
7 Avonla gor' item̃u,
Ayenla gor' awanla, iwanjâ nyi r'orĕma fâ.
8 Mpiaganlaga gw'igala piĕrĕ nli nkombâ yĕ,
Nl'agĕndiĕ go mpânlâ yi nag' wĕ.
9 Gw'ijilanganla si nkolu s'owenja,
Go gare y'ogwĕra wi mpiri:
10 Ndo vonla, oŋwanto alatanli nla yĕ,
Nli nkĕmbâ y'ev̄ov̄e nl'avonlo m'orĕma.
11 E kamba nl'ekasya, ar' iganda;
Intyozyo sĕ si d*o*anla go nag' wĕ.
12 Venlâ gw'evungu, venlâ gw'igala,
E syâta go nkomb' wedu.
13 Be kotĕ yĕ nl'azâmbĕ;
Ayâlia ozyo wĕmĕ, awulinliĕ inlĕ,
14 Ntyago y'am̃ĕnje yi re nla miĕ;
Nlĕnlâ winlâ mi asuliz' impanganlo yam.
15 Yenlâ abia miĕ go datanla nla wĕ;
Go but' ozyo wâ, kâ miĕ dĕngâ.
16 Mi are janlia p'ibâi g'odo wam
Nl'anlângâ m'izaia yi Ijipt.

17 Mi are nyĕnya p'odo wam
Nli mũr, ialoe nli sinemân.
18 Oviro, azuwĕ kĕ sing' irânda koang' ibanga;
Azuwĕ ga rând' irĕmi yazyo.
19 Kânde onloñe azyele go nago,
Are kĕnda p'ogĕndâ ola;
20 Agĕndi nli puka yi syika;
E be bia ogwĕli nkâma go nago.
21 Nl'azyârie yĕ nl'oremizo wĕ oŋwenge,
Agĕvĕ nl'olândâlio w'ogwanli wĕ.
22 Ayĕ o songĕ e kĕnde nĕganĕga ga nyare gw'ijonlo;
Ntyã ga eluĕ g'orevunlo wi ntyogo.
23 Ka'ozyângâ w'atuñĕ gw'anlinli mĕ,
Ga nte nĕgize kĕnde nyânli go mondo,
Kâ y'am*i*a inlĕ, yi re gw'eñenlâ zĕ.
24 Sambo, yâginlonli miĕ, awanla,
Kâ poganlionli agamba m'ogwanli wam.
25 Orĕmi wâ w'ay*e*rua gw'impânlâ sĕ,
Ar*ĕ*larĕla gw'impânlâ sĕ.
26 Intumage imienge y'avoswunlio ndĕ,
Nla waodu wi ngulu w'ayonlio ndĕ.
27 Nag' wĕ yo nle mpânlâ y'elongo z'ogonli,
Yi suminla gw'inântye sijua.

EWONJO 8.

IMIA si fw*e*lia?
Ikotiza si k*â*gunlia inyoi nyĕ?
2 Go sadomba, g'ozamba wi mpânlâ,
Go garegare y'agala si kumanla.
3 Gw'impombanla, go jinginlo go nka' mpolo,
Gw'ibia s'aguge si tonga.
4 Anluĕ fwelio miĕ, anloñe;
Nl'inyoi nyam nyi re gore awa' w'anlaga.
5 Anluĕ iteñu, loanlanli nl'okeli;
Nli dâsyu, gotizanli nl'orĕma.
6 Yâgânli, kânde m'be kamb' isaon impolo,
Nl'inungwa s'inlumbu yam so nl'ogore.
7 Kânde ogwanli wam wi be kamb' orĕti,
Nl'inlumbu yam yi bik' inoka.
8 Agamba m'ogwanli wam modu mi re gore;

Go mo zyel' inoka ge isapilia.
9 Modu mi re dĕla go kotiza;
Nl'arĕti gore wao wi dĕng' imia.
10 Wânganl' orevunlo wam, nl'aranga sâlâwâlâ,
Nl'imia viaganlo nli gold.
11 Kânde imia si re viaganlo nl'ado ambia,
Nli ya via yodu y'agĕnlizo nla so.
12 Miĕ, imia, mi doanla nl'okeli,
Alĕng' avonlo m'osaon wodu.
13 Itia si Jehova so nl'inumb' ibe,
Odando, nl'ekale, nli mpânlâ y'ibe,
Nl'ogwanla w'isapilia; yo numbo nle miĕ.
14 Nkenjinli, nl'im' ibia si re nla miĕ,
Ikotiza nli ngulu yi re nla miĕ.
15 Aga wi penda nla miĕ;
Nli nlam̃i volo yo kamb' orĕti.
16 Nli miĕ igâven si kâvenlia nl'anlag' avolo:
Nli mângi wi jĕkĕlia waodu wi ntye.
17 Mi tânda wao wi tânda miĕ,
Nla wao wi sunge buta miĕ wi be dĕnga miĕ.
18 Igumba nl'idubo si re nla miĕ,
Anliva m'ipigia nl'olunda.
19 Ilondi yam yi re viaganlo nli gold;
Viaganlo nli goldi mbia;
Nli nyenlo yam viaganlo nli sâlâwâlâ yi njonli.
20 Mi kanganla gw'impânlâ s'orĕti,
Go garegare y'impânlâ s'ijĕkĕlia;
21 Go jigize mângi wi tânda miĕ igumba;
Kâ miĕ bunli' anlivi mao.
22 Avangi Jehova miĕ gw'avakil' impânlâ sĕ;
Gw'along' ijanji sĕ idungu.
23 Avila gw'egombe zodu mi agilio agali;
Avila gw'avakili, ntye yi pegaga.
24 Orânga l*o*anaga râ, mi aluo mi ajanlio:
Egombe mĕ p*e*gag' imbenle si povag' anlingo.
25 Inomb' impolo l*o*̃viago râ,
Gw'along' inyango mi aluo mi ajanlio.
26 Gw'aluo e p*a*nge ntye, genlâ itove,
Genlâ among' alondui m'irâi yi ntye.
27 Gw'agekizi yĕ orowa mi avegagi gogo,

Gw'avuriĕ igâma g'ozyo w'orânga.
28 Gw'aloanlizĕ vindi gw'igonlo,
Gw'av̄ienl' imbenle s'orânga jâla.
29 Gw'agombinlĕ igâma go mbenle,
Avur' igâma gw'anlingo;
Kâ anlingo m'av*i*aganla go ntye,
Gw'aloanliziĕ mbora yi doanle ntye;
30 Mi avegagi nla yĕ g'okĕngekĕnge,
Mi avegagi gw'itândi sĕ ntyugu edu,
Njenage mbia g'ozyo wĕ egombe zodu.
31 Njenage mbia gw'aloanlo mi ntye yĕ,
Nl'itândi sami s'avegagi gore awânlaga.
32 Ndo, awanla, yâginlonli miĕ,
Kânde mângi wi penjavenj' impânlâ sam wi savinlo.
33 Yâgânl' orevunlo kâ doanlanli ayogo,
Kâ ar*i*ganli wo.
34 Ozav̄inlo gore oma o jâginlo miĕ,
Bĕmbaga gw'impombanli yam ntyugu edu,
Penginlaga gw'amĕngâ m'aguge mam.
35 Kânde omâ dĕnga miĕ e dĕng' em̃enlâ;
Ayĕ kĕ e be dĕng' ombia gore Jehova.
36 Oma o tĕndia miĕ e bundakanli' oku' wĕmĕ;
Waodu wi mumba miĕ wi tând' ijuwa.

EWONJO 9.

IMIA s'anlogi nag' wĕ;
S'apanli amĕngâ mĕ orâgenlo;
2 S'abazy' inyare sĕ, s'abundunl' ivĕ nyĕ;
So kĕ s'akekizi tavuru yĕ.
3 S'atom̃i azyali mĕ.
Si tonga gw'imbora' indondui si nka' mpolo.
4 Om' edu o r'otem̃u e ga yinginle gunlu;
Ndo gore ye o re orĕma fà si bulinliĕ inlĕ,
5 Oviroanli kâ nyanl' inyi sam,
Nli jâng' ivĕ nyi re miĕ bundunla pa.
6 Riganli edâsyâ kâ tolanli,
Agĕnda gore go mpânlâ yi kotiza.
7 Omâ tevunl' ovĕdi e dĕnge ntyânli,
Nla yĕ o sĕmb' omâ mbe e dĕnga sisyaia.

8 Azĕmb' ovedi, e vende nunbâ;
Revunl' oyogo, kâ yĕ tândâ.
9 Va oyogo, kâ yĕ kundo imia sijĕnle;
Nlĕnj' ogore, kâ yĕ bunl' inĕnga,
10 Ipakilia s'imia so nle itia si Jehova;
Nli mienli y'Orunda mĕ yo nle ikotiza.
11 Kânde nla miĕ intyugu sâ si be buula;
Nl'impuma y'ĕm̃enlâ yi be kundo wĕ.
12 Jâ m̃'adoanla nl'imia, o be doanla nl'imi sâmĕ,
Ndo jâ m̃'apĕdia, awĕ dadiĕ o be sindinla so.
13 Om̃anto r'odusyâ ar' ekasya,
Ar' otem̃u, amie mpângâ.
14 E doanla g'ompombanla wi nago,
Gw'epwe gw'imbor' indondui si nka' mpolo.
15 Go fweliage mângi wi piaganla gw'igala;
Mângi wi kĕnda gore gw'impânlâ sao.
16 Om' edu o r'otem̃u, e ga yinginle gunlu;
Ndo gore yĕ o r'orĕma fâ e bulinliĕ inlĕ,
17 Anlingo mi jufo mi r'onligi;
Nli mpĕmba go wogo y'ayumbunlo yi re mbia.
18 Ndo amie inlĕ, along' ibosyo wi re gogo;
Nl'agĕndi wĕ wi re g'orânga w'abe.

EWONJO 10.

INKOGO si Solomon.
Oŋwa w'oyogo e tândie rerĕ;
Nd'oŋw' âdusyâ ayĕ nl'elirinlio zi ngi yĕ.
2 Anliva m'ibe mi nyenlia;
Ndo ombia wi tomba gw'ijuwa.
3 Jehova aloanlize inlinla ny'orĕti nli njanla;
Ndo ijongunla s'agasyo e fala so.
4 Elĕnge nle yĕ o janja nl'ogâ olĕlĕ;
Ndo ogâ w'ombilo wo boŋwiza.
5 Ayĕ o kuminlie ntyanja ar' oŋwa w'oyogo,
Ndo o nanla go nonda e jenlize ntyânli.
6 Izavinlo yi re gw'ewonjo z'orĕti;
Ndo ogwanla w'ave wi jumbunl' ambe.
7 Oyonginlio w'orĕti wi savinlo;
Ndo ina ny'arĕgâ nyi be bânla.
8 Orĕma w'oyogo wi bâng' isombia;

Nd'odusyâ nl'inlumbu e be poswa.
9 O kĕnda gore e kende njuke fà;
Ndo ayĕ o sapilia impânlâ sĕ, e be mio.
10 Ayĕ o mâga nl'antyâ e jenlize njuke;
Nd'odusyâ nl'inlumbu e be poswa.
11 Ogwanla w'oma w'orĕti nle ogĕrombenle w'eñe-
nlâ,
Ndo ogwanla w'ave wi jumbunl' ambe.
12 Inumba si nângunli' amoñanlo,
Ndo itânda si pug' ibe sodu.
13 Imia si dĕngo gw'inlumbu y'oma w'ikotiza;
Ndo mpava yi re go nyuma y'omâ re orĕma fâ.
14 Ayogo wi kenj' imia;
Nd'ogwanla w'eluwe wi re piĕre nl'ijilizo.
15 Igumba ny'oma w'anliva nyo nle nkali yĕ ngulu;
Nd'oyilizo w'ikugi nle agugi mao.
16 Ijanja s'orĕti si re gw'eñĕnlâ;
Ndo inyenla s'omâ mbe si re gw'ibe.
17 Mpânlâ y'eñĕnlâ nle yĕ o penjavenj' inĕnja;
Ndo ayĕ o tig' orevunlo e fwemiza.
18 O jumbunle ŋambi nl'inlumbu y'inoka,
Nl'ayĕ o berinla, ar' ogegende.
19 Gw'ibunla s'agamba al*o*anle ibe fâ,
Nd'oma o simbia inlumbu yĕ ar' ewonjo.
20 Onlĕme w'orĕti wi re ga syika mpinje
Ndo orĕma w'ave wi r'isyâlâ fâ.
21 Inlumbu y'ogore yi nyez' awenge;
Ndo idusyâ yi jua, kânde wi zye nl'ewonjo.
22 Ozavinlo wi Jehova wi boŋwiza;
Ayĕ kĕ e k*u*nd' ekĕva nla wo.
23 Re g'itu gor' edâsyu go dend' ibe;
Ndo imia si re nl'oma w'ikotiza.
24 Itia s'om' âmbe si bia gore yĕ;
Ndo inaka s'agore si be po wao.
25 Ga nte piaganl' efizagĕngĕ,
Yenlâ om' âmbe al*o*anlize nyĕnle.
Ndo ogore—iloanlo ny'egombe zodu nyi re nla yĕ.
26 Ga nt'are vinegere gw'anâ, nl'otutu gw'antyâ;
Yenlâ r'oriṽa gore mângi toñĕ.
27 Itia si Jehova si kund' intyugu;

Ndo impuma y'ave yi be tunlio.
28 Idevinla s'avia si be doanle mbia;
Ndo ipenginla s'ave s'ibe pera.
29 Mpânlâ yi Jehova yo nle ngulu gor' agore;
Nd'oyilizo wi re gore wao wi janj' ibe.
30 Om' âmbia azy*u*giazyugie du;
Ndo ave wi be j*i*ge ntye.
31 Ogwanla w'ogore wi kâgunl' imia;
Nd'onlĕme w'isapilia wi be tenlo.
32 Inlumbu y'agore y'avoro eza zi tândia;
Ndo ogwanla w'ave wo sapilia.

EWONJO 11.

ODODO w'ipita wi numbo nle Jehova,
Ndo ntyondo y'arĕti yo tândo ndĕ.
2 Go bi' ekali gambĕnlĕ ntyânli y'abia;
Ndo imia si re nl'ikendekende.
3 Orĕti w'agore wi be kĕndia wao;
Nd'onĕmbâ w'igândi wi be jiliza wao.
4 Anliva mi n*u*ngunla go ntyugu y'egunlu;
Nd'orĕti wo sunginla gw'ijua.
5 Orĕti w'agore wi be kumanlie mpânlâ yao;
Nd'om' âmbe e be poswa nl'ibe sĕmĕ.
6 Orĕti w'agore wi sunginla wao;
Ndo igândi yi be koto nl'ijongunli sao.
7 Gw'ijua s'om' âmbe ijongunli sĕ si be pera;
Nl'ibekelia s'anlag' ave si pera.
8 Om' âgore e sunginlo go njuke,
Nl'om' âmbe e bia gw'inyangi nyĕ.
9 Om' âmbe e jonliz' omi wĕ nl'ogwanla;
Ndo agore wi be sunginlo nl'imia.
10 Nka' mpolo yi jenle mbia nl'ambia m'agore;
Ndo g'ojili w'ave doanle mboginla.
11 Nl'ozavinlo w'agore nka' mpolo yi be pendio;
Ndo yi syazyo nl'ogwanla w'arĕgâ.
12 Omâ pĕdie ndeg' wĕ azy' orĕma;
Nd'oma w'ikotiza e doanla dâ.
13 Eserĕngila e miez' ayumbunlo;
Ndo oma o re nl'inlinla ny'agore e jumbunl' igamba.

14 Ogambinlo fâ anlaga wi poswa;
Ndo ozunginlo wi re go ŋando y'igambinli.
15 Om' âmbe e tev' oku' wĕmĕ mbe,
J'ajegiz' ogĕnda;
Ndo oma o bik' ijegiza e doanla duĕre.
16 Oŋwanto w'eranga e penjavenj' olunda,
Nl'anlomĕ wi ngulu wi penjavenj' anliva.
17 Oma wi nkĕngâ e dendinl' oku' wĕmĕ mbia;
Ndo omâ r'isinda e syug' izyonle yĕmĕ.
18 Ombe e janj' ijanja s'oremizo;
Ndo oma o nyĕnya ombia e dĕng' ipa sagiligili.
19 Ga ntĕ kĕnd' orĕti gw'eñenlâ,
Yenlâ r'om' âsong' ibe, e kĕnda gw'ijua.
20 Inumba si Jehova nle mângi w'isapilia s'orĕma;
Ndo itândi sĕ so nle agore go mpânlâ.
21 *Vanganle* agâ mi kotanla, om' âmbe al*o*anl' ar*e*vunlo;
Ndo awa' w'agore wi be sunginlo.
22 Omoro wi gold g'ozyânga wi ngoa,
R'oŋwanto w'eranga o pero nl'ikotiza.
23 Mbelinli y'agore yi re mbia ntevo,
Ijongunlia s'arĕgâ si r'egunlu.
24 Re o pazanganla, ge bunliago;
Re o tara viaganlo nl'orĕti, ge yĕ kugaga.
25 Orĕma w'ozavinlo wi be pâmio;
Nl'oma o jânja ayĕmĕ e be jânjo.
26 Oma o tar' imba e be savo nl'anlaga.
Ndo ozavinlo gw'ewonjo z'oma o kola.
27 Ayĕ o but' ombia pele, e be kanlo;
Ndo oma o song' ibe, si be bia gore yĕ.
28 Oma o bekeli' anlivi mĕ e be poswa;
Ndo agore wi be poma g'owavi.
29 Oma o syuge nag' wĕmĕ e be jig' ompunga;
Nl'edâsyu e be doanle nyongo y'oyogo.
30 Ilonda y'orĕti yo nl'erere z'eñenlâ;
Nl'ayĕ o durinli' anlinla ar'oyogo.
31 Jâgâ om' âmbia apo go ntye,
Kâ poro orĕgâ nl'om' âmbe.

EWONJO 12.

O TÂND' inĕnja e tând' imia,
Nd'oma o bik' orevunlo are ga nyama.
2 Om' âmbia e dĕng' ikanla gore Jehova;
Nd'oma w'ịnondâ imbe e be kevo.
3 Oma al*o*anlizo nle mbe;
Nd'oramba w'agore w'azy*u*giazyugia.
4 Oŋwanto w'okeli are korowa gore onlo' wĕ;
Nd'oŋwanto o jenlize ntyânli are g'ebânla go pi yĕ.
5 Ikenja s'agore si re giligili;
Ndo imondâ s'arĕgâ so nle oremizo.
6 Agamba m'arĕgâ mi re go syâte ntyinla;
Nd'ogwanla w'agore wi sunginla wao.
7 Arĕgâ wi jilizo kâ w'al*o*anla nyĕnle;
Ndo nago y'agore yi be doanla.
8 Oma e be suminlio g'oŋwanja w'imi' sĕ;
Nd'oma w'isapilia s'orĕma e be pĕdio.
9 Ayĕ o dĕngĕlio ndo are nli nyongo;
Are viaganlo nla yĕ o suminlia oku' wĕmĕ inya fâ.
10 Om' âmbia e bandaminl' eñenlâ z'evuginli zĕ;
Ndo nkĕngâ ndĕli y'arĕgâ yi re sinda.
11 Om' âjanje ntyagi yĕ e be jora nl'inya;
Nd'om' âsong' idando e bonli' orĕma.
12 Orĕgâ e bel' isinga ny'anlag' ave;
Nd'oramba w'agore wi be doanla jâlajâla.
13 Gw'ipava s'inlumbu nle mondo y'om' âmbe;
Nd'om' âmbia e be dubwa go njuke.
14 Nl'ilonda y'ogwanla w'oma e be jorio nle mbia;
Nl'ipa s'agâ m'oma si be fwinlizo gore yĕ.
15 Nkĕndinli y'edâsyu yi re gore gw'antyâ mĕ;
Nd'oma o poganli' ogambinlo ar' ewonjo.
16 Egunlu z'edâsyu zi sunge mio;
Nd'oma o puge ntyânli ar' okeli.
17 Oma o kamb' orĕti e kâgunlia omiĕnle;
Nd'oyenli w'inoka,—oremizo.
18 Re o kambagamba g'ituma s'okwara;
Nd'onlĕme w'ayogo wi r'oyingo.
19 Onlumbu w'omiĕnle wi be doanlizo pĕkĕpĕkĕ;

Nd'onlĕme w'inoka wi doanla v̄'igamba ny'agwa-
nla.
20 Oremizo wi re g'orĕma wi mângi pikil' ibe;
Ndo gore igambinli y'am̃ĕnjĕ—mbia.
21 Zye njuke yi be bia gor' avia;
Ndo arĕgâ wi be jorio nl'ibe.
22 Inlumbu y'inoka yi numbo nle Jehova;
Ndo agore wao nle orândio wĕ.
23 Oma w'okeli e jumbunl' imia;
Nd'orĕma w'idusyâ wi kâgunli' edâsyâ.
24 Ogâ w'ombilo wi kâvenlia;
Nd'ogera e be doanla go mpago.
25 Aŋandi g'orĕma w'oma mi dembiza wo;
Ndo igamb' ivia nyi jenliza wo mbia.
26 Ogore e tev' oganganlo. wĕ mpânlâ;
Ndo mpânlâ y'arĕgâ yi be fwemiza wao.
27 Ogera e pikize vĕrĕ yi jonlo ndĕ;
Ndo igumb' iyonle gore oma nle ogazyagazya.
28 Go mpânlâ y'orĕti r'em̃enlâ;
Nla go mpânlâ ya wo zyel' ijua.

EWONJO 13.

OIJWA' w'imia e jâgâ orevunlo wa reri yĕ;
Nd'ovĕdi e poganlio ntyĕmbâ.
2 Nl'ilonda y'ogwanla w'oma e be nye mbia;
Nd'orĕma w'igândi—mbao.
3 Oma e penjavenj' ogwanli wĕ e pig' em̃enlâ zĕ;
Ndo ayĕ o nungunl' inlumbu yĕ zange, oyilizo
gore yĕ.
4 Orĕma w'ogera wi bela, g'ezâma fâ;
Nd'orĕma w'ombilo wi be jorio.
5 Oma w'orĕti e numb' inokinla;
Nd'oma w'orĕgâ e janj' ibe av̄ieze ntyânli.
6 Orĕti wi penjavenj' oma w'ogore go mpânlâ;
Ndo ibe si posyunl' oma o fwema.
7 Re o pagiz' oku' wĕmĕ, ndo azyele nl'ĕzâma du;
Re kĕ o pangiz' oku' wĕmĕ elĕnge, ge are nl'i-
gumb' ivolo.
8 Orav̄inlo w'em̃enlâ z'oma nl'anlivi mĕ;
Ndo elĕngĕ e jâgâ ntyĕmbâ.

9 Ozange w'anlag' avia wi r'igeva,
Nd'ojo w'arĕgâ wi be nimo.
10 Ekale dadiĕ zo bag' imbĕlĕkĕ;
Ndo imia si re gore mângi wi mbondinli mbia.
11 Igumba nyi dĕngo nĕganĕga nyi be kânga;
Nd'oma o kenja nl'ogâ wĕ e be bunla.
12 Ibekel' idinge si jâgiz' orĕma;
Ndo erere z'eñenlâ nle ibela si re bia pa.
13 Ayĕ o pĕdia igamba e be jilizo ayĕmĕ;
Ndo ayĕ o tia ivanga e be doanla nl'añĕnjĕ.
14 Orevunlo w'oma w'imia wo nle evero z'eñenlâ;
Go dubwa gw'iñondo s'ijua.
15 Ikotiz' ibia si dĕngiz' ikanla;
Ndo mpânlâ y'ave yi re jâla.
16 Om' edu w'okeli e janja nl'imia;
Nd'odusyâ e kâgunlia edâsyâ.
17 Ovâvi w'arĕga e poswa go njuke;
Ndo eroñi z'arĕti zo nl'oyingo.
18 Aguga nli ntyânli yi re gore yĕ o fal' inĕnja;
Ndo ayĕ o bandaminl' orevunlo e be dubo.
19 Ibekelia dĕngo pa si r'onligi g'orĕma;
Ndo dâsyu yi bike dubwa gw'ibe.
20 Ayĕ o kanganla nl'ayogo e be doanla nl'imia,
Nd'oganganlo wi dâsyu e be feva.
21 Ibe si songe mângi wi fwema;
Ndo e fwinlize mbia gore avia.
22 Om' âmbia e jigize mbamba ml'imbamba,
Ndo anliva m'om' âmbe mi pigo gore om' âmbia.
23 Ntyaga y'ikuge yi bunl' inya;
Ndo si re si jilizo ijĕkĕlia fâ.
24 Ayĕ o simbie mpava e numb' oŋwanli yĕ.
Ndo ayĕ o tândĕ e nĕgize tevunlĕ.
25 Oma w'ogore e nya gw'ijoriza s'orĕmi wĕ;
Ndo iwuñu ny'arĕgâ nyi be bonlio.

EWONJO 14.

IMIA s'anto si nogize nag' wĕ;
Ndo edâsyâ zi syazya yo nl'agâ mĕ.
2 Ayĕ o kanganla nl'ogore wĕ e tie Jehova.
Ndo oma o sapilia inkĕndinli sĕ e pĕdio.

3 G'ogwanla w'edâsyu ekale zo nle mpava;
Ndo inlumbu y'ayogo yi be toliza wao.
4 Gore zyel' inyare nago yi re ntevo;
Ndo ibunla s'owângâ si pila go ngulu yi nyare.
5 Orakili w'arĕti e n*o*ka du;
Nd'orakili w'iberinlaga e kâgunl' inoka.
6 Ovĕdi e but' imia, ndo si zyele;
Ndo imia si re dĕla gore yĕ o kotiza.
7 Lubwa g'ozyo w'oma w'edâsyu;
Kânde o d*e*ng' inlumbu y'imia.
8 Imia s'oma w'okeli si kotize nkĕndinli yĕ;
Ndo edâsyâ z'odusyâ zo nle oremizo.
9 Ijirinya gw'ibe si syĕli' dâsyu;
Ndo ikanla si re gor' agore.
10 Orĕma w'avoro nonli yĕmĕ;
Nl'ogĕnda av*u*gize mbi yĕ.
11 Nago y'arĕgâ yi be tugunlio;
Nd'okanja w'agore wi be pomio.
12 Re mpânlâ yi jenanla gore g'ozyo w'oma;
Ndo ntyai mĕ nl'impânlâ s'ijua.
13 Vanganli gw'akĕ, orĕma wi jen'l ekĕva;
Ndo ntyai yi mbia meyâ yo nle nkazya.
14 Ayĕ o fwinlia nl'orĕmi wĕ, e be jora nl'impâ-
nlâ sĕ;
Nl'om' âmbia are bo gore yĕ.
15 Otemñu e jivir' igambi edu;
Nd'oma w'okeli e bandaminle nkĕndinli yĕ.
16 Oma w'oyogo e tia, arĕnd' ibe;
Nd'odusyâ ar' ekale av̆ekel' orĕmi wĕmĕ.
17 Ayĕ o sunge benda e fwema;
Nl'oma w'imondâ imbe e numbo.
18 Itemñu yi jig' edâsyâ;
Ndo ikeli yi dumizo nl'imia.
19 Ave wi dembinli' avia;
Nl'arĕgâ gw'impombanla y'agore.
20 Okuge wi numbo nl'oganganlo wĕmĕ;
Ndo enlamñi zi tândo nl'awenge.
21 Ayĕ o tâwa oganganlo wĕ e fwema;
Ndo ayĕ o re nli nkengâ gore ikuge, ozavinlo
gore yĕ.

22 Mângi wi pikil' ibe wi fwema?
Ndo nkĕngâ nl'orĕti wi re nla wao wi pikil' ibia.
23 Gw'evilo edu re nyenlo,
Ndo igamba ny'inlumbu nyi toa dadiĕ gw'aguga.
24 Korowa y'ayogo nle anlivi mao,
Ndo pendie dâsyu nl'edâsyâ.
25 Oyenli w'orĕti e tolize m̃enlâ,
Ndo ayĕ o kâgunl' inoka,—onoki.
26 Gw'itia si Jehova nle ibekel' ipolo.
Nla gor' awanliĕ be doanla nl'izyâmbunlo.
27 Itia si Jehova nle mbenle y'em̃enla,
Go dubwa gw'imondo s'ijua.
28 Gw'ibunla s'anlaga nle ivenda ny'oga,
Nd'oyilizo w'enlam̃i nle anlag' awĕwâ.
29 Ayĕ o re sile benda, are nl'ikotiza s'ijenge;
Ndo aye o sunge benda, e tuminl' edâsyâ.
30 Orĕma wi pânlia wo nl'em̃enlâ z'izyonle;
Ndo ŋandi nle ibânla si pa.
31 Ayĕ o bangati' okuge e javuria ovangi wĕ;
Ndo ayĕ o re nli nkĕngâ gor' ikuge, e diriĕ.
32 Orĕgâ e tombo nl'ibe sĕ;
Nd'ogore are nl'ibekelia gw'ijui sĕ.
33 Imia si doanla g'orĕma w'ikotiza;
Ndo nt'are g'orĕma wi dâsyu be mio.
34 Orĕti wi pendia inlângâ;
Ndo ibe nle ntyânli gor' anlagi edu.
35 Ombia w'oga wi re gore nyongo y'okeli;
Ndo egunlu zĕ zi re gore yĕ o pange ntyânli.

EWONJO 15.

NJIVIRI ndĕle yi syazy' egunlu,
Ndo igamb' iyâle nyi bendia.
2 Onlĕme w'ayogo wi mĕp' imia;
Nd'ogwanla w'idusyâ wi kâgunli' edâsyâ.
3 Antyâ mi Jehova mi re go mbori edu,
Bĕmbag' ave nl'avia.
4 Onlĕme w'olĕle wo nl'erere z'em̃enlâ;
Ndo isâgiza go wo nle itukia s'orĕma.
5 Edâsyu zi bik' orevunlo wa reri yĕ;
Ndo ayĕ o jâgâ inĕnja ar' okeli.

6 Go nago y'orĕti nle igumb' inyenge.
Ndo gw'inyenla s'orĕgâ nle njuke.
7 Inlumbu y'ayogo yi nyĕny' imia,
Nd'orĕma wi dâsyu wi zyele nlânlâ.
8 Ntyago y'arĕgâ yi numbo nle Jehova;
Ndo ikambinla s'agore so nle itândi sĕ.
9 Numbinli yi Jehova nle mpânlâ y'orĕgâ,
Ndo ayĕ o song' orĕti e tândo ndĕ.
10 Orevunlo wi re jâla gore yĕ o tige mpânlâ;
Nl'ayĕ o numbe ntyĕmbâ e be jua.
11 Ilombo nl'ijiliza si re g'ozyo wi Jehova;
Kâ poro irĕma y'awanla w'anlaga.
12 Ovĕdi e tând' oma o sĕmbĕ;
E kĕnda kĕ gor' ayogo.
13 Orĕma w'igeva wi mĕpia ozyo,
Nd'orĕma wi feva nle nkazya y'orĕma.
14 Orĕma w'ikotiza wi but' imia,
Nd'ogwanla wi dâsyu wi tând' edâsyâ.
15 Intyugu s'okuge sodu si r'ekĕva,
Nd'orĕma w'igeva ntyago yapĕkĕpĕkĕ.
16 Oŋwâ zâma nl'itia si Jehova, wi re viaganlo,
Nl'igumb' ivolo, nli njuke nla nyo.
17 Inya s'ebĕ gore itânda si re viaganlo,
Nli nyare mpâme nl'inumba v̂âv̂â.
18 Oma w'egunlu e kwez' edungu;
Ndo o re sile benda e pânl' inyom̃anlo.
19 Mpânlâ y'ogera yi re g'ogomba w'arĕnde;
Ndo mpânlâ y'agore yi re pango pa.
20 Oŋwa' o r'oyogo e tândie rerĕ,
Ndo edâsyu zi pĕdie ngi yĕ.
21 Oma o tând' edâsyâ abonli' orĕma,
Nd'oma w'ikotiza e kĕnda gore.
22 Ipikilia si re mondâ fâ si syaizo,
Ndo si doanlizo nl'ibunla si mângi bond' imondâ.
23 Mbia yi re gore oma gw'ijivira s'ogwanli wĕ,
Nl'igamba gw'egombe, iv̂i' ande!
24 Mpânlâ y'em̃enlâ yi kĕnda gw'igonlo gor' ayogo,
Go dubwa gw'ilombo zoli.
25 Jehova e be jilize nago y'idando,
Ndo e be doanliz' ogomba w'oŋwanto otigo.

26 Imondâ imbe so numbo nle Jehova,
Ndo agamba m'omiĕnle mi r'ambia.
27 Ayĕ o r'ogasyo w'inyenla e syuge nag' wĕmĕ,
Ndo oma o numb' ipa si divinlia e be doanla.
28 Orĕma w'ogore wi pikiliaga go jivira,
Nd'ogwanla w'arĕgâ wi kâgunlia ibe.
29 Jehova are bo gor' arĕgâ,
Ndo e jâginlo ikambinla s'agore.
30 Ozange w'antyâ wi tândi' orĕma,
Nli ntyango mbia yi kanjuaganjue pa.
31 Oroi wi jâginlo orevunlo w'eñenlâ,
Wi doanla go'garegare y'ayogo.
32 Ayĕ o tig' inĕnjo e pĕdi' eñenlâ zĕmĕ,
Ndo ayĕ o jâginl' orevunlo añe dĕnga p'orĕma.
33 Itia si Jehova nle orevunlo w'imia,
Nli donge sayavuria nle idirio.

EWONJO 16.

NKENJINLI y'orĕma nle y'oma,
Nl'ijivira s'onlĕme si pila gore Jehova.
2 Inkĕndinli s'oma sodu si re simbia gw'antyâ mĕmĕ,
Ndo Jehova e kĕnliz' anlinla.
3 Rig' ijanji sâ gore Jehova,
Gambĕnlĕ imondâ sâ s'adoanlizo.
4 Jehova avangi yâma yodu nli ntinla,
Ga orĕgâ go ntyugu yi njuke.
5 Om' edu o r'ekali g'orĕma e numbo nle Jehova,
Vanganle agâ mi kotanla, al*o*anle ar*e*vunlo.
6 Nli nkĕngâ nl'orĕti ibe si pugo,
Ndo gw'itia si Jehova re sidubwa gw'ibe.
7 Ja inkĕndinli s'oma s'atândie Jehova,
E panga, vanganl' iloñiloñi yĕ, mĕpanla nla yĕ.
8 Oŋw' âzâma nl'orĕti wi r'ombia viaganlo,
Nl'igumb' ivolo orĕti fâ.
9 Orĕma w'oma wi pikilie nkĕndinli yĕ,
Ndo Jehova e kĕndia intyozyo sĕ.
10 Okĕngĕle wi re gw'inlumbu y'oga,
Ogwanli wĕ w'az*a*pilia gw'ijĕkĕlia.
11 Ododo nl'intyondo s'orĕti si re nli Jehova,

Ado modu mi puka mo nle njanjinli yĕ.
12 Aga wi bike njanjinli mbe,
Kânde eka zi doanlizo nl'orĕti.
13 Itânda s'aga so nle inlumbu y'orĕti,
Nl'oma o kamb' orĕti ayĕ tândo wao.
14 Egunlu z'oga zi re g'ivâvi y'ijua,
Nd'oma w'oyogo e be pânlia zo.
15 Okĕlakĕla w'ozyo w'oga wo nl'em̃enlâ.
Nl'ikanli sĕ si re g'iningo s'orenlia.
16 Goldi yi re mbia,
Ndo mbia yi re go dĕng' imia nlâ!
Nla go dĕng' ikotiza re go pinjo,
Viaganlo nli sâlâwâlâ.
17 Mpânlâ mpange y'agore nle go dubwa gw'ibe,
Nla yĕ o bandaminl' em̃enlâ e ga ṽĕmbe nkĕndi-
nli yĕ.
18 Odando wo donga nl'ijiliza,
Nl'ekali z'orema zo donga nl'iposwa.
19 Mbia kwĕ nl'oduĕrĕ w'orĕma gor' ikuge,
Ge igero nyi mbao gor' idando.
20 O r'okeli go ndaga e be dĕnge mbia:
Nl'oma o bekelie Jehova e savinlo.
21 Oma w'imia nl'orĕma e be fwelio inlĕ, okeli,
Nl'onligi w'inlumbu wi bunl' inĕnga.
22 Evero z'em̃enlâ nl'okeli gore yĕ o re nla wo;
Ndo inĕnja si dâsyu nl'edâsyâ.
23 Orĕma w'oyogo wi pang' ikĕnge g'ogwanli wĕ,
Awunl' inĕnja gw'inlumbu yĕ.
24 Agamb' ambia mi re g'ekoka z'onlĕmbe,
Onligi g'orĕma, nli jinge pa.
25 Re mpânlâ yi re gore g'ozyo w'oma,
Ge ntyai mĕ nle impânlâ s'ijua.
26 Oma o janja e janjinl' oku' wĕmĕ;
Kânde ogwanli wĕ wi dendizĕ yenlâ.
27 Omâ r'isyâlâ fâ e tumb' ibe,
Nla gw'inlumbu yĕ re g'ogonli wi baminla.
28 Oma w'isapilia e kwez' edungu;
Nl'oma o pâpâlia e bangwanl' iganganlo.
29 Oma wi mbao e syâria oganganlo wĕ,
Aroanlĕ go mpânlâ yi re yi zye mbia.

30 Ayĕ o nunj' antyâ e pikiliag' izapilio;
O nom' inlumbu are mĕnliza p'ijanj' ibe.
31 Ewonjo z'ijue zo nle korowa y'ivenda,
Zi tâ dĕngo go mpânlâ y'ogore.
32 Oma o sile benda ar' ombia kwĕ nl'ongulungulu:
Nla yĕ o panginla orĕmi wĕmĕ,
Viganlo nl'oma o bânge nka' mpolo.
33 Eganlo zi dimbinlo gw'ivĕvĕnli;
Ndo ikenja sa zo sodu si pila gore Jehova.

EWONJO 17.

RÂ nye nkizi ntevo nl'odâ nla yo;
Ge nago ralie nli ntyago y'amoñanlo.
2 Nyongo y'okeli e panginl' oŋwanla, o jenlize ntyânli,
E be keranla k'ijiga nli ngwemo.
3 Ntyuanla go sâlâwâlâ, nl'inu go goldi;
Ndo Jehova e kĕlagĕl' irĕma.
4 Oma o janj' ibe e jâginlo inlumbu y'inoka,
Nl'onoki e poganli' onlĕme w'ibe.
5 Ayĕ o syĕlia okuge e sĕmb' ovangi wĕ;
Nl'ayĕ o jenle mbia gw'azyili, e be d*o*anl' azyingo fâ.
6 Korowa y'imbolo nle awanla w'awanla;
Nl'ipenda s'awanla nle ireri sao.
7 Onlumb' ombia wi zye kwĕkwĕ gor' edâsyu;
Kâ poro onlumbu w'inoka gor' enlañi.
8 Eza zi mpagaga zi re g'ido ivia gw'antyâ m'oma o bânga zo;
Go nkovi edu yi fwiza zo zi mĕpie ndaga.
9 Ayĕ o nimb' ibė, e bel' itonda;
Ndo ayĕ o fâ takilia igamba e bangwanl' iganganlo.
10 Orevunlo wi jinginla gore oma w'ikotiza,
Viaganlo nli nkama y'impava gor' edâsyu.
11 Oṃ' âmbe e buta dadiĕ go tomb' ipanginlo,
Sambo ovâvi w'isyinda e be toño gore yĕ.
12 Latanla nli njĕgâ bânginlo p'awanli wĕ nl'oma;
Ndo arang' edâsyu gw'edâsyâ zĕ.
13 Ayĕ o fwinliz' ibe vâ mbia,

Ibe si be d*u*bwa go nag' wĕ.
14 Ipakilia s'inyom̃anlo si re g'ipoviz' anlingo,
Sambo rig' inyom̃anlo, nyo v*e*ndaga râ.
15 Ayĕ o kanla oma w'arĕgâ;
Nl'ayĕ o sira oma w'ogore;
Waodu av̄anli wi numbo nle Jehova.
16 Ezande zi doanla edâsyu nli njonli g'ogâ wĕ,
Go dĕng' imia, ge azye nl'orĕma?
17 Ndego yi tânda egombe zodu;
Nd'oŋwângwe e ga yanlo vâ njuke.
18 Omâ bonli' orĕma e felanl' ogâ;
Kâ yĕ jegize ndeg' wĕ.
19 O tând' ibe e tond' inyom̃anlo,
Nl'ayĕ o donduiz' iguge nyĕ, e but' oyilizo.
20 Isapilia sorĕma s'al*e*nge mbia;
Nl'ayĕ o kaunlagaunla nl'onlĕme wĕ,
E be poswa gw'ibe.
21 Ayĕ o jan' edâsyu re njuke gore yĕ;
Nla rerĕ y'odusyâ ay*e*nle mbia.
22 Orĕma w'igeva wi mĕp' ijinga;
Nd'orĕma wi njuke jomiz' epa.
23 Ipo si kâgunlio go ntonlo y'orĕgâ,
Go sapilia impânlâ s'ijĕkĕlia.
24 Imia si re piĕre nl'oma w'ikotiza;
Ndo antyâ m'edâsyu mi re go ntyai yi ntye.
25 Oŋ' w'ogegende are njuke gore reri yĕ,
Nli nonle gore ngi yĕ.
26 Zyele mbia go pang' oma w'ogore pa nli ngulu,
Nla go bole nlam̃i volo re viaganlo nl'orĕti.
27 Ayĕ o simbi' agambi mĕ, avoro imia;
Nl'ayĕ o re nl'orĕma w'okendekende, nle oma w'ikotiza.
28 Vanganli edâsyu, j'ayĕ dâ, e jenlo simia;
Nl'oma o nunj' inlumbu yĕ are nl'ikotiza.

EWONJO 18.

OMA o bangwanla e bute ntândinli yĕmĕ;
Kĕ bendinl' orevunlo edu.
2 Edâsyu zi tând' ikotiza;
Ndo kao tuminlia orĕmi wĕ.

3 Go bia orĕgâ bie kĕ isyĕlia,
Nli ntyânli bie ntyĕmbâ.
4 Anlingo m'orânga nle agamba m'ogwanla w'oma,
Nl'evero z'imia nle ogĕrombenle.
5 Zyele mbia go kanla orĕgâ,
Ntyâ go sapilia ijĕkĕlia s'ogore.
6 Inlumbu yi dâsyu yi kwenla gw'inyomĩanlo,
Nl'ogwanli wĕ wi fwelia imbipa.
7 Ogwanla w'edâsyu wo nl'ijilizi sĕ,
Nl'inlumbu yĕ mondo y'emĩenlâ zĕ.
8 Agamba m'esĕrengila mi re g'itu,
Ndo mi suminla go garegare y'iwumĩu.
9 Oma o r'ogera gw'evilo zĕ,
Ayĕ oŋwângwe wi mbundaki.
10 Ina nyi Jehova nyo nle nago njâle y'ado,
Ogore e fanga vâ yo kĕ tolizo.
11 Igumba ny'oma o re boŋwa pa,
Nyo nle nkali yĕ njâle;
Nyi re kĕ g'ogomba w'ado olondui,
Gw'impivinli semĕ.
12 Orĕma w'oma wi donge kalia, kâ bia ijiliza,
Nl'idonge sayavuria nl'idirio.
13 Oma o fwinliz' igamba, ayĕ yâgágâ râ,
Yo nl'edásyâ nli ntyânli gore yĕ.
14 Orĕma w'oma wi sindinle nkanli yĕ,
Ndo orĕma w'aŋandi, mande re kâ sindia wo?
15 Orĕma w'ikotiza wi dĕng' imia,
Nl'oroi w'ayogo wi but' imia.
16 Idavia s'oma si perinliĕ,
Nl'agĕndiĕ gw'azyo m'avolo.
17 Oma o donga go mpungu yĕ e bânge mbemĩi,
Nd'oganganlo wĕ e bia agâtizĕ.
18 Eganlo zi mĕnliz' inyomĩanlo,
Aṽangwanle mângi w'ingulu.
19 Ngwemo yi jomĩanla yi re viaganlo nli nka' njâle,
Nl'amomĩanlo mao mi re g'imianga yi nago y'i-
gâvi.
20 Ilonda y'ogwanla w'oma yi be joria iwumĩu nyĕ,
E be jora kĕ nl'agamba m'inlumbu yĕ.
21 Ijua nl'emĩenlâ yi re go ngulu y'onlĕme;

Nla wao wi tânda wo wi be ny'ilonda ya wo.
22 Ayĕ o dĕng' om̃anto e dĕng' osa' ombia;
Ayĕ kĕ e bâng' inungunla gore Jehova.
23 Okuge wi kamba nla sinkâlâ,
Nd'oma o re boŋwa pa e jivira nl'ekasya.
24 Oma w'indego inyenge e be jilizo;
Ndo re ndego o doanla nla yĕ piĕ viaganlo nl'o-
ŋwângwe.

EWONJO 19.

OKUGI o kanganla nl'ogore wĕ are viaganlo nla yĕ,
O sapilia nl'inlumbu yĕ, nl'ayĕ kĕ edâsyu.
2 Zyele mbia kĕ gw'inlinla doanla imia fâ,
Nla yĕ o nĕgiza nl'intyozyo sĕ e fwema.
3 Edâsyâ z'oma zi pange mpânlâ yĕ ompue,
Nl'orĕmi wĕ wi bendinle Jehova.
4 Igumba nyi bunlia indego,
Nd'okugi wi bangwanla nl'oganganlo wĕ.
5 Oyenli w'inoka e be d*o*anla ay*e*lizo,
Nla yĕ o kâgunl' inoka e be p*e*ra.
6 Awenge wi dândâlia enlam̃i,
Nl'om' edu ndego y'oma wi davia.
7 Ngwemo y'okuge y'odu yi numbĕ,
Kâ poro iganganlo yĕ yi dubwa gore ye,
Ayĕ song' agamba, ge ma zya.
8 Ayĕ o dĕng' orĕma e tând' em̃enlâ zĕ,
Nla yĕ o pig' ikotiza e dĕnge mbia.
9 Oyenli w'inoka e be d*o*anla ay*e*lizo,
Nl'ayĕ o kâgunl' inoka e be jonlo.
10 Ndoanli mbia yi zyele kwĕkwĕ gor' edâsyu;
Kâ poro inlĕ, nyongo yi kâvenlia nlam̃i volo.
11 Oma w'okeli e simbia egunlu zĕ;
Nl'idirio sĕ nl'ipozy' ibe.
12 Egunlu z'oga zi re g'ikungula si njĕgâ,
Nl'ikanli sĕ g'ompĕmbe gw'amanli.
13 Oŋwâ r'edâsyu are njuke gore reri yĕ,
Nl'oŋwanto w'amom̃anlo nle ituezinla si nkundinla.
14 Nago nl'igumba nle ijiga s'irerĕ,
Nd'oŋwanto w'imia wi pila gore Jehova.
15 Ogĕragĕra wi nanliz' evinlo z'antyâvinlâ,

Nd'oma w'agâ alĕle e be jâgâ njanla.
16 Ayĕ o penjavenja ivanga e pig' inlinli nyĕmĕ,
Ndo o pĕdia impânlâ sĕ e be jua.
17 Ayĕ o re nli nkĕngâ gor' okuge e sunge Jehova,
Nl'ijanji sĕ si be fwinlizo gore yĕ.
18 Ziwa oŋwanliâ go r'ibekelio si re,
Ndo av̄ele jonlĕ.
19 Oma o re nl'egunlu evolo e ga v'anliva,
Kânde jâ m̄'asunginlĕ, vâ dende nyângâ nyĕnlĕ.
20 Yâgâ mondâ, kâ bâng' orevunlo,
Gambĕnlĕ o adoanl' imia gọ ntyai yâ.
21 Ipikilia sijenge si re g'orĕma w'oma,
Ndo mondâ yi Jehova yi be doanla.
22 Olubo w'oma wo nle nkĕngâ yĕ;
Nl'okuge ar' ombia kwĕ nl'onoki.
23 Itia si Jehova si re gw'em̄ĕnlâ,
E be doanla nl'ijora, e be bienlo nl'ibe.
24 Ogera e jumbunl' ogâ wĕ go ntyuanla,
E numbe fwinliza wo g'ogwanli wĕ.
25 Wol' ovĕdi kâ otem̄u bandaminla.
Revunl' oma w'ikotiza, kĕ kotiz' imia.
26 Ayĕ o bangatie reri yĕ agâmbize ngi yĕ,
Nle oŋwanla o jenlize ntyânli av̄age ntyĕmbâ.
27 Riga, oŋ'wami, go jâgâ inĕnja
Si fwemiz' avila gw'agamba m'imia.
28 Oyenli ombe e pĕd' ijĕkĕlia;
Nl'ogwanla w'arĕgâ wi mĕnl' ibe.
29 Ijĕkĕlia si re kekizo pa gor' ivĕdi;
Nl'imbipa go nyuma yi dâsyu.

EWONJO 20.

IVĔ nle ovĕdi, ijâng' ijâle nl'ekasya,
Nl'om' edu o timbiarimbia nla so, azyele 'nla simia.
2 Ereria z'oga zi re g'ikungula si njĕgâ,
Nla yĕ o bendiĕ e dend' em̄enlâ zĕmĕ mbe.
3 Go tig' inyom̄anlo nle idubo gore oma,
Ndo edâsyu edu e taganl' oku' wĕmĕ nla nyo.
4 Ogera agami janje ntyanja,
Sambo e be nĕgira gw'enlom̄o, kâ yĕ alĕng' ezâma.

5 Mondâ g'orĕma w'oma yi re g'anlingo m'orânga;
Nd'oma w'ikotiza e be pera mo.
6 Anlag' awenge wi kulĕ mpungu, om' edu nkĕngâ yĕmĕ,
Nd'oma w'agiligili e be dĕngo nla mande?
7 Oma w'orĕti e kanganla nl'ogore wĕ;
Nl'awanliĕ wi be savinlo go nyumi yĕ.
8 Oga o doanla gw'eka z'ijĕkĕlia,
E pazanganla ibe sodu nl'antyâ mĕ.
9 Mande o re kâ bulia nlĕ, mi amĕpi orĕmi wam,
Mi are nkĕre avila gw'ibe sam?
10 Ido nl'ido, egĕnlizo nl'egĕnlizo;
Yodu v̄anli yi numbo nle Jehova.
11 Vonde oŋwanla e mio nl'idendi sĕ;
Ja nkĕrĕ, ja ogore wi re gw'ijanji sĕ.
12 Oroi wi jâgâ nl'intyâ nyi jenla,
Yo v̄anli y'avangio nle Jehova.
13 Arând' antyâvinlâ o vende kuga;
Nlungunl' antyâ mâ gambĕnlĕ o m̃'ajora.
14 Mbe, mbe, bulia o kola;
Ndo j'akĕndaga gambĕnlĕ atuminli' ovandi.
15 Re goldi, nl'ado ambi' amenge,
Ndo inlumbu y'imia nl'evago evia.
16 Wânge ngâi ya o re jegiza p'ogĕnda.
Kâ bânginlĕ punlu g'oŋwanja w'ev̄ov̄e.
17 Mpĕmba y'inoka yi r'onligi gore oma,
Ndo jajangwe ogwanli wĕ wi be jonlio nl'ikĕgĕnje.
18 Ogenjo wi doanlizo nli mondâ;
Vang' igâvi nli njanjinli y'avonlo.
19 Ayĕ o kĕndagĕnda g'esĕrengila, e syal' iyumbunlo;
Sambo ag*a*nganla nla yĕ o nungunl' inlumbu yĕ.
20 Ayĕ o tâwe reri yĕ nli ngi yĕ,
Ojo wĕ wi be nimo go mpiri yadâv̄adâv̄a.
21 Igumba kâ dĕngo nl'ogasyo gw'alonga;
Ndo gw'anuwunla nyi be s*a*vinlo.
22 Aw*u*lia nlĕ, m'be fwinlize mbe;
Venginle Jehova, gambĕnlĕ anungunlâ.
23 Ntyondo mbanli si numbo nle Jehova;

Nl'ododo w'inoka wi zy'ombia.
24 Inkĕndinli s'oma si pila gore Jehova,
Nd'oma kâ kotize mpânlâ yĕmĕ sĕ?
25 Mondo y'oma nl'egambanyambia gw'eza z'orunda;
Nl'impanganlo panganlo pa, kâ yĕ fà bambia.
26 Oga w'imia e pazanganl' arĕgâ;
Kâ yĕ kavalie ntyonle gore wao.
27 Ojo wi Jehova nle inlinla ny'oma,
Nyi kĕlagĕl' orĕmi wĕ.
28 Nkĕngâ nl'orĕti wi penjavenj' oga,
Nl'eki zĕ zi simbio nli nkĕngâ.
29 Imio s'awango so nle ngulu yao,
Nl'eranga z'anlĕrâ nle ijue s'ewonjo,
30 Ijinga s'om' âmbe so nl'izyowa yi mpava,
Nl'imbipa si jinginla g'okuwa.

EWONJO 21.

ILÂVI y'anlingo nle orĕma w'oga g'ogâ wi Jehova,
Go nkovi edu yi tândo ndĕ, e kalunlia wo.
2 Mpanli edu y'oma yi re gore gw'antyâ mĕ,
Ndo Jehova e kĕlagĕl' irĕma.
3 Go janj' orĕti nl'oyĕkĕlio, yo pinjo nle Jehova,
Viaganlo nli ntyago.
4 Ovandi w'antyâ nl'ekale z'orĕma—
Vonde ozange w'arĕgâ wo nle ibe.
5 Avonlo m'ombilo *mi kĕnda* gw'ibunla dadiĕ,
Ndo m'omâ r'entanta, gw'aguga dadiĕ.
6 Idĕnga s'igumba nl'onlĕme w'inoka,
Yo nl'oŋwĕi oyavure wi mângi but' ijua.
7 Ibangatia s'arĕgâ si jiliza wao,
Kânde wi bik' oyĕkĕlio.
8 Omâ sapiliazapilie nkĕndinli yĕ, nl'om' âmbe,
Nd'oma wi nkĕre, ijanji sĕ si re gore.
9 Râ doanle go ntyai y'orândâ,
Ge nl'omanto w'amomanlo go nago mpolo.
10 Orĕma w'orĕgâ wi r'ogasyo w'ibe,
E jenl' oganganlo wĕ ekĕva gw'antyâ mĕ.
11 Ja ovĕdi atevunlo, otemu e be dĕng' imia,
Nla ja oma w'okeli anĕnjo, adoanl' oyogo.
12 Oma w'ogore e syilie nago y'orĕgâ;

Kâ yĕ posyunl' arĕgâ gw'ijiliza.
13 Oma o nunj' aroi mĕ gw'itonga s'ikuge,
Ayĕmĕ e be daga, ndo e be j*â*ganlo.
14 Eza zi mpagaga gw'iyumbunlo zi pânlia ibenda,
Nl'eza z'ipo go ntonlo zi pânlia egunlu evolo.
15 Idend' orĕti si re mbia gore agore,
Ndo ijiliza gore mângi dend' ibe.
16 Oma o peraver' avila go mpânlâ y'okeli,
E be doanla go nkândâ y'inyambe.
17 Oma o tând' azyeva e be doanl' elĕnge z'oma;
Ayĕ kĕ o tând' ivĕ nl'agali e be bo*ŋ*wa.
18 Orĕgâ e be doanl' olandunlo w'agore,
Nl'igândi go mbora y'arĕti.
19 Râ doanle gw'ig' ivolo,
Ge nl'omanto w'amomanlo nl'olagalago.
20 Igumb' ivinje nl'agali mi re go nago y'oyogo,
Ndo edâsyu zi suliza mo.
21 Ayĕ o song' ogore, nli nkĕngâ,
E be dĕng' emenlâ, nl'ogore, nl'olunda.
22 Oma oyogo e panda go nka' mpolo yi vĕmba,
Avoswunlie ngulu y'ibekelia sa yo.
23 Ayĕ o penjavenj' ogwanli wĕ nl'onlĕme wĕ,
E penjavenj' emenlâ zĕ avila go njuke.
24 Ekale nl'odando—ovĕdi nle ini nyĕ,
O janja nl'egunlu z'ekale.
25 Ibela s'ogera si jonlizĕ,
Kânde agâ mĕ mi bik' ijanja.
26 Owenja wantuntu e tânginla sitânginla,
Nd'ogore wi be pa, kâ az*i*mbiza.
27 Ntyago y'arĕgâ yi numbo,
Kâ poro j'abaga yo nli mondâ mbe.
28 Oyenli w'inoka e be jilizo,
Nd'oma o poganlio e be kamba nl'omiĕnle.
29 Oyavuri e jâliz' ozyo wĕ,
Nd'oma w'ogore e bandaminl' inkĕndinli sĕ.
30 Zyel' imia, zyel' ikotiza,
Zyele mondâ ga gore Jehova.
31 Nkavala yi kekizo go ntyugu y'igâvi;
Ndo ikeva si pila gore Jehova.

EWONJO 22.

IN' ivia nyi re viaganlo nl'igumb' ivolo;
Nli nkĕngâ mbia viaganlo nli sâlâwâlâ nli goldi.
2 Enlamĩi nl'okuge wi datanle mbora mo;
Ovangi wao nle Jehova.
3 Okeli e jenle njuke, azyâmbunla;
Ndo itemĩu yi kĕnda nl'entanta, ayela.
4 Ipa s'okendekende—itia si Jehova,—
So nl'igumba, olunda, nl'emĩenlâ.
5 Arĕnde nl'imondo si re go mpânlâ y'ozapili,
Nd'oma o penjavenj' orĕmi wĕ e dubwa bo go so.
6 Vomia oŋwanla go mpanginli yĕ,
J'atoa onlĕrâ, al*u*bwe vâ yo.
7 Enlamĩi zi panginle lĕnge,
Nl'oma o nye ntyâmbâ, e be doanle nyongo y'oma o sungĕ.
8 Oma o benl' ibe e be tenle njuke;
Nli mpava y'egunlu zĕ yi be bundakanla.
9 O re nl'intyâ ny'ogwamba ayĕ e be savinlo,
Kânde e pa inyi sĕ gor' okuge.
10 Romb' ovĕdi kâ amomĩanlo manla,
I, mbĕlĕkĕ nli ntyânli yi be jĕka.
11 Ayĕ o tânde nkĕre y'orĕma,
Vâ ombia w'inlumbu yĕ, oga e be doanla ndeg' wĕ.
12 Antyâ mi Jehova mi penjavenj' imia,
Ayĕ kĕ e jiliz' agamba m'igândi.
13 Ogera e bulia nlĕ, njĕgâ yi re gw'igala,
M'be jonlo go mpânlâ.
14 Ogwanla w'omĩant' ogĕnda wo nle ivemba ny'orânga,
Nl'ayĕ o numbo nle Jehova e poswa gogo.
15 Edâsyâ zi re korinlo pa g'orĕma w'oŋwanla;
Ndo mpava y'orevunlo yi be tombĕ zo.
16 Ayĕ o pitakanlia okuge go bunli' anlivi mĕ;
Nl'ayĕ o p'enlamĩi, giligili e be kuga.
17 Voganli' oroi wâ, kâ jâgâ agamba m'ayogo;
Avela orĕmi wâ gw'imi sam.
18 Kânde re mbia, jâ mĩ'apenjavenja so g'orĕmi wâ,
Ja s'akekiza rĕti gw'inlumbu yâ.

19 Inlĕ, ibekeli sâ si doanla gore Jehova;
Mi are miezâ pa nlenlâ winlâ, gor' awĕmĕ.
20 Mi tĕndinlâ g'oŋwanja wi mondâ nl'imia?
21 Go miezâ ogiligili w'agamba m'orĕti,
Go fwinliz' agamba m'orĕti gore wao wi tom̃â.
22 Agwĕr' okuge kânde ar' okuge;
Kâ av*i*takanlia omâ re jela pa g'ompombanla.
23 Kânde Jehova e be sâziz' ozyâzyâ wao,
Agwĕre m̃enlâ yao wi kwĕra wao.
24 Av*a*nge ndego nl'oma w'egunlu,
Kâ ag*a*nganla nl'oma o sunge benda.
25 O vende nĕng' inkĕndinli sĕ,
Alĕnge mondo gw'em̃enlâ zâ.
26 Al*o*anla nla wao wi felanl' agâ;
Ntyâ nla wao wi panganla g'oŋwanja w'inuanla;
27 Jâgâ wĕ o zyele nl'ezâma zi pa,
Osao ndĕ wi bânginlo wĕ odo wâ.
28 Azy*u*sy' elingilio zi ntyaga elungu,
Z'alov̄io nl'ireri sâ.
29 O jenl' oma o nĕgiza gw'evilo zĕ?
E be kumanla gw'azyo m'aga;
E be k*u*manla gw'azyo mi lĕnge.

EWONJO 23.

JÂ m'adoanla tu gw'inya nl'enlam̃i,
Vikiliage yâma yi re dov̄io pa g'ozyo wâ:
2 Kânde o be fele swaka gw'epongo zâ,
Jâgâ awĕ inyenli.
3 Ayongunla inyi sĕ ibia,
Kânde so nle inya s'inoka.
4 Alĕlia oku' wâme go boŋwa,
Yĕkiz' imi sâmĕ.
5 O be dogwiz' antyâ mâ go mo? ge m'azya.
Kânde reti mi savang' ampava,
Alogwa ga ngwanyânli g'orowa.
6 Any' inya s'oma w'intyâ ive,
Kâ ayongunl' inyi sĕ ibia.
7 Kânde ga ntĕ pikiliĕ g'orĕmi wĕ, yenlâ re yĕ;
Nya, yânga, bulinliĕ wĕ;
Ndo orĕmi wĕ wi zye gore wĕ.

8 Mbogo yi re wĕ nya pa, o be tova yo,
Averiz' agambi mâ m'onligi.
9 Ag*a*mba gw'aroi m'edâsyu,
Kâ yĕ pĕdia imia s'agambi mâ.
10 Azy*u*sya elingilio zi ntyaga elungu,
Kâ ay*i*nginla g'ompindi w'awa' w'ariga.
11 Kânde olandunli wao are nli ngulu,
E be sâziz' izyâzyâ yao gore wĕ.
12 Ṽag' orĕmi wâ gw'inĕnja;
Nl'oroi wâ gw'agamba m'imia.
13 Az*i*mbia orevunlo gore oŋwanla,
Kânde o tâ syiwĕ nli mpava, e be j*u*a.
14 Zyiwĕ nli mpava,
Gambĕnlĕ o asunginl' eñenlâ zĕ avila g'oronginlo.
15 Oŋ' wami, ja orĕmi wâ wi re nl'imia,
Oremi wam wi be tânda, iwamimĕ.
16 I, inlinli nyam nyi be jenle mbia,
Go be kâgunlia inlumbu yâ isaon y'arĕti.
17 Orĕmi wâ w'ay*e*nl' ave ŋandi;
Ndo râ doanle gw'itia si Jehova egombe zodu.
18 Kânde rĕti r'egombe go bosyo,
Nl'ibekeli sâ si be t*e*nlo.
19 Yâgâ, oŋ' wami, kâ doanla nl'imia,
Agĕndia orĕmi wâ go mpânlâ.
20 Al*o*anla nl'inyângi s'ivĕ,
Nlâ gore anyenli m'eṽĕre.
21 Kânde eyánga nl'inyenli wi be kuga,
Nl'imĕga si be bâria oma nl'isĕsĕge.
22 Voganlio reri yâ o yanliâ;
Kâ av*ĕ*die ngi yâ, j'atoe mbolo.
23 Gol' orĕti kâ avâ k*a*ṽa wo;
Imia, nl'inĕnja, nl'ikotiza.
24 Rerĕ y'oŋwa' w'orĕti e be jenl' igev' ivolo,
Nl'ayĕ o janl' oyogo e be jenle mbia.
25 Reri yâ nli ngi yâ wi be jenl' igeva,
Nl'ayĕ o yanliâ e be jenle mbia.
26 Oŋ' wami, va miĕ orĕmi wâ,
Kâ antyâ mâ tând' impânlâ sam.
27 Kânde eṽoṽe nle ivemba ny'orânga,
Nl'oŋwant' ogĕnda ovela wazwa.

28 Ayĕ kĕ e syâta ga ogwĕrisi,
Awunlia igândi gore anlaga.
29 Mande o re nl'azyingo?
Mande o re nl'ekĕva?
O re nl'amom̃anlo mande?
O re nli njuke mande?
Mande o re nl'imbipa ndaga fâ?
O re nl'iwombe gw'antyâ mande?
30 Wao wi dinga gw'ivĕ,
Wao wi kĕnda go dĕmb' ijânga ibundunle.
31 Av*o*nl' ivĕ vâ re nyo tenlatenla,
Vâ tuminlia nyo antyâ gw'elas,
Ja ny'aduke suminla gw'ĕpongo mbiambiĕ.
32 Go nuwunla nyi be noma ga om̃amba,
Nl'ara egâlanli g'ompĕnle.
33 Antyâ mâ mi be ponle ṽoṽeṽoṽe;
Nl'orĕmi wâ wi be kâgunli' ozapilio.
34 O be doanla ga yĕ o nanla go garegare yi mbenle,
Ga yĕ o nanla go ntyai y'ogumia.
35 W'aboli miĕ, ndo mi j*â*gâ nkazya;
W'asiwi miĕ, ndo mi m*i*a;
Ja mi anângwa, m'be fâ buta nyo.

EWONJO 24.

AY*E*NL' anlag' ave ŋandi,
Kâ av*e*le doanla nla wao.
2 Kânde orĕmi wao wi pikilie mbao,
Nl'inlumbu yao yi kamb' ibe.
3 Nago yi nogo nl'imia,
Nl'aloanlizo nl'ikotiza.
4 Nl'inântye be jonlio nl'imia;
Nl'igumb' iyonli nl'iṽia.
5 Oyogo are nli ngulu,
Nl'oma w'imia e jâlize ngulu yĕ.
6 Kânde vang' igâvi nyâ nl'okeli,
Ndo igeva nyi pila gw'imondâ sinyenge.
7 Imia si re dondua gor' edâsyu,
E n*u*ngunl' ogwanli wĕ g'ompombanla.
8 Oma o pikilie dend' ibe,
E be fwelio inlĕ, oma wi mondâ mbe.

9 Mondâ mbe nle ifwema,
Nl'ovĕdi e numbo nl'oma.
10 Jâ m̃'akw' oge go ntyugu yi njuke,
Ngulu yâ yi re jela pa.
11 Zunginla wao wi duro gw'ijua,
Nli mângi wi timbiarimbia gw'ibazyo, zimbia wao.
12 Kânde jâ m̃'abulia nlĕ, vonla, azuĕ mia yo;
Ayĕ o kĕlagel' irĕma e be kotiza?
Ayĕ o penjavenj' em̃enlâ zâ avoro;
Ayĕ kĕ e be fwinliza gore oma g'ijanji sĕ.
13 Oŋ' wami, ny'onlĕmbe, kânde wi r'ombia;
Nl'ekoka z'onlĕmbe zi r'onligi gw'idĕmbi sâ;
14 Yenlâ mia ikotiza nl'orĕmi wâ;
Jâ m̃'adĕnga—ja egombe zi re go bosyo,
Gambĕnlĕ ibekeli sâ s'arenlo.
15 Orĕgâ, azyâta go nago y'ogore;
Agwĕra inlanlo nyĕ.
16 Kânde oma w'orĕti e be poswe nyângâ orâgenlo, kâ yĕ nângwa;
Ndo arĕgâ wi be poswa gw'ibe.
17 Jâgâ olov̄alov̄i wâ aposwa, ayenle mbia;
Nla j'akwa, orĕmi wâ ayenl' igeva.
18 Jehova e vende jenla, kâ yĕ benda;
Av̄inliz' ibendi sĕ gore yĕ.
19 Azyâkâlia oku' wâmĕ g'oŋwanja w'anlag' ave,
Ayenla kĕ arĕgâ ŋandi.
20 Kânde be doanl' egombe go bosyo gore om' âmbe;
Ojo w'arĕgâ wi be nimo.
21 Oŋ' wami, rie Jehova nl'oga;
Aganganla nla wao wi kaluagalua.
22 Kânde njuke yao yi bia vâ igambanyagwanla.
Nl'oyilizo wao av̄anli mande re kâ mia wo?
23 Ya yinlâ yi pila gore ayogo;—
Zyele mbia go ponl' azyo gw'ijĕkĕlia.
24 Ayĕ o bulinlia orĕgâ inlĕ, o r'ogore,
E be savo nl'anlaga, e be numbo nl'anlângâ.
25 Ndo gore wao wi tevunla be doanle mbia;
Nl'ozavinl' ombia wi be bia gore wao.
26 Oma e be sâmb' inlumbu yĕ,

O jivira nl'agamba m'arĕti.
27 Gekiz' ijanji sâ gw'igala,
Kâ panga so gore wĕ g'orove;
Kâ ṽange noge nag' wâ.
28 Al*o*anl' oyenli gore oganganlo wâ ndaga fâ,
Kâ ar*e*miza nl'inlumbu yâ.
29 Aw*u*lia nlĕ, ga nt'are yĕ dende pa miĕ,
Yenlâ be denda miĕ yĕ,
M'be fwinliz' oma g'ijanji sĕ.
30 Mi aviạganli g'ompindi w'ogera,
Nla go ntyaga y'oma bonli' orĕma;
31 Ndo vonla, y'avomi yodu nl'ejamba;
Nl'ifalifa s'avugi ntyaga:
Kâ ogomba w'ado syazya.
32 Yenlâ ayenli miĕ, avikili' miĕ;
Avonli miĕ, arevunlio miĕ.
33 Yantyâvinlâ amĕnle, yemĕga yĕnle;
Yepur' agâ yĕnle gw'antyâvinlâ.
34 Yenlâ be bi' agugi mâ g'ogĕnda,
Nl'ibeli sâ g'oma w'igâvi.

EWONJO 25.

SINLÂ kĕ nle inkogo si Solomon,
S'avâ tĕndio nl'anloñe wi Hĕzikaia y'oga wi Isŕeĕl.
2 Ivenda ny'Anyambiĕ nle go jumbunle ndaga,
Ndo ivenda ny'aga nle go dĕng' igamba.
3 Orowa ṽ'idondua, nli ntye vâ odănga,
Yenlâ *re* orĕma w'aga w'am*i*ezo.
4 Romb' ati mi syika go sâlâwâlâ,
Nl'ingongo nyi be kâgwa gore ovangisi.
5 Romb' orĕgâ g'ozyo w'oga,
Kâ eki zĕ donlizo nl'orĕti.
6 Ar*u*minlia odando g'ozyo w'oga;
Ag*u*manla go mbora y'anlag' avolo.
7 Kânde re mbia vâ wĕ bulinlio inlĕ,
Vandinla gunlu, ge wĕ jaminlio,
G'ozyo w'enlañ' evolo o jenlo nl'antyâ mâ.
8 Ag*ĕ*nda go noa nl'entanta,
O vende dende ndaga gw'anuwunla,

Jâgâ oganganlo wâ ajenlizâ ntyânli.
9 Yoñanla inyoñanlo nyâ nl'oganganlo wâ;
Kâ azy*a*l' erungu z'om' âŋwĕnle:
10 Ayĕ o jâgâ e vende jenlizâ ntyânli;
Kâ ntyânli yâ y'al*u*bwiza.
11 Aba mi syika yatenatena,
Gw'intyali si syika yapupu;
Yo igamba nyi kambo gw'egombe.
12 G'oñoro wi gold,
Nli mpanga yi goldi mbia,
Yenlâ re orevunlo w'imia g'oroi wi poganlio.
13 G'ifwi nyi sino gw'egombe z'itenla;
Yenlâ re ovâvi w'ogore gore mângi wi toñĕ;
Kânde e sindia orĕma w'ireri sĕ.
14 Vindi nl'ompunga ningo fâ,
Yenlâ re oma o tuminlia ovandi gw'idavia s'i-pândia.
15 Nl'isil' ibenda enlañ' evolo zi pânlio,
Nl'onlĕme olĕlĕ wi mâgunl' epa.
16 O ñ'adengi onlĕmbĕ, nya wi re kwĕkwĕ nla wĕ,
O vende jora nla wo, arova wo.
17 Romb' ogolo wâ go nago y'oganganlo wâ;
E vende jasâ, anlumbâ.
18 Evisâ, okwara, nl'ozyângâ oruenli,
Nle oma o nokinla oganganlo wĕ mberinlaga.
19 Inâ ny'atenli, nli ntyozyo yi tataminla,
Yo nle oṽekelio g'ogândi go ntyugu yi njuke.
20 Ayĕ o tombe ngâi go ntyugu y'ifwi,
Nli viniga go naitĕr;
Yenlâ kĕ re o jembe vanda g'orĕma wi njuke.
21 Jâ oloṽaloṽi wâ ajâgâ njanla, nyezĕ inya;
J'ajenl' esyove, yânjĕ anlingo.
22 Kande o be kenj' amingilia m'ogonli gw'ewonjo zĕ;
Jehova kĕ e be pâ.
23 Ngângâ yi bag' onyĕnge;
Nl'onlĕme w'imâginla, ozyo w'egunlu.
24 Râ doanle go ntyai y'orândâ,
Ge nl'oñanto w'amoñanlo go nago mpolo.
25 Anlingo mi nkĕi g'orĕma w'esyove,

Yenlâ re ntyango mbia avila gw'inlângâ nyabo.
26 Mbenle y'omburewure, nl'evero zi re feva pa,
Nle ogore o tataminla g'ozyo w'orĕgâ.
27 Go ny'onlĕmbe oŋwenge zyele mbia;
Nla g'oma but' ivendi nyĕmĕ, yo nle njuke.
28 Nka' mpolo syazyo pa-ogomba w'ado fâ,
Nle oma o re av*a*nginl' orĕmi wĕmĕ.

EWONJO 26.

GA sino go ntyanja nli ningo gw'enloñño;
Yenlâ re olubo wi zye kwĕkwĕ gor' edâsyu.
2 Ga ntyâli g'owolanganlo,
G'ibongambala go pĕlavĕle,
Yenlâ ozavo w'anyawĕnyawĕ w'ag*o*te.
3 Mpava gore nkavala, nl'oŋwanga g'ogwanla wi buru;
Nli ntongo go nyuma yi dâsyu.
4 Ay*i*vira odusyâ egalanli z'edâsyâ zĕ,
O vende doanla egâlanli ga yĕ, awĕmĕ.
5 Yivira odusyâ egâlanli z'edâsyâ zĕ,
E vende doanla nl'imia gw'antyâ mĕ.
6 E tenl' agolo, e jâng' isapilia,
O toñ' agamba nl'ogâ w'edâsyu.
7 Agolo mi nlema wi re kĕlĕkĕlĕ,
Yenlâ re nkogo g'ogwanla wi dâsyu.
8 Ga yĕ o diria ido g'ogâli wi punginla,
Yenlâ re yĕ o dub' edâsyu.
9 Ga ntĕ tombinlo ivare ny'arĕnde g'ogâ w'eyânga,
Yenlâ re nkogo g'ogwanla w'edâsyu.
10 G'ozyângâ wi tuma om' edu,
Yenlâ re oma o p'edâsyu ipa s'ijanja;
Nla yĕ o pa mângi wi bolanganla ipa s'ijanja.
11 Ga ntĕ fwinlie mboa gw'arovi mĕ,
Yenlâ r'edâsyu zi fâ syâga.
12 O jenl' oma nl'imia gw'antyâ mĕ,
Edâsyu kâ bekelio viaganlo nla yĕ.
13 Ogera wi bulia nlĕ, laion yi re go mpânlá;
Njĕgâ yi re gw'agala.
14 Igugi nyi kegwa gw'inkonlo sĕ;
Nl'ogera g'odo wĕ.

15 Ogera e jumbunl' ogâ wĕ go ntyuanla,
E jase fwinliza wo g'ogwanli wĕ.
16 Ogera are nl'imia gw'antyâ mĕ,
Viaganlo nl'anlag' orâgĕnlo, wi re kâ bonde ndaga.
17 Ayĕ o kote mboa gw'aroi nle yĕ,
O piaganla agwenla gw'inyomanlo nyi re g'inyĕ.
18 G'eranlia o pung' agânga, izyângâ, nl'ijua;
19 Yenlâ r'oma o temiza oganganlo wĕ,
Awulia nlĕ, Mi sy*e*va?
20 Gore zyel' ikonli, gogo ogonli wi nima:
Nla gore zy'esĕrengila inyomanlo nyi jĕka.
21 Amanla gw'amingilia m'ogonli, nl'ikonli g'ogonli,
Nl'oma w'amomanlo go kwez' edungu.
22 Agamba m'esĕrengila mi re g'itu,
Ndo mi suminla go gare y'iwumu.
23 Syika y'ati yi kilo go ntyu' ayogo;
Yi re g'inlumbu y'itemiza, nl'orĕm' ombe.
24 Ayĕ o numba e pândia nl'inlumbu yĕ;
Kâ yĕ fel' itemiza g'orĕmi wĕ.
25 J'amĕp' inyoi nyĕ, ay*i*virĕ;
Kânde mbikinli orâgĕnlo si re g'orĕmi wĕ.
26 Inumbo si jumbunlo nl'itemiza;
Ndo ngambi yĕ yi be miezo g'ovago.
27 Oma o tumb' ivemba, e be poswa vâvâ,
Nl'ayĕ o kavalia ido, nyi be fwinlia gore yĕ.
28 Onlĕme w'inoka wi numba wao wi pitakanlio nle wo,
Nl'ogwanla w'idândâlia wi pang' oyilizo.

EWONJO 27.

AWOLINL' oku' wâ ikapa vâ mĕnlĕ,
Kânde o m*i*eze ntĕ be toa owenja.
2 Om' âŋwĕnle e ga zuminliâ, arang' ogwanli wâmĕ,
Ogĕnda, arang' inlumbu yâmĕ.
3 Ido nyi re dira, nli ntyĕnge yi r'iroanlo;
Ndo egunlu z'edâsyu zi re dira viaganlo nla yo vanli.
4 Egunlu nle isyinda, nl'ibenda si tanla;
Ndo mande o re kâ kumanla g'ozyo wi ŋandi?

5 Orevunlo w'abui wi re viaganlo,
Nl'itânda s'iyumbunlo.
6 Vora y'oma o tânda yi re giligili,
Ndo isâmba s'oma o numba si bunla.
7 Orĕma wi re jora pa wi bik' ekoka z'olĕmbe,
Ndo g'orĕma wi njanla ezâm' edu zi nonle zi r'onligi.
8 Ga nyânli yi bolanganla avila gw'ikundu nyĕ,
Yenlâ re oma o bolanganla avila go mbori yĕ.
9 Agali nl'oyâmbâ wi tândi' orĕma;
Yenlâ onligi wi ndego y'oma wi pila go mondâ y'orĕma.
10 Ar*i*ge ndeg' wâ, nli ndego ya reri yâ;
Ay*i*nginla go nago y'oŋwângi yâ go ntyugu yi njuke;
Oma o re piĕre are viaganlo nl'oŋwângwe o re bo.
11 Oŋ' wami, loanla oyogo, kâ tândia orĕmi wam;
Kâ miĕ fwinliz' igamba gore oma o sĕmba miĕ.
12 Oma w'okeli e jenle njuke *go bosyo* azyâmbunla;
Ndo item̃u yi kĕnda nl'entanta agugizo.
13 Wânge ngâi yĕ o re jegiza p'ogĕnda,
Kâ kotinla onlom̃e g'oŋwanja w'ev̄ov̄e.
14 Oma o savinl' oganganlo wĕ nl'inyo' ivolo, nângw' ibanga;
Be jenlanla gore yĕ g'ozavo.
15 Ituezinla sinkânde s'owenja wi ningo,
Nl'om̃anto w'amom̃anlo, wi r'egâlanli mo.
16 Ayĕ o degĕ e deg' ompunga,
Nl'ogâ wĕ onlomiĕ wi kot' agali.
17 Oŋwanga wo kâ tuezia oŋwanga;
Nl'oma kâ tuezia ozyo w'oganganlo wĕ.
18 Ayĕ o penjavenja oba e be ny'ilonda ya wo,
Nl'ayĕ o bandaminle reri yĕ e be dubo.
19 Ga gw'anlingo, ozyo wi jenanla g'ozyo;
Yenlâ jenanla orĕm̃a w'oma g'oma.
20 Ilombo nl'ijiliza s'al*u*do,
Yenlâ re antyâ m'oŋwânlaga m'al*u*do.
21 Ntyuanla y'ijanginlia go syika yapupu,
Nl'inu go syika yatenatena;
Yenlâ r'oma g'oŋwanja w'isuminlio sĕ.

22 Jâ m̃'atul' edâsyu gw'ezo go gare y'imba nl'o-
zyâzyi,
Ogegende wĕ w'al*u*bwize gore yĕ.
23 Miag' azyo m'olembi wâ w'adâmbĕ,
Kâ bandaminl' api mâ mbiambiĕ.
24 Kânde igumba ny'al*o*anlize pĕkepĕke;
Vanganle korowa, gw'imbamba nl'imbamba.
25 Amanli mi piaganla, nl'irondo yi tuwunlia;
Nli bĕ yi nomba yi dulo.
26 Awadâmbe ṽ'inoanli sâ,
Nl'injonli si ntyaga nle adâmbĕ anlom̃e.
27 Ambe-nlingo m'imbonli kĕ mi be doanla kwĕkwĕ,
Ṽ'inyi sâ, nla ṽ'inya si nag' wâ;
Nla gw'idoanliza s'inyonga sâ inyanto.

EWONJO 28.

AREGÂ wi fanga, oma kâmbiza fâ;
Ndo agore wi re vĕmba ga njĕgâ.
2 G'oŋwanja w'ifwema si ntye, anlag' avolo wi
bunla;
Ndo nl'oma w'ikotiza, ayĕ o mia orĕti e dinga.
3 Elĕngĕ z'onlom̃e o bangatia ikuge,
Are ga ningo yi jâmbunlia orâi, inya sazya.
4 Mângi wi tig' ivanga wi suminlia orĕgâ;
Ndo wi penjavenj' ivanga wi bendinla wao.
5 Anlag' ave wi k*o*tiz' orĕti;
Ndo mângi wi bute Jehova wi kotize mpâng'
wedu.
6 Mbia nl'okuge o kanganla nl'ogore wĕ,
Ge ayĕ o sapilie nḳĕndinli yĕ, vanganle ayĕ onli-
vinlivi.
7 Ayĕ o penjavenj' ivanga nle oma w'ikotiza.
Nd'oganganlo wi bandanlie e be jeñlize reri yĕ
ntyânli.
8 Oma o bunlia igumbi nyĕ nl'inyenla s'ipita,
E kuminlia nyo go poginla ikuge.
9 Ayĕ o tomb' oroi wĕ go jâgâ ivanga;
Vanganle ikambinli sĕ si be doanla sibiko.
10 Ayĕ o temiz' agore go mpânlâ y'ibe,
E be poswa g'oveli wĕmĕ;

Ndo agore wi be jige mbia.
11 Onlivinlivi are nl'imia gw'antyâ mĕmĕ;
Nd'okuge o re nl'ikotiza e bĕmbĕ.
12 J'avia w'ajenle mbia, r'igev' ivolo;
Ndo go kumanl' arĕgâ, oma e syâmbunla.
13 Ayĕ o pug' ibe sĕ e be kĕnda mbiambiĕ,
Ndo ayĕ o mĕma, ariga so, e be poginlo.
14 Ozavinlo gor' oma o bandaminla egombe zodu;
Ndo ayĕ o jâliz' oremi wĕmĕ e be poswa go njuke.
15 Njĕgâ yi kungula, nl'enlima zi benda,
Nle gâven mbe gor' ikuge..
16 Oga wi r'ikotiza fâ, nl'ibunla si pitakanlia—
Ndo ayĕ o bik' ogasyo w'anliva e dav' intyugu sĕ.
17 Om' o pitakanlo nle ntyinla y'eñenlâ,
E ga wange gw'ivemba; kâ az*i*mbio nl'oma.
18 Ayĕ o kĕnda gore e be doanla pâlâ;
Ndo ayĕ o sapilio nl'impânlâ sĕ e be poswe nyângâ mo.
19 Ayĕ o janje ntyagi yĕmĕ e be jora nl'inya;
Nl'ayĕ o song' anlaga w'idando e be jora nl'aguga.
20 Om' âr' ogore e be bunlio izavinlo;
Ndo ayĕ o nĕgize bọŋwa, al*o*anle ogara fâ.
21 Go div̄a nl'okuwa zyele mbia;
Kânde oma kâ fwema vâ mbĕi yi mp̄ĕmba.
22 Oma w'intyâ ive e nĕgiza go boŋwa;
Ndo e m*i*a inlĕ, aguga mi bia gore yĕ.
23 Oma o tevunla e be dĕng' ikanla go nuwunla,
Viaganlo nl'oma o dândâlia nl'onlĕme wĕ.
24 Oma o kwĕre reri yĕ, ge ngi yĕ, awulia nlĕ, zye mbe;
Ayĕ oganganlo w'oyilisi.
25 Oma w'orĕma w'ekale e kwez' edungu,
Ndo ayĕ o bekelie Jehova e be bunlio.
26 Oma o bekelia orĕmi wĕmĕ ar' edâsyu;
Ndo o kĕnda nl'imia e be sunginlo.
27 O p'okuge e be b*o*nlio;
Ndo gore yĕ o jumbunl' antyâ mĕ, be doanla nl'izavo imienge.
28 Go kumanl' arĕgâ, oma e syâmbunla;
Ndo ja w'ajila, agore w'abunla.

EWONJO 29.

OMA o tevunlo egombe zodu, ayâliz' ompele wĕ;
E be jonlo nĕganĕgâ isunginla fâ.
2 J'agore w'abunla, anlaga wi jenle mbia;
Ndo j'arĕgâ w'apanginla, anlaga wi dagalaga.
3 Oma o tând' imia e tândie reri yĕ;
Ndo o tânde ṽoṽe e be bundakanlia igumba.
4 Oga e doanlize ntye nl'ijĕkĕlia;
Nd'oma w'idavia e jiliza yo.
5 Oma o dândâlia oganganlo wĕ,
E syamb' isinga go mpânlâ yĕ.
6 Gw'ijanj' ibe s'om' âmbe re mondo:
Nd'ogore e be jemba, ayenle mbia.
7 Ogore e bandaminle ndaga y'okuge;
Nd'orĕgâ e kotiz' imia.
8 Ivĕdi yi bendie nka' mpolo;
Ndo ayogo wi pânli' egunlu.
9 Oma w'imia e sâziz' oma w'edâsyu,
Vanganle abenda, ge jânla, ndo azy' ipânla.
10 Anlom̃e wi ntyinla wi bendinla oma w'ogore;
Ndo agore wi be but' em̃enlâ zĕ.
11 Edâsyu zi kâgunli' egunlu zĕ zodu;
Ndo kwĕ oma w'imia e be pânlia zo.
12 Ovanginli o poganlio igamba ny'inoka,
Gambĕnlĕ inyongo sĕ sodu si re rĕgâ.
13 Okuge nl'oma wi mbao wi datanla mbora mo;
Jehova e jenjiz' antyâ mao aṽanli.
14 Oga o jĕkĕlia ikuge nl'ogiligili;
Eki zĕ zi be doanḷizo egombe zodu.
15 Mpava nl'orevunlo wi be p'imia;
Nd'oŋwâ tigo diĕ, e be jenlize ngi yĕ ntyânli.
16 Go bunl' arĕgâ ibe si bunla;
Ndo go poswa wao, agore wi be jenla.
17 Zyiwa oŋwanliâ, kâ yĕ jâwizâ;
I, e be tândi' orĕmi wâ;
18 Go re zyel' imiezo, anlaga wi to' idusyâ;
Ndo ayĕ o penjavenje ntyale e savinlo.
19 Nyongo arevunlo nl'agamba;
Vanganle akotiza, e be jivira.

20 O jenl' om' âr' entanta nl'agambi mĕ,
Edâsyu kâ bekelio viaganlo nla yĕ.
21 Ayĕ o pomize nyongo yĕ dĕla avila gw'erumbe,
Go nuwunla e be doanla oŋwanliĕ.
22 Oma w'egunlu e kwez' edugu;
Nl'ayĕ o bendav̄enda e bunla nl'ibe.
23 Ekali z'oma zi be javuriĕ;
Nd'okendekende nl'orĕma wi dirio.
24 Ayĕ o kera nl'ofe, e bik' em̃enlâ zĕmĕ;
E jâgâ orango, ndo ay*i*vire syale.
25 Itia s'anlaga si pure mondo;
Ndo ayĕ o bekelie Jehova, e be doanlizo duĕrĕ.
26 Awenge wi but' ozyo w'oga;
Nd'orĕti w'oma wi pila gore Jehova.
27 Ibika s'agore so nle oma w'ibe,
Ndo ibika s'arĕgâ so nle oma w'ogore gw'abâ mĕ.

EWONJO 30.

AGAMBA mi Egũr, oŋwânlom̃e w'oŋwanto o yâginlo
go Masa;
Yenlâ agambi onlom̃e inlĕ,
Mi are janja pa g'oŋwanja w'Anyambiĕ,
Mi are janja pa g'oŋwanja w'Anyambiĕ,
Nl'atiga miĕ.
2 Kânde mi ar' odusyâ viaganlo nl'om̃' edu;
Nl'ikotiza s'anlaga si zyele nla miĕ.
3 Kânde mi nĕngiz' imia;
Mi d*e*nga k'imia si Jehova.
4 O re panda pa g'orowa, nl'azuminla mande?
Mande o re kuminlia p'ompunga gw'intyâme sĕ?
Mande o re kora p'anlingo nli ngâi?
O re doanliza pa intyai si ntye sodu mande?
Ini nyĕ mande? nl'ina ny'oŋwanliĕ mande?
Inlĕ, kâ mia.
5 Igambi edu ny'Anyambiĕ nyi re nkĕre;
Nguv̄a nle yĕ gore wao wi bekeliĕ.
6 Ag*u*nd' agambi mĕ;
E vende suriâ, kâ wĕ doanl' onoki.
7 Ya v̄anli yi re miĕ bambiâ pa,
Az*i*mbinla miĕ yo, miĕ y*u*aga râ.

8 Romb' ibe nl'igamba ny'inoka bo gore mič;
Av*a* mič aguga ge ntambe;
Nyeza mič nl'inya si re nla mič kwěkwě.
9 Mi vende jora nl'alandâ,
Awulia nlě, Jehova mande?
Ge mi vende doanl' okuge, ayufa,
Arěta ina ny'Anyambič vâ nyawěnyawě.
10 Amâginle nyongo gore reri yě;
E vende tâwâ, kâ doanl' ogara.
11 Re mbamba nl'imbamba si tâwe reri yao;
Kâ s'az*a*vinle ngi yao.
12 Re mbamba nl'imbamba si re nkěre gw'antyâ maomě,
Kâ s'ay*o*vunlo gw'isěki sao.
13 Re mbamba nl'imbamba—antyâ mao mi r'ekale;
Nl'igunle yao yi re tombinlo pa.
14 Mbamba nl'imbamba—anâ mao ikwara;
Nl'agěgâ mao siswaka;
Go jiliz' ikuge go ntye,
Nl'arevo gor' anlaga.
15 Ibambo nyi re nl'awawanto av̄anli—Va, va!
Araro wi re w'ay*a*se;
Anlai wi re w'aw*u*lie nlě, Kwěkwě,
16 Oronginlo, nl'iwuñu nyi nkeli;
Nli ntye yi re y'ay*o*nlize nl'anlingo;
Nl'ogonli wi re w'aw*u*lie nlě, Kwěkwě.
17 Intyâ nyi syělie rere, avědie jâginlo ngwe;
Inkungu s'oděde si be tokunla nyo,
Nl'awa' wi ngwanyânli wi be nya nyo.
18 Isaon iraro yi mamo mič,
Nl'isaon inlai, mi k*o*tiza yo.
19 Mpânlâ yi ngwanyânli gw'igonlo,
Nli mpânlâ y'oñamba gw'ido,
Nli mpânlâ y'owatanga go garegare yi mbenle,
Nli mpânlâ y'onloñe nl'oŋwanto.
20 Yenlâ mpânli y'oñanto w'ev̄ov̄e, e nya, kě siz' ogwanli wě,
Awuliaga nlě, Mi d*e*nd' ibe.
21 Ntye yi syugo nl'isaon iraro;
Nla gw'inlai y'az*i*ndinle;

22 Gore nyongo j'apanginla;
Nla gor' edâsyu j'ajora nl'inya;
23 Nl'oŋwanto o numbo, j'ajombo;
Nla gore nyongo nyanto, j'ajige ngi yĕ.
24 Re ya nlai yango go ntye;
Ge yo imia sipolo.
25 Inyânla—anlaga wi re wi zye ngulu;
Ge so kekizag' inyi sao go ntyanja.
26 Intori si re dĕladĕla;
Ge so nogag' inago sao gw'ado.
27 Isakampazyo yi zyele nl'oga;
Ge yo kĕndaga yodu nl'inkândâ.
28 Ewom̃arongulu zi kota nli ntyâme sĕ mbanli;
Nla zo kĕ gw'inago s'oga.
29 Re ya raro yi mĕpe kĕnda,
I, nlai yi mĕp' inkĕndenli sao.
30 Laiân yi re viaganlo nli ngulu gw'inyama.
Yo kĕ yi k*e*gw' avila g'ozyo w'om' edu.
31 Mboa mpolo, nli mbonle nom̃e;
Nl'oga go gare y'anlagi wĕ.
32 Jâ re dâsya pa nl'odando—
Jâ re bonda pe mondâ mbe nl'ogâ g'ogwanla—
33 Kânde ipiar' ambenlingo si bag' ompĕge;
Nl'ipiar' ompombo si bage ntyinla;
Nl'ipendi' egunlu si bage mbĕlĕke.

EWONJO 31.

AGAMBA mi Lĕmuĕl, oga wi Masa;
M'anlĕnjio yĕ nle ngi yĕ.
2 Ande, oŋ' wami? nl'ande, oŋwa w'iwum̃u nyam?
Nl'ande, oŋwa w'impanganlo yam?
3 *A*v' anto ngulu yâ;
Nlâ inkĕndinli sâ gw'ijiliza s'aga.
4 Aranga gore aga, Lĕmuĕl, aranga gore aga, go jâng' ivĕ;
Nlâ gore nlam̃i go bel' alugu.
5 Wi vende jânga, alevanl' ampanga;
Azapilia oyĕkĕlio w'okuge.
6 Vanli alugu gore yĕ o jua;
Nl'ivĕ gore mângi wi re njuke g'orĕma.

7 E ga yânge, aleṽanl' agugi mĕ;
Kâ ayonginlie njuke yĕ nyĕnle.
8 Nlungunl' ogwanli wâ gor' im̃am̃o;
Nla g'oŋwanja wi nyalunla.
9 Nlungunl' ogwanli wâ go tenliz' orĕti,
Kâ kanla o re jela pa, nl'okuge.
10 Mande o re kâ dĕng' oŋwanto w'okeli?
Kânde njonli yĕ yi re viaganlo nl'ado ambia.
11 Orĕma w'onlom̃' wĕ wi bekeliĕ;
Inyenla s'awonlio.
12 E be dendinlĕ mbia, arange mbe,
Gw'intyugu s'em̃enlâ zĕ sodu.
13 E but' imia y'adâmbĕ nl'inyâng' injole;
Nli panga yo nl'agâ mĕmĕ.
14 Are g'amatanga m'agolo;
Mi bag' inya avila go dava.
15 E nângwa kĕ ntye mpiri, ave nag' wĕ inya;
Nli kera gore inyongo sĕ inyanto.
16 E pikilia ompindi, agola wo;
Gw'inyenla s'agâ mĕ e bĕnle ntyaga.
17 E diria oni wĕ nli ngulu,
Ayâli' agâ mĕ.
18 Avoro mbiambiĕ inlĕ, agolo mĕ mi r'ambia;
Nl'ojo wĕ w'anlimiz' ogwĕra.
19 E kot' agâ mĕ go ntongo yi penlinla;
Azop' oŋwanga nl'intyâme sĕ.
20 E nungunle ntyâme yĕ gore lĕnge;
E daṽinli' agâ mĕ gor' ikuge.
21 E tiene nag' wĕ nl'ifwi;
Kânde nag' wĕ yọdu yi re bâra p'angâla.
22 E tuminl' oku' wĕmĕ ibâi;
Okândâ ombia nl'angâla nl'ingâi sĕ.
23 Onlom̃' wĕ e mio gw'impombanla;
Go doanlĕ nl'anlĕrâ wi ntye.
24 E pang' ingâi nl'inyâng' injole, agola so;
Ava itumba gore mângi wi kola.
25 Inlambi yĕ yi re jâla nl'imbia;
E syĕlia egombe zi bia.
26 E nungunl' ogwanli wĕ nl'imia;
Nli ntyale yi nkĕngâ yi re g'onlĕme wĕ.

27 E bandaminla inkĕndinli si nag' wĕ;
Kĕ any*a* inya s'omosya.
28 Awanli wĕ wi kumanla, azavinlĕ;
Nl'onlom̃' wĕ kĕ e suminliĕ.
29 Aw' awanto awenje wi re kanganla pa nl'ikele;
Ndo o m̃'akevi waodu.
30 Imĕpa nle inoka, nl'eranga oŋwĕi;
Nd'oŋwanto o tie Jehova e be suminlio.
31 Laviĕ ilonda y'agâ mĕ;
Nl'ijanji sĕmĕ si ga zuminliĕ gw'impombanla.

IJEMBO.

OWEMBO 1.

OZAVINLO gor' omâ re e k*a*nganla go mondâ y'arĕgâ,
Nlâ k*u*manla go mpânlâ y'anlag' av̄e,
Ge d*o*anla tu gw'epwi z'ivĕdi.
2 Ndo itândi sĕ si re gw'ivanga nyi Jehova,
E pikilia k'ivangi nyĕ om̃anda nl'ogwĕra.
3 Kâ yĕ doanla g'erere zi re bĕnlo pa gw'igerombenle,
Zi janl' ilondi yĕ gw'egombe zĕ,
Nl'ijavi sĕ s'ay*o*me du,
Kâ osao' edu wi dendo ndĕ kĕnda mbiambiĕ.
4 Arĕgâ wi zyele nlânlâ;
Ndo wi re ga wulu yi pĕvizo nl'ompunga.
Yenlâ re arĕgâ w'ag*u*manle gw'ijĕkĕlia,
Nlâ anlag' av̄e go ŋando y'agore.
5 Kânde Jehova avoro mpânlâ y'agore;
Ndo mpânlâ y'arĕgâ yi be jilizo.

OWEMBO 2.

EZANDE zi tanl' anlângâ,
Nl'anlaga wi bond' osaon wanyawĕ?
2 Aga wi ntye wi kumanla,

Nli nlami volo bonde mondâ ta;
Gore Jehova, nla gor' oma o zagio ndĕ.
3 *Inlĕ*, Azuĕ ga rave ogoro wĕ,
Aromb' igulu yĕ avila gore zuĕ.
4 Ayĕ o re tu g'orowa e be jânla;
Jehova e be syĕlia wao.
5 Yenlâ gambĕnlĕ akamba nla wao nl'egunlu zĕ.
Arieza wao nl'ibendi sĕ.
6 Ndo mi are sagia p'ogi wam,
Go Zaion—nombi yam y'orunda.
7 M'be takilie ntyali:
Jehova awulinli miĕ inlĕ,
Oŋwanli am onlome nle wĕ;
Nlĕnlâ winlâ ajanla miĕ wĕ.
8 Ṽambia miĕ,
Gambĕnlĕ mi apâ anlângâ sijigi sâ,
Nl'intyai si ntye g'ozambi wâ.
9 O be panginla wao nli nkâgu y'oŋwanga,
O be nyigiayigia wao ga ntyu' ayogo.
10 Sambo aga, loanlanli simia,
Revunlonli, anluĕ, iyĕkĕli yi ntye.
11 Yanjinlanli Jehova nl'itia,
Ayenl' igeva nl'itatamInla.
12 Zâmbanli Oŋwânlome, numba yĕ benda,
Kâ nluĕ jilizo go mpânlâ,
Kâṇde egunlu zĕ zi be sunge penda.
Ozavinlo gor' om' edu o bekeliĕ.

OWEMBO 3.

Evanda zi Devid gw'awangiĕ avila g'ozyo wi Abselom y'oŋwanliĕ.

JEHOVA, ntango nde yi r'iloṽaloṽi yam?
Awenge wi kumanla gore miĕ.
2 Awenge wi kamba g'oŋwanja w'inlinli nyam,
Inlĕ, Azyele nl'ozunginlo gore Anyambiĕ. Sela.
3 Ndo awĕ Jehova, nle nguṽa gore miĕ,
Idiri sam, nl'om' âtombinl' ewonjo zam.
4 M'be tonga gore Jehova nl'inyoi nyam,
Kâ yĕ jivira miĕ avila go nombi yĕ y'orunda.
Sela.
5 Mi anlanli bu, anlanl' antyâvinlâ, anlângwi miĕ;

Kânde Jehova apenjavenja mič.
6 M'be *tia* du igomi ny'intâsen s'anlaga;
Wi re kumanla pa gore mië vingovingo.
7 Gumanla, Jehova; zunginla mië, Anyambië yam!
Kânde o re bola p'ilov̄alov̄i yam yodu g'ogĕngâ,
O re mâgunla p'anâ m'arĕgâ.
8 Isunginla si re nla Jehova;
Ozavinlo wâ gor' anlagi wâ. Sela.

OWEMBO 4.

Gore Nyembi mpolo go Neginoth. Evanda zi Devid.

JA mi afwelia, yâginlo mië,
Anyambië y'orĕti wam!
Go njuke o vendizi mië,
Voginla mië kâ jâginlo inkâlâ sam.
2 Awa w'anlaga, olingo nde wi be doanl' idiri sam vâ ntyânli,
Olingo nde wi be tânda nluë isaon y'anyawĕ,
Azong' inoka? Sela.
3 Ndo mianli inlĕ, Jehova are pendia pa orândi wĕ gor' ayĕmĕ.
Jehova e be jâginlo mië ja mi afwelië.
4 Rianli kâ av̄*e*manli nyĕnlĕ;
Vikilianli gw'irĕmi yanli gw'ado manli,
Kâ doanlanli dâ. Sela.
5 Yiranl' intyago s'orĕti,
Kâ bekelianli Jehova.
6 R'awenge wi bulia nlĕ,
Mande be tuminlia zuĕ mbia?
Yâmbunli' ozange w'ozyo wâ gore zuĕ, Jehova.
7 O re fela pe mbia g'oremi wam;
Viaganlo nl'igwĕra nyi bunl' imba nl'ivĕ nyao.
8 Nl'am̃ĕnje m'be nanla bu, anlanl' antyâvinlâ;
Kânde awĕ dadië, Jehova, o doanliza mië duĕrĕ.

OWEMBO 5.

Gore Nyembi mpolo. Go Nehiloth. Evanda zi Devid.

VOGANLIO agambi mam, Jehova;
Vikilia inkâlâ sam.
2 Yâg' inyoi ny'idagi sam,

Ogi wam, nl'Anyambiĕ yam;
Kânde gore wĕ kambinlo miĕ.
3 Jehova, o be jâg' inyoi nyam ibanga,
Ibanga m'be kenj' agambi mam gore wĕ,
Avonla gw'igonlo.
4 Kânde awĕ *ga* Anyambiĕ yi tând' ibe;
Omâ mbe al*o*anle nla wĕ.
5 Dâsyu y'ag*u*manle gw'antya mâ,
O bike mângi janj' ibe waodu.
6 O be jiliza waodu wi kamb' inoka.
Jehova e numb' oma wi ntyinla nla w'itemiza.
7 Ndo g'oŋwanji wam,
Nl'ibunla s'ikĕsi sâ m'be bia go nag' wâ.
M'be savinla gw'iti' sâ,
Go nkoṽa yi nag' wâ y'orunda.
8 Gĕndia miĕ, Jehova nl'orĕti wâ,
G'oŋwanja w'iloṽaloṽi yam;
Gumanlie mpânlâ yâ gore g'ozyo wam.
9 Kânde zyel' omiĕnlĕ gw'agwanli mao;
Irĕmi yao yi re nl'ibe,
Ongongi wao wo nl'oronginlo wa bue,
Wi dândâlia nl'inlĕm̃e yao.
10 Yiliza wao, Anyambiĕ,
Wi ga voswe avila gw'imondâ sao,
Romba wao nl'ibunla s'ibe sao;
Kânde w'apavi.
11 Ndo waodu wi bekeliâ wi ga yenle mbia;
Wi ga ronge nl'igeva pĕkĕpĕkĕ;
Awĕ kĕ o be penjavenja wao;
Wao kĕ wi ga yenle mbia,
Mângi wi tând' ini nyâ.
12 Awĕ kĕ, Jehova, o be savinl' ogore;
O be kombinlĕ nl'ikanla ga nguṽa.

OWEMBO 6.

Gore Nyembi mpolo. Go Neginoth. Go Syeminith. Evanda zi Devid.

JEHOVA, azĕmba miĕ nl'egunlu zâ,
Kâ ar*e*vunla miĕ nl'ibendi sâ.
2 Voginla miĕ, Jehova, kânde mi are dĕla.
Yinga miĕ, Jehova, kânde pi yam yi tatam̃inla.

3 Orĕmi wam kĕ wi tatam̃inla polo;
Ndo awĕ, Jehova, olingo nde?
4 Winia, Jehova, kâ toliz' em̃ĕnlâ zam,
Zunginla miĕ gw'inyanga ny'ikĕsi sâ.
5 Kânde gw'ijua zyel' oyonginlio wâ;
Gw'ilombo mande be pâ akeṽa?
6 Mi ajasi nl'isiminli sam;
Mi pang' odo wam janginlia ogwĕri edu;
Mi tĕviz' inanlo nyam nl'antyânli mam.
7 Intyâ nyam ny'akângi nl'aŋandi;
Ny'atoenli mbolo g'oŋwanja w'iloṽaloṽi yam yodu.
8 Lubuanli gore miĕ, iyanjisi y'ibe yodu,
Kânde Jehova are jâgâ p'inyoi ny'edingo zam.
9 Jehova are jâgâ p'inkâlâ sam,
Jehova e be bâng' ikambinli sam.
10 Iloṽaloṽi yam yodu yi ga yenle ntyânli aratam̃inla polo,
Wi ga winie ayenle ntyânli nĕganĕga.

OWEMBO 7.

Evanda zi Devid z'ayembio ndĕ gore Jehova, g'oŋwanja w'agamba mi Kusy yi Benjamait.

JEHOVA Anyambiĕ yam, mi bekeliâ.
Zunginla miĕ avila gore wao wi kâmbiza miĕ, kâ toliza miĕ.
2 E vende sazunl' em̃ĕnlâ zam ga ŋjĕgâ,
Jarunlaga simbĕi, ozunge fâ.
3 Jehova, Anyambiĕ yam, ja mi adenda yenlâ,
Jâgâ ibe s'adoanla gw'agâ mam;
4 Jâgâ mi afwinlize mbe gor' oma,
O re miĕ am̃ĕnje,
(Ndo mi aroliz' omâ re nla miĕ ndoṽa mpângâ fâ.)
5 Gambĕnlĕ oloṽaloṽi e ga gâmbiz' inlinli nyam agota nyo;
E ga yar' em̃ĕnlâ zam go ntye,
Aloanliz' idubi sam go ntyĕnge. Sela.
6 Gumanla, Jehova, nl'egunlu zâ,
Nlângwa g'oŋwanja w'ibenda s'iloṽaloṽi yam;
Yagimia gore miĕ, o re sombia p'ijĕkĕlia.
7 Kâ ŋando y'anlângâ kombinlâ;

Gw'igonlo nya yo, g'orowa, winia.
8 Jehova e be jĕkĕli' anlaga,
Yĕkĕlia miĕ, Jehova, egâlanli z'orĕti wam,
Nl'ogore wam gore miĕ.
9 Kâkàlâ, ibe s'anlag' aṽe si ga manle;
Ndo loanliz' ogore;
Ndo Anyambiĕ y'orĕti e kĕnliz' irĕma nl'ina.
10 Nguṽi yam yi re gore Anyambiĕ,
Yi sunginl' ogore g'orĕma.
11 Jehova e jĕkĕlia ogore;
Anyambiĕ kĕ e bende ntyugu edu.
12 Jâgâ aṽinia gambĕnlĕ apori' okwari wĕ,
Are pura p'elendinli zĕ agekiza zo.
13 Ayĕ kĕ are kekiza pa gore yĕ imianga y'ijua;
Are panga p'izyângâ yĕ nl'ibaminla.
14 Vonla, atoenli nl'isyângâ y'ibe;
Are pundiga pe mbao, ajanl' inoka.
15 Are panga p'oṽela, arumba wo;
Are poswa pa g'oṽela wa pango ndĕ.
16 Mbao yĕ yi be fwinlia gw'ewonjo zĕ;
Nli ngosyu yĕ yi be suminla gw'epoti zĕ.
17 M'be suminlie Jehova egâlanli z'ogore wĕ;
Kâ miĕ jemb' isuminlia s'ina nyi Jehova,
Igonligonloĕ.

OWEMBO 8.

Gore Nyembi mpolo. Go Gitith. Evanda zi Devid.

JEHOVA, Reri yazyo;
Mĕpinli nde yi r'ini nyâ go ntye yodu!
O re doṽia p'isunginli sâ gw'igonlo ny'orowa.
2 Avila gw'agwanla m'awanla nli kĕikĕi,
O re doṽia pe ngulu,
G'oŋwanja w'iloṽaloṽi yâ.
Go doanliza dâ oloṽaloṽi nl'omâ kundinla.
3 Ja mi aponl' orowi wâ—ijanja s'im̃enlo yâ;
Ogwĕli nl'igĕgĕnli yi re wĕ doṽia pa;
4 Oma ezande, o re wĕ kâ jonginliĕ?
Nl'oŋwa w'oma, o re wĕ kâ bienlĕ?
5 O re yĕ syonlia pa kwĕ avila ienjĕl;
O re yĕ bonla pe korowa y'iduba nl'ipenda.

6 O re yĕ dov̄ia pa go panginl' ijanja s'agâ mâ,
Ezâm' edu z'awelio ndâ gw'agolo mĕ.
7 Adâmbĕ nl'inyare sodu,
Nl'inyama s'iga kĕ.
8 Inyânli s'orowa, nli v̄ĕrĕ yi mbenle,
Yi piaganla gw'impânlâ s'anlingo.
9 Jehova, Reri yazyo,
Mĕpinli nde yi r'ini nyâ go ntye yodu!

OWEMBO 9.

Gore Nyembi mpolo. Go Al-muth-laben. Evanda zi Devid.

M'BE suminliâ, Jehova, nl'orĕmi wam wodu,
M'be takilia ijanji sâ s'imamo sodu.
2 M'be jenle mbia nl'igeva g'oŋwanji wâ,
M'be jemb' isuminlia gw'ini nyâ,
Oma w'igonlo mĕ.
3 Jâgâ ilov̄alov̄i yam y'afwinia;
Gambĕnlĕ w'aposwa ayilizo avila g'ozyo wâ.
4 O re panga p'ijĕkĕli sam nl'orĕti wam;
O re doanla pa gw'eka, oyĕkĕli w'ogore.
5 O re sĕmba p'anlângâ,
O re jiliza p'orĕgâ,
O m̄'asyazyi ani mao go kânlakâ.
6 Olov̄alov̄i, ijiliza s'adendo gw'egombe zodu.
O re syazya p'inkali sao impolo;
Ijonginli sao s'aperi nla waomĕ.
7 Jehova e be doanla go kânlakâ;
Are dov̄ia p'eki zĕ gw'ijĕkĕlia.
8 Ayĕmĕ e be jĕkĕlie ntye nl'orĕti,
E be tenliza gor' anlaga nl'ogore.
9 Jehova e be doanl' izyâmbunlo y'ikuge,
Izyâmbunlo gw'egombe zi njuke.
10 Nli mângi wi mia ini nyâ wi be bekeliâ;
Kânde o pa fala wao wi butâ, Jehova.
11 Yembanli gore Jehova yi doanla go Zaiân,
Rakilianli gore anlaga ijanji sĕ s'imamo.
12 Kânde ayĕ o bute ntyinla e jonginlia yo;
E dev̄anl' idaga s'ikuge.
13 Voginla miĕ, Jehova;
Vonl' ijeli sam gore wao wi bika miĕ,

Tombinlaga miĕ avila gw'aguge m'ijua.
14 Sambo m'be takil' isuminli sâ sodu,
Gw'aguge m'oŋwaoŋwanto wi Zaiân;
M'be jenl' igeva gw'isunginli sâ.
15 Anlângâ m'adâm̃inli g'oṽela w'avangio wao,
Agolo mao mi re koto pa
Gw'isinga ny'ayumbunlio wao.
16 Jehova amienlio, are denda p'ijĕkĕlia;
Orĕgâ akotio nl'ijanja s'agâ mĕ.
Higaiân. Sela.
17 Arĕgâ wi be fwinlizo gw'ilombo—
Anlângâ modu mi deṽanl' Anyambiĕ.
18 Kânde oyunge e be d*e*ṽanlo pĕkĕpĕkĕ;
Ibekelia s'ikuge si be p*e*ra go kânlakâ.
19 Gumanla, Jehova, kâ oma ag*e*va;
Anlângâ mi ga yĕkĕlio g'ozyo wâ.
20 Rieza wao, Jehova;
Kâ anlângâ mia inlĕ, waomĕ anlaga. Sela.

OWEMBO 10.

ANDE zi kumanlâ davadavie, Jehova?
O be syâmbunla gw'egombe zi njuke?
2 Nl'ekali z'orĕgâ e be kâmbiz' ikuge;
Wi re koto pa gw'imondâ si re wao bonda pa.
3 Orĕgâ e sĕma gw'ibela s'orĕmi wĕ;
J'akwera, e sava kâ yĕ pĕdie Jehova.
4 Orĕgâ nl'ekali zĕ e be b*u*t' *Anyambiĕ;*
Zyele Anyambiĕ gw'ipikili sĕ sodu.
5 Nkĕndinli yĕ yi k*a*luagalua du;
Ijĕkĕli sâ si re bo gw'antyâ mĕ.
G'oŋwanja w'iloṽaloṽi yĕ, e punjinla wao.
6 Are bulia pa nl'orĕmi wĕ inlĕ,
M'be sy*u*giazyugia;
Gw'imbamba nl'imbamba,
M'be doanla nli njuke.
7 Ogwanli wĕ wi re raliĕ nl'ozaṽo, nl'itemiza nl'owangatio;
G'onlĕm̃e wĕ nle njuke nl'ibe.
8 Are tu gw'izyâtinlo ny'inkala;
Gw'iyumbunlo e jonle mângi wi re wi zy'ogara;

Antyâ mĕ mi bĕmb' okuge.
9 E bĕmba ntyâria ga njĕgâ g'obulungu wĕ;
E bĕmba ntyâria go kot' ikuge;
E be kot' okuge j'adurinlĕ gw'isingi nyĕ.
10 E be poswa nl'owangatio,
Nl'ikuge yi posyunlo nl'ingulungulu yĕ.
11 Are bulia pa nl'orĕmi wĕ inlĕ,
Anyambiĕ adeṽanli;
Ajumbunl' ozyo wĕ, e jenla.
12 Gumanla, Jehova, Anyambiĕ,
Nyânyunl' ogâ wâ; al*e*ṽanl' ikuge.
13 Ezande zi pĕdi' orĕgâ avĕdi' Anyambiĕ?
Are bulia pa nl'orĕmi wĕ inlĕ, O be b*a*mbia?
14 O re jenla p'aŋandi;
O be ponl' osyàkâlio, go pa nl'ogâ wâ;
E tig' oku' wĕmĕ gore wĕ;
Awĕ nle onlungunli w'oŋwa w'itigo.
15 Mâgunl' ogâ w'orĕgâ nl'om' âmbe;
Wut' ibe sĕ kao o *vâ* dĕnga nyĕnle.
16 Jehova ayĕ nl'oga gw'egombe zodu;
Anlângâ m'aperi avila go ntye yĕ.
17 Jehova, o re jâgâ p'inaka s'ikuge;
Awĕ be doanliz' irĕmi yao;
O be poganl' oroi wâ.
18 Go jĕkĕlie tika nl'okuge;
Kâ oma wi ntye ar*i*eza nyĕnle.

OWEMBO 11.

Gore Nyembi mpolo. Nli Devid.

MI bekelie Jehova;
Ande zi bulinli' anluĕ orĕmi wam inlĕ,
Wanga go nombi yanli, g'oŋwâ-nyânli?
2 Kânde, vonla, arĕgâ wi be pur' elendinli,
W'adoṽi' ozyângâ g'ogâli;
Go faliza gore ogore w'orĕma go mpiri.
3 Jâgâ amĕngâ m'aposyunlo,
Agore w'adendi ande?
4 Jehova are go nag' wĕ y'orunda;
Jehova are g'orowa—eki zĕ;
Antyâ mĕ mi jenla;

Ikânge sĕ si kĕnliz' awa w'anlaga.
5 Jehova e be kĕnliz' ogore nl'orĕgâ;
Nd'orĕmi wĕ wi bike ntândi yi ngosyu.
6 E be nâgiza gore arĕgâ anâmingwembolo, ogonli, nli sulfur;
Nl'ompunga wi mpiu *wi* be doanla gw'ingongo nyao.
7 Kânde Jehova y'orĕti e tând' orĕti;
Oma w'ogore e be jenl' ozyo wĕ.

OWEMBO 12.

Gore Nyembi mpolo go Syiminith. Evanda zi Devid.

ZUNGINLA, Jehova, kânde mângi wi nkĕngâ wi sula;
Kânde agiligili w'ajili avila gore awa w'anlaga.
2 Wi kamb' inoka, om' edu gor' oganganlo wĕ.
Wi kamba nl'inlumbu y'onĕmbâ nl'irĕm' imbanli.
3 Jehova e be tenl' inlumbu y'onĕmbâ yodu;
Nl'onlĕm̃e w'agamb' ampolo.
4 Wi re bulia p'inlĕ, Azuĕ be keva nl'inlĕm̃e yazyo;
Inlumbu yazyo iyazyomĕ,
O be pendinla zuĕ mande?
5 G'oŋwanja w'owangatio wi mângi tugo,
Ṽâ intyim̃i s'ikuge;
Ṽĕnlâ mi akumanla, be bulie Jehova.
M'be doanlizĕ duĕrĕ o bela yenlâ.
6 Agamba mi Jehova, agambagambiĕ;
Ga syika kĕnlizo pa go ntyuanla y'iwonlo,
Jâmbunlio pa nyângâ orâgĕnlo.
7 O be bĕmba wao, Jehova,
O be penjavenja wao avila gw'imbamba sinlâ,
Agĕnda go kânlakâ.
8 Anlag' aṽe wi kanganla g'ozambi edu;
G'inângwa s'ogula gore awa w'anlaga.

OWEMBO 13.

Gore Nyembi mpolo. Evanda zi Devid.

OLINGO nde wi be deṽanlâ miĕ, Jehova?
Egombe zodu?
Olingo nde wi be jumbunlâ miĕ ozyo wâ?

2 Olingo nde wi be doanla miĕ nl'inaka g'orĕmi wam;
Nl'aŋandi go ntyondo yam ntyugu edu?
Olingo nde wi be kevo miĕ nl'olov̄alov̄i wam?
3 Vonla kâ jâginlo miĕ, Jehova,
Anyambiĕ yam, nlungunl' antyâ mam,
Mi vende nanl' antyâvinlâ m'ijua.
4 Omâ numba miĕ e vende bulia inlĕ, Mi akevi;
Kâ ilov̄alov̄i yam boginla, ja mi asyugo.
5 Ndo mi are bekelia pe nkĕngâ yâ;
Orĕmi wam wi ga yenl' igeva gw'isunginli sâ;
M'be jemba gore Jehova,
Kânde adendi miĕ mbia.

OWEMBO 14.

Gore Nyembi mpolo. Nli Devid.

EDÂSYU zi re bulia pa nl'orĕmi wĕ inlĕ, zyel' Anyambiĕ.
Wi re feva pa, ijanji sao sodu si biko;
Zyel' oma o dende mbia.
2 Jehova avonli avila g'orowa gore awa w'anlaga;
Go jenla vendetua r'oma o kotiza,
O but' Anyambiĕ.
3 Waodu wi re jerua pa,
Wi re bânla pa nkândâ mo;
Zyel' omâ dende mbia, nl'om̃âri.
4 Mângi janj' ibe wi m*ia* du?
Wi nye mângi yam ga ntĕ nya wao mpĕmba;
Kâ w'aw*e*lia gore Jehova.
5 V̄âv̄â arienli wao ereria;
Kânde Anyambiĕ are gw'imbamba s'agore.
6 Anluĕ be jenliz' ikuge ntyânli go mondâ yao,
Kânde Jehova nle abekâ mao.
7 Mande be pe Isreĕl ozunginlo avila go Zaiân?
Jâgâ Jehova afwinliz' imbwedi si mângi yĕ;
Gambĕnlĕ Jekâb ajenl' igeva,
Isreĕl kĕ ajenle mbia.

OWEMBO 15.

Evanda zi Devid.

JEHOVA, mande be doanla go nag' wâ?
Mande be doanla go ṇombi yâ y'orunda?

2 Ayĕ o kanganla gore, ayanj' orĕti;
Nli kamb' omiĕnlĕ g'orĕmi wĕ.
3 Ayĕ o re e mâginla nl'onlĕm̃e wĕ;
Ge dendinl' oganganlo wĕ mbe.
Ge bâng' ibĕrinla gore ndeg' wĕ.
4 E pĕdi' omâ re isyâlâ fâ gw'antya mĕ;
Ndo e duba wao wi tie Jehova;
E tang' orango gw'ipero sĕ, kâ yĕ agalunlia.
5 Ayĕ o re e pe syiki yĕ ntyâṃbâ g'oba,
Ge bâng' ipa si sira omâ re mbĕm.
Gw'idend' isaon yinlâ e be syugiazyugia du.

OWEMBO 16.

Miktam yi Devid.

VENJAVENJA miĕ, Anyambiĕ;
Kânde mi bekeliâ.
2 O re bulinlia pe Jehova inlĕ, awĕ Anyambiĕ;
Ombi' wam wi boŋwạ gore wĕ.
3 Ndo gore iyâmbui yi re go ntye;
Winlâ nl'av̄ia, itândi sam sodu si re gore wao.
4 Kĕvi yao yi be bunlinla wao,
Wi sunge song' inyambiĕ sinyĕnle;
M'be jir' intyago sao s'ijânga si ntyinla;
Vanganli go tet' ani mao nl'inlumbu yam.
5 Jehova nle mbĕi y'ijigi sam, nl'ingongo nyam;
O be pend' inlịvi nyam.
6 Gĕnlizo y'atoenli gore miĕ mbiambiĕ;
Iñ, mi are sijiga sibia.
7 M'be savinle Jehova, o re bondinla pa miĕ mondâ;
Oni wam kĕ wi tẹvunla miĕ ogwĕra.
8 Mi adov̄ie Jehova go bosyo yam egombe zodu;
Kânde are g'ogâ wam onlom̃iĕ, m'be tatam̃inla.
9 Sambo orĕmi wam wi jenle mbia,
Nl'ipendi sam si jenl' igeva;
Izyonli yam kĕ yi be jâwa nl'abekâ.
10 Kânde o be tig' inlinli nyam gw'ilombo;
Ge fal' irândi nyâ go jenl' ibânla.
11 Awĕ be teva miĕ mpânlâ y'em̃ĕnlâ;
Ibunla si mbia si re g'ozyo wâ;
Ambia g'ogâ wâ onlom̃iĕ egombe zodu.

OWEMBO 17.

Ikambinla si Devid.

YÂGINLO orěti, Jehova,
Kâ jâgâ edingo zam.
Voganlio ikambinli sam,
Si *re si pa kâgw'* avila gw'inlumbu y'inoka.
2 Ijěkěli sam si ga gâgwe avila g'ozyo wâ;
Antyâ mâ mi ga yenl' ogore.
3 O re demba p'orěmi wam;
O re běmba pa *miě* ogwěra;
O re kěnliza pa miě, kâ alěng' ezâma;
Mi are bonda pa inlě, ogwanli wam w'av*a*ve.
4 G'oŋwanja w'ijanja s'anlaga,
Nl'igamba ny'inlumbu yâ,
Mi abandaminl' impânlâ s'arěgâ.
5 Intyozyo sam s'akot' impânlâ sâ;
Inkěndinli sam si j*e*ruạ.
6 Mi afweliâ, kânde o be jivira miě, Anyambiě.
Voganl' oroi wâ gore miě;
Kâ jâgâ nkambinli yam.
7 Vend' ikěsi sâ,
Kâ sunginla nl'ogâ wâ onlom̃iě wao wi bekeliâ,
Avila gore mângi wi nângwa *go noa* nla wao.
8 Venjavenja miě g'oŋwa w'intyâ;
Yumbunla miě gw'iviri ny'am̊pavi mâ,
9 Avila gore arěgâ wi bangatia miě,
Ilov̄alov̄i yam yi kombinla miě gw'em̃ěnlâ.
10 Wi re pâminla pa nl'agali maomě.
Nl'agwanli mao wi re kamba pa nl'ekali.
11 Wi re kombinla p'intyozyo sazyo;
Wi be dov̄i' antyâ mao go posyunla go ntye.
12 Ga njěgâ yi bele sazunla,
Nl'oŋwâ njěgâ wi syâta ntyâria.
13 Gumanla, Jehova, kâ kěnda go bosyo yě;
Avosyunliě go ntye;
Zunginl' em̃ěnlâ zam avila gore orěgâ nl'okwari wâ;
14 Avila gore anlaga nl'ogâ wâ, Jehova,
Avila gore anlaga wi ntye;

Wi re nl'igumbi nyao gw'emĕnlâ zinlâ;
O re jonlia p'ambumu mao nl'igumbi nyâ iyu-mbunli.
Wi jora nl'awanlome,
Arige mbĕi gore kĕkĕi yao.
15 Ndo g'oŋwanji wam, m'be jenl' ozyo wâ nl'orĕti;
M'be jora ja mi ajagimia nl'egâlanli zâ.

OWEMBO 18.

Gore Nyembi mpolo. Nle nyongo yi Jehova; nle Devid, y'agambi gore Jehova agamba m'owembo winlâ go ntyugu y'azunginlio yĕ nle Jehova avila g'ogâ w'ilovalovi yĕ yodu, nl'avila g'ogâ wi Sâl; nl'awuliĕ inlĕ,

M'BE tândâ, Jehova, ngulu yam.
Jehova nle ido nyam,
2 Nli nag' wam y'igâvi, nl'ozunginlo wam;
Anyambiĕ yam, ido nyam, m'be bekeliĕ;
Nguvi yam, nli mengo y'isunginli sam,
Mbori yam ndondui.
3 M'be fwelie Jehova inlĕ,
E ga zuminlio.
Kâ miĕ sunginlo avila gw'ilovalovi yam.
4 Asinga m'ijua m'atagi miĕ,
Nl'intonda si dâsyu si be tieza miĕ.
5 Igulu y'ilombo y'atagi miĕ;
Nl'imondo s'ijua s'akoti miĕ.
6 Go njuke yam m'be fwelie Jehova;
Aronga gore Anyambiĕ yam;
E be jâginlo miĕ avila go nag' wĕ mpolo,
Nl'edingo zam g'ozyo wĕ zi be bia gw'aroi mĕ.
7 Aratamminli ntye azyugiazyugia,
Nl'aloanlo m'inomba m'ayĕgĕri aratamminla;
Kânde avendi.
8 Nl'avand' otutu avila gw'egunlu zĕ,
Nl'ogonli avila g'ogwanli wĕ w'avezyi,
Amingilia m'agwezo nle wo.
9 Nl'azyonliĕ orowa azuminla;
Nli mpiri y'avegagi gw'agolo mĕ.
10 Avandiĕ go kĕruv' alogwa;
Nl'alogwiĕ gw'ampava m'ompunga.
11 Be doviĕ mpiri mbori yĕ y'izyâmbunlo;

Okanji wĕ vingovingo;
Mpiri y'anlingo, nli vindi y'orowa.
12 Avila g'onjĕlĕnjĕlĕ g'ozyo wĕ,
Vindi yĕ yaviâviâ y'aviaganli—
Ado m'anlingo, nl'am̃ingilia m'ogonli.
13 Be kambize Jehova njalitoa g'orowa,
Nl'avenl' Anyambiĕ inyoi nyĕ;
Ado m'anlingo, nl'am̃ingilia m'ogonli.
14 Arom̃iĕ izyângâ yĕ avazanganla wao;
Awoliĕ anâmingwembolo ayiliza wao.
15 Ntyĕnge y'imbenle s'orânga y'ayenlanli,
Aloanlo mi ntye m'alĕngio,
Gw'isĕmbi sâ, Jehova, g'ogula w'egunlu zâ.
16 E be tom̃' avila gw'igonlo awânga miĕ;
E be tomba miĕ avila gw'anlingo amenge.
17 E be sunginla miĕ avila gw'iloṽaloṽi yam yi ngulu;
Avila gore wao wi numba miĕ;
Kânde wi re nli ngulu viaganlo nla miĕ.
18 W'aṽienli go noa nla miĕ, go ntyugu yi njuke yam;
Ndo Jehova avegagi orugo wam.
19 E be baga miĕ go mbora mpolo;
E be sunginla miĕ kânde arândi miĕ.
20 Jehova e be dendinla miĕ egâlanli z'orĕti wam;
Ga njâmbwinli y'agâ mam e be fwinliza gore miĕ.
21 Mi are bandaminla p'impânlâ si Jehova,
Kâ mi agegwa nl'ibe avila gore Anyambiĕ yam.
22 Kânde ijĕkĕli sĕ sodu si *re* g'ozyo wam,
Mi tomba k'intyali sĕ.
23 Mi avegagi oma w'ogore gore yĕ,
Kâ mi apig' okui wam avila gw'ibe sam.
24 Jehova are fwinliza pa miĕ egâlanli z'orĕti wam,
Egâlanli zi njâmbwinli y'agâ mam gw'antyâ mĕ.
25 Gore oma wi nkĕngâ,
O be tuminli oku' wâmĕ nkĕngâ;
Gore oma w'ogore,
O be tuminli oku' wâmĕ ogore;
26 Gore oma wi nkĕre,
O be tuminli oku' wâmĕ nkĕre;

Gore oma w'isapilia,
O be tuminli oku' wâmĕ isapilia.
27 Kânde o be sunginl' ikuge,
Ndo o be syonli' antyâ m'ekale.
28 Kânde o be nung' ojo wam;
Jehova, Anyambiĕ yam, e be nungunlie mpiri yam.
29 Kânde nl'awĕ mi be tole nkândâ,
Nl'Anyambiĕ yam m'be dogw' ogomba w'ado.
30 Gore Anyambiĕ, mpânlâ yĕ yi re gore;
Igamba nyi Jehova ny'akĕnlizo,
Ayĕ nguv̄a gore waodu wi bekeliĕ.
31 Kânde Anyambiĕ mande, kao Jehova?
Ge mande nl'ido, kao Anyambiĕ yazyo?
32 Anyambiĕ yi diria miĕ nli ngulu;
Avange mpânlâ yam gore.
33 E pang' intyozyo sam g'*intyozyo si* nkambi,
Alov̄ia miĕ gw'imbori sam indondui.
34 Nlĕnjage ntyâme yam ntĕ no,
Kâ agâ mam pur' elendinla zi nyĕnliĕ.
35 O re pa pa miĕ kĕ nguv̄a y'ozunginlo wâ;
Nl'ogâ wâ onlom̄iĕ w'asimbi miĕ,
Nli nkĕngâ yâ y'apendizi miĕ.
36 O be pendiz' intyozyo sam,
Kâ impângâ sam s'ar*u*mbia.
37 M'be kâmbiz' ilov̄alov̄i yam agota wao,
Kâ mi aw*i*nlia, kao w'ajilizo.
38 M'be bola wao, kâ w'al*e*nge ngulu yi kumanla.
Wi be poswa gw'intyozyo sam.
39 O re diria pa miĕ nli ngulu gw'igâvi;
O be dembiza wao wi kumanla gore miĕ.
40 O re pa pa miĕ ompele w'ilov̄alov̄i yam;
Nli mângi wi bika miĕ—m'be jiliza wao.
41 Wi be tonga, ndo be d*o*anl' ozunge;
Gore Jehova, ndo e j*i*vira wao.
42 M'be tula wao ga ntyĕnge yi pĕvizo nl'ompunga;
M'be jira wao g'ombânla w'igala.
43 O be toliza miĕ avila gw'amom̄anlo m'anlaga;
O be dov̄ia miĕ gw'ewonjo z'anlângâ;
Nl'anlaga wi re mi am*i*e, wi be janjinla miĕ.

44 Gw'ijâgâ s'oroi wi be jâginlo miĕ;
Awanla w'agĕnda wi be dândâlia miĕ;
45 Agĕnda wi be jila;
Aratam̃inla avila gw'ikombi sao.
46 Jehova e doanla, ozavinlo gore ido nyam;
Nl'Anyambiĕ y'isunginli sam e ga vendio.
47 Anyambiĕ yi kunda miĕ,
E be sombi' anlaga g'oŋwanji wam,
48 Sunginlaga miĕ avila gw'ilov̄alov̄i yam;
Iñ, o be tombinla miĕ gw'igonlo nyi mângi wi kumanla gore miĕ.
Avila gor' oma wi mbao o be toliza miĕ;
49 Yenlâ be suminlia miĕ wĕ, Jehova, gor' anlângâ;
Ayemb' isuminlia gw'ini nyâ.
50 Mpendizag' isunginli sĕ gor' ogi wĕ,
Aruminlie nkĕngâ gore ogilio wĕ;
Gore Devid, nla gor' awanliĕ egombe zodu.

OWEMBO 19.

Gore Nyembi mpolo. Evanda zi Devid.

OROWA wi takilia ivenda ny'Anyambiĕ;
Nl'igâm̃a nyi tuminlia ijanja s'agâ mĕ.
2 Om̃anda g'om̃anda wi kâgunli agamba;
Nl'ogwĕra g'ogwĕra wi tuminlia imia.
3 Zyele nkambinli, zyel' agamba kĕ,
Amoi mao mi jâganlo du.
4 Egĕnlizo zao zi re kĕnda pa gw'eliv̄a zodu;
Nl'agambi mao go ntyai yi ntye.
Go yo are dov̄ia p'okanja wi nkombe.
5 Yi re ga onlom̃e o jomba,
O kâgwa avila go nântye yĕ,
Njenlag' igeva g'ongulungulu g'olĕmbianlo.
6 Nkâgwinli yĕ yi pila go ntyai y'orowa,
Nli mpingwinli yĕ gw'intyai sa wo.
Nla zyel' ezâma zi syâmbunle mpiu ya yo.
7 Ntyali yi Jehova yi re gore, sindiag' orĕma;
Mbulinli yi Jehova yi re rĕti,
Yi pang' item̃u simia.
8 Isombia si Jehova si re mbiambie,
Njenlizag' orĕma mbia;

Ivanga nyi Jehova nyi r'iyâmbui,
Nungunlag' antyâ.
9 Itia si Jehova si re pupu,
Ndoanlag' egombe zodu;
Ijĕkĕlia si Jehova si re omiĕnlĕ, nl'orĕti kĕ.
10 Si re nli njonli viaganlo nli gold,
Nla viaganlo nli goldi mbia nyenge;
Onligi viaganlo nl'onlĕmbe, nl'ekoka z'onlĕmbe.
11 Nyongo yâ kĕ yi tevunlo nle so;
Ipa sipolo si re gw'ipiga sa so.
12 O re kâ kotiz' ifwemi sĕ mande?
Loanliza miĕ ogara fâ avila gw'ibe si ntyâria.
13 Lega kĕ nyongo yâ gw'ibe si nkanda;
Kâ a*r*iga so panginla miĕ;
Gambĕ mi adoanla gore;
Kâ mi adoanl' ogara fâ avila gw'ipav' ipolo.
14 Agamba m'ogwanli wam, nl'ipikilia s'orĕmi wam,
Si ga rândo g'ozyo wâ, Jehova,
Ido nyam, nl'ozunge wam.

OWEMBO 20.

Gore Nyembi mpolo. Evanda zi Devid.

JEHOVA e ga yâginlo wĕ go ntyugu yi njuke;
Ina ny'Anyambiĕ yi Jekâb nyi ga venjavenjâ.
2 E ga roñe gore wĕ inungunla avila go mbora y'orunda,
Kĕ sindiâ avila go Zaiân.
3 E ga yonginlie impago sâ sodu;
Awâng' intyago sâ si pezyo. Sela.
4 E ga vâ egâlanli z'orĕmi wâ,
Aloanliz' imondâ sâ sodu.
5 Azuĕ ga woginle gw'isunginli sâ;
Nla gw'ina ny'Anyambiĕ yazyo,
Azuĕ be dov̄ie ntyanga;
Jehova e ga loanlize ikambinli sâ sodu.
6 V̄ĕnlâ mi avoro inlĕ,
Jehova are sunginla p'ogilio wĕ;
E be jâginlo yĕ avila g'orowi wĕ w'orunda,
Nli ngulu y'isunginla s'ogâ wĕ onloñiĕ.
7 Mângi sinlâ gw'intyonle, nla winlâ gw'inkavala,

Ndo azuĕ be jenl' igeva gw'ina nyi Jehova,
Anyambiĕ yazyo.
8 Wi re dĕmbia pa avoswa;
Ndo azuĕ are nângwa pa, agumanla gore.
9 Zunginla, Jehova;
Oga e ga yâginlo zuĕ ntyugu yi fwelia zuĕ.

OWEMBO 21.

Gore Nyembi mpolo. Evanda zi Devid.

OGA e be jenle mbia go ngulu yâ, Jehova;
Nla gw'isunginli sâ e be jenl' igev' ivolo.
2 O re pĕ pa inaka s'orĕmi wĕ;
Kâ an*li*minlĕ ibambia s'inlumbu yĕ. Sela.
3 O be dongĕ nl'ozavinlo w'ambia;
O be bonlizĕ korowa yi goldi gw'ewonjo zĕ.
4 Av̄ambiâ em̃ĕnlâ, kâ pĕ zo;
Ndavinli y'intyugu v̄'egombe zodu.
5 Ivendi nyĕ nyi r'ivolo gw'isunginli sâ;
O be taliĕ idubo nl'olirio.
6 O be dav̄iĕ ozavinlo egombe zodu;
O be jenlizĕ mbia mpolo nl'ozyo wâ.
7 Kânde Oga e bekelie Jehova;
Nla go nkĕngâ y'Anyambiĕ e be sy*u*giazyugia.
8 Ogâ wâ wi be dĕng' ilov̄alov̄i yâ yodu;
Ogâ wâ onlom̃iĕ wi be dĕnge mângi wi bikâ.
9 O be dov̄ia wao g'inlu ny'ogonli gw'igwĕra ny'i-
bendi sâ;
Jehova e be mĕnla wao nl'egunlu zĕ;
Nl'ogonli wi be nyagaga wao.
10 Ilondi yao yo be jilizo ndâ avila go ntye;
Nl'awanli wao avila gore awa w'anlaga.
11 Kânde w'azyambinliâ mbe;
W'awondi mondâ m̃be; ndo wi j*â*lia.
12 O be panga wao tug' inyum̃i sao;
Go be kekizâ igâli yâ y'elendinla gw'azyo mao.
13 Vendio nli ngulu yâmĕ, Jehova;
Kâ zuĕ jemba azuminlie ngulu yâ.

OWEMBO 22.

Gore Nyembi mpolo. Go nkambi y'ibanga. Evanda zi Devid.

ANYAMBIĚ yam, Anyambiĕ yam,
Ezande z'afalâ miĕ ?—
Bo avila gw'inungunli sam,
Nl'agamba m'idagi sam ?
2 Anyambiĕ yam, mi tong' om̃anda, ndo o j*i*vira;
Nl'ogwĕra, kâ mi al*o*anla dâ.
3 Ndo awĕ, o r'orunda;
O doanla gw'isum̃inlia si Isreĕl.
4 Ireri sazyo s'aṽekeliâ;
S'aṽekeli, kâ sunginla wao.
5 W'arongi gore wĕ, kâ wao tolizo;
W'aṽekeliâ, kâ w'ay*e*nle ntyânli.
6 Ndo miĕ ogu, arang' oma;
Ntyĕmbâ y'anlom̃e, nl'ipĕdia s'anlaga.
7 Waodu wi jenla miĕ, wi syĕlia miĕ;
Wi puliza miĕ nl'inlumbu, aṽizaṽiz' ewonjo, inlĕ;
8 Ṽekelie Jehova! e be tolizĕ;
E be sunginlĕ, kânde arândiĕ.
9 Kânde o gâgunli miĕ gw'iwum̃u;
O vangi miĕ bekelia gw'ambĕnle mi ngi yam.
10 Mi avungio gore wĕ avila gw'iwum̃u;
Avila gw'iwum̃u nyi ngi yam,
Awĕ Anyambiĕ yam.
11 Al*o*anla nla miĕ bo, kânde njuke yi re piĕrĕ;
Kânde zyel' oma o nungunla.
12 Inyar' inom̃e sinyenge s'akombinli miĕ;
Inyare si ngulu si Besyan s'akombinli miĕ.
13 S'anungunl' ag̃wanli mao gore miĕ;
Ga njĕgâ yi sazunla nli kungunla.
14 Mi are jiro pa g'anlingo;
Pi yam yodu y'asyazyo;
Orĕmi wam w'atoenli g'eponga;
Wi re janginlio pa go gare y'iwum̃u nyam.
15 Ngulu yam y'ajom̃i g'ibĕku ny'eza z'akwakwa;
Nl'onlĕm̃e wam wi kota gw'ikĕngâ sam;
Nla go ntyĕnge y'ijua o be doṽia miĕ.
16 Kânde imboa s'akombinli miĕ;

Nkândâ y'aṽe y'apingwavingwa mië,
Ntumag' agâ mam nl'agolo mam.
17 Mië kâ tange pi yam yodu;
Wi ponla kâ wao syilia mië.
18 Wi ker' ingâi sam gore wao nla wao;
Avung' eganlo go ngâi yam mpolo.
19 Ndo awě, Jehoya, al*o*anla nla mië bo;
Ngulu yam, nlĕgiza go nungunla mië.
20 Romb' em̃ĕnlâ zam avila g'okwara;
Nl'ikiki nyam avila go ngulu yi mboa.
21 Zunginla mië avila g'ogwanla wi njĕgâ;
Kânde o re jâgâ pa avila gw'imengo s'inyare.
22 M'be takilia ini nyâ gore awângi yam;
Nla go gare yi ŋando m'be suminliâ.
23 Anluě yi tie Jehova, zuminlianlië;
Anluě du, awa wi Jekâb, lirianlië;
Kâ tianlië, anluě du, awa wi Isreěl.
24 Kânde e p*ĕ*dia ge b*i*ke njuke y'ikuge;
E j*u*ŋbunla k'ozyo wě;
Ndo gw'arongië gore yě, ayâgio.
25 Avila gore wě be doanl' isuminli sam go ŋando mpolo;
M'be p'impanganlo yam gw'azyo mi mângi wi tië.
26 Ikendekende wi be nya ayora;
Wao mângi wi butě wi be suminlie Jehova.
Irĕmi yanli yi ga loanle egombe zodu.
27 Intyai si ntye sodu si be jonginlia agalua gore Jehova;
Imbuve s'anlângâ sodu si be savinlo g'ozyo wâ.
28 Kânde gore Jehova doanl' ipenda;
Ayě kě ovanginli w'anlângâ.
29 Wi re nya pa azavinla, waodu wi ntora go ntye;
Wi be dembia g'ozyo wě, waodu wi suminla go ntyĕnge;
Nl'ayě o r'al*ĕ*nge ngulu yi penjavenj' em̃ĕnlâ zě.
30 Awanla wi be janjinlě;
Yi be takilio g'oŋwanja wi Jehova gw'imbamba nl'imbamba.
31 Wi be bia arakili' orěti wě,
Gor' anlaga wi be janlo inlě, are denda pa.

OWEMBO 23.

Evanda zi Devid.

JEHOVA nle ovenjavenji wam;
M'be bonlio.
2 E nanliza mië gw'itov' ibezyo;
E këndia mië gw'anlingô mado,
3 E sindi' orëmi wam;
E këndia mië gw'imponlo s'agore,
Gw'inyanga ny'ini nyë.
4 Vanga mi apiaganla g'odëdë w'iviri ny'ijua,
M'be tie mbe; kande o re nla mië;
Ntongo yo nli nkagu ya yi sindia mië.
5 O syambinla mië tavuru gw'azyo m'ilovalovi yam;
O kil' ewonjo zam agali;
Ingongo nyam nyi pova.
6 Rëti ambia nli nkënga yi be songa mië,
Intyugu s'emënlo zam sodu;
M'be doanla kë go nago yi Jehova egombe zodu.

OWEMBO 24.

Evanda zi Devid.

ELIVA zinlâ zi Jehova, nl'ijonlia sa zo kë,
Ntye nli mângi wi re go yo.
2 Kânde are dovia pa yo gw'igonlo nyi ntyuva;'
Aloanliza yo gw'igonlo ny'ilâvi.
3 Mande o be panda go nomba yi Jehova?
Mande o be kumanla go mbori yë y'orunda?
4 Ayë o re nl'agâ m'apupu, nl'orëma wi nkëre;
O re tombinl' orëmi wë gw'edâsyâ;
Ge tang' orango w'inoka.
5 E be bâng' ozavinlo gore Jehova;
Nl'orëti gore Anyambië yi sunginli së.
6 Yinlâ nle mbamba yi butë;
Wao wi but' ozyo wâ, Jekâb. Sela.
7 Rombinlanli wonjo yanli, impombanla;
Kâ tombinlonli, aguge m'egombe zodu,
Kâ oga w'ivenda jinginla.
8 Oga w'ivenda winlâ mande?

Jehova yi ngulu nl'ijâla;
Jehova yi re jâla gw'igâvi.
9 Rombinlanli wonjo yanli, aguge;
Rombinlanli yo aguge m'egombe zodu;
Kâ oga w'ivenda jinginla.
10 Oga w'ivenda winlâ mande?
Jehova yi mbĕli, ayĕ nle oga w'ivenda.

OWEMBO 25.

Evanda zi Devid.

MI tombinl' orĕmi wam gore wĕ, Jehova.
2 Anyambiĕ yam, mi abekeliâ;
M'be jenle ntyânli.
Iloṽaloṽi yam yi be keva miĕ.
3 Waodu kĕ wi penginlâ w'ayenle ntyânli;
Mângi wi pava mpângâ fâ wi ga yenle ntyânli.
4 Mieza miĕ impanli sâ, Jehova;
Kâ nĕnja miĕ impânlâ sâ.
5 Gĕndia miĕ g'orĕti wâ, kâ nĕnja miĕ;
Kânde awĕ Anyambiĕ y'isunginli sam;
Mi apenginliâ pĕkĕpĕkĕ.
6 Yonginlia, Jehova, ikĕsi sâ nli nkĕngâ yâ;
Kânde y'avili gw'egomb' elonga.
7 Ayonginlia ifwema s'erumbe zam, ge ipavi sam;
Egâlanli zi nkĕngâ yâ yonginlia miĕ,
Gw'inyanga ny'ombi wâ Jehova.
8 Jehova ar' ombia nl'ogore;
Sambo e be tev' anlag' aṽe mpânlâ.
9 E be tev' ikendekende ijĕkĕlia;
E be nĕnj' ikendekende mpânlâ yĕ.
10 Impânlâ si Jehova sodu si re nkĕngâ nl'orĕti,
Gore wao wi penjavenje njeki yĕ, nl'isombi sĕ.
11 Gw'inyanga ny'ini nyâ, Jehova, nyez' ibe sam;
Kânde si re sipolo.
12 Oma mĕ mande o tie Jehova?
Ayĕ be tevo ndĕ go mpânlâ yi be pinjo ndĕ.
13 Orĕmi wĕ wi be doanla duĕrĕ;
Nl'awanliĕ wi be nive ntye.
14 Elâmbe zi Jehova zi re nla wao wi tiĕ;
Nli njeki yĕ, go nĕnja wao.

15 Antyâ mam mi re gore Jehova egombe zodu;
Kânde e be tomb' intyozyo sam gw'isinga.
16 Vonla miĕ, kâ poginla miĕ;
Kânde mi ar' ikika nli njuke.
17 Injuke s'orĕmi wam s'âpendi;
Romba miĕ avila gw'ijeli sam.
18 Vonla injuke sam nli nkazyi yam;
Kâ nyez' ifwemi sam sodu.
19 Vonla ilov̄alov̄i yam, kânde w'abunli;
Wi bika miĕ mbikinli yi ngosyu.
20 Venjavenj' inlinli nyam kâ toliza miĕ;
Kâ mi ayenle ntyânli, kânde mi bekeliâ.
21 Ogore nl'orĕti wi ga venjavenje miĕ,
Kânde mi bekeliâ.
22 Rombe Isreĕl, Anyambiĕ, gw'injuke sĕ sodu.

OWEMBO 26.

Evanda zi Devid.

YĔKĔLIA miĕ Jehova;
Kânde mi are kanganla pa nl'ogore wam.
Mi are bekelia pe Jehova, *sambo* m'be sĕlĕla.
2 Zyilia miĕ Jehova, kâ demba miĕ,
Gĕnliz' oni wam nl'orĕmi wam.
3 Kânde itândi sâ si nkĕngâ si re gw'antyâ mam.
Mi are kanganla pa kĕ nl'ogore wâ.
4 M'pa doanla nl'idando;
Mi jinginla kĕ gore mângi wi temiza.
5 Mi are bika pe ŋando y'anlag' av̄e;
M'be doanla kĕ nl'arĕgâ.
6 M'be jovunl' agâ mam nli nkĕrĕ;
M'be pingwavingwe âltĕr yâ, Jehova;
7 Go bulia nl'inyoi ny'isuminlia,
Arakilia ijanji sâ s'imamo sodu.
8 Jehova, mi atând' iloanlo nyi nag' wâ;
Nli mbora yi doanl' idubi sâ.
9 Alatiz' inlinli nyam nl'av̄e,
G'emĕnlâ zam nli mângi wi ntyinla.
10 Wi re nl'agâ mao nl'ijanj' ibe;
Nl'ogâ onlom̄iĕ ralie nl'inoka.
11 Ndo miĕ, m'be kanganla nl'ogore wam;

Zunginla miĕ kâ poginla miĕ.
12 Ogolo wam w'akumanla go mbora yavĕvĕle;
M'be savinle Jehova gw'iŋando.

OWEMBO 27.

Evanda zi Devid.

JEHOVA nle ozange wam, nl'ozunginlo wam,
Mande o tio miĕ?
Jehova nle ngulu y'em̃ĕnla zam;
M'be fanga mande?
2 Gw'aṽienli gore miĕ arĕgâ go ny'izyonli yam,
Iloṽaloṽi yam nli mângi wi numba miĕ,
Winlâ w'aratam̃inli avoswa.
3 Vanganli mbĕli y'asyamb' olako gore miĕ,
Orĕmi wam wi be t*i*a.
Jàgâ igâvi ny'akumanla gore miĕ;
Mi bekelia osaon winlâ.
4 Osa' om̃âri wi re miĕ bambia pa gore Jehova;
Wo be buto miĕ;
Inlĕ, mi ga loanle go nago yi Jehova,
Intyugu s'em̃ĕnlâ zam sodu;
Go syilia onjĕlenjĕle wi Jehova;
Nla go bambia go nâg' wĕ mpolo.
5 Kânde e be jumbunla miĕ go nag' wĕ go ntyugu
yi njuke;
E be puga miĕ gw'iyumbunlo nyi nag' wĕ mpolo;
E be pandia miĕ gw'ido.
6 Sambo ewonjo zam zi be tombinlo,
Viaganlo nl'iloṽaloṽi yam yi re vingovingo.
M'be jira go nag' wĕ intyago s'igeva;
M'be jemba, azuminlie Jehova.
7 Yâgâ, Jehova, m'be fwelia nl'inyoi nyam;
Voginla miĕ, kâ jivira miĕ.
8 Gore wĕ awuli orĕmi wam, *inlĕ*,
Wutanli ozyo wam.
M'be but' ozyo wâ, Jehova.
9 Ay*u*mbunl' ozyo wâ avila gore miĕ;
Ar*o*mbe nyongo yâ nl'egunlu;
O vegagi onlungunlo wam;
Ar*o*mba miĕ, ge tiga miĕ,

Anyambiě y'isunginli sam.
10 Ja reri yam ge ngi yam w'atiga miĕ;
Gambĕnlĕ Jehova abânga miĕ.
11 Reva miĕ mpânlâ yâ, Jehova;
Kâ kĕndia miĕ go mpânlâ y'abue,
G'oŋwanja w'ilov̄alov̄i yam.
12 Anlâzinla miĕ go ntândinli y'ilov̄alov̄i yam;
Kânde akumanli gore miĕ iyenli y'inoka;
Nl'ayĕ o pĕguma nli ngosyu.
13 *Mi akwenli oge* kao mi ajivira go jenl' ambia mi
Jehova go ntye y'em̃ĕnlâ.
14 Venginle Jehova, kâ jâla;
Gambĕnlĕ ap' orĕmi wâ ngulu;
Ndo venginle Jehova.

OWEMBO 28.

Evanda zi Devid.

M'BE tonga gore wĕ, Jehova, ido nyam;
Aloanla dâ gore miĕ;
Jà m̃'adoanla dâ gore miĕ;
Gambĕnlĕ mi akalua ga wao wi suminla gw'ivemba.
2 Yâgâ inyoi ny'inkâlâ sam,
Ja mi atonga gore wĕ;
Ja mi atombinl' agâ mam go nkova y'orundi wâ.
3 Aromba miĕ nl'arĕgâ, nli mângi wi janj' ibe;
Wi kamb' am̃ĕnjĕ nl'iganganlo yao;
Ndo mondâ m'be yi re gw'irĕmi yao.
4 Va wao egâlanli z'ijanji sao;
Egâlanli z'ijanj' ibe sao,
Egâlanli z'ijanja s'agâ mao; va wao;
Winliza wao inyangi ñyao.
5 Kânde wi kotiz' ijanja si Jehova,
Ge idenda s'agâ mĕ.
E be syazya wao, ndo e be noga wao.
6 Ozavinlo gore Jehova,
Kânde ajâgio inyoi ny'inkâlâ sam.
7 Jehova nle ngulu yam nli nguv̄i yam;
Orĕmi wam w'av̄ekeliĕ, kâ miĕ nungunlo.
Yenlâ be jenl' orĕmi wam mbia;

Nl'owembo wam, m'be suminlië nla wo.
8 Jehova nle ngulu yao,
Ngulu y'isunginla s'ogilio wě, nle yě.
9 Zunginle mângi yâ, kâ savinl' oyigio wâ;
Nyeza wao kâ pendia wao egombe zodu.

OWEMBO 29.

Evanda zi Devid.

VANLI Jehova, awa w'ingulungulu;
Vanli Jehova isum̃inlia nli ngulu.
2 Vanli Jehova isum̃inlia s'ini yě,
Zavinlanli Jehova nl'iměpa s'orunda.
3 Ina nyi Jehova nyi re gw'anlingo;
Anyambië y'ipenda e syonlie njalitov̄a,
Jehova are gw'anlingo am̃enge.
4 Inyoi nyi Jehova nyi re nli ngulu;
Inyoi nyi Jehova nyi r'onjělenjěle.
5 Inyoi nyi Jehova nyi mâgunl' ikum̃i;
Jehova kě e mâgunl' ikum̃i yi Lěbenân.
6 Alogwizi yo g'oŋwâ nyare,
Lěbenân nli Sirion g'oŋwâ njiwo.
7 Inyoi nyi Jehova nyi jarunl' ibaminla s'ogonli.
8 Inyoi nyi Jehova nyi syug' ig' ivolo;
Jehova e syug' ig' ivolo nyi Keděsy.
9 Inyoi nyi Jehova nyi janliz' inkambi,
Nyi syazy' ig' ivolo.
Nla waodu go nag' wě mpolo wi bulia nlě, Ivenda!
10 Jehova aloanli go ntonda mpolo;
Jehova e doanl' oga pěkěpěkě.
11 Jehova e be pe ngulu gore mângi yě;
Jehova e be savinle mângi yě nl'am̃ěnjě.

OWEMBO 30.

Owembo. Evanda zi Devid; gw'idov̄ia si nago.

M'BE suminliâ, Jehova, kânde o re tombinla pa mië;
O *ti*ga k'ilov̄alov̄i yam go jenl' igeva g'oŋwanji wam.
2 Jehova, Anyambië yam, mi arongi gore wě,
Kâ toliza mië.

3 Jehova, o re tomba p'eñĕnlâ zam avila g'oronginlo;
O re penjavenja pa miĕ bâ,
Avila gore wao wi suminla gw'ivemba.
4 Yembanli gore Jehova, anluĕ yi nkĕngâ yĕ;
Kâ panl' akeṽa gw'ijonginlia s'orundi wĕ.
5 Kânde egunlu zĕ zi re ṽ'igamba ny'agwanla;
Ndo eñĕnlâ zi re gw'ikanli sĕ.
Edingo zi doanle nkolu;
Ndo mbia yi b'ibanga.
6 Mi awuli gw'ambi mam inlĕ,
M'be sy*u*giazyugia.
7 Jehova, nl'ikanli sâ o re doṽia pe nombi yam nli ngulu.
O yumbunl' ozyo kâ miĕ jenle njuke.
8 Mi arongi gore wĕ, Jehova;
Nla gore Jehova mi agambinli.
9 Nyenli nde yi re go ntyinli yam,
Ja mi asuminla gw'ivemba?
Ntyĕnge yi be suñinliâ?
Yi be takilia orĕti wâ?
10 Yâgâ, Jehova, kâ poginla miĕ;
Loanl' awĕ onlungunlo wam.
11 O re kalunlia p'iwâgi nyam g'oyinlo;
O re tomba pa miĕ pindi yam,
Aliria miĕ *otumba* w'igeva:
12 Inlĕ, ivenda nyi be suminliâ, kâ al*o*anla dâ;
Jehova, Anyambiĕ yam,
M'be pâ akeṽa egombe zodu.

OWEMBO 31.

Gore Nyembi mpolo. Evanda zi Devid.

OBEKELIO miĕ nle wĕ, Jehova;
Mi ay*e*nle ntyânli du;
Roliza miĕ nl'orĕti wâ.
2 Voganli oroi wâ gore miĕ;
Zunginla miĕ nĕganĕga;
Loanla ido nyam nyi ngulu,
Nago y'izyâmbunlo go sunginla miĕ.
3 Kânde ido nyam nl'izyâmbunlo nyam nle wĕ;

Sambo gw'inyanga ny'ini nyâ,
Reva miĕ kâ kĕndia miĕ.
4 O be tomba miĕ avila gw'isinga,
Nyi re wao jumbunla pa miĕ ;
Kânde awĕ nle ngulu yam.
5 M'be tig' inlinli nyam g'ogâ wâ ;
O re dandunla pa miĕ, Jehova Anyambiĕ y'orĕti.
6 Mi abiki wao wi bandaminl' inoka s'anyawĕ-nyawĕ.
Ndo miĕmĕ mi abekeli Jehova.
7 M'be jenl' igeva nli mbia go nkĕngâ yâ ;
Awĕ yi re jenla pe njuke yam ;
O amienli orĕmi wam gw' ijela.
8 O zye nunja pa miĕ g'ogâ w'oloṽaloṽi :
O re doṽia p'agolo mam go mbora mpolo.
9 Voginla miĕ, Jehova, kânde mi are go njuke;
Kânde nl'aŋandi intyâ nyam ny'akângi,
Orĕmi wam, nl' iwum̃u nyam.
10 Kânde em̃ĕnlâ zam z'asuli nl'ekĕva,
Nl'impum̃i yam nl'isim̃inla ;
Pi yam kĕ y'akângi.
11 Mi avegagi nl'ipĕdio gor' iloṽaloṽi yam yodu:
Posyo gor' iganganlo yam ;
Nl'itio nle mângi wi re mi avoro ;
Gw'ayenli wao miĕ gw'igala w'awangi miĕ.
12 Mi are deṽanlo pa g'ebende avila g'orĕma ;
Mi atoenli g'ebâbâ zi ntyuanla.
13 Kânde mi are jâgâ p'iberinla s'awenge ;
Itia s'avegagi g'ozambi edu ;
Gw'awondi wao mondâ g'oŋwanji wam ;
W'avikilia go bânginla miĕ em̃ĕnlâ.
14 Ndo miĕmĕ mi aṽekeliâ, Jehova ;
Mi awul' inlĕ, Anyambiĕ yam nle wĕ.
15 Gombe yam yi re g'ogâ wâ ;
Roliza miĕ avila g'ogâ w'iloṽaloṽi yam ;
Avila gore wao wi kâmbiza miĕ.
16 Yâmbunli' ozyo wâ gore nyongo yâ ;
Kâ sunginla miĕ gw'inyanga nyi nkĕngâ yâ.
17 Mi ay*e*nle ntyânli, Jehova,
Kânde mi atongi gore wĕ ;

Arĕgâ wi ga yenle ntyânli;
Wi ga loanlizo dâ g'oronginlo.
18 Inlumbu y'inoka yi ga nlunjo,
Yi kamb' agamb' ayale nl'ekale,
Nl'ipĕdia gor' agore.
19 Mpendinli nde yi r'ombi wâ,
Wi re wĕ jumbunla pa gore wao wi tiâ;
Wi re wĕ denda pa gore mângi wi bekeliâ gw'azyo m'awa w'anlaga!
20 O be jumbunla wao gw'iyumbunlo ny'ozyo wâ;
Avila go mondâ y'anlaga,
O be piga wao ntyâria g'okanja,
Avila gw'añomañanlo m'inlĕñe.
21 Ozavinlo gore Jehova;
Kânde are pendiza pe nkĕngâ gore miĕ,
Go nka' mpolo yi ngulu.
22 Kânde mi awuli nl'iti' sam *inlĕ*,
Mi are tenlo pa avila gw'antyâ mâ;
Vanga nlânlâ o yâgio inyoi ny'ikambinli sam,
Gw'arongi miĕ gore wĕ.
23 Rândanli Jehova, anlue du yi nkĕngâ yĕ,
Jehova e penjavenje mângi wi jivira;
E fwinliza kĕ polo oma w'ekale.
24 Loanlanli nl'evĕmba, kâ yĕ jâlia irĕmi yanli;
Anluĕ du yi penginle Jehova.

OWEMBO 32.

Evanda zi Devid.

OZAVINLO gore yĕ o re nyezo p'ipavi sĕ,
O r'ifwemi sĕ pugo pa.
2 Ozavinlo gor' oma o re Jehova e devinlĕ ibe.
Nla g'orĕmi wĕ zyel' itemiza.
3 Gw'aloanli miĕ dâ pi yam y'av̂ânli
Nl'itongi sam s'owenja warâ.
4 Kânde oñanda nl'ogwĕra ogâ wâ wi re dira gore miĕ;
Otĕvĕ wam w'akañinli g'ikañinla s'enloño. Sela.
5 M'be miezâ ifwemi sam,
Nl'ibe sam mi jumbunla so;
Mi awulia nlĕ, m'be mĕm' ipavi sam gore Jehova;

Awĕ kĕ o m̃'atomb' ibe s'ifwemi sam. Sela.
6 G'oŋwanja winlâ, om' edu ombia e ga gambinle gore wĕ,
Gw'egombe zi re wĕ kâ dĕngo;
Rĕti gw'ijambinlia s'anlingo amenge,
Mi be boŋwa gore yĕ.
7 Awĕ izyâmbunlo nyam;
O be toliza miĕ avila go njuke,
O be kombinla miĕ nli vanda y'isunginla. Sela.
8 M'be nĕnjâ anlungunliâ mpânlâ,
Yi be kĕndo ndâ;
M'be kĕndiâ nl'intyâ nyam.
9 Aloanlanli ga nkavala ge buru,
Si r'ikotiza fà;
Si simbio nl'oŋwanga nl'ogulu, go nkĕmbâ yao;
Si vende tura piĕrĕ nla wĕ.
10 Kĕva yenge yi be doanla gor' orĕgâ;
Ndo ayĕ o bekelie Jehova e be kombinlo nle nkĕngâ.
11 Yenlanli mbia gore Jehova,
Kâ jenlanl' igeva, agore;
Kâ boginlanli nli mbia,
Anluĕ du, yi r'ogore g'orĕma.

OWEMBO 33.

YENLANL' igeva gore Jehova, anlu' agore;
Gore mângi w'arĕti isuminlia si re kwĕkwĕ.
2 Zuminlianli Jehova nli ŋâmbi;
Kâ jembinlanli yĕ nli ntyambi y'igomi ny'indumi.
3 Yembinlanli yĕ nl'evand' ezânla;
Kâ bolanli ŋâmbi nli nyângâlĕ mpolo.
4 Kânde igamba nyi Jehova nyi re gore;
Nl'ijanji sĕ sodu si dendo nl'orĕti.
5 E tând' orĕti nl'ijĕkĕlia;
Ntye yi re ralie nli nkengâ yi Jehova.
6 Orowa w'avangio nl'igamba nyi Jehova;
Nli mbĕli ya wo yodu nl'oŋwei w'ogwanli wĕ.
7 E kuminli aŋlingo mi mbenle g'ikonda;
E pin' orânga gw'inago s'igumba.
8 Eliṽa zodu zi ga rie Jehova;

Nl'aloanli wi ntye waodu wi ga ṽangĕ.
9 Kânde agambi, kâ yo duo;
Azombi, kâ yo kumanla.
10 Jehova are jonla pe mondâ y'anlángâ,
Are jiliza p'ipikilia s'anlaga.
11 Mondâ yi Jehova yi doanla egombe zodu;
Ipikilia s'orĕmi wĕ gw'imbamba sodu.
12 Ozavinlô gor' inlángâ nyi re nli Jehova Anyambiĕ
yao.
Nl'anlaga wi re yĕ pinja pa ṽâ ijigi sĕ.
13 Jehova avonli avila g'orowa;
Kĕ jenl' awa w'anlaga waodu.
14 Avila go mbora y'iloanlo nyĕ;
Azyili aloanli wi ntye waodu.
15 E bond' irĕmi yao egâlanli mo,
E kotiz' ijanji sao sodu.
16 Oga e *su*nginla du nl'ibunla si mbĕli;
Ongulungulu e *to*lizo nli pende ngulu.
17 Nkavala ez' eṽe go sunginlo,
Yi be *su*nginla kĕ nli pende ngulu.
18 Vonla, intyâ nyi Jehova nyi re gore wao wi tiĕ;
Gore wao wi bekelie nkĕngâ yĕ.
19 Go sunginle mĕnlâ yao avila gw'ijua;
Avenjavenja wao bâ go njanla.
20 Anlinli mazyo m'avenginli Jehova;
Ayĕ nl'onlungunli wazyo, nli nguṽi yazyo.
21 Kânde irĕmi yazyo yi be bekeliĕ;
Kânde azu' aṽekeli ini nyĕ ny'orunda.
22 Nkĕngâ yâ yi ga loanle gore zuĕ, Jehova;
Ṽâ bekelia zuĕ wĕ.

OWEMBO 34.

Evanda zi Devid, gw'agalunliĕ g'ozyo w'Abimĕlĕk, nl'arombiĕ yĕ, be kĕndagĕ.

Âlĕph.

M'BE savinle Jehova egombe zodu;
Isuminli se si be dyanla g'ogwanli wam pĕkĕpĕkĕ.

Beth.

2 Inlinli nyam nyi be syogwa gore Jehova,
Ikuge yi be jâgâ ayenle mbia.

Gimĕl.

3 Zuminlianli Jehova nla mië;
Ka zuë pendia ini nyë ta.

Dâlĕth.

4 Mi awuti Jehova, kë jivira mië;
Aroliza mië gw'iti sam sodu.

He.

5 W'avonli gore yë, ka wao nungunlio;
Nl'azyo mao mi pegage ntyenli.

Zayin.

6 Okuge winla arongi, ka Jehova jaginlo
Arolizë avila gw'injuke së sodu.

Heth.

7 Enjĕl yi Jehova yi syamb' olako gore wao wi
tië vingovingo;
Aroliza wao.

Teth.

8 Lembarenli ka jenlanli inlë, Jehova ar' ombia;
Ozavinio gore oma o bekelië.

Yod.

9 Rianli Jehova, anluë iyambui yë;
Kande wao wi tië wi bonlio ezama.

Kaph.

10 Yenjĕga yi bela ayaga njanla;
Ndo wao wi bute Jehova wi be bonlio ezam' edu
evia.

Lâmĕd.

11 Oviroanli, awanla, yaginlonli mië;
M'be nënja nluë itia si Jehova;

Mem.

12 Oma më mande o bel' emĕnla,
Arand' intyugu go jenle mbia?

Nun.

13 Venjavenj' onlĕmĕ wa avila gw'ibe;
Nl'inlumbu ya avila gw'igamba ny'inoka.

Sâmĕk.

14 Rĕndia avila gw'ibe, ka dende mbia;
Wut' amĕnjë ka kambiza mo.

Ayin.

15 Antyâ mi Jehova mi re gore agore;
Nl'aroi mĕ mi re bue gw'edingo zao.

Pe.

16 Ozyo wi Jehova wi re gore wao wi dend' ibe,
Go tenl' ijonginli sao avila go ntye.

Tsâde.

17 W'arongi, kâ Jehova jâgâ;
Aroliza wao avila gw'injuke sao sodu.

Koph.

18 Jehova are piĕrĕ nla wao wi re nl'irĕma y'ekĕv̄a,
Azunginla wao wi re tukio pa go ntyondo.

Resh.

19 Injuke sinyenge si re gor' agore;
Ndo Jehova e toliza wao avila go so sodu.

Shin.

20 E penjavenje pi yĕ yodu;
Zyel' emâri mâgunlo pa.

Tâv.

21 Ibe si be jonl' orĕgo;
Nla wao wi bik' ogore wi be jelizo.

Vâv.

22 Jehova e dandunle m̃ĕnlo y'inyongo sĕ;
Nla wao wi bekeliĕ wi be jelizo nl'om̃âri.

OWEMBO 35.

Evanda zi Devid.

ZÂZIZA wao, Jehova, wi sâziza miĕ;
Nluenla miĕ nla wao wi nua nla miĕ.
2 Gote nguv̄a kâ kumanla gw'inungunli sam.
3 Gâgunlia kĕ igânga,
Aliv̄inla wao wi kâmbiza miĕ mpânlâ;
Wulinl' inlinli nyam inlĕ, Miĕ nl'ozunginlo wâ.
4 Wao wi but' emĕnlâ zam wi ga yenle ntyânli azyum' akete;
Wi ga winlizo ayelizo,
Mângi wi bondinla miĕ mondâ mbe.

5 Wi ga loanle ga wulu go bosyo y'ompunga;
Nl'ovâvi wi Jehova e ga wole wao.
6 Mpânlâ yao yi ga loanle mpiri nl'ompwe;
Nl'ovâvi wi Jehova e ga gâmbize wao.
7 Kânde wi re jumbunla pa miě,
Ovela w'isingi nyao mpângà fâ;
Wi re tumba pa gw'emĕnlâ zam mpângâ fà.
8 Ijiliza si ga ṽiage gore yĕ ndumbaga,
Isingi nyĕ nyi re yĕ jumbunla pa, nyi ga gotĕ;
Gw'ijiliza mĕ e ga voswe go so.
9 Nl'orĕmi wam wi ga yenl' igeva gore Jehova;
Wi ga yenle mbia gw'isunginli sĕ.
10 Pi yam yodu yi bê bulia nlĕ,
Jehova, o re ga wĕ mande?
O sunginla okuge avila gore yĕ o piaganlĕ nli ngulu;
Okuge nl'elĕnge avila gore yĕ o kwĕrĕ.
11 Iyenli yi mbao yi kumanla;
Wi kâta miĕ isaon yi re mi am*i*e.
12 Wi fwinliza miĕ mbe vâ mbià,
Gw'ibonlio s'orĕmi wam.
13 G'ozambi wam, gw'ijâgâ sao mi âṽâri pinda;
Mi asyâkâli orĕmi wam nli njanla;
Nl'ikambinli sam s'aṽinli go ntonlo yam.
14 Ga nt'are yĕ ndego, ge ngwemo gore miĕ mi aganganli;
Mi alembi nl'esĕsĕge ga oma o denle ngi yĕ.
15 Gw'itĕngunli sam w'ayenli mbia, alatanla ta;
Boke y'alatanli ta gore miĕ, kâ mi am*i*ĕ:
W'amàginli miĕ, kâ w'al*o*anla dâ;
16 Nli dâsyu yi sĕga gw'inya,
Wi kĕgĕr' anâ gore miĕ.
17 Jehova, olingo nde wi be pono ndâ?
Roliz' emĕnlâ zam avila gw'ijilizi sao;
Nl'ikiki nyam avila gor' injĕgâ.
18 M'be pâ akeṽa go ŋando mpolo;
M'be suminliâ go gare y'anlag' ayâle.
19 Iloṽaloṽi yam y'inoka y'ay*e*nle mbia gore miĕ.
Nlâ mângi bika miĕ kwĕr' intyá mpângâ fa.
20 Kânde wi k*a*mb' amĕnje;

Ndo wi bond' imondâ s'inoka, gore ikendekende
yi ntye.
21 Wao kĕ wi nungunl' agwanli mao bue gore miĕ;
Awulia nlĕ, Yo! Yo! antyâ mazyo m'ajenli.
22 O re jenla pa, Jehova;
Al*o*anla dâ; al*o*anla nla miĕ bo, Jehova.
23 Yagim̃a, kâ nângwa gw'ijĕkĕli sam;
Anyambiĕ yam, nli Reri yam, g'ozyâzyâ wam.
24 Yĕkĕlia miĕ egâlanli z'orĕti wâ, Jehova, Anya-
mbiĕ yam;
Kâ ariga wao jenl' igev̂a g'oŋwanji wam.
25 W'aw*u*lia nl'irĕmi yao inlĕ, Yo! ntândinli yazyo!
W'aw*u*lia nlĕ, Azu' amĕnli yĕ.
26 Wi ga yenle ntyânli azyum' akete,
Wao wi jenle mbia go njuke yam;
Wi ga v̂âre ntyânli nl'ipĕdia,
Wao wi syogwa gore miĕ.
27 Wi ga ronge ayenle mbia,
Wao wi jivir' orĕti wam;
Wi ga wuli' egombe zodu inlĕ,
Jehova e ga zuminlio,
Yi tând' am̃ĕnje mi nyongo yĕ.
28 Nl'onlĕm̃e wam wi be kamb' orĕti wâ,
Nl'isum̃inli sâ, owenja warâ.

OWEMBO 36.

Gore Nyembi mpolo. Nli nyongo yi Jehova. Nli Devid.

IPAVA si bulinli orĕgâ go gare y'orĕmi wam inlĕ,
Itia s'Anyambiĕ si zyele gw'antyâ mĕ.
2 Kânde asyogiz' oku' wĕ gw'antyâ mĕ,
Gw'adĕng' Anyambiĕ ibe sĕ avika so.
3 Agamba m'ogwanli wĕ mi r'ambe nl'inoka;
Atigi doanla nl'imia, nli dende mbia.
4 E be pikil' ibe g'odo wĕ;
E be kumanla go mpânlâ mbe;
E be f*a*l' ijanj' ibe.
5 Nkĕngâ yâ, Jehova, yi re g'orowa;
Nl'ogore wâ koanga go vindi.
6 Orĕti wâ wi re g'inomb' impolo,
Ijĕkĕli sâ si r'orâng' ompolo;

Anlaga nli nyama, o penjavenja wao, Jehova.
7 Njonlinli nde yi re nli nkĕngâ yâ, Anyambiĕ!
Nl'awa w'anlaga wi bekel' iviri ny'ampavi mâ.
8 Wi be jora nl'ivâma nyi nag' wâ;
O be jânja wao g'olâvi w'ambi mâ.
9 Kânde awĕ nl'ogerombenle w'em̃ĕnlâ;
G'ozange wâ azuĕ be jenl' ozange.
10 Menlize nkĕngâ yâ gore mângi wi re w'avoro wĕ;
Nl'orĕti wâ gor' agore g'orĕma.
11 Ogolo w'ekali w'aṽ*i*e gore miĕ;
Nl'ogâ w'arĕgâ w'ar*o*mba miĕ.
12 Ṽâṽà mângi wi janj' ibe w'aposwi;
W'aposyunlio, wi be j*â*lia kumanla.

OWEMBO 37.

Evanda zi Devid.

AZYÂKÂLI' oku' wâmĕ g'oŋwanja w'anlag' aṽe;
Vanganli jenle mângi wi janj' ibe ŋandi.
2 Kânde wi be sunge tenlo g'am̃anli;
Ayom̃a g'ebĕ evezyo.
3 Ṽekelie Jehova kâ dende mbia;
Loanla go ntye kâ nya nl'orĕti.
4 Rândi' oku' wâmĕ gore Jehova,
Gambĕnlĕ apâ ntĕ bel' orĕmi wâ.
5 Rige mpânlâ yâ gore Jehova;
Ṽekeliĕ, kâ yĕ denda.
6 E be tuminlia orĕti wâ g'oŋwei,
Nl'ijĕkĕli sâ ga nkombenyondo.
7 Loanl' im̃am̃u gore Jehova ka penginlĕ;
Azy*â*kâli' oku' wâmĕ g'oŋwanja w'oma,
O kĕnda mbiambiĕ go mpânlâ yĕ,
G'oŋwanja w'omâ dend' imondâ imbe.
8 Yekiz' egunlu kâ tig' ibenda,
Azy*â*kâl' oku' wâmĕ du go dend' ibe.
9 Kânde mângi wi dend' ibe wi be tenlo;
Ndo wao wi penginle Jehova wi be jige ntye.
10 Olingo wakwĕ gambĕnlĕ orĕgâ azyele:
O be pikiliage mbori yĕ, ndo yi zyele.
11 Ndo ikendekende yi be jige ntye;
Arândia ikui yaomĕ nl'am̃ĕnje am̃enge.

12 Orĕgâ e bonde mondâ mbe gor' agore;
Agĕgĕrĕ nl'anâ mĕ.
13 Jehova e be syĕliĕ,
Kânde e jenl' inlĕ, owenji wĕ wi bia.
14 Arĕgâ w'aduri okwara, w'ajari elendinla;
Go posyunla oyeli nl'okuge,
Go jonl' agore go mpânlâ.
15 Ikwari yao yi be jinginla gw'irĕmi yaomĕ;
Nli lendinli yao yi be mâgunlo.
16 Oŋwâ' zâma gore ogore wi re viaganlo
Nl'igumb' ivolo gore arĕgâ awenge.
17 Kânde agâ m'arĕgâ mi be mâgunlo;
Ndo Jehova e simbi' agore.
18 Jehova, avoro intyugu s'agore;
Nl'ijigi sao si be doanla egombe zodu.
19 Wi be jenle ntyânli gw'igwĕra nyi njuke;
Nla gw'intyugu si njanla wi be jorio.
20 Kânde arĕgâ wi be pera,
Nl'ilov̄alov̄i yi Jehova g'ipâma s'awadâmbĕ.
Wi be syazyo; wi be syazyo g'otutu.
21 Orĕgâ e bânge ntyâmbâ, kâ av̄inliza;
Nd'ogore e poginla, kĕ pa mpagaga;
22 Kânde wao wi savinlo ndĕ wi be jige ntye;
Nla wao wi savo ndĕ wi be tenlo.
23 Intyozyo s'oma si doanlizo nle Jehova,
Mpânlâ yĕ kĕ yi tândo ndĕ.
24 Vang' aposwa, e be bolo ba;
Kânde Jehova e be simbiĕ nl'ogâ wĕ.
25 Mi avili oŋwango, ndo vĕnlâ mi atoenli onlĕrâ;
Ndo m'pa jenl' ogore e tigo;
Ge awanli wĕ wi nĕgir' inya.
26 Ntyugu edu e poginla kĕ davia;
Nl'awanli wĕ wi savinlo.
27 Rĕndia ibe kâ dende mbia;
Aloanl' egombe zodu.
28 Kânde Jehova e tând' ijĕkĕlia;
E be tiga kĕ mângi wi nkĕngâ ye;
Wi penjavenjo egombe zodu;
Ndo awanla w'arĕgâ wi be tenlo.
29 Agore wi be jige ntye,

Aloanla go yo egombe zodu.
30 Ogwanla w'ogore wi but' imia;
Nl'onlĕm̃e wĕ wi kamb' ijĕkĕlia.
31 Ntyali y'Anyambiĕ yĕ yi re g'orĕmi wĕ;
Intyozyo sĕ si be ponja.
32 Orĕgâ e bĕmb' ogore,
Av̄ele jonlĕ.
33 Jehova e be *tigĕ* g'ogâ wĕ;
E be *pĕ* ogara go be jĕkĕlio yĕ.
34 Venginle Jehova, kâ penjavenje mpânlâ yĕ;
E be pendiâ go jige ntye;
Go be tenlo arĕgâ, o be jenla.
35 Mi ayenli orĕgâ nli ngulu mpolo;
E syambunlia ok..' .vĕmĕ ga mponde mbezyo.
36 Averi, ndo vonla, e p*e*gaga nyĕnlĕ.
Mi awutiĕ, ndo e d*ĕ*ngo.
37 Ṽemb' ogore, kâ syili' oma w'orĕti;
Kânde ntyai y'oma mĕwâ yi r'am̃ĕnje.
38 Ndo mângi wi pava wi be jilizo ta;
Abekâ m'arĕgâ mi be tenlo.
39 Isunginla s'agore si pila gore Jehova.
Ayĕ nle ngulu yao gw'igwĕra nyi njuke.
40 Jehova e be nungunla wao aroliza wao;
E be toliza wao avila gor' arĕgâ;
E be sunginla wao, kânde wi bekeliĕ.

OWEMBO 38.

Evanda zi Devid; go jonginlia.

JEHOVA, azĕmba miĕ nl'egunlu zâ;
Ge tevunla miĕ nl'ibendi sâ.
2 Kânde izyângâ y'atumi miĕ, kâ y'av*o*wa;
Nl'ogâ wâ wi bangatia miĕ.
3 Ozyonli wam wi zyele mbiambiĕ g'oŋwanja w'egunlu zâ.
Nl'am̃ĕnje mi zyele go pi yam,
G'oŋwanja w'ifwemi sam.
4 Kânde ibe sam s'aduki gw'ewonjo zam;
G'iroanlo ilire s'adirinli miĕ polo.
5 Imbipi sam s'abânli agâgw' ampinla,
G'oŋwanja w'edâsyâ zam.

6 Mi ajenl' azyingo avuranla polo;
Mi kĕnda nl'iwâga owenja warâ.
7 Oni wam wi re ralie nli nkanli yi biko;
Nl'ozyonli wam wi zyele mbiambiĕ du.
8 Mi aketi aruko polo;
Mi asiñinli avila gw'idaga s'orĕmi wam.
9 Jehova, abekâ mam modu mi re gore wĕ;
Nl'idagi sam si j*u*mbunlo wĕ.
10 Orĕmi wam wi bola, ngulu yam y'aperi.
Vanganli ozange w'antyâ mam wi zyele nla miĕ.
11 Mângi wi tânda miĕ, nl'indego sam,
Wi kumanla bo avila go nkanli yam;
Nl'iganganlo yam yi kumanla bo avila gore miĕ.
12 Mângi wi but' eñĕnlâ zam wi purinla miĕ mondo;
Nla wao wi bute njuke yam wi kamb' ibe;
Avikil' inoka owenja warâ.
13 Ndo miĕ ga oma wi mpoge, m'be j*â*gâ;
G'iñañu o re e n*u*ngunl' ogwanli wĕ.
14 Yenlâ avegagi miĕ g'omâ re e j*â*gâ;
Nla g'ogwanli wĕ zyele mpaga.
15 Kânde mi apenginlâ, Jehova;
O be jivira, Jehova, Anyambiĕ yam.
16 Kânde mi awul' inlĕ, wi vende jenl' igeva gore miĕ;
Gw'azĕlĕli ogolo wam w'avendiz' ikui yaomĕ gore miĕ.
17 Kânde mi akekizi go tĕngunla,
Nl'ekĕv̄i zam zi r'egombe zodu g'ozyọ wam.
18 Kânde m'be mĕm' ibe sam;
M'be tia g'oŋwanja w'ibe sam.
19 Ilov̄alov̄i y'eñĕnlâ *zam* y'ajâli;
Nli mângi wi bika miĕ mpângâ fâ w'abunli.
20 Nla wao wi fwinlize mbe v̄â mbia;
Wi be syâta miĕ, kânde mi songe mbia.
21 Ar*i*ga miĕ, Jehova;
Anyambiĕ yam, al*o*anla bo nla miĕ.
22 Nlĕgize nungunla miĕ, Jehova, isunginli sam.

OWEMBO 39.

Gore Nyembi mpolo, gore Jeduthun. Evanda zi Devid.

MI awul' inlĕ, m'be bandaminle mpânlâ yam;
Mi vende fwema nl'onlĕm̃e wam;
M'be bandaminl' ogwanli wam nl'ogumbo,
Go p'are orĕgâ g'ozyo wam.
2 Mi aloanli dâ nl'imamo,
Mi avegagi dâ *gw'agamb'* ambia;
Nl'ekĕvi zam za zyugio.
3 Orĕmi wam w'agoti mpiu go gare,
Gw'avikiliagi miĕ, ogonli w'av̄am̃inli;
Nl'agambi miĕ nl'onlĕm̃e wam inlĕ,
4 Jehova, mieza miĕ ntyai yam;
Nl'egĕnlizo z'intyugu sam, nt'are zo;
Kâ miĕ mie ndĕlinli yam.
5 Vonla o m̃'apang' intyugu sam sipĕni;
Nl'elavinli z'em̃ĕnlâ zam olingo fâ g'ozyo wâ;
Rĕti om' edu are dov̄io pa oŋwei. dadie. Sela.
6 Rĕti om' edu e kanganla g'inlinla;
Wi pange nyângâle g'oŋwanja w'oŋwei;
E kenj' igumba, ge ami' oma o be bânga nyo.
7 Ndo v̄ĕnlâ, Jehova, mi penginl' ande?
Abekâ mam mi re gore wĕ.
8 Zunginla miĕ avila gw'ipavi sam sodu;
Kâ al*o*via miĕ ovĕdio w'edâsyu.
9 Mi avegag' im̃am̃u, m'be n*u*ngunl' ogwanli wam;
Kânde o m̃'avangi yenlâ.
10 Rombe mbolinli yâ gore miĕ;
Mi asuli nl'orevunlo w'ogâ wâ.
11 O tevunl' oma nl'orevunlo w'ibe;
Awundakanle ya yi tândo ndĕ g'esyenginlabam̃a.
Rĕti om' edu are g'oŋwĕi. Sela.
12 Voganlio ikambinli sam, Jehova!
Kâ p'oroi wâ gw'edingo zam;
Kânde miĕ ogĕnda nla wĕ;
Nl'oloanli ga nt'avegag' ireri sam.
13 Romb' intyâ avila gore miĕ, kâ miĕ jenle mbia;
Mi agĕndaga râ, al*o*anla nyĕnlĕ.

OWEMBO 40.

Gore Nyembi mpolo. Evanda zi Devid.

MI avenginli Jehova, mpenginlaga;
Kâ yĕ pôganlio miĕ, ayâgâ edingo zam.
2 Avandizi miĕ kĕ, avila g'ovela w'ijiliza,
Avila gw'iwonlo ny'ompunduĕ;
Alovi' agolo mam gw'ido,
Aloanize nkĕndinli yam.
3 Aveli evand' ezânla g'ogwanli wam;
Isuminlia gore Anyambiĕ yazyo.
Awenge wi be jenla, aria;
Kâ wao bekelie Jehova.
4 Ozavinlo gore oma o pe Jehova abekâ miĕ,
Kâ avekeli' idando, ge wao wi jerua gw'inoka.
5 O re denda p'isaon imienge,
Jehova, Anyambiĕ yam;
Ijanji sâ simamo nl'imondâ sâ gore zuĕ,
S'arakilio swaswâ gore wĕ,
Mi tâ takilia agamba so,
Si re viaganlo nli ntango.
6 O bele ntyago nli nkeva yi nkango;
O re nungunla p'aroi mam;
O bambie ntyago nl'ijir' inya s'ibe.
7 Awuli miĕ inlĕ, Vonla! mi bia;
G'ompurago w'ezango re tĕndo pa g'oŋwanji wam.
8 Mi tânde dende ntândinli yâ, Anyambiĕ yam;
Nl'ivangi nyâ nyi re g'orĕmi wam.
9 Mi are kamba p'orĕti go ŋando mpolo,
M'pa simbia inlumbu yam, Jehova, o voro.
10 Mi jumbunl' orĕti wâ g'orĕmi wam;
Mi are kamba p'omiĕnlĕ wâ nl'ozunginlo wâ.
Mi jumbunle nkĕngâ yâ nl'orĕti wâ,
Avila go ŋando mpolo.
11 Azimbinla miĕ ikĕsi sâ, Jehova;
Nkĕngâ yâ nl'orĕti wâ yi ga venjavenje miĕ pĕkĕpĕkĕ.
12 Kânde injuke si re s'arangizo s'agombinli miĕ,
Nl'ibe sam s'agoti miĕ;
Yenlâ mi ayâlie jenla,

Si re viaganlo nl'itui s'ewonjo zam;
Yenlâ agwenli orĕmi wam oge.
13 Yivire toliza miĕ, Jehova;
Jehova, nlĕgize nungunla miĕ.
14 Wi ga yenle ntyânli azyum' akete ta,
Wao wi but' eñĕnlâ zam go jonla zo;
Wi ga winlizo go nyuma ayenlizo ntyânli,
Wao wi tânde njuke yam.
15 Wi be doanl' arevo g'oŋwanja wi ntyânli yao;
Wao wi bulinlia miĕ inlĕ, Yo! Yo!
16 Waodu wi butâ wi be jenl' igeva nli mbia gorĕ wĕ;
Wao, mângi wi tând' isunginli sâ, Jehova,
Wi be buliaga pĕkĕpĕkĕ inlĕ, Jehova e ga zuminlio.
17 Miĕ okuge nl'orevo,
Ndo Jehova e be pikilia miĕ;
Awĕ nle onlungunlo wam nl'ozunginlo wam;
Awĕ, Anyambiĕ yam, av*e*nginla.

OWEMBO 41.

Gore Nyembi mpolo. Evanda zi Devid.

OZAVINLO gore yĕ o pikil' ikuge;
Jehova e be sunginlĕ go ntyugu yi njuke.
2 Jehova e be pigĕ, aloanlizĕ bâ;
Kĕ savinlo go ntye.
Nla wĕ o be n*â*zĕ go ntândinli y'iloṽaloṽi yĕ.
3 Jehova e be sindiĕ g'odo w'ijâgâ;
O re kalunlia p'inlanlo nyĕ nyodu go nkanli yĕ.
4 Mi are bulia pa inlĕ, Jehova, voginla miĕ;
Ying' inlinli nyam;
Kânde mi are fwema pa gore wĕ.
5 Iloṽaloṽi yam yi be kamba miĕ mbe;
E be jua egoñbe zyĕ, kâ ini nyĕ pera?
6 Jâgâ abia gore miĕ gambĕnlĕ akamba sinoka;
E be kenj' ibe g'orĕmi wĕ,
Ja akâgwa gw'igala, gambĕnlĕ akamba.
7 Waodu wi bika miĕ wi be mâginla miĕ ta;
Wi be bondinla miĕ njuke.
8 Ndaga mbe yi re jiro pa gore yĕ;

Nla yĕ o re bu e be *nângwa* nyĕnle.
9 Vanganle ndeg' wamimĕ—
(Y'av̄ekeliago miĕ, o nyenl' inyi sam,)
Are tombinla pe ntumbu yĕ gore miĕ.
10 Ndo awĕ, Jehova, voginla miĕ,
Kâ nângunlia miĕ, kâ miĕ fwinliza wao.
11 Nl'osaon winlâ mi avoro inlĕ, o kanla miĕ,
Kânde olov̄alov̄i wam e be *keva* miĕ.
12 Ndo g'ogwanji wam, o gumanli miĕ nl'ogore wam;
Alov̄ia miĕ g'ozyo wâ egombe zodu.
13 Ozavinlo gore Jehova Anyambiĕ yi Isreĕl,
Avila gw'egombe zodu, agĕnda go kânlakâ.
Amen nl'Amen.

OWEMBO 42.

Gore Nyembi mpolo, Maskil, gore awa wi Kora.

GA ntĕ pĕgume nkambi gw'igerombenle y'anlingo,
Yenlâ pĕgum' orĕmi wam gore wĕ, Anyambiĕ.
2 Orĕmi wam wi jenl' Anyambiĕ esyove, Anyambiĕ y'em̃ĕnlâ;
Egombe zyĕ zi be bia miĕ, awowunlia g'ozyo w'Anyambiĕ?
3 Antyânli mam m'avegag' inyi sam, om̃anda nl'o-gwĕra;
Go bulinlia wao miĕ pĕkĕpĕkĕ,
Inlĕ, Anyambiĕ yâ are nla gwe?
4 M'be jonginlia isaon yinlâ, awonl' inlinli nyam gore miĕ;
Kânde m'be piaganla nli nkândâ,
M'be kĕnda nla wao go nago y'Anyambiĕ,
Nl'inyòi ny'igeva nl'isuminlia;
Nli nkândâ yi penjavenj' owenja w'orunda.
5 Ande zi re wĕ nl'ekĕva, inlinli nyam?
Ande zi syugiazyugiâ go gari yam?
V̄ekeli' Anyambiĕ,—kânde m'be fâ suminliĕ,
Gw'isunginla s'ozyo wĕ.
6 Anyambiĕ yam, inlinli nyam nyi re nl'ekĕva go gari yam;
Yenlâ re m'be jonginlia avila go ntye yi Jârdan;
Nla yi Hĕrmânait, avila go nomba yi Maizar.

7 Orânga wi tong' orânga nl'inyoi ny'intondi sâ;
Ikevi yâ yi kavalia nla yi jânla, yodu y'anâganli miĕ.
8 G'om̃anda Anyambiĕ e be sombie nkĕngâ yĕ;
Nl'ogwĕra evandi zĕ zi re nla miĕ,
Ikambinli sam gore Anyambiĕ y'em̃ĕnlâ zam.
9 M'be bulinlia Anyambiĕ, ido nyam *inlĕ*,
Ande z'adeṽanliâ miĕ?
Ande zi kanganla miĕ nl'edingo,
G'oŋwanja w'ituga s'oloṽaloṽi?
10 Nl'imâgwa si pi yam,
Iloṽaloṽi yam yi syĕlia miĕ;
Go bulinlia wao miĕ pĕkĕpĕkĕ inlĕ,
Anyambiĕ yâ are nla gwe?
11 Ande zi re wĕ nl'ekĕva, inlinli nyam?
Ande zi syugiazyugiâ go gare yam?
Ṽekelia Anyambiĕ, kânde m'be fâ suminliĕ,
Isunginla s'ozyo wam, nl'Anyambiĕ yam.

OWEMBO 43.

YĔKĔLIA miĕ, Anyambiĕ,
Kâ sâziz' ozyâzyâ wam gor' inlângâ nyi ngosyu;
O be sunginla miĕ avila gor' oma w'inoka nl'isapilia.
2 Kânde awĕ nl'Anyambiĕ yi ngulu yam.
Ande zi re wĕ fala pa miĕ?
Ande zi kanganla miĕ nl'edingo g'oŋwanja w'ibangatia s'oloṽaloṽi?
3 Gâgunli' ozange wâ nl'orĕti wâ,
Wi be kĕndia miĕ,
Wi be baga miĕ go nombi yâ y'orunda nla gw'inago sâ.
4 Ṽâṽâ be bia miĕ gw'eseka z'Anyambiĕ,
Gor' Anyambiĕ y'igevi nyam ivolo;
Kâ miĕ suminliâ nli ntyambi,
Anyambiĕ, Anyambiĕ yam.
5 Ande zi re wĕ nl'ekĕṽa, inlinli nyam?
Ande zi syugiazyugiâ go gare yam?
Venginl' Anyambiĕ, kânde m'be fâ suminliĕ;
Isunginla s'ozyo wam, nl'Anyambiĕ yam.

OWEMBO 44.

Gore Nyembi mpolo. Gore awa wi Kora. Maskil.

ANYAMBIĚ, azu' are jâgâ pa nl'aroi mazyo!
Ireri sazyo s'arakili zuě,
Ijanja s'ayanjio ndâ gw'intyugu sao,
Gw'intyugu inonga.
2 O rombi anlângâ nl'ogâ wâ, avěnla wao;
O yilizi anlaga, avendiza wao.
3 Kânde wi j*i*ge ntye nl'ikwari yaomě,
Ñl'ogâ waomě wi s*u*nginla wao,
Ndo ntyâme yâ nomiě, nl'ogâ wâ,
Nl'ozange w'ozyo wâ, kânde o ganli wao.
4 Awě nle yě, ogi wam, Anyambiě,
Zomb' isunginla gore Jekob.
5 Azuě be posyunl' ilov̄alov̄i yazyo nli ngulu yâ;
Nla gw'ini nyâ azuě be jara wao wi kumanla gore zuě.
6 Kânde m'be b*e*keli' elendinli zam,
Nlâ okwari wam wi be s*u*nginla miě.
7 Ndo o zunginli zuě avila gor' ilov̄alov̄i yazyo;
Ayenliza wao wi numba zuě ntyânli.
8 Azu' are suminlia p'Anyambiě pěkěpěkě;
Azuě be měm' ini nyâ egombe zodu. Sela.
9 O m̄'afali zuě, ayenliz' azuě ntyânli,
O be kěnda kě nl'imběli sazyo.
10 O be fwinliza zuě avila gor' ilov̄alov̄i yazyo;
Nla wao wi bik' azuě wi kwěr' azuě ntě tânda wao.
11 O be p'azuě g'adâmbě go nyo;
O re pazanganla p'azuě gw'anlângâ.
12 O kole mângi yâ inyenlo fâ;
K'âw*u*nliz' igumba nli njonli yao.
13 O pa zuě ntyěmbâ gore iganganlo yazyo,
Ipědio nl'isyělio gore wao wi re zuě vingovingo.
14 O be panga zuě kovinlo nkogo go gare y'anlângâ;
Nli fwizav̄izo nl'anlaga wonjo.
15 Ntyěmbâ yam yi re g'ozyo wam pěkěpěkě;
Nli ntyânli y'ozyo wam y'apugi miě;
16 G'oŋwanja w'inyoi ny'oma wi ntyěmbâ nl'orâwo;

G'oŋwanja w'ozyo w'olov̄alov̄i, nl'oma wi ngâkâ.
17 Osaon winlâ w'abienli gore zuĕ;
Ndò azuĕ pa dev̄anlâ, ge nokinle njeki yâ.
18 Irĕmi yazyo yi pa fwinlia go nyuma,
Ge intyozyo sazyo kegwa avila go mpânlâ yâ,
19 Kâ tuka zuĕ go mbora y'inyam' imbende,
Avug' azuĕ nl'iviri ny'ijua.
20 Ja zu' are dev̄anla p'ina ny'Anyambiĕ yazyo;
Alam̄inl' agâ mazyo gore anyambiĕ nyĕnle,
21 Anyambiĕ azyili' osaon winlâ?
Kânde avoro ayumbunlo m'orĕma.
22 Kânde azu' ajonlio g'oŋwanji wâ pĕkĕpĕkĕ.
Azu' arangio g'adâmbĕ mi bazyo.
23 Yagimia; ande zi nanlâ, Jehova?
Nlângwa, kâ av̄*a*la zuĕ egombe zodu.
24 Ande zi be jumbunlâ ozyo wâ,
Alev̄anle njuke yazyo, nl'ibangatio sazyo?
25 Kânde irĕmi yazyo yi dembia go ntyĕnge,
Nl'ambum̄u mazyo mi kote ntye.
26 Gumanla go nungunl' azuĕ;
Kâ sunginl' azuĕ gw'inyanga nyi nkĕngâ yâ.

OWEMBO 45.

Gore Nyembi mpolo. Gw'Alanga. Gore awa wi Kora. Maskil.
Evanda zi mângi tândo.

ORÉMI wam wi pova nl'igamb' iv̄ia;
Mi takilia ijanji sam gore oga;
Onlĕme wam nl'owowa w'oma o tĕnda nĕganĕga.
2 O r'eranga viaganlo nl'awa w'anlaga,
Ikanla si jiro gw'inlumbu yâ;
Sambo Anyambiĕ are savinlâ pa egombe zodu.
3 Liri' okwari wâ gw'iv̄ĕv̄ĕnli nyâ, Ongulungulu;
Nl'onjĕlenjĕli wâ nl'olubo wâ;
4 Nla g'onjĕlenjĕli wâ gĕnda nli nkavala, g'oŋwanja w'igamba ny'orĕti,
Nli nkĕngâ y'ogore;
Nl'ogâ wâ onlom̄iĕ wi be tevâ isaon y'ereria.
5 Izyângâ yâ yi re twatwa—
Anlaga wi be poswa gw'agolo mâ—
Yi re twatwa gw'irĕma y'ilov̄alov̄i y'oga.

6 Eki zâ, Anyambiĕ, zi r'egombe zodu;
Nkâgu y'orĕti nle nkâgu y'ipendi sâ.
7 O tând' ogore, kâ bik' ibe,
Yenlâ re Anyambiĕ, Anyambiĕ yâ,
Are sagizâ pa nl'agâli m'igeva,
Viaganlo nl'iganganlo yâ.
8 Mâr, ialoe nli kasia, nle ingâi sâ;
Avila gw'inago si mpunji.
Avila ṽâṽâ wi re jenlizâ p'igeva.
9 Awawanto w'aga wi re gore;
Wi re gore wi jonla polo.
Be kumanle nkonde g'ogâ wâ pulomiĕ nli gold
yi Ofir.
10 Yâgâre, oŋwanto, kâ pikilia avoganli oroi wâ;
Leṽanla kĕ mângi yâ nli nago ya reri yâ.
11 Oga kĕ e be bel' erangi zâ polo,
Kânde ayĕ reri yâ, sambo lubĕ.
12 Oŋwa oŋwanto wi Taiar e be deliz' ozyo wâ nl'a-
syango,
Vanganle inlivisi y'anlaga.
13 Oŋwa oŋwanto w'oga ar' onjĕlenjĕle orevo go
nago;
Ya yi bâro ndĕ yi re nogo pa nli goldi.
14 E be bago gore oga nl'inlamba y'ibâi,
Azyali mi re go nyumi yĕ, iganganlo yĕ,
Wi be bago gore wĕ.
15 Wi be bago nle mbia nl'igeva;
Wi be jinginla go nago y'oga.
16 Gw'inyanga ny'ireri sâ be doanl' awanli yâ;
O be doṽia wao ivanginli go ntye yodu.
17 M'be pang' ini nyâ jonginliago gw'imbamba sodu,
Yenlâ re anlângâ mi be suminliâ egombe zodu.

OWEMBO 46.

Gore Nyembi mpolo. Gore awa wi Kora. Evanda go Alemâth.

ANYAMBIĔ nl'izyombunlo nyazyo, nli ngulu,
Onlungunlo wi sunge dĕngo go njuke.
2 Azuĕ be tia vange ntye y'ajila;
Nl'inomba s'akĕndizo go garegare yi mbenle.
3 Vang' anlingo ma yo m'asoka nli benda;

Vang' inomba s'azyugazyuga nl'ekali za yo. Sela.
4 Re olovi,
Igerombenli ya wo yi be tondie nkala y'Anya-
mbiĕ;
Mbora y'orunda y'iloanlo ny'Igonligonloĕ.
5 Anyambiĕ are go gare ya yo;—
Yi be syugazyuga;
Anyambiĕ e be sunge nungunla yo.
6 Anlângâ m'aranli, nl'ipanginla s'azyugazyugi;
Agogunl' inyoinyĕ, be janginlie ntye.
7 Jehova y'imbĕli yi re nl'azuĕ;
Onlungunlo wazyo nl'Anyambiĕ yi Jekob. Sela.
8 Oviroanli, ko jenlanli ijanja si Jehova,
O re dovia pe woga go ntye.
9 E deg' agovi go ntyai yi ntye;
E be ten' elendinla, arenl' igonga;
E be pezy' intyonle s'igovi g'ogonli.
10 Loanlanli do, ko mianl' inlĕ, miĕ nle Anyambiĕ;
M'be pendio gor' anlângâ, m'be pendio go ntye.
11 Jehova y'imbĕli are nl'azuĕ;
Onlungunlo wazyo nl'Anyambiĕ yi Jekob. Sela.

OWEMBO 47.

Gore Nyembi mpolo. Gore awa wi Kora. Evanda.

WOLANLI asyako, anlaga waodu,
Woginlanli gore Anyambiĕ nl'inyoi ny'igeva.
2 Kânde Jehova y'Igonlo ar' ereria.
Ayĕ nl'og' ompolo go ntye yodu.
3 E be tugiz' anlângâ gore zuĕ,
Nl'anlaga gw'agolo mazyo.
4 E be pinjinla zuĕ ijigi sazyo,
Onjĕlenjĕle wi Jekob, yi tândo ndĕ. Sela.
5 Anyambiĕ are panda pa nli mboginla;
Jehova nl'inyoi ny'orâmbâ.
6 Yembanl' isuminlia gore Anyambiĕ;
Yembanl' isuminlia;
Yembanl' isuminlia gore ogi wazyo,
Yembanl' isuminlia.
7 Kânde Anyambiĕ nle oga wi ntye yodu,
Yembanl' isuminlia nl'ikotiza.

8 Anyambiĕ e pangini' anlângâ,
Anyambiĕ are tu gw'eki zĕ z'orunda.
9 Nlañi volo y'anlaga yi re datanla pa ta;
Anlaga w'Anyambiĕ yi Ebraham;
Kânde inguṽa si ntye s'Anyambiĕ;
Are pendio pa polo.

OWEMBO 48.

Evanda. Owembo. Gore awa wi Kora.

JEHOVA ar' ompolo, e ga zuminlio polo,
Go nk̄ala y'Anyambiĕ yazyo;
Go nombi yĕ y'orunda.
2 Imĕpa nli ndonduinli,
Igeva nyi ntye yodu nle nomba yi Zaiân,
Go nkova yi nkâmi, nkala y'og' ompolo.
3 Anyambiĕ amienlo gw'inago sĕ impolo izyâmbu-
4 Kânde, vonla, aga w'alatanli; [nlo.
Kâ wao piaganle nkândâ mo.
5 W'ayenli, kâ wao maña;
W'arienli kâ wao nĕgize dubua.
6 Itia s'agoti wao ṽâṽâ;
Nli nkazya g'isyângâ.
7 O be jarunl' amatanga mi Tarsyisy,
Nl'ompunga wi bolo.
8 Ga nt'ayâgio zuĕ, yenlâ re zuĕ jenla pa,
Go nkala yi Jehova y'imbĕli,
Go nkala y'Anyambiĕ yazyo;
Anyambiĕ e be doanliza yo egombe zodu. Sela.
9 Azu' apikili nkĕngâ yâ, Anyambiĕ;
Go gare yi nag' wâ y'orunda.
10 Egâlanli z'ini nyá, Anyambiĕ,
Yenlâ r'isuminli sâ gw'intyai si ntye,
Ogâ wâ onlomiĕ wi re ralie nl'ogore.
11 Nomba yi Zaiân yi ga yenle mbia,
Nl'awawanto wi Juda wi ga yenl' igeva,
G'oŋwanja w'ijĕkĕli sâ.
12 Ganganlanli go Zaiân vingovingo,
Kâ pingwavingwanli yo;
R̄anganl' inago sa yo simpolo s'ado.
13 Vikilianl' ikomba sa yo s'ado;

Kâ kĕlagĕlanl' inago sa yo simpolo;
Go takilia gw'imbamba si songa.
14 Kânde Anyambiĕ yinlâ Anyambiĕ yazyo egombe
zodu;
E be kĕndia zuĕ vanganle gw'ijua.

OWEMBO 49.

Gore Nyembi mpolo. Gor' awa wi Kora. Evanda.

YÂGÂNLI nyinlâ, anlaga waodu!
Kâ poganlionli, anlu' edu, aloanli wi ntye,
2 Awango, nl'avolo,
Nlam̃i, nl'iyunge ta!
3 Ogwanli wam wi be kamb' agamba m'imia;
Nl'ipikilia s'orĕmi wam so nl'ikotiza.
4 M'be poganli' oroi wam go nkogo;
M'be nungunl' ev̄irie zam nli ntyambi.
5 M'be tia sĕ gw'intyugu si njuke;
Jâgâ ibe s'ilov̄alov̄i yam s'akombinla miĕ?
6 Wao wi bekeli' anlivi mao,
Awolinli' ikui yaomĕ ikapa gw'ibunla s'igumbi
nyao;
7 Oŋwângwe al*a*ndunl' *oma gore wao;*
Onlom̃e *a*v' Anyambiĕ oravinlo.
8 (Kânde olandunlo wi m̃ĕnlâ yao wi re sijonla;
Kâ wo pera gw'egombe zodu.)
9 Inlĕ, e ga loanl' egombe zodu,
Kâ ayenl' ibânla.
10 Kânde e jenla inlĕ, anlaga w'imia wi jua;
Otem̃u kĕ nl'edâsyu wi pera,
Arig' igumbi nyao gor' am̃âri.
11 Wi pikilia nlĕ, inago sao si re gw'egombe zodu,
Nl'aloanlo mao gw'imbamba nl'imbamba;
Wi bĕt' intyagi sao nl'ani maomĕ.
12 Ndo omâ dubo e be d*i*nga;
Are g'inyama si jilizo.
13 Mpânlâ yinlâ yao, yo nl'edâsyâ zao.
Nli mângi wi songa wao wi be tând' agambi
mao. Sela.
14 Wi re dimbinlo pa g'oronginlo g'adâmbĕ;
Ijua si be nya wao;

Agore wi be panginla wao ibanga;
Nli rangi yao yi be sula g'oronginlo,
Avila gw'aloanlo mao.
15 Ndo Anyambiĕ e be sunginl' eñĕnlâ zam avila
go ngulu y'oronginlo,
Kânde e be bânga miĕ. Sela.
16 Aria jâgâ oma apaga;
Jâgâ enlumi zi nag' wĕ z'apenda;
17 Kânde gw'ijui sĕ e be bâng' ezâm' edu;
Enlumi zĕ zi be suminla go nyumi yĕ.
18 Kânde go p'are yĕ bâ e be savinl' orĕmi wĕmĕ;
Nl'añâri wi be suminliâ,
Jâ ñ'adendinl' oku' wâmĕ mbiambiĕ.
19 E be kĕnda gw'imbamba sa reri sĕ,
Wi be jenl' ozange nyĕnle.
20 Omâ dubo kâ agotiza,
Are g'inyama si jilizo.

OWEMBO 50.

Evanda zi Esaf.

ONGULUNGULUMĔ, Anyambiĕ, Jehova,
Are kamba pa, awelie ntye,
Avila gw'itângwa si nkombe agĕnda go kwa yo.
2 Anyambiĕ are jâmbua pa
Avila go Zaiân, 'erangerangiĕ.
3 Anyambiĕ yazyo e bia, e be doanla dâ;
Ogonli wi be nya g'ozyo wĕ;
Ogula wi be doanlĕ vingovingo.
4 E be fwelia orowa gw'igonlo, nli ntye;
Kĕ jĕkĕli anlagi wĕ.
5 Latizanli iyâmbui yami ta gore miĕ;
Wao wi re jeka pe njeka gore miĕ ijirinya.
6 Orowa wi be takilia orĕti wĕ,
Kânde Anyambiĕ ayĕmĕ e jĕkĕlia. Sela.
7 Yâgânli, mângi yam, mi ga gambe;
Isreĕl, kâ miĕ tevunlâ!
Miĕ Anyambiĕ, Anyambiĕ yâ!
8 M'be sĕnbâ g'oŋwanja w'intyago sâ,
Nlâ ijirinyi sâ si pezyo g'ozyo wam pĕkĕpĕkĕ.
9 M'be bange nyare nome avila go nag' wâ,

Ge imbon' inome avila g'olembi wâ.
10 Kânde nyami edu y'iga iyam,
Nli vuginlia go ntausen y'inomba.
11 Mi avoro nyânli edu y'inomba;
Nl'inyama s'orove si re nla miĕ.
12 Ja mi ajâgâ njanl'a mi awulinlie wĕ,
Kânde ntye yam, nl'ezâm' edu zi re go yo.
13 Miĕ kâ nya ozyonli w'inyare?
Ge jânge ntyinla y'imbonli?
14 Yira gore Anyambiĕ akev̄a,
Kâ suliz' impanganlo yâ gor' Igonligonloĕ.
15 Kâ fwelia miĕ go ntyugu yi njuke;
M'be tolizâ, kâ pendia miĕ.
16 Ndo gor' orĕgâ Anyambiĕ e bulia inlĕ,
Ande zi re nl'awĕ go takilia intyali sam,
Ge bânge njeki yam g'ogwanli wâ?
17 Ndo o bik' orevunlo,
Awal' agambi mam go nyumi yâ.
18 Gw'ayenliâ ofe, o yiviri nla yĕ,
Nl'igero nyâ ny'avegagi nli bandanliĕ.
19 O p'ogwanli wâ gw'ibe;
Nl'onlĕm̄e wâ wi bond' inoka.
20 O doanla tu amâginl' oŋwângi yâ;
Av̄ĕrinla oŋwanla wi ngi yâ.
21 Isaon yinlâ o lendi yo, kâ miĕ doanla dâ:
O rang' inlĕ, mi avegagi ga wĕ;
Ndo m'be sĕmbâ, alov̄ia yo gw'antyâ mâ.
22 Sambo vikilianli osaon winlâ,
Anluĕ yi dev̄anl' Anyambiĕ;
Mi vende sazunla, kâ aloanl' ozunge.
23 Ayĕ o jir' isuminlia e pendia miĕ,
Nla yĕ o kenje nkĕndinli yĕ,
M'be tuminliĕ isuminlia s'Anyambiĕ.

OWEMBO 51.

Gore Nyembi mpolo. Evanda zi Devid.
Gw'av̄ienli Nethan yi prâfit gore yĕ;
Ayĕ jinginla pa gore Bathsyeba.

VOGINLA miĕ, Anyambiĕ,
Egâlanli zi nkĕngâ yâ;

Egolanli z'ibunla s'ikĕsi so,
Zyazy' ipavi sami.
2 Yovunla miĕ polo avila gw'ibe sam,
Ko jombunlia miĕ avila gw'ifwemi sam.
3 Miĕmĕ mi avoro ipavi sam;
Nl'ifwemi sam si re g'ozyo wam pĕkĕpĕkĕ.
4 Gore wĕ, gore wĕ dadie, re miĕ fwema pa:
Alende mbe yinlo gw'antyo mo;
Ko bonge mbĕmi jo w'akamba;
Aloanle ntyĕmbo fo, jo m'ajĕkĕlia.
5 Vonla, mi ayanlio gw'ibe,
Nli ngi yam avundigi miĕ gw'ifwema.
6 Vonla, o bel' orĕti g'orĕma,
Nla gw'iyumbunlo o be mieza miĕ imia.
7 Yombunlia miĕ nli hisop,
Gambĕnlĕ mi adoanla nli nkĕre;
Yovunla miĕ, ko miĕ doanla pupu viaganlo nli sino.
8 Vanga miĕ jogo mbia nl'igeva,
Ko pa yi re wĕ mogunla pa jenl' igeva.
9 Yumbunl' ozyo wo avila gw'ifwemi sam,
Ko syazy' ibe sami sodu.
10 Vanginla miĕ orĕma wi nkĕre, Anyambiĕ,
Ko fo pange ntyondo y'ogore go gare yam.
11 Aw*a*la miĕ avila g'ozyo wo;
Ko awonginla miĕ Inlinli nyo ny'orunda.
12 Winliza miĕ mbia y'isunginli so;
Ko sindia miĕ nl'Inlinli nyo nyomĕ.
13 Ko miĕ nĕnje mongi wi pave mponlo yo,
Nli mongi wi fwema wi be fwinlia gore wĕ.
14 Roliza miĕ avila go ntyinla,
Anyambiĕ, Anyambiĕ y'isunginli sam;
Ko onlĕme wam jemb' ogore wo nli ngulu.
15 Jehova, o be nungunl' inlumbu yam;
Ko ogwanli wam takilia isuminli so.
16 O bele ntyago, gavonlo miĕ ko po yo;
O tond' ijirinya si pezyo.
17 Ntyago y'Anyambiĕ nle orĕma orukiĕ,
O be pĕdia orĕma orukiĕ nl'ekĕva.
18 Lendinle Zaion mbia nli ntondinli yo;

Nloginle Jeruselĕm ikomba s'ado.
19 Gambĕnlĕ o m̃'atând' intyago s'orĕti;
Ijirinya nl'ijirinya s'ipezyo sodu;
Gambĕnlĕ w'ajir' inyare inome gw'eseki zo.

OWEMBO 52.

Gore Nyembi mpolo. Evanda zi Devid.
Gw'av̄ienli Doeg yi Idomait awulinlie Sâl inlĕ,
Devid av̄ienli go nago y'Ahimelĕk.

ANDE zi bolinl' okui wâ ikapa gw'ibe, ongulungulu?
Nkĕngâ y'Anyambiĕ yi re pĕkĕpĕkĕ.
2 Onlĕm̃e wâ wi bond' imondâ imbe,
Ga ov̄enda oruenli, wi janja nl'itemiza.
3 O tând' ibe viaganlo nli mbia,
Nl'inoka viaganlo nl'agamba m'orĕti. Sela.
4 O tând' agamba modu m'imĕnla,
Awĕ, onlĕm̃e w'itemiza.
5 Anyambiĕ e be jilizâ kĕ egombe zodu,
E be kotâ, arombâ avila g'okanji wâ;
E be todunlâ avila go ntye yi mângi wabâ. Sela.
6 Agore wi be jenla, aria;
Kâ wao syĕliĕ.
7 Vonla ongulungulu, o re
E be pang' Anyambiĕ ngulu yĕ;
E bekelia ibunla s'anlivi mĕ,
Ayâlia oku' wĕmĕ nl'ibe sĕ.
8 Mi are g'erere zi âliv zi nkĕi go nago y'Anyambiĕ;
Mi av̄ekeli nkĕngâ y'Anyambiĕ egombe zodu.
9 M'be suminliâ egombe zodu,
Kânde o m̃'adendi yo;
M'be bekelia ini nyâ, (kânde nyi r'iv̄ia,)
Gw'azyo m'iyâmbui yâ.

OWEMBO 53.

Gore Nyembi mpolo. Go Mahelĕth. Evanda zi Devid.

EDÂSYU zi re bulia pa nl'orĕmi wĕ inlĕ,
Zyel' Anyambiĕ.
Wi re feva pa, wi re denda p'ibe;
Zyel' omâ dende mbia.

2 Anyambiĕ azyili avila g'orowa, avonl' awa w'anlaga;
Go jenla vendetua re oma o pikilia,
Oma o but' Anyambiĕ.
3 Waodu wi re fwinlia pa, wi re feva pa waodu ta,
Zyel' omâ dende mbia—zyele, vanganli om̃âri,
4 Mângi wi janj' ibe wi m*i*a?
Wi nye mângi yam, ga ntĕ nya wao inya;
Wi fw*e*lie Anyambiĕ.
5 Gogo arienli wao itia, ndo p*e*gaga sitia;
Kânde Anyambiĕ are pazanganla pe pi yao,
Mûngi w'azyambi olako w'igâvi gore wĕ;
O m̃'ajenlizi *wao* ntyânli,
Kânde Anyambiĕ awali wao.
6 Tâtâ isunginla si Isreĕl s'apila go Zaiân.
Ja Anyambiĕ afwinliz' imbwedi si mângi yĕ,
Gambĕnlĕ Jekâb ajenl' igeva,
Isreĕl e be jenle mbia.

OWEMBO 54.

Gore Nyembi mpolo, go ntyambi.
Evanda zi Devid.
Gw'av̄ienli Izifait awulinlie Sâl inlĕ,
Devid e sy*a*mbunla nl'azuĕ?

ANYAMBIĔ, zunginla miĕ nl'ini nyâ,
Kâ jĕkĕlia miĕ nli ngulu yâ.
2 Anyambiĕ, yâgâ ikambinli sam,
Kâ poganli' oroi gw'agamba m'ogwanli wam.
3 Kânde agĕnda wi re kumanla pa gore miĕ,
Nli vĕmba yi but' em̃ĕnlâ zam.
Wi pa dov̄ia Anyambiĕ gw'azyo mao. Sela.
4 Vonla, Anyambiĕ nle onlungunli gore miĕ,
Jehova are nla wao wi toliz' em̃ĕnlâ zam.
5 E be fwinlize mbe gore ilov̄alov̄i yam;
Yiliza wao nl'orĕti wâ.
6 Nli ntyago y'orĕma m'be jirinlâ.
M'be suminlia ini nyâ, Jehova;
Kânde nyi r'iv̄ia.
7 Kânde atolizi miĕ avila go njuke yodu,
Nl'intyâ nyam nyi re ponla p'ilov̄alov̄i yam.

OWEMBO 55.

Gore Nyembi mpolo, go ntyambi. Evanda zi Devid.

VOGANLI' oroi gw'ikambinli sam, Anyambiĕ;
Kâ azyâmbunla avila gw'inkâlâ sam.
2 Voganlio miĕ kâ jivira miĕ,
M'be kâgunl' ipikili sam alaga;
3 G'oŋwanja w'inyoi ny'oloṽaloṽi,
G'oŋwanja w'ibangatia s'orĕgâ;
Kânde wi posyunlie mbe gore miĕ,
Wi kâmbiza miĕ nl'egunlu.
4 Orĕmi wam wi tulinla miĕ go gare;
Nl'itia s'ijua si re poswa pa gore miĕ.
5 Itia nl'itatam̃inla s'abienli miĕ,
Nl'ereria z'apugi miĕ.
6 Mi awul' inlĕ, Tâtâ mi are nl'ampava g'ibembe,
Gambĕnlĕ mi adogwa, ayâwa.
7 Vonla, mi atĕlarĕla bo,
Anlanla gw'ig' ivolo. Sela.
8 Mi anĕgiz' ifangi sam,
Avila g'ogula nl'efizegĕngĕ.
9 Yiliza, Jehova, kâ kera onlĕm̃e wao,
Kânde mi are jenla pe mbao nl'im̃anlo go nkala.
10 Om̃anda nl'ogwĕra wi kombinla yo gw'ikomba sa yo,
Njuke nl'ekĕṽa zi re go gare ya yo.
11 Ibe si re go gare ya yo;
Ibangatia nl'itemiza si be d*u*bwa gw'agala ma yo.
12 Kânde aranga oloṽaloṽi o tâṽa miĕ,
Gavânlâ mi asindinla;
Aranga oma o viki miĕ o rum̃inli miĕ odando;
Gavâ mi asyâmbunlĕ.
13 Ndo awĕ, onlom̃e nli njonli yam;
Ndeg' wam, nl'oganganlo wam.
14 Azu' amĕpi elâmbe ta,
Agĕnda go nago y'Anyambiĕ nli nkândâ mpolo.
15 Ijiliza si ga ṽie gore wao;
Wi ga zuminle bâ gw'ilombo;
Kânde ibe si re gw'inago sao nla gw'irĕmi yao.
16 Miĕ m'be fweli' Anyambiĕ;

Kâ Jehova sunginla miĕ.
17 Nkolu, nl'ibanga, nli nkombenyondo,
M'be daga, aziminla,
Kĕ jâgâ inyoi nyam.
18 Atoliz' emĕnlâ zam nl'amĕnje,
Avila gw'igâvi ny'anloagagi nla miĕ;
Kânde w'avegag' awenge gore miĕ.
19 Anyambiĕ e be jâgâ ayivira wao;
Vanganli yĕ o doanl' egombe zodu. Sela.
Kânde wi zye nl'ikalua,
Yenlâ re wi t*i*' Anyambiĕ.
20 Arombinl' agâ mĕ go noa nl'indego sĕ,
Awundakanli njeki yĕ.
21 Ogwanli wĕ wi r'ompwi viaganlo nli bâtâlâ,
Ndo igâvi nyi re g'orĕmi wĕ;
Agambi mĕ mi re dĕla viaganlo nl'agali,
Ndo mo nl'ikwara yi re duro pa.
22 Va iroanlo nyâ gore Jehova, kĕ sindiâ,
E be t*i*g' ogore go syugazyugio.
23 Ndo awĕ, Anyambiĕ, o be syonlia wao gw'ivemba ny'ibânla;
Anlomĕ wi ntyinla nl'itemiza,
Wi be d*o*anl' erenli z'intyugu sao,
Ndo mi be bekeliâ.

OWEMBO 56.

Gore Nyembi mpolo. Gw'ibembe nya kendekende nyabo. Evanda zi Devid, gw'agotio yĕ nl'Ifelistin go Gath.

VOGINLA miĕ Anyambiĕ,
Kânde oma e bele mĕnla miĕ;
Noagaga pĕkĕpĕkĕ e be bangatia miĕ.
2 Ilovalovi yam y'anlungunli ogwanla gore miĕ pĕkĕpĕkĕ;
Kânde wi r'awenge wi noa nla miĕ,
Awĕ Igonligonloĕ.
3 Ntyugu yi be tia miĕ,
Mi be bekeliâ.
4 Gore Anyambiĕ m'be suminlia igambi nyĕ;
Gore Anyambiĕ m'be bekeliĕ;
M'be t*i*a ntĕ be dendo miĕ nl'ozyonli.

5 Ntyugu edu wi sapili agambi mam.
Imondâ sao sodu si re gw'ibe.
6 Wi be datanla ta, wi be syâta;
Igândi yam yi be penginla,
Ga nt'are wao bĕmba p'em̃ĕnlâ zam.
7 Ipera si re nla wao nl'ibe?
Vosyunl' anlaga nl'egunlu, Anyambiĕ.
8 O re takilia p'itĕlarĕli sam,
Wel' antyânli mam go mbute yâ;
Mi zyele gw'ezango zâ?
9 Sambo ilov̄alov̄i yam yi be fwinlia,
Go ntyugu yi be fwelia miĕ;
Mi mia yenlâ, kânde Anyambiĕ are nla miĕ.
10 Gore Anyambiĕ m'be suminlia igambi nyĕ;
Gore Jehova, m'be suminlia igambi nyĕ.
11 M'be bekelia Anyambiĕ;
M'be t*i*a ntĕ be dendo miĕ nl'oma.
12 Impanganlo yâ yi re gore miĕ, Anyambiĕ;
M'be pâ akev̄a.
13 Kânde o re toliza p'em̃ĕnlâ zam avila gw'ijua;
O r*o*liz' intyozyo sam avila gw'iposwa?
Go kanganla g'ozyo w'Anyambiĕ,
G'ozange wi mângi wabâ?

OWEMBO 57.

Gore nyembi mpolo. Ay*i*liza. Nli Devid. Erungu.
Gw'awangiĕ avila g'ozyo wi Sâl g'obulungu.

VOGINLA miĕ, Anyambiĕ, voginla miĕ;
Orĕmi wam wi bekeliâ;
Nla gw'iviri ny'ampavi mâ m'be fanga,
Kao ojili winlâ w'apiaganla.
2 M'be daginl' Anyambiĕ y'igonlomĕ;
Gore Anyambiĕ yi mĕnliza gore miĕ.
3 E be tom̃' avila g'orowa, azunginla miĕ;
Go be tâv̄a oyilisi. Sela.
Anyambiĕ e be kâgunlie nkĕngâ yĕ nl'orĕti wĕ.
4 Em̃ĕnlâ zam zi re go gare y'injĕgâ;
M'be nanla gore mângi wi pia,
Awa w'anlaga, wi re nl'anâ mao agânga nl'i-
zyângâ,

Nl'onlĕm̃e wao okwar' oruenli.
5 Vendio viaganlo nl'orowa, Anyambiĕ,
Nl'ivendi nyâ viaganlo nli ntye yodu.
6 Wi re syamba p'isinga gw'agolo mam;
Kâ orĕmi wam dĕmbia,
W'atumb' ivemba g'ozyo wam;
Waomĕ wi re poswa pa go nyo. Sela.
7 Orĕmi wam w'adoanlizo, Anyambiĕ,
Orĕmi wam w'adoanlizo,
M'be jemba azuminlia.
8 Yagimia, ivendi nyam;
Yagimia, ntyambi nli ŋâmbi,
Miĕmĕ m'be jagimia ayenjinla.
9 M'be suminliâ, Jehova, go gare y'anlaga;
M'be jembinlâ go gare y'anlângâ.
10 Kânde nkĕngâ yâ y'apendi koanga g'orowa;
Nl'orĕti wâ koanga go vindi.
11 Vendio viaganlo nl'orowa, Anyambiĕ;
Nl'idubo sâ viaganlo nli ntye yodu.

OWEMBO 58.

Gore Nyembi mpolo Ay*i*liza. Nli Devid. Erungu.

GILIGILI anluĕ kamb' orĕti w'im̃am̃o?
Anluĕ jĕkĕli ogore, awa w'anlaga?
2 Nyawĕ, anluĕ janj' ibe nl'orĕma,
Kâ nlue pesye mbao y'agâ manli go ntye.
3 Arĕgâ wi kegwagegwa avila gw'iwum̃u;
Wi jerua go janlo wao, nkambag' inoka.
4 Inyembi nyao nyi re g'ilende ny'om̃amba;
Wi re g'ompenle wi mpoge wi nunj' aroi mĕ.
5 Wi re wi j*â*ginlo inyoi ny'ilurinli,
Vanganle w'adurinla nl'avonlo amenge.
6 Anyambiĕ, vokunl' anâ mao, gw'agwanli mao;
Jehova, vokunl' anâ ampolo m'awa wi njĕgâ.
7 Wi ga yanginlie g'anlingo kâ wao piaganla:
E ga lembiz' izyângâ yĕ, ga yi re tenlo pa.
8 E ga viaganle ga nkâla yi janginla,
G'inyem̃e ny'oŋwanto ny'apiaganla,
Kâ ny'ay*e*nle nkombe.
9 Intyuanli sanli m*i*agag' arĕnde râ,

E be tombo nl'ogula, mbezyo mbia, fwenla pa mbia.
10 Ogore e be jenl' igeva, jâgâ ajenle ngâkâ,
E be jovunl' agolo mĕ go ntyinla y'orĕgâ.
11 Oma kĕ e be bulia inlĕ,
· Giligili r'ipa gore ogore;
Giligili re Anyambiĕ yi jĕkĕlia go ntye.

OWEMBO 59.

Gore Nyembi mpolo. Ay*i*liza. Evanda zi Devid, Gw'aromi Sâl, kâ wao bĕmbe nago go jonlĕ.

ROLIZA miĕ, Anyambiĕ, avila gw'ilov̄alov̄i yam,
Kâ dov̄ia miĕ gw'igonlo avila gore wao,
Wi kumanla go noa nla miĕ.
2 Roliza miĕ avila gore mângi wi dend' ibe;
Kâ sunginla miĕ avila gore mângi wi ntyinla
3 Kânde vonla, wi syât' em̃ĕnlâ zam;
Ingulungulu yi be datanla gore miĕ,
Aranga gw'ipavi sam, ge ifwemi sam; Jehova.
4 Ntyĕmbâ fâ, wi kĕnda nl'imango,
Agumanla *gore mie.*
Yagimia go datanla nla miĕ, kâ jenla.
5 Ndo awĕ Jehova, Anyambiĕ yi mbĕli,
Anyambiĕ yi Isreĕl,
Nlăngwa go tevunl' anlângâ modu.
Ay*e*nl' ogândi edu nl'ekĕva. Sela.
6 Wi be fwinlie nkolu,
Wi be pange nyângâle ga mboa;
Wi be pingwavingwe nkala.
7 Vonla, wi kâgunlia nl'agwanli mao,
Ikwara yi re gw'inlumbu yao,
Kânde o jâgâ mande?
8 Ndo awĕ Jehova, o be jânla wao;
O be syĕlia anlângâ modu.
9 *G'ongwanja wi* ngulu yĕ m'be penginlâ,
Kânde Anyambiĕ nle mbori yam ndondui.
10 Anyambiĕ yam, nkĕngâ yĕ yi be datanla nla miĕ,
Anyambiĕ e be jenliza miĕ ilov̄alov̄i yam.
11 Ay*o*nla wao, anlagi wam wi vende dev̄anla;

Vazanganla wao nli ngulu yâ,
Kâ syonlia wao, Anyambič, nguv̂i yazyo.
12 G'oŋwanja w'ifwema s'agwanli mao,
Nl'agamba m'inlumbu yao,
Wi be koto nl'ekale zao;
Nla g'oŋwanja w'itâwa nl'inoka si takilio wao.
13 Yiliza wao nl'egunlu, yiliza wao;
Kâ w'al*o*anla nyĕnle,
Wi ga mie k'inlĕ, Anyambiĕ e panginla go Jekâb,
Gw'intyai si ntye. Sela.
14 Nkolo wi ga v̂inlie,
Wi ga v̂oke ga mboa;
Avingwavingwe nkala.
15 Waomĕ wi ga wolanganle gw'inya,
Vanganle w'ay*o*ra, wi ga nlanle.
16 Miĕmĕ m'be jembe ngulu yâ,
Azuminlie nkĕngâ yâ ibanga;
Kânde o vegagi mbori yam ndondui,
Nl'izyâmbunlo go ntyugu yi njuke yam.
17 M'be jembinlâ, Ngulu yam,
Kânde Anyambiĕ nle mbori yam ndondui,
Anyambiĕ yi nkĕngâ yam.

OWEMBO 60.

Gore Nyembi mpolo. Gw'inlanga ny'agamba.
Evanda zi Devid go nĕŋgo.
Gw'ageviĕ Eram Naharaim, nli Eram Zoba; gw'av̂inli Joab awole Idâm g'odĕdĕ w'ezanga igomi ny'intausen nl'intausen mbanli.

ANYAMBIĔ o m̃'afali zuĕ, o m̃'apazanganli zuĕ;
O m̃'abendi, vâ fwinlia gore zuĕ.
2 O m̃'asyugazyugie ntye, o m̃'ajarunli yo;
Nlunj' igĕla ya yo, kânde yi tatam̃inla.
3 O m̃'atuminli mângi yà isaon iyâle,
O m̃'ajânja zuĕ ivĕ ny'atimbili.
4 O m'apenli ntyanga gore wao wi tiâ;
Go pandio g'oŋwanja w'orĕti. Sela.
5 Inlĕ, wi tândo ndâ wi ga rolizo,
Zunginla nl'ogâ wâ onlom̃iĕ, kâ jivira zuĕ.
6 Anyambiĕ are kamba pa g'orundi wĕ,

M'be jenl' igeva, m'be kere Syikĕm;
M'be kĕnliza odĕde wi Sukâth.
7 Giliad yi re nla miĕ, Manasa iyam,
Efream nle ngulu y'ewonjo zam;
O pang' ampangi mam nle Juda.
8 Moab nle ntyuanla yi syâvunla miĕ,
M'be punge Idâm ntyozyo yam,
Ronga gore miĕ, Felistia.
9 Mande be kĕndia miĕ go nkala njâle?
O gĕndi miĕ go Idâm mande?
10 Aranga wĕ, Anyambiĕ, y'av̄ali zuĕ?
O be kĕnda kĕ nl'imbĕli sazyo?
11 Nlungunla zuĕ go njuke,
Kânde isunginla s'anlaga si r'isyâlâ fâ.
12 Nl'Anyambiĕ azuĕ be dend' evĕmba,
Ayĕ kĕ e be jar' ilov̄alov̄i yazyo.

OWEMBO 61.

Gore Nyembi mpolo. Go Nignath. Nli Devid.

YÂGÂ itongi sam, Anyambiĕ;
Kâ poganlio ikambinli sam.
2 Avila go ntyai yi ntye, m'be tonga gore wĕ,
Jâgâ orĕmi wam w'akw' oge;
O be kĕndia miĕ gw'ido ilondui viaganlo nla miĕ.
3 Kânde o vegag' iyumbunlo gore miĕ,
Nago njâle avila gore olov̄alov̄i.
4 M'be doanla g'okanji wâ egombe zodu;
M'be bekelia ijugumia s'ampavi mâ. Sela.
5 Kânde awĕ Anyambiĕ o m̄'ajâgio impanganlo yam,
O re pa pa miĕ ijiga si mângi wi ti' ini nyâ.
6 O be kund' intyugu gw'intyugu s'oga;
Nl'impum̄i yĕ g'imbamba nl'imbamba.
7 E be panginla egombe zodu g'ozyo w'Anyambiĕ,
Gekize nkĕngâ nl'orĕti, wi be pigĕ.
8 Yenlâ be jemba miĕ isuminlia s'ini nyâ;
Kâ miĕ dend' impanganlo yam ntyugu edu.

OWEMBO 62.

Gore Nyembi mpolo. Gore Jeduthun. Evanda zi Devid.

INLINLI nyam nyi re dô gor' Anyambiĕ dadie,
Nla gore yĕ pil' isunginli sam.
2 Ayĕ dadiĕ nl'idô nyam, nl'isunginli sam;
Mbori yam ndôndui; m'be syugiazyugia polo.
3 Olingo sĕ wi be bangatia nlui oma?
Anluĕ be jonlô, anluĕ du,
Ga ogomba w'adô w'arĕga, g'ogomba syazyo pa.
4 Wi bŏnda dadiĕ gô pôsyunlĕ avila gw'ivendi nyĕ;
Wi tond' inoka.
Wi savinla nl'ogwanla, ndô wi sava nl'orĕma.
Sela.
5 Gore Anyambiĕ dadiĕ inlinli nyam nyi re dô,
Kande ibekeli sam si pila gore yĕ.
6 Ayĕ dadiĕ nl'idô nyam nl'isunginli sam;
Mbori yam ndôndui, m'be syugiazyugia.
7 Isunginli sam nl'idiriô sam si re gore Anyambiĕ,
Idô nyi ngulu yam nl'izyambunlô nyam nyi re
gor' Anyambiĕ.
8 Vekelianliĕ egombe zodu, anlaga!
Yiranl' irĕmi yanli g'ozyo wĕ;
Anyambiĕ nle izyambunlô nyazyo. Sela.
9 Onwĕi dadiĕ nle awa wi Adam;
Inoka awanla w'anlaga;
G'ododô wi panda,
Winlô nl'ôŋwĕi *wôdu* ta.
10 Avekelianli ibangatia,
Nla gw'imanlô aloanlanli odando,
Ja anliva m'abunla avanli irĕmi yanli gô mo.
11 Anyambiĕ are kamba pa nyongô mori;
Nyongô mbanli mi are jogo p'osaon winlô inlĕ,
Ngulu yi re gore Anyambiĕ.
12 Gore wĕ kĕ, Jehova, nle nkĕngô;
Kande o fwinliz' om' edu egolanli z'ijanji sĕ.

OWEMBO 63.

Evanda zi Devid, gw'avegagiô gw'ig' ivolo nyi Juda.

ANYAMBIĔ, awĕ nle Anyambiĕ yam,
M'be buto ayenjinla;

Orĕmi wam wi jenlô esyove;
Ozyonli wam wi kânginlô
Go ntye yakaka nla y'esyove, anlingo fo;
2 Go jenle ngulu yâ nl'idirijo so,
Ga nt'are miĕ jenlâ pa go nago y'orunda.
3 Kânde nkĕngô yô yi re viaganlo nl'emĕnlô;
Inlumbu yam yi be suminlia.
4 Yenlô be savinla miĕ wĕ gw'emĕnlô zam,
M'be tombinl' agô mam gw'ini nyô.
5 Orĕmi wam wi be jora nli ntyambĕ nl'agali,
Nl'ogwanli wam wi be suminlia nl'inlumbu y'i-
geva.
6 Ja mi ajonginlia g'odo wam,
Mi pikilia gw'ipenginla *s'ogwĕra.*
7 Kânde o vegagi onlungunlo wam,
Sambo m'be jenl' igeva gw'iviri ny'ampavi mô.
8 Orĕmi wam wi songâ ngwasi go nyuma,
Ogâ wâonlomiĕ wi be simbia miĕ.
9 Ndo wao wi but' emĕnlâ zam go jonla zo,
Wi be kĕnda g'odonga wi ntye.
10 Wi be tigo go ngulu y'okwara,
Wi be doanla ~~mbei~~ go nlima. mbeyi
11 Oga e be jenl' igeva gore Anyambiĕ;
Om' edu o tangĕ orango e be suminli' oku' wĕmĕ.
Ndo ogwanla wi mângi kamb' inoka wi be nunjo.

OWEMBO 64.

Gore Nyembi mpolo. Evanda zi Devid.

YÂGÂ inyoi nyam, Anyambiĕ, gw'idagi sam;
Kâ pig' emĕnlâ zam avila gw'itia s'olovalovi.
2 Yumbunla miĕ avila gw'erungu z'arĕgâ,
Avila go mboginla yi mângi janj' ibe.
3 Wi re poria pa onlĕme wao g'okwara,
Wi re pura p'ozyângâ wao—igamba nyi nonli.
4 Go bol' ogore nsyâtaga,
Wi be bolĕ nĕganĕga kâ ar*i*a.
5 Wi be jâlianla gw'igamb' ive,
Wi be kamba gw'ipur' imondo,
Wi bulia nlĕ, Mande be jenla wao?
6 Wi bond' imondâ simbe,

Azu' are kekiza pe mondâ bondo pa,
Ipikilia s'om' edu nl'orĕma wi r'orânga.
7 Anyambiĕ e be bola wao kĕ nĕganĕga,
Vori yaomĕ.
8 Inlĕm̃e yao yi be poswa gw'ikui yaomĕ;
Om' edu o jenla wao e be fanga.
9 Anlaga waodu wi be tia,
Aṽelia *so* inlĕ, ijanja s'Anyambiĕ;
Kâ wao pikilia njanjinli yĕ.
10 Oma w'orĕti e be jenl' igeva gore Jehova, avekeliĕ;
Nl'agore g'orĕma wi be suminliâ.

OWEMBO 65.

Gore Nyembi mpolo. Owembo wi Devid, Evanda.

ISUMINLIA si penginlâ, Anyambiĕ, go Zaiân;
Nl'ompanganlo wi be dendo gore wĕ.
2 Awĕ yi jâgâ ikambinla,
Izyonli yodu yi bia gore wĕ.
3 Agamb' ambe mi keva miĕ;
O be pug' ipavi sazyo.
4 Ozavinlo gore wao wi pinjo ndâ,
Avanga wao syusya piĕrĕ gore wĕ.
Kâ wao doanla go vungu yâ,
Ayora nli mbia yi nag' wâ,
Mbia yi nag' wâ y'orunda.
5 Nl'isaon y'ereria g'orĕti o be jivira zuĕ,
Anyambiĕ, y'isunginli sazyo;
Awĕ yi bekelio nl'intyai si ntye sodu,
Nla wao wi re bo go mbenle.
6 O loṽi inomba nli ngulu yĕ,
Dirio pa nli ngulu.
7 O pânlie nyângâle y'imbenle,
Nyângâle y'ikeva ya so,
Nli mboginli y'anlaga.
8 Nla wao wi doanla gw'inkoṽa wi be tia lembi yâ,
Ikâgwa s'ibanga nli nkolu, o jenliza so igeva.
9 O ṽienli go ntye, arĕviza yo;
O be bunliza yo polo.
Olâvi w'Anyambiĕ wi re ralie nl'anlingo.

O be kekiz' inyi sao,
Go be panginlâ yo yenlâ.
10 Rĕviz' amemba ma yo polo;
Kâ syozyuiz' igândâ ya yo;
O be dĕliza yo nl'inyĕnge;
O be savinla ipoma sa yo.
11 O bonliz' ompuña w'ombi wâ koroa,
Nl'impânlâ sà si twezinl' agali.
12 Si twezinla gw'itove s'iga;
Nli yenomba yi re dirio pa nl'igeva.
13 Itove si re bârio pa nl'ilemba,
Nl'idĕdĕ yi re pugo pa nl'ilonda,
Yi boginla nl'igeva, ayemba.

OWEMBO 66.

Gore Nyembi mpolo. Evanda. Owembo.

ṼOGINLANLI nl'igeva gore Anyambiĕ, ntye yodu,
2 Yembanl' isuminlia s'ini nyĕ;
Kâ suminlianli ipendi sĕ.
3 Wulinlianli Anyambiĕ inlĕ,
Ereria nde zi re gw'ijanji sâ;
Nl'ipenda si ngulu yâ, iloṽaloṽi yâ yi be kwenlâ inkâlâ.
4 Ntye yodu yi be savinlâ, ayembinlâ;
Wi be jembinl' ini nyâ. Sela.
5 Okanli kâ jenlanli ijanja s'Anyambiĕ;
Ar' ereria gw'ijanji sĕ gore awa w'anlaga.
6 Agalunli mbenle ntye yakaka,
W'alali olâvi nl'agolo;
Ṽâṽâ ayenli zuĕ igeva gore yĕ.
7 E panginla nli ngulu yĕ egombe zodu;
Antyâ mĕ mi bĕmb' anlângâ;
Ivĕdi w'avend' ikui yaomĕ. Sela.
8 Anlângâ, zavinlanli Anyambiĕ yazyo,
Vanganli inyoi ny'isuminli sĕ jâganlo.
9 Yi doanliz' anlinli mazyo gw'eñĕnlâ;
Kâ arig' intyozyo sazyo syugiazyugia.
10 Kânde o re kĕnliza pa zuĕ, Anyambiĕ;
O re jâmbunlia pa zuĕ, ga ntĕ jâmbunlio syika.
11 O re baga pa zuĕ gw'isinga;

O re talia p'azyingo g'onli wazyo.
12 O re tiga p'anlaga go kĕnda go wonjo yazyo nl'i-nkavala.
Azu' aviaganli g'ogonli nla gw'anlingo;
Ndo o re kâgunlia pa zuĕ,
Agĕndia zuĕ go ya yenge.
13 Mi toa go nag' wâ nl'ijirinya si pezyo;
M'be pâ impanganlo yam,
14 Y'agâgunlio nl'inlumbu yam,
Agambo nl'ogwanli wam go njuke yam.
15 M'be jira gore wĕ agali mi pezyo,
Nl'agali mi nkango m'adâmbĕ anlome,
M'be jirinya nli nyare nl'imbonl' inome. Sela.
16 Oviroanli kâ jâgânli, anluĕ du yi tia Anyambiĕ,
Kâ miĕ takilia nt'are yĕ denda pa gw'inlinli nyam.
17 Mi arongi gore yĕ nl'ogwanli wam,
Nl'isuminlia s'avegagi g'onlĕme wam.
18 Ja mi ajenl' ibe g'orĕmi wam,
Jehova e be *jâ*ginlo miĕ.
19 Ndo giligili Anyambiĕ ajâginlo miĕ,
Are poganlio p'inyoi ny'ikambinli sam.
20 Ozavinlo gor' Anyambiĕ,
O re e tomb' ikambinli sam,
Go nkĕngâ yĕ avila gore miĕ.

OWEMBO 67.

Gore Nyembi mpolo. Owembo. Evanda.

ANYAMBIĔ, e ga voginle zuĕ kâ savinla zuĕ;
Kâ jâmbuiz'.ozyo wĕ gore zuĕ. Sela.
2 Kâ mpânlâ yâ mio go ntye;
Nl'isunginli sâ gore anlângâ modu.
3 Anlaga wi ga zuminliâ, Anyambiĕ;
Anlaga waodu wi ga zuminliâ.
4 Anlângâ mi ga yenle mbia, ayemba nl'igeva;
Kânde o be jĕkĕli' anlaga nl'orĕti;
5 Anlaga wi ga zuminliâ, Anyambiĕ;
Anlaga waodu wi ga zuminliâ.
6 Ntye yi re janla p'ibunli sĕ;
Anyambiĕ, Anyambiĕ yazyo e be savinla zuĕ.

7 Anyambiĕ e be savinla zuĕ,
Kâ intyai si ntye sodu tiĕ.

OWEMBO 68.

Gore Nyembi mpolo. Nli Devid. Owembo. Evanda.

ANYAMBIĔ e be kumanla, ilov̄alov̄i yĕ yi be pazanganla;
Nla wao wi bikĕ wi be fang' avila g'ozyo wĕ.
2 Ga ntĕ pazanganl' otutu,
O be pazanganla wao;
Ga ntĕ janginli' eponga g'ogonli,
Yenlâ be jilizo arĕgâ g'ozyo w'Anyambiĕ.
3 Agore wi be jenle mbia,
Wi be jenl' igeva g'ozyo w'Anyambiĕ,
Wi be jenle mbia nl'igeva.
4 Yembinlanli Anyambiĕ,
Zuminlianli ini nyĕ;
Vanginlanliĕ mpânlâ,
O kĕnda nli nkavala gw'ig' ivolo nl'ini nyĕ Ja,
Yenlanli mbia g'ozyo wĕ.
5 Rerĕ y'inyalunla, oyĕkĕli w'anto wi tigo,
Nle Anyambiĕ go nag' wĕ y'orunda.
6 Anyambiĕ e doanliz' akika gw'inago;
E kâgunl' imbwedi gw'ambia;
Ivĕdi dadiĕ yi doanla go ntye yakaka.
7 Anyambiĕ, gw'agâgwâ gw'azyo m'anlagi wâ,
Gw'aviaganliâ gw'ig' ivolo; Sela.
8 Ntye y'azyugazyugi, orowa w'aruezinli g'ozyo w'Anyambiĕ;
Sainai yinlâ g'ozyo w'Anyambiĕ,
Anyambiĕ yi Isreĕl.
9 Awĕ Anyambiĕ, o nlâgizi ningo mpolo;
Origo wâ jasa pa, o jâlia wo.
10 Anlagi wâ wi be doanla go yo;
O be doanliz' ikuge nl'ombi wâ, Anyambiĕ.
11 Jehova e be p'igamba,
Anto wi takilia nyo wi re nkândâ mpolo.
12 Aga w'imbĕli wi be fange fangaga;
Nl'oŋwanto o tiganla go nago, e be ker' iñanlo.
13 Ja nlu' ananla g'okao,

Anluĕ be doanla g'ampava m'ibembe,
Jago pa nli syika ya pupu;
Nl'iboi sĕ nli syika yatenlatenla.
14 Gw' avazanganli Jehova aga v̄âv̄â,
Gambĕ y'anlâgi ningo njâle go Salmon.
15 Nomba y'Anyambiĕ nle nomba yi Besyan;
Nomba y'intyai nle nomba yi Besyan.
16 Anluĕ syili' ande, anlu' inomba s'intyai,
Azyilie nomba yi tândo nl'Anyambiĕ?
Rĕti Jehova e be doanla go yo egombe zodu.
17 Intyonli s'Anyambiĕ si re muriad mbanli, ibunla s'intausen;
Jehova are go gare ya so, go Sainai mbori yĕ y'orunda.
18 O re panda pa gw'igonlo; o re kota p'ikote,
O re bânga p'oba gore anlaga;
Nlâ gore ivĕdi;
Go doanla v̄ĕnlâ, Jehova, Anyambiĕ.
19 Ozavinlo gore Jehova ntyugu edu,
Jâ m'ajeliza zuĕ,
Gambĕ Anyambiĕ nle isunginli sazyo.
20 Anyambiĕ gore zuĕ ayĕ Anyambiĕ y'isunginla,
Nlâ gore Jehova y'ongulungulu nle ipera s'ijua.
21 Giligili Anyambiĕ e be jarunle wonjo y'ilov̄alov̄i yĕ,
Nle nyondo y'itui y'oma o p'are gw'ipavi sĕ.
22 Jehova awul' inlĕ, M'be fwinliz' avila go Besyan,
M'be fwinliza wao avila gw'irânga yi mbenle.
23 Kâ ntyozyo yâ jara go ntyinli yao,
Nl'inlĕm̃e y'imboi sâ go ntyinla y'ilov̄alov̄i yâ.
24 W'ayenli nkĕndinli yâ, Anyambiĕ,
Nkĕndinli y'Anyambiĕ yam, Ogi wam;
Go mbora y'orunda.
25 Inyembi s'alongi, nl'azongi mângi w'abeka,
Go gare azyali mi bol' ingâma.
26 Zavinlanli Anyambiĕ gw'iŋando,
Jehova avila g'ogerombenle wi Isreĕl.
27 Gogo re Bĕnjemin nyango yi keva wao,
Avolo wi Juda pungaga wao ado,
Avolo wi Zebulân, nl'avolo wi Naftelai.

28 Anyambiĕ yâ are dov̄ia pe ngulu yâ,
Loanla nli ngulu, Anyambiĕ, yi re janjinla pa zuĕ.
29 G'oŋwanja wi nag' wâ y'orunda go Jeruselĕm,
Aga wi be bagâ mpago.
30 Zĕmb' inyama s'inkuu;
Ipa ny'inyare inom̃e, awanyare w'anlaga,
Wi be dembia nli renle yi syika;
Vazanganl' anlaga wi tând' igâvi.
31 Nlam̃i volo yi be kâgwa avila go Ijipt,
Ithiopia yi be sunge dam̃inl' agâ mĕ gore Anyambiĕ.
32 Anlângâ mi ntye, yembinlanli Anyambiĕ.
Zumninlianli Jehova. Sela.
33 Ayĕ o kĕnda g'orowa w'orowa egombe zodu;
Vonla, e be kâgunl' inyoi nyĕ, inyoi nyi ngulu.
34 Vanli Anyambiĕ ngulu;
Onjĕlĕnjĕlĕ wĕ wi re gore Isreĕl;
Nli ngulu yĕ go vindi.
35 O r'ereria, Anyambiĕ, avila gw'imbori sâ s'orunda;
Anyambiĕ yi Isreĕl nle yĕ
O re pa pe ngulu nl'ijâla gore anlaga,
Ozavinlo gore Anyambiĕ.

OWEMBO 69.

Gore Nyembi mpolo. Gw'alanga. Nli Devid.

ZUNGINLA miĕ, Anyambiĕ;
Kânde anlingo m'abienli gw'inlinli nyam.
2 Mi are dâminla pa g'ombânla w'ompunduĕ g'orânga,
Zyele mbora yi kumanla;
Mi are bia pa g'orânga w'anlingo,
Intonda s'apugi miĕ.
3 Mi ajasi nl'edingo zam;
Ongongi wam w'akam̃inli;
Antyâ mam m'akângi nli penginl' Anyambiĕ yam.
4 Wao wi bika miĕ mpângâ fâ,
Wi re viaganlo nl'itue s'ewonjo zam;
Wao wi bele jiliza miĕ w'ajâli,
Ilov̄alov̄i yam y'inoka;
Yi re mi bânga yo nli mbao, mi ga v̄inlize yo.

5 Anyambiĕ, o voro ifwemi sam;
Nl'ipavi sam si j*u*mbunlo wĕ.
6 Wao wi penginlâ w'ay*e*nle ntyânli g'oŋwanji
wam, Anyambiĕ Jehova y'imbĕli;
Wao wi butâ, w'avĕdio g'oŋwanji wam,
Anyambiĕ yi Isreĕl.
7 Kânde g'oŋwanji wâ mi are sindinla pe ntyĕmbâ;
Ipĕdia s'apug' ozyo wam.
8 Mi akalui ogĕnda gor' awareri yam,
Mi abangwanli avila gore awângi yam.
9 Kânde ŋandi yi nag' wâ yi re miĕ nya pa;
Nli ntyĕmbâ yao y'azĕmbiâ,
Y'avoswi gore miĕ.
10 Mi alenli kĕ inlinli nyam gw'esyonge,
Y'aroenli kĕ ntyĕmbâ gore miĕ.
11 Mi awâr' ingâi sam pinda;
Kâ miĕ doanle nkogo gore wao.
12 Wao wi doanla tu g'ompombanla,
Wi bondinla miĕ mondâ,
Yânga kĕ yi doṽinla miĕ vanda.
13 Ndo g'oŋwanji wam, ikambinli sam si re gore wĕ,
Jehova,
Gw'egombe zi tândo ndâ;
Gw'ibunla si nkĕngâ yâ yivira miĕ,
Nl'orĕti w'isunginli sâ.
14 Ralunla miĕ avila g'ompunduĕ, kâ mi al*â*minla,
Mi ga rolizo avila gore wao wi bika miĕ,
Avila g'orânga w'anlingo.
15 Ntonda y'anlingo y'av*u*ge miĕ,
Kâ orânga w'am̃*ĕ*nle miĕ,
K'ivemba ny'anl*u*nj' ogwanla gore miĕ.
16 Yivira miĕ, Jehova, kânde nkĕngâ yâ yi re mbia.
Egâlanli z'ibunla s'itândi sâ ṽinlia gore miĕ.
17 Ay*u*mbunle nyongo yâ ozyo wâ;
Kânde njuke yi re nla miĕ, yivira miĕ nĕganĕga.
18 Zyusya nl'inlinli nyam piere, landunla nyo;
G'oŋwanja w'iloṽaloṽi yam roliza miĕ.
19 Awĕmĕ o voro ipĕdia nyam, nli ntyânli yam, nli
ntyĕmbâ yam;
Iloṽaloṽi yam yodu yi re g'ozyo wâ.

20 Ipĕdia nyi re tukia p'orĕmi wam, mi jâgâ;
Mi apenginl' ekĕva, ndo zi zyele,
Nli mângi wi sindia miĕ, ndo mi dĕnga.
21 W'apenli miĕ ntyua ṽ'inyi sam,
Nla gw'esyove zam, w'ajânji miĕ viniga.
22 Tavuru yao yi ga loanle mondo gw'azyo mao,
Nla gore wao wi re pâlâ, ijiliza.
23 Antyâ mao mi ga yilanganle gw'ijenla,
Nl'inli yao yi ga rataminle egombe zodu.
24 Yir' ibendi sâ gore wao;
Kâ ibam̃inla s'egunlu zâ kota wao.
25 Inago sao si ga loanle sintevo,
Nl'ikanji yao al*o*anl' oma.
26 Kânde ayĕ o re wĕ bola pa, wi kâmbizĕ.
Nla gw'ekĕṽa z'ibânji sâ wi jire lâmbe.
27 Gunde mbe gw'ibe,
Kâ w'ay*i*nginle g'orĕti wâ.
28 Wi ga zyazyo avila gw'ezango z'em̃ĕnlâ,
Kâ arĕndo nl'agore.
29 Mi akugi, mi are kĕ nl'ekĕṽa;
Isunginli sâ, Anyambiĕ, si ga loṽie miĕ gw'igonlo.
30 M'be suminlia ina ny'Anyambiĕ nl'evanda,
Kâ miĕ pendiĕ nl'akeṽa;
31 Yi be tândie Jehova viaganlo nli nyare;
Nyare nomĕ y'imengo nl'impândâ.
32 Ikuge yi re ponla pa, yi be jenl' igeva;
Nl'anluĕ yi but' Anyambiĕ,
Irĕmi yanli yi be doanla bâ.
33 Kânde Jehova e poganlio ikuge,
E pĕdia kĕ imbwedi sĕ.
34 Orowa nli ntye yi ga zuminliĕ;
Mbenle nl'ezâm' edu zi dandalanda go yo.
35 Kânde Anyambiĕ e be sunginle Zaiân,
Anlog' ïnk' impolo si Juda;
Kâ wao doanla go so, anliva so.
36 Nl'awa w'inyongo sĕ wi be jiga yo,
Nla wao wi tând' ini nyĕ wi be doanla go yo.

OWEMBO 70.

Gore Nyembi mpolo. Gw'ijonginlia.

NLĔGIZE sunginla miĕ, Anyambiĕ;
Nlĕgize nungunla miĕ, Jehova.
2 Wi ga yenle ntyânli avĕdio,
Mângi wi but' em̃ĕnlâ zam;
Wi ga winlizo go nyuma ayenlizo ntyânli,
Wao wi tânde njuke yam.
3 Wi be fwinlie go nyuma g'oŋwanja wi ntyânli yao,
Wao wi bulia nlĕ, Yo, Yo!
4 Waodu wi butâ, wi ga yenle mbia nl'igeva gore wĕ,
Wao wi tând' isunginli sâ wi ga wuliage pĕkĕpĕkĕ inlĕ,
Anyambiĕ e ga vendio.
5 Miĕ okuge nl'orevo;
Anyambiĕ, nlĕgiza gore miĕ,
Awĕ onlungunlo wam nl'ozunginlo wam,
Awĕ Jehova, al*i*nga.

OWEMBO 71.

JEHOVA mi are bekelia pa,
Mi ay*e*nlizo ntyânli pĕkĕpĕkĕ.
2 G'orĕti wa o be toliza miĕ, averiza miĕ;
Voganl' oroi wa ka sunginla miĕ.
3 Loanla gore miĕ ido nyi doanlo,
Go kĕnda go nyo pĕkĕpĕkĕ;
O re sombia pa go sunginla miĕ,
Kânde awĕ ido nyam nl'izyambunlo nyam.
4 Anyambiĕ yam, romba miĕ g'oga w'orĕga;
Avila g'ogâ w'ozapili nla wi ngosyu.
5 Kânde awĕ nl'oṽekelio wam, Jehova, Anyambiĕ;
Ibekeli sam avila gw'erumbe zam.
6 Mi are jĕzya pa gore wĕ avila gw'iwum̃u;
Avila gw'iwum̃u nyi ngi yam o re kerinla pa miĕ;
Isuminli sam si re gore wĕ pĕkĕpĕkĕ.
7 Mi avegagi g'elemba gore awenge;
Ndo awĕ nle izyambunlo nyam nyi ngulu.
8 Ogwanli wam wi be jonlia nl'isuminli sâ,

Nl'onjĕlĕnjĕlĕ wâ ntyugu edu.
9 Aromba miĕ gw'egombe zi mbolo;
Go be sule ngulu yam, kâ ariga miĕ.
10 Kânde ilovalovi yam yi re bulinlia pa miĕ;
Nla wao wi syât' emĕnlâ zam,
Wi re bonda pe mondâ ta;
11 Inlĕ, Anyambiĕ are yĕ fala pa;
Gâmbizanli kâ kotanliĕ; kânde zyĕl' ozunge.
12 Anyambiĕ, aloanla nla miĕ bô;
Anyambiĕ yam, nlĕgize nungunla miĕ.
13 Wi be jenle ntyânli ayilizo,
Wao wi syât' emĕnlâ zam;
Wi be bâr' ipĕdia nli ntyânli,
Wao wi bute njuke yam.
14 Ndo miĕ m'be bekelia egombe zodu,
Agunda gw'isuminli sâ sodu.
15 Ogwanli wam wi be takilia orĕti wâ,
Isunginli sâ ntyugu edu,
Kânde mi amie ntango *ya so*.
16 M'be kanganla nli ngulu yi Jehova, Anyambiĕ;
M'be suminlia orĕti wâ, iwâ dadiĕ.
17 Anyambiĕ, o re nĕnja pa miĕ avila gw'erumbe zam;
Nl'avia vĕnlâ mi suminlia ijanji sâ simamo.
18 Vĕnlâ kĕ g'onlĕrâ nla gw'ijue,
Anyambiĕ, ariga miĕ du,
Kao mi asuminlia ogâ wâ gor' anlaga winlâ;
Nla gore waodu wi bia, ngulu yâ.
19 Orĕti wâ kĕ, Anyambiĕ, wi re gw'igonlo;
O re denda p'isaon impolo;
Anyambiĕ, o re ga wĕ mande?
20 O re jenliza pa zuĕ njuke mbe nyenge,
Winlia kâ toliza zuĕ;
Nl'avila g'odânga wi ntye winlia kâ pandia zuĕ.
21 O be bunlia ipendi sam;
O be pingwavingwa kĕ, azindia miĕ.
22 Miĕ kĕ m'be suminlia nli ntyambi;
Vanganle orĕti wâ, Anyambiĕ yam;
M'be jembinlâ nli ŋâmbi, Nombi
Awĕ, y'orunda wi Isreĕl.

23 Inlumbu yam yi be tonga,
Go be jembinla mië wĕ.
Nl'inlinli nyam uyi re wĕ dandunla pa.
24 Onlĕm̃e wam kĕ wi be takilia orĕti wâ ntyugu edu;
Kânde w'ayenli ntyânli k'owao syaia,
Mângi w'awutagi njuke yam.

OWEMBO 72.

Nli Sâlomân.

ANYAMBIĔ, v'oga ijĕkĕli sá,
Nl'orĕti wâ gore oŋwa w'oga.
2 E be jĕkĕlie mângi yâ nl'orĕti;
Nl'ikuge yâ nl'ijĕkĕlia.
3 Inomba si be pang' am̃ĕnje gore anlaga,
Nli yenomba nl'orĕti.
4 E be jĕkĕlia ikuge y'anlaga,
Azunginl' awa w'iyunge;
E be tukia kĕ mângi wi bangatia,
5 Wi be tiâ olingo wi re nkombe,
Nl'olingo wi r'ogwĕli, gw'imbamba nl'imbamba.
6 E be suminlia ga ningo g'orove wi re nĕmo pa,
G'inyĕnge yi tĕvize ntye.
7 Gw'intyugu sĕ ogore e be felia,
Nl'ibunla s'am̃ĕnje go be sul' ogwĕli.
8 E be panginla kĕ avile mbenle agĕnda go mbenle;
Nl'avila g'olâvi kwanga gw'intyai si ntye.
9 Mângi w'iga wi be dĕmbia g'ozyo wĕ,
Nl'ilov̄alov̄i yĕ yi be nĕre ntyĕnge.
10 Aga wi Tarsyisyi nla w'inĕnge wi be fwinlizĕ mpago;
Nl'aga wi Syeba nli Seba wi be syusya piĕrĕ nl'eza zi mpaga.
11 Aga waodu wi be dĕmbinliĕ,
Anlângâ modu mi be janjinlĕ.
12 Kânde e be toliz' oyunge wi tonga,
Nl'okuge, nla yĕ o re azyele nl'orugo.
13 E be poginl' okuge nl'oyunge,
Azunginl' anlinla m'iyunge.

14 E be dandunle m̃ĕnlâ yao avila gw'ibangatia nli mbao,
Nli ŋtyinli yao yi be doanla nla sijonla gw'antyâ mĕ.
15 Okuge e be doanla bâ,
Kâ yĕ pĕ go syika yatenlatenla yi Syeba,
Agambinla g'oŋwanji wĕ pĕkĕpĕkĕ;
E be savinlagĕ ntyugu edu.
16 Be doanle ntyâme y'imba,
Go ntye, gw'igonlo ny'inomba;
Goro ya yo yi be syugiazyugia ga Lĕbenon.
Si be punjinla avila go nka' mpolo,
Ga amanli mi ntye.
17 Ini nyĕ nyi be doanla pĕkĕpĕkĕ;
Ini nyĕ nyi be doanla olingo wi re nkombe.
Anlaga waodu wi be sazavinlo g'oŋwanji wĕ,
Anlângâ modu mi be savinlĕ.
18 Ozavinlo gor' Anyambiĕ, Anyambiĕ yi Isreĕl;
O dend' isaon y'imamo, ayĕ dadie;
19 Nl'ozavinlo gw'ipenda s'ini nyĕ pĕkĕpĕkĕ,
Ntye yodu yi ga yonlie nl'ivendi nyĕ;
Amĕn, nli Amĕn.
20 Ikambinli si Devid y'oŋwa wi Jĕsi s'amanli.

OWEMBO 73.

Evanda zi Esaf.

RĔTI Anyambiĕ ar' ombia gore Isreĕl,
Gore wao wi re nl'irĕma yi nkĕrĕ.
2 Ndo miĕ, agolo mam m'aluo mi be poswa,
Nl'intyozyo sam s'aluo si be sĕlĕla.
3 Kânde mi ayenli dâsyu ŋandi,
Gw'ayenli miĕ am̃ĕnje m'arĕgâ.
4 Kânde wi zye nli nkazya kwanga gw'ijui sao;
Ngulu yao yi re jâla.
5 Wi zye nl'ijanja s'anlaga;
Wi syâkâlio kĕ g'anlaga.
6 Sambo mpangi yao nle odando,
Wi bâre mbao ga ngâi.
7 Antyâ mao mi kâgwa nl'ipâm̃a;
Nl'ipikilia s'irĕma si pava.

8 Wi syĕlia, wi kamb' agamb' ambe;
G'oŋwanja w'ibangatia wi kamba nl'ekali.
9 Wi nungunl' agwanli mao g'orowa,
Nl'ìnlĕm̃e yao yi kanganla go ntye.
10 Sambo e fwinlize mângi yĕ,
Nl'anlingo m'ijonlia mi jânjo wao.
11 Wi bulia nlĕ, Anyambiĕ e mia sĕ?
Re simia gore Igonligonloĕ?
12 Vonla, winlâ nle arĕgâ wi re mbiambiĕ egombe zodu,
Wi bunl' igumba.
13 Rĕti mi are jâmbunlia p'orĕmi wam ṽâ nyawĕ,
Mi are jovunla p'agâ mam nli nkĕrĕ.
14 Kânde mi are bolo p'owenja warâ;
Mi are tevunlo pa bangi edu.
15 Ja mi abulia nlĕ, M'be kamba yenlâ,
Vonla, mi atemize ŋando y'awanli wâ.
16 Ndo gw'avikili miĕ go kotiz' isaon yinlâ,
Y'aroenli njuke gw'antyâ mam.
17 Kao mi abia go nago y'orunda y'Anyambiĕ,
M'be pikilie ntyai yao.
18 O be doṽia wao gw'imbora s'ompui dadie;
O re posyunla pa wao gw'ijilizo.
19 Ande zi re wao gw'ijilizo ṽâ igamba nyagwanla!
W'amanli, w'asuli nl'ereria.
20 Ga nyinlinlo jâgâ om' ajagim̃a;
Nl'egunlu o be pĕdia egâlanli zao.
21 Yenlâ ayenli orĕmi wam ekĕṽa;
Mi arumio g'onli wam.
22 Mi avegagi edâsyu simia fâ;
Mi avegagi nyama gore wĕ.
23 Ndo mi are nl'awĕ pĕkĕpĕkĕ;
O re simbia pa miĕ nl'ogâ wam onlom̃iĕ.
24 O be kĕndia miĕ nli mondâ yâ;
Kâ vange bânga miĕ gw'ivenda.
25 Mi are nla mande g'orowa?
Mi bela kĕ oma go ntye kao awĕ.
26 Ozyonli wam nl'orĕmi wam w'asuli,
Ndo Anyambiĕ nle ngulu y'orĕmi wam,
Nli mbĕi yam pĕkĕpĕkĕ.

27 Kânde vonla, wao wi re nla wĕ bo wi be pera,
O re jiliza p'eṽoṽi edu avila gore wĕ.
28 Ndo g'ozambi wam, re mbia gore miĕ,
Go syusya piĕrĕ nl'Anyambiĕ,
Mi are bekelia p'Anyambiĕ, Jehova,
Go takilia ijanji sâ sodu.

OWEMBO 74.

Evanda zi Esaf.

ANYAMBIĔ ezande z'afalâ zuĕ egombe zodu?
Ezande zi juk' egunlu zâ g'olemba w'orove wâ?
2 Yonginlie ŋando yâ y'agolio ndâ gw'alonga—
Nkâgu y'ijigi sâ yi re wĕ dandunla pa—
Nomba yi Zaiân yinlâ yi doanlo ndâ.
3 Rombinl' intyozyo sâ go woga y'egombe zodu,
Isaon imbe yodu yi re dendo pa nl'oloṽaloṽi go nago y'orunda.
4 Iloṽaloṽi yâ yi boginla go gare y'oṽago wâ;
Wi re doṽia p'intyangi sao intyanga.
5 Oma amienlio nli tombinla erĕm go rere y'iga;
6 Ndo ṽĕnlâ wi jarunl' ipanla *si nago*
Nl'erĕm nl'intyolo ta.
7 W'apungi ogonli go nag' wâ y'orunda;
W'avevizi iloanlo ny'ini nyâ go ntye.
8 Wi re bulia pa nl'irĕmi yao inlĕ,
Azuĕ ga yilize wao nyângâ mo;
Wi re pezya p'ivago y'Anyambiĕ yodu go ntye.
9 Azuĕ j*e*ni' intyangi sazyo, zyele prâfite nyĕnle,
Vanganle gore zuĕ zyel' om' âmia olingo.
10 Olingo nde, Anyambiĕ, wi be pĕdia oloṽaloṽi?
Onlumbi e be tâw' ini nyâ egombe zodu?
11 O fwinliz' ogâ wâ sĕ, vanganli ogâ wâ onlom̃iĕ?
Romba wo go ntonlo yâ kâ jiliza.
12 Kânde Anyambiĕ nl'ogi wam gw'alonga—
Janjagag' isunginla go gare yi ntye.
13 O yarunli mbenle nli ngulu yâ;
O ruki wonjo y'im̃amb' impolo gw'anlingo.
14 O yarunli wonjo y'iŋando,
Ava yo sinya gore mângi w'iga.
15 O yarunli ogerombenle nl'oŋwâlâvi,

O voez' ilâv' impolo.
16 Omanda iwâ, ogwĕra k'iwâ,
O gekizi ozange nli nkombe.
17 O lov' ikao yi ntye yodu,
O vangi ntyanja nl'enlomo.
18 Yonginlia osaon winlâ inlĕ,
Olovalovi avĕdi Jehova;
Nl'anlaga wi dâsyu w'arâwi ini nyâ.
19 Ave mângi yâ gw'inyama sagasyo;
Alevanla olemba w'ikuge yâ egombe zodu.
20 Vikilie njeka, kânde imbora si mpiri si ntye
Si re ralie nl' aloanlo mi ngosyu.
21 Omâ bangatio avinlia nli ntyânli;
Okuge nl'omâ r'orevo wi ga zuminlie ini nyâ.
22 Gumanla, Anyambiĕ, kâ sâziz' ozyâzyâ wâ,
Yonginlia nte pĕdio wĕ nle dâsyu ntyugu edu.
23 Alevanl' inyoi ny'ilovalovi yâ.
Mboginla yi mângi wi kumanla gore wĕ,
Yi panda pĕkĕpĕkĕ.

OWEMBO 75.

Gore Nyembi mpolo. Ayiliza. Evanda zi Esaf. Owembo.

AZUĔ suminliâ, Anyambiĕ, Azuĕ suminliâ;
Ijanji sâ simamo si bulia nlĕ;
Ini nyâ nyi re piĕrĕ.
2 M'be bâng' egombe tevo pa;
M'be jĕkĕlia nl'orĕti.
3 Ntye yi re janginlio pa,
Nl'anlaga waodu wi re go yo;
Mi are simbia p'amĕngâ ma yo. Sela.
4 Mi awulinli dâsyu inlĕ, alâsyanli;
Nla gore arĕgâ inlĕ, arombinlanl' imengo.
5 Arombinlanl' imengo sanli gw'igonlo;
Nlâ kamba nl'ompele oyâle.
6 Kânde isunginla si pila go tângwa nli nkombe,
Ge go kwa nla yo, ge gw'inomba s'ig' ivolo.
7 Kânde Anyambiĕ nle oyĕkĕli,
E syonlia winlâ, kĕ pandia winlâ.
8 Kânde ingongo nyi re g'ogâ wi Jehova;
Nl'ivĕ nyi pumba, nyi re ralie nl'owale;

E be jira avila go nyo,
Vanganle nkizi ya nyo, yi be pivo ayângo,
Nl'arĕgâ w'intye waodu.
9 M'be takilia egombe zodu;
M'be jembinl' Anyambiĕ yi Jekob.
10 M'be mâgunla kĕ imengo sodu s'arĕgâ;
Ndo imengo s'agore si be pandio.

OWEMBO 76.

Gore Nyembi mpolo. Nli Ntyambi.
Evanda zi Esaf. Owembo.

ANYAMBIĔ e mio go Juda,
Ini nyĕ nyi r'ivolo go Isreĕl.
2 Okanji wĕ wi re go Selĕm,
Nl'iloanlo nyĕ go Zaiân.
3 Ṽâṽâ mâgunlĕ izyângâ y'elendinla,
Nguṽa, nl'okwara, nl'igâvi. Sela.
4 O r'ijâmbua nl'ipenda,
Viaganlo nl'inomba s'im̃anlo.
5 Mângi w'irĕm' iyâle w'agwĕrio;
W'anlanli antyâvinlâ mao;
Ndo zyel' anlom̃e wi ngulu wi re dĕnga p'agâ mao.
6 Nli ntyĕmbâ yâ, Anyambiĕ yi Jekob,
Ntyonle nli nkavala yi re poswa pa gw'antyâvinlâ.
7 O r'ereria, awĕ;
Nla mande o re kâ kumanla g'ozyo wâ jâ m'abenda?
8 O vang' ijĕkĕlia jâganlo avila g'orowa;
Ntye y'arienli kâ yo pânla dâ,
9 Gw'agumanli Anyambiĕ go jĕkĕlia,
Go sunginla ikuge yi ntye yodu. Sela.
10 Kânde egunlu z'anlaga zi be suminliâ,
Egunlu zi be tiganla, o be simbia zo.
11 Vanganlanli kâ panli Jehova Anyambiĕ yanli;
Waodu wi re yĕ vingovingo,
Wi ga ṽage mpago gore yĕ o r'ereria.
12 E be tenl' irĕma y'anlag' avolo;
Ar' ereria gore aga wi ntye.

OWEMBO 77.

Gore Nyembi mpolo. Gore Jeduthan. Evanda zi Esaf.

INYOI nyam gore Anyambiě,
M'be tonginl' Anyambiě nl'inyoi nyam;
Kě joginlo miě.
2 Go ntyugu yi njuke yam mi awuti Jehova;
Ogo wam w'anyanyui ogwěra, ke w'ageta;
Orěmi wam w'aviki sindio.
3 Mi ayonginli Anyambiě, nl'alagi miě;
Mi avikili ko inlinli nyam kw'oge. Sela.
4 O zimbi ikonge s'antyo mam;
Mi awolio, ke mi agamba.
5 Mi avikil' intyugu salonga,
Nl'impuña y'egomb' elonga.
6 M'be jonginli eyandi zam ogwěra,
M'be pikilia nl'orěmi wam;
Nl'orěmi wam wi kělagěla.
7 Jehova e be falag' egombe zodu?
E be fa tonda nyěnle du?
8 Ikěsi sě s'asuli egombe zodu?
Ompanganlo wě w'asuli gw'imbamba nl'imbamba?
9 Anyambiě adevanli go poginla?
Are nunja pe nkěngo yě nl'egumu? Sela.
10 Nl'awuli miě iplě, Yinlo nle njuke yam,
Impuña y'ogo onlomiě w'~~Igŏnligŏnlo~~.
11 M'be jonginlia ijanja si Jehova;
Konde m'be jonginli' akanli mo malonga.
12 M'be pikil' ijanji so sodu;
M'be pivie ndendinli yo.
13 Nkěndinli yo, Anyambiě, yi re go nago y'orunda,
Ongulungulumě mande o r'ipenda ga Anyambiě?
14 Awě nle Anyambiě yi dend' isaon y'imamo,
O re mieza p'anlongo ngulu yo.
15 O re dandunla p'anlagi wo nl'ogo *wo;*
Awanla wi Jekob nli Josef. Sela.
16 Anlingo m'ayenlio, Anyambiě;
Anlingo m'ayenlio, ko mo tia;
Ironga kě y'azyugazyugio.
17 Vindi y'ayiri anlingo,

Orowa w'agâgunl' inyoi,
Izyângâ yô kĕ y'alogwi.
18 Inyoi nyi njaletõṽi yô y'avegagi gw'efizagĕngĕ;
Isyaṽia s'owenja s'ayâmbunlie ntye;
Nli ntye y'azyugiazyugi aratam̃inla.
19 Mpanlô yô yi re go ntyua;
Nl'inkĕndinli sô gw'anlingo amenge;
Nli njarinli yô y'amiezo.
20 O gĕndi anlagi wô g'olemba,
Nl'ogâ wi Moses nli Erân.

OWEMBO 78.

Evanda zi Esaf.

VOGANLIONLI, anlagi wam, gw'ivangi nyam!
Vanl' aroi manli gw'agamba m'ogwanli wâm.
2 M'be nungunl' ogwanli wam nli nkogo,
M'be kagunlie wiriĕ y'alongi;
3 Yi re zuĕ jâgâ pa nli mia yo,
Nl'ireri sazyo w'arakili yo gore zuĕ.
4 Azuĕ be nimba yo gore awanli yao,
Ntakiliaga isuminlia si Jehova gw'imbamba si be
songa;
Nli ngulu yĕ, nl'ijanji sĕ s'imamo,
S'alendio ndĕ.
5 Kĕ doṽie ntyali gore Jekâb,
Alomliz' ivanga gore Isreel,
Ny'azombio ndĕ ireri sazyo,
Go miez' awonli yao nyo;
6 Kâ imbamba si be songa mia nyo,
Kâ awanla wi be janlo kumanla,
Arakilia gore awanli yao.
7 Kâ wao p'ibekeli sao gore Anyambiĕ;
Kâ w'aleṽanl' ijanja s'Anyambiĕ,
Mpenjavenjag' isombi sĕ.
8 Kâ w'aloanla g'ireri sao,
Sigegende nl'ipava,
Imbamba si re si kumanlia irĕmi yao,
Nl'anlinli mao mi bekeliag' Anyambiĕ.
9 Awa wi Efream, mângi wi lendinla,
W'awangi go ntyugu y'igâvi.

10 Wi penjavenje njeka y'Anyambiĕ,
W'av̄iki kĕ go kanganla gw'ivangi nyĕ.
11 W'alev̄anli kĕ ijanji sĕ,
Nl'isaon y'imamo y'aruminlio ndĕ wao.
12 Alendi elemba gw'azyo ma reri sao;
Go ntye yi Ijipt, nla g'orove wi Zoan.
13 Ayarunli mbenle, aviaganlia wao,
Agenj' anlingo g'okondo.
14 Be kĕndiĕ wao om̄anda nl'evindi,
Nl'ogwĕri edu nl'ozange w'ogonli.
15 Ayarunl' ado gw'ig' ivolo,
Ayânja wao g'orâng' ompolo.
16 Agâgunli egânli avila gw'ido,
Avoviz' anlingo g'ilâvi.
17 Ndo w'avâ fwemi gore yĕ fwemaga,
Nl'ibendia Igonligonloĕ go ntye yakaka.
18 Be demba wao Anyambiĕ nl'irĕmi yao,
Nli bambia inya gw'agasyo mao.
19 Be kamba wao kĕ gor' Anyambiĕ, awulia nlĕ,
Anyambiĕ ká syambe tavuru go ntye yakaka?
20 Vonla, awol' ido, be kâgw' anlingo,
Nl'igerombenle y'avovi.
Ayĕ kâ jâlie pe mpĕmba kĕ?
Ge kekiz' ev̄ĕrĕ gore anlagi wĕ?
21 Sambo Jehova ayâgio, kĕ benda;
Nl'ogonli w'áv̄am̄inli gore Jekâb,
Nl'egunlu kĕ z'avandi gore Isreĕl.
22 Kânde wi jivira Anyambiĕ,
Wao kĕ wi bekelia isunginli sĕ.
23 Aluo asombi kĕ vindi avila gw'igonlo,
Anlungunli aguge m'orowa.
24 Anlâgize mana gore wao go nya,
Avenli wao kĕ mpĕmba y'orowa.
25 Om' edu anyenle mpĕmba y'anlag' avolo,
Avenliĕ wao inya si joria wao.
26 Agâgunli bolo go pĕvinla g'orowa,
Agĕndia olomba nli ngulu yĕ.
27 Ańlâgizi wao v̄ĕrĕ kĕ ga ntyĕnge;
Nl'inyânli s'ampava ga ntyĕnge y'ozyĕgĕ.
28 Be posyunliĕ so go gare y'olako wao,

Vingovingo gw'aloanlo mao.
29 Be nya wao ayora polo;
Avenliĕ wao mbelinli yao.
30 Wi d*u*bwa gw'agasyo mao;
Ndo ṽĕrĕ yao p'are gw'agwanli mao,
31 Avienli egunlu z'Anyambiĕ gore wao,
Nl'ayonliĕ gw'ingulungulu yao,
Avosyunli' anlom̃e avinje wi Isreĕl.
32 G'osaon winlâ w'avâ fwemi nli polo,
Kâ w'ay*i*vir' ijanji sĕ s'imamo.
33 Gw'aroenli *yo* yenlâ azuliz' intyugu sao ṽâ nyawĕ,
Nl'impum̃i yao nl'itia.
34 Gw'ayonliĕ wao awuti wao yĕ,
Awinli aṽambi' Anyambiĕ pelĕ.
35 Nl'ayonginli wao inlĕ, Anyambiĕ ido nyao,
Nl'Anyambiĕ y'Igonligonloĕ Olandunli wao.
36 Vanga nlânlâ w'aremiziĕ nl'agwanli mao,
Anlokinlĕ nl'inlĕm̃e yao.
37 Nl'irĕmi yao yi p*e*gaga gore gore yĕ,
Wao kĕ wi j*i*vire njeki yĕ.
38 Ndo ayĕ yi nkĕngâ yi nyez' ibe,
E j*i*liza wao ṽia,
Ndo gombe yenge azimb' ibendi sĕ;
E sy*u*ga kĕ egunlu zĕ zodu.
39 Kânde ayonginliĕ inlĕ, wao izyonli,
Ompunga wi piaganla, kâ av*â* bia nyĕnle
40 Nyângâ mia s'aṽendi wao yĕ gw'ig ivolo?
Azyâkâliĕ go ntye yakaka!
41 W'awinyi alemb' Anyambiĕ;
Azyuga Orundorundiĕ wi Isreĕl.
42 Wi jonginlia ogâ wĕ,
Ntyugu y'alandunliĕ wao avila go njuke.
43 O loṽi lembi yĕ go Ijipt;
Nl'isaon yĕ y'imamo g'orove wi Zoan.
44 Nl'agalunliĕ ilâvi yao ntyinla,
Kâ w'ay*â*lie jâng' ilâvi imiango.
45 Arom̃' ibâlĕ gore wao s'anomi wao.
Nli rânge y'ayilizi wao.
46 Avenliĕ amândâ inyi sao,
Nli ngulu yao gw'isakampazyo.

47 Ayonl' igâli yao nli ningo y'ado,
Nl'imponde sao nl'ifwi.
48 Avenl' inyare sao go ningo y'ado.
Nl'ilembi yao gw'injalitoṽa.
49 Be syonliĕ wao mpiu y'ibendi sĕ.
Ngambi nl'egunlu nl'azyingo;
Nl'iṽâṽi y'ijiliza gore wao.
50 Avangi mpânlâ gw'ibendi sĕ;
E t*o*liz' anlinli mao avila gw'ijua,
Ndo anlâzi m̃ĕnlâ yao gw'evunga.
51 Awoli injaliĕ si Ijipt sodu,
Ewonjo zi ngulu yao gw'ikanja yi Ham.
52 Agâgunli anlagi wĕ g'adâmbĕ,
Agĕndia wao g'olemba gw'ig' ivolo.
53 Be kĕndiĕ wao mbiambiĕ, ka w'ar*i*a,
Ndo mbenle y'avug' iloṽaloṽi yao.
54 Be bagĕ wao g'ozamba w'orundi wĕ,
Nomba yinlâ y'anlivio ndĕ nl'ogâ wĕ onlom̃iĕ.
55 Arombi anlângâ go bosyo yao;
Agerinla wao ijiga nl'egĕnlizo,
Aloanliz' imbuve si Isreĕl gw'aloanlo mao.
56 Ndo w'alembi aṽendi Anyambiĕ y'Igonligonloĕ,
Kâ w'av*e*njavenj' intyali sĕ.
57 Ndo w'awinli aremiza g'ireri sao,
Agegwa g'elendinla zi ponjia.
58 Ndo w'aṽendiĕ nl'imbori sao indondui,
Ayenlizĕ ŋandi nl'ikanli sao.
59 Anyambiĕ ayâgio kĕ benda,
Aṽike Isreĕl polo.
60 Yenlâ arigiĕ ȯkanja wi Syailo,
Iloanlo ny'aloṽio ndĕ gore anlaga.
61 Avenli ngulu yĕ go koto,
Nl'erangi zĕ g'ogâ w'oloṽaloṽi.
62 Anlázi anlagi wĕ kĕ g'okwara,
Aṽenda nl'ijigi sĕ.
63 Ogonli w'azulizi awanjâ mĕ,
Nl'azyali mĕ mi d*e*nl' edingo.
64 Iminise sĕ s'avoswi nl'okwara;
Kâ anto witika w'al*o*anl' iwâga.
65 Be nângwe Jehova g'oma o mĕga,

G'onloñe wi ngulu o tonga nl'ivĕ.
66 Nl'awoliĕ iloṽaloṽi yĕ gw'inyumi sao,
Ayenliza wao ntyânli y'egombe zodu.
67 Nl'aṽalie okanja wi Josĕf,
Kâ av*i*nje mbuve yi Ifream.
68 Ndo avinji mbuve yi Juda,
Nomba yi Zaiân y'arândio ndĕ.
69 Nl'anlogiĕ nag' wĕ y'orunda g'inomba,
Go ntye yi re yĕ doṽia pa pĕkĕpĕkĕ.
70 Avinji kĕ Devid nyongo yĕ,
Awângĕ avila gw'inago s'adâmbĕ;
71 Avila go song' adâmbĕ mi jânja,
Aṽagiĕ go nyeze Jekâb anlagi wĕ,
Nli Isreĕl ijigi sĕ.
72 Nl'anyeziĕ wao g'ogore w'orĕmi wĕ,
Agĕndia wao nl'ovonlo w'agâ mĕ.

OWEMBO 79.

Evanda zi Esaf.

ANYAMBIĔ, anlângâ m'abienli gw'ijigi sâ;
Wi re feviza pe nag' wâ y'orunda,
Wi re syazya pe Jeruselĕm woga.
2 Wi re pa pe bende y'inyongo sâ
Eṽĕrĕ gw'inyânli s'orowa;
Nl'izyonli y'iyâmbui yâ, gw'inyama si ntye.
3 Wi re poviza be ntyinli yao
G'anlingo go Jeruselĕm vingovingo;
P*e*gaga kĕ oma o bĕnla.
4 Azu' atoenli ntyĕmbâ gore iganganlo yazyo;
Ipĕdio nl'isĕgo gore wao wi re zuĕ vingovingo.
5 Olingo sĕ, Jehova, o be benda pĕkĕpĕkĕ?
Ijandi yâ yi be bañinla g'ogonli?
6 Yir' egunlu zâ gw'anlângâ mi re m'am*i*e wĕ;
Nla gw'imbuve si re si fw*e*li' ini nyâ.
7 Kânde w'anyenli Jekâb, ayiliz' iloanlo nyĕ.
8 Ay*o*nginli' ibe sa reri sazyo gore zuĕ;
Nlĕgiza, ikĕsi sâ si ga latanle nla zuĕ,
Kânde azu' abangatio polo.
9 Nlungunla zuĕ Anyambiĕ y'isunginli sazyo,
Gw'inyanga ny'ipenda s'ini nyâ;

Roliza zuě, kâ nyez' ibe sazyo,
Gw'inyanga ny'ini nyâ.
10 Ande zi buli' anlângâ inlě,
Anyambiě yao are nla gwe?
Yi ga mio gore anlângâ gw'antyâ mazyo,
Ikunda si ntyinla y'inyongo sâ y'avovizio.
11 Isiminla s'imbwedi si ga ṽie gore wě;
Egâlanli z'ipenda si ngulu yâ,
Roliza wao wi re doṽio pa gw'ijua.
12 Kâ fwinliza gor' iganganlo yazyo
Nyângâ orâgěnlo gw'intonlo sao,
Ipědia nyi re wao pědiâ pa, Jehova.
13 Ndo azuě, anlagi wâ, olemba w'orove wâ;
Azuě be pâ akeṽa egombe zodu,
Gw'imbamba nl'imbamba,
Azuě bẹ takilia isuminli sâ.

OWEMBO 80.

Gore Nyembi mpolo. Go Syosyenim Eduth. Evanda zi Esaf.

OVENJAVENJI wi Isreěl, voganlio,
Awě yi kěndie Josěf g'olemba,
Doanlaga gw'ikěrubim, yâmbua.
2 G'ozyo wi Ifream nli Běnjamin nli Manasa,
Yěme ngulu yâ kâ bie sunginla zuě.
3 Winliza zuě, Anyambiě, kâ jâmbunlia ozyo wâ,
Gaměnlě azu' asunginlo.
4 Jehova Anyambiě y'imběli;
Olingo sě wi be bendâ nl'ikambinla s'anlagi wâ?
5 O re wao nyeza p'inya s'antyânli,
O jânja wao antyânli nl'egěnlizo.
6 O doṽia zuě inyom̃anlo gore iganganlo yazyo,
Nl'iloṽaloṽi yazyo yi syělia zuě.
7 Anyambiě y'imběli, ṽinliza zuě,
Kâ jâmbunlia ozyo wâ; gamběnlě azu' asunginlo.
8 O re baga p'ogâli avila go Ijipt,
O re kâgunḷia p'anlângâ avěnla wo.
9 O vanginli wo mpânlâ;
Irâmba ya wo y'ayâli, kâ wo jonlie ntye.
10 Inomba s'avugio nl'iviri nya wo,
Nl'ampare ma wo m'aroenli ga rere y'Anyambiě.

11 W'aromi ampare mĕ go mbenle,
Nli yampare yango g'olâvi.
12 Ande zi re wĕ syazya p'ikombi sĕ,
Kâ waodu wi piaganla go mpânlâ dulaga wo?
13 Ngoa y'iga yi bundakanla wo;
Nli nyama y'orove yi nya wo.
14 Winlia, kâkâlâ, Anyambiĕ yi mbĕli,
Vonla avila g'orowa kâ jenla,
Avenjavenj' ogâli winlâ.
15 Vig' owângâ wi re bĕnlo pa nl'ogâ wâ onlomiĕ,
Nl'oŋwanla wi re wĕ jâliza pa g'oku' wâ.
16 Wi re pezyo pa nl'ogonli, wi re tenlo pa;
Wi jilizo nli ntyĕmbâ y'ozyo wâ.
17 Ogâ wâ wi ga loanle gore onlome w'ogâ wâ onlomiĕ;
Gor' oŋwa w'oma o re wĕ jâliza pa g'oku' wâ.
18 Azuĕ be fw*i*nlia avila gore wĕ,
Roliza zuĕ, kâ zuĕ fwelia ini nyâ.
19 Jehova Anyambiĕ y'imbĕli, ṽinliza zuĕ,
Kâ jâmbunlia ozyo wâ,
Gambĕnlĕ azu' asunginlo.

OWEMBO 81.

Gore Nyembi mpolo. Go Gitith. Evanda zi Esaf.

YEMBINLANLI Anyambiĕ yi ngulu yazyo,
Yembanli nl'igeva gore Anyambiĕ yi Jekâb.
2 Rombinlanli evanda, kâ baganli ngâma;
Ntyambi y'inyo' iṽia nli ŋâmbi.
3 Ronganli orero g'ogwĕli olonga;
Go nkâma go ntyugu yi ntyago mpolo.
4 Kânde yinlâ nle ntyale yi Isreĕl,
Ivanga ny'Anyambiĕ yi Jekâb.
5 Aloṽinli Josĕf atakwĕ,
Gw'agâgwĕ avila go ntye yi Ijipt.
Mi ayâgio nkambinli yi re mi m*i*a yo.
6 Mi aromb' oṽĕgi wĕ gw'iroanlo,
Nl'agâ mĕ m'arombo gw'itondo.
7 O rongi go njuke, kâ miĕ tolizâ;
Mi ayiviriâ gw'iyumbunlo nyi njalitoṽa;
Mi akĕnlizâ gw'anlingo mi mbĕlĕkĕ. Sela.

8 Yâgânli, anlagi wam, m'be tevunla nluĕ;
Isreĕl, om' apoganlio miĕ.
9 Anyambiĕ y'ogĕnda y'al*o*anle nla nluĕ,
A*za*vinlanli kĕ anyambiĕ y'ogĕnda.
10 Miĕ nle Jehova Anyambiĕ yâ,
Y'agâgunliâ avila go ntye yi Ijipt;
Nlungunl' ogwanli wâ, kâ miĕ jonlia wo.
11 Ndo anlagi wam wi p*o*ganl' inyoi nyam;
Isreĕl kĕ e j*i*vire jâginlo miĕ.
12 Nl'azyenji miĕ wao nl'ijâla s'irĕmi yao,
Kâ wao kanganla gw'imondâ saomĕ.
13 Tâtâ anlagi wam w'avoganlio miĕ,
Nli Isreĕl kanganla gw'impânlâ sam,
14 Gavâ mi azunge kev' ilov̄alov̄i yao,
Av̄inliz' ogâ wam gw'ilov̄alov̄i yao.
15 Mângi wi bike Jehova w'arâ nokenlĕ,
Ndo egombe zao *z'arâ doanla* egombe zodu.
16 Arâ nyezi wao nli mpĕmba mbia,
Kâ miĕ jorizâ nl'onlĕmbĕ avila gw'ido.

OWEMBO 82.

Evanda zi Esaf.

ANYAMBIĔ e kumanla go ŋando y'Ongulungulumĕ,
E jĕkĕlia go gare y'iyâmbui yĕ.
2 Olingo sĕ wi be jĕkĕlia nluĕ nl'isapilia,
Aganl' arĕgâ? Sela.
3 Yĕkĕlianli okugi, nla yĕ o re rerĕ fâ;
Kâ kanlanli elĕnge nl'omâ re jela pa.
4 Rolizanli okugi nl'elĕnge;
Kâ tombanli wao g'ogâ w'arĕgâ.
5 W'am*i*e, wi be k*o*tiza kĕ;
Wi be kanganla go mpiri.
Aloanlo mi ntye modu m'asyugiazyugia.
6 Mi are bulia p'inlĕ, Anluĕ sinyambiĕ;
Nl'anlu' edu awanla w'Igonligonloĕ.
7 Ndo rĕti anluĕ be jua g'anlaga,
Avoswa g'om̃âri go nlam̃e volo.
8 Gumanla, Anyambiĕ, kâ jĕkĕlie ntye,
Kânde o be jig' anlângâ modu.

OWEMBO 83.

Owembo. Evanda zi Esaf.

ALO*A*NL' iñamño, Anyambiĕ,
Al*o*anla dâ, kâ al*o*anla tu, Anyambiĕ.
2 Kânde vonla, ilov̄alov̄i yâ yi boginla;
Nla wao wi bikâ wi tombinl' ewonjo.
3 Wi bond' avonlo gor' anlagi wâ;
Wi datiz' inlumbu gore mângi wi re wĕ jumbu-
nla pa.
4 W'awul' inlĕ, Oviroanli,
Azuĕ ga yilizenli wao, kâ w'al*o*anl' inlângâ,
Kâ ina nyi Isreĕl ny'ay*o*nginlio nyĕnle.
5 Kânde wi re bonda pa nl'orĕm' omo,
Wi jekinlâ njeka.
6 Ikanja yi Idâm nla yi Isymealait;
Yi Moab, nla yi Hegarin.
7 Gibal, nli Amon nle Amelĕk;
Filistia, nl'aloanli wi Tair.
8 Asiria kĕ alatanli nla wao;
Winlâ w'aroenli ngulu gore awa wi Lât. Sela.
9 Lenda wao ga nt'alendiâ Imidianait,
Ga nt'aroenli gore Sisira, gore Jebin, g'olâvi wi
Kaisyân.
10 W'ayilizio go Endâr;
W'aroenli ati go ntye.
11 Lov̄i' anlagi wao avolo ga Orĕb nla ga Ziĕb;
Nli nlañe volo yao ga Ziba nli Zalmŭna.
12 W'awul' inlĕ, Azuĕ ga wânginlenl' ikui yazyomĕ,
Inago s'Anyambiĕ.
13 Anyambiĕ yam, lov̄ia wao g'efizegenge,
Ga kuñu yi pĕvizo nl'ompunga.
14 Ga ntĕ pezy' ogonli erere,
Ga ntĕ bañinli ogonli inomba.
15 Gâmbiza wao yenlâ nl'oguli wâ,
Arieza wao nl'etumbangonji zâ.
16 Yonli' azyo mao nli ntyânli,
Kâ wao but' ini nyâ, Jehova.
17 Wi ga zum' akete aria pĕkĕpĕkĕ;
Wi ga yenle ntyânli ayilizo.

18 Kâ *anlaga* mia inlĕ, ini nyâ Jehova,
Awĕ dadiĕ Igonligonloĕ go ntye yodu.

OWEMBO 84.

Gore Nyembi mpolo. Go Gitith.
Gore Awa wi Kora. Evanda.

ITÂNDA nde si re gw'inago sâ,
Jehova yi mbĕli!
2 Inlinli nyam nyi jongunla agwa kĕ oge,
Go vungu yi Jehova;
Orĕmi wam nl'ozyonli wam wi jembinl' Anyambiĕ y'eñĕnlâ.
3 Ntyâli kĕ yi re dĕnga pe nago,
Nl'ebongambala ikundu g'okui wĕ.
Nyi dimbinlo ndĕ awanli yĕ,
Vanganle seki yâ, Jehova yi mbĕli;
Ogi wam, nl'Anyambiĕ yam.
4 Ozavinlo gore wao wi doanla go nag' wâ,
Wi be suminliagâ. Sela.
5 Ozavinlo gore omâ re nli ngulu yĕ gore wĕ;
Impânlâ impange si re gw'irĕmi yao.
6 Wi piaganla g'odĕdĕ w'edingo,
Avanga wo mbenle;
Inyĕngĕ kĕ yi puga wo nl'izavinli.
7 Wi kundo ngulu nkundago,
Om' edu e bowunlia gore Anyambiĕ go Zaiân.
8 Jehova, Anyambiĕ yi mbĕli,
Yâginlo ikambinli sam,
Kâ poganlio, Anyambiĕ yi Jekâb. Sela.
9 Vonla, Anyambiĕ, nguṽi yazyo;
Kâ jenl' ozyo w'oma o zagio ndâ.
10 Kânde ntyugu go vungu yâ,
Yi re viaganlo nli ntâsen.
Mi ga rà kumanle gw'enloñie zi nago y'Anyambiĕ yam,
Viaganlo nli doanla go nago y'orĕgâ.
11 Kânde Jehova nle nkombe nli nguṽa,
Jehova e p'eranga nl'idirio,
E be *si*mbia ezàm' edu eṽia gore wao wi kanganla gore.

12 Jehova y'imbĕli,
Ozavinlo gore om' âbekeliâ.

OWEMBO 85.

Gore Nyembi mpolo. Gore Awa wi Kora. Evanda.

JEHOVA, o re poginla pe ntye yâ;
O re fwinliza p'imbwedi si Jekâb.
2 O re nyeza p'ibe s'anlagi wâ;
O re puga p'ifwemi sao sodu. Sela.
3 O re tomba p'egunlu zâ zo u;
O re fwinlia p'avila gw'ereria z'egunlu zâ.
4 Winliza zuĕ, Anyambiĕ y'isunginli sazyo,
Kâ pânli' egunlu zâ gore zuĕ.
5 O be bendinla zuĕ pĕkĕpĕkĕ?
O be dingiz' egunlu zâ gw'imbamba nl'imbamba?
6 O be fw*i*nlia, o be t*o*liza zuĕ?
Kâ anlagi wâ jenle mbia gore wĕ?
7 Ruminlia zuĕ nkĕngâ yâ, Jehova;
Kâ pa zuĕ isunginli sâ.
8 M'be poganlio ntĕ be kambe Jehova Anyambiĕ;
Kânde e be kamb' am̃ĕnje gore anlagi wĕ,
Nla gor' iyâmbui yĕ;
W'av*â* fwinlia g'odusyâ.
9 Isunginli sĕ si re dadie gore wao wi tiĕ,
Kâ ipenda doanla go ntye yazyo.
10 Nkĕngâ nl'omiĕnlĕ w'adatanli,
Ogore nl'am̃ĕnje w'azâmbanli.
11 Omiĕnlĕ wi feia avila go ntye,
Nl'ogore wi dâdinla avila g'orowa.
12 Giligili Jehova e be pe ya ṽia,
Nli ntye yazyo yi be p'ibunli sĕ.
13 Ogore wi be kĕnda go bosyo yĕ,
Aloṽia zuĕ go mpânlâ y'intyozyo sĕ.

OWEMBO 86.

Ikambinla si Devid.

VOGANLI' oroi wâ, Jehova, kâ jâginlo miĕ,
Kânde miĕ nl'okugi nl'elĕnge.
2 Viginla miĕ em̃ĕnlâ zam, kânde mi ar' orunda;
Awĕ, Anyambiĕ yam,

Zunginle nyongo yâ yi bekeliâ.
3 Voginla miĕ, Jehova;
Kânde m'be tonginlâ ntyugu edu.
4 Yenliz' orĕma wi nyongo yâ igeva,
Kânde mi tombinle ntyondo yam gore wĕ, Jehova.
5 Kânde awĕ, Jehova, o r'ombia, o nyeza kĕ,
Nli nkĕngâ yi bunla gore waodu wi tonginlâ.
6 Voganlio, Jehova, ikambinli sam,
Kâ jâgâ inyoi ny'inkâlâ sam.
7 Go ntyugu yi njuke yam m'be tonginlâ;
Kânde o be jivira miĕ.
8 Zyele ga wĕ gore inyambiĕ, Jehova;
Zyele *k'ijanja* g'ijanji sâ.
9 Anlângâ modu mi re wĕ panga pa,
Mi be bi' azavinla g'ozyo wâ, Jehova;
Azuminlia ini nyâ.
10 Kânde o r'ompolo, o janja k'isaon y'imamo,
Awĕ dâdiĕ nle Anyambiĕ.
11 Reva miĕ mpânlâ yâ, Jehova;
M'be kanganla g'orĕti wâ;
Lov̂ia orĕmi wam go t'ini nyâ.
12 M'be suminliâ, Jehova, Anyambiĕ yam,
Nl'orĕmi wam wodu;
M'be diria ini nyâ egombe zodu.
13 Kânde nkĕngâ yâ yi re mpolo gore miĕ,
O re toliza p'inlinli nyam avila gw'ilombo go ntye.
14 Anyambiĕ, idando yi re kumanla pa gore miĕ,
Nli ŋando yi vĕmba yi but' em̂ĕnlâ zam,
Ndo wi pa dov̂iâ gw'azyo mao.
15 Nla wĕ Jehova nle Anyambiĕ y'ikĕsi, nl'ipoginla;
Nl'isile benda, nl'ibunla si nkĕngâ, nl'orĕti.
16 Winlia gore miĕ kâ poginla miĕ,
Ve ngulu yâ gore nyongo yâ;
Kâ sunginl' oŋwanla wi nyongo yâ.
17 Ruminlia miĕ elingilio zi mbia,
Kâ wao wi bika miĕ jenla zo, ayenle ntyânli;
Kânde awĕ Jehova o re nungunla pa miĕ, azindia miĕ.

OWEMBO 87.

Gore Awa wi Kora. Owembo. Evanda.

IZANGI nyĕ nyi re gw'inomba s'orunda,
2 Jehova e tând' aguge mi Zaiân,
Viaganlo nl'aloanlo mi Jekâb modu.
3 Isaon y'isuminlia y'agambio gore wĕ,
Nka' mpolo y'Anyambiĕ. Sela.
4 M'be tete Rehab nli Babilon,
Gore wao wi re w'avoro miĕ;
Vonla, Filistia nli Tair nli Ithiopia,
Winlâ ayanlio ṽâṽâ.
5 Nla g'oŋwanja wi Zaiân yi be bulio inlĕ,
Winlâ nla wânlâ w'ayanlio ṽâṽâ;
Nla yĕ y'Igonligonloĕ e be doanlizĕ.
6 Jehova e be tanga go be tĕndĕ anlângâ inlĕ,
Winlâ ayanlio ṽâṽâ. Sela.
7 Inyembi nli mângi wi bole ntyambi wi bulia inlĕ,
Imbenle sam sodu si re nl'awĕ.

OWEMBO 88.

Evanda. Owembo. Nl'Awa wi Kora.
Gore Nyembi mpolo. G'oŋwanja wi Nkanli mpolo.
Owembo wi nĕnja. Nli Heman yi Ezreait.

JEHOVA, Anyambiĕ y'isunginli sam;
Mi daginlâ ogwĕra nl'om̃anda.
2 Ikambinli sam si ga ṽiage g'ozyo wâ,
Voganli' oroi wâ gw'edingo zam;
3 Kânde inlinli nyam ny'ajori nli njuke,
Nl'em̃ĕnlâ zam z'asyusyi g'oronginlo.
4 Mi tango nla wao wi sum̃inla gw'ivemba,
Mi are g'ongulungulu o re manla pe ngulu.
5 Mi are bu go gare yi bende,
Ga wao wi re jonlo pa wi nanla g'oronginlo,
Wi re wĕ o jonginlia wao nyĕnle,
Wao kĕ wi re jilizo pa nl'ogâ wâ.
6 O re dimbinla pa miĕ gw'ivemba ny'odânga.
Gw'imbora si mpiri, g'olânga.
7 Egunlu zâ zi pitakanla miĕ polo,
Nl'ikevi yâ yodu yi bangatia miĕ. Sela.
8 O re tombinla pa miĕ iganganlo yam bo,

O re panga pa miĕ biko nle wao,
Mi are nunjo pa, mi azye ngulu yi kâgwa.
9 Intyâ nyam ny'asuli nl'azyili mam,
Mi tonginlâ, Jehova, ntyugu edu;
Mi anyânyunli agâ mam gore we.
10 O be tuminlie bende isaon y'imamo?
Anlinla mi be nângwa, avâ akeva? Sela.
11 Nkĕngâ yâ yi be takilio g'oronginlo?
Nl'omiĕnlĕ wâ gw'ijiliza?
12 Lembi yâ yi be mio go mpiri?
Nl'orĕti wâ go ntye y'olevanlo?
13 Ndo mi are daginlâ pa, Jehova;
Nl'ibanga ikambinli sam si be donga nla wĕ.
14 Jehova, ezande zi falâ emĕnlâ zam?
Ezande zi jumbunlâ miĕ ozyo wâ?
15 Mi are du njuaga nli njuke avila gw'erumbe zam;
Mi are sindinla p'ereri zâ azum' akete.
16 Egunlu zâ z'adâminli miĕ,
Nl'ereri zâ z'ajilizi miĕ.
17 Y'akombinli miĕ g'anlingo owenja w'arâ;
Avingwavingwa miĕ ta.
18 O re tombinla pa miĕ irânda nli ndego,
Nl'oganganlo wam go mpiri.

OWEMBO 89.

Evanda. Nli Ethan yi Ezreait.

M'BE jembinl' ikĕsi si Jehova egombe zodu,
M'be miez' ogore wâ nl'ogwanli wam,
Gw'imbamba nl'imbamba.
2 Kânde mi awul' inlĕ, nkĕngâ yi be dovio pĕkĕ-pĕkĕ.
O be doanliz' ogore wâ g'orowa.
3 Mi are jeka pe njeka,
Gore oma wi re miĕ pinja pa;
Mi are tanga p'orango gore nyongo yam, Devid.
4 M'be doanliz' olondi wâ egombe zodu,
Aloanliz' eki zâ gw'imbamba nl'imbamba. Sela.
5 Nl'orowa wi be suminlia ijanji sâ si mamo, Jeho-
Nl'ogore wâ go ŋando y'iyâmbui. [vâ,

6 Kânde mande g'orowa o re kâ kĕnlizo nle Jehova?
Mande gore awa w'ingulungulu o re ga Jehova?
7 Anyambiĕ ar' ereria g'olatanlo w'iyâmbui,
E ga rio viaganlo nla waodu wi re nla yĕ vingovingo.
8 Jehova, Anyambiĕ y'imbĕli,
Mande o re nli ngulu ga wĕ, Jah?
Nl'orĕti wâ wi re nla wĕ vingovingo?
9 O panginl' ibenda si mbenle;
Jâgâ ikeva ya yo y'apenda,
Gambĕnlĕ o m'apânlia yo.
10 O re tukia pe Rehab g'omâ re jonlo pa;
O re pazanganla p'ilov̄alov̄i yâ, nli ngulu y'ogâ [wâ.
11 Orowa iwâ, ntye kĕ iyâ,
Ntye nl'ibunla sa yo awĕ lov̄i yo.
12 Nkâmi nl'olomba awĕ vangi yo,
Tebâr nli Hĕrmon yi be jenl' igeva gw'ini nyâ.
13 O re nl'ogâ wi ngulu,
Ntyâm̃e yâ yi re ngulu,
Nl'ogâ wâ onlom̃iĕ wi r'olondui.
14 Orĕti nl'ijĕkĕlia nle iloanlo ny'eki zâ,
Nkĕngâ nl'ogore wi be kĕnda go bosyo yâ.
15 Ozavinlo gore anlaga wi re w'avoro mboginla y'igeva,
Jehova, wi be kanganla g'ozange w'ozyo wâ.
16 Wi be jenl' igeva gw'ini nyâ ntyugu edu,
Wi be pendio nl'orĕti wâ.
17 Kânde eranga zi ngulu yao nle wĕ,
Nla go ntândinli yâ o be tombinl' imengo sazyo.
18 Kânde nguv̄i yazyo yi re nli Jehova,
Nl'ogi wazyo are gore Orunda wi Isreĕl.
19 V̄âv̄â agambiâ gore ozavinli wâ,
Awulia nlĕ, Mi are talia p'onlungunlo gore ongulungulu,
Mi are nângunlia p'om̃âri o vinjio gore anlaga.
20 Mi are dĕnga pe Devid nyongo yam,
Mi are sagizĕ pa nl'agali mam m'orunda.
21 Ogâ wam wi be doanla nla yĕ,
Ogâ wam kĕ wi be jâliĕ.

22 Olov̄alov̄i e be sy*â*kâlič,
Nl'oŋwa w'orĕgâ e be b*a*ngatič.
23 M'be bol' ilov̄alov̄i yĕ g'ozyo wĕ,
Azyuge mângi wi numbĕ.
24 Ogore wam nli nkĕngâ yam yi be doanla nla yĕ,
Nla gw'ini nyam mengo yĕ yi be tombinlo.
25 M'be dov̄ia ogâ wĕ go ntyua,
Nl'ogâ wĕ onlom̄ič gw'ilâvi.
26 E be tonginla miĕ inlĕ, Awĕ rĕri yam,
Anyambiĕ yam, nl'ido ny'isunginli sam.
27 Miĕ kĕ m'be pangĕ njalie yam,
Viaganlo nl'aga wi ntye.
28 M'be penjavenjĕ nkĕngâ yam pĕkĕpĕkĕ,
Nli njeki yam yi be doanlizo gore yĕ.
29 M'be doanliz' awanli wĕ egombe zodu,
Nl'eki zĕ gw'intyugu s'orowa.
30 Ja awanli wĕ w'afale ntyali yam,
Kâ ag*a*nganla gw'ijĕkĕli sam,
31 Ja w'abundakanl' ampangi mam,
Kâ av*e*njavenj' isombi sam;
32 Gambĕnlĕ mi afwinliz' ipavi sao nli ntongo,
Nl'ibe sao nl'imbipa.
33 Vanga nlânlâ m'be b*â*nginlĕ nkĕngâ yam,
Ge pândiĕ nl'ogore wam.
34 M'be b*u*ndakanlie njeki yam,
M'be k*a*lunlia kĕ osaon,
Wi re kâgwa pa gw'inlumbu yam.
35 Nyângâ mâri mi arangi nl'orundi wam, *inlĕ*,
M'be n*o*kinle Devid.
36 Olondi wĕ wi be doanla pĕkĕpĕkĕ;
Nl'eki zĕ ga nkombe g'ozyo wam.
37 Wi be doanlizo pĕkĕpĕkĕ g'ogwĕli,
Nl'oyenli dov̄io pa g'orowa. Sela.
38 Ndo o re fala pa av̄ika,
O bendinla oma o zagio ndâ.
39 O re jonla pe njeka yi nyongo yâ,
O re feviza pe koroi yĕ go ntye.
40 O re syazya p'ikombi sĕ s'ado sodu.
O re dov̄ia p'inkali sĕ injâle woga.
41 Waodu wi piaganla go mpânlâ wi kwĕrĕ,

Atoenli e pĕdio nle mângi wi doanla nla yĕ.
42 O re tombinla p'ogâ onlomiĕ w'ilov̄alov̄i yĕ,
O re jenliza pe mangi wi bikĕ waodu igeva.
43 O re fwinliza pe ngulu y'okwari wĕ,
O k*u*nanliĕ kĕ gw'igâv̄i.
44 O re jekiza k'ivendi nyĕ,
O re posyunla p'eki zĕ go ntye.
45 O re tunlia p'intyugu s'erumbi zĕ,
O re yĕ puga pa nli ntyânli. Sela.
46 Olingo sĕ Jehova?
O be syâmbunla egombe zodu?
Egunlu zâ zi bañinla g'ogonli?
47 Yonginlia olingo wam;
Ezande z'avangiâ awa w'anlaga waodu vâ nya- [wĕ?
48 Oma mande o be doanla, kâ ay*e*nl' ijua?
E be toliz' emĕnlâ zĕ avila g'ogâ w'oronginlo?
Sela.
49 Jehova, ikĕsi sâ idonga si re gwi,
S'arangio gore Devid nl'orĕti wâ?
50 Jehova, yonginlia ipĕdio s'inyongo sâ,
Ntĕ sindinla miĕ go ntonlo yam anlângâ amenge
modu.
51 *Miĕ* y'avĕdio nl'ilov̄alov̄i yâ, Jehova,
Y'avĕdio wao gw'intyozyo s'oma o zagio ndâ.
52 Ozavinlo gore Jehova egombe zodu.
Amĕn, nli Amĕn.

OWEMBO 90.

Ikambinla si Moses, Oma w'Anyambiĕ.

JEHOVA, awĕ nle iloanlo nyazyo,
Gw'imbamba nl'imbamba.
2 Inomba y*a*nlago râ,
Ge awĕ v*a*ngag' eliva râ, nli ntye;
Vanganli egombe zodu go kânlakâ,
Awĕ nle Anyambiĕ.
3 O fwinliz' anlaga go ntyĕnge;
O bulia nlĕ, V̄inlianli awa' w'anlaga.
4 Kânde ntâsen y'impuña gw'antyâ mâ,
Yi re ga jau piaganla pa,
Yi re g'ipenginla s'ogwĕra.

5 O jambunlia wao, wi re g'antyâvinlâ;
Ibanga wi re g'amanli mi poma.
6 Ibanga mi poma avenda;
Nkolu mi nĕmo, ayoma.
7 Kânde azuĕ sula nl'ibendi sâ,
Ariezo nl'egunlu zâ.
8 O re doṽia p'ibe sazyo g'ozyo wâ,
Ibe sazyo si ntyâria g'ozange w'ozyo wâ.
9 Kânde intyugu sazyo sodu si fwinlia nl'egunlu
Impuñi yazyo yi sula g'ipikilia. [zâ;
10 Intyugu s'impuñi yazyo so nle agomi m'impuña orâgĕnlo;
Ndo ja s'adĕnge ngulu yi doanla agomi m'impuña ĕnlanlai,
Gambĕnlĕ ekali za yo zo nle njuke nl'ekĕṽa;
Kânde zi sunge piaganla kâ zuĕ dogwa.
11 O re avoro ngulu y'egunlu zâ mande?
Nl'egâlanli z'iti sâ nle ibendi sâ.
12 Miĕza zuĕ go tang' intyugu sazyo,
Kâ zuĕ p'irĕmi yazyo gw'imia.
13 Winlie Jehova! olingo sĕ?
Kâ poginl' inyongo sâ.
14 Yoriza zuĕ ibanga nli nkĕngâ yâ;
Kâ zuĕ jemba, ayenle mbia gw'intyugu sazyo sodu.
15 Yenliza zuĕ mbia, egâlanli z'intyugu,
Si re wĕ jenliza pa zuĕ azyingo,
Impuña yi re zuĕ jenla pe njuke.
16 Ijanji sâ si ga yenlo nl'inyongo sâ,
Nl'ivendi nyâ gore awanli yao.
17 Ikanla si Jehova si ga loanle gore zuĕ kĕ,
Nl'ijanja s'agâ mazyo, loanliza so gore zuĕ;
Loanliz' ijanja s'aga mazyo.

OWEMBO 91.

O RE gw'iyumbunlo ny'Igonligonloĕ
E be doanla gw'iviri ny'Ongulungulumĕ.
2 M'be bulinlie Jehova inlĕ,
Izyâmbunlo nyam, nli nag' wam y'ado;
Anyambiĕ yam, m'be bekeliĕ.

3 Kânde vonla, e be tolizâ avila go mondo y'o-
mbenla,
Nl'avila gw'evunga zi jiliza.
4 E be pugâ nl'iboi sĕ, o be bekeli' ampavi mĕ;
Orĕti wĕ nle nguv̄i yâ nl'ipugi sâ.
5 O be ti' ereria ogwĕra,
Ge ozyângâ wi dogw' om̃anda;
6 Nlâ evunga zi kanganla go mpiri,
Ge ijiliza zi jonle nkombenyondo.
7 Ntâsen yi be poswa g'ozambi wâ,
Nl'igomi ny'intâsen g'ogâ wâ onlom̃iĕ;
Ndo zi be sy*u*sya piĕrĕ nl'awĕ.
8 Kao nl'antyâ mâ o be ponla,
Ayenl' ipa s'arĕgâ.
9 Kânde awĕ, Jehova, nl'izyâmbunlo nyam,
O re panga p'Igonligonloĕ nag' wâ.
10 Mbe yi be k*o*tâ;
Nlâ evunga b*i*a g'okanji wâ,
11 Kânde e be sombia ienjĕl sĕ g'oŋwanji wâ;
Kâ so penjavenjâ gw'impânlâ sâ sodu.
12 Si be toanlâ gw'agâ mao,
O vende pom̃o nl'ibako gw'ido.
13 O be jare njĕgâ nl'ompenle;
O be jar' oŋwâ njĕgâ nli ŋando nl'agolo.
14 Kânde are doanliza p'itândi sĕ gore miĕ,
Sambo m'be tolizĕ;
M'be dov̄iĕ gw'igonlo, kânde amienl' ini nyam.
15 E be fwelia miĕ, kâ miĕ jivirĕ;
M'be doanla nla yĕ go njuke;
M'be tolizĕ, av̄imbizĕ.
16 M'be jorizĕ nl'em̃ĕnlâ ela,
Aruminliĕ isunginli sam.

OWEMBO 92.

Owembo. Evanda. G'owenja wi Syânâ.

R'OSA' ombia go p'akev̄a gore Jehova,
Ayemb' isuminlia gw'ini nyâ, Igonligonloĕ,
2 Go tuminlie nkĕngâ yâ ibanga,
Nl'omiĕnlĕ wâ ogwĕri edu.
3 Go ŋâmbi y'igomi ny'igâli nli ntyambi,

Nl'inyo' inyango nl'ibota.
4 Kande awĕ Jehova, o ajenlizi miĕ mbia nl'ijanji
M'be jenl' igeva gw'ijanja s'aga ma. [sa,
5 Jehova, mpendinli nde yi r'ijanji sa;
Nl'imonda sasi r'orang' ompolo.
6 Oma wi ~~ngoa e~~ mie mpanga,
Nl'otemu e be kotiz' osaon winla.
7 Jaga arĕga w'apoma g'amanli,
Nla waodu wi janj' ibe w'apunjinla;
Yi re gw'ijilizi sao egombe zodu.
8 Ndo awĕ, Jehova, o re gw'Igonligonloĕ pĕkĕpĕkĕ.
9 Kande, vonla, ilov̄alov̄i ya, Jehova,
Kande, vonla, ilov̄alov̄i ya yi be pera,
Nl'anlaga waodu wi janj' ibe wi be pazanganla.
10 Ndo o be tombinle mengo yam ga yi njagu y'ivazya.
Mi asagio nl'agali amanla.
11 Intya nyam nyi be jenl' ilov̄alov̄i yam,
Nl'aroi mam mi be jaga av̄e wi kumanla gore miĕ.
12 Ogore e be poma g'oyila;
E be penda g'okumi wi Lĕbenan.
13 Wao wi re bĕnlo pa go nago yi Jehova,
Wi be poma gw'ijanja s'Anyambiĕ yazyo.
14 Wi be punjinla go mbolo;
Wi be doanla gw'ivama nl'ipenda.
15 Go tuminlia inlĕ, Jehova ar' ogore,
Ido nyam, isapilia si zyele gore yĕ.

OWEMBO 93.

JEHOVA e panginla; are bara p'onjĕlĕnjĕlĕ;
Jehova are bara pe ngulu,
Are diria p'oku' wĕmĕ;
Ntye kĕ yi re dov̄io pa, ka y'azy*u*giazyu
2 Eki za z'alov̄io avila gw'alongalonga;
O re avila go kanlaka.
3 Intonda s'atombinli, Jehova,
Intonda s'atombinl' amoi mao;
Intonda si be tombinle nya
4 Ikeva yi ntyua yi re ng

Viaganlo nl'amoi m'anlingo amenge,
Jehova gw'igonlo are ngulu viaganlo nla yo.
5 Intyali sâ si r'omiĕnlĕ ogiligili.
Orunda wi mĕpa nli nag' wâ,
Jehova, egombe zodu.

OWEMBO 94.

ANYAMBIĔ yi ngâkâ, Jehova;
Anyambiĕ yi ngâkâ, ruminlia oku' wâ.
2 Gumanla, oyĕkĕli wi ntye;
Winliz' idando ngâkâ.
3 Jehova, olingo sĕ wi r'arĕgâ,
Olingo sĕ wi be jenl' arĕgâ igeva?
4 *Olingo sĕ* wi be kâgunlia wao,
Agamb' isaon iyâle?
Nla waodu wi janj' ibe bolinl' ikui yaomĕ ikapa?
5 Wi bangatie mângi yâ, Jehova,
Ayenliz' ijigi sâ njuke.
6 Wi jonl' origo nl'ogĕnda,
Ayiliz' oŋwâ tigo.
7 Kâ wao bulia inlĕ, Jehova e be jenla;
Anyambiĕ yi Jekâb e be bandaminla.
8 Gotizanli, anluĕ yi re g'inyama gor' anlaga;
Nli dâsyu, anluĕ be dĕng' imia egombe zyĕ?
9 Ayĕ o vĕnl' oroi ayâgâ?
Ayĕ o vang' intyâ ayenlize?
10 Oyelizi w'anlângâ arevunle—
Ayĕ o nĕnj' anlaga amia?
11 Jehova avoro imondâ s'anlaga,
Inlĕ, so oŋwĕi.
12 Ozavinlo gor' omâ tevunlo ndâ, Jehova,
Kâ nĕnjĕ avila gw'ivangi nyâ;
1[illegible] jâwizĕ avila gw'intyugu si njuke,
ivemba ny'atumbo gore arĕgâ.
Jehova e be fale mângi yĕ;
[illegible]i sĕ.
[illegible]lia si be fwinlia g'orĕti,
[illegible]a waodu wi be songa so.
[illegible]nla miĕ gore avĕ?

Mande be kumanla nla mië gore mângi wi janj' ibe?
17 Aza Jehova doanl' inungunli sam,
Gavâ inlinli nyam ny'azunge doanle dâ.
18 Jâ mi abulia nlĕ, Ntyozyo yam yi sĕlĕla,
Gambĕnlĕ nkĕngâ yâ Jehova y'asimbia mië.
19 Gw'ibunla s'inaki sam go gare yam,
Isindi sâ si be tândi' orĕm̃i wam.
20 Eka z'ibe zo kâ doanl' alatâ nla wĕ;
Zi bonde mondâ mbe nl'ivanga?
21 Wi datanla ta gw'em̃ĕnlâ z'ogore,
Ayĕkĕlie ntyinla y'omâ r'ogara fâ.
22 Jehova nle nag' wam y'ado;
Nl'Anyambië yam nl'ido ny'izyâmbunlo nyam.
23 E be fwinliza wao ibe sao,
Ayiliza wao gw'ijanji sao sibe,
Jehova Anyambië yazyo e be jiliza wao.

OWEMBO 95.

OVIROANLI, ka zuĕ jembinle Jehova;
Azuĕ ga rongenli gw'ido ny'isunginli sazyo.
2 Azuĕ ga ṽie g'ozyo wĕ nl'akeṽa,
Ka zuĕ boginlĕ nl'ijembo.
3 Kande Jehova Anyambië mpolo,
Nl'og' ompolo viaganlo nl'inyambië sodu.
4 Ayumbunlo mi ntye mi re g'oga wĕ,
Nli ngulu y'inomba iyĕ kĕ.
5 Mbenle iyĕ, ayĕ vangi yo;
Nl'aga mĕ mo vangi ntye yakaka.
6 Oviroanli, azuĕ ga zavinle avuranla mbĕ;
Azuĕ ga loṽi' akatalo g'ozyo wi Jehova ovangi wazyo.
7 Kande ayĕ Anyambië yazyo;
Azuĕ kĕ anlaga wi ntyagi yĕ,
Nl'olemba w'oga wĕ.
Nlĕnlo winlo, ja nlu' ajaga inyoi nyĕ,
8 Ayolizanl' irĕm̃i yanli,
Ga *nt'aroenli* go mbĕlĕkĕ,
Go ntyugu y'ikĕnlizo gw'ig' ivolo:
9 Gw'agĕnlizio mië nl'ireri sanli;

W'alembi mië kě, ayenl' ijanji sam.
10 Agômi m'impum̃' anlai y'aludiõ mië mângi mě-sânlâ,
Awulia inlě, Anlaga wi kegwa nl'irẽm̃i yaô,
Waô kě w'am*i*eze impânlâ sam.
11 Mi aranginli wâo ôrango gw'egunlu zam, *inlě*,
W'ay*i*nginle gw'ijôwi sam.

OWEMBO 96.

YEMBINLANLI Jehova evand' ezânla;
Yembinlanli Jehova, ntye yodu.
2 Yembinlanli Jehova, kâ savinlanl' ini nyě;
Rakilianl' isunginli sě ntyugu edu.
3 Rakilianli ivendi nyě gore anlângâ,
Nl'ijanji sě s'imamo gore anlaga waodu.
4 Kânde Jehova ar' ompolo,
E ga zuminlio polo kě;
E ga rio viaganlo nl'inyambië sodu.
5 Kânde inyambië s'anlaga sodu s'anyawě;
Ndo Jehova avangi orowa.
6 Ipenda nl'onjělěnjělě wi re g'ozyo wě;
Ngulu nl'eranga yi re go nag' wě y'orunda.
7 Vanli Jehova, imbuve s'anlaga,
Vanli Jehova ivenda nli ngulu;
8 Vanli Jehova ivenda ny'ini nyě;
Wânganli ntyago kâ jinginlanli go nag' wě.
9 Zavinlanli Jehova nl'imĕpa s'orunda;
Ratam̃inlanli g'ozyo wě, ntye yodu.
10 Wulianli gore anlângâ inlě, Jehova e panginla;
Ntye kě yi be doanlizo kâ yo y'azy*u*giazyugia.
E be jěkěli' anlaga nl'ogore.
11 Orowa wi ga yenle mbia,
Nli ntye yi ga yenl' igeva;
Ntyua yi ga wumbe, nl'ibunla sa yo.
12 Intyaga si ga woginle, nli yâma yodu yi re go so,
Kâ rere yodu y'iga jenl' igeva;
13 G'ozyo wi Jehova; kânde e bia,
Kânde e bia go jěkělie ntye;
E be jěkěli' eliṽa nl'ogore,
Nl'anlaga nl'orěti wě.

OWEMBO 97.

JEHOVA e panginla, ntye yi ga yenl' igeva;
Inĕng' inyenge si ga yenle mbia.
2 Vindi nli mpiri yi re yĕ vingovingo;
Orĕti nl'ijĕkĕlia nl'iloanlo ny'eki zĕ.
3 Ogonli wi kĕnda go bosyo yĕ,
Avezy' ilov̄alov̄i yĕ vingovingo.
4 Isyav̄a s'owenji wĕ s'ayâmbunli eliv̄a;
Ntye y'ayenli, kâ yo tatam̄inla.
5 Inomba s'ayanginli g'eponga g'ozyo wi Jehova.
G'ozyo wa Rerĕ y'eliv̄a zodu.
6 Orowa wi takili' orĕti wĕ,
Nl'anlaga waodu wi jenl' ivendi nyĕ.
7 Ntyânli gore waodu wi janjinl' ikanla si panlo,
Awolinl' ikui yaomĕ ikapa gw'isaon yanyawĕ;
Lembinlianliĕ, anluĕ inyambiĕ sodu.
8 Zaiân e jâgâ kĕ jenle mbia;
Nl'awanto wi Juda wi jenl' igeva,
G'oŋwanja w'ijĕkĕli sâ, Jehova.
9 Kânde awĕ Jehova, nle Igonligonloĕ go ntye yodu;
O re penda pa polo viaganlo nl'inyambiĕ sodu.
10 Anluĕ yi tânde Jehova, v̄ikanl' ibe;
E pige m̄ĕnlâ y'iyâmbui yĕ;
E be toliza wao avila g'ogâ w'arĕgâ.
11 Ozange wi re nyĕnyo pa gore oma w'orĕti,
Nli mbia gore agore gw'irĕm̄a.
12 Yenlanli mbia, agore, gore Jehova.
Kâ panli akev̄a gw'ijonginlia s'orundi wĕ.

OWEMBO 98.

Evanda.

YEMBANLI gore Jehova owemb' oŋwânla;
Kânde are denda p'isaon y'imamo;
Are keva pa nl'ogâ wĕ onlom̄iĕ,
Nl'ogâ wĕ w'orunda.
2 Jehova are mieza p'isunginli sĕ;
Are tuminlia p'orĕti wĕ gw'antyâ m'anlângâ.
3 Are jonginlia pe nkĕngâ yĕ nl'omiĕnlĕ wĕ

Gore nago yi Isreĕl.
Intyai si ntye sodu si re jenla pa
Isunginla s'Anyambiĕ yazyo.
4 Ronganli nl'igeva gore Jehova, ntye yodu,
Ṽoginlanli kâ jenlanli mbia ayemb' isuminlia,
5 Yembinlanli Jehova nli ntyambi;
Nli ǹtyambi, nl'inyoi ny'owembo.
6 Nl'orâmbâ nl'inyoi ny'orero.
Yembanli gore Jehova, Oga.
7 Ntyua yi ga wumbe, nl'ibunla sa yo;
Ntye nli mângi wi doanla go yo.
8 Intonda si ga wol' asyako;
Inomba si ga yembe ta nl'igeva,
G'ozyo wi Jehova;
9 Kânde e bia go jĕkĕlie ntye;
E be jĕkĕli' eliṽa nl'orĕti, nl'anlaga nl'ogore.

OWEMBO 99.

JEHOVA e panginla; anlaga wi ga rataṁinle;
Are tu go gare yi kĕrubim—
Ntye yi ga yagiayagie.
2 Jehova ar' ompolo go Zaiân,
Are gw'igonlo kĕ viaganlo nl'anlângâ modu.
3 Wi be mĕm' ini nyâ ivolo nl'ereria,
Kânde nyi r'orunda.
4 Ngulu y'oga kĕ yi tând' ijĕkĕlia;
O re doṽia p'orĕti;
O re denda p'ijĕkĕlia nl'ogore go Jekâb.
5 Vendianli Jehova Anyambiĕ yazyo,
Kâ savinlanli gw'iyarinlo ny'agolo mĕ,
Kânde ar' orunda.
6 Moses nli Erân gore ininise sĕ,
Samuel kĕ gore wao wi fwelia ini nyĕ;
W'aweli Jehova, kĕ jivira wao.
7 Agambi nla wao gw'inyĕngâ ny'evindi,
Kâ wao penjavenj' isombi' sĕ,
Nl'intyali s'avenliĕ wao.
8 Jehova Anyambiĕ yazyo, o yiviri wao;
O vegagi gore wao Anyambiĕ yi nyeza;
Ndo o gundinl' ijanji sao s'ibe.

9 Vendianli Jehova Anyambiĕ yazyo,
Kâ savinlanli go nombi yĕ y'orunda;
Kânde Jehova Anyambiĕ yazyo ar' orunda.

OWEMBO 100.

Owembo wi suminliâ.

RONGANLI gore Jehova, ntye yodu;
2 Yanjinlanli Jehova nli mbia,
Kâ bianli g'ozyo wĕ nl'ijembo.
3 Mianli inlĕ, Jehova nle Anyambiĕ,
Ayĕ vangi zuĕ, ndo azuĕ pang' ikui yazyomĕ;
Anlagi wĕ, nl'olemba w'orove wĕ.
4 Yinginlanli gw'aguge mĕ nl'akev̄a,
Gw'iŋanji sĕ nl'isuminlia.
Vanliĕ akev̄a, kâ savinlanli ini nyĕ.
5 Kânde Jehova ar' ombia,
Nkĕngâ yĕ yi r'egombe zodu;
Nl'omiĕnlĕ wĕ gw'imbamba nl'imbamba.

OWEMBO 101.

Evanda zi Devid.

M'BE jemba g'oŋwanja wi nkĕngâ nl'ijĕkĕlia,
M'be jembinlâ, Jehova.
2 M'be kelima go mpânlâ y'agore,
Egombe zĕ zi be biâ gore miĕ?
M'be kanganla nl'orĕm̃a w'ogore go nag' wam.
3 M'be dov̄ie ndaga mbe gw'antyâ mam,
Mi bike mângi wi janj' isapilia,
Si be kotanla nla miĕ.
4 Orĕm̃a w'arĕgâ ẇi ga lubue gore miĕ,
M'be mia om' âmbe.
5 Ayĕ o mâginl' oganganlo wĕ ntyâria,
Ayĕ be jilizo miĕ;
Ayĕ o r'ekali z'antyâ nl'odando w'orĕm̃a,
M'be sindinlĕ.
6 Antyâ mam mi ponle mângi w'omiĕnlĕ go ntye.
Kâ wao doanla nla miĕ.
Ayĕ o kanganla go mpânlâ y'agore,
E be janjinla miĕ.
7 Oma o janj' itemiza ge noka,

E be d*o*anla go nag' wam;
Ayĕ e be d*i*nga gw'antyâ mam.
8 M'be sunge jiliz' arĕgâ waodu wi ntye,
Kâ miĕ sulize mângi janj' ibe waodu,
Avila go nka' mpolo yi Jehova.

OWEMBO 102.

Ikambinli s'okugi jâgâ ajela;
Ayir' idagi sĕ gore Jehova.

YÂGÂ ikambinli sam, Jehova;
Kâ edingo zam bia gore wĕ.
2 Ay*u*mbunla miĕ ozyo wâ,
Go ntyugu yi njuke yam;
Voganli' oroi wâ gore miĕ;
Go ntyugu yi tonga miĕ, yivira miĕ nĕganĕga.
3 Intyugu sam s'asuli g'oṭutu;
Nli pi yam yi bam̃inla ga sisyakilia.
4 Orĕm̃i wam w'abolio ayoma g'am̃anli;
Kâ miĕ deṽanla ny'inyi sam.
5 G'oŋwanja w'inyoi ny'idagi sam,
Pi yam y'akot' ebandi zam.
6 Mi atoenli g'iruṽanli ny'iga.
Mi atoenli g'ekuru z'ewoga.
7 Mi abembi mi atoenli kĕ ga ntyâli,
Yi doanla ikika g'oŋwanjawanja.
8 Iloṽaloṽi yam wi syĕlia miĕ owenja warâ.
Nla wao wi bendinla miĕ,
Wi tañg' orango ṽâ miĕ.
9 Kânde mi anyenl' ombu ga sinya,
Awundakanl' ijângi sam nl'antyânli.
10 G'oŋwanja w'ibendi sâ nl'egunlu zâ.
Kânde o re tombinla pa miĕ awola miĕ ba.
11 Intyugu sam si re g'iviri nyi dava,
Miĕ kĕ mi ajom̃i g'am̃anli.
12 Ndo awĕ, Jehova, o doanl' egombe zodu;
Nl'ijonginli sâ gw'imbamba nl'imbamba.
13 O be kumanla, avoginle Zaiân,
Kânde egombe z'ipoginli sĕ,
Igwĕra ny'aretio, ny'abienli.
14 Kânde inyongo sâ si tând'ado ma yo,

Avoginle ntyĕnge ya yo.
15 Anlângà mi be tia ina nyi Jehova,
Nl'aga wi ntye waodu ivendi nyâ.
16 Kânde Jehova are noga pe Zaiân,
Are jenlo pa gw'ivendi nyĕ.
17 E be jâgâ ikambinla s'ikugi,
E pĕdia ikambinli sao.
18 Yinlâ yi be tĕndo go mbamba yi bia,
Nl'anlaga wi be pango wi be suminlie Jehova.
19 Kânde alâdinli avila go mbori yĕ y'orunda;
Jehova avonli go ntye avila g'orowa;
20 Go jâgâ idaga s'imbwedi,
Go purunla wao wi re gw'ijua;
21 Go takil' ina nyi Jehova go Zaiân,
Nl'isuminli sĕ go Jerusalĕm;
22 Go be datanl' anlaga ta,
Nl'anlângâ go janjinle Jehova.
23 Are jeliza pe ngulu yam go mpânlâ,
Are tunlia p'intyugu sam.
24 M'be bulia nlĕ, Anyambiĕ yam,
Awânga miĕ go gare y'intyugu sam;
Impuñi yâ yi re gw'imbamba nl'imbamba.
25 Gw'alonga o lovi ntye,
Nl'orowa kĕ nle ijanja s'agâ mâ.
26 Yinlâ yi be jila, ndo o be doanla;
Yodu kĕ yi be kavanga ngâi;
G'ibâra o be kalunlia yo, kâ yo kalua;
27 Ndo awĕ nle yĕ,
Nl'impuñi yâ yi be manla.
28 Awa w'inyongo sâ wi be dinga,
Nl'ilondi yao yi be dovio g'ozyo wâ.

OWEMBO 103.

Evanda zi Devid.

ZAVINLE Jehova, inlinli nyam;
Nl'orĕñi wam wodu wi ga zavinle ini nyĕ ny'orunda.
2 Zavinle Jehova, inlinli nyam;
Ko alevanl' ambi mĕ modu.
3 O nyeza ibe sa sodu;

Ayingo inkanli so sodu ;
4 O toliz' emĕnlo zo avila gw'ijiliza ;
Avonlio korowa yi nkĕngo nl'ipoginla ;
5 Joriag' orĕmi wo nli yona via ;
Ko erumbe zo mĕpa ga ngwanyonli.
6 Jehova e dend' omiĕnlĕ nl'ijĕkĕlia,
Gore waodu wi bangatio.
7 Amiezi Moses intyali sĕ ;
Nl'awa wi Isreĕl ijanji sĕ.
8 Jehova ar' iposinla nl'ikĕsi ;
E sile benda, are kĕ nkĕngo mpolo.
9 E be sĕmba egombe zodu ;
Nlo penjavenj' egumu zĕ pĕkĕpĕkĕ.
10 E dendinla zuĕ egoanli z'ifwemi sazyo,
Nlo fwinliza zuĕ egolanli z'ipavi sazyo.
11 Konde ga nt'ar' orowa idondua nli ntye,
Yenlo re mpendinli yi nkĕngo yĕ,
Gore wao wi tiĕ. [yo,
12 Ga nt'are go tongwa nli nkombe bo avila go kwa
Yenlo re yĕ soanjinla pa. zuĕ ipavi sazyo.
13 Ga ntĕ poginle rerĕ awanli yĕ,
Yenlo poginle Jehova wao wi tiĕ.
14 Konde ayĕ avoro mpanginli yazyo,
E jonginlia inlĕ, azuĕ iroi.
15 Oma, intyugu sĕ si re g'amanli ;
G'ilanga ny'orove, yenlo punjinlĕ.
16 Konde ompunga wi piaganla gore yĕ,
Ko avo ~~doanlĕ~~ ; awanlĕ
Nli mbori yĕ yi be miĕ nyĕnle.
17 Ndo nkĕngo yi Jehova yi r'egombe zodu go konlako,
Gore wao wi tiĕ ;
Nl'orĕti wĕ gore awanla w'awanla ;
18 Gore wao wi penjavenje njeki yĕ,
Nla gore wao wi jonginli' ampangi mĕ go denda
19 Jehova are dovia p'eki zĕ g'orowa. [mo.
Inlango nyĕ nyi panginl' ezom' edu.
20 Zavinlanli Jehova, anlue ivovi yĕ ;
Njolaga nli ngulu, ndendag' ivangi nyĕ,
Go poganlio inyoi ny'igambi nyĕ.

21 Zavinlanli Jehova, anlu' edu, imbĕli sĕ;
Inyongo sĕ dendage nlandinli yĕ.
22 Zavinlanli Jehova, ijanji sĕ sodu;
Gw'imbora sodu si panginlo ndĕ;
Zavinle Jehova, inlinli nyam.

OWEMBO 104.

ZAVINLE Jehova, inlinli nyam;
Jehova, Anyambiĕ yam, o r'ompolo mĕ,
O re bâra p'idubo nl'onjĕlĕnjĕlĕ.
2 O bâr' ozange ga ngâi;
Azyamb' orowa g'onlamba.
3 Nogag' inântye sĕ s'igonlo nl'anlingo,
Avange vindi ntyonle yĕ,
Nkĕndaga nl'ampava m'ompunga.
4 Pangag' ompunga ivâvi yĕ,
Ogonli w'ibam̃inla inyongo sĕ.
5 Alov̄i azanga mi ntye,
Kâ yo azy*u*giazyugia nyĕn̦le.
6 O vugi yo nl'orânga ga ngâi,
Anlingo m'agumanli gw'igonlo nyi nomba.
7 M'awangi avila go ntyĕmbâ yâ;
Avila gw'inyoi nyi njalitov̄i yâ m'anlĕgizi.
8 Mi pand' inomba, mi suminla gw'idĕdĕ;
Go mbora yi re wĕ dov̄ia pa go mo.
9 O re div̄inla pe nkumba, kâ m'av*i*aganla,
Kâ m'aw*i*nlia go jambinle ntye.
10 E tom̃' igerombenle gw'idĕdĕ,
Yi pova go garegare y'inomba.
11 Yi jânje nyami edu y'orove;
Iburu s'iga si tombe syove yao.
12 Inyânli s'orowa si doanla gw'igonlo nya yo,
Si kâgunl' inyoi avila gw'ampare.
13 Tĕvizag' inomba avila gw'inântye sĕ s'igonlo;
Ntye yi jora nl'ilonda y'ijanji sâ.
14 E pom̃iz' am̃anli gor' inyama;
Nli bĕ inya s'anlaga—
Go kâgunl' inya avila go ntye;
15 Nl'ivĕ nyi jenliz' orĕm̃a w'oma mbia,

Nl'agali mi jâmbunli ozyo wĕ,
Nl'inya si jâliz' orĕm̃a w'oma.
16 Rere yi Jehova y'ajori,
Ikum̃i yi Lĕbenân y'av̄ĕnlio ndĕ.
17 V̄âv̄â inyânli si nog' akundu,
Nyange—nag' wĕ nl'atanda.
18 Inomb' indondui gw'imbonli s'iga;
Ado nl'izyâmbunlo ny'iŋomba.
19 Avangi ogwĕli gw'egombe,
Nkombe y'avoro nkwenli yĕ.
20 O dov̄iĕ mpiri, kâ doanl' ogwĕra;
V̄â wo inyama s'iga sodu si syâta.
21 Awa wi njĕgâ wi kungunla go sazunla,
Awut' inyi sao gore Anyambiĕ.
22 Nkombe yi tângwa, si datanla ta,
Kâ so nanla bu gw'ibulungu yao.
23 Anlaga wi kâgwa go vilo yao;
Nla gw'ijanji sao koange nkolu.
24 Mbunlinli nde yi r'ijanji sâ, Jehova,
O re panga pa sodu nl'imia.
Ntye yi re ralie nl'agumbi mâ.
25 Yenlâ re ntyua mpolo yi penda g'ozambi edu,
V̄âv̄â re ya yi dandalanda; yi re ntango fâ,
Nyam' inyango nl'impolo.
26 V̄âv̄â kĕnd' amatanga,
Livaiathan, o vangi yo go syeva go yo.
27 Ya yinlâ yodu yi penginlâ,
Go pa wao ini sao gw'egombe.
28 O pa wao, kâ wao kenja;
O nungunl' ogâ wâ, kâ wao jora nli mbia.
29 O jumbunl' ozyo wâ, kâ wao syuge nyĕnga.
O bânginla wao oŋwei wao,
Kâ wao jua awinlia gw'irâi yao.
30 O tom̃' inlinli nyâ kâ wao pango;
O mĕpia kĕ ozyo wi ntye.
31 Ivenda nyi Jehova nyi be doanla pĕkĕpĕkĕ;
Jehova e be jenle mbia gw'ijanji sĕ.
32 E ponle ntye kâ yo syugiazyugia,
E bwat' inomba kâ otutu kâgwa.
33 M'be jembinle Jehova olingo wi re miĕ,

M'be jembinl' Anyambiĕ yam isuminlia ṽâ pare
miĕ bâ.
34 Ipikili sam gore yĕ si bĕ doanl' onligi;
M'be jenl' igeva gore Jehova.
35 Aṽe wi ga yilizo go ntye,
Nl'arĕgâ w'al*o*anla nyĕnle.
Zavinle Jehova, inlinli nyam.
Zuñinlianli Jehova.

OWEMBO 105.

VANLI Jehova akeṽa,
Welianli ini nyĕ,
Miezanl' anlaga ijanji sĕ sipolo.
2 Yembinlanli yĕ, yembinlanli yĕ ijembo;
Vikilianl' ijanji sĕ sodu simamo.
3 Zuminlianli ini nyĕ ny'orunda;
Irĕña yi mângi bute Jehova yi ga yenle mbia.
4 Wutanli Jehova, nli ngulu yĕ;
Wutanli ozyo wĕ pĕkĕpĕkĕ.
5 Yonginliaganli ijanji sĕ simamo,
Si re yĕ denda pa—
Lembi yĕ nl'ijĕkĕlia s'ogwanli wĕ;
6 Anluĕ awanla wi Ebraham nyongo yĕ;
Nl'awanla wi Jekâb, y'avinjio ndĕ.
7 Ayĕ nle Jehova Anyambiĕ yazyo,
Ijĕkĕli sĕ si re go ntye yodu.
8 Ajonginli njeki yĕ pĕkĕpĕkĕ,
Igamba ny'azombio ndĕ ṽâ ntâsen y'imbamba,
9 *Njeka* y'ayekio ndĕ nli Ebraham;
Nl'orango wĕ gore Aisak;
10 Aloanliza yo gore Jekâb ivanga,
Gore Isreĕl njeka y'egombe zodu.
11 Inlĕ, M'be pâ ntye yi Kenean,
Inliva ny'ijigi sanli.
12 Gw'avegagi wao anlag' awĕwâ;
Wakwĕ, nl'agĕnda go yo.
13 W'aganganlagi avila gw'inlângâ agĕnda gw'i-
ñlângâ;
Avila go mbuve agĕnda gor' anlag' awĕnle.
14 E j*i*vir' oma janjinla wao mbe;

Azĕmbi aga g'oŋwanji wao.
15 *Inlĕ*, Av̄*a*tanli mângi wi re miĕ sagia pa;
Kâ ay*a*njinlan' ivâgisi yami mbe,
16 Av̄eli kĕ njanla mpolo go ntye,
Amâgunli nkâgu y'inya sodu.
17 Arom̄iĕ onlom̄e go bosyo yao;
Josĕf agolio osyaka.
18 W'ayâgiz' agolo mĕ nkazya nli ntyogo,
Oku' wĕ w'agĕndi gw'imianga.
19 Koanga gw'av̄ienl' igambi nyĕ;
Igamba nyi Jehova ny'agĕnliziĕ.
20 Be tom̄' oga avurunlĕ—
Ovanginli w'anlângâ; arigiĕ diĕnga.
21 Alov̄iĕ ewonjo zi nag' wĕ,
Nl'ovanginli w'igambi nyĕ nyodu,
22 Go kore nlam̄i yĕ volo nli ntăndinli yĕ,
Nla go nĕnj' anlĕrâ wĕ imia.
23 Isreĕl kĕ av̄ienli go Ijipt;
Jekâb kĕ aloanl' ogĕnda go ntye yi Ham.
24 Be bunlizĕ mângi yĕ polo;
Ayâliza wao viaganlo nl'ilov̄alov̄i yao.
25 Be fwinlizĕ irĕm̄i yao go nimbe mângi yĕ,
Go janjinl' inyongo sĕ avonlo.
26 Arom̄i nyongo yĕ Moses,
Nli Erân y'avinjio ndĕ.
27 Kâ wao dov̄i' agamba mi lembi yĕ go gare yao,
Nl'isaon y'imamo go ntye yi Ham.
28 Arom̄i mpiri avanga yo mpiri,
Kâ w'av*a*v' agambi mĕ.
29 Agalunl' anlingo mao ntyinla,
Ayonle v̄ĕrĕ yao.
30 Ntye yao y'awunli nli rànge
Gw'inântye s'agi wao.
31 Nl'agambiĕ, nl'av̄ienli sintyinli,
Nl'imbinla kĕ go wogo yao yodu.
32 Anlâgizĕ wao siningo s'ado,
Ogonli wi bam̄inla go ntye yao.
33 Nl'awoliĕ kĕ igâli yao nl'imponde sao,
Amâgunle rere yi wogo yao.
34 Nl'agambiĕ, nl'av̄ienl' isakampazyo,

Nl'amândâ, mi pegaga nli ntango.
35 M'anyenli kĕ owângâ wodu go ntye yao,
Azuliz' ilonda y'intyagi sao.
36 Awoli kĕ injaliĕ sodu go ntye yao,
Ewonjo zi ngulu yao.
37 Agâgunliĕ wao nli sâlâwâlâ nli gold;
Pegaga kĕ omâ lĕli gw'imbuve sao.
38 Ijipt ayenli mbia gw'agâgwi wao,
Kânde iti' sao s'agoti wao.
39 Azyamb' evindi zi puga wao.
Nl'ogonli wi bam̃inl' ogwĕra.
40 W'av̄ambi, kĕ bieze kombasyanli;
Ayoria wao nl'inya s'orowa.
41 Anlungunl' ido, agâgw' anlingo;
M'avovi gw'imbora sakaka, olâvi.
42 Kânde ayonginl' igambi nyĕ ny'orunda,
Gore Ebraham nyongo yĕ.
43 Nl'agâgunliĕ mângi yĕ nl'igeva,
Mângi y'avinjio ndĕ nli mboginla.
44 Ava wao intye s'anlângâ,
Kâ wao jig' ijanja s'anlaga.
45 Inlĕ, wi ga v̄andaminl' intyale sĕ,
Avig' ampangi mĕ.
Zuminlianli Jehova.

OWEMBO 106.

ZUMINLIANLI Jehova!
Vanli Jehova akev̄a, kânde ar' ombia;
Kânde nkĕngâ yĕ yi doanla go kânlakâ.
2 Mande o re kâ takilia ijanj' ipolo si Jehova?
Mande o re kâ miez' isuminli sĕ sodu?
3 Ozavinlo gore wao wi penjavenj' ijĕkĕlia,
Nl'ayĕ o dend' ogore egombe zodu.
4 Yonginlia miĕ, Jehova, nl'ikanla s'anlagi wâ,
V̄ia gore miĕ nl'isunginli sâ;
5 Kâ miĕ jenle mbia yi mângi wi pinjo ndâ,
Ayenl' igeva gw'ikeva s'inlângâ nyâ,
Kâ miĕ suminliâ nl'ijigi sa.
6 Azu' av̄emi nl'ireri sazyo;
Azu' alend' ibe, azu' azapili.

7 Ireri sazyo wi k*o*tiz' ijanji sâ s'imamo go Ijipt,
Wi j*o*nginlia ibunla si nkĕngâ yâ,
W'ava͂vi kĕ go mbenle, go mbenle mbânde.
8 Ndo azunginli wao, gw'inyanga ny'ini nyĕ,
Go mieze ngulu yĕ.
9 Azĕmbi mbenle mbânde, kâ yo kam͂inla,
Be kĕndiĕ wao g'orânga, ga ntye yakaka.
10 Azunginli wao avila g'ogâ w'omâ v͂iki wao,
Alandunla wao avila g'ogâ w'olov͂alov͂i.
11 Nl'anlingo m'avug' ilov͂alov͂i yao;
T*i*ganl' oma, vanganl' om͂âri.
12 Nl'ayiviri wao agambi mĕ,
Ayemb' isuminli sĕ.
13 W'anlĕgizi dev͂anl' ijanji sĕ,
Wi p*e*nginle mondâ yĕ.
14 Ndo w'arânginla g'orove,
Alemb' Anyambiĕ go ntye.
15 Nl'avenliĕ wao mbelinli yao,
Ndo arom͂i egânga gw'anlinli mao.
16 Nl'ayenli wao Moses ŋandi g'olako,
Nli Erân y'oyâmbui wi Jehova.
17 Ntye y'awokwi am͂ĕnle Dethan,
Avuge nkândâ y'Abairam.
18 Ogonli w'anyenli nkândâ yao,
Ibam͂inla s'azuliz' arĕgâ.
19 Nl'avangi wao oŋwâ nyare go Horĕb,
Azavinl' oganla wi njiraga.
20 Yenlâ agalunli wao ivendi nyao
Gw'egâlanli zi nyare yi ny'am͂anli.
21 W'alev͂anli Anyambiĕ y'Ozunge wao,
Y'alendi isaon impolo go Ijipt;
22 Ijanja s'imamo go ntye yi Ham;
Nl'isaon y'ereria go mbenle mbânde.
23 Yenlâ awuliĕ inlĕ, e be jiliza wao;
Azye Moses y'avinjio ndĕ,
Kumanla go mpânlâ g'ozyo wĕ,
Go fwinliz' egunlu zĕ, kâ ay*i*liza wao.
24 W'avĕdi ntye mbia,
Wi j*i*vir' igambi nyĕ.
25 Ndo w'alagalagi gw'inago sao s'akuku,

Kâ w'ayâginlo inyoi nyi Jehova.
26 Yenlâ arombinliĕ ogâ wĕ gore wao,
Go jiliza wao g'orove.
27 Go jiliz' awanli wao kĕ gw'anlângâ,
Avazanganla wao gw'intye.
28 W'ayĕrui g'ozamba wi Beal Piâr,
Anye ntyago yi bende.
29 Yenlâ av̄endi wao yĕ nl'ijanji sao ibe,
Nl'evunga z'avuzwi gore wao.
30 Be kumanla Finias alend' ijĕkĕlia,
Nl'azimbio evunga.
31 Nl'arangio yo gore yĕ v̄â orĕti,
Gw'imbamba nl'imbamba s'egombe zodu.
32 W'av̄endiĕ kĕ gw'anlingo mi mbĕlĕkĕ,
Yenlâ aroenli mbe gore Moses gw'inyangi nyao.
33 Kânde w'azyâkâli orĕm̃i wĕ,
Kĕ fwem̃a nl'agambi m'inlumbu yĕ.
34 Wi jiliz' anlângâ,
M'azombio wao nle Jehova.
35 Ndo w'aganganli nl'anlângâ,
Anlĕng' injanjinli sao.
36 Kâ wao savinl' ikanli sao,
Nl'aroenli so mondo gore wao.
37 W'ayiragi kĕ awanli ao anlom̃e,
Nl'awanli ao awanto gor' inyambe.
38 W'avovizi kĕ ntyinla mpângâ fâ,
Ntyinla y'awanli ao anlom̃e nl'awanto,
Y'ayirio wao gw'ikanla si Kenean;
Nli ntye y'av̄ev̄i nli ntyinla.
39 Nl'av̄ev̄i wao nl'ijanji saomĕ,
Nl'alĕngĕli wao nli v̄ov̄e nl'avonlo maomĕ.
40 Yenlâ av̄am̃inli egunlu zi Jehova gore mângiĕ,
Kĕ bik' ijigi sĕ.
41 Nl'avenliĕ wao go ngulu y'anlângâ,
Kâ wao panginlo nle mângi w'av̄iki wao.
42 Ilov̄alov̄i yao kĕ y'av̄angati wao,
Nl'agevio wao g'ogâ wao.
43 Arolizi wao nyângâ sinyenge,
Ndo w'avav̄iĕ nl'imondâ sao,
Nl'azyonlio wao nl'ibe sao.

44 Nl'ayenliĕ ijeli sao,
Gw'ayâgio yĕ edingo zao.
45 Ayonginli njeki yĕ g'oŋwanji wao,
Nl'ayenliĕ ekĕv̄a ga nt'ar' ibunla si nkĕngâ yĕ.
46 Avangi wao go poginlo,
Nle mângi w'agoti wao imbwedi.
47 Zunginla zuĕ, Jehova, Anyambiĕ yazyo,
Kâ datiza zuĕ avila gor' anlângâ,
Go savinl' ini nyâ ny'orunda,
Ayenl' igeva gw'isuminli sâ.
48 Ozavinlo gore Jehova Anyambiĕ yi Isreĕl;
Avila gw'egombe zodu agĕnda go kânlakâ;
Nl'anlaga wi ga wulie nlĕ, Amĕn.
Zuminlianli Jehova.

OWEMBO 107.

VANLI Jehova akev̄a, kânde ar' ombia;
Kânde nkĕngâ yĕ yi doanla go kânlakâ.
2 *Yenlâ* bulie mângi w'alandunlio nle Jehova,
Wi re yĕ dandunla pa avila g'ogâ w'ilov̄alov̄i;
3 Alatiza wao avila gw'intye,
Avila go tângwa nli nkombe, nl'avila go kwa yo,
Avila go nkâmi, nl'avila g'olomba.
4 W'arĕlarĕli g'orove go mpânlâ y'iga,
Wi dĕnge nkala yi doanla.
5 Njanla—esyove—
Irĕm̄i yao y'agwenli sike go gare.
6 Nl'arongi wao gore Jehova go njuke yao,
Kĕ toliza wao avila gw'ijeli sao.
7 Nl'agĕndiĕ wao go mpânlâ y'agore,
Go kĕnda go nkala yi doanla.
8 Anlaga wi ga zuminlie Jehova v̄â nkĕngâ yĕ;
Nla gw'ijanji sĕ simamo gor' awa w'anlaga.
9 Kânde e jori' orĕm̄a w'esyove,
Ayonli' orĕm̄a wi njanla nl'ambia.
10 Wao wi doanla go mpiri nla gw'iviri ny'ijua,
Koro pa nl'azyingo nl'imianga;
11 Kânde w'avav' agamba m'Anyambiĕ,
Avĕdia orevunlo w'Igonligonloĕ;
12 Yenlâ azyonliĕ irĕm̄i ao nl'ijanja;

W'azyonlio go ntye, pegag' omâ nungunla.
13 Nl'arongi wao gore Jehova go njuke,
Kĕ toliza wao avila gw'ijeli sao.
14 Agâgunli wao avila go mpiri nl'iviri ny'ijua;
Arav' igulu yao.
15 Anlaga wi ga zuminlie Jehova r̃â nkĕngâ yĕ,
Nla gw'ijanji sĕ simamo gore awa w'anlaga!
16 Kânde are mâgunla p'aguge mi nyĕnliĕ,
Arenl' ibo s'imianga.
17 Dâsyu g'oŋwanja w'ipavi sao,
Nl'isapili sao wi syayeliz' ikui yaomĕ.
18 Irĕm̃i yao yi bik' ezeny' edu,
Kâ wao syusya gw'aguge nı'jua.
19 Nl'arongi wao gore Jehova go njuke yao,
Kĕ toliza wao avila gw'ijeli sao.
20 Arom̃' agambi mĕ ayinga wao,
Kĕ toliza wao avila gw'ijilizo sao.
21 Anlaga wi ga zuminlie Jehova r̃â nkĕngâ yĕ,
Nla gw'ijanji sĕ s'imamo gore awa w'anlaga.
22 Kâ wao jir' intyago s'akeva,
Arakil' ijanji sĕ nl'ageva.
23 Wao wi suminla go ntyua nl'am̃atanga,
Ayanj' evilo go mbenle mpolo;
24 Wao wi jenl' ijanja si Jehova;
Nl'isaon yĕ y'imamo g'orânga.
25 Agambiĕ, avand' ompunga w'ogula,
Wi tombinl' ikeva ya yo.
26 Wi panda g'orowa, wi suminla g'orânga;
Irĕm̃i yao yi janginla nli njuke.
27 Wi tatam̃inla arimbiarimbia ga eyânga
Nl'imi sao sodu si pera.
28 Kâ wao tonga gore Jehova go njuke yao,
Kĕ kâgunlia wao avila gw'ijeli sao.
29 E kalunl' ogula odĕmbe,
Kâ ikeva ya wo pânla.
30 Wi jenle mbia, kânde wi re kendekende.
Kĕ kĕndia wao gw'ikwĕta nyi belo wao.
31 Anlaga wi ga zuminlie Jehova r̃â nkĕngâ yĕ,
Nla gw'ijanji sĕ s'imamo gore awa w'anlaga.
32 Wi ga vendiĕ go nkândâ y'anlaga,

Azuminliĕ go ŋando y'anlĕrâ.
33 E kalunl' ilâvi orove,
Nl'imbenle si pova, ntye yakaka;
34 Ntye y'ilonda iwoga;
G'oŋwanja w'ibe si mângi doanla go yo.
35 E kalunl' orove iwâlâ,
Nli ntye yakaka imbenle si pova.
36 E doanlize mângi wi njaula ṽâṽâ,
Kâ wao doṽie nkala yi doanla.
37 W'anlog' impindi, aṽĕnl' intyaga s'igâli,
Kâ wao pang' ilonda bunla.
38 Nl'azavinliĕ wao, kâ wao bunla polo,
Kâ agângize vuginli yao.
39 W'aṽâ kângi azyonlio,
Nl'ibangatio, nli njuke, nl'ekĕva.
40 Ayir' ipĕdio gore aga;
Avanga wao jakilia g'orove mpânlâ fâ.
41 Are pandinla p'ikugi avila go njuke,
Aloṽia wao s'imbuve g'olemba.
42 Agore wi ponla ayenle mbia,
Nl'ibe sodu si be doanla dâ.
43 Mande re nl'inia, avenjavenj' isaon yinlâ,
Agotize nkĕngâ yi Jehova?

OWEMBO 108.

Evanda—Owembo wi Devid.

O RĔM̃I wam w'adoanlizo, Anyambiĕ;
M'be jemba azuminlia nl'olubo wam.
2 Yagim̃a, ntyambi nli ŋâmbi;
Miĕmĕ m'be jagim̃a ayenjinla.
3 M'be suminliâ, Jehova, go gare y'anlaga;
M'be jembinlâ go gare y'anlângâ.
4 Kânde nkĕngâ yâ y'apendi koanga g'orowa,
Nl'orĕti wâ koanga go vindi.
5 Vendio, Anyambiĕ, viaganlo nl'orowa;
Nl'idubo sâ viaganlo nli ntye yodu.
6 Go tolize mângi wi tândo ndâ,
Zunginla nl'ogâ wâ onlom̃iĕ, kâ jivira miĕ.
7 Anyambiĕ are kamba pa g'orundi wĕ;
M'be jenl' igeva; kâ miĕ kere Syikĕm;

M'be kĕnliz' odĕdĕ wi Sukâth.
8 Giliad yi re nla miĕ, Manasa iyam;
Ifream nle ngulu y'ewonjo zam;
O pang' ampagi mam nle Juda;
9 Moab nle ntyĕnge yi syâvunla miĕ;
M'be punginle Idâm ntyozyo yam;
M'be boginle Filistia.
10 Mande be kĕndia miĕ go nkala njâle?
O gĕndi miĕ go Idâm mande?
11 Aranga wĕ, Anyambiĕ, y'av̄iki zuĕ?
O be kĕnda kĕ nl'imbĕli sazyo?
12 Nlungunla zuĕ go njuke,
Kânde isunginla s'anlaga si r'isyâlâ fâ.
13 Nl'Anyambiĕ azuĕ be dend' evĕmba;
Ayĕ kĕ e be jar' ilov̄alov̄i yazyo.

OWEMBO 109.

Gore Nyembi mpolo—Evanda zi Devid.

ALOANLA dâ, Anyambiĕ y'isuminli sam,
2 Kânde ogwanla w'ibe nl'ogwanla w'itemiza,
W'anlungunli mo gore miĕ;
Wi re kamba pa miĕ nl'onlĕm̃e wa sinoka.
3 Wi re kombinla pa miĕ nl'agamba m'ibika,
Anlua nla miĕ ntinla fâ.
4 Gw'itândi sam wi dov̄alov̄a nla miĕ,
Ndo mi p'oku' wam gw'ikambinla.
5 Ndo w'afwinlizi miĕ mbe v̄â mbia,
Nl'ibika gw'itânda.
6 Lov̄ia om' âmbe gore yĕ,
Kâ Setan kumanla g'ogâ wĕ onlom̃iĕ.
7 Jâgâ ajĕkĕlio, e ga loanl' ogara,
Kâ ikambinli sĕ doanla sifwema.
8 Intyugu sĕ si ga loanle syakwĕ,
Om' âŋwĕnle e ga wâng' evilo zĕ.
9 Awanli wĕ wi ga loanle rerĕ fâ,
Nl'oŋwant' wĕ origo.
10 Awanli wĕ wi ga wolanganle mbolanganlaga,
Anlĕgiraga avila go wogi yao.
11 Om' âre yĕ nuanla pa e ga gotinlĕ ezâm' edu zi re nla yĕ,

Kâ agĕnda kwĕr' ijanji sĕ.
12 Aloanl' omâ dendinlĕ nkĕngâ;
Ge poginl' awanli wĕ wi rerĕ fâ.
13 Mângi yĕ wi songĕ wi ga yilizo,
Nli mbamba yi songa, ani mao mi ga zyazyo.
14 Ibe sa reri sĕ si ga yonginlio nle Jehova,
Nl'ifwĕma si ngi yĕ s'azyazyo.
15 Si ga loanle g'ozyo wi Jehova pĕkĕpĕkĕ,
Nl'ijonginli sao si ga yilizo avila go ntye.
16 Kânde e jonginlia go tuminlie nkĕngâ,
Ndo agâmbizi okugi nl'elĕnge,
Go jonl' oma w'orĕm̃a w'ekĕṽa.
17 Arândi ozavo, kâ wo bia gore yĕ;
E tând' ozavinlo, kâ wo syanjinla gore yĕ.
18 Aṽâri ozavo ga ngâi,
Kâ wo jinginla go gare yĕ g'anlingo,
Nla go pi yĕ g'agali.
19 Wi ga loanle gore yĕ ga ngâi yi bâro ndĕ,
Nla g'otumba wi dirio ndĕ pĕkĕpĕkĕ.
20 Sinlâ nl'ipa s'iloṽaloṽi yam avila gore Jehova,
Nla wao wi kamb' orĕm̃i wam mbe.
21 Ndo awĕ, Jehova, Anyambiĕ, lendinla miĕ,
Gw'inyanga ny'ini nyâ;
Ṽâ re nkĕngâ yâ mbia, roliza miĕ.
22 Kânde miĕ nl'okugi nl'elĕnge,
Nl'orĕm̃i wam wi bânjanla go gare yam.
23 Mi aperi g'iviri nyi dava,
Mi pĕva g'osakampazyo.
24 Ampuvi mam m'adĕli nli sindinla njanla,
Nl'ozyonli wam w'asozui g'oŋwanja w'agali.
25 Mi avĕdio nle wao,
W'avonli miĕ, awizawize wonjo yao.
26 Nlungunla miĕ, Anyambiĕ yam,
Zunginla miĕ egâlanli zi nkĕngâ yâ.
27 Kâ wao mia inlĕ, winlâ nl'ogâ wâ,
Awĕ, Jehova, awĕ lendi yo.
28 Wi be sava, ndo o be savinla;
Wi re kumanla pa, ndo wi be jenle ntyânli;
Ndo nyongo yâ e be jenle mbia.
29 Iloṽaloṽi yam yi be bârio nle ntyânli,

Wi be noanle ntyĕmbâ yaomĕ.
30 M'be pe Jehova akev̄' amenge nl'ogwanli wam.
M'be suminliĕ go gare yi nkândâ.
31 Kânde e be kumanla g'ogâ onlom̄iĕ w'okugi,
Go sunginlĕ avila gor' iyĕkĕli y'inlinli nyĕ.

OWEMBO 110.

Evanda zi Devid.

YENLÂ bulie Jehova awulinlie Reri yam,
Loanla g'ogâ wam onlom̄iĕ,
Kao mi adov̄ia ilov̄alov̄i yâ
Iyarinlo ny'agolo mâ.
2 Jehova e be tom̄e nkâgu yi ngulu yâ avila go Zaiân.
Vanginla go garegare y'ilov̄alov̄i yâ.
3 Mângi yâ wi be jivira go ntyugu yi ngulu yâ,
Gw'eranga z'orunda, avila gw'iwum̄u ny'ibanga.
O re nl'ompĕmbe w'erumbe zâ.
4 Jehova are tanga p'orango, e be k*a*lunlia;
Awĕ prist egombe zodu, nli ntyale yi Mĕlkizedĕk.
5 Jehova g'ogâ wâ onlom̄iĕ,
E be bol' aga go ntyugu y'egunlu zĕ.
6 E be jĕkĕlia go gare y'anlângâ,
E be jonlia mo nli bende.
Are bola pe wonjo gw'inlângâ ivolo.
7 E be jânga g'oŋwâlâvi go mpànlâ,
Sambo e be tombinl' ewonjo.

OWEMBO 111.

ZUMINLIANLI Jehova.
M'be suminlie Jehova nl'orĕm̄i wam wodu,
Go ŋando y'agore, nla g'olatanlo.
2 Ijanja si Jehova si re sipolo,
Butago nle waodu wi tânda so.
3 Ijanji sĕ si re nl'isuminlia nl'idubo;
Nl'orĕti wĕ wi doanla egombe zodu.
4 Are panga p'ijonginlia gw'ijanji sĕ ipolo;
Jehova ar' ipoginla nl'ekĕv̄a.
5 Are pa p'inya gore mângi wi tiĕ;
E be jonginlie njeki yĕ pĕkĕpĕkĕ.

6 Are tuminlia p'anlagi wĕ ngulu y'ijanji sĕ,
Go jigiza wao anlângâ.
7 Ijanja s'agâ mĕ si re giligili nl'ijĕkĕlia;
Ampangi mĕ modu mi re rĕti.
8 Mi doanla go kânlakâ,
Pango pa nl'ogiligili nl'orĕti.
9 Aromi olandunlo gore anlagi wĕ;
Are dovia pe njeki yĕ go kânlakâ;
Ini nyĕ nle orunda nl'ereria.
10 Ipakilia s'imia so nle itia si Jehova,
Ikotiz' ibia si re gore waodu wi denda yo,
Isuminli sĕ si doanla go kânlakâ.

OWEMBO 112.

ZUMINLIANLI Jehova.
Ozavinlo gore omâ tie Jehova,
Arând' isombi sĕ polo.
2 Awanli wĕ wi be doanla nli ngulu go ntye;
Mbuve y'agore yi be savinlo.
3 Ntambe nl'igumba nyi re go nag' wĕ;
Nl'orĕti wĕ wi doanla egombe zodu.
4 Ozange wi tângwa go mpiri gor' agore.
Ar' ipoginla, nli nkĕngâ, nl'ogore.
5 Om' âmbia e poginla, kĕ pe ntyâmbâ;
E be doanliz' agambi mĕ nl'ijĕkĕlia;
6 Kânde e be syugiazyugia gw'egombe zodu;
Ijonginlia s'ogore si re go kânlakâ.
7 E be tie ntyango mbe;
Orĕmi wĕ w'adoanlizo, mbekeliage Jehova.
8 Orĕmi wĕ w'ajâlio; e be tia,
Kao ajenl' ilovalovi yĕ *nl'igeva.*
9 Are pazanganla pa, alavie lĕnge;
Orĕti wĕ wi doanla pĕkĕpĕkĕ.
Mengo ye y'atombinlo nl'idubo.
10 Orĕgâ e be jenla, avenda;
E be kĕgĕr' anâ mĕ ayanginlia;
Ibela s'arĕgâ si be pera.

OWEMBO 113.

ZUMINLIANLI Jehova.
Zuminlianli, anlu' inyongo si Jehova,

Zuminlianli ina nyi Jehova.
2 Ina nyi Jehova nyi ga zavinlo,
Avila ṽěnlâ agěnda go kánlaká.
3 Avila go tângwa nli nkombe, agěnda go kwa yo,
Ina nyi Jehova nyi ga zuminlio.
4 Jehova are gw'igonlo ny'anlângâ modu,
Nl'idubo sě gw'igonlo ny'orowa.
5 Mande o re ga Jehova, Anyambiě yazyo?
Yi doanla gw'igonlo,
6 O syonl' oku' wěmě go jenla
G'orowa nla go ntye?
7 E be nángunli' okugi avila gw'irâi,
Arombinla elěnge avila gw'iyela;
8 Kě doṽiě nli nlam̃e volo,
Nli nlam̃e volo y'anlagi wě.
9 E doṽi' oŋwanto wi nkeli go nago—
Ngwe y'awanla yi jenle mbia.
Zuminlianli Jehova.

OWEMBO 114.

GW'AGÂGWI Isreël avila go Ijipt,—
Nago yi Jekâb avila gore anlaga wi nkambinli njâle,
2 Juda aroenli orundi wě,
Isreël ipanginli sě.
3 Ntyua y'ayenli, kâ yo fanga;
Jârdan y'aṽinli nli nyuma.
4 Inomba s'alogwi g'adâmbě anlom̃e,
Nl'inomb' inyango g'awadâmbě.
5 Ande z'awangizâ, mbenle?
Jârdan, ande z'aṽinlizâ nli nyuma?
6 Inomba, anlu' alogwi g'adâmbě anlom̃e sě?
Nli yenomba g'awadâmbě?
7 Ntye, ratam̃inl' avila g'ozyo wi Jehova;
Avila g'ozyo w'Anyambiě yi Jekâb;
8 Y'agalunli' ido iwâlâ ny'anlingo,
Ado ayâle gw'imbenle s'anlingo.

OWEMBO 115.

ARANGA gore zuĕ, Jehova, aranga gore zuĕ,
Ndo v'ini nyâ olubo,
G'oŋwanja wi nkĕngâ yâ nl'orĕti wâ.
2 Ezande zi buli' anlângâ *inlĕ*,
Anyambiĕ yao are gwe?
3 Ndo Anyambiĕ yazyo are g'orowa,
Are denda p'osao edu wi tândo ndĕ.
4 Ikanli sao si sálâwâlâ nli gold;
Ijanja s'agâ m'anlaga.
5 Si re nl'agwanla—ndo si k*a*mba;
Si re nl'antyâ—ndo si j*e*nla;
6 Si re nl'aroi—ndo si j*â*gâ;
Si re nl'impombo—ndo si n*u*nla;
7 Si re nl'agâ—ndo si k*o*ta;
Si re nl'agolo—ndo si k*ĕ*nda;
So kĕ si d*a*ga nl'ingongi yao.
8 Mângi wi panga so wi re ga so;
Om' edu o bekelia so.
9 Ṽekelie Jehova, Isreĕl;
Ayĕ nle onlungunlo wao nli nguṽi yao.
10 Nago yi Erân, ṽekelianli Jehova:
Ayĕ nle onlungunlo wao nli nguṽi yao.
11 Anlue yi tie Jehova, ṽekelianli Jehova;
Ayĕ nle onlungunlo wao, nli nguṽi yao.
12 Jehova ayonginli zuĕ, e be savinla zuĕ,
E be savinle nago yi Isreĕl;
E be savinle nago yi Erân.
13 E be savinle mângi wi tie Jehova,
Awango nl'avolo.
14 Jehova e be bunliza nluĕ mbunlizaga,
Anluĕ nl'awanli wanli
15 Anlu' asavinlo nle Jehova;
Y'avangi orowa nli ntye.
16 Orowa nle orowa wi Jehova;
Ndo ntye, apenli yo awa w'anlaga.
17 Bende yi s*u*minlie Jehova;
Nlâ wao wi suminla g'odâ.
18 Ndo azuĕ be suminlie Jehova,

Avila ṽĕnlâ agĕnda gó kânlakâ.
Zuminlianli Jehova.

OWEMBO 116.

MI tânda, kânde Jehova e jâgâ
Inyoi nyam, nli ikambinli sam.
2 Kânde are poganlio p'oroi wĕ gore miĕ,
Sambo m'be kambinlĕ gw'intyugu sam *sodu.*
3 Imondo s'ijua s'agombinli miĕ;
Nli nkazya y'ilombo y'alĕngi miĕ;
Mi alĕngi njuke nl'ekĕṽa.
4 Nl'aṽeli miĕ ina nyi Jehova,
Kâkâlâ, Jehova, roliz' inlinli nyam.
5 Jehova ar' ipoginla, nl'orĕti ;
Anyambiĕ yazyo kĕ are nkĕngâ.
6 Jehova e penjavenj' iteñu ;
Mi ayeli, kĕ sunginla miĕ.
7 Ṽinlia gw'ijâwi sâ, inlinli nyam;
Kânde Jehova are dendinlâ pe mbia.
8 Kânde oñ' atoliz' inlinli nyam avila gw'ijua,
Antyâ mam avila gw'antyânli,
Nl'intyozyo sam avila gw'iposwa.
9 M'be kanganla g'ozyo wi Jehova,
Go ntye yi mângi w'eñĕnlâ.
10 Mi ayiviri kânde mi agambi;
Mi aṽangatio polo.
11 Mi awuli nl'iti sam *inlè,*
Anlaga waodu inoki.
12 Ezande zi be fwinliza miĕ Jehova,
Gw'ambi mĕ modu gore miĕ?
13 M'be tombinl' ingongo ny'isunginla,
Aṽel' ina nyi Jehova.
14 M'be p'impanganlo yam gore Jehova,
Gw'azyo m'anlagi wĕ waodu.
15 Njonli mpolo gw'antyâ mi Jehova
Nle ijua si mângi tândo ndĕ.
16 E, Jehova! kânde miĕ nyongo yâ;
Miĕ nyongo yâ—oŋwanla wi nyongo yâ nyanto,
O re purunla pa igoro yam.
17 M'be jirinlâ ntyago y'akeṽa,

Av̄elia ina nyi Jehova.
18 M'be p'impanganlo yam gore Jehova,
Gw'azyo m'anlagi wĕ waodu;
19 Gw'iŋanja si nago yi Jehova,
Go gare yâ, Jeruselĕm. Zuminlianli Jehova.

OWEMBO 117.

ZUMINLIANLI Jehova, anlângâ modu,
Lubanli yĕ, anlaga waodu.
2 Kânde nkĕngâ yĕ yi re mpolo gore zuĕ,
Nl'orĕti wi Jehova wi re go kânlakâ.
Zuminlianli Jehova.

OWEMBO 118.

VANLI Jehova akev̄a, kânde ar' ombia;
Kânde nkĕngâ yĕ *yi re* go kânlakâ.
2 Isreĕl e ga wulie inlĕ,
Nkĕngâ yĕ yi re go kânlakâ.
3 Nago yi Erân yi ga wulie inlĕ,
Nkĕngâ yĕ yi re go kânlakâ.
4 Mângi wi tie Jehova wi ga wulie inlĕ,
Nkĕngâ yĕ yi re go kânlakâ.
5 Mi av̄eli Jehova gw'ijela;
Jehova ayiviri miĕ go mbora mpolo.
6 Jehova are g'ozambi wam, m'be t*ia*;
Anlaga wi be dendinla miĕ ande?
7 Jehova are g'ozambi wam,
Go gare yi mângi wi nungunla miĕ;
M'be ponla wao wi numba miĕ.
8 Re mbia go jivire Jehova,
Viaganlo nl'ibekelia s'anlaga.
9 Re mbia go jivire Jehova,
Viaganlo nl'ibekelia s'aga.
10 Anlângâ modu m'akombinli miĕ,
M'be jiliza wao gw'ina nyi Jehova.
11 W'akombinli miĕ, nkombinlaga;
M'be jiliza wao gw'ina nyi Jehova.
12 W'akombinli miĕ ga sinyoĕ;
W'animio ga ogonli w'arĕnde,
M'be jiliza wao gw'ina nyi Jehova.
13 Om̄' apindia miĕ pindiaga, go posyunla miĕ;

Ndo Jehova anungunli mië.
14 Jehova nle ngulu yam nl'evandi zam,
Atoenli k'isunginli sam.
15 Inyoi ny'igeva nl'isunginla
Nyi re gw'ikanja y'agore;
Ogâ nloñiië wi Jehova w'apangi ngulu.
16 Ogâ nloñiië wi Jehova w'atombinlo;
Ogâ nloñiië wi Jehova w'apangi ngulu.
17 M'be j*u*a, ndo m'be doanla bâ,
Arakilia ijanja si Jehova.
18 Jehova are tevunla pa mië tevunlaga;
Ndo e pa tiga mië go jua.
19 Nungunlanli mië aguge m'ogore;
M'be jinginla go mo, ava Jehova akev̄a.
20 Iguge nyi Jehova nyinlâ,
Agore wi be jinginla go nyo.
21 M'be pâ akev̄a kânde oñi' ajiviri mië,
Oñi' atoenli k'isunginli sam.
22 Ido ny'av̄ikio nl'inlogisi,
Ny'atoenli gw'ewonjo zi ntulungu.
23 Sinlâ ijanja si Jehova,
Si re simamo kë gw'antyâ mazyo.
24 Yinlâ nle ntyugu y'avangio nle Jehova;
Azuë ga yenl' igeva nli mbia go yo.
25 Zunginla, Jehova, kâkâlâ,
Kâkâlâ, Jehova, vang' ombiambië.
26 Ozavinlo gore omâ bia gw'ina nyi Jehova,
Azuë savinla nluë avila go nago yi Jehova.
27 Anyambië nle Jehova, are pa p'azuë ozange;
Gorinlanli eza zi ntyago nl'igulu,
Koanga gw'imengo si âltër.
28 Anyambië yam, m'be suminliâ;
Anyambië yam, m'be pendiâ.
29 Vanli Jehova akev̄a, kânde ar' ombia;
Kânde nkëngâ yë yi re go kânlakâ.

OWEMBO 119.

ALEPH.

OZAVINLO gore agore go mpânlâ,
Wi kanganla gw'ivanga nyi Jehova.

2 Ozavinlo gore wao wi penjavenj' inĕnji sĕ,
Awutĕ nl'orĕm̃a wodu.
3 Wao kĕ wi d*e*nd' ibe,
Ndo wi kanganla gw'impânlâ sĕ.
4 O re sombia p'intyale sâ,
Go pĕnjavenjo mbiambiĕ.
5 Tâtâ impânlâ sam s'adoanlizo,
Go penjavenj' ampangi mâ;
6 Gavânlâ mi ay*e*nle ntyânli;
Ja mi abandam̃inl' isombi sâ sodu.
7 M'be pâ akev̄a nl'orĕm̃a w'ogore,
Go be nĕnga miĕ ijĕkĕli sâ s'ogore.
8 M'be penjavenj' ampangi mâ;
Aw*a*la miĕ fa.

BETH.

9 Oŋwango kâ mĕpie nkĕndinli yĕ sĕ?
Nli bandam̃inla yo egâlanli z'igambi nyâ.
10 Mi abutiâ nl'orĕm̃i wam wodu,
Ay*i*vira miĕ jĕru' avila gw'isombi sâ.
11 Mi ajumbunl' igambi nyâ g'orĕm̃i wam,
Inlĕ, mi av̄*e*ma nla wĕ.
12 Ozavinlo gore wĕ, Jehova;
Nlĕnja miĕ ampangi mâ.
13 Mi are takilia pa nl'inlumbu yam
Ijĕkĕlia sodu s'ogwanli wâ.
14 Mi jenle mbia go mpânlâ y'inĕnji sâ,
Egâlanli z'igumba nyodu.
15 M'be pikil' intyale sâ,
Avandam̃inl' impânlâ sâ.
16 M'be jenl' igeva gw'ampangi mâ,
Mi al*e*v̄anl' igambi nyâ.

GIMEL.

17 Lendinle nyongo yâ mbiambiĕ,
Kâ miĕ doanla, avenjavenj' igambi nyâ.
18 Nlungunl' antyâ mam,
Kâ miĕ jenl' isaon y'imamo avila gw'ivangi nyâ.
19 Miĕ ogĕnda go ntye;
Ay*u*mbunla miĕ isombi sâ.
20 Orĕm̃i wam w'atukio nl'ijongunla

S'ijĕkĕli sâ pĕkĕpĕkĕ.
21 O re sĕmba p'idando yi savo,
Wi jĕrua avila gw'isombi sâ.
22 Rombe ntyĕmbâ nl'ipĕdia gore miĕ;
Kânde mi are penjavenja p'inĕnji sâ.
23 Aga kĕ w'aloanli tugetu agamba miĕ;
Ndo nyongo yâ e pikil' ampangi mâ.
24 Inĕnji sâ kĕ so nle itândi sam—
Anloñe wi mondâ yam.

DALETH.

25 Orĕñi wam wi kota go ntyĕnge;
Roliza miĕ g'oŋwanja w'igambi nyâ.
26 Mi arakil' impânlâ sam, kâ jivira miĕ,
Nlĕnja miĕ ampangi mâ.
27 Gotiza miĕ mpânlâ y'intyale sâ;
Kâ miĕ pikil' ijanji sâ s'imamo.
28 Orĕñi wam wi janginlia nl'aŋandi;
Gumanlia miĕ g'oŋwanja w'igambi nyâ.
29 Rombe mpânlâ y'inoka gore miĕ;
Ka davia miĕ ivangi nyâ.
30 Mi apinji mpânlâ y'orĕti,
Alovĕ' ijĕkĕli sâ g'*ozyo wam.*
31 Mi are kota p'inĕnji sâ, Jehova;
Ay*e*nliza miĕ ntyânli.
32 M'be pule mango go mpânlâ y'isombi sâ,
Kânde o be pendia orĕñi wam.

HE.

33 Reva miĕ, Jehova, mpânlâ y'ampangi mâ,
Kâ miĕ penjavenja yo go ntyai.
34 Va miĕ ikotiza, kâ miĕ penjavenj' ivangi nyâ;
M'be piga nyo nl'orĕñi wam wodu.
35 Gĕndia miĕ go mpânlâ y'isombi sâ;
Kânde mi tânda yo.
36 Yĕzy' orĕñi wam gw'inĕnji sâ;
Aranga gw'itânginla s'anliva.
37 Romb' antyâ mam go jenl' inoka;
Roliza miĕ go mpânlâ.
38 Loanliz' igambi nyâ gore nyongo yâ;
Gore wao wi tiâ.

39 Rombe ntyĕmbâ yam yi tio miĕ.
Kânde ijĕkĕli sâ si re sibia.
40 Vonla, mi tând' intyale sâ;
Roliza miĕ nl'orĕti wâ.

VAV.

41 Nkĕngâ yâ yi ga ṽie gore miĕ, Jehova;
Isunginli sâ g'oŋwanja w'igambi nyâ.
42 Kâ miĕ fwinliz' om' âsĕmba miĕ igamba;
Kânde mi bekelia igambi nyâ.
43 Kâ aromb' igamba ny'orĕti avila g'ogwanli wam;
Kânde mi bekel' ijĕkĕli sâ.
44 Gambĕnlĕ mi apenjavenj' ivangi nyâ
Pĕkĕpĕkĕ go kânlakâ.
45 M'be kanganla kĕ go mbora mpolo;
Kânde mi abut' intyale sâ.
46 M'be kamb' inĕnji sâ kĕ gw'azyo m'aga;
Kâ mi ayenle ntyânli.
47 M'be tândi oku' wam nl'isombi sâ s'arândio miĕ.
48 M'be tombinl' agâ mami kĕ,
Gw'isombi sâ si re miĕ tânda pa;
Kâ miĕ pikili' ampangi mâ.

ZAIN.

49 Younginlia igambi nyâ gore nyongo yâ;
Kânde o re panga pa miĕ go bekelia.
50 Sinlâ nle isindinli sam go njuke yam;
Kânde igambi nyâ ny'atolizi miĕ.
51 Idando wi syĕlia miĕ polo;
Ndo mi jĕrua avila gw'ivangi nyâ.
52 Mi ayonginl' ijĕkĕli sâ avila gw'alonga, Jehova;
Kâ miĕ sindinla.
53 Egunlu zi re kota pa miĕ;
G'oŋwanja w'arĕgâ wi tig' ivangi nyâ.
54 Ampangi mâ m'avegagi vandi yam;
Go nago yi doanlo miĕ.
55 Mi jonginlia ini nyâ, Jehova, ogwĕra;
Avenjavenj' ivangi nyâ.
56 *Osaon* winlâ wi re nla miĕ;
Kânde mi avenjavenj' intyale sâ.

CHETH.

57 Jehova, mi are bulia pa inlĕ,
Ijigi sam nle go penjavenj' agambi mâ.
58 Mi abut' ozyo wâ nl'orĕm̃i wam wodu;
Voginla miĕ g'oŋwanja w'igambi nyâ.
59 Mi avikil' impânlâ sam;
Aṽinliz' intyozyo sam gw'inĕnji sâ.
60 Mi anlĕgizi, kâ mi azila,
Go penjavenj' isombi sâ.
61 Igulu y'arĕgâ yi re taga pa miĕ;
Ndo m'pa deṽanl' ivangi nyâ.
62 Ogwĕra nlengenlenge m'be nângwa;
Go pâ akeṽa g'oŋwanja w'ijĕkĕli sâ s'orĕti.
63 Miĕ oganganlo wi mângi wi tiâ waodu;
Nla wao wi penjavenj' intyale sâ.
64 Jehova, ntye yi re ralie nli nkĕngâ yâ,
Nlĕnja miĕ ampangi mâ.

TETH.

65 O re denda pe nyongo yâ mbiambiĕ, Jehova,
Egâlanli z'igambi nyâ.
66 Nlĕnja miĕ ikotiz' ibia nl'imia;
Kânde mi ajivir' isombi sâ.
67 Mi ayelizago râ, mi agegwi;
Ndo v̆ĕnlâ mi penjavenj' igambi nyâ.
68 O r'ombia, o denda kĕ mbia;
Nlĕnja miĕ ampangi mâ.
69 Idando y'abondinli miĕ sinoka;
M'be penjavenj' intyale sâ nl'orĕm̃i wam wodu.
70 Irĕm̃i yao yi r'ipâm̃a g'agali;
Ndo mi tând' ivangi nyâ.
71 Mbia gore miĕ inlĕ, mi ajelizo;
Kâ miĕ nĕng' ampangi mâ.
72 Ivanga ny'ogwanli wâ,
Nyi re gore miĕ viaganlo,
Nl'intâsen si goldi nli sâlâwâlâ.

JOD.

73 Agâ mâ m'avangi miĕ, awonda miĕ,
Va miĕ ikotiza, kâ miĕ nĕng' isombi sâ.

74 Mângi wi tiâ wi be jenla miĕ, ayenl' igeva,
Kândĕ mi abekel' igambi nyâ.
75 Jehova, mi avoro inlĕ, ijĕkĕli sâ si re rĕti;
O re jeliza pa miĕ kĕ nl'omiĕnlĕ.
76 Kâkâlâ, nkĕngâ yâ yi ga loanl' isindinli sam;
G'oŋwanja w'igambi nyâ gore nyongo yâ.
77 Ikĕsi sâ si ga ṽie gore miĕ, kâ miĕ tola;
Kânde mi tând' ivangi nyâ.
78 Idando yi ga yenle ntyânli,
Kânde w'akwezi miĕ nl'inoka;
Ndo mi pikil' intyale sâ.
79 Mângi wi tiâ wi ga winlie gore miĕ;
Nla wao wi re mia p'inĕnji sâ.
80 Orĕm̃i wam wi ga loanle gore gw'ampangi mâ;
Gambĕnlĕ mi ay*e*nle ntyânli.

CAPH.

81 Orĕm̃i wam wi kw'oge gw'isunginli sâ:
Ndo mi bekel' igambi nyâ.
82 Antyâ mam mi kânga gw'igambi nyâ,
Inlĕ, egombe zĕ zi be sindiâ miĕ?
83 Kânde mi atoenli ga mbute g'otutu;
Ndo mi d*e*ṽanl' ampangi mâ.
84 Intyugu si nyongo yâ si re ntango sĕ?
Egombe zĕ zi be dendâ ijĕkĕlia,
Gore wao wi kâmbiza miĕ?
85 Idando y'atumbinli miĕ sibela;
Yi re yi zyele gw'ivangi nyâ.
86 Isombi sâ sodu si re gore;
Wi kâmbiza miĕ nl'inoka; nungunla miĕ.
87 W'arâ jilizi miĕ go ntye;
Ndo mi t*i*g' intyale sâ.
88 Roliza miĕ g'oŋwanja wi nkĕngâ yâ;
Kâ miĕ penjavenj' inĕnja s'ogwanli wâ.

LAMED.

89 Jehova, egombe zodu,
Igambi nyâ ny'aloanizo g'orowa.
90 Nl'omiĕnlĕ wâ gw'imbamba nl'imbamba;
O loṽi' ntye, kâ yo doanla.
91 Yi doanla nlĕnlâ winlâ gw'ijĕkĕli sâ,

Kânde yodu inyongo sâ.
92 Az' ivangi nyâ duo itândi sam;
Gavâ mi averi gw'ijeli sam.
93 M'be deṽanl' intyale sâ du;
Kânde o re toliza pa mič nla so.
94 Mič iyâ, zunginla mič;
Kânde mi abut' intyale sâ.
95 Arěgâ wi syâta mič go jiliza mič;
Ndo mi kotiz' iněnji sâ.
96 Gw'iměnliza sodu mi ajenli ntyai;
Ndo Ivangi nyâ nyi r'ompuzyu ompolo.

MEM.

97 Ntândinli nde yi tânda mič ivangi nyâ!
Nyo nl'ipikili sam ntyugu edu.
98 Isombi sâ si panga mič okeli,
Viaganlo nl'iloṽaloṽi yam;
Kânde si re nla mič pěkěpěkě.
99 Mi are nl'ikotiza viaganlo nl'inlěnji yam yodu;
Kânde iněnji sâ so nl'ipikili sam.
100 Mi kotiza viaganlo nl'anlěrâ;
Kânde mi penjavenj' intyale sâ.
101 Mi atomb' intyozyo sam go mpânlâ edu mbe,
Inlě, mi ga venjavenj' ivangi nyâ.
102 M'pa dubwa avila gw'ijěkěli sâ;
Kânde om̃' anlěnji mič.
103 Onligi nde wi r'agambi mâ gw'idembi sam!
Viaganlo nl'onlěmbe g'ogwanli wam.
104 Mi děng' ikotiza gw'intyale sâ;
Sambo mi bike mpânlâ edu y'inoka.

NUN.

105 Igambi nyâ nyi r'ojo gw'intyozyo sam;
Nl'ozange go mpânlâ yam.
106 Mi are tanga pa, m'be doanliza wo;
Go bandaminl' ijěkěli sâ s'orěti.
107 Mi ajeli njelinli mbe;
Roliza mič, Jehova, g'oŋwanja w'igambi nyâ.
108 Kâkâlâ, Jehova;
Wâng' intyago-s'orěm̃a s'ogwanli wam;
Kâ něnja mič ijěkěli sâ.

109 Em̃ĕnlâ zam zi re g'ogâ wam pĕkĕpĕkĕ;
Ndo mi devanl' ivangi nyâ.
110 Arĕgâ w'apurinli miĕ mondo;
Ndo m'pa jĕrua avila gw'intyale sâ.
111 Mi anliv' inĕnji sâ go kânlakâ;
Kânde so nl'igeva ny'orĕm̃i wam.
112 Mi are jĕzya p'orĕm̃i wam,
Go dend' ampangi mâ,
Egombe zodu koanga go ntyai.

SAMEK.

113 Mi bik' ipikilia sa nyawĕ;
Ndo ivangi nyâ nyo tândo miĕ.
114 Awĕ nle izyâmbunlo nyam nli nguv̂i yam;
Mi bekeli' igambi nyâ.
115 Lubuanli gore miĕ, anlue yi janj' ibe;
Kâ miĕ penjavenj' isombia s'Anyambiĕ yam.
116 Zindia miĕ g'oŋwanja w'igambi nyâ,
Kâ miĕ tola;
Kânde m'be jenl' abekâ mam ntyânli.
117 Yâlia miĕ, kâ miĕ tola;
Kâ miĕ ponla gw'ampangi mâ pĕkĕpĕkĕ.
118 O re pĕdia pa waodu wi jĕrua avila gw'ampangi [mâ;
Kânde itemizi sao so nle inoka.
119 O rombi arĕgâ waodu wi ntye ga sisĕke;
Sambo mi tând' inĕnji sâ.
120 Ozyonli wam wi tatam̃inla nl'iti sâ;
Nl'ijĕkĕli sâ si tieza miĕ.

AYIN.

121 Mi are denda p'ijĕkĕlia nl'orĕti;
Ariga miĕ gore mângi wi tuga miĕ.
122 Ganle nyongo yâ v̂â mbia;
Kâ idando y'aruga miĕ.
123 Antyâ mam mi kânga gw'isunginli sâ;
Nla gw'igamba ny'orĕti wâ.
124 Lendinle nyongo yâ egâlanli zi nkĕngâ yâ;
Kâ nĕnja miĕ ampangi mâ.
125 Miĕ nyongo yâ, va miĕ ikotiza;
Kâ miĕ mia inĕnji sâ.
126 Atoenli egombe zi Jehova go janja;

Wi re jonla p'ivangi nyâ.
127 Sambo mi tând' isombi sâ;
Viaganlo nli goldi,
I, viagonlo nli goldi mbia.
128 Sambo intyale sâ s'isaon yodu,
Si re gore gw'antyâ mam;
Ndo mi bike mpânlâ edu y'inoka.

PE.

129 Intyali sâ si re s'imamo;
Sambo orĕm̃i wam wi penjavenja so.
130 Ijinginla s'agambi mâ si p'ozange;
Si p'ikotiza gor' item̃u.
131 Mi anungunl' ogwanli wam, avĕgum̃a;
Kânde mi ayongunl' isombi sâ.
132 Ṽiza gore miĕ, kâ poginla miĕ;
Ga nt'are kwĕkwĕ gore mângi wi tând' ini nyâ.
133 Gumanlie nkĕndinli yam gw'igambi nyâ;
Kâ arig' ibe keva miĕ.
134 Roliza miĕ avila gw'ibangatia s'oma;
Kâ miĕ penjavenj' intyale sâ.
135 Vang' ozyo wâ jâmbua gore nyongo yâ;
Kâ nĕnja miĕ ampangi mâ.
136 Ilâvi y'anlingo yi pova gw'antyâ mam,
Kânde wi penjavenj' ivangi nyâ.

TSÂDE.

137 Jehova, o r'orĕti,
Nl'ijĕkĕli sâ si re gore.
138 O re sombia p'inĕnji sâ nl'orĕti;
Si re gore mbiambiĕ.
139 Egunlu zam z'asulizi miĕ;
Kânde iloṽaloṽi yam y'adeṽanl' agambi mâ.
140 Igambi nyâ nyi re njâmbuinli mpolo;
Nyongo yâ kĕ e tânda nyo.
141 Mi ar' oŋwango, ayavurio;
Ndo mi deṽanl' intyale sâ.
142 Ogore wâ wo nle ogore wakânlakâ;
Nl'ivangi nyâ nyo nl'omiĕnlĕ.

143 Njuke nl'azyingo y'adĕngi miĕ;
Isombi sâ so nl'itândi sam.
144 Ogore w'inĕnji sâ wi re pĕkĕpĕkĕ;
Va miĕ ikotiza, kâ miĕ doanla.

KOPH.

145 Mi tonga nl'orĕm̃i wam wodu;
Yivira miĕ, Jehova;
M'be penjavenj' ampangi mâ.
146 Mi atonginliâ, zunginla miĕ;
Kâ miĕ penjavenj' inĕnji sâ.
147 Mi nângwa, oṽanga rângwaga râ, aronga;
Mi penginl' agambi mâ.
148 Antyâ mam mo donga ipenginla s'ogwĕra,
Go pikilia impanganlo yâ.
149 Yâgâ inyoi nyam ga nt'are nkĕngâ yâ;
Jehova, roliza miĕ g'oŋwanja w'ijĕkĕli sâ.
150 Wao wi kâmbiz' ibe wi re piĕrĕ;
Wi re bo avila gw'ivangi nyâ.
151 O re piĕrĕ, Jehova;
Nl'isombi sâ sodu si re rĕti.
152 Gw'alonga mi amienl' inĕnji sâ;
Kânde o loanlizi so go kânlakâ.

RESH.

153 Vonl' azyingo mam, kâ toliza miĕ;
Kânde m'pa deṽanl' ivangi nyâ.
154 Zâziz' ozyâzyâ wam, kâ dandunla miĕ;
Roliza miĕ ga nt'ar' ompanganlo wâ.
155 Isunginla si re bo avila gore arĕgâ;
Kânde wi *but'* ampangi mâ.
156 Ikĕsi sâ s'abunli, Jehova;
Roliza miĕ g'oŋwanja w'ijĕkĕli sâ.
157 Mângi wi kâmbiza miĕ nl'iloṽaloṽi yam wi r'awenge;
Ndo mi k*e*gw' avila gw'inĕnji sâ.
158 Mi jenl' igândi, kâ miĕ bika;
Kânde wi p*e*njavenj' igambi nyâ.
159 Vonla nte tânda miĕ intyale sâ, Jehova;
Roliza miĕ ga nt'are nkĕngâ yâ.

160 Ewonjo z'igambi nyâ zo nle orĕti,
Nl'ijĕkĕli sâ sodu si re gore pĕkĕpĕkĕ.

SIN.

161 Avolo w'agâmbizi miĕ mpângâ fâ;
Ndo orĕm̃i wam wi ti' agambi mâ.
162 Mi jenl' igeva gw'igambi nyâ,
G'omâ dĕng' im̃anlo ivolo.
163 Mi numba aṽik' inoka;
Ndo mi tând' ivangi nyâ.
164 Mi suminliâ nyângâ orâgenlo.
G'oŋwanja w'ijĕkĕli sâ s'orĕti.
165 Am̃ĕnje amenge gore wao wi tând' ivangi nyâ:
Zyel' ezâma zi kweza wao.
166 Jehova, mi bekelia isunginli sâ;
Mi denda k'isombi sâ.
167 Orĕm̃i wam wi penjavenj' inĕnji sâ;
Mi tânda so kĕ polo.
168 Mi penjavenj' intyale sâ nl'inĕnji sâ;
Kânde impânlâ sam sodu si re g'ozyo wâ.

TÂV.

169 Edingo zam zi ga ṽie g'ozyo wâ, Jehova;
Va miĕ ikotiza ga nt'ar' igambi nyâ.
170 Ikambinli sam si ga ṽie g'ozyo wâ;
Landunla miĕ ga nt'ar' igambi nyâ.
171 Inlumbu yam yi be kâgunl' isuminlia;
Kânde o be nĕnja miĕ ampangi mâ.
172 Onlĕm̃e wam wi ga yivir' igambi nyâ;
Kânde isombi sâ sodu si re rĕti.
173 Ogâ wâ wi ga nlungunle miĕ;
Kânde mi apinj' intyale sâ.
174 Mi jongunl' isunginli sâ, Jehova;
Nl'ivangi nyâ nyo nl'itândi sam.
175 Inlinli nyam nyi ga loanle,
Kâ nyo suminliâ;
Nl'ijĕkĕli sâ si ga nlungunle miĕ.
176 Mi tĕlarĕla g'idâmbĕ nyi re pera pa,
Wute nyongo yâ,
Kânde mi deṽanl' isombi sâ.

OWEMBO 120.

Evanda z'ipanda.

GO njuke yam mi arongi gore Jehova,
Kĕ jivira miĕ.
2 Roliz' inlinli nyam, Jehova,
Avila gw'inlumbu y'inoka,
Nl'avila g'onlĕm̃e w'itemiza.
3 Ande zi be po wĕ;
Nl'ande zi be kundo wĕ, onlĕm̃e w'itemiza?
4 Izyângâ iruenli y'ongulungulu,
Nl'am̃ingilia m'elondo.
5 Azyili gore miĕ, kânde mi doanla go Mesyĕk,
Mi doanla g'olako wi Kidar.
6 Orĕm̃i wam w'adinge doanla,
Nl'ayĕ o bik' am̃ĕnje.
7 Miĕ oma w'am̃ĕnje;
Ndo ja mi akamba, wi bel' igâvi.

OWEMBO 121.

Evanda z'ipanda.

M'BE tombinl' antyâ mam gw'inomba?
Gwenli be pil' inungunlo sam?
2 Inungunlo sam si pila gore Jehova,
Y'avangi orowa nli ntye.
3 E be *t*i*g*e ntyozyo yâ syugiazyugia,
Ayĕ o penjavenjâ e be mĕga.
4 Ayĕ o penjavenje Isreĕl,
E be mĕga ge nanla.
5 Jehova nl'ovenjavenji wâ,
Jehova nl'iviri nyâ g'ogâ wâ onlom̃iĕ.
6 Nkombe yi be b*o*lâ om̃anda,
Nlâ ogwĕli ogwĕra.
7 Jehova e be pejavenjâ avila go njuke yodu;
E be penjavenj' em̃ĕnlâ zâ.
8 Jehova e be penjavenje nkâgwinli yâ, nli njingi-
nli yâ,
Avila ṽĕnlâ agĕnda go kânlakâ.

OWEMBO 122.

Evanda z'ipanda, zi Devid.

MI ayenl' igeva gw'awulinli wao mië inlĕ,
Azuë ga gĕndenli go nago yi Jehova.
2 Intyozyo sazyo s'akumanli,
Gw'aguge mâ, Jeruselĕm.
3 Jeruselĕm yi re nogo pa,
Nka' mpolo datizo pa ta.
4 Gogo pand' imbuve, imbuve si Jehova;
Inlĕngâ gore Isreël,
Go suminlia ina nyi Jehova.
5 Kânde v̄âv̄â re dov̄io pa ka y'ijĕkĕlia,
Ka yi nago yi Devid.
6 Gambinlanli gw'am̃ĕnje mi Jeruselĕm;
Am̃ĕnje gore wao wi tândâ.
7 Am̃ĕnje mi ga loanle gw'ikombi sâ;
Nl'ijâwa gw'inago sâ s̩'oga.
8 G'oŋwanja wi ngwemo nl'iganganlo,
M'be bulia nlĕ, Am̃ĕnje gore wĕ.
9 G'oŋwanja wi nago yi Jehova, Anyambiĕ yazyo,
M'be bute mbi yâ.

OWEMBO 123.

Evanda z'ipanda.

MI tombinl' antyâ mam gore wĕ;
Awĕ yi doanla g'orowa.
2 Vonla, g'antyâ m'inyongo gw' agâ m'ireri sao,
G'antyâ mi nyongo nyanto g'ogâ wi ngi yĕ;
Yenlâ r'antyâ mazyo gore Jehova,
Anyambiĕ yazyo; kao apoginl' azuĕ.
3 Voginl' azuĕ, Jehova, voginla zuĕ;
Kânde azu' ajori nl'ipĕdio.
4 Irĕm̃i yazyo y'ajori polo,
Nl'imâginla si mângi wi r'inaka fà,
Nl'ipĕdio s'idando.

OWEMBO 124.

Evanda z'ipanda, zi Devid.

AZA Jehova doanla g'ozambi wazyo,
Isreël e ga wulie;

2 Aza Jehova doanla g'ozambi wazyo
Gw'agumanl' anlaga gore zuĕ;
3 Gavâ w'amĕnli zuĕ bâ,
Gw'av̄amĩnli egunlu zao gore zuĕ.
4 Gavâ anlingo m'alâmĩnli zuĕ;
Ntonda y'aviaganli gw'anlinli mazyo.
5 Gavâ anlingo m'iv̄unli m'aviaganli m̃ĕnlâ yazyo.
6 Ozavinlo gore Jehova,
O re e pa pa zuĕ isazunla gw'anâ mao.
7 Anlinli mazyo m'aperi ga nyânli,
Avila go mondo y'ombenla;
Mondo y'amâgunlo, apera zuĕ.
8 Inungunli sazyo si re gw'ina nyi Jehova,
Y'avangi orowa nli ntye.

OWEMBO 125.

Evanda z'ipanda.

WAO wi bekelie Jehova,
Wi be doanla ga nomba yi Zaiân,
Yi re yi be sy*u*giazyugia,
Yi doanla egombe zodu.
2 Jeruselĕm yi kombinlo nl'inomba;
Jehova kĕ e kombinl' anlagi wĕ
Avila v̄ĕnlâ agĕnda go kânlakâ.
3 Kânde nkâgu y'arĕgâ,
Yi be t*a*lio gw'ijiga s'agore;
Agore wi vende fela agâ mao gw'ibe.
4 Lende mbia, Jehova, gore anlag' av̄ia;
Gore agore gw'irĕm̃i yao.
5 Ndo wao wi jĕrua gw'impânlá sao s'arĕgâ,
Jehova e be tiga wao kĕnda
Nli mângi wi janj' ibe;
Ndo amĕnje gore Isreĕl.

OWEMBO 126.

Evanda z'ipanda.

GW'AV̄INLIZI Jehova imbwedi si Zaiân,
Azu' avegagi ga wao wi jinlinlo inyinlinlo.
2 V̄âv̄â ayonli agwanli mazyo nl'akĕ,
Nl'inlĕm̃e yazyo nl'ijembo;

Ṽăṽâ awuli *mângi* w'anlângâ inlĕ,
Jehova adend' isaon impolo gore winlâ.
3 Jehova are denda p'isaon impolo gore zuĕ;
Yenlâ ayenli zuĕ igeva.
4 Ṽâ fwinliz' imbwedi sazyo, Jehova;
G'ilâvi g'olomba.
5 Wao wi bĕnla nl'antyânli,
Wi be tenla nl'igeva.
6 E ga gâgwe, e ga gâgwe, ndenlaga,
Ntoanlag' ilonda yi bĕnlo,
Iṽia e be bia nl'ijembo, toanla pa ata.

OWEMBO 127.

Evanda z'ipanda. Nli Sâlomân.

KAO Jehova anoge nago,
Mângi noga yo wi janja ṽâ nyawĕ;
Kao Jehova apenjavenje nka' mpolo,
Om' o penginla e doanl' obala wanyawĕ.
2 Zy'isyâlâ ṽâ nluĕ nângw' ogĕnge,
Ge jâwe nkolu, ge ny'inya s'ekĕṽa;
Kânde yenlâ nanizĕ mângi wi tândo ndĕ.
3 Ijiga si jigizo nle Jehova nle awanla;
Nl'ilonda y'iwuñu yo nl'ipa.
4 Ga nt'ar' izyângâ g'ogâ w'ongulungulu;
Yenlâ r'awanla w'oŋwârumbe.
5 Ozavinlo gor' onloñe o re nl'ekoto zĕ ralie nla wao;
Wi be jenle ntyânli,
Kânde wi be kamba nl'iloṽaloṽi g'ompombanla.

OWEMBO 128.

Evanda z'ipanda.

OZAVINLO gor' om' edu o tie Jehova,
O kanganla gw'impânlâ sĕ.
2 O be ny'ijanja s'agâ mâ,
Ozavinlo gore wĕ, nli mbia kĕ gore wĕ.
3 Oŋwant' wâ e be doanla g'ogâli w'ilonda,
Gw'izamba yi nag' wâ;
Nl'awanli â g'owângâ w'erere,
Go tavuru yâ vingovingo.

4 Vonla, yenlâ be savinlo oma
O tie Jehova.
5 Jehova e be savinlâ avila go Zaiân;
Yenla k'ambia mi Jeruselĕm,
Gw'intyugu s'eñĕnlâ zâ sodu.
6 O be jenla kĕ awa w'awanli á,
Nl'añĕnje gore Isreĕl.

OWEMBO 129.

Evanda z'ipanda.

GOMBE yenge w'ayelizi miĕ;
Avila gw'erumbe zam,
Isreĕl kâ bulia nlânlâ;
2 Gombe yenge w'ayelizi miĕ,
Avila gw'erumbe zam;
Ndo wi k*e*va miĕ.
3 Itumbisi w'arumbi nyuñi yam;
W'alaviz' amembi mao.
4 Jehova ar' orĕti;
Are tenla p'igulu y'arĕgâ.
5 Waodu wi bike Zaiân,
Wi ga yenle ntyânli av̄inlia.
6 Wi ga loanle g'añanli gw'imianjimianja y'inago;
Mi joña oma r*o*dunlaga râ;
7 Mi re omâ nĕña, e j*o*nlie ntyâñe yĕ;
Ge om' âkor' ata, ntonlo yĕ.
8 Wao kĕ wi piaganla wi b*u*lia nlĕ,
Ozavinlo wi Jehova gore nluĕ;
Ge azuĕ savinla nluĕ gw'ina nyi Jehova.

OWEMBO 130.

Evanda z'ipanda.

MI aronginlio, Jehova, avila gw'iranga.
2 Rera, yâginlo inyoi nyam;
Ko poganli' oroi wo gw'inyoi ny'edingo zam.
3 Jehova, o to jonginl' ibe,
Rera, mande be kumanla?
4 Kande o re nla sinyeza, inlĕ, o ga rio.
5 Mi penginle Jehova, orĕñi wam wi penginlĕ,
Mi bekelia k'igambi nyĕ.

6 Orĕm̃i wam *wi penginle* Jehova,
Viaganlo nla wao wi penginl' ibanga,
Wao wi penginl' ibanga.
7 Isreĕl, ṽekelie Jehova,
Konde Jehova are nli nkĕngo,
Are kĕ nl'isunginla sijenge.
8 Ayĕmĕ kĕ e be sunginla Isreĕl,
Avila gw'ibe sĕ sodu.

OWEMBO 131.

Evanda z'ipanda. Nli Devid.

JEHOVA, orĕm̃i wam wi zye nl'ekali;
Nl'antyâ mam mi zye nl'odando;
Mi k*a*nganla kĕ nl'isaon impolo;
Nl'isaon y'imamo viaganlo nla miĕ.
2 Mi apânli aloanliz' orĕm̃i wami dâ,
Ga oŋwanla o re tiga p'iṽĕnle nyi ngi yĕ,
Orĕm̃i wam wi re g'oŋwanla o re tombo pa gw'iṽĕnle.
3 Isreĕl e ga ṽekelie Jehova,
Avila ṽĕnlâ agĕnda go kânlakâ.

OWEMBO 132.

Evanda z'ipanda.

JEHOVA, yonginla gore Devid,
Injuke sĕ sodu.
2 O rangi gore Jehova,
Avanganla nl'Ongulungulu wi Jekâb.
3 M'be j*i*nginla go ŋanja yi nag' wam;
M'be p*a*nda gw'inlanlo ny'odo wam:
4 M'be p'*a*ntyâvinlâ gw'antyâ mam,
Ge imĕga gw'ikânge sam,
5 Kâo mi adĕnginli Jehova iloanlo,
Nago gore Ongulungulu wi Jekâb.
6 Vonla azu' ayâgio yo go Efrata;
Azu' alĕngi yo gw'itove s'iga.
7 Azuĕ ga yinginle gw'ikanji yĕ,
Azuĕ ga zavinle gw'iyarinlo ny'agolo mĕ.
8 Gumanla, Jehova, gw'ijâwi sâ;
Awĕ nl'egara z'orunda zi ngulu yâ.

9 Iminisĕ sâ si gâ ṽârio nl'orĕti.
Nl'iyâmbui yâ yi ga ṽoginle nl'igeva.
10 Gw'inyanga ñyi Devid, nyongo yâ;
Avwiz' ozyo w'ogili wâ.
11 Jehova arangi gore Devid nl'orĕti,
E be kegw' avila go wo;
Avila gore awanla w'oku wâ,
M'be doṽia gw'eki zâ.
12 Jâgâ awanli wâ w'apenjavenje njeki yam,
Nl'inĕnji sam si be nĕnja miĕ wao;
Awanli wao kĕ wi be doanla gw'eki zâ, go kânla-[kâ.
13 Kânde Jehova are pinja pe Zaiân,
Aṽeli yo iloanlo nyĕ.
14 Sinlâ nl'ijâwi sam pĕkĕpĕkĕ,
Ṽĕnlâ be doanla miĕ, kânde mi aṽeli so.
15 M'be savinlaga inyi sĕ;
M'be joriz' ikugi yĕ nl'inya.
16 M'be bâria kĕ iminisĕ sĕ nl'isunginla,
Nl'iyâmbui yĕ yi be boginla nl'igeva.
17 Ṽâṽâ be panga miĕ mengo yi Devid punjinla,
Mi are panga pe lambi gore Ozagio wam;
18 M'be bâr' iloṽaloṽi yĕ nli ntyânli;
Ndo gor' ayĕmĕ koroi yĕ yi be jâmbua.

OWEMBO 133.

Evanda z'ipanda. Zi Devid.

MBIA nde! Onligi nde!
Gore awângwe ta.
2 Yi re g'agali ambia gw'ewonjo,
M'avovi gw'elĕlu, elĕlu zi Erân;
M'avovi koanga g'ompele w'ingâi sĕ.
3 Ga ompĕmbe wi Hĕrmân,
Wi syonlio gw'inomba si Zaiân;
Kânde ṽâṽâ azombi Jehova ozavinlo,
Emĕnlâ z'egombe zodu.

OWEMBO 134.

Evanda z'ipanda.

VONLA, zavinlanli Jehova,
Anluĕ, inyongo si Jehova sodu;

Si kumanl' ogwĕra go nago ẏi Jehova.
2 Rombinlanli agâ manli go nago y'orunda,
Kâ savinlanli Jehova.
3 Jehova e ga zavinlâ avila go Zaiân;
Ayĕ Ovangi w'orowa nli ntye.

OWEMBO 135.

ZUMINLIANLI Jehova,
Zuminlianli ina nyi Jehova;
Zuminlianli nyo, anluĕ inyongo si Jehova.
2 Nkumanlaga go nago yi Jehova;
Gw'iŋanja si nago y'Anyambiĕ yazyo.
3 Zuminlianli Jehova,
Kânde Jehova ar' ombia;
Yembanl' isuminlia gw'ini nyĕ,
Kânde nyi r'onligi.
4 Kânde Jehova are pinja pe Jekâb gor' ayĕmĕ;
Nli Isreĕl anlivi mĕmĕ.
5 Kânde mi avoro inlĕ, Jehova ar' ompolo,
Reri azyo kĕ are viaganlo nl'inyambiĕ sodu,
6 Ezâm' edu zi tândo nli Jehova,
Alendi zo g'orowa nla go ntye;
Nla gw'imbenle, nla gw'imbora s'orânga sodu.
7 Mpandizag' ombutowa avila go ntyai yi ntye,
E pang' isyav̄ia s'owenja go ningo,
Agâgunli ompunga avila gw'inago sĕ s'igumba.
8 O yonli injaliĕ si Ijipt,
Anlaga nl'inyama ta.
9 Arom̄i lingilio, nl'isaon y'imamo,
Go garegare yâ, Ijipt;
Gore Fereo nla gor' inyongo sĕ.
10 Awoli anlângâ amenge,
Ayiliz' aga wi ngulu.
11 Saihân y'oga w'Iamorait;
Nli Âg, y'oga wi Besyan;
Nl'anlângâ mi Kenean modu.
12 Avenli kĕ ntye yao go jigo,
Ijigo gore Isreĕl, mângi yĕ.
13 Jehova nle ini nyâ go kânlakâ,
Jehova, ijonginli sâ si re gw'imbambe nl'imbambe.

14 Kânde Jehova e be jĕkĕlie mângi yĕ;
Kĕ poginl' inyongo sĕ.
15 Ikanla s'anlângâ so nle sâlâwâlâ nli goldi.
Ijanja s'agâ m'anlaga.
16 Si re nl'agwanla, ndo si k*a*mba;
Si re nl'antyâ, ndo si j*e*nla.
17 Si re nl'aroi, ndo sĩ j*â*ga;
So kĕ si zye nl'oŋwei gw'agwanli mao.
18 Mângi wi panga so wi be doanla ga so;
Om' edu o bekelia so.
19 Zavinlanli Jehova, nago yi Isreĕl:
Nago yi Erân, zavinlanli Jehova:
20 Nago yi Livai, zavinlanli Jehova:
Anluĕ yi tie Jehova, zavinlanli Jehova.
21 Ozavinlo gore Jehova avila go Zaiân;
Ayĕ o doanla go Jeruselĕm.
Zavinlanli Jehova.

OWEMBO 136.

VANLI Jehova akeṽa, kânde ar' ombia;
Kânde nkĕngâ yĕ yi re go kânlakâ.
2 Vanli akeṽa gor' Anyambiĕ y'inyambiĕ;
Kânde nkĕngâ yĕ yi re go kânlakâ.
3 Vanli akeṽa gore Rerĕ y'irerĕ;
Kânde nkĕngâ yĕ yi re go kânlakâ.
4 Gore yĕ dadiĕ o dende lemba volo;
Kânde nkĕngâ yĕ yi re go kânlakâ.
5 Gore yĕ o vangi orowa nl'ikotiza;
Kânde nkĕngâ yĕ yi re go kânlakâ.
6 Gore yĕ o zyambi ntye gw'ąnlingo;
Kânde nkĕngâ yĕ yi re go kânlakâ.
7 Gore yĕ o vang' izang' impolo;
Kânde nkĕngâ yĕ yi re go kânlakâ.
8 Nkombe yi panginl' oñanda;
Kânde nkĕngâ yĕ yi re go kânlakâ.
9 Ogwĕli nl'igĕgĕnli go panginl' ogwĕra;
Kânde nkĕngâ yĕ yi re go kânlakâ.
10 Gore yĕ o woli Ijipt gw'injaliĕ sao;
Kânde nkĕngâ yĕ yi re go kânlakâ.
11 Agâgunli Isreĕl avila gore wao;

Kânde nkĕngâ yĕ yi re go kânlakâ.
12 Nli ntyâm̃e yi ngulu, nl'ogâ wanyânyâ;
Kânde nkĕngâ yĕ yi re go kânlakâ.
13 Gore yĕ o yarunli mbenle mbânde;
Kânde nkĕngâ yĕ yi re go kânlakâ.
14 Aviaganlie Isreĕl go garegare ya yo;
Kânde nkĕngâ yĕ yi re go kânlakâ.
15 Nl'avungiĕ Fereo nli mbĕli yĕ go mbenle mbânde;
Kânde nkĕngâ yĕ yi re go kânlakâ.
16 Gore yĕ o gĕndi anlagi wĕ g'orove;
Kânde nkĕngâ ye yi re go kânlakâ.
17 Gore yĕ o woli ag' av̄olo;
Kânde nkĕngâ yĕ yi re go kânlakâ.
18 Ayiliza kĕ aga wi ngulu;
Kânde nkĕngâ yĕ yi re go kânlakâ.
19 Saihân oga w'Iamorait,
Kânde nkĕngâ yĕ yi re go kânlakâ.
20 Nli Âg oga wi Besyan;
Kânde nkĕngâ yĕ yi re go kânlakâ.
21 Avenli kĕ ntye yao sijigo;
Kânde nkĕngâ yĕ yi re go kânlakâ.
22 Sijigo gore Isreĕl nyongo yĕ;
Kânde nkĕngâ yĕ yi re go kânlakâ.
23 O yonginli zuĕ gw'ijavuria sazyo:
Kânde nkĕngâ yĕ yi re go kânlakâ.
24 Alandunla zuĕ avila gor' ilov̄alov̄i yazyo;
Kânde nkĕngâ yĕ yi re go kânlakâ.
25 O p'izyonli yodu inya;
Kânde nkĕngâ yĕ yi re go kânlakâ.
26 V̄anli akev̄a gore Anyambiĕ y'orowa;
Kânde nkĕngâ yĕ yi re go kânlakâ.

OWEMBO 137.

GW'ILÂV̄I yi Babilon, azu' aloanli v̄âv̄â tugetu;
Azu' alenli kĕ gw'ayonginli zuĕ Zaiân.
2 Azu' av̄anli intyambi sazyo,
Gw'intyava go garegare ya yo.
3 Kânde wao w'agotinli zuĕ imbwedi,
W'av̄ambi zuĕ v̄âv̄â agamba m'evanda;
Nl'igwĕrisi yazyo *w'avambi zuĕ* azyeva inlĕ;

Yembinlanli zuĕ evanda zi Zaiân.
4 Azuĕ kâ jemb' evanda zi Jehova sĕ,
Go ntye yinganli ?
5 Ja mi adevanlâ, Jeruselĕm,
Ogâ wam onlomiĕ wi ga levanle kĕ.
6 Onlĕme wam wi ga got' odo w'ogwanli wam,
Ja mi ayonginliâ.
Ja mi avende Jeruselĕm viaganlo nli mbi yam [yodu.
7 Jehova, yonginli' awa wi Edâm,
Go ntyugu yi Jeruselĕm ;
W'awulia nlĕ, Zyazyanli yo,
Zyazyanli yo koanga gw'izanga nya yo.
8 Oŋwaoŋwanto wi Babilon,
O re go jilizo ;
Ozavinlo gore yĕ o be fwinlizâ,
Ga nt'are wĕ janjinla pa zuĕ.
9 Ozavinlo gore yĕ o swenlâ,
Awol' awanli wâ gw'ido.

OWEMBO 138.

Evanda zi Devid.

M'BE pâ akevâ nl'orĕmi wam wodu ;
M'be jembinlâ gw'azyo m'inyambiĕ.
2 M'be savinlâ go nkova yi nag' wâ y'orunda,
Azuminlia ini nyâ,
G'oŋwanja wi nkĕngâ yâ nl'orĕti wâ.
Kânde o re pendia p'igambi nyâ,
Viaganlo nl'ini nyâ nyodu.
3 Ntyugu y'arongi miĕ o yiviri miĕ,
Ayâli orĕmi wam nli ngulu.
4 Aga wi ntye waodu wi be suminliâ, Jehova,
Go be jâgâ wao agamba m'ogwanli wâ.
5 Wi be jemba gw'impânlâ si Jehova ;
Kânde ivenda nyi Jehova ny'apendi.
6 Kânde Jehova are gw'igonlo, e ponl' okugi ;
Ndo e mi' odando davadavi.
7 Ja mi akanganla gw'ijela,
O be toliza miĕ,
O be nyânyunl' ogâ wâ
Gw'egunlu z'ilovalovi yam ;

Nl'ogâ wâ onlom̃iĕ wi be sunginla miĕ.
8 Jehova e be mĕnliza gw'inyangi nyam,
Nkĕngâ yâ, Jehova, yi re go kânlakâ;
Ar*ig*' ijanja s'agâ mâ.

OWEMBO 139.

Gore Nyembi mpolo. Evanda zi Devid.

JEHOVA om̃' akĕlagĕli miĕ; amia miĕ.
2 O voro ndoanli yam, nli nkumanli yam;
O kotiz' ipikili sam dav̄adav̄i.
3 O kĕnlize nkĕndinli yam, nli nlanlinli yam;
O voro impânlâ sam sodu.
4 Kânde zyele igamba g'onlĕm̃e wam,
Kao awĕ, Jehova, o mia nyo mbiambiĕ.
5 O kombinla miĕ go nyuma, nla go bosyo,
O talia miĕ ogâ wâ.
6 Imia mĕsâ, mi mama so;
Si re dondua, mi ay*â*lie so.
7 Mi ga gĕnde gwe avila gw'inlinli nyâ?
Mi ga wange gwe avila g'ozyo wâ?
8 Ja mi apanda g'orowa, o re v̄âv̄â;
Ja mi apang' odo gw'ilombo, o re v̄âv̄â.
9 M'be syambunl' ampava m'ibanga;
M'be doanla gw'inkova si ntyua.
10 Vanga nlânlâ, ogâ wâ wi be kĕndia miĕ,
Nl'ogâ wâ onlom̃iĕ wi be simbia miĕ.
11 Mi bulia nlĕ, mpiri dadiĕ yi be puga miĕ;
Ndo ogwĕra wi r'ozange gore miĕ.
12 Vanganli mpiri yi j*i*langanla avila gore wĕ;
Nl'ogwĕra wi bamba g'om̃anda;
Ga nt'are mpiri, yenlà re ozange.
13 Kânde awĕ vangi oni wam;
O vugi miĕ gw'iwum̃u nyi ngi yam.
14 M'be pâ akev̄a;
Kânde mi mamo nl'ereria;
Ijanji sâ si re simamo,
Nl'orĕm̃i wam w'avoro *so* mbiambiĕ.
15 Oku' wam wi j*u*mbunlo wĕ,
Gw'avangio miĕ gw'iyumbunlo,
Anlogo zoli go ntye.

16 Antyâ mâ m'ayeuli miĕ gw'inyem̃e;
Nla gw'ezango zâ sodu s'arĕndio—
Intyugu teto pa, ge so loanaga râ.
17 Njonli nde yi r'ipikili sâ gore miĕ, Anyambiĕ!
Mbunlinli nde yi re so!
18 Mi tâ tanga so,
Si r'ibunla viaganlo nli ntyĕnge;
Ja mi ajagim̃a mi p'are nla wĕ.
19 Tâtâ o be jonl' arĕgâ, Anyambiĕ!
Lubwanli gore miĕ, anlom̃e wi ntyinla;
20 Kânde wi kambâ mbe;
Iloṽaloṽi yâ yi tet' ini nyâ ṽâ nyawĕ.
21 Mi b*i*ka wao wi bikâ, Jehova?
Mi n*u*mba wao wi kumanla gore wĕ?
22 Mi numba wao numbinli mbe;
Wi re gore miĕ ga iloṽaloṽi.
23 Gĕlagĕla miĕ, Anyambiĕ,
Kâ mia orĕm̃i wam;
Gĕnliza miĕ, kâ mia ipikili sam.
24 Kâ jenla, jâgâ mpânlâ mbe yi re nla miĕ,
Kâ kĕndia miĕ go mpânlâ yapĕkĕpĕkĕ.

OWEMBO 140.

Gore Nyembi mpolo. Evanda zi Devid.

ROLIZA miĕ, Jehova, avila gor' om' âmbe;
Kâ penjavenja miĕ avila gore oma wi mbao.
2 Wi pikil' ibe gw'irĕm̃i *yao;*
Ntyugu edu wi datanla ta gw'igâvi.
3 Wi re poria p'inlĕm̃e yao g'om̃amba;
Inyemba ny'ompenle nyi re gw'inlumbu yao. Sela.
4 Venjavenja miĕ, Jehova, avila gw'agâ m'orĕgâ;
Roliza miĕ avila gore oma wi mbao,
O pikilia go posyuule nkĕndinli yam.
5 Idando yi re purinla pa miĕ mondo nl'igulu;
Wi re syamba p'isinga g'ozamba wi mpânlâ;
Wi re doṽinla pa miĕ angeiân̄. Sela.
6 Mi awulinli Jehova inlĕ, Awĕ Anyambiĕ yam;
Yâgâ inyoi ny'ikambinli sam, Jehova.
7 Jehova, Rera, ngulu y'isunginli sam,
O vugi ewonjo zam go ntyugu y'igâvi.

8 Jehova, *av'* orĕgâ ibeli sĕ;
Amĕpie mondâ yĕ mbe,
Wi vende pendia ikui yaomĕ. Sela.
9 Wonjo yi mângi wi kombinla miĕ—
Ibe s'inlumbu yao si ga vuge yo.
10 Am̃ingilia m'ogonli mi ga voswe gore wao,
E be fala wao g'ogonli,
Gw'intonda, kâ w'av*â* nângwa nyĕnle.
11 Oma w'onlĕm̃' ombe al*o*anlizi go ntye.
Oma wi mbao—om' âmbe,
E be kâmbizĕ gw'ijilizo.
12 Mi avoro inlĕ, Jehova e be sâziz' ozyâzyâ w'ikugi;
Nl'impungu yi lĕngĕ.
13 Av̄ia dadiĕ wi be p'ini nyâ akev̄a;
Nl'agore wi be doania g'ozyo wâ.

OWEMBO 141.

Evanda zi Devid.

JEHOVA, mi tonginlâ;
Nlĕgiza gore miĕ:
Voganlio inyoi nyam, ja mi atonginlâ.
2 Ikambinli sam si ga loanlage,
Nkev̄a yi nkango g'ozyo wâ;
Nl'itombinla s'agâ mam—ntyago yi nkolu.
3 Lov̄' ipenginla, Jehova, g'ogwanli wam;
Venjavenj' iguge ny'inlumbu yam.
4 Ag*ĕ*ndi' orĕm̃i wam gw'igamb' iv̄e;
Go janj' ijanja s'isapilia,
Nl'anlom̃e wi janj' ibe;
Mi any*a* inyi sao s'onligi.
5 Ogore e ga wole miĕ, *meyâ* nkĕngâ;
E ga revunle miĕ, mĕmâ agali gw'ewonjo;
Ewonjo zam z'av̄*i*ke *mo;*
Kânde ikambinli sam si p'are go njuke yao.
6 Iyĕkĕli yao yi be posyunlo gw'ado,
Wi be jâgâ kĕ agambi mam,
Kânde mi r'onligi.
7 Ga nt'ar' om' âtumb' amuzunl' irâi,
Yenlâ pazanganle pi yazyo g'ogwanla w'oronginlo.
8 Kânde antya mam mi re gore wĕ,

Jehova, Reri yam,
Mi bekeliâ; awonl' eñĕnlâ zam.
9 Venjavenja miĕ avila gw'imondo,
Si re wao purinla pa miĕ;
Nl'angeiâñ mi mângi wi janj' ibe.
10 Arĕgâ wi ga voswe gw'asingi maomĕ;
Kâ miĕ dadiĕ sâdua.

OWEMBO 142.

Maskil. Nli Devid. Gw'avegagiĕ g'Obulungu. Evanda.

MI tonginle Jehova nl'inyoi nyam;
Nl'inyoi nyam mi kambinle Jehova.
2 Mi jire mpungu yam g'ozyo wĕ;
Mi takilie njuke yam g'ozyo wĕ.
3 Inlinli nyam ny'asumi akete go gare yam;
Ndo o voro mponlâ yam;
Go mpanlâ yi kanganlo miĕ,
W'apurinli miĕ mondo ntyaria.
4 Mi avonli g'ogâ wam onlomiĕ, ayenla;
Ndo pegag' oma o mia miĕ;
Izyambunlo ny'averi miĕ;
Nak' oma inlinli nyam.
5 Mi aronginlia Jehova;
Mi awulia nlĕ, Awĕ izyambunlo nyam,
Mbei yam go ntye y'anlaga wabâ.
6 Voganlio edingo zam,
Kande mi ajeli njelinli mbe;
Roliza miĕ avila gore mângi wi kambiza miĕ;
Kande wi re ñgulu viaganlo nla miĕ.
7 Gagunli' eñĕnlâ zam go ntyogo,
Go p'ini nyo akeña,
Agore wi be kombinla miĕ,
Kande o be dendinla miĕ mbia.

OWEMBO 143.

Evanda zi Devid.

YÂGINLO ikambinli sam, Jehova;
Voganlio inkâla sam;
Yivira miĕ nl'omiĕnlĕ wâ nl'orĕti wâ.
2. Agĕnda gw'ijĕkĕlia nla miĕ,

Kande zyel' omo po mbĕm g'ozyo wô.
3 Kânde olovalovi akambiz' inlinli nyam ;
Abol' emĕnlo zam ba go ntye ;
Adôanlizi miĕ go mpiri,
Ga wao w'alonge jui.
4 Sambo inlinli nyam ny'asum' akete go gare yam ;
Nl'orĕm̃i wam w'akwenli oge go gare yam.
5 Mi ayongínl' intyugu s'alonga,
Mi arakil' ijanji so sodu ;
Mi pikilia ijanja s'ago mo.
6 Mi nyonyunl' ago mam gore wĕ ;
Orĕm̃i wam wi re ga ntye y'akaka gore wĕ. Sela.
7 Nlĕgize jivira miĕ, Jehova ;
Inlinli nyam ny'asuli ;
Ayumbunla miĕ ozyo wo ;
Mi vende doanla ga wao wi suminla gw'iv̄emba.
8 Vanga miĕ jogo nkĕnga yo ibanga ;
Kande mi bekelio ;
Mieza miĕ mpanlo yi be kanganlo miĕ ;
Kande mi tombinl' orĕm̃i wam gore wĕ.
9 Roliza miĕ, Jehova, avila gw'ilov̄alov̄i yam,
Mi syombunla gore wĕ.
10 Nlĕnja miĕ go dende ntândinli yo ;
Kande awĕ Anyambiĕ yam ;
Inlinli nyo nyi r'iv̄ia,
Gĕndia miĕ go ntye y'av̄ĕv̄ĕlĕ.
11 Roliza miĕ, Jehova, gw'inyanga ny'ini nyo ;
Gw'inyanga ny'orĕti wo,
Gagunli' emĕnlo zam avila go njuke.
12 Nli nkĕngo yo kĕ yiliz' ilov̄alov̄i yam ;
Ka jiliza waodu wi jeliz' emĕnlo zam ;
Kande miĕ nyongo yo.

OWEMBO 144.

Evanda zi Devid.

OZAVINLO gore Jehova, Ido nyam ;
Yi nĕnj' agâ mam igâv̄i ;
Nl'im̃enlo yam go nua.
2 Ikĕsi sam, nl'ido nyam ;
Mbori yam ndondui, nl'onlungunli wam ;

Nguv̄i yâm, nl'omâ bekelio miĕ;
Om' âkeve mângi yam.
3 Oma ezande wi re wĕ kâ miĕ?
Oŋwa w'oma, wi re wĕ kâ pikiliĕ?
4 Oma are g'oŋwĕi;
Intyugu sĕ si re g'iviri nyi piaganla.
5 Zyonli' orowi wâ, Jehova, kâ suminla;
V̄at' inomba, kâ so kâgunl' otutu.
6 Gâgunlie njalitov̄a, kâ pazanganla wao.
Rum̄' izyângâ yâ, kâ jiliza wao.
7 Nyânyunl' ogâ wâ avila gw'igonlo,
Romba miĕ, kâ toliza miĕ avila gw'anlingo amenge;
Avila gw'agâ m'awanla w'ogĕnda.
8 Agwanli mao mi kamb' egamba-nyambiĕ,
Nl'agâ mao anlom̄iĕ agâ m'inoka.
9 M'be dov̄inlâ evand' ezânla, Anyambiĕ;
M'be jembinlâ isuminlia,
Go ntyambi y'igomi ny'ingâla.
10 Ayĕmĕ e p'aga isunginla;
O tolize Devid nyongo yĕ avila g'okwar' ombe.
11 Romba miĕ, kâ toliza miĕ,
Avila gw'agâ m'awanla w'ogĕnda;
Agwanli mao mi kamb' egamba-nyambiĕ,
Nl'agâ mao anlom̄iĕ agâ m'inoka.
12 Inlĕ, awanli azyo anlom̄e,
Wi ga loanl' owângâ wi pom̄a;
Awanli azyo awanto g'ado mi ntulungu,
Panlo pa egâlanli ga nago mpolo.
13 Inago sazyo s'inya si ga yonlie,
Agâgunlia onlângâ edu w'inya.
Ilembi yazyo yi ga wunle sintâzen gw'agali mazyo.
14 Inyare sazyo kumbizo pa—
Si t*o*l' ogomba, so kĕ si k*à*gwa—
Edingo kĕ z'al*o*anle gw'agali mazyo.
15 Ozavinlo gore anlaga wi re yenlâ,
Ozavinlo gore anlaga wi re nli Jehova Anyambiĕ yao.

OWEMBO 145.

Evanda zi Devid z'isuminlia.

M'BE pendizâ, Anyambiĕ yam, Oga;
M'be savinl' ini nyâ go kânlakâ;
2 M'be savinlâ ntyugu edu,
M'be suminlia ini nyâ go kânlakâ.
3 Jehova ar'ompolo, e ga zuminlio kĕ polo;
Nl'ipendi sĕ s'amiezo.
4 Imbambe nl'imbambe si be suminliag' ijanji sâ,
Arakil' ijanji sâ si ngulu.
5 M'be pikil' imĕpa s'olubo w'onjĕlĕnjĕlĕ wâ,
Nl'agamba m'ijanji sâ ipolo.
6 Anlaga wi be kambe ngulu y'ereri zâ;
Arakil' ipendi sâ.
7 Wi be kâgunl' ijonginlia s'ombi wâ ompolo;
Wi be jembinl' orĕti wâ.
8 Jehova ar' ikĕsyi nl'iposinla;
Are sile benda, nli nkĕngâ mpolo.
9 Jehova ar' ombia gore waodu;
Nl'ikĕsyi sĕ si re gw'ijanji sĕ sodu.
10 Ijanji sâ sodu si suminliâ, Jehova;
Nl'iyâmbui yâ yi savinlâ.
11 Wi be tâkilia ivenda ny'ipanginli sâ;
Agambe ngulu yâ.
12 Go miez' awa w'anlaga ngulu y'ijanji sĕ,
Nl'ipenda s'ipanginli sĕ ibia.
13 Ipanginli sâ so nl'ipanginla s'egombe zodu,
Nl'inlângâ nyâ gw'imbambe nl'imbambe.
14 Jehova e simbia waodu wi poswa,
Azindia waodu wi dĕmbia.
15 Antyâ ma waodu mi penginlâ,
Awĕ kĕ o pa wa inyi sao gw'egombegombiĕ.
16 O nungunl' ogâ wâ,
Ayoriz' ezâm' edu zi re bâ.
17 Jehova ar' ogore gw'impânlâ sĕ sodu,
Nl'orunda gw'ijanji sĕ sodu.
18 Jehova are piĕrĕ gore waodu wi fweliĕ,
Gore waodu wi fweliĕ nl'omiĕnlĕ.
19 E be dende ntândinli yi mângi tiĕ;

E be jâgâ edingo zao, kĕ sunginla wao.
20 Jehova e piga waodu wi tândĕ;
Ndo arĕgâ e be jiliza wao.
21 Ogwanli wam wi be kamb' isuminlia si Jehova;
Nl'izyonli yodu yi be savinl' ini nyĕ ny'orunda go kânlakâ.

OWEMBO 146.

ZUMINLIANLI Jehova;
Ōrĕm̃i wam, zuminlie Jehova.
2 Ōlingo wi re miĕ m'be suminlie Jehova,
M'be jemb' isuminlia si Jehova yâ p'are miĕ bo.
3 Av̄ekelianli nlam̃i volo—awa w'anlaga;
Wi re wi zye nl'isunginla.
4 Oŋwei wĕ wi kagwa,
E fwinlia go ntyĕnge yĕ;
Ntyugu mĕmo ipikili sĕ si pera.
5 Ozavinlo gore yĕ o re nl'Anyambiĕ yi Jekob inungunli sĕ;
O re nl'ibekelia gore Jehova, Anyambiĕ yĕ;
6 Y'avangi orowa nli ntye;
Mbenle nl'ezam' edu zi re go yo.
Yi penjavenj' omiĕnlĕ pĕkĕpĕkĕ.
7 O dend' ijĕkĕlia gore waodu wi tugo;
Av' inya gore mongi wi njana.
Jehova e purunl' imbwedi.
8 Jehova e nungunl' antyâ m'apaku;
Jehova e simbia wao wi dĕmbia;
Jehova e tand' agore.
9 Jehova e penjavenj' agĕnda;
E doanlize nyalunla, nl'oŋwanto wi tigo.
Ndo mpenlĕ y'arĕgâ e bonla yo bundu.
10 Jehova e be panginla go kânlakâ;
Anyambiĕ yâ, Zaion, gw'imbambe nl'imbambe.
Zuminlianli Jehova.

OWEMBO 147.

ZUMINLIANLI Jehova;
Kânde re mbia go jembinl' Anyambiĕ yazyo;
Kânde yi r'onligi, nl'isuminlia si re sibia.

2 Jehova e noge Jeruselĕm,
E datiz' awa wi Isreĕl w'avazanganli.
3 E jing' irĕm̃' irukie,
E korinle vori yao.
4 E takilie ntango y'igĕgĕnli;
E bĕta yodu ana.
5 Reri yazyo ar' ompolo, nli ngulu mpolo;
Ikotizi sĕ si zyele nli ntango.
6 Jehova e kumanlia ikendekende;
Kĕ posyunli' arĕgâ go ntye.
7 Woginlanli Jehova nl'akeṽa,
Kâ jembinlanli Anyambiĕ yazyo nli ntyambi.
8 O pug' orowa nli vindi,
O kekize ningo go ntye;
O feiz' amanli gw'inomba.
9 E p'inyama inyi sao;
Gore awa' wi nkungu ja w'atonginlĕ.
10 E jenle mbia nli ngulu yi nkavala;
E tânda kĕ agolo m'oma.
11 Jehova e tânda wao wi tiĕ;
Wao wi bekelie nkĕngâ yĕ.
12 Vendie Jehova, Jeruselĕm;
Zuminli' Anyambiĕ yâ, Zaiân.
13 Kânde are jălia p'igugure y'agugi mâ;
Are savinla p'awanli wâ go gare yâ;
14 E doṽi' am̃ĕnje g'ogombinlo wâ;
E joriâ nl'orĕsi ombia.
15 E tom̃' isombi sĕ go ntye:
Igambi nyĕ nyi kĕnda nĕganĕga.
16 E pe sino g'imia y'adâmbĕ,
E nyĕny' ompĕmbe g'ombu.
17 E kâgunli' anlingo mĕ ayâle ga nkizi;
O be kumanla g'ozyo w'ifwe nyĕ mande?
18 E kâgunlia igambi nyĕ ayanginlia yo;
E pĕvinli' ompungi wĕ, kâ anlingo pova.
19 E tâkil' igambi nyĕ gore Jekâb,
Intyali sĕ nl'ijĕkĕli sĕ gore Isreĕl.
20 E pa denda yenlâ gw'inlângâ edu;
Ndo gw'ijĕkĕli sĕ wi pa mia so.
Zuminlianli Jehova.

OWEMBO 148.

ZUMINLIANLI Jehova.
Zuminlianli Jehova avila g'orowa;
Zuminlianlië gw'igonlo.
2 Zuminlianlië, ienjĕl se sodu;
Zuminlianlië, imbĕli sĕ sodu.
3 Zuminlianlië, nkombe nl'ogwĕli;
Zuminlianlië, igĕgĕnli y'ozange yodu.
4 Zuminlianlië, orowa w'orowa;
Nl'anlingo mi re gw'igonlo ny'orowa.
5 Yi ga zuminlie ina nyi Jehova;
Kânde ayĕmĕ azombi, kâ yo pango.
6 Aloanizi yo kĕ go kânlakâ;
Avenli yo elingilio kâ y'aviaganla.
7 Zuminlianli Jehova avila go ntye;
Inyândâ, nl'irânga yodu;
8 Ogonli, nl'anlingo m'ado, sino, nl'ombutowa;
Ompunga w'ogula, wi diṽizag' igambi nyĕ:
9 Inomba, nli sadomba yodu;
Rere y'ilonda, nl'ikum̃i yodu:
10 Inyama, nli vuginlia yodu:
Ya yi dandalanda, nl'inyânli si dogwa;
11 Aga wi ntye, nl'anlaga waodu;
Nlam̃i volo, nl'iyĕkĕli yi ntye yodu:
12 Awanjâ, nl'azyali:
Anlĕrâ, nl'awanla:
13 Wi ga zuminlie ina nyi Jehova;
Kânde ini nyĕ dadië nyi re penda pa;
Nl'onjĕlanjĕli wĕ wi re viaganlo nli ntye nl'orowa.
14 Are nângunlia pe mengo gore anlagi wĕ;
Isuminlia gore iyâmbui yĕ yodu;
Gore awa' wi Isreĕl,
Anlaga wi re piĕrĕ nla yĕ.
Zuminlianli Jehova.

OWEMBO 149.

ZUMINLIANLI Jehova;
Yembinlanli Jehova nl'evand' ezânla;
Nl'isuminli sĕ go ŋando y'iyâmbui.

2 Isreĕl e ga yenle mbia gore Ovangi wĕ;
Awanla wi Zaiân wi ga yenl' igeva gore ogi wao.
3 Wi ga zuminlie ini nyĕ nl'oyinlo,
Kâ wao jembinlĕ nli ngâm̃a nli ntyambi.
4 Itânda si Jehova si re gore anlagi wĕ;
E be mĕpia ikendekende nl'isunginla.
5 Iyâmbui wi ga yenl' igeva gw'ivenda;
Wi ga woginle gw'anlanlo mao.
6 Isuminlia si Jehova gw'ingongi yao;
Nl'ikwara y'epĕ gw'agâ mao.
7 Go fwinlize ngâkâ gor' anlângâ;
Nl'orevunlo gor' anlaga.
8 Go kor' agi wao nl'azungakanlo;
Nli nlam̃i yao volo nl'intyogo s'imianga.
9 Go dendinla wao ijĕkĕlia si re tĕndo pa,
Winlâ nle olubo gor' iyâmbui yĕ yodu.
Zuminlianli Jehova.

OWEMBO 150.

ZUMINLIANLI Jehova.
Zuminlianli Anyambiĕ g'orundi wĕ;
Zuminlianliĕ gw'igâm̃a nyi ngulu yĕ.
2 Zuminlianliĕ gw'ijanji sĕ ipolo;
Zuminlianliĕ gw'ibunla s'ipendi sĕ.
3 Zuminlianliĕ nl'inyoi ny'orâmbâ;
Zuminlianliĕ nli ŋâmbi nli ntyambi.
4 Zuminlianliĕ nli ngâm̃a nl'oyinlo;
Zuminlianliĕ nl'abeka m'igâli nl'orero.
5 Zuminlianliĕ nl'ijembo s'enjanja;
Zuminlianliĕ nli nyângâle y'enjanja.
6 Ezâm' edu zi re nl'oŋwei,
Zi ga zuminlie Jehova.
Zuminlianli Jehova.

NTYAI.

EZANGO

ZI

AISAIA.

EWONJO 1.

OYENLO wi Aisaia y'oŋwa wi Emoz, w'ayenlio ndĕ
g'oŋwanja wi Juda nli Jeruselĕm, gw'intyugu
si Ŭzaia, Jotham, Ehaz nli Hezikaia aga wi Juda.

2 Yâgâ, orowa, kâ poganlio, ntye!
Kânde Jehova are kamba pa,
Mi are nyeza pa nli pomi' awanla,
Kâ wao pav' agambi mam.
3 Nyare y'avoro om' ánivi yo,
Nli buru ya rerevĕnliĕ yi penj' imba.
Ndo Isreĕl am*i*e,
Anlagi wam wi p*i*kilia.
4 E! inlângâ nyi fwemaga.
Anlaga wi re dirinlo p'ibe,
Olonda w'iyanjisi y'ibe,
Awa nlom̃e wi fevaga,
Wi re tiga pe Jehova, [gunlu,
Wi re bendia p'Orundorundiĕ wi Isreĕl g'we-
W'afwinli nli nyuma.
5 Anluĕ be fâ bolo sĕ?
Anluĕ be pava mpavaga.
Ewonjo zodu zi jâgâ,
Orĕma wodu w'akw' oge.
6 Avila gw'igando nyi ntyozyo agĕnda gw'ewonjo,
Zyele mbora ya mbiambiĕ;
Kao vora, nl'imbipa, nli nkanli mbânle;
Si pa jingo, ge korinlo,
Ge dĕlizo nl'agali.
7 Inlângâ nyâ ny'ato' ewoga,
Ink' impolo sanli s'apezyo;
Ntye yanli, agĕnda w'ajilizi yo gw'azyo manli,
Y'ato' ewoga, ga yi re jilizo nl'agĕnda.

8 Nl'oŋwâ ŋwanto wi Zaiân,
Are tigo pa g'esapala go ntyaga y'igâli,
G'okanja go ntyaga yi kukâmbâ,
Ga nkala yi re kombinlo pa nl'igâvi.
9 Kao Jehova y'imbĕli,
Atiginla zuĕ mbei nyango,
Azu' arâ doanli ga Sâdom,
Azu' arâ doanli ga Gomâra.
10 ¶ Yâgânl' igamba nyi Jehova,
Anluĕ ivanginli yi Sâdom;
Voganlionl' ivanga ny'Anyambiĕ yazyo!
Anluĕ anlaga wi Gomâra.
11 Ntinla nde y'intyago sanl' inyenge gore miĕ?
Bulie Jehova,
Mi ajasi nl'intyago s'adâmbĕ,
Nl'agali m'inyam' impâme;
Mi t*â*nde ntyinla y'inyar' inoñe,
Ge y'aw' adâmbĕ, ge y'imbonle inoñe.
12 Go bia nluĕ go bowunlia g'ozyo wam,
Mande re bambia pa yinlâ gw'agâ manli,
Go jara go vungu yam?
13 Av̄*a*ganl' intyago si r'isyâlâ fâ nyĕnlĕ;
Nkeva yi nkango yi re mbe gore miĕ;
Agwĕli amânla, ifwelia sidatanlo,
Mi az*i*ndinle so,
So sibe, vanganl' idatanla s'orunda.
14 Agwĕli manli amânla, intyago sanli,
So biko nl'orĕmi wam:
So si re ŋjuke gore miĕ;
Mi ajasi sindinla so.
15 J'anlu' asyâmbunl' agâ manli,
Gambĕ mi ajumbunl' antyâ mam avila gore nluĕ.
Iñ, jâ anlu' apang' ikambinla sijenge m'be j*â*gâ:
Agâ manli mi re ralie nli ntyinla.
16 ¶ Zyâvunlanli, vanganl' ikui yanli pupu;
Rombanl' ibe s'injanjinli avila gw'antya mam;
Riganli janj' ibe;
17 Nlĕnganli go dende mbia
Wutanl' ijĕkĕlia, yavuranl' om' o re bangatio pa,
Yĕkĕlianl' oŋwâ tigo, ganlanl' oŋwant' o tigo.

18 Yogonli venlâ, kâ zaĕ syâzya, bulie Jehova;
Vanga ibe sanli s'abânda g'angâla,
Si be jâmbua ga sino;
Vanganle s'abânda ga ntyinla,
Si be doanla g'imia y'adâmbĕ.
19 Ja nlu' adoa' nl'ijivira nl'ijâginlo,
Gambĕ anlu' any' ambia mi ntye.
20 Ndo ja nlu' abika, avava;
Gambĕ anlu' ajilizo nl'okwara:
Kânde ogwanla wi Jehova wo re kamba pa.
21 Nka mpolo y'av̄ekelio y'ato ev̄ov̄ev̄ov̄e sĕ!
Y'avegagi ralie nl'ijĕkĕlia
Orĕti w'aloanlagi v̄âv̄â,
Ndo venlâ iyonlisi y'anlaga.
22 Sâlâwâlâ yâ y'akalui ati mi syika,
Ivĕ nyâ ny'adatizo nl'anlingo;
23 Nlami volo yâ ivavisi, igangonlo y'ife;
Waodu wi tânde mpagago, azong' ipa.
Wi jĕkĕli' oŋwâ tigo
Ge ndaga y'oŋwanto tigo b*ia* gore wao.
24 Sambo yenlâ bulie Jehova yi mbĕli,
Ongulungulumĕ wi Isreĕl;
A, m'be pânl' oku' wam avila gor' ilov̄alov̄i yam;
M'be fwinliza wao ngákâ, mângi wi numba miĕ.
25 ¶ Gambĕnlĕ mi afwinliz' ogâ wam gore wĕ;
Aromb' ati mâ mi syika mbiambiĕ
Kĕ fale syumbu yâ yodu.
26 M'be fwinliza kĕ iyĕkĕli yâ ga gw'alonga,
Nl'anlaganlagi wâ ga gw'avakili:
Avila v̄âv̄â o be fwelio inlĕ,
Nka mpolo yi bekelio.
27 Zaiân yi be dandunlo nl'ijĕkĕlia,
Nli mângi wi kalua nl'orĕti.
28 Nl'ijiliza si mângi pava,
Nli mângi janj' ibe, si *be doa* ta.
29 Kânde wi be jenle ntyânli gw'imbimo si re nluĕ bela pa,
Anluĕ be syum' akete gw'intyaga si re nluĕ pinja pa.
30 Kânde anluĕ be doa ga mbiino yi jom' ijavi,

Nli ntyaga yi re yi zye nl'anlingo.
31 Nli mângi ngulu wi be doanla g'asyusya,
Nl'ijanji se nkĕgĕnli;
Kâ wao avanli pia mpâ mo,
Nl'oma fâ o nima *wao.*

EWONJO 2.

I GAMBA ny'ayenlio nle Aisaia y'oŋwa wi Emoz,
G'oŋwanja wi Juda nli Jeruselĕm.
2 Be toa gw'intyugu inuwunla inlĕ,
Nomba yi nago yi Jehova
Yi be doanlizo gw'igonlo nyi nomba,
Kâ yo pendio gw'igonlo ny'inomba,
Nl'anlaga waodu wi be pova go yo.
3 Nl'anlag' awenge wi be kĕnd' awulia nlĕ,
Oviroanli, azuĕ ga vandenli go nomba yi Jehova,
Go nago y'Anyambiĕ yi Jekâb;
Kâ yĕ nĕnja zuĕ intyali sĕ,
Kâ zuĕ kanganla gw'impanlâ sĕ;
Kânde avila go Zaiâu be kâgw' ivanga,
Nl'igamba nyi Jehova avila go Jeruselĕm.
4 Kâ yĕ jĕkĕlia gw'anlângâ,
Azĕmb' anlag' awenge
Wi be tunl' ikwari yao gw'imianga yi tumbinle ntye
Nl'agângi mao gw'imianga yi syenge rere,
Inlângâ nyi be tombinl' okwara gw'inlângâ
Ge fâ nĕng' igâvi nyĕnlĕ.
5 Oviroanli, nago yi Jekâb!
Azuĕ ga ganganlenli g'ozange wi Jehova.
6 Sambo o re fala p'anlagi wâ, nago yi Jekâb
Kânde wi re bunlio p'avila go tângwa nli nkombe,
Wao aganga ga Ifilistin, kâ wao jeke njeka nl'awa w'agĕnda.
7 Ntye yao kĕ yi re ralie nli sâlâwâlâ nli gold,
Agumbi mao m'amanle du,
Ntye yao kĕ yi re ralie nl'inkavala,
Nl'intyonle sao si zye nli ntango.
8 Ntye yao kĕ yi re ralie nl'ikanla,
Wi savinl' ijanja s'agâ maomĕ,

S'avangio nl'imĕnlo yao.
9 Nl'elĕnge e dĕmbia go ntye
Nl'omâ mpolo e syonli' oku' wĕmĕ,
Sambo any*e*za wao.
10 ¶ Yinginla gw'ido, kâ syâmbunla go ntyĕngĕ,
Gw'itia si Jehova, nl'ivenda ny'onjĕlĕnjĕlĕ wĕ.
11 Ekali z'antyâ m'oma zi be syonlio,
Nl'odando w'anlaga wi be syonlio go ntye;
Nli Jehova dadiĕ ayĕ be pendio go ntyugu mĕ.
12 Kânde ntyugu yi Jehova y'imbĕli
Yi be doanla gor' om' edu o r'odando nl'ekale,
Nla gor' om' edu o re tombinlo pa;
Kâ yĕ syonlio go ntye.
13 Nla gw'ikume yodu yi Lebenon,
Yi re gw'igonlo dava,
Nla gw'imbimo sodu si Besyan,
14 Nla gw'inomb' indondui sodu,
Nla go sadomba yodu yi re gw'igonlo,
15 Nla go nagw' edu njâle,
Nla g'ogombi edu w'ado,
16 Nla gw'amatanga modu mi Tarsyisy,
Nla go gâlanli yodu via.
17 Nl'ekale z'oma zi be syonlio go ntye,
Nl'odando w'anlaga wi be posyunlo go ntye.
Jehova dadiĕ e be pendio go ntyugu mĕ.
18 E be jiliz' ikanla sodu
19 Wi be jinginla gw'ibulungu y'ado,
Nla gw'amemba mi ntye,
Gw'itia si Jehova, nla gw'ivenda ny'onjĕlĕnjĕlĕ wĕ,
Go kumanlĕ go syugazyuge ntye polo.
20 Go ntyugu mĕ oma e be fal' ikanli sĕ,
Si sâlâwâlâ nla si gold,
(S'avangio nl'om' edu g'oku' wĕmĕ go savinla);
Gor' imbumbe nla gor' inkânjâ.
21 Go jinginla gw'igĕla y'ado,
Nla gw'intyai s'ado aruenli,
Gw'itia si Jehova,
Nla gw'ivenda ny'onjĕlĕnjĕlĕ wĕ,
Go kumanlĕ go syugazyuge ntye polo.

22 Avĕkeli' oŋwânlaga, o re oŋwĕi gw'izyângunli yĕ
y'ompombo.
Kânde ayĕ kâ tango gw'ande?

EWONJO 3.

KÂNDE Jehova, Jehova yi mbĕli,
E tomb' avila go Jeruselĕm nl'avila go Juda,
Orugo wodu wi mpĕmba, nl'orugo wodu w'anlingo,
2 Onloñe wi ngulu, nl'oma w'igâvi,
Oyĕkĕli, nl'ovâgisi, oma w'okeli nl'onlĕrâ,
3 Ngâwĕ y'agomi atanli, nl'oma wi dubo,
Nl'owondisi wi mondâ, okĕngĕkĕngĕ, nl'oganga.
4 M'be pa wao awanla nlami volo yao,
Nli kĕikei yi be panginla wao.
5 Nl'anlaga wi be bangatio,
Oma nl'oma, nl'oma nl'oganganlo wĕ,
Oŋwanla e be doanl' iganda gor' onlĕrâ.
Nl'om' âr' isyâlâ fâ gor' om' âdubo.
6 Kânde oma e be kot' oŋwângi yĕ,
Wi nago ya reri yĕ inlĕ,
O re nl'ambâra, loanl' ovanginli wazyo,
Kâ ojili winlâ doanla g'ogâ wâ.
7 Go ntyugu mĕ e be tonga inlĕ,
M'be doanl' oyingisi,
Kânde go nag' wam zyel' inya g'iwâra,
Avanganli miĕ ovanginli w'anlaga.
8 Kânde Jeruselĕm yi tataminla, nli Juda yi poswa.
Kânde onlĕmĕ wao, nl'ijanji sao si sire Jehova
Go bendi' antyâ m'ivendi nyĕ.
9 Ijenla s'azyo mao si mieza g'oŋwanji wao,
Wi takil' ibe sao ga Sâdom, wi jumbunla so.
Azyili gw'anlinli mao!
Wi bag' ibe gw'ikui yaomĕ.
10 Wulinl' ogore inlĕ, Mbiambiĕ:
Kânde wi be ny'ilonda y'ijanji sao.
11 Azyili gor' om' âmbe, azyingo!
Kânde ipa s'agâ mĕ so be po yĕ.
12 Anlagi wam! awanla *nle* iv̆angati yao,
Nl'anto wi panginla wao.
Anlagi wam! Wao wi savinlâ wi fwemizâ,

Ayilize nkova y'impânlâ sâ.
13 Jehova akumanla go syâzya ;
Are gore go jĕkĕli' anlaga.
14 Jehova e be kwenla gw'ijĕkĕlia,
Nl'anlĕrâ w'anlagi wĕ, nli nlami volo yao,
Kânde anlu' anyenli ntyaga y'ivĕ,
Nl'imanlo ny'iyunge nyi re gw'inago sanli.
15 Anluĕ pikilia sĕ go jar' anlagi wam,
Go kil' azyo m'iyunge? bulie Rerĕ Jehova y'imbĕli.
16 ¶ Jehova kĕ e bulia inlĕ,
Kânde aw' awanto wi Zaiân wi r'ekali,
Wi kanganla nl'ingâri davio pa,
Nl'antyà m'asisĕ,
Nkĕndaga nli pang' ivanga nl'intyozyo sao ;
17 Sambo Jehova e be bola nl'ikanga,
Nyond' orue y'ewonjo z'awawanto wi Zaiân,
Jehova kĕ e be bowunl' isaon yao y'ayumbunlo.
18 Go ntyugu mĕ Jehova e be tombe
Ntyĕga y'ilonga *gw'agolo*,
Nl'asari mao m'ewonjo,
Nli yâma yi baro wao, igâma ga ogweli.
19 Impanga, nl'ilumbago, nl'inlamba yi pug' ozyo,
20 Pokolo, nli nkĕmbâ y'agolo, nl'ikorue y'ewonjo,
Nli va yi nkango, nl'imonda.
21 Ilonga, nl'imoro y'ompombo.
22 Ambâr' ambia mi njonli,
Nl'inlamb' impolo imbia,
Nl'ipuka si felo syika,
23 Yenlo, nli linin mbia,
Nli pokolo, nl'inlamba yi divinl' ozyo.
24 Be toa inlĕ, gw'inyanga nyi nkango mbia
Be fâ doanl' ompunla :
Gw'inyanga ny'otumba, ogulu.
Gw'inyanga ny'asar' ambia, ikanga ;
Gw'inyanga ny'ororgosyanbo, pinda,
Nl'evezyo gw'inyanga ny'eranga.
25 Anloñe wâ wi be poswa nl'okwara,
Nl'anlagi wâ wi ngulu gw'igâvi.
26 Nl'aguge mĕ mi be denla, nli doa iwâga.
Nla yĕ, toa p'ewoga, e be doanla tu go ntye.

EWONJO 4.

NLA go ntyugu mě,
Anto orâgĕnlo wi be kot onlom̃e omo inlĕ,
Azuĕ be ny' inyi sazyomĕ,
Awâre lingi yazyomĕ,
Go tombe ntyânli yazyo.
2 Go ntyugu mĕ Ivari nyi Jehova,
Nyi be doanla ṽ'olubo nl'onjĕlĕnjĕlĕ;
Nl'olonda wi ntye ṽ'ipenda nl'eranga,
Gore wao wi re tola pa go Isreĕl.
3 Be toa nlĕ, ayĕ o re tigo pa go Zaiân,
Nl'ayĕ o re tiganla pa go Juruselĕm,
E be fwelio inlĕ orunda,
Om' edu o re tĕndo pa gw'em̃ĕnlâ go Jeruselĕm.
4 Go be jovunle Jehova isĕkĕ s'awawanto wi Zaiân,
[illegible]yovunle ntyinla yi Jeruselĕm avila go gare ya yo,
[illegible]nlinla nyi Jekelia, nl'inlinla ny'ibaminla.
5 Je[illegible]a kĕ e be panga gw'iloanlo edu nyi nomba
y[illegible] Zaiân,
Nla gw'iŋando sĕ sodu,
Evindi nl'otutu om̃anda,
Nl'onjĕlĕnjĕlĕ w'ogonli wi baminla ogwĕra;
Kânde gw'ivenda nyodu be doanle nguṽa.
6 Be doanl' okanja gw'iviri om̃anda go mpiu,
Nli mbora y'ifanginlo,
Nl'izyambunlo g'ogula nl'anlingo.

EWONJO 5.

M'BE jemba, jom' atonda, g'oŋwanja wi ndeg' wam,
Evanda zi ndeg' wam g'oŋwanja wi ntyagi yĕ
y'ivĕ.
Ndeg' wam are nli ntyaga y'ivĕ
Gw'esadomba z'orai ombia.
2 Azagiĕ yo, aromb' ado;
Aṽĕnla yo nl'igal' imbia mĕ,
Nl'anlogiĕ ŋago njale go gare ya yo,
Arumbe mbora yi piare nl'ivĕ;
Nl'avenginliĕ yo go janl' ilonda,
Nl'ayanli yo ilond' imbe.

3 Ndo venlo, aloanli wi Jeruselĕm, nl'anlome wi
Juda,
Yĕkĕlianli, kakala, ntyami miĕ ntya ntyagi yam.
4 Ande z'ami fo dendio go ntyagi yam,
Zi re mi d*u*o mi adende go yo?
Ande z'avenginli miĕ yo go janl' ilonda,
Ko yo janl' ilond' imbe.
5 Ndo venla, mi ga mieze nluĕ,
Ntĕ be denda miĕ go ntyagi yam:
M'be tomb' ogomba w'arĕnde,
Ka yo nyo via,
M'be syazy' ogomba w'ado,
Ko yo toa mbora yi jaro.
6 M'be panga yo oda,
Yi be fo syengo, ge nyago,
Ndo yi be feia imbara nl'arĕnde.
M'be sombia kĕ vindi inlĕ,
Y'anlogo ningo go yo;
7 Kande ntyaga yi Jehova y'imbĕli nle nago yi
Isreĕl,
Nl'anlome wi Juda nle owanga wĕ ombia:
Nl'avenginliĕ ijĕkĕlia; ndo vonla, ipoviza si ntyi-
Va orĕti, ndo vonla, edingo. [nla,—
8 Azyili gore wao wi jonge nago go nago,
Alatize ntyaga go ntyaga,
Kao mbora fâ,
Kâ nluĕ dovio anluĕ anka go gare yi ntye.
9 Gw'aroi mam, bulie Jehova y'imbĕli,
Giligili, inago sinyĕnge si be tiganla sintevo,
Impolo nl'imbia, anlaga fâ.
10 Kânde igomi ny'inyova si be pange bath mâri;
Homĕr y'ilonda yi be janl' ĕfa mâri.
11 Azyile gore wao wi nângw' ogenge,
Go song' ijâng' ijâle
Wi kângwa koang' ogwĕra,
Kao ivĕ ny'atanliza wao.
12 Nli ntyambi, nli ŋâmbi, nli ngâma,
Nl'ibeka nl'ivĕ, yi re gw'intyago sao:
Ndo wi sy*i*lia ijanja si Jehova,
Ge jenl' idenda s'aga mĕ.

13 Yenlâ mângi yam wi re kĕndizo pa simbwedi;
Kânde wi zyele nla simia:
Nl'ipendi sĕ anlaga wi njanla;
Nli nkândâ yao y'akaminli nl'esyove.
14 Sambo oronginlo w'asyavendi womĕ;
Anlungunl' ogwanli wĕ egĕnlizo fà;
Nl'ivendi nyao, nli nkândâ yao, nl'igevi nyao,
Nl'ayĕ o jenle mbia, wi be suminla go wo.
15 Onlomñe e be syonlio, nl'enlamñi e be paoyunlo;
Nl'antyâ m'ekale mi be syonlio.
16 Ndo Jehova yi mbĕli e be pendio nl'ijĕkĕlia,
Nl'Anyambiĕ y'orunda e be dubo nl'orĕti.
17 Nl'aw' adâmbĕ wi be nya g'orove wao,
Wogo y'avâme, agĕnda wi be jiliza yo.
18 Azyile gore wao wi dur' ibe nl'igâl' impĕnle,
Ayanj' ibe nl'ogulu wi ntyonle:
19 Wi bulia inlĕ, E ga yavure anlĕgiz' ijanji sĕ,
Kâ zuĕ jenla,
Nli mondâ y'Orundorundiĕ wi Isreĕl,
Yi ga zyusye avia, kâ zuĕ jenla.
20 Azyili gore wao wi fwelie mbe inlĕ mbia, nli mbia inlĕ mbe.
Wi dovie mpiri vâ ozange, nl'ozange vâ mpiri,
Wi dovie nonle vâ onligi, nl'onligi vâ nonle.
21 Azyili gore wao wi r'imia gw'antyâ maomĕ;
Nl'okeli gw'azyo maomĕ.
22 Azyili gore wao wi re nli ngulu go jâng' ivĕ
Nl'anlomñe wi ngulu go bundunl' ijâng' ijâle.
23 Wi kanl' orĕgâ g'oŋwanja w'ipa;
Nl'orĕti w'ogore, wi bânginlĕ wo.
24 Sambo ga ntĕ suliz' idogola s'ogonli azulize wulu,
Nla ga ntĕ posw' amanli mi pia,
Orambi wao wi be doanla g'ibânla
Nl'ipunjinli sao si panda g'ombuwutu.
Kânde wi re fala p'ivanga nyi Jehova yi mbĕli
Avĕd' igamba ny'Orundorundiĕ wi Isreĕl.
25 Yenlâre egunlu zi Jehova zi pia gor' anlagi wĕ,
Are kĕ nyânyunla p'ogâ wĕ gore wao,
Are bola pa wao, nl'inomba s'aratamiulli,
Nli bende yao y'azyazyunlo gw'agala.

Vanganle ṽâṽâ egunlu zĕ zi pa kegwa;
Nd'ogâ wĕ wi p'are nyânyua.
26 E pandinl' anlângâ ntyanga go bo;
E tonginla m'ososi, avila go ntyai yi ntye.
Vonla e bia nli ngulu nĕganĕga.
27 Agw' *o*m' oge, ge pomo nli baku gore wao,
Amĕg' oma ge nanla;
Otumba w'ini yĕ w'av*u*rua;
Ge ogâli w'intyozyo sĕ tawa,
28 Izyângâ yĕ y'atoezo, lendinli yĕ yodu y'anĕmĕnli,
Impândâ s'inkavali sĕ si bângo g'ado,
Intyonli se g'efizegĕngĕ.
29 Nkunguli yĕ yi re ga laion nyanto,
E be kungula g'awa wi laion,
E be kungul' agot' eṽĕrĕ,
E penjavenja zo, zye oma parunla.
30 E be kungula gore yĕ go ntyugu mĕ,
G'ibumba si ntyua.
E ponla go ntye, ndo vonla, mpiri!
Azyingo nli Mpiri!
Mpiri kĕ go vindi ya yo.

EWONJO 6.

G'OMPUMA w'ayui Uzaia y'oga,
Mi ayenli Jehova tu gw'eka,
Gw'igonlo tombinlo pa,
Nl'orogosyambi wĕ ola w'ayonli nago mpolo.
2 Gw'igonlo nya zo avegagi sĕrefim;
Mori y'avegagi nl'ampav' oroa;
Ambanli m'avugo ndĕ ozyo wĕ,
Nl'ambanli m'avugo ndĕ intyozyo sĕ,
Nl'alogwĕ nl'ambanli.
3 Omari arongi nl'omari inlĕ,
Orunda, Orunda, Orunda, nle Jehova y'imbĕli:
Ntye yodu yi re ralie nl'ivendi nyĕ.
4 Nli ntinla y'enlomiĕ y'azugiazyugi
Nl'inyoi nyĕ o rongi,
Nl'ayonli nago nl'otutu.
5 ¶ Nl'awuli miĕ inlĕ, Azyili gore miĕ!
Mi ajui, kânde miĕ oma w'inlumbu y'isĕkĕ,

Mi doanla go gare y'anlaga w'inlumbu y'isĕkĕ:
Kande antyo mam m'ajenl' Oga, Jehova y'imbĕli.
6 Nl'alogwi seraf mari gore miĕ,
Nl'ido nyi mpiu g'ogo wĕ,
Ny'awengio ndĕ nli mbanla avila go altar;
7 Nl'alukiziĕ nyo g'ogwanli wam, awulia inlĕ,
Vonla, nyinlo nyi re kota p'inlumbu yo;
Nl'ibe so s'atombio, nl'ifwemi so s'ajumbunlo.
8 Nl'ayagio miĕ inyoi nyi Jehova
M'be tom̃a mande, nla mande be kendinlo zuĕ?
Nl'awuli miĕ inlĕ, Miĕ winlo; roma miĕ.
9 Nl'awuliĕ inlĕ, Gĕndaga, ko bulinlie mongi sinlo inlĕ,
Yogonli rĕti, ndo agotizanli;
Yenlanli rĕti, ndo amianli.
10 Vomia irĕma y'anlaga winlo,
Ko pang' aroi mao dira,
Anlunj' antyo mao;
Wi vende jenla nl'antyo mao,
Nli jogo nl'aroi mao,
Ko wao kotiza nl'irĕmi yao,
Agalua, ko wao tolizo.
11 Nl'awuli miĕ inlĕ, Olingo sĕ?
Nl'awuliĕ inlĕ, Kao inkala s'ajilizo anlaga fo,
Inago anlom̃e fo;
Ko ntye tiganle ntevo, ewoga.
12 Kao Jehova atomb' anlom̃e bo,
Ko doanl' ojil' ompolo go gare yi ntye.
13 Ndo be doanle mbĕi y'igomi,
Ko yo fwinlia, ko fo nyo.
G'okumi ge mbimo, yi re nl'em̃ĕnla go yo,
Vanganle y'abego:
Yenla be doanl' olonda w'orund', em̃ĕnla za yo.

EWONJO 7.

NL'AROENLI gw'intyugu si Ehaz y'oŋwa wi Jotham, y'oŋwa wi Uzaia, oga wi Juda, inlĕ, Rezin y'oga wi Siria, nli Pika, y'oŋwa wi Remelaia, y'oga wi Isreĕl, w'agĕndi go Jeruselĕm go noa, ndo wi jâlie bânga yo.

2 Nl'awulinlio nago yi Devid inlĕ, Siria are jekanla
pa nli Ifream: kâ orĕmi wĕ syugiazyugia, nl'irĕma y'a-
nlagi wĕ, ga rere y'iga yi syugazyugio nl'ompunga.
3 Nl'awuli Jehova awulinli' Aisaia inlĕ, Gĕndaga go
datanla nli Ehaz, awĕ nli Syearjasyub y'oŋwanliâ, go
ntyai y'ombâma gw'evero z'eliṽa, nla go mpânlâ y'omâ
pang' intyale s'inlamba.
4 Kâ bulinliĕ, Vandaminla, kâ doa kendekende;
Aria, kâ orĕmi wâ w'alĕla G'oŋwanja w'ikwend' imba-
nli yi wumbu y'ikonli y'otutu, Gw'egunlu z'ereria zi
Rezin nli Siria, nla z'oŋwanla wi Remelaia.
5 Kânde Siria yi re bondinlâ pe mbe
Ifream, nl'oŋwa wi Remelaia kĕ inlĕ,
6 Azuĕ ga vandenli go Juda go syuga yo,
Kâ zuĕ tol' ogomba wa yo gor' azuĕ mĕ,
Alovi' oga go gare ya yo, oŋwa wi Tebaial.
7 Yenlâ bulie Rerĕ Jehova,
Yi be kumanla, yi be toa.
8 Kânde ewonjo zi Siria nle Damaskos,
Nl'ewonjo zi Damaskos nle Rezin,
Kânde vâ agomi oroa nl'impum' itanli,
Nl'Ifream yi be tombo, kâ avâ doanl' inlângâ.
9 Ewonjo zi Ifream nle Semeria,
Nl'ewonjo zi Semeria nle oŋwa wi Remelaia.
Ja nlu' ayivira, gambĕnlĕ anlu' aloanlizo.
10 Nl'awuli Jehova awulinlie Ehaz inlĕ,
11 Ṽambinl' oku' wâ elingilio gore Jehova Anyambiĕ
Ṽambia zo g'olânga ge gw'igonlo. [yâ:
12 Nl'awuli Ehaz inlĕ,
M'be bambia, m'be kĕnlize Jehova.
13 Nl'awuliĕ inlĕ, Kâkâlânli,
Yâgânli nago yi Devid:
Re ndaga nyango gore nluĕ go jasiz' anlaga,
Ndo anluĕ be jasiz' Anyambiĕ yam kĕ?
14 Sambo Jehova ayĕmĕ e be pa nluĕ elingilio.
Vonla, izyali nyi be pundiga ayanl' oŋwâ nlomĕ,
Kĕ beto inlĕ, Imanuel.
15 Bâtâlâ nl'onlĕmbĕ, yo be nyagago ndĕ,
Kao amia go fale mbe kĕ pinje mbia.
16 Kânde oŋwanla miagaga râ,

Go fale mbe, avinje mbia,
Ntye, y'ag' avanli wi fango ndâ,
Yi be duo y'atigo ewoga.
17 ¶ Jehova e be baga gore wĕ, nl'anlagi wâ,
Nla go nago ya reri yâ,
Intyugu si re si pa bia nli mâri,
Avila go ntyugu y'alubw' Ifream avila go Juda,
Inlĕ, Oga w'Asiria.
18 Be toa go ntyugu mĕ inlĕ,
Jehova e be tong' ososi go ntyinli,
Yi re go ntyonde y'ilâvi yi Ijipt,
Nla go nyowĕ yi re go ntye y'Asiria bo.
19 Yi bia av̄ataminla gw'idĕd' irevo,
Nla gw'impogonli y'ado, nla gw'arĕnde modu,
Nla gw'itove sodu.
20 Go ntyugu mĕmo Jehova e be syenginla,
Nl'owenda wi re po pa ipa inlĕ,
Nla wao wi re g'ozamb' om̄âri w'olâvi, nl'oga w'Asiria.
Ewonjo, nl'imia y'agolo,
Wo be syenginla k'elelu.
21 Be toa go ntyugu mĕ inlĕ,
Oma e be doanliza bâ nyare nyanto, nl'adâmbĕ ambanli.
22 Be toa inlĕ, gw'ibunla s'ambenlingo mi be po nle yo, e be nye bâtâlâ:
Kânde bâtâlâ nl'onlĕmbe yo be nyo nl'om' edu,
O re tiganla pa go ntye.
23 Be toa go ntyugu mĕ inlĕ,
Mbori edu yi be doanle ntâsen y'igâli,
Vâ ntâsen yi sâlâwâlâ,
Yi be doanl' ifalifa nl'arĕnde.
24 Nl'izyângâ nli lendinla oma e be bia gogo;
K̄ânde ntye yodu yi be kalu' ifalifa nl'arĕnde.
25 Nla go sadomba yodu yi be tumbo nl'ombâga.
O be bia gogo gw'itia sifalifa nl'arĕnde
Ndo yi be doanla go kĕndia inyare,
Nla go jaro nle vuginlia yango.

EWONJO 8.

JEHOVA awulinli miĕ kĕ inlĕ,
Wânge tavuru mpolo kâ tĕnda go yo,
Nl'oŋwanga w'itendinla w'oma, g'oŋwanja wi
Maher-syelal-hasy-baz.
2 Nl'awângi miĕ iyenli ya giligili, y'ibekelio, Uraia
yi prist, nli Zĕkeraia y'oŋwa wi Jekerekaia.
3 Nl'agĕndi miĕ gor' oŋwanto w'orâgisi, nl'avundigiĕ
ayanl' oŋwânlomĕ, nl'awulinlio miĕ nle Jehova inlĕ,
Ṽĕtĕ Mahar-syalal-hasy-baz.
4 Kânde oŋwanla m*i*agaga râ go tonga Rera, ge
ngwe, igumba nyi Damaskos, nl'imanlo nyi Semeria
nyi be toanlizo g'ozyo w'oga w'Asiria.
5 Nl'avâ kambi Jehova nla miĕ inlĕ,
6 Kânde mângi sinlâ w'aṽiki,
Anlingo mi Syailo mi pova nli nkĕngâ;
Ayenl' igeva g'oŋwanja wi Rezin nl'oŋwa wi
Remelaia.
7 Sambo, voala, Jehova e baga gore wao
Anlingo m'olâvi mi ngulu nl'amenge,
Inlĕ, oga w'Asiria, nl'ivendi nyĕ nyodu,
Wi be panda viaganlo nl'orârâ wodu,
Ayambunlia izamba ya wo.
8 Wi be piaganla koanga go Juda,
Wi be jambunlia, avanda koanga g'ompele,
Nl'isyambunlia s'ampava ma wo,
Si be jonlia evende zi ntye yâ, O Imanuel!
9 Lâsyanli, anlaga, kâ mâgunlonli,
Ṽoganlionli, wogo ya dava yodu yi ntye;
Gombanl' inlamba, kâ mâgunlonli,
Gombanl' inlamba, kâ mâgunlonli.
10 Wondanli mondâ, kâ y'al*o*anla,
Gambanl' igamba, kâ ny'ag*u*manla,
Kânde Anyambiĕ are nla zuĕ.
11 Kânde yenlâ agambi Jehova nla miĕ nl'og' oyâle,
Anlĕnja miĕ inlĕ, mi ag*a*nganla gw'intyale si
mângi sinlâ inlĕ,
12 Aṽ*e*lianli, Nguṽa ezâm' edu,
Zi fwelio nle mângi sinlâ inlĕ, Nguṽa.

Arianli k'iti sao ge fanga.
13 Lubanli Jehova yi mbeli ayěmě;
Kâ yě doanl' iti sanli, nl'ayě ereri' zanli.
14 E be doanle mbora y'orurda:
Ndo gw'ido ny'abaku nl'ido ny'ikwezo,
Go nago mbanli si Isreěl,
Isinga nli mondo gor' aloanli wi Jeruselěm.
15 Nl'awenge gore wao wi be pomo nl'abaku,
Avoswa, ayarunlo, nli koto go mondo, awângo.
16 Gorinl' atakwě, ṽeb' ivanga gor' Inlěngi yam.
17 M'be penginle Jehova,
Yi jumbunl' ozyo wě avila go nago yi Jekâb,
Kâ miě poně.
18 Vonla, Mič, nl'awa wi re Jehova pa pa miě,
Azuě lemba nl'isaon yi mamo gore Isreěl,
Avila gore Jehova y'imběli,
Yi doanla go nomba yi Zaiân.
19 Ja w'abulinlia nluě inlě,
Wutanli aganga, nl'intyěnli,
Mângi w'intyâwizyâwi nli wi siminla:
Anlaga w'awut' Anyambiě yao?
Wi ga vambie bende g'oŋwanja wi mângi wi re [bâ?
20 Gw'ivanga nl'atakwě:
Ja w'agamba ga nt'ar' igamba nyinlâ,
Gambě zyel' ozange gore wao,
21 Wi be piaganla yo, jela pa nli njanla,
Be toa, go be koto wao nle ŋjanla,
Wi be syâzya nl'ikui yaomě,
Kâ wao ponla gw'igonlo,
Arâwa ogi wao nl'Anyambiě yao.
22 E be ponla go ntye; ndo vonla,
Ijela, iwombe, nl'azyingo,
Nla wi be syugo go mpiri.

EWONJO 9.

KÂNDE mpiri yi be doanla gore yě o re jela pa;
Ga nt'avegagi gw'alonga,
Gw'ayeliziě ntye yi Zěbulon,
Nli ntye yi Naftelai,
Avila ṽâṽâ avendiě nkova yi ntyua,

G'ozamb' om̃âri wi Jârdan,
Galaili y'anlângâ.
2 Anlaga w'aganganlagi go mpiri
W'ajenl' ozange ompolo.
Aloanli wi ntye y'iviri ny'ijua,
Ozange w'abambinli wao.
3 O re bunlia p'inlângâ,
O re pendia p'igeva,
Wi jenl' igeva g'ozyo wâ,
Ga nt'ar' igeva gw'egombe z'itenla,
Ga ntĕ jenl' anlom̃e igeva, ja w'akwĕr' im̃anlo.
4 Kânde mpanga y'iroanlo nyĕ,
Nli nkâgu y'ov̄egi wĕ,
Nli ntongo y'ov̄angati wĕ,
O re mâgunla pa so, ga ntyugu yi Midian.
5 Kânde ngâi edu y'imianga y'anlom̃e w'igâvi,
Go nyângâli y'igâvi,
Nl'ingâi tĕvizo pa nli ntyinla,
Si be doanla sikonli si baminl' ogonli.
6 Kânde gore zuĕ re janlo p'oŋwanla,
Gore zuĕ re po p'oŋwânlom̃e,
Nl'ipanginla si re g'ov̄ĕgi wĕ,
Nl'ini nyĕ yi fwelio inlĕ, Imama,—
Om' âbond' imondâ—Anyambiĕ yi ngulu,
Rerĕ ya kânlakâ—Ovanginli w'am̃ĕnje.
7 Gw'ipenda s'ipanginli sĕ nla gw'am̃ĕnje, be d*o*anle ntyai,
Gw'eka zi Devid, nla gw'inlângâ nyĕ,
Go dovia nyo nla go kumanlia nyo,
Nl'ijĕkĕlia nl'orĕti,
Avila venlâ, agĕnda go kânlakâ.
Ŋandi yi Jehova y'imbĕli yi be dend' osaon winlâ.
8 ¶ Jehova agĕndiz' igamba gore Jekâb,
Ny'azuminli kĕ gore Isreĕl.
9 Anlaga waodu w'avoro,
Ifream nl'aloanli wi Semeria,
Wi bulia nl'ekali nli njâlinli y'orĕma, inlĕ,
10 Ibrik s'aposwi, ndo azuĕ be noga nl'ado mpanlago;
Rere y'okândâ y'abegio,
Ndo azuĕ be kalunlia yo gw'ikume.

11 Ndo Jehova e be pendia ilov̄alov̄i yi Rezin viaganlo nla yĕ,
Azyâkâlia ilov̄alov̄i yĕmĕ.
12 Isirian go bosyo yĕ,
Nl'Ifilistin go nyuma;
Wi be mĕnle Isreĕl nl'ogwanla wa bue.
Gw'isaon yinlâ yodu egunlu zĕ zi k*e*gwa,
Nl'ogâ wĕ wi p'are nyânyâ.
13 Kânde anlaga wi pa fwinlia gore yĕ o woli wao,
Ge bute Jehova y'imbĕli.
14 Sambo Jehova e be tenl' avila go Isreĕl,
Ewonjo nl'okwende, ivari nl'okogo ntyugu mo.
15 Onlĕrâ nl'om' âdubo, ayĕ ewonjo;
Nl'ovâgisi wi nĕnj' inoka, ayĕ okwende.
16 Nl'igĕndisi yi mângi sinlâ yi fwemiza wao;
Nla wao wi kĕndio w'ajilizo.
17 Yenlâ Jehova e be j*e*nl' igev̄a gw'awanjâ mao.
Nlâ poginl' awa wi tigo nl'anto kĕ wi tigo.
Kânde om' edu abikio nl'oyanjisi w'ibe;
Nl'ogwanli edu wi kâgunli edâsyâ.
Gw'isaon yinlâ yodu egunlu zĕ zi pa kegwa,
Nd'ogâ wĕ wi pare nyânyâ.
18 ¶ Kânde ibe si pia g'ogonli;
Wi pez' ifalifa nl'arĕndĕ,
Kâ wo baminla gw'abaka m'iga;
Avanda g'evindi z'otutu.
19 V̄â egunlu zi Jehova, ntye y'ajilanganla,
Nl'anlaga wi re g'isyakilia s'ogonli;
Nl'oma e poginl' oŋwângi yĕ.
20 E sazunla go nomiĕ, kĕ jâgâ njanla;
E nya go nyantwĕ, kâ ay*o*ra.
E nya om' edu ozyonle w'ogâ wĕmĕ:
21 Manasa Ifream, nl'Ifream Manasa.
Nla wao av̄anli wi be noa nli Juda.
Gw'isaon yinlâ yodu egunlu zĕ zi pa kegwa,
Nl'ogâ wĕ wi pare nyânyâ.

EWONJO 10.

AZYILI gore wao wi pang' ampanga m'orĕgâ,
Arĕnde mbao yi re wao bonda pa.

2 Go tomb' oyunge avila gw'ijĕkĕlia,
Nla go tomb' orĕti avila gor' ikuge y'anlagi wam,
Kâ anto wi tigo doanl' im̃anlo nyao;
Kâ wao kwĕr' awa wi re rerĕ fâ.
3 Anluĕ be denda sĕ go ntyugu y'ijĕkĕlia nl'ijiliza
si pila bo?
Anluĕ be fanga gore mande go nungunlo?
Nl'anluĕ tig' ivendi nyanli gwe?
4 Nyi be puranla mbĕ gor' imbwedi,
Ndo wi be poswa go ntye mângi wi re jua pa.
Gw'isaon yinlâ yodu egunlu zĕ zi pa kegwa,
Nd'ogâ wĕ wi pare nyânyâ.
5 Azyili gor' Asiria, ntongo y'egunlu zam,
Nli nkâgu yi re gw'agâ mao,
Yo nle ngambi yam.
6 M'be tom̃ĕ gw'inlângâ nyi biko
Gor' anlaga w'egunlu zam m'be p'inyanga,
Go kwĕr' im̃anlo, nla go sazunla,
Nla go jara wao g'ombânla w'igala.
7 Ndo e bonda yenlâ, orĕmi wĕ kĕ wi pikilia yenlâ,
Ndo re g'orĕmi wĕ go jiliza,
Azuliz' anlângâ amenge.
8 Kânde e bulia inlĕ, Nlami yam *ga* aga?
9 Kalno yi zye ga Karkimisy?
Hemath yi zye ga Arpad?
Semeria yi zye ga Demaskos? [nla,
10 Ga nt'are ogâ wam wi re dĕnga p'anlângâ m'ika-
Nl'ikanli sao viaganlo nla si Jeruselĕm:
11 Mi alendinle Jeruselĕm nl'ikanli sĕ;
Ga nt'alendinli miĕ Semeria nl'ikanli sĕ?
12 Sambo be toa inlĕ,
Jehova are suliza p'evilo zĕ zodu,
Go nomba yi Zaiân, nla go Jeruselĕm,
M'be tevunl' odando w'orĕm' ompolo,
W'oga w'Asiria, nl'ivenda ny'odando w'antyâ mĕ.
13 Kânde e bulia inlĕ,
Ṽâ ngulu y'ogâ wam mi adendi,
Nla ṽ'imi sam; kânde mi ar' okeli;
Mi tombe lingilo y'anlaga,
Agwer' agumbi mao,

M'be syonli' aloanli g'evĕmba.
14 Ogâ wam wi re dĕnga p'igumba ny'anlângâ,
G'om' âkuminli' ake mi re tigo pa,
Yenlâre mi adatizi ntye yodu,
P*e*gag' om' âsyambunl' iv̄av̄a,
Ge nungunl' ogwanla, ge daga.
15 Erĕm zo kâ syogwa gor' om' âpanla nla zo?
G'egwasa zo kâ syavenda gore yĕ o syugazyuga
Ge mpava tombinl' om' âtombinla yo? [zo?
Ge ntongo kot' om' âkota yo?
16 Sambo Jehova, Jehova y'imbĕli,
E be tom̄' egânga gor' avâme wĕ,
Nla g'odolongo w'ivendi nyĕ,
Be baminl' ogonli g'elongo z'ogonli.
17 Nl'ozange wi Isreĕl wi be doanla g'ogonli,
Nl'iwĕ w'Orunda g'idogolo, kâ wo pezya,
Ayiliz' ifalifi yĕ, nl'arĕnde mĕ, ntyugu mo;
18 E be suliz' ivenda ny'igi nyĕ,
Nli ntyaga mbia—inlinla nl'okua ta:
Kâ yo doanla g'ikânga s'om' âjâgâ.
19 Nli rerĕ mâri y'igi nyĕ yi be doanla yĕwâ,
K'oŋwanla tĕnda yo.
20 Be toa ntyugu mĕ inlĕ,
Mângi re tiganla pa wi Isreĕl,
Nl'ontango wi re tola pa go nago yi Jekâb,
Wi be f*â* bekeliĕ o woli wao,
Ndo wi be bekelie Jehova,
Orunda Mĕ wi Isreĕl nl'omiĕnlĕ.
21 Mângi re tiganla pa wi be fwinlia,
Mângi w'ariganli gore Jekâb,
Gor' Anyambiĕ, Ongulungulumĕ.
22 Vanganle anlagi wa, Isreĕl, w'adoanla ga ntyĕngĕ y'ozyĕgĕ,
Ntango nyĕwâ yi tiganla yi be fwinlia:
Oyilizo bondo pa wi be jambunlia nl'orĕti.
23 Kânde ijiliza dov̄io pa,
Nle Rerĕ Jehova y'imbĕli,
Si be dendo go gare yi ntye yodu.
24 ¶ Sambo yenlâ bulie Jehova Anyambiĕ y'imbĕli,
Anlagi wam wi doanla go Zaiân, ar*i*anli Asiria,

E be bolâ nli ntongo,
Kĕ tombinle nkâgu gore wĕ, ga ntyale yi Ijipt.
25 Nd'oŋwâ lingo wakwĕ, egunlu zi be pânla,
Nli ngambi yam gw'ijilizi sao.
26 Jehova y'imbĕli e be nângunl' oziwo gore yĕ,
Ga nt'awolio go Midian gw'ido nyi Orĕb;
Nli ntongo yĕ go mbenle,
Yenlâ be tombinlĕ yo, ga nt'alendiĕ go Ijipt.
27 Be toa go ntyugu mĕ inlĕ,
Iroanlo nyĕ nyi be tombo g'ovĕgi wâ,
Nli mpangi yĕ g'ompele wâ,
Nli mpanga yi be jilizo g'oŋwanja w'isagia.
28 Abienli go Aiath, apiaganli go Migron,
Adimbinl' aroanlo mĕ go Mikmasy.
29 W'apiaganli, w'asyamb' olako go Giba,
Rama yi tataminla,
Gibia yi Sâl afangi.
30 Ronga, oŋwaŋwanto wi Galim:
Voganlio, Laisya; E! Anethoth y'ekĕva.
31 Madmina y'adubwi,
Aloanli wi Gebim wi tora.
32 Nlĕnlâ winlâ e be kumanla go Nâb,
E be syugazyug' ogâ wĕ go nomba,
Y'oŋwaŋwanto wi Zaiân,
Esadomba zi Jeruselĕm.
33 Vonla, Jehova, Jehova y'imbĕli,
E be tenl' ampari nl'ereria:
Nli rerĕ la yi bego,
Nla mângi w'ekale wi be syonlio.
34 E be tenl' abaka m'iga nl'oŋwanga,
Nli Lĕbenon yinlâ yi be poswa nl'Ongulungulumĕ.

EWONJO 11.

BE tuwunl' owângâ gw'ekuñu zi Jĕsi,
Nl'ivari nyi be felia gw'irambi yĕ.
2 Nl'Inlinla nyi Jehova nyi be doanla gore yĕ,
Inlinla ny'imia nl'ikotiza,
Inlinla nyi mondâ, nli ngulu,
3 Itândi sĕ so nl'itia si Jehova,
Aranga nl'ijenla s'antyâ be jĕkĕlić,

Ge tenliza nl'ijâgâ s'aroi mĕ:
4 E be jĕkĕl' obeli nl'orĕti,
Alend' omiĕnlĕ nl'ikendekende yi ntye;
E be bole ntye nli ntongo y'ogwanli wĕ,
E be jiliz' arĕgâ nl'oŋwĕi w'inlumbu yĕ.
5 Nl'orĕti wo be doanl' otumba w'oni wĕ.
Nl'omiĕnlĕ otumba w'ekezi zĕ.
6 Enlima zi be doanla nl'oŋwidâmbĕ,
Nl'oŋwâ njĕgâ wi be nanla nli mbonli,
Nl'oŋwâ nyare nli laion nyango nli nyama mpâme
Kâ oŋwâ rumbe kendia so *nl'ogâli.* [ta,
7 Nyare nli bear si be nye mbora mo,
Awanli ao wi be nanla bu ta.
Nli laion yi be ny'amanli ga nyare nom̃e.
8 Nl'oŋwa jânga e be syeva g'ompogonli w'ompenle,
Nl'oŋwa o re tiga p'iwĕnlĕ,
E be fel' ogâ wĕ g'ompogonli w'ekere.
9 Wi be j*â*gize nkazya,
Ge jiliza go nombi yam y'orunda.
Kânde ntye yi re ralie nl'imia si Jehova,
Ga ntĕ jonli' anlingo ntyua.
10 Go ntyugu mĕ be doanl' oramba wi Jesi,
Wi kumanla ga ntyanga y'anlaga,
Anlângâ mi be butĕ,
Nl'ijâwi sĕ si be doanla nl'ivend' ivolo.
11 Be toa ntyugu mĕ inlĕ,
Jehova e be tali ogâ wĕ nyângâ yi mbanli,
Go toliz' anlagi wĕ wi re tiganla pa,
Avila go Asiria, nl'avila go Ijipt,
Nl'avila go Pathros, nl'avila go Kusy,
Nl'avila go Ilam, nl'avila go Syainar,
Nl'avila go Hemath,
Nl'avila gw'inenge si ntyua.
12 E be pandie ntyanga gor' anlângâ,
Alatiz' awa wi Isreĕl.
Alatiza ta mângi wi Juda wi re pazanganla pa,
Avila gw'intyâmbâ nai si ntye.
13 Ŋandi yi Ifream yi be manla,
Nl'ilov̂alov̂i yi Juda yi be tenlo,
Ifream e be j*e*nle Juda ŋandi,

Juda kĕ e be syug' Ifreain.
14 Ndo wi be dogwa gw'ibega s'Ifilistin;
Go kwa nli nkombe,
Wi be kwĕra wao go tângwa nli nkombe ta.
Wi be tali' agâ mao gor' Idom nli Moab;
Nl'awa wi Amon wi be jâginlo wao.
15 Jehova e be jiliz' onlĕmĕ wi mbenle yi Ijipt;
Nl'ompungi wĕ ompolo e be syugiazyugia ogâ wĕ g'olâvi
Kâ yĕ bola wo gw'igerombenle orâgĕnlo.
Kâ oma dalia nl'intyozyo s'akaka.
16 Be doanle mpânlâ mpange,
Gore mbei y'anlagi wĕ wi be tiganla avila go Asiria;
Ga nt'aroenli gore Isreĕl go ntyugu,
Y'agâgwĕ avila go ntye yi Ijipt.

EWONJO 12.

GO ntyugu mĕ o be bulia inlĕ,
M'be suminliâ, Jehova;
Kânde o vendinli miĕ,
Ndo egunlu zâ z'ajĕki, kâ sindia miĕ.
2 Vonla, Anyambiĕ nl'isunginli sam.
M'be bekelia, kâ aria.
Kânde Rerĕ Jehova nle ngulu yam nl'evanda,
Ayĕ kĕ atoenl' isunginli sam.
3 Veranli anlingo nl'igeva,
Avila gw'imbenle s'isunginla.
4 Anluĕ be bulia go ntyugu mĕ inlĕ,
Zuminlianli Jehova, kâ fwelianli ini nyĕ.
Rakilianli anlaga ijanji sĕ,
Yonginlianl' ini nyĕ inlĕ, nyi ga vendio.
5 Yembinlanli Jehova,
Kânde are denda p'isaon y'imamo,
Yinlâ yi re mio pa nli ntye yodu.
6 Ronga kâ boginla, awĕ, oloanli wi Zaiân:
Kânde ompolo go gare yanli nle
Orundorundiĕ wi Isreĕl.

IROANLO nyi Babilon ny'ayenlio nle Aisaia y'oŋwa wi Emoz.

2 Go nomba y'orevo syâmbâlâ vandianli ntyanga,
Rombinlanl' inyoi gore wao, vĕpianli ogâ,
Kâ wao jinginla gw'aguge m'anlag' avolo.
3 Mi are sombia p'anlagi wam w'orunda,
Mi are fwelia pa vĕmbi yam, gw'egunlu zam,
Wao wi jenl' igeva gw'ipendi sam.
4 Nyângâlĕ yi nkândâ gw'inomba,
Egâlanli z'anlag' awenge, [pa:
Inyoi nyi mboginla y'anlângâ m'ipanginla datanla
Jehova y'imbĕli e datize mbĕli y'igâvi.
5 Mbiagag' avila go ntye ya dava
Avila go ntyai y'orowa,
Jehova nl'imianga y'egunlu zĕ,
Go jilize ntye yodu.
6 ¶ Ronganli; kânde ntyugu yi Jehova y'atoenli piĕrĕ;
Yi bia g'ojili avila gor' Ongulungulumĕ.
7 Sambo agâ modu mi be kwa sike,
Nl'orĕma w'om' edu wi be janginlia:
8 Wi be syum' akete;
Inkazya nli kĕva yi be kota wao;
Wi be koto nli nkazya, g'oŋwanto o re nl'isyângâ.
Wi be pizwavizwa, om̃âri gor' om̃âri
Azyo m'idogolo s'ogonli azyo mao.
9 Vonla, ntyugu yi Jehova yi bia,
Ereria—ibenda nl'ogonli w'egunlu;
Go dovie ntye ewoga,
Ayiliz' anlag' ave avila go yo.
10 Kânde igĕgĕnli y'orowa, nli lingilio ya yo yi be bamb' ozange
Nkombe yi jilanganla gw'itângwi sĕ,
Nl'ogwĕli wi be bamb' inlangi nyĕ.
11 M'be tevunle ntye gw'ibe sa yo,
Nl'arĕga gw'ipavi sao.
M'be pang' ekale z'odando manla,
M'be syonlia oposyo wi mângi ngosyu.

12 M'be pang' oma njonli viagonlo nli gold,
Oma viaganlo nli gold yi Ofer.
13 Sambo m'be syugazyug' orowa,
Nli ntye yi be dubw' avila go mbori yĕ,
Gw'egunlu zi Jehova y'imbĕli,
Nla go ntyugu yi pande ngambi yĕ.
14 Be doanla ga nkambi yi kâmbizo,
G'adâmbĕ mi re m'al*a*tizo nl'oma;
Om' edu e be fwinlia gore mângi yĕ,
Kâ wao fanga, om' edu go ntyĕ yĕmĕ.
15 Om' edu o dĕngo e be tumo pâkâsâ,
Nl'om' edu o be jongo nla wao, e be jua nl'okwara.
16 Awanli ao kĕ wi be bolo simbĕi gw'antyâ mao,
Inago sao si be kwĕro, nl'anto wao bangatio.
17 Vonla, m'be syâkâlia Imid gore wao,
Wi re wi n*a*ke sâlâwâlâ,
Wao kĕ wi be t*â*nde gold.
18 Lendinla yi be bol' awanjâ simbĕi,
Wi be p*o*ginl' ameme,
Antyâ mao mi be j*e*nl' awanl' ekĕva.
19 Nli Babilon y'ivenda ny'anlângâ,
Eranga z'onjĕlĕnjĕlĕ w'Ikaldi,
Yi be doanla ga nt'ayiliz' Anyambiĕ,
Ayilize Sâdom nli Gomâra.
20 Yi be d*o*anlo du nyĕnlĕ,
Genlâ pango eziga gw'imbamba nl'imbamba.
Genlâ Arebian sy*a*mb' olako ṽâṽâ:
Genlâ ovenjavenji n*a*nliz' olemba gogo.
21 Ndo inyam' imbende s'iga si be doanla ṽâṽâ,
Nl'inago sao si be jonlia nl'iboka nl'idaga,
Nl'iâstrisy si be doanla ṽâṽâ,
Nl'abambo m'iga mi be jinla gogo.
22 Nli nlima yi be daga gw'inago sĕ impolo,
Nl'inyama imbende gw'inago impolo s'azyeva:
Nl'egombe zĕ z'atoenli piĕrĕ go bia,
Nl'intyugu sĕ si be d*a*vizo.

EWONJO 14.

KÂNDE e be poginla Jĕkâb,
Avâ pinje Isreĕl,

Ayâwiza wao go ntye yaomĕ,
Nl'agĕnda wi be datanla nla wao,
Kâ wao jongo go nago yi Jĕkâb.
2 Nl'anlaga wi be bânga wao,
Aṽaga wao go mbori yao mĕ:
Nli nago yi Isreĕl yi be niva wao,
Inyongo inome nl'inyanto,
Go ntye yi Jehova;
Kâ wao kota wao s'imbwedi,
Mângi w'agoti wao s'imbwedi;
Kâ wao panginle mângi w'aṽangatiagi wao.
3 Be toa kĕ go ntyugu yi Jehova,
Ayĕ jâwiza pa wĕ avila gw'azyingo mâ,
Nl'avila g'ozyâkâlio wâ,
Nl'avila go vilo yâle y'ayanjizio wĕ,
4 Inlĕ, o be dovinl' oga wi Babilon owembo winlâ,
Inlĕ, Eñ, oṽangati ajilizo!
Nka mpolo yi gold y'ajilizo!
5 Jehova are mâgunla pe ntongo y'arĕgâ,
Nkâgu yi mângi panginla.
6 Mbolag' anlaga nl'egunlu zĕ,
Nl'ibola si re s'ayáwa,
Mpanginlag' anlângâ nl'ibenda, ekeva fâ.
7 Gw'ijâwa, dâ, re ntye yodu,
Wi boginla nl'ijembo.
8 Atanda kĕ mi jenl' igeva gore wĕ,
Nl'ikum̃i yi Lĕbenon inlĕ,
Awĕ ga poswe, zye ovegisi bia gor' azuĕ.
9 Ilombo g'odolongo ny'azyâkâlio,
Go datanla nla wĕ gw'ibi sâ;
Nyi syuginlâ abạmbo, avolo waodu wi ntye,
Ny'alnângunli aga waodu w'anlângâ
Avila go ki yao.
10 Waodu gore wao wi be jivira awulia inlĕ,
Om' adeli ga zuĕ?
Om' atoenli egâlanli ga zuĕ?
11 Ekali zâ z'asyonlio gw'ilombo,—
Vanda y'iŋâmbi sâ—
Igu yi re jambinla pa g'odolongo wâ—
Vuginlia y'atakiâ.

12 Eñ Lucifer, ojo nkâra? Oŋwa w'ibanga!
O re poswa pa avila g'orowa!
Bego pa go ntye,
Awĕ o ṽangati anlângâ.
13 O wuli nl'orĕmi wâ inlĕ,
M'be panda g'orowa, [mbiĕ;
M'be pandi' eki zam gw'igonlo ny'igĕgĕnli y'Anya-
M'be doanla go nago y'ovago, gw'inkova si nkâmi.
14 M'be panda gw'igonlo nyi vindi,
M'be doanla ga Igonligonluĕ.
15 Ndo o be syonlio gw'ilombo,
G'orânga w'ivemba.
16 Wao wi jenlâ wi be syiliâ agâriâ inlĕ,
Winlâ nl'om' o vangi ntye syugiazyugia?
Nl'anlângâ tataminla?
17 O vangi ntye ewoga,
Ayiliz' inkala sa yo?
O roenl' e n*u*ngunle nago y'imbwedi sĕ?
18 Aga w'anlângâ waodu wi nanla gw'ivenda,
Om' edu go nag' wĕ.
19 Ndo o re tombo pa g'oronginlo wâ g'ivari biko pa,
G'ingâi sa wao wi re jonlo pa,
Tumo pa pâkâsâ nl'okwara,
Wi suminla gw'ado m'ivemba,
G'ebende zi jaro nl'intyozyo.
20 O be d*a*tanla nla wao gw'ibĕnlo,
Kânde o re jiliza pe ntye yâ,
Ayonl' anlagi wâ,
Awa w'iyanjisi y'ibe w'az*u*minlio go kânlakâ.
21 Gekiz' ijonlo gor' awanliĕ,
G'oŋwanja w'ibe s'ireri sao.
Kâ w'anl*â*ngwa go bânge ntye,
Go jonlia ozyo wi ntye nl'ink' impolo.
22 Kânde m'be kumanla gore wao,
Bulie Jehova y'imbĕli,
Arenl' avila go Babilon ina, nl'origo
Awanla nl'olonda, bulie Jehova.
23 M'be dovia yo mbora yi ŋomba nli liṽa y'anlingo:
M'be jâmbunla yo nl'ezâmbâlâ z'ijilizo,
Bulie Jehova y'imbĕli.

24 Jehova y'imbĕli are tanga p'orango inlĕ,
Rĕti, ga nt'avikili miĕ, yenlâ atoenli;
Ga nt'awondi miĕ, yenlâ be doanla,
25 Go mâgunl' Asiria go ntye yam,
Nla gw'inombi sam m'be jarĕ.
Mpangi yĕ yi be dubwa gore wao,
Nl'iroanlo nyĕ tombo go nyumi yĕ.
26 Yinlâ nle mondâ yi re bondinlo pe ntye yodu;
Winlâ nl'ogâ wi re nyânyunlo pa gw'anlângâ modu.
27 Kânde Jehova y'imbĕli are bonda pe mondâ;
Mande be tomba yo?
Ogâ wĕ wi re nyânyâ, mande be pura wo.
28 G'ompuma w'ayui Ehaz y'oga, aroenl' iroanlo nyinlâ.
29 ¶ Ayenlanl' igeṽa, awĕ Filistia yodu,
Kânde ntongo y'awoliâ y'amâgwi;
Kânde avila g'oramba w'ompenle be kâgw' ekere,
Kâ olondi wĕ doanl' owamba w'ogonli wi dogwa.
30 Nli njaliĕ y'oyunge yi be nye,
Nl'okuge e be nanla nl'am̃ĕnje;
Ndo m'be jonl' orambi wâ nli njanla,
Kâ yo jonl' anlagi wâ wi tiganla.
31 Ronga, iguge; laga, nka mpolo;
Awĕ Palestina yodu, o re janginlia pa,
Kânde bia avila go nkâmi otutu,
Be doanl' overaveri avila go mbĕli yĕ.
32 Oma kâ jivir' ivâvi y'anlângâ sĕ?
Inlĕ, Jehova are dovia pe Zaiân,
Nl'ikuge y'anlagi wĕ wi be fanga go yo.

EWONJO 15.

IROANLO nyi Moab.
Ogwĕra mo Ar Moab y'ajilizo, dâ;
Ogwĕra mo Kir Moab y'ajilizo, dâ.
2 Wi panda go nago nla go Daibon,
Go sadomba go denla;
Go Nibo nla go Medeba Moab yi tonga;
Wonjo yao yodu yir' akanga,
Elelu edu zi re syenginlo pa.

3 Gw'agala ma yo wi noanle pinda;
Gw'imianjimianja nla gw'agala om' edu e tonga,
Suminliaga nli ndenag' edingo.
4 Nli Hesybân yi tonga, nli Eliela:
Inyoi nyao nyi jâganlo go Jehaz;
Yenlâ denl' isâzye singulu si Moab;
Orĕmi wĕ wi re nli njuke go gare yĕ.
5 Orĕmi wam wi denla g'oŋwanja wi Moab;
Iveraveri yĕ y'afangi go Zoar,
Ezâmbe zi nyare z'impum iraro;
Kânde ayĕ o panda go Luhith e panda nl'edingo go yo,
Kânde go nkova yi Horoneim,
Gogo wi pandi' edingo z'ojili.
6 Kânde anlingo mi Nimrim mi be kaminla;
Kânde irondo y'ajomi, amanli m'ajui, zy'ez' evezyo.
7 Sambo ibunla si re wao dĕnga pa, nl'igumbi nyao,
Wi toanla nyo, alali' oŋwálâvi w'ikuwu.
8 Kânde edingo z'apingwavingwe Moab,—
Mboginla koanga go Egleim,
Nli mboginla ya yo go Biar-elim.
9 Kânde anlingo mi Daimon mi re ralie nli ntyinla;
Kânde m'be kunda gore Daimon,
Laion gore yĕ o pera go Moab,
Nla wao wi tiganla go ntye.

EWONJO 16.

ROANLIZANLI oŋwidâmbĕ gor' ovanginli wi ntye,
Avila go Sela gw'ig' ivolo,
Go nomba y'oŋwâŋwanto wi Zaiân.
2 Yi be toa ga nyânli yi bolanganla,
Kâgunlo pa ikundu;
Be doanl' awa w'anto wi Moab gw'ampokinlo mi Arnon.
3 Wondanli mondâ, lendanl' ijĕkĕlia,
Vang' iviri nyâ g'ogwĕra go nkombenyondo,
Yumbunla wao wi fanga;
Azy*al*' overaveri.
4 Iveraveri yam wi ga loanle nla wĕ, Moab,

Loanl' izyambunlo gore wao avila g'ozyo w'ogwe-
Kânde oma wi mbao amanli, [risi;
Ibangatia s'asuli,
Mângi jar' anlaga w'ajilizo go ntye.
5 Eka zi be doanlizo nli nkĕngâ,
Be doa oma go zo nl'orĕti g'okanja wi Devid,
Njĕkĕliaga nli bel' omiĕnlĕ, nl'orĕti onlĕge.
6 Azu' ajâgio g'oŋwanja w'ekali zi Moab,
Odand' ombe, oposyo wĕ, ekali zĕ nl'egunlu zĕ,
Ipândi sĕ si re sinoka.
7 Yenlâ Moab yi be daginle Moab,
Yodu yi be daga;
Anluĕ be jongunl' ampingo m'ilonda, mi
Kir-hareseth, bolo pa via.
8 Kânde intyaga si Hesybon s'ajomi, nl'ogâli wi
Sibma.
Nlami y'anlângâ y'awundakanl' owâng' ombia;
Igâli y'alandi koanga go Jezer,
Anlâganla g'orove,
Ampare ma yo m'alavi, awoŋwa gw'eliva.
9 Sambo m'be denla nl'edingo zi Jezer
G'oŋwanja w'ogâli wi Sibma:
M'be tĕvizâ nl'antyânli mam, Hesybon nl'Eliela!
Kânde g'owângâ wâ nli nondi yâ aposwi mboginla.
10 Kânde mbia nl'igeva yi re tombo p'avila go ntya-
ga y'iny' ijenge,
Gw'intyaga s'igâli be d*o*anl' ijembo,
Ge d*o*anle mboginla:
Mângi piara wi be piar' ivĕ go wogo yi piarinla;
Mi amĕnlizi mboginla y'ivĕ nyao.
11 Yenlâ isĕgĕ yam yi be kamba ga ŋâmbi g'oŋwa-
nja wi Moab,
Nli nkondi yam g'oŋwanja wi Kir-hares.
12 Be toa, go be jenlo Moab g'ozyo w'inyambiĕ sĕ,
Jasiza p'okua go wogo londui,
Ṽâṽâ be jinginlĕ go nago y'orunda go kambinla,
Ndo si be j*â*ganlo.
13 Nyinlâ nl'igamba ny'agambio nle Jehova,
Gw'alonga g'oŋwanja wi Moab.
14 Ndo venlâ Jehova are kamba pa inlĕ,

Gw'impum' iraro, g'impuma y'om' âjanja gw'ipa,
Ivenda nyi Moab nyi be dĕngĕlio,
Nli nkândâ mpolo mĕyâ;
Nli ntango yi tiganla yi be doanle nyĕwâ.

EWONJO 17.

IROANLO nyi Demaskos.
Vonla, Demaskos atombio go doanle nkala,
Kâ yo doanl' okondo w'ewoga.
2 Ink' impolo s'Eroar s'atigo,
Si be doanlo gw'ilemba,
Yi be nanla bu, kâ y'ar*e*rio nl'oma.
3 Wogo yi ngulu yi be manla go Ifream.
Nl'ipanginla avila go Demaskos;
Nli ntango yi be tiganla go Siria;
Wi be doanla g'ivenda ny'awa wi Isreĕl,
Bulie Jehova y'imbĕli.
4 Be toa go ntyugu mĕ inlĕ,
Ivenda nyi Jekâb nyi be syonlio,
Nl'ivâma ny'ozyonle wĕ nyi be kânga.
5 Be toa g'om' âkuminl' owângâ, imba si re gore,
Nl'agâ mĕ mi dule goro. [faim.
Be toa kĕ ga yĕ o kuminl' imba g'olânga wi Re-
6 Nl'ibâlawâla si be tiganla go yo,
G'ibolo s'erere zi âliv,
Ilond' imbanli g'iraro go ntyai y'ivare gw'igonlo,
Inlai g'itanli gw'ampare m'erere zi janl' ilonda,
Bulie Jehova Anyambiĕ yi Isreĕl.
7 Go ntyugu mĕ be fwinlia oma gor' Ovangi wĕ,
Kâ antyâ mĕ ponla gor' Orundorundiĕ wi Isreĕl.
8 E be fw*i*nlia gw'iâlter, ijanja s'agâ mĕ,
Ge d*u*b' eza z'imenlo yĕ re panga pa,
Ge ikanla si Asyteroth nl'amengâ mi nkombe.
9 Go ntyugu mĕ inkali sĕ injâle si be doanla,
G'eza zi re tiganla pa gw'ibaka nl'ivar' ila,
Si tigo wao avila g'ozyo w'awa wi Isreĕl,
Kâ gogo doanl' ewoga.
10 Kânde om' adevanl' Anyambiĕ y'isunginli sâ,
Kâ ay*o*nginlia Ido nyi ngulu yâ,
Sambo o be bĕnl' owângâ ombia,

Kâ doṽia wo nl'ampare amânla. [nde,
11 Ntyugu yi benlâ owângâ o be komba wo nl'arĕ-
Ibanga o be pang' owângâ wâ punjinla,
Ndo ilonda yi dogwa go ntyugu y'ekĕva nl'azyingo.
12 Eñ, edungu z'anlângâ amenge!
Wi kweza zo g'edungu zi ntyua!
G'edungu z'anlaga!
G'edungu z'anlingo amenge wi kĕnda.
13 Nl'anlângâ mi be kwez' edungu g'anlingo amenge,
Ndo Anyambiĕ e be semba mo,
Kâ wao fanga bo, wi be kâmbizo,
Ga wulu ga wulu yi nomba nl'ompunga,
Ge nyao nl'efizegenge.
14 Ndo vonla, nkolu ereria,
Owenja yenjaga râ azyele,
Yinlâ nle mbĕi yi mângi bundakanli zuĕ,
Nli ntyai ya wao wi kwĕra zuĕ.

EWONJO 18.

HO! ntye y'egozyo z'ampava,
O re viaganlo nl'ilâvi yi Ithiopia;
2 Yi tom' ivâvi nli mbenle,
Nl'amatanga m'inkuwu gw'anlingo, inlĕ,
Gĕndaganli, ivâv' inlĕge, gw'inlângâ iyâle nl'e-
vĕmba,
Gor' anlaga w'ereria avila gw'alonga, avia venlâ;
Inlângâ nyi ngulungulu, njaraga,
Wi re ntye yao kero pa nl'ilâvi.
3 Anluĕ du anlaga w'eliṽa, nl'aloanli wi ntye,
Ja apandie ntyanga gw'inomba, vonlanli;
Nla ja atong' orâmbâ, yâgânli.
4 Kânde yenlâ awulinlio miĕ nle Jehova,
M'be jâwa, m'be ponla gw'iloanlo nyam,
Ga mpiu mpolo gw'amanli,
G'evindi z'ompĕmbĕ go mpiu yi ntyanja.
5 Kânde ntyanja viagaga râ,
Jâ ipunjinla s'atoe kwĕkwĕ,
Kâ olond' ombezyo bânda gw'ivari,
Gambĕnlĕ atenl' ampar' amango nl'owenda,
Aromba kĕ tenl' ampar' ampolo.

6 Wi be tigo ta gw'inyânli s'inomba,
Nla gw'inyama imbende si ntye;
Nl'inyânli si be tola nla wao ntyanja,
Nl'inyama si ntye sodu si be tola nla wao enlomo.
7 Gw'egombe mezâ mpago yi be bago,
Gore Jehova y'imbĕli,
Nl'anlag' ayâle, nli ngulungulu,
Avila gor' anlaga w'ereria,
Avila gw'alonga avia venlâ;
Inlângâ nyi ngulungulu, njaraga,
Wi re ntye yao kero pa nl'ilâvi,
Go mbora y'ina nyi Jehova y'imbĕli,—
Nomba yi Zaiân.

EWONJO 19.

IROANLO yi Ijipt.
Vonla, Jehova tu gw'evindi enlĕge, avia go Ijipt;
Nl'ikanla si Ijipt si be syugo g'ozyo wĕ,
Nl'orĕma wi Ijipt wi be janginlia go gare ya wo.
2 M'be noez' Ijiptian nl'Ijiptian;
Kâ wao noa, om' edu nl'oŋwângiĕ,
Nl'om' edu nli ndeg' wĕ;
Nka mpolo nli nka mpolo, nl'inlângâ nl'inlângâ.
3 Nl'orĕma wi Ijipt wi be poswa go gare ya yo,
M'be jilize mondà ya yo; [kundu.
Wi be but' ikanla, nl'aganga, nli ntyĕnlĕ, nl'i-
4 M'be nâze Ijipt gw'agâ m'oma wi ngosyu;
Wi be panginlo nl'og' oyâle,
Bulie Jehova y'imbĕli.
5 Nl'anlingo mi be poa avila go ntyua,
Nl'olâvi wi be sula agaminla.
6 Ilâvi yi be doa ompunla,
Nli y'elâvi be poa agaminla,
Inkuwu nl'indigo si be joma.
7 Amboga gw'izamba y'olâvi, gw'azyo m'olâvi,
Nli ntye y'olâvi benlo pa owângâ,
Wi be joma avazanganla, kâ wa zya.
8 Iyonlisi yi vĕrĕ kĕ yi be do iwâga,
Nla waodu wi dâva go y'elâvi wi be denla,
Nla waodu wi pung' imbuzya gw'anlingo,

Wi kwa sike.
9 Nla wao wi janj' inyânge si linin,
Nla wao wi pang' inlamba nl'inyâng' impenle,
Wao wi be jenle ntyânli.
10 Nl'amĕngâ ma yo m'amâgwi,
Mângi janja gw'ipa wi jenle nkazya g'orĕma.
11 Rĕti nlami volo yi Zoan, Dâsyu!
Ayogo wi bondinle Fereo mondâ w'atoenli ga sinyama.
Anluĕ bulinlie Fereo sĕ inlĕ,
Miĕ oŋwanla w'ayogo, oŋwanla w'ag' alonga?
12 Wi re gwe? Anlagi wâ w'imia wi re gwe?
Wi ga wulinliâ pele kâ wao mia,
Nt'are Jehova y'imbĕli bondinla pe Ijipt.
13 Nlami volo yi Zoan y'atoenli dâsyu.
Nlami volo yi Nâf y'afwemi;
W'atemizi Ijipt, ntutungu y'imbuve sa yo.
14 Jehova are bundunla p'inlinla ny'isapilia go gare ya yo.
Wi re fwemiza pa Ijipt go kegwa gw'evilo edu,
G'eyânga zi timbiarimbia gw'arovi mĕ.
15 Be d*o*anl' evilo go Ijipt,
Zi r'ewonjo ge okwende, ivari ge nkuwu ka janja.
16 Go ntyugu mĕyâ Ijipt yi be doanla g'anto;
Kĕ tia aratamiula, [mbĕli,
G'oŋwanja w'isyugiazyugia s'ogâ wi Jehova y'i-
Wi syugiazyugio ndĕ go yo.
17 Nli ntye yi Juda yi be doanl' ereria gore Ijipt,
Om' edu o tetinlo yo e be tia,
G'oŋwanja wi mondâ yi Jehova y'imbĕli,
Yi bondinlo ndĕ yo.
18 ¶ Go ntyugu mĕ nkala ntyani go ntye yi Ijipt
Si be kambe nkambinli yi Kenean,
Arang' orango gore Jehova y'imbĕli;
Mâri yi be fwelio inlĕ, Nkala yi jilizo.
19 Go ntyugu mĕ be doanle âlter gore Jehova
Go gare yi ntye yi Ijipt;
Nl'inyengâ g'ozamba wa yo gore Jehova.
20 Kâ yo doanl' elingilio nl'atakwĕ,
Gore Jehova y'imbĕli go ntye yi Ijipt,

Kânde wi be tonga gore Jehova g'oŋwanja w'iba-
Kâ yĕ toñia gore wao ozyunge, [ngatio;
Evĕmba, kâ yĕ sunginla wao.
21 Kâ Jehova mio go Ijipt;
Nl'Ijiptian wi be miĕ Jehova go ntyugu mĕ,
Kâ wao janjinlĕ nl'intyago nl'impago;
Avanganl' ompanganlo gore Jehova aloanliza wo.
22 Jehova kĕ e be bole Ijipt mbolaga,
Kĕ jinga yo njingaga.
Kâ wao fwinlia gore Jehova,
Kâ yĕ kwenlo inkâlâ, ayinga wao.
23 Go ntyugu mĕ be doanle mpânlâ avila go
Ijipt agĕnda go Asiria,
Nl'anlaga w'Asiria wi be bia go Ijipt,
Nl'Ijiptian go Asiria;
Nl'Ijiptian si be janja ta nl'Asirian.
24 Go ntyugu mĕ Isreĕl e be doanla w'araro nl'Ijipt
nl'Asiria,
Ozavinlo go gare yi ntye.
25 Wi be savinlo nle Jehova y'imbĕli, inlĕ,
Ozavinlo gore Ijipt y'anlagi wam,
Nl'Asiria ijanja s'agâ mam,
Nli Isreĕl ijigi sam.

EWONJO 20.

G'OMPUMA w'av̄ienli Tartan go Asydod, (gw'aroñiio
yĕ nle Sargon y'oga w'Asiria,) nl'anloenliĕ nli
Asydod, awânga yo.
2 Gw'egombe mĕmo agambi Jehova nl'ogâ w'Aisaia
y'oŋwa wi Emoz, inlĕ, Gĕndaga, kâ tombe pinda g'oni
wâ, kâ tombe ntyozyo y'atangi yâ avila go ntyozyo yâ.
Nl'alendiĕ yenlâ, aganganla tele nli ntyozyo gw'igala.
3 Nl'awuli Jehova inlĕ, Nt'are nyongo yam Aisaia
kanganla pa tele, nli ntyozyo gw'igala, impum' iraro
elemba nli ndaga yi mamo gore Ijipt nla gore Ithiopia;
4 Yenlâ be toanla oga w'Asiria aroanl' Ijiptian ikote,
oŋwârumbe nl'onlĕrâ, tele nli ntyozyo y'atanga fâ, nl'i-
ntinli sao gw'igala, go ntyânli yi Ijipt.
5 Wi be tia ayenl' Ithiopia ibekeli sao ntyânli, nla
gore Ijipt isyogwi sao.

6 Nl'aloanli wi nĕnge yinlâ wi be bulia go ntyugu
mĕ inlĕ, Vonla, sinla nl'ibekeli sazyo nkova y'avangi
zuĕ v'innngunlo go sunginlo avila g'oga w'Asiria.
Nl'azuĕ be tola sĕ?

EWONJO 21.

IROANLO ny'ewoga zi mbenle.
Ga fizagĕngĕ g'olomba,
Yi bia nli ngulu avila gw'ig' ivolo,
Avila go ntye y'ereria.
2 Ijenla s'ereria si re tuminlio pa miĕ;
Oremisi e temiza, ogwĕrisi e kwĕra,
Vanda, Ilam; vele yâma y'igâvi, Midia;
Intyimi sodu mi apânli so.
3 Sambo oni wam w'ajonli nli nkazya,
Nkazya y'akoti miĕ, g'isyângâ ny'oŋwanto janla;
Mi alĕmbi go ntye gw'ijâgâ *sa yo;*
Mi asum' akete gw'ijenla.
4 Orĕmi wam wi bola, ereria zi tataminlia miĕ,
Nkolu yi mbi yam are yo kalunlia pa sitia gore miĕ.
5 Gekizanli tavuru, kâ syambanli onlamba,
Nyaganli kâ jânganli,
Gumanlanli vĕmba kâ syagianli nguva agali.
6 Kânde yenlâ bulinlie Jehova miĕ, inlĕ,
Gĕnda kà dovia omâ penginla,
Kĕ takilia ntĕ jenlĕ.
7 E tâ jenl' anlomĕ w'inkavala,—avanli avanli,
Mângi pand' iburu, nli mângi pand' ikamĕl,
E ga voganlio mbiambiĕ polo.
8 Nl'arongiĕ go nago y'ovĕmbisi inlĕ,
Laion, rera, Mi kumanla pĕkĕpĕkĕ omanda,
Mi doanlizo gw'ibĕmba ogwĕra w'arâ.
9 Vonla, yinlâ yi bia,
Anlomĕ bataminla pa,
Anlomĕ w'inkavala, vanli, vanli,
Nl'ayiviriĕ awulia inlĕ,
Babilon y'aposwi mposwaga,
Nl'ikanla sodu s'inyambiĕ sĕ, ajonli so go ntye.
10 Ituli sam, nl'oŋwa wi mbori yam yi tulinla!

Ga nt'ayâgio mië avila gore Jehova y'imbĕli,
Anyambië yi Isreël,
Mi are takilia pa nluë.
11 Iroanlo nyi Duma.
Av̄elië mië avila go Sier,
Ov̄ëmbisi, and' ogwĕra? Ov̄ëmbisi and' ogwĕra?
12 Ov̄ëmbisi e bulia inlĕ,
Ibanga si bia, nl'ogwĕra kĕ.
Ja nlu' abambia v̄ambianli,
V̄inlianli, kâ bianli.
13 ¶ Iroanlo ny'Arebia.
Gw'iga ny'Arebia nyo be doanlo nluë,
Anluë iganganli yi Dedanim.
14 Aloanli wi ntye yi Tema,
Wi bag' anlingo go datanla nli mângi w'esyove,
Wi nungunl' overaveri nl'inya.
15 Kânde w'av̄angi avila g'okwar' owâre,
Nl'avila g'okwar' olure,
Nl'avila gw'elendinla z'arue,
Nl'avila gw'azyingo m'igâvi.
16 Kânde yenlâ bulie Jehova gore mië, inlĕ,
V̄'âmpuma, g'ompuma w'om' âjanja nl'ipa,
Ivenda nyodu nyi Kidar nyi be sula.
17 Nli ntango yi lendinla y'ariganli,
Anlom̄e wi ngulu gor' awa wi Kidar be doanl' awĕwâ,
Kânde Jehova Anyambië yi Isreël are kamba pa.

EWONJO 22.

IROANLO ny'olânga w'oyenlo.
Ande zi re nl'awĕ inlĕ,
O re panda pa gw'imianjimianja y'inago?
2 Ralië nli nyângâle, nkala yi mboginla,
Nkala y'igeva,
Intumagi yâ yi t*u*mo nl'okwara
Ge j*u*a nl'igâvi.
3 Iv̄anginli yâ y'av̄angi ta,—
Avila gw'elendinla—w'agorio—
Waodu w'alëngio gore wĕ w'agorio ta;
Avila bo w'av̄angi.

4 Yenlâ awuli mië, inlĕ,
Vonlanli nkova nyĕnlĕ;
M'be doanle nonle gw'idenla;
Agĕnlizanli go sindia mië,
G'oŋwanja w'oyilizo w'oŋwaŋwanto w'anlagi wam.
5 Kánde re ntyugu y'edungu, nl'ijaro, nl'akete,
G'oŋwanja wi Jehova y'imbĕli, g'olânga w'oyenlo,
Njonlag' ogomba,
Nli ntongaga go nkova yi nomba.
6 Nl'aroanli Ilam ekoto nl'intyonle,—
Anloñe, anloñe w'inkavala;
Nli Kĕr azyorunli nguṽa.
7 Nl'aroenli gw'idĕdĕ yá ivinje,
Y'ayonli nl'intyonle, nl'anloñe w'inkavala,
W'azyusyi, agenjanla g'ompombanla.
8 Nl'arombië ovugo wi Juda,
Nl'avonliâ owenja mĕ gw'imianga y'igâvi
Yi nago y'ig' ivolo.
9 Nl'anlu' ayenl' ijokwa si nkala yi Devid,
Inlĕ, s'avegagi sijenge,
Kâ nluĕ datiz' anlingo m'eliṽa z'olânga.
10 Nl'arangi nluĕ inago si Jeruselĕm,
Kâ nluĕ syazy' inago go syânga.
11 Nl'avangi nluĕ eliva ntyâ ikomb' ibanli,
Gw'anlingo m'eliv' elungu,
Ndo anluĕ ponla gor' ovangi wa zo,
Nla owondisi wa zo anluĕ jenlĕ.
12 Nla Rerĕ Jehova y'imbĕli aṽeli ntyugu mĕ,
Gw'edingo nla gw'iwâga,
Nla gw'eponduĕ, nla go bâre pinda.
13 Ndo vonla, igeva nl'azyeva,
Ijonla s'inyare, nl'ibazya s'adâmbĕ,
Nyagag' ozyonle nli jâng' ivĕ;
Nya kâ jânga, kânde mĕnlĕ azu' ajua.
14 Nl'awowunli Jehova y'imbĕli gw'aroi mam,
Inlĕ, giligili ibe sinlâ si be nyezo nluĕ kao anlu' [ajua,
Bulie Rerĕ Jehova y'imbĕli.
15 Yenla awuli Rerĕ Jehova y'imbĕli *inlĕ*,
Gĕnda kâ jinginla gore tyori yinlâ Syĕbna,
O re gw'ewonjo zi nago.

16 Ezande zi re nla wĕ venlâ ?
Nla mande o re nla wĕ venlâ ?
Inlĕ, o panlinl' oku' wâmĕ venlâ oronginlo ?
Mpanlaga gw'igonlo oronginlo wĕ,
Ntokaga gw'ido iloanlo nyĕmĕ !
17 Vonla, Jehova e pungâ mpungaga, E ! onlom̃e !
Avugâ mpugaga.
18 Mpindiaga e be pindiâ g'ompinga,
Go ntye mpolo, ṽâṽâ be juâ,
Nl'intyonle s'ivendi nyâ si be doanle
Ntyânli yi nago ya reri yâ.
19 M'be tombâ avila gw'inyangi nyâ,
E be syonliâ avila go mbori yâ.
20 Be toa go ntyugu mĕ inlĕ,
M'be fwelie nyongo yam,
Elaiekim y'oŋwa wi Hilkaia :
21 M'be bâriĕ nkĕmbâ yâ,
Nl'otumbi wâ mbe jâliĕ,
M'be p'ipanginli sâ g'ogâ wĕ ;
E be doanle rerĕ gor' oloanli go Jeruselĕm,
Nla go nago yi Juda.
22 M'be tali enungunli zi nago yi Devid g'oṽegi wĕ :
E be nungunla, kâ anl*u*nj' oma ;
E be nunja, kâ anl*u*ngunl' oma.
23 M'be kâminlĕ go mbora njâle,
Kâ yĕ doanle korowa y'ivenda,
Go nago ya reri yĕ.
24 Wi be banlia gore yĕ kĕ ivenda nyodu nyi nago
ya reri yĕ,
Awanlom̃e, nl'awanto ;
Vago yango yodu, avila go vago yango—
Agĕnda go vago yodu y'angongo.
25 Go ntyugu mĕ awuli Jehova y'imbĕli inlĕ,
Ntyângâ y'agâminlio go mbora njâle,
Yi be tombo, arenlo, avoswa,
Nl'iroanlo ny'avegagi go yo yi be tenlo :
Kânde Jehova are kamba pa.

EWONJO 23.

IROANLO nyi Taiar.
Ronganli, amatanga mi Tarsyisy ;

Kânde yi re jilizo pa,
Nago fâ, njinginlo fâ;
Avila go Kitim y'arakilio wao.
2 Loanlanli dâ, aloanli wi nenge,
Mângi wi kola go Zaidon,
Wi dalialalia go mbenle, w'ajonliâ.
3 Gw'anlingo amenge, olonda wi Saihor,
Itenla s'olâvi so nl'obi wĕ,
Ayĕ nl'ivunginlo ny'anlângâ.
4 Yenle ntyânli, awĕ Zaidon!
Kânde mbenle yi re kamba pa,
Vanganle ngulu yi mbenle inlĕ,
Mi syĕl' isyăngâ, ge janla,
Ge pendi' awanjâ, nlâ pomi azyali.
5 Ga ntyango yi Ijipt w'ayenli nkazya,
Yenlâ kĕ g'oŋwanja wi Taiar.
6 Lalianli go Tarsyisy,
Ronganli, anluĕ aloanli w'inenge.
7 Yinlâ nle nkali yanli y'igeva?
Avila gw'intyugu s'egomb' elonga,
So nl'olingo wa yo;
Intyozyo sĕmĕ si be kendiĕ go mbora yabo go doanla.
8 Mande o re bonda pa mondâ yinla gore Taiar, nka mpolo y'ivenda;
Imartyant sa yo nle nlami volo,
Nl'igolisi ya yo nl'avolomĕ wi ntye?
9 Jehova y'imbĕli are bonda pa yo,
Go jilanganl' ivenda ny'eranga zodu,
Nla go javuri' avolo wi ntye waodu.
10 Viaganla go ntye yâ g'olâvi;
Awĕ oŋwâŋwanto, wi Tarsyisy,
Zyele ngulu nyĕnlĕ.
11 Anyânyunl' ogâ wĕ go mbenle,
Azyugazyug' anlângâ,
Jehova are sombia pa g'oŋwanja wi Kenean,
Go jiliz' inago sĕ s'igâvi.
12 Nl'awuliĕ inlĕ, O be jenl' igeva nyĕnlĕ,
Awĕ izyali nyi bangatio, oŋwâŋwanto wi Zaidon;
Gumanla kâ dalia go Kitim,

Gogo kĕ o be dĕnga sijâwa.
13 Vonlanli ntye y'Ikaldi,
Anlaga winlâ wi pegaga;
Asiria w'alovi yo gor' aloanli w'iga;
W'anlog' inago injâle sa yo,
W'alov̄' inago s'aga sa yo,
Nl'aloanliziĕ yo ewoga.
14 Ronganli, anluĕ amatanga mi Tarsyisy,
Kânde ngulu yanli y'ajilizo.
15 Be toa go ntyugu mĕ inlĕ,
Taiar yi be dev̄anlo agomi m'impum' orâgĕnlo,
G'intyugu s'og' om̃âri,
Agomi m'impum' orâgĕnlo viaganlo,
Taiar e be jemba g'ev̄ov̄ev̄ov̄e.
16 Wânge ŋâmbi, kâ kanganla go nka mpolo,
Awĕ ev̄ov̄ev̄ov̄e z'apegaga dev̄anlo pa.
Wola mbiambiĕ, yemba polo,
Kâ wĕ jonginlio.
17 Be toa kĕ nlĕ, agomi m'impum' orâgĕnlo viaganlo,
Jehova e be bia go jenle Taiar,
E be fwinlia kĕ gw'evilo zĕ,
Kâ yĕ janj' ibe nl'anlângâ modu mi ntye,
G'ozyo w'eliv̄a.
18 Nl'igumbi nyĕ, nl'ipi sĕ si be doanl' orunda gore Jehova,
Nyi be kenjo ge penjavenjo,
Kânde obi wĕ wi re gore wao,
Wi doanla g'ozyo wi Jehova,
Go nya mbiambiĕ, nli bâre nkembâ mbia.

EWONJO 24.

VONLA, Jehova e jire ntye, ariga yo ntevo;
E bonla yo bundu, avazanganl' aloanli wa yo.
2 Be doanla, ga nt'ar' anlaga, yenlâ kĕ prist;
Ga nt'are nyongo nome, yenlâ kĕ reriĕ;
Ga nt'are nyongo nyanto, yenlâ re kĕ ngiĕ;
Ga nt'ar' om' âkola, yenlâ re om' âkola nla yĕ;
Ga nt'ar' om' âpe ntyâmbâ, yenlâ re om' âbânge ntyâmbâ;
Ga nt'ar' om' âp'ijega, yenlâ, re om' ânoana.

3 Ntye yi be bonlo mbonlago,
Yi be kwĕro nkwĕrago.
Kânde Jehova are kamba p'igamba nyinlâ.
4 Ntye yi do' iwâga, kâ yo kav̄a,
Eliv̄a zi kw' ike, kâ zo kav̄a,
Anlag' avolomĕ wi ntye wi kw' ike.
5 Ntye yi re feva pa g'odolongo w'aloanli wa yo;
Kândĕnlĕ w'apavi ampanga, awal' intyale;
Ayonle njeka y'akânlâkâ.
6 Yenlâ ozavo w'ajilize ntye,
Nl'aloanli wa yo wi re po p'ogara.
Yenlâ aloanli wi ntye w'apienli
Nl'awĕwâ wi re tiganla pa.
7 Iv' inyânla nyi do' iwâga,
Kânde ogâli w'ivĕ w'ajom̄i.
Irĕma yodu y'igeva yi siminla.
8 Azyeva m'ingâma m'apânli dâ,
Nyângâle yi mângi mbunga y'apânli,
Azyeva mi ŋâmbi m'apânli.
9 Wi be *fâ* jâng' ivĕ nl'ijembo nyĕnlĕ; [so.
Ijâng' ijâle si be doanle nonle gore wao wi jânga
10 Nka mpolo y'amomanlo y'asyazyo;
Nagw' edu yi re nunjo pa avila go jinginlo.
11 Edingo g'oŋwanja w'ivĕ zi re gw'agala;
Igeva nyodu ny'akalui mpiri,
Mbia yi ntye yodu y'adubwi.
12 Ewoga dadiĕ zo re tiganla pa go nkala,
Iguge nyi re jaruayarua pa simbei.
13 Yenlâ be doanla go gare yi ntye gor' anlângâ.
G'ibola s'erere zi âliv,
G'ibânginlia ja ikuminlia via.
14 Wi be tombinl' amoi mao; wi be jemba,
G'oŋwanja w'ivenda nyi Jehova,
Wi tonga nli ngulu avila go ntyua.
15 Sambo vendianli Jehova gw'izange,
Gw'inenge si ntyua, ina nyi Jehova,.
Anyambiĕ yi Isreĕl.
16 ¶ Avila go ntyai yi ntye, azu' are jâgâ p'ijembo.
Ivenda gor' agore,
Nl'awuli miĕ inlĕ, Azyile gore miĕ azyile gore miĕ,

E, mië! Iremisi y'atemizi,
Nl'avonlo iremisi y'atemizi.
17 Itia, nl'ivemba, nli mondo,
Gore wĕ, oloanli wi ntye.
18 Be toa nlĕ, ayĕ o fange nyângâle y'itia,
E be poswa gw'ivemba;
Nla yĕ mpandag' avila gw'ivemba,
E be koto nle mondo;
Kânde asyangala m'igonlo m'anungwi,
Nl'azyanga mi ntye mi syugiazyugia.
19 Ibokwa, ibokwa si ntye,
Ibĕku, ibĕku nyi ntye,
Isyugiazyugia, isyugiazyugia si ntye.
20 Ntye yi timbiarimbia, arimbiarimbia g'eyânga,
Avombiavombia g'owanda:
Nl'ipava sa yo si re dira go yo,
Yi be poswa kâ avâ nângwa nyĕnlĕ.
21 Be toa kĕ go ntyugu mĕ inlĕ,
Jehova e be tevunle mbĕli yi mbora ndondui go mbora ndondui,
Arevunla kĕ aga wi ntye go ntye.
22 Wi be datizo g'idatizo ta s'imbwedi gw'ivemba,
Anlunjo g'obulungu,
Nl'intyugu sinyenge viaganlo,
Kâ wao tevunlo.
23 Ogwĕli wi be sum' akete,
Nli nkombe jenle ntyânli:
Kânde Jehova y'imbĕli e panginla
Go nomba yi Zaiân, nla go Jeruselĕm;
Nla gw'azyo m'anlĕrâ wĕ ivenda.

EWONJO 25.

JEHOVA Anyambiĕ yam nle wĕ;
M'be pendiâ, m'be suminl' ini nyâ,
Kânde o re denda p'isaon y'imamu,
Imondâ avila go dava, omiĕnlĕ nl'ogiligili.
2 Kânde o re kalunlia pe nkala g'okondo,
Nkala y'ogomba oyilizo;
Nago mpolo y'agĕnda kâ aloanle nkala;
Yi be *fâ* nogo nyĕnlĕ agĕnda go kânlakâ.

3 Yenlâ anlag' ayâle wi be pendiâ;
Nka mpolo y'anlângâ nl'ereria wi be tiâ.
4 Kânde o vegagi ngulu gor' olĕle,
Ngulu gor' elĕnge zi re nli njuke,
Izyâmbunlo avila g'ogula,
Iviri avila go mpiu,
G'oŋwanja w'ibuku ny'anlaga w'ereria,
G'ogula g'ogomba w'ado.
5 Ga nt'are mpiu go mbora y'akaka,
Yenlâ be syonlio ndâ nyângâle y'agĕnda;
Ga nt'are mpiu gw'iviri ny'evindi,
Yenlâ be syonlio ndâ evanda z'anlag' ayâle.
6 Jehova y'imbĕli e be panginl' anlaga waodu go
nomba yinlâ,
Ntyago y'avâme, ntyago y'ivĕ go nkizi,
Yi yâma vâme, ralie nli ntyâmbâ,
Y'ivĕ go nkizi, mĕpio pa mbiambiĕ.
7 E be tomba avila go nomba yinlâ
Elevinli z'ozyo, elivinli gor' anlaga waodu,
Mbuzya nogo pa gor' anlângâ modu.
8 Are mĕnla p'ijua go kânlakâ,
Nla Rerĕ Jehova e siz' antyânli avila gw'azyo
modu,
Nli ntyânli y'anlagi wĕ,
E be tomba yo avila go ntye yodu.
Kânde Jehova are kamba pa.
9 Be bulio go ntyugu mĕ inlĕ,
Yinlâ nl'Anyambiĕ yazyo,
Azu' avenginliĕ—e be sunginla zuĕ,
Winlâ nle Jehova, azu' avenginliĕ,
Azuĕ ga yenl' igẹva nli mbia gw'isunginli sĕ.
10 Kânde ogâ wi Jehova wi be jâwa go nomba
yinlâ.
Nli Moab yi be jaro lia nle yĕ,
Ga ntĕ jaro amanli gw'anlingo m'iyela.
11 E be syambunli' agâ mĕ go gare ya nyo,
Ga ntĕ syambunli' oyâgisi agâ go jâga:
E be syonli' ekali zĕ ta nl'imanlo ny'agâ mĕ.
12 Nli ṇago njâle y'ogombi wâ olondui,
Aposyunli yo, asyonli yo go ntye, go ntyĕnge.

EWONJO 26.

GO ntyugu mĕ owembo winlâ wi be jembo go ntye yi Juda:
Azu' are nkala njâle,
E be dovia isunginla ga sikomba nli nkumba.
2 Nlungunlanl' aguge,
Kâ jinginlianl' inlângâ ny'ogore,
Nyi penjavenj' orĕti.
3 Orĕma wi jĕzya gore wĕ,
O be penjavenja wo nl'am̃enjam̃enje,
Kânde wi bekeliâ.
4 Vekelianli Jehova pĕkĕpĕkĕ,
Kânde gore Ja Jehova nle ido nya pĕkĕpĕkĕ.
5 Kânde asyonli aloanli wi mbora ndondui,
Nka mpolo ndondui, e be nanliza yo bu,
E be nanliza yo bu, go ntye,
E be syazya yo koanga go ntyĕngĕ.
6 Ntyozyo yi be jara yo, intyozyo s'ikuge;
Nl'ijara s'anlag' alĕle.
7 Mpânlâ y'ogore yi re gore;
Awĕ, Ombiamĕ, o be panga vĕvĕle mpânlâ y'ogore.
8 Go mpânlâ y'ijĕkĕli sâ,
Jehova, azu' are penginlâ pa;
Gw'ini nyâ, nl'ijonginli sâ,
So nle mbelinli y'irĕmi yazyo.
9 Nl'orĕmi wam mi are balâ pa ogwĕra,
Iñ, nl'inlinli nyam m'be butâ ayenjinla,
Kânde jâ ijĕkĕli sâ sa bia go ntye,
Gambĕ aloanli wi ntye w'anĕng' ogore.
10 Voginl' orĕgâ ndo e be nĕng' orĕti,
Go ntye y'ogore e be dend' aregâ,
Kâ ay*e*nl' ipenda si Jehova.
11 Jehova, ogâ wâ tombinlo pa, wi b*e* jenla,
Ndo wi be jenla, ayenle ntyânli,
Mpiu yâ gor' anlagi wâ;
Iñ, ogonli w'iloṽaloṽi yâ wi be nya wao.
12 Jehova, o be pa zuĕ am̃ĕnje,
Kânde ijanji sazyo sodu, o lendinli zuĕ so.
13 Jehova Anyambiĕ yazyo,

Irer' imâri s'apanginla zuĕ,
Nla wĕ dadiĕ be suminlio zuĕ ini nyâ.
14 Jua pa, wi be fâ d*o*anla bâ;
Abambo—wi be fâ n*â*ngwa;
Kânde o re bia pa, ayiliza wao,
Avang' ijonginli sao sodu perinla wao.
15 O re kunda p'inlângâ, Jehova;
O re kunda p'inlângâ, o re pendia p'oku' wâmĕ:
O re syanjinlia pa bo intyai si ntye sodu.
16 Jehova, go njuke w'avienli gore wĕ,
W'agambi nli ntyâv̄izyâv̄i,
Orevunlo wâ w'avegagi gore wao.
17 Ga oŋwanto o re nl'inyem̃e, asyusya piĕre go janla,
E syunja, kĕ tonga nli nkazyi yĕ,
Yenlâ avegagi zuĕ g'ozyo wâ, Jehova.
18 Azu' avegagi nl'isyânga, azu' avegagi nli nkazya,
Nl'ayanli zuĕ ompunga.
Azu' ay*â*lie sunginle ntye:
Nlâ aloanli wi ntye poswa.
19 Anlagi wâ wi re jua pa wi be fâ doanla bâ;
Bende yam yi be fâ nângwa,
Yagimianli, kâ jembanli,
Anluĕ yi re go ntyĕnge;
Kânde ompĕmbe wi bĕ nle ompĕmbe wâ;
Nli ntye yi be kâgunli abambo.
20 Gĕndaganli, anlagi wam,
Yinginlanli gw'inântye sanli,
Kâ nunjanli aguge ınanli gore nluĕ,
Zyâmbunla v'oŋwâ lingo.
Kao egunlu z'apiaganla.
21 Kânde vonla, Jeḥova e kâgwa go mbori yĕ,
Go tevunl' ipava s'aloanli wi ntye gore yĕ,
Ntye yi be bowunlie ntyinli yĕ,
Kâ yo y'avâ jumbunle bende yĕ.

EWONJO 27.

GO ntyugu mĕ Jehova e be bia,
Nl'okwari wĕ oyâle, ompolo, wi ngulu,
Gore levaiethan om̃amb' onlĕge,
Nla gore levaiethan om̃amba wi re puria pa,

Ayonle nyama mpolo yi mbenle.
2 Go ntyugu mĕ yenlizĕ azyingo,
Ga ntyaga y'ivĕ yatenatena.
3 Miĕ Jehova mi penjavenja yo,
Igwĕri edu mi tĕviza yo;
Vende bi' oma go yo,
M'be penjavenja yo ogwĕra nl'owanda.
4 Egunlu zi zyele nla miĕ; [mande?
O be dov' ifalifa nl'arĕnde gore miĕ gw'igâvi,
M'be jara yo, m'be pezya yo ta.
5 Ge e ga gote ngwasyi ngulu yam.
Avang' añĕnje nla miĕ,
Añĕnje e ga vange mo nla miĕ.
6 Gw'intyugu sibia Jekâb e be janl' oramba,
Isreĕl e be punjinla, kĕ janla;
Ayonl' ozyo wi ntye nl'ilonda.
7 G'ibola s'owolisi wĕ, yenlâ awoliĕ yĕ?
Mbe g'ijonla s'ijonlo sĕ ayonlio yĕ?
8 Nl'egĕnlizo jâm' atombĕ,
Gambĕnlĕ om' asyâzya nla yĕ;
E tombĕ nl'ompungi wĕ oyâle,
Go ntyugu y'ompunga wi bolo.
9 Sambo nl'osaon winlâ, ibe si Jekâb si be syazyo
Winlâ nl'olonda wodu wi be tomb' ifwemi sĕ;
Go be doviĕ ado modu mi âlter,
G'ado mi mpĕmba, jarunlo pa simbĕi,
Nl'ikanla nli didi yi nkombe y'ag*u*manle nyĕnle.
10 Kânde nka mpolo y'ogomba yi be doanl' ewoga,
Iloanlo tigo pa, falo pa g'orove:
Oŋwâ nyare wi be nyagaga ṽâṽâ,
Nli nanlaga ṽâṽâ, any' ampare.
11 Ja m'ajoma gambĕnlĕ m'amâgwa;
Anto wi bia avezya mo;
Kânde wao anlaga wi zye nl'ikotiza,
Yenlâre ovangi wa yo e be poginla yo,
Nl'owondisi wa yo e be jenla yo ekĕva.
12 Be toa go ntyugu mĕ *inlé*,
Jehova e jiva avila g'orânga w'olâvi,
Agĕnda g'olâvi wi Ijipt,
Kâ nluĕ datizo omâri omâri,

Anluĕ awa wi Isreĕl.
13 Be toa go ntyugu mĕ inlĕ,
Be tomb' orâmb' ompolo,
Ka wao bia w'avegagi pera pa go ntye y'Asiria,
Nla wao w'avegagi falo pa go ntye yi Ijipt,
Wi be dembinle Jehova go nomba y'orunda go
Jeruselĕm.

EWONJO 28.

AZYILI go korowa y'ekali, yi yânge yi Ifream,
Imbângi nyi kawa, nyo korowa w'erangi zĕ,
Yi re gw'ewonjo z'odĕdĕ w'agali,
Wao wi re bângo pa nl'ivĕ.
2 Vonla gore Jehova r'omâri wi ngulu nl'evĕmba,
G'ogula wi ningo y'ado, efizagĕnge,
G'etumbwangonja, ntonda y'anlingo ayâle;
E be bola yo ba go ntye nl'ogâ.
3 Be jaro nl'intyozyo korowa y'ekali,
Yi yânge yi Ifream. [zĕ,
4 Nl'imbângi nyi kawa nyo nl'onjĕlĕnjĕlĕ w'erangi
Nyi re gw'ewonjo z'odĕdĕ w'agali,
Ga mponde mbânde nonga,
Egombe zi mpiu viagaga râ,
Ayĕ o jenla yo e syilia,
Yo g'ogâ wĕ e mĕnla yo.
5 Go ntyugu mĕ Jehova e be doanle korowa
y'eranga,
Nl'ipaki ny'ivenda gor' irigo y'anlagi wĕ.
6 Nla gw'inlinla ny'ijĕkĕlia,
Gore yĕ o re tu gw'ijĕkĕlia, [nla.
Nli ngulu gore wao wi fwinliz' igâvi g'ompomba-
7 Nla winlâ, g'oŋwanja w'ivĕ, w'afwemi,
Nla g'oŋwanja w'ijâng' ijâle w'akegwi,
Prist nl'ovâgisi w'akegwi nl'ijâng' ijâle,
Wi re menlo pa nl'ivĕ,
Wi re kegunlia pa nl'ijâng' ijâle,
W'afwemi gw'ijenla, wi sapilia nl'ijĕkĕlia.
8 Kânde itavuru sodu si re ralie nl'arove,
Isĕkẹ—zye mbora yapupu.
9 Mande o be nĕnjo ndĕ imia,

Nla mande o be pango ndĕ kotiz' inenja?
Wao wi bik' ambenlingo,
Nl'arombo avila gw'ambĕnlĕ.
10 Kânde isombia gw'isombia, isombia gw'isombia;
Ivanga gw'ivanga, ivanga gw'ivanga;
Venlâ oŋwâ zâma, ṽâṽâ oŋwâ zâma:
11 Kânde nl'inlumbu y'igaguma nl'onlĕm' oŋwĕnlĕ,
Yenlâ be kambĕ nl'anlaga winlâ.
12 O wulinlia wao inlĕ, sinlâ nl'ijâwa,
V'ijâwa gore mângi wi re jasa pa,
Winlâ nl'odâ, ndo wi j*i*vire jâgâ.
13 Kânde igamba nyi Jehova ny'avegagi gore wao,
Isombia gw'isombia, isombia gw'isombia,
Ivanga gw'ivanga, ivanga gw'ivanga.
Oŋwâ zâma venlâ, oŋwâ zâma ṽâṽâ,
Kâ wao kĕnda avoswa nli nyuñia,
Amâgunlo, agoto go mondo, awângo.
14 Sambo yâgânli igamba nyi Jehova, anlu' ivĕdi,
Ivanginli y'anlaga winlâ, wi re go Jeruselĕm.
15 Kânde anlu' are bulia pa *inlĕ,*
Azu' are panga pe njeka nl'ijua,
Avang' ompanganlo nl'ilombo.
Nli ntonda y'ijiliza ja y'apiaganla,
Yi be b*o*ŋwa gore zuĕ,
Kânde azu' are panga p'inoka izyâmbunlo nyazyo,
Nla gw'isapilia azu' are syâmbunla pa.
16 Sambo yenlâ bulie Rerĕ Jehova,
Vonla mi are talia p'ido go Zaiân,
Ido ny'ikĕnlizo, ido nyi njonli,
Nyi ntulungu jâlizo pa,
Ayĕ o bekelia e be f*a*nga nĕganĕga.
17 M'be dovia ijĕkĕlia nl'ogâli,
Nl'ogore nli ntyongi,
Nli ningo y'ado yi be jâmbunl' iwanginlo ny'inoka,
Nl'anlingo m'izyâmbunlo mi be jambuayambua.
18 Njĕki yanli nl'ijua yi be jua,
Nl'ompanganlo wanli nl'ilombo wi be d*o*anla,
Nli ntonda y'ijiliza, yi be jara nluĕ, ja y'apiaganla.
19 Go be piaganla yo yi be bânga nluĕ,
Kânde ibangi edu yi be piaganla,

Nl'omanda nl'ogwĕra,
Be doanle njuke dadiĕ go kotize ntyango.
20 Kânde odo wi r'ope gor' oma nyanyunl' okua,
Nl'efu zi r'ezango gor' om' âsyavuzya.
21 Kânde ga nomba yi Perezim, be kumanle Jehova,
Ga g'odĕdĕ wi Gibion, e be benda.
Go janj' ijanji sĕ, ijanji sĕ ikĕnda,
Nla go dend' evilo zĕ, evilo zĕ egĕnda.
22 Azĕganli, igoro yanli yi vende jâla;
Kânde mi ajâgio avila gore Rerĕ Jehova y'imbĕli,
Ijiliza si re bondo pa g'oŋwanja wi ntye yodu.
23 Vanli aroi kâ jâgânl' inyoi nyam,
Voganlionli kâ jâgânl' igambi nyam.
24 Ombilo e tumbe ntye ntyugw' edu go bĕnla?
E syaga nli pange ntye yĕ vĕvĕlĕ?
25 Ayĕ saga pe ntye e nyĕny' ilonda?
Nl'avazanganle komin, agenj' orĕsi igândâ,
Nli barli kenjo pa, nli mungulu g'ogombinlo?
26 Kânde Anyambiĕ yĕ e miezĕ okeli,
Kĕ nĕnjĕ.
27 Kânde aranga nli ntyonle be muzyunl' ilonda,
Nlâ ntyonle kĕnda go komin.
Kânde olonda wi ga rulo nli ntongo,
Nli komin nli nkâgu.
28 Imba si mpĕmba si ga gilo,
Kânde e be t*u*la so pĕkĕpĕkĕ.
Yenlâ e dure ntyonle,
Ndo e j*a*ra so nli nkavali sĕ.
29 Osaon winlâ kĕ wi pila gore Jehova y'imbĕli,
Are wi mamo gw'imondâ, ompolo gw'imia.

EWONJO 29.

AZYILI gore Eriel! Eriel!
Nka mpolo y'anlanlago nle Devid!
Gundanli ompuma g'ompuma,
Intyago si ga z'onganle vingovingo.
2 M'be jenlize Eriel njuke,
Be doanla kĕ nkazya nl'ekĕva,
Yi be doanla gore miĕ ga Eriel.
3 M'be syamb' olako vingovingo wĕ,

M'be jelizâ nl'ikomba s'igâvi,
Agenja gore wĕ ikondo y'igâvi.
4 O be syonlio, o be kamb' avila go ntye,
Igambi nyâ nyi be doanla go ntye,
Agâgw' avila go ntyĕngĕ.
Nl'inyoi nyâ nyi be doanla g'ibambo avila go ntye,
Nl'avila go ntyĕngĕ nkambinli yâ ntyâvizyâvi.
5 Be doanla ga ntyĕngèntyĕngiĕ,
Nkânda mpolo y'agĕndi wâ,
Nla ga wulu yi piaganla,
Nkândâ y'iwâ w'ereria:
Yi be dumba ṽ'igamba ny'agwanla.
6 Avila gore Jehova y'imbĕli o be bienlo,
Nli njaletowa, nl'isyugazyuga si ntye,
Nli nyângâle mpolo, efizagĕngĕ,
Nl'etombangonja, nl'ibaminla s'ogonli wi jiliza.
7 Be doanla ga nyinlinlo, ijenla s'ogwĕra,
Nkândâ yodu y'anlângâ yi noa nli Eriel,
Waodu wi noa nla yĕ nl'ekâtâ zĕ,
Ayenlizĕ nkazya.
8 Be doanla kĕ g'omâ njanla ajinlinlo ny'inlinlo, inlĕ e nya,
Go be nângwĕ, inlinli nyĕ nyi re nli njanla,
Nla g'oma w'esyove ajinlinlo ny'inlinlo,
Ndo vonla e jânga,
Go be nângwĕ e kw' oge, nl'orĕmi wĕ wi bela.
Nlânlâ be doanla nli nkândâ y'anlângâ modu mi noa nli Zaiân.
9 Loṽanli mpaga, kâ mamanli;
Yenlanl' igeva, kâ doanlanl' apâku.
Wi re bângo pa, ndo aranga nl'ivĕ;
Wi timbiarimbia, ndo aranga nl'ijâng' ijâle.
10 Kânde Jehova are jira pa nluĕ,
Inlinla ny'antyâvinlâ ampolo,
Kĕ nunj' antyâ manli—ivâgisi,
Nli wonjo yanli—iyenli—avugi wao.
11 Nl'ijenla si re gor' anlu' edu,
G'agamba m'ezango bĕbo pa,
Zi po gor' oñâri o r'avoro itĕnda,

Inlĕ, kâkâlâ, rangunl' ezango zinlâ;
Kĕ bulia inlĕ, Mi ayâlia, kânde zi re bĕbo pa.
12 Nl'ezango zi po gor' oñâri amia tĕnde,
Inlĕ, kâkâlâ, rangunla zinlâ,
Kâ yĕ bulia nlĕ, Mi amia ezango.
13 Nl'awuli Rerĕ inlĕ,
Kânde anlaga winlâ wi syusya piere nla miĕ nl'a-
gwanli mao,
Aluba miĕ nl'inlumbu yao,
Nl'irĕmi yao bo avila gore miĕ,
Nl'iti sao gore miĕ isombia nĕnjo pa nl'anloñe.
14 Yenlâ m'be fà dendinl' anlaga winlâ osaon w'ere-
Osaon wi mamo nli mamo, [ria,
Nl'imia s'ayogo wao si be pera,
Nl'ikotiza si mângi yao wi kotiza si be jumbunlo.
15 Azyili gore wao wi tumba,
Go jumbunl' imondâ sao avila gore Jehova,
Nl'ijanji sao si re go mpiri,
Kâ wao bulia inlĕ,
Mande be jenla zuĕ, mande be mia zuĕ?
16 Isapili sanli! Owondisi w'iwonlo,
E ga wângo g'iwonlo?
Eza z'apango zo kâ bulinli' ovangisi inlĕ,
E p*a*nga miĕ?
Nl'ezâma zi re bondo pa bulinli owondisi inlĕ, E
17 Arang' oŋwâ lingo, [kot*i*za?
Nli Lĕbenon kalue ntyaga mbia?
Nli ntyaga mbia bângo g'iga?
18 Nla go ntyugu mĕ,
Be jâgâ mpoge agamba m'ezango,
Nl'avila gw'iwombe nli mpiri,
Antyâ m'ipâku mi be jenla.
19 Nl'ikendekende yi be kund' igeva gore Jehova,
Nl'ikugi y'anlaga yi be jenle mbia,
Gor' orundamĕ wi Isreĕl.
20 Kânde evĕmba z'asuli,
Nl'om' âsĕga atenlio,
Nla waodu wi bemb' ibe w'amanli.
21 Mpangag' oma owemisi ṽigamba,
Avurinlĕ mondo, ayĕ o tevunla g'ompombanla,

Aṽemiz' ogore nli ndaga yi r'isyâlâ fâ.
22 Sambo yenlâ bulie Jehova o landunli Ebreham,
Awulinlie Jekâb inlĕ,
Jekâb e be *je*nle ntyânli vâtĕ venlâ,
Nl'ozyo wĕ pĕmbwa vâtĕ venlâ.
23 Kânde go be jenlĕ awanliĕ w'avangio miĕ,
Go gare yĕ, wi be jâmbunlia ini nyam,
Ayâmbunlia orundamĕ wi Jekâb,
Nl'Anyambiĕ yi Isreĕl, ayĕ be tio wao.
24 Nli mângi wi fwemaṽema nl'inlinla wi be kotiza.
Nli mângi dagalaga wi be bâng' inĕnja.

EWONJO 30.

AZYILI gor' awanla wi pava, bulie Jehova, go bonde
mondâ, ndo aranga nla miĕ; nla go jekize njeka;
ndo aranga nl'inlinli nyam, inlĕ, wi ga gund' ibe gw'ibe.
2 Wi kĕnda go suminla go Ijipt, ndo wi b*a*mbia
g'ogwanli wam; go jâl' ikui yaomĕ nli ngulu yi Fereo,
nla go bekel' iviri nyi Ijipt.
3 Sambo ngulu yi Ijipt yi be doanle ntyânli gore
nluĕ, nl'ibekelia gw'iviri ny' Ijipt be doanla sisyaia
gore nluĕ.
4 Kânde nlami yĕ y'avegagi go Zoan, nl'iṽâṽi yĕ
y'awoŋwi go Henes.
5 Waodu w'ayenli ntyânli gor' anlaga wi re wi j*â*lie
nungunla wao, nlâ sindia wao, ge kanla wao; ndo kao
ntyânli, nl'ipĕdia.
6 Iroanlo ny'inyama si kĕnda g'olomba: go ntye yi
njuke nl'azyingo, go bie laion nyango, nli nĕrâ; Ompe-
nle, nl'okenja; wi be toanl' anlivi mao gw'ibega si
buru; nli syiki yao go viga y'ikamel; gor' anlaga wi re
wi n*u*ngunla wao.
7 Kânde mângi wi Ijipt wi be nungunla vâ nyawĕ-
nyawĕ, mpângâ fâ: sambo mi are tonga pa g'oŋwanja
wi ndaga yinlâ inlĕ, ngulu yao nle go doanla tu.
8 Venlâ gĕ tĕnde yo nla wao gw'ido, nla gw'ezango,
ivanga; kâ yo doanl' egombe zodu go kânlakâ;
9 Inlĕ, anlaga winlâ wi pava, awanla wa sinoka;
awanla wi bike jâginlo ivanga nyi Jehova.
10 Wi bulinl' iyenlisi inlĕ, Ay*e*nlanli; nla gor' ivâgisi

inlĕ, Avâginlanli zuĕ isaon y'arĕti; gambanli nla zuĕ isaon y'onĕmbâ; vâginlanli zuĕ sitemiza.
11 Yĕruanli avila go mpânlâ, ṽemizanli zuĕ mpânlâ; mĕnlizanli Orundorundie wi Isreĕl avila gore zuĕ.
12 Yenlâ bulia Orundorundie wi Isreĕl inlĕ, Kânde anluĕ pĕd' igamba nyinlâ, avekel' ibangatio, nl'isapilio, ayezya go so,
13 Sambo ibe sinlâ si be doanla gore nluĕ g'itĕgwa s'ogomba w'ado olondui, wi re keka pa go poswa, itugwa sa wo si bia nĕganĕga ndumbaga ṽ'igamba ny'agwanla.
14 Oma e be jona wo, ga nte jue ntyuana y'ovangisi yi re jaruno pa simbĕi, e be *tiga*, be d*ĕ*ngo eyare gw'itua sa yo zi re kâ bânginl' ogonli avila gw'inu, ge kubunl' anlingo avila gw'ivemba.
15 Kânde yenlâ bulie Jehova, Orundorundie wi Isreĕl; Nl'ifwinlia, nl'ijâwa anluĕ be sunginlo: nl'odâ, nl'ibekelia be doanle ngulu yanli, ndo anluĕ j*i*vira.
16 Ndo anlu' awuli nlĕ, Nyawĕ, azuĕ be fanga gw'inkavala; sambo anluĕ be fanga. Azuĕ be panda gw'inyam' inĕge; yenlâ mângi kâmbiza nluĕ wi be nĕga.
17 Ntâsen mâri yi *be fanga* gw'iteria s'om' omo, nla gw'iteria s'anlag' atanli anluĕ be fanga, kao anlu' atiganl' egâlanli g'ogumia go ntyai yi nomba, g'egâlanli ga ntyanga gw'esadomba.
18 Sambo Jehova e be penginla go poginla nluĕ, yenlâ kĕ e be kumanla go tuminlia nluĕ ikĕsyi; kânde Anyambiĕ yi jĕkĕlia nle Jehova: ozavinlo gore waodu wi penginlĕ.
19 Kânde mângi wi Zaiân wi be doanla go Jeruselĕm; o be d*e*nla nyĕnlĕ du: e be poginlâ polo gw'inyoi ny'edingo zâ; go be jâgâ yĕ nyo, e be jivira.
20 Kânde Jehova e be pa nluĕ mpĕmba y'ijela, nl'anlingo m'azyingo; ndo inlĕnji yâ yi be sy*â*mbunla nyĕnlĕ; ndo antyâ mâ mi be jenlag' inlĕnji yâ.
21 Nl'aroi mâ mi be jâgâ igamba go nyumi yâ inlĕ, Mpânlâ yĕ yinlâ, ganganlanli go yo, go kegwa nluĕ g'ogâ nlomiĕ, ge g'onyantwĕ.
22 Anluĕ be bundakanl' isagia si sâlâwâlâ s'ikanli

sâ, nli nkĕmbâ y'ikanli sá si njirago si gold: o be
fala so g'okanda wi ntyinla: o be bulinlia wo inlĕ,
Lubwa.
23 E be pa kĕ ningo y'ilondi yâ yi be nyĕnyo ndâ go
ntye, nli mpĕmba y'ibunla si ntyaga; yi be doanla nl'i-
vâma nl'ibunla; go ntyugu mĕyânlâ ilembi yâ yi be
nya gw'itov' ipolo.
24 Inyare kĕ nl'awa w'iburu si janje ntye, si be ny'i-
nya bindo pa nl'ezanga, kanjunlo pa nl'ozyĕṽĕ, nl'ega-
njunla.
25 Be doanla go nombi edu ndondui, nla gw'esado-
mbi edu elondui ilâvi, nli y'elâvi y'anlingo, go ntyugu
y'ijiliz' ipolo, go posw' inago indondui.
26 Inlanga ny'ogwĕli kĕ nyi be doanla g'ozange wi
nkombe, nl'ozange wi nkombe wi be doanle nyângâ
orâgĕnlo, g'ozange w'intyugu orâgĕnlo, go ntyugu yi be
korinle Jehova agorinl' evora zi mângi yĕ; aying' imbi-
pa s'ibânjanli sao.
27 Vona, ina nyi Jehova nyi bi' avila go dava, egunlu
zĕ zi baminla, nl'idogola si panda; nl'inlumbu yĕ yi re
ralie nl'ibenda, nl'onlĕme wĕ g'ogoni wi jiliza.
28 Nl'oŋwĕi wĕ wi be doanla g'olâvi wi jambunlia
koanga g'ompele, go kanjunl' anlângâ nl'eganjunla
z'ijilizo; be doanl' oŋwanga w'ogwanla gw'ikĕngâ
s'anlaga fwemizaga wao.
29 Anluĕ be doanla nl'evanda g'ogwĕra wi ntyago
y'orunda, nl'igeṽa ny'orĕma, g'omâ kĕnda nl'ovivĕ go
bia go nomba yi Jehova, gor' Ido nyi Isreĕl.
30 Jehova e be pang' onjĕlĕnjĕlĕ w'inyoi jâganlo,
aruminl' isuminla s'ogâ wĕ, nl'ibenda s'egunlu zĕ, nl'i-
dogola s'ogoni wi jiliza; nl'ipazanganla, nl'ogula, nl'i-
ningo s'ado.
31 Kânde nl'inyoi nyi Jehova e be bol' Asiria nli
ntongo.
32 Nli mpiaganli edu yi ntongo yi re bondo pa, yi
be talio yĕ nle Jehova, yi be doanla nli ngâm̃a nli ntya-
mbi: e be noa kĕ nla yĕ nl'agâvi mi dungu.
33 Kânde Tofét y'agenjio gw'alonga;
Yo kĕ y'agekizio gor' oga;
Okondo wa yo ogonli nl'ikonli sijenge;

Oŋwei wi Jehova g'olâvi wi sulfĕr,
Wi baminlia wo.

EWONJO 31.

AZYILE gore wao wi suminla go Ijipt go nungunlo,
Alevinl' inkavala iguñu,
Kâ wao bekel' intyonle, kânde si re sinyenge;
Nl'anloñe w'inkavala, kânde wi re ngulu mpolo:
Ndo wi p*o*nl' Orundorundie wi Isreĕl,
Wao kĕ wi b*u*te Jehova.
2 Ayĕ kĕ are nla simia, kĕ bag' azyingo;
E k*a*lunl' agambi mĕ:
E be kumanl' azire nago y'anlag' ave;
Azira k'inungunla si mângi janj' ibe.
3 Ndo Ijiptian anlaga, arang' Anyambiĕ;
Nl'inkavali sao ozyonle, arang' inlinla;
Jehova kĕ e be nyânyunl' ogâ wĕ,
Nl'ayĕ o nungunla e be pomo nl'ibâku,
Nl'ayĕ kĕ o nungunlo e be poswa,
Nla waodu wi be jilizo ta.
4 Kânde yenlâ awuli Jehova awulinlia miĕ inlĕ,
Ga ntĕ kungunle laion nl'oŋwâ laion,
Gw'eṽĕrĕ zi re yĕ jonla pa,
Go fwelio nkândâ y'ivenjavenji gore yĕ,
E be *ta*taminla nl'amoi mao,
Nlâ f*an*ge nyângâlĕ yao:
Yenlâ be suminle Jehova yi mbĕli,
Azuminla go noenle nomba yi Zaiân.
Nl'esadomba za yo.
5 Ga ntĕ dogwalogw' inyânli *gw'ikundu*,
Yenlâ be puge Jehova y'imbĕli avuge Jeruselĕm;
Mpugaga kĕ sunginla,
Mpiaganlaga kĕ toliza.
6 Ṽinlianli gore yĕ o re,
Awa wi Isreĕl pavinlĕ pa polo.
7 Kânde go ntyugu mĕ om' edu e be fal'
Ikanli sĕ si sâlâwâlâ,
Nl'ikanli sĕ si gold,
Si re agâ manli mĕ panginla pa nluĕ gw'ibe.
8 Nl'Asiria yi be poswa nl'okwara, aranga w'onloñe;

Nl'okwara, aranga w'oma, wi be jilizĕ;
Ndo e be fang' avila g'okwara;
Nl'anlomĕ avinje wi be pe mpago.
9 Ido nyĕ nyi be janginlia nl'itia,
Nli nlame yĕ volo yi be fange ntyanga,
Bulie Jehova, o re nl'ogonli wĕ go Zaiân,
Nl'inu nyĕ go Jeruselĕm.

EWONJO 32.

VONLA, oga e be panginla nl'orĕti,
Nli nlañi volo wi be teniza nl'ijĕkĕlia.
2 Oma e be doanl' izâmbunlo avila g'ompunga;
Nl'oŋwanjawanja avila g'ogula.
G'ilávi y'anlingo gw'imbora s'akaka;
G'iviri ny'ido ivolo go ntye yi re jasa pa.
3 Nl'antyâ ma wao wi jenla mi be *to'* iwombe,
Nl'aroi ma wao wi poganlio mi be jâgâ.
4 Nl'orĕma w'entanta wi be kotiz' imia,
Nl'onlĕmĕ w'agaguña wi be javura go kamba buku.
5 Edâsyu zi be fw*e*lio nyĕnle inlĕ, ar' ogâ zange,
Ge oremisi inlĕ, ar' ogwande.
6 Kând' edâsyu zo be kamb' edâsyâ,
Nl'orĕmi wĕ wi be janj' ibe,
Go dend' ombiagwana,
Go kamb' osaon wi biko nle Jehova,
Go jâgiz' orĕma wi r'orevo njanla,
Go jiliz' ijânga si mângi koto nl'esyove.
7 Vago kĕ y'edâsyu yi re ve,
E bond' imond' imbe go jiliz' ikugi nl'agamba [m'inoka.
Go kamb' okug' ijĕkĕlia.
8 Nd' ogwande wi pikil' isaon y'ogwande,
E be kumanla kĕ nl'isaon y'ogwande.
9 Gumanlanli anto wi re nli mbundaki,
Voganlionl' inyoi nyam;
Anluĕ aw' awanto wi re sinaka fâ,
Voganlionli nkambinli yam.
10 Intyugu g'ompuma anluĕ be syâkâlio,
Anluĕ anto wi r'inaka fâ;
Kând' ilonda yi be poa,

Ikenja si be b*ia*.
11 Rataminanli, anto wi re nli mbundaki;
Zumanl' akete, anto wi r'inaka fâ;
Zorunlanl' inlamba, kâ tiganlanli tele;
Kâ dirianl' ini yanli *nli pinda.*
12 Wi be bole ntonlo,
G'oŋwanja w'orov' ombia,
G'oŋwanja w'ogâli wi janl' ilonda.
13 Go ntye y'anlagi wam be feli' arĕnde nl'ifalifa;
Iñ, gw'inago sodu s'azyeva,
Awĕ, nka mpolo y'igeva.
14 Kânde nago mpolo y'atorio,
Nli nkândâ yi nka mpolo y'atigio,
Esadomba nli nago njâle,
Yi be doanl' ibulungu go kânlakâ,
Igeva ny'iburu s'iga, orove w'ilemba.
15 Kao inlinla ny'ajiro gore zuĕ avila gw'igonlo,
Kâ orove toe ntyaga mbia,
Kâ ntyaga mbia kalu' ig' ivolo.
16 Ijĕkĕlia kĕ si be toa g'orove,
Nl'orĕti wi be doanla go ntyaga mbia.
17 Nl'ijanja s'orĕti si be doanl' amĕnjĕ,
Nl'evilo z'orĕti odâ nl'ibekelia pĕkĕpĕkĕ.
18 Nl'anlagi wam wi be doanla gw'ikanja y'amĕnjĕ,
Nl'aloanlo mi bekelio;
Nl'ilako y'adâ ya s'ijâwa;
19 Be nâge ningo y'ado azyeng' iga,
Nli nka mpolo yi be syonlio koanga go ntye.
20 Ozavinlo gore nluĕ wi nyĕnya g'ozamba w'anlingo
Ntomag' impândâ s'inyare nl'iburu. [modu,

EWONJO 33.

AZYILE gore wĕ yi kwĕra, ndo awĕmĕ o kwĕro;
O gândi, ndo wi k*â*ndâ;
Jâ m'atig' ikwĕra, gambĕnlĕ om' akwero;
Nla jâm' amĕnliz' ikânda, gambĕnlĕ w'akândâ.
2 Jehova, voginla zuĕ, azu' apenginlâ;
Loanl' ogâ wao bangi edu,
Isunginli sazyo kĕ gw'egombe zi njuke.
3 Nl'edungu zi nkândâ anlaga w'avangi;

Nl'itombinla s'oku' wâ, anlângâ m'avazanganli
4 Iñanlo nyanli nyi be datizo,
Egâlanli z'ikenja s'imândâ;
Ga ntĕ kĕndagĕnd' isakampazyo,
Yenlâ kĕndĕ nli mango.
5 Jehova are pendio pa,
Kând' e doanla gw'igonlo,
Are jonlia pe Zaiân nl'ijĕkĕlia nl'orĕti.
6 E be doanle njâlinli yi gombe yâ,
Ngulu y'isunginla, nle okeli, nl'ikotiza;
Nl'itia si Jehova so nl'anlivi mĕ.
7 Vonla, vĕmbi yao yi be tonga gw'igala;
Nl'iṽâṽi y'añĕnjĕ yi be denla nl'ibuku.
8 Impânl' impolo si re falo pa,
Ogĕnd' o kanganla atigi.
Ajonli njeka,
Are pedia p'ink' impolo,
E n*a*kinl' oma.
9 Ntye yi denl' iwâga, agw' oge;
Lĕbenon yi jenle ntyânli agànga,
Syeron yi re ga ntye y'akaka;
Besyan nli Karmĕl w'aposyunl' ijavi sao.
10 Vĕnlâ m'be kumanla, bulie Jehova,
Vĕnlâ m'be pendio,
Vĕnlâ m'be pendi oku' wam.
11 Anluĕ be pundige wulu,
Anluĕ be janle kuñu,
Oŋwĕi wanli g'ogonli wi be jiliza nluĕ.
12 Anlaga wi be doanla g'ipia si mpĕmba y'ado,
G'arĕndĕ tenlo pa, wi be pezyo g'ogonli.
13 Anluĕ yi re bo, yâgânli nt'are miĕ denda pa,
Anluĕ yi re piĕrĕ, mĕmanli ngulu yam.
14 Anlag' ave go Zaiân w'atienli,
Ereria z'adumb' ivĕdi.
Mande gore zuĕ be doanla g'ogoni w'ijiliza?
Mande gore zuĕ be doanla gw'ipia s'akânlakâ?
15 Ayĕ o kanganla gore, agamb' orĕti;
Ayĕ o pĕdi inyena s'oṽangatio,
O pal' agâ mĕ avila go bâng' ipa s'ibe,
O nunj' aroi mĕ avila gw'ipoganlio si ntyinla,

Anlunj' antyâ mĕ avila gw'ijenl' ibe:
16 Ayĕ be doanla gw'igonlo,
Izyambunlo nyĕ nyi be doanl' inago sado,
E be po inyi sĕ;
Anlingo mĕ mi be p*o*a.
17 Antyâ mâ mi be syili' oga gw'erangi zĕ,
Mi be jene ntye davadaviĕ.
18 Orĕñi wâ wi be pikil' ereria.
Orĕndisi are nla gwĕ?
Om' o bâng' oba are nla gwe?
Ayĕ o tang' inago s'ado are nla gwe?
19 O be j*e*n' anlaga w'ereria;
Anlaga w'onlumb' oyâle w'ag*o*tizo;
Igaguña ny'ag*o*tizo.
20 Zyilie Zaion, nka mpolo y'ovago wazyo,
Antya mâ mi be jenle Jeruselĕm iloanlo nya dâ,
Okanja wi re w'azy*a*zyo,
Intongo sa yo s'ar*o*mbizo du vanganle mâri.
Igâli ya wo y'ar*a*vizo vanganl' omâri.
21 Kânde ivenda nyi Jehova nyi be doanla gore zuĕ,
Mbora y'ilâv' impolo nli yelâvi gw'izamb' imbanli;
Be k*ĕ*nd' elende go yo nl'inkavi,
Nlâ owatang' olondui p*i*aganla ṽâṽâ.
22 Kânde Jehova, y'oyĕkĕli wazyo,
Jehova, y'ovangisi wazyo w'ampanga,
Jehova, y'ogi wazyo,
Ayĕ e be sunginla zue.
23 Igulu yâ y'ajĕgi,
Wi j*â*liz' ogumi wao,
Wi j*â*lie syambunl' ikuku.
Vâvâ agerio iñanlo ivolo,
Boke yi kwĕr' iñanlo.
24 Oloanlisi e be b*u*lia inlĕ, Mi jâgâ;
Mângi doanla ṽâṽâ wi be nyezo ibe sao.

EWONJO 34.

ZYUSYANLI piĕrĕ, anlu' anlângâ, go jâgâ,
Kâ poganlionli anlaga,
Ntye yi ga yâgâ, nl'ijonlia sa yo;
Ntye yi doanlo, nli yâma yi kâgwa go yo.

2 Kânde egunlu zi Jehova zi re gw'anlângâ modu,
Nl'ibendi sĕ gw'imbĕli sao sodu;
Are wao jiliza pa via;
Are nâza pa wao gw'ijiliza.
3 Intumage sao si be falo,
Nl'ompunla wi bende yao wi be panda;
Nl'inomba si be janginlia nli ntyinli yao.
4 Mbĕli y'orowa yodu yi be pazanganla,
Nl'orowa wi be puro ta g'ompurago,
Nli mbĕli yao yodu yi be poswa,
Ga ntĕ posw' owavi avila g'ogâli,
Nla ga ntĕ posw' olonda avila go mponde.
5 Kânde okwari wam wi be jora g'orowa;
Vona, wi be suminla go Aidumia,
Nla gor' anlagi w'azyavo wam, gw'ijĕkĕlia.
6 Okwara wi Jehova w'ajonli nli ntyinla,
W'apendi nl'ivâma,
Nli ntyinla y'aw' adâmbĕ nli mbonli,
Nl'agali m'iwangawanga y'adâmb' anloñe;
Kânde Jehova are nli ntyago go Bâzra,
Nl'oyiliz' ompolo go ntye y'Aidumia.
7 Nl'iyunikân si be suminla nla wao,
Nl'inyare nli vĕmba,
Nli ntye yao yi be tĕvia nli ntyinla,
Nli ntyĕngĕ yao yi be pâma nl'agali.
8 Kânde yo nle ntyugu yi ngâkâ yi Jehova,
Nl'ompuma wi kolĕ g'oŋwanja wi mpungu yi Zaiân.
9 Nl'igerombenle ya yo yi be kalu' ojo,
Nli ntyĕngĕ ya yo brimstone,
Nl'irâi ya yo yi kalu' ojo w'ibañinla.
10 Wi be n*i*ma ogwĕra ge oñanda,
Otutu wa yo wi be panda go kânlakâ,
Avila go mbamba agĕnda go mbamba yi be doanl' ewoga.
Be p*i*aganl' oma go yo go kânlakâ.
11 Ndo imani nli ŋomba yi be jiga yo,
Nl'ekuru nli nkungu yi be doanla go yo;
E be nyânyunla go yo ogâli w'obinde,
Nl'ado m'orevo.

12 Ndo g'oŋwanja wi nlami ya yo,
Wi be fwelia wao gw'ivenda,
Ndo be d*o*anl' oma ṽâṽâ.
Nl'anlaga wa yo avolo waodu wi be sula.
13 Nl'arĕndĕ mi be felia gw'inago s'ao s'aga,
Ifalifa nl'ejamba gw'inago sa yo injâle:
Si be doanl' iloanlo nyi nliña,
Imbora si doanl' inyânl' impoloamĕ.
14 Isingi nli nlima yi be datanla,
Njinla yi be fwelie ndeg' wĕ:
Ibambo ny'ogwĕra nyi be doanla kĕ ṽâṽâ kendekende,
Alĕnga kĕ mboro y'ijâwa.
15 Ṽâṽâ be nog' okenja ikundu nyĕ,
Ayanl' ake mĕ;
Wi be tĕva ṽâṽâ, ayogumia gw'iviri nyĕ;
Ṽâṽâ be datanla k'inkungu,
Om' edu nli ndeg' wĕ.
16 Gĕlagĕlanli gw'ezango zi Jehova, kâ tangunlanli;
Ezâm' edu zi be doanla ṽâṽâ,
Zyel' ezâma zi be bute ndg' wĕ;
Kânde ogwanli wĕ wi re sombia pa,
Nl'inlinli nyĕ nyi re datiza pa yo.
17 Are punginla pa yo eganlo,
Nl'ogâ wĕ wi re kerinla pa wao yo nl'ogâli;
Wi be jiga yo go kânlakâ,
Wi be doanla go yo avila go mbamba agĕnda go mbamba.

EWONJO 35.

OROVE nli ntye yakaka yi be jenl' igeva,
Ig' ivolo nyi be jenle mbia,
Avunjinla g'ilanga.
2 Nyi be punjinla mpunjinlaga.
Ayenle mbia nl'igeva.
Nyi be po ivenda nyi Lĕbenon,
Eranga zi Karmĕl nli Syeron,
Wi be jenl' ivenda nyi Jehova,
Onjĕlĕnjĕlĕ w'Anyambiĕ yazyo.
3 Yâlianl' agâ alĕlĕ,

Kâ kumanlianl' ampuva mi tataminla.
4 Wulinlianli orĕma wi re kwa p'oge,
Inlĕ, Loanlanli nli ngulu, ar*i*anli,
Vonanli Anyambiĕ yanli,
Egunlu zi bia,—ngâkâ y'Anyambiĕ;
E be bia, azunginla nluĕ.
5 Gambĕnlĕ antyâ m'apâku m'anungwa,
Nl'aroi m'impoge m'ajâgâ.
6 Gambĕnlĕ ebokĕ z'adogwa ga njiwo,
Nl'onlĕmĕ w'imañu w'ajemba,
Kânde anlingo mi be pova g'orove,
Nli yelâvi go ntye y'akaka.
7 Nli ntye y'akaka yi be kalu' eliva,
Nli ntye y'esyove imbenle s'anlingo;
Gw'eziga zi nliña, anlanlo ma yo,
Mbora y'amanli nl'oko nli nkunle.
8 Be doanla ṽâṽâ mpânlâ mpauge, nli mpânlâ,
Yi be fwelio kĕ inlĕ, Mpânlâ y'Orunda,
Om' âbiko av*i*aganle ṽâṽâ,
Ndo yi be doanla gore wao *dadiĕ*,—
Nd'ogĕnda vang' ad' oteñu aṽ*e*me.
9 Ṽâṽâ be d*o*e njĕgâ,
Nlâ nyama yi sazunla panda ṽâṽâ,
Yi be d*ĕ*ngo ṽâṽâ;
Mângi re dandunlo pa wi be kanganla.
10 Ndo mângi wi re dandunlo pa nle Jehova wi be
Aṽia go Zaiân nli vanda, [fwinlia,
Nl'igĕva nya pĕkĕpĕkĕ go wonjo yao,
Wi be koto nle mbia nl'igeva,
Nl'ekĕva nl'isiminla yi be dubwa.

EWONJO 36.

NL'AROENLI g'ompuma w'igomi nli nlai w'ipanginla si Hĕzikaia inlĕ, Sĕnakerib y'oga w'Asiria avandi go noa nl'ink' impolo s'ado sodu si Juda, ageva so.
2 Nl'aroñ' oga w'Asiria aroñe Rabsyeka avila go
Lekisy agĕnda go Jeruselĕm, gore Hĕzikaia y'oga nli
mbĕli mpolo. Nl'agumanliĕ g'ozamba wi mpânlâ y'anli-
ngo yi mbenle y'igonlo go mpânlâ y'om' âsing inlamba.
3 Nl'agâgwi gore yĕ Elaiekim y'oŋwânloñe wi

Hilkaia o vegagi ewonjo zi nago, nli Syĕbna y'orĕndisi,
nli Joa, y'oŋwânlom̃e wi Esaf, oyonginlisi.
4 Nl'awulinlio wao nle Rabsyeka inlĕ, Wulinlianli
Hĕzikaia inlĕ, Yenlâ buli' Og' ompolo, oga w'Asiria,
inlĕ, Abekâ nde minlâ mi bekelio ndâ ?
5 Mi bulia (ndo igamba ny'inlumbu) *mi are nli*
mondâ nli ngulu gw'igâvi ; ndo mande o bekelio ndâ,
inlĕ, o pava miĕ ?
6 Vona, o bekelie ntongo y'oko winlâ wi re mâgwa
pa, Ijipt, yi re jâg' oma jĕzya go yo gambĕnlĕ y'atum'
ogâ wĕ, arola wo ; yenlâ re Fereo y'oga wi Ijipt gore
waodu wi bekeliĕ.
7 Ndo jâ m'abulinlia miĕ inlĕ, Azuĕ bekelie Jehova
Anyambiĕ yazyo : aranga yĕ y'azyazyinlo nle Hĕzĕkaia
imbori sĕ indondui nl'iâlti sĕ, awulinlia Juda nli Jeru-
selĕm inlĕ, Zavinlaganli go âlter yinlâ.
8 Ndo vĕnlâ, kákâlâ, vanganla nli reri yam y'oga
w'Asiria, gambĕnlĕ miĕ pâ ntâsen s'inkavala mbani, jâ
m'adoa' nli ngulu g'ozambi wâ go dĕng anlaga wi ba-
tam̃inla so.
9 Ndo sambo o be jâlia kegunli' ozyo w'ingâwĕ mâri
gw'inyongo sa reri yam inyango, kâ bekel' Ijipt gw'i-
ntyonle nl'anlom̃e w'inkavala.
10 Ndo mi are panda pa gw'inlângâ nyinlâ kao nle
Jehova go jiliza nyo ? Jehova awulinli miĕ inlĕ, Vanda
gw'inlângâ nyinlâ kâ jiliza nyo.
11 Nl'agambi Eliakim nli Syĕbna, nli Joa, awulinlie
Rabsyeka inlĕ, Gamba, kâkâlá, nl'inyongo sâ nli nka-
mbinli yi Siria, kânde azuĕ kotiza yo ; ndo ag*a*mba
nl'azuĕ nli nkambinli y'Iju gw'aroi m'anlaga wi re
g'ogomba w'ado.
12 Ndo Rabsyeka awuli inlĕ, Reri yam atoma miĕ
gore reri yâ nla gore wĕ go kamb' agamba minlâ ! E
t*o*ma miĕ gor' anlom̃e wi re tu g'ogomba w'ado inlĕ, wi
ga ny'ati maomĕ, ayâng' anyi maomĕ nl'anluĕ.
13 Nl'agumanli Rabsyeka aronga nl'inyo ivolo nli
nkambinli y'Ju awulia inlĕ, Yâgânl' agamba m'og'
ompolo, oga w'Asiria.
14 Yenlâ abuli oga inlĕ, Hĕzikaia ar*e*miz' anluĕ,
kânde e be d*o*a nli ngulu yi toliz' anluĕ.

15 Nlâ Hĕzikaia *pang'* anluĕ bekelie Jehova; inlĕ,
Jehova e be toliz' azuĕ: nka mpolo yinlâ yi be *nâzo*
g'ogâ w'oga w'Asiria.
16 Av*o*ganlionli Hĕzikaia, kânde yenlâ bulia oga
w'Asiria inlĕ, Vanganl' am̃ĕnjĕ nla miĕ kâ kâgwanli
gore miĕ, any' om' edu ogâli wĕ w'ivĕ nli mponde yĕ,
kâ jânganl' om' edu anlingo m'ivembi nyĕmĕ.
17 Kao mi abia aroanla nluĕ go ntye yi r'egâlanli ga
ntye yanli mĕ, ntye y'imba nl'ivĕ, ntye ya sinya nl'i-
ntyaga sivĕ:
18 Hĕzikaia e vende syâria nluĕ inlĕ, Jehova e be
toliza zue. Gw'inyambiĕ s'anlângâ re nyambiĕ yi re
sunginla pe ntye yĕ avila g'ogâ w'oga w'Asiria!
19 Inyambiĕ si Hemath nli Arfad si re nla gwe?
inyambiĕ si Sĕfarvaim si re nla gwe? si re sunginla pe
Samaria avila g'ogâ wam?
20 Gw'inyambiĕ sodu s'anlângâ minlâ, anyambiĕ
mande yi re sunginla p'intye sao avila g'ogâ wam, inlĕ,
Jehova e be sunginle Jeruselĕm avila g'ogâ wam?
21 Ndo w'aloanli dâ, kâ w'av̄*i*nliz' igamba, kânde
ozombio w'ogâ w'aroenl' inlĕ, Aw*i*nlizanli.
22 Nl'av̄ienli Elaiekim y'oŋwa wi Hilkaia, o vegagi
gw'ewonjo zi nago, nli Syĕbna y'orĕndisi, nli Joa y'oŋwa
wi Esaf oyonginlisi, avia gore Hĕzikaia, ingâi sao joku-
nlo pa, arakiliĕ agamba mi Rabsyeka.

EWONJO 37.

NL'AROENLI gw'ayâgâ Hĕzikaia y'oga ayokunl'
ingâi sĕ, azyavuge pinda, ayinginla go nago yi
Jehova.
2 Nl'arom̃iĕ Elaiekim o vegagi ewonjo zi nago, nli
Syĕbna y'orĕndisi, nl'anlĕrâ w'iprist syavuga pa pinda,
gore Aisaia y'ovâgisi y'oŋwa wi Emos.
3 Nl'awulinli wao yĕ inlĕ, Yenlâ bulie Hĕzekaia
inlĕ, Ntyugu yinlâ ntyugu yi njuke nla yi ntyĕmbâ
nl'orâwo; kânde awanla w'atoenli go jano ndo ngulu
yi janiza yi zyele.
4 Vendetua Jehova Anyambiĕ yâ e be jâgâ agamba
mi Rabsyeka o re tomo pa nl'oga w'Asiria reriĕ go tâw'
Anyambiĕ y'emĕnlâ, kâ yĕ sĕmb' agamba mi re Jehova

Anyambiĕ yâ jâgâ pa: ndo vand' ikambinli sâ g'oŋwa-
nja *w'anlaga* wi re tiganla pa vĕnlâ.
5 Yenlâ av̄ienl' inyongo s'oga Hĕzekaia avia gor'
Aisaia.
6 Nl'awulinlio wao nle Aisaia inlĕ, Yenlâ be bulinlia
nluĕ reri yanli inlĕ, Yenlâ bulie Jehova inlĕ, Ar*i*' aga-
mba mi re wĕ jâgâ pa, m'atâw' inyongo s'oga w'Asiria
arâwa miĕ.
7 Vonla, m'be tom̃' ogula gore yĕ, kâ yĕ jâgâ ntya-
ngo, av̄inlia go ntye yĕmĕ, kâ miĕ posyunlĕ nl'okwara
go ntye yĕmĕ.
8 N̄l'av̄inli Rabsyeka alĕng' oga w'Asiria noagaga
nli Libna; kânde aluo ajâgio inlĕ, adubwi avila go
Lakisy.
9 N̄l'ayâgio yĕ g'oŋwanja wi Tirhaka y'oga w'Ithio-
pia inlĕ, E bia go noa nl'awĕ: ndo gw'ayâgio yĕ yenlâ,
arom̃' ivavi gore Hĕzekaia inlĕ,
10 Gambanli yenlâ gore Hĕzekaia y'oga wi Juda
inlĕ, Anyambiĕ yâ yi bekelio ndâ ar*e*mizâ inlĕ, Jeruse-
lĕm yi be p*o* g'ogâ w'oga w'Asiria.
11 Vonla, o re jâgâ pa nt'are aga w'Asiria denda pa
gw'anlângâ modu njilizaga mo via, kâ wĕ sunginlo?
12 Inyambiĕ s'anlângâ si re sunginla pa mo m'ayilizo
nl'ireri sam—Gozan, nli Heran, Rizĕf, nl'awa w'Iden
w'avegagi go Talasa?
13 Oga wi Hemath are nla gwe, nl'oga wi Arfad,
nl'oga wi nka' mpolo, Sefarveim Hena nli Aiva?
14 Nl'awângi Hĕzekaia ezango g'ogâ w'ivâvi, ara-
ngunla zo avanda go nago yi Jehova, nl'azyambunli
Hĕzekaia ezango g'ozyo wi Jehova.
15 Nl'agambinli Hĕzekaia agambinle Jehova inlĕ,
16 Jehova yi mbĕli, Anyambiĕ yi Isreĕl, ndoanlaga
ntyâ Ikĕrubim, awĕ Anyambiĕ, awĕ dadiĕ, y'anlângâ
mi ntye modu, o re panga p'orowa nli ntye.
17 V̄ĕb' oroi wâ Jehova, kâ jágâ; nlungunl' antyâ
mâ Jehova kâ jenla, ayâgâ agamba mi Sĕnakerib modu
mi re yĕ tom̃a pa go táw' Anyambiĕ y'em̃ĕnlâ.
18 Jehova, giligili aga w'Asiria wi re panga p'anlâ-
ngâ modu nl'intye sa mo woga,
19 Av̄al' inyambiĕ sao g'ogonli, kánde si p*e*gag'

Anyambiĕ—ijanja s'agâ m'anlaga—rere nl'ado; nlânlâ
re wao jiliza pa so.
20 Ndo vĕnlâ Jehova Anyambiĕ yazyo, zunginla zuĕ
avila g'ogâ wĕ, kâ anlângâ mi ntye modu mia inlĕ,
awĕ nle Jehova, awĕ dadiĕ.
21 Nl'aromi Aisaia y'oŋwa wi Emos aroma gore Hĕze-
kaia inlĕ, Yenlâ bulie Jehova Anyambiĕ yi Isreĕl, Ga
nt'are wĕ kambinla pa miĕ g'oŋwanja wi Sĕnakerib
y'oga w'Asiria:
22 Nyinlâ nl'igamba nyi re Jehova kamba pa g'oŋwa-
nji wĕ inlĕ, Izyali oŋwaŋwanto wi Zaiân are pĕdiâ
p'ayânlâ; oŋwâŋwanto wi Jeruselĕm are fizaviza p'ewo-
njo zĕ go nyumi yâ.
23 Mande sĕmbo ndâ nl'arâwo? Mande o pendio
ndâ inyoi nyâ arombinlo antyâ gw'igonlo? Gor' Oru-
nda wi Isreĕl.
24 O re pĕdia pe Jehova nl'ogâ w'inyongo sâ, awulia
inlĕ, Nl'ibunla s'intyonle sam mi are panda pa gw'igo-
nlo ny'inomba, gw'izamba yi Lĕbenon; m'be bega kĕ
ikume ya yo ila, nl'iyingo ya yo ivinje, m'be jinginla kĕ
gw'elonduinli z'okao wa yo, nla gw'ig' ivolo nyi Karmĕl
yĕ.
25 Mi are tumba p'ayâng' anlingo, nl'agando m'intyo-
zyo sam mi are kaminlia pa ilâvi yi Ijipt yodu.
26 O pa dinge jâgâ nt'are miĕ denda pa avila gw'i-
ntyugu inonga, nla mi are panga pa? Venlâ mi abiezi
yo, inlĕ kâ jiliz' ink' impolo avanga so woga.
27 Nl'anlaga wa so w'avegagi ngulu fa, w'aratami-
nli azum' akete; w'aroenli g'amanli m'orove, nla g'eb'
evezyo, g'amanli gw'imianjimianja y'inago, nl'imba jua
pa so vendaga rá.
28 Nlâ ndoanli yâ, nlâ nkâgwinli yâ, nlâ njinginli
yâ, mi avoro so, nlâ mbendinli yâ gore miĕ.
29 Nla g'oŋwanja w'ibendi sâ gore miĕ, nl'edungu
zâ y'apandi gw'aroi mam, sambo m'be jakiz' ilâvâ nyam
g'ompombo wâ, nl'oŋwangi wam gw'inlumbu yâ, kâ
miĕ fwinlizâ nli mpânlâ y'abia nla wĕ.
30 Nla zinlâ zi be doanl' elingilio gore wĕ, Anluĕ be
nya ompuma winlâ ya yi poma yomĕ, nla g'ompuma
w'imbanli ya yi felia egalânli mĕmo, nla g'ompuma

w'iraro vĕnlanli kâ tenlanli, kâ bĕnlanli intyaga s'ivĕ,
any' ilonda ya yo.
31 Nli ntango y'aroli go nago yi Juda ariganla yi be
fel' iramba nli ntye, ayanl' ilonda gw'igonlo.
32 Kânde avila go Jeruselĕm be kâgwe ntango y'ari-
ganli, nla wao w'aroli avila go nomba yi Zaiân, onongâ
wi Jehova wi mbĕli wi be dend' osaon winlâ.
33 Sambo yenlâ bulie Jehova g'oŋwanja w'oga w'A-
siria, E be *bia* go nka' mpolo yinlâ, nlâ *tum*' ozyângâ
v̄âv̄â, nlà sy*u*sya go yo nl'inguv̄a, nlâ pang' okondo go
yo.
34 Nli mpânlâ y'abia nla yĕ, yo be fwinlia nla yĕ,
kâ av*ia* go nka' mpolo yinlâ, bulie Jehova.
35 Kânde m'be penjavenje nka' mpolo yinlâ go sungi-
nla yo gw'inyangi nyamimĕ, nla gw'inyanga nyi Devid,
nyongo yam.
36 Nl'agâgwi ovâvi wi Jehova awola g'olako wi
mângi w'Asiria nkama nl'agomi ĕnlanlai nl'intâsen
s'anlaga ntyani; nla gw'anlângwi wao ogenge ibanga,
vonla waodu w'aroenli bende jua pa.
37 Nl'alubwi Sĕnakerib y'oga w'Asiria, agĕndaga,
av̄inlia, aloanla go Niniva.
38 Nl'aroenli gw'azavinlagĕ go nago yi Nisrâk anya-
mbiĕ yĕ inlĕ, Adramelek nli Syarĕzar, awanliĕ anlo-
m̄ie, w'awoliĕ nl'okwara, nl'averi wao go ntye yi Are-
rat; nl'Esarhadon y'oŋwanliĕ avanginli gw'inyangi nyĕ.

EWONJO 38.

GW'INTYUGU mĕsânlâ Hĕzekaia aroenli nla s'ijâgâ
gw'ijua. Nl'avienli Aisaia y'ovâgisi, y'oŋwa wi
Emos, avia gore yĕ, awulinliĕ inlĕ, Gekize nag' wâ;
kânde o be jua, o be *to*la.
2 Nl'av̄izi Hĕzekaia av̄iz' ozyo wĕ go nkova y'etenlo
agambinle Jehova,
3 Nl'awuliĕ inlĕ, Yonginliare venlâ Jehova, kâkâlâ,
ga nt'are miĕ kanganla pa g'ozyo wâ nl'orĕti, nl'orĕm'
ombia, kâ miĕ denda nt'aroenli mbiambiĕ gw'antyâ mâ;
nl'alenli Hĕzekaia alenla polo.
4 Nl'aroenl' igamba nyi Jehova gore Aisaia inlĕ,
5 Gĕnda kâ bulinlie Hĕzekaia inlĕ, Yenlâ bulie Je-

hova Anyambiĕ ya reri yâ Devid, inlĕ, Mi are jâgâ p'i-
kambinli sâ, vonla, mi are kunda pa gw'intyu gu sâigomi
nl'impum' itanli.
6 M'be sunginlâ nli nka' mpolo yinlâ avila g'ogâ
w'oga w'Asiria, kâ miĕ penjavenje nka' mpolo yinlâ.
7 Nla zinlâ zi be doanl' elingilio gore wĕ, avila gore
Jehova, inlĕ, Jehova e be dend' osaon winlâ wi re yĕ
kamba pa.
8 Vonla m'be fâ fwinliz' iṽiri nyi lingilio yi re sumi-
nla pa go lingilio yi Ehaz yi nkombe nli nyuma igomi
nyi lingilio. Yenlâ aṽinli nkombe igomi nyi lingilio
go lingilio y'aluo y'asuminli nla yo.
9 Itĕnda si Hĕzekaia y'oga wi Juda gw'aroenliĕ nl'i-
jâgâ arol' avila gw'ijâgâ sĕ.
10 Mi awuli gw'itenlo s'intyugu sam *inlĕ,*
M'be kĕnda gw'aguge m'ilombo,
M'be buto nl'antyâ nt'are tiganla pa gw'impumi
11 Mi awuli nlĕ, M'be jenle Jehova, [yam.
Jehova go ntye y'anlaga wi re bâ;
M'be ponl' oma nyĕnlĕ gor' aloanli wi ntye.
12 Iloanlo nyam nyi re tombo pa, [dâmbĕ:
Aroanlo avila gore miĕ g'okanja w'ovenjavenji w'a-
Mi are tenla p'em̃ĕnlâ zam g'om' âpang' inlamba;
E be tenla miĕ nl'ijâgâ s'oling' ola,
Avil' om̃anda agĕnd' ogwĕra o be suliza miĕ.
13 Mi atanga nlĕ, koang' ibanga ga laion,
Yenlâ e be mâgunle pi yam yodu,
Avil' ibang' agĕnd' ogwĕra o be suliza miĕ.
14 G'ibongambala yi pèlavĕla,
Yenlâ agambagambi miĕ;
Mi alenl' egâlanli ga menga;
Antyâ mam m'adeli nli ponla gw'igonlo.
Jehova, mi are bangatio pa; nlungunla miĕ.
15 Mi ga wulie sĕ?
Are kamba pa nla miĕ,
Alenda yo ayĕmĕ;
M'be kĕnda nli nkĕngâ impumi yam yodu,
G'oŋwanja wi nonle y'em̃ĕnlâ zam.
16 Jehova, isaon yinlâ yo doanliz' anlaga bâ:
Nla gw'isaon yinlâ yodu r'em̃ĕnlâ z'inlinli nyam:

Yenlâ be tolizo ndâ mië, aloanliza mië bâ.
17 Vonla, aŋandi mam ampolo,
Mi re kalua p'aññënje:
Nl'itânda o re sunginla p'inlinli nyam,
Avila gw'ivemba ny'ijilizo;
Kânde o re fala p'ibe sam sodu go nyumi yâ.
18 Kânde ilombo ny'am*ë*mize wë,
Ijua s'az*u*minle wë,
Wao wi suminla gw'ivemba,
W'al*e*vinl' orëti wâ igumu.
19 Om' âre bâ, om' âre bâ, ayë be suminliâ,
Ga ntë denda mië nlënlâ winlâ;
Rerë e be miez' awanla orëti wâ.

20 Jehova *are* go sunginla mië! Azuë ga yemb' ije-
mbo sam intyugu s'eññënlâ zazyo sodu go nago yi
Jehova.

21 Nl'awuli Aisaia inlë, Wi ga wâng' imponde si re
joma pa alëliza so, avëria g'oloso, gambënlë atola.

22 Hëzekaia kë awuli nlë, Elingilio nde zi be panda
nla mië go nago yi Jehova?

EWONJO 39.

GW'EGOMBE më Merodak Baladan y'oŋwa wi Bala-
dan y'oga wi Babilon, aromi yango nl'eza zi mpa-
gaga gore Hëzekaia, kânde aluo ajâgio inlë, avegagi
nla s'ijâgâ kë tola.

2 Ndo Hëzekaia ayenli mbia g'oŋwanji wao, arumi-
nlia wao nago yi yâmi yë yi njonli, sâlâwâlâ, nli gold,
nli ya yi nkango, nl'agali mi njonli, nli nag' wë yodu
y'imianga y'igâvi, nl'ezâm' edu z'alëngio gw'igumbi
nyë; pegag' ezâma zi re zi t*u*minlio wao nle Hëzekaia
go nag' wë, nla gw'inlângâ nyë.

3 Nl'avienli Aisaia y'ovâgisi avia gore Hëzekaia y'oga,
avambië inlë, Anlome winlâ w'abulia së? W'apila gwe,
avia gore wë? Nl'awuli Hëzekaia inlë, W'abi' avila
gw'inlângw' ila gore mië, avila go Babilon.

4 Nl'awulië inlë, W'ajenl' ande go nag' wâ? Nl'a-
yiviri Hëzekaia inlë, Ezâm' edu zi re go nag' wam zo
jenlo wao: zyel' ezâma gw'agumbi mam zi re mi t*u*mi-
nlia wao.

5 Nl'awuli Aisaia awulinlie Hĕzekaia inlĕ, Voganlio
igamba nyi Jehova yi mbĕli:
6 Vonla, intyugu si bia si r'ezâm' edu zi re go nag'
wâ, nli yâma y'agenjio nl'ireri sâ avia nlĕnlâ winlâ yi
be toanlo go Babilon: be *tiganl'* ezâma, bulie Jehova.
7 Nla gor' awanli wâ wi be kâgw' avila gore wĕ, wi
be janlo ndâ, wi be bânga wao, kâ wao doanl' ivĕngu-
nle go nago mpolo y'oga wi Babilon.
8 Nl'awuli Hĕzekaia awulinlie Aisaia inlĕ, Igamba
nyi Jehova nyi re gore, nyi re wĕ kamba pa. Nl'avâ
buliĕ inlĕ, Kânde be doanl' añĕnjĕ nl'orĕti gw'intyugu
sam.

EWONJO 40.

ZINDIANLI, zindianli anlagi wam!
Bulia Anyambiĕ yanli.
2 Gambanli ozindio go Jeruselĕm,
Kâ tonginlanli yĕ inlĕ,
Igâvi nyĕ ny'amanli,
Ibe sĕ s'anyezo;
Kânde are bânga pa avila g'ogâ wi Jehova
Nyângâ mbanli g'oŋwanja w'ifwemi sĕ sodu.
3 Inyoi ny'om' âtonga g'orove, inlĕ,
Gekizanli mpânlâ yi Jehova:
Guñanlianli gw'iga mpânlâ mpange
Gor' Anyambiĕ yazyo.
4 Odĕdi edu wi be jonlio,
Nli nombi edu nl'esadombi edu yi be syonlio:
Nl'imbora s'arĕga si be pango gore,
Nl'impânlâ s'apatakapataka,
Si be pango vĕvĕle.
5 Nl'ivenda nyi Jehova nyi be tuminlio,
Nl'izyonli yodu yi be jenla waodu ta;
Kânde ogwana wi Jehova wi re kamba pa.
6 Inyoi ny'awuli nlĕ, Ronga.
Nl'awuliĕ inlĕ, M'be tonga sĕ?
Izyonle yodu amanli,
Nl'eranga za yo zodu zi re g'ilanga ny'orove.
7 Amanli m'ajomi, nl'ilanga ny'akavi;
Kânde oŋwĕi wi Jehova w'apunjinli go nyo;

Giligili anlaga amanli.
8 Amanli mi joñia, ilanga ny'ikawa:
Ndo igamba ny'Anyambiĕ yazyo
Nyi be kumanla go kânlakâ.
9 Vanda gw'igonlo nyi nomba,
Zaiân, yi bage ntyango mbia;
Rombinl' inyoi nyâ nli ngulu,
Jeruselĕm, yi bage ntyango mbia.
Rombinla nyo, ar*i*a.
Wulinl' ink' impolo si Juda inlĕ,
Vonlanli Anyambiĕ yanli.
10 Vonla, Rerĕ, Jehova e be bia nli ngulu,
Nl'ogâ wĕ wi be panginla nla yĕ:
Vonla, ipi sĕ si re nla yĕ:
Nl'ijanji sĕ si re g'ozyo wĕ.
11 E be nyez' olembi wĕ g'ovenjavenji:
E be datiz' aw' adâmbĕ nl'ogâ wĕ,
Aroanla mo go ntonlo yĕ,
Agĕndia mo mi re nl'ameme nli nkĕngâ.
12 Mandĕ o re kĕniza p'anlingo nl'igando nyi ntyâme,
Ager' orowa nl'ogâ,
Kĕ bânge ntyĕngĕ yi ntye nl'egĕnlizo,
Avesy' inomba gw'idodo,
Nli s'adomba gw'egĕnlizo?
13 Mandĕ o re kĕnliza p'inlinla nyi Jehova;
Ge orevisi wĕ, e be nĕnjĕ?
14 Awond' imondâ nla mandĕ;
Nla mandĕ o be pangĕ kotiza,
Anlĕnjĕ go mpânlâ y'ijĕkĕlia,
Arevĕ imia,
Aruminliĕ mpânlâ y'ikotiza?
15 Vonla anlângâ mi re g'idâdâ go kulu,
Arango g'ombuwutu g'ododo:
Vonla e tombinl' inĕnge g'ez' ezango.
16 Lĕbenon yi pa keka nl'ipezyo,
Nlâ inyama sa yo k*e*ka nl'ijirinya si pezyo.
17 Anlângâ modu mi re ga nyawĕnyawĕ g'ozyo wĕ;
Mi tango kĕ gore yĕ g'oŋwĕi nl'orevo.
18 Mandĕ be kâlanlo nluĕ nl'Anyambiĕ,
G'egâlanli nde zi be kâlanlo nluĕ nla yĕ?

19 Orokisi are panla p'oganla,
Nl'om' âjanginlia e be jagia wo nli gold,
Ayanginl' impanga si sâlâwâlâ.
20 Ayĕ o re kuga pa nl'isavinla,
E pinj' erere zi re z'awânlize;
E but' okĕngĕkĕngĕ w'avonlo,
Go kekiz' oganla wi re w'azy*u*giazyugia.
21 Anluĕ be m*i*a? anluĕ be jâgâ?
Yi t*a*kilio nluĕ avila gw'ipakilia?
Anluĕ pa kotiz' avila gw'idov̄io si ntye?
22 Nle yĕ yi re tu gw'igâma nyi ntye,
Nl'aloanli wa yo g'isakampazyo,
Ndoviag' orowa g'onlamb' ozyambe,
Azyambunla wo ga nago y'ikuku yi doanlo.
23 E pange nlami volo ga nyawĕ,
Avang' iyĕkĕli yi ntye g'oŋwĕi.
24 Iñ, wi b*ĕ*nlo; Iñ, wi ny*ĕ*nyo;
Iñ, wi f*e*li' oramba go ntye:
Ndo avunjinli wao, kâ wao joma,
Nl'efizagĕngĕ zi be tomba wao ga wulu.
25 Anluĕ be kâlanla miĕ nla mandĕ?
Ge m'be doanla nla mandĕ inyangi mo?
Buli' Orundorundiĕ.
26 Rombinlanl' antyâ manli gw'igonlo, kâ ponanli;
Mandĕ vangi ya yinlâ?
Nkâgunliage mbĕli yao nli ntango.
E be fwelia waodu nl'ana;
Nl'ipenda si ngulu yĕ,
Kânde are jâla nli ngulu;
Be d*o*anl' oma o re azya.
27 O bulia sĕ, Jekâb; O kamba sĕ, Isreĕl, inlĕ,
Mpânlâ yam yi re jumbunlo pa Jehova,
Nl'ijĕkĕli sam si be nâganl' Anyambiĕ yam.
28 O pa mia? O pa jâgâ inlĕ,
Anyambiĕ y'akânlakâ, Jehova;
Y'ovangi w'intyai si ntye,
E kw'*o*ge, nlâ jasa;
Zyel' ikĕlagĕla s'ikotizi sĕ.
29 E pe ngulu gore mângi wi re kwa p'ike,
Nla wao wi re wi zele ngulu, e kunda wao ngulu.

30 Awarumbe wi be jasa, kâ wao kwa s'ike;
Nl'awanjâ ampinje wi be poswa mposwaga.
31 Ndo mângi penginle Jehova wi be kundo ngulu,
Wi be panda nl'owowa wi ngwanyânli,
Wi be pule mango, kâ w'ay*a*sa;
Wi be kĕnda, kâ w'agw*a* s'ike.

EWONJO 41.

LOANLANI dâ g'ozyo wam, anlu' inenge,
Kâ anlaga mĕpi' ngulu yao:
Wi ga zyusye piĕrĕ, kâ wao kamba;
Azuĕ ga rureni ta gw'ijĕkĕlia.
2 Mandĕ o rongunli ogore avila go tângwa nli nko-
Orĕti wi be fweliĕ go ntyozyo yĕ, [mbe?
Av' anlângâ g'ozyo wĕ;
Avangĕ paunginl' aga?
Anlâzi wao ga ntyĕngĕ g'okwari wĕ:
Ga kum̃u yi re syazyo pa gw'elendinli zĕ.
3 E be kâmbiza wao, aviaganla nl'am̃ĕnjĕ;
E be kĕnda nl'agolo go mpânlâ.
4 Mandĕ o re janja pa alenda yo?
Nfweliag' imbamba avila gw'ipakilia?
Miĕ, Jehova, olonga nl'onluwunla, Miĕ nle yĕ.
5 Inenge s'ayenli av̄anga,
Intyai si ntye s'azum' akete,
Azyusya piĕre, avia.
6 Wi be nungunl' om' edu, oganganlo wĕ,
Awulinl' oŋwângiĕ inlĕ, Yâla.
7 Om' o panla e be jâli' om' o sagia,
Om' o mĕpia nli ntyolo om' o bole ntyolo yi ntye;
Awulia g'oŋwanja wi ntyongi inlĕ, Yi re mbia.
E be jâliza wo nl'intyângâ, kâ w'azy*u*giazyugia.
8 Ndo awĕ Isreĕl, nyongo yam,
Jekâb y'avinjio miĕ,
Awanla wi Ebreham yi ndeg' wam.
9 Awĕ y'agotio miĕ avila gw'intyai si ntye,
Av̄eliâ avila gw'izamba ya yo,
Mbulinliagâ inlĕ, Awĕ nyongo yam;
Mi are pinjâ pa, mi aw*a*le wĕ.
10 Ar*i*a, kânde mi are nla wĕ,

Ar*a*taminla, kânde miĕ nl'Anyambiĕ yâ,
M'be jâlizâ, Iñ, m'be nungunlâ,
Iñ, m'be simbiâ nl'ogâ nlomiĕ w'ogore wam.
11 Vonla, wi be syum' akete, ayenlizo ntyânli,
Waodu wi bendinlâ wi be doanla ga nyawĕ,
Nla wao wi noa nla wĕ wi be pera.
12 O be buta wao, kâ al*ĕ*nga wao,
Anlome w'inyomanlo nyâ :
Anlome wi noa nla wĕ wi be doanla ga nyawĕ,
nla g'oŋwĕi.
13 Kânde miĕ Jehova, Anyambiĕ yâ,
Nkotag' ogâ wâ onlomiĕ,
Mbulinliaga inlĕ, Ar*i*a, mi anunguliâ.
14 Ar*i*a aw' ogu, Jekâb, anlome wi Isreĕl,
Mi are nungunlâ pa, bulie Jehova,
Nl'oravinli wâ, Orundorundiĕ wi Isreĕl.
15 Vonla m'be doviâ eza zi tulinla,
Ezânla eruenli, zi re nl'anâ :
O be tul' inomba, amuzyunla so,
Nl'avange sadomba ga wulu.
16 O be sĕvia so, nl'ompunga wi be tomba so bo,
Nl'efizagĕngĕ zi be pazanganla so;
Kâ jenl' igeva gore Jehova,
Avenda gore Orundorundiĕ wi Isreĕl.
17 Ikugi nl'iyunge wi but' anlingo,
Ge ma zya :
Inlĕmĕ yao y'ajomi nl'esyove.
Miĕ, Jehova, m'be jivira wao,
Anyambiĕ yi Isreĕl, m'be t*i*ga wao.
18 M'be nungunl' ilâvi gw'imbor' indondui,
Nla go garegare y'idĕdĕ s'imbenle;
M'be dovi' orove iwâlâ,
Nli ntye y'akaka s'imbenle.
19 M'be dovia g'orove okume, akasia,
Nli myrtle, nl'erere z'agali;
M'be dovia g'orove fir, ntâwâ, nli mbimo ta.
20 Inlĕ, kâ wao jenla, nl'amia,
Nl'agângwa, nl'agotiza kĕ,
Inlĕ, ogâ wi Jehova w'adendi yinlâ,
Nl'Orundorundiĕ wi Isreĕl avangi yo.

21 Zyusyanli nli mpungu yanli, bulie Jehova;
Ṽaganl' intyângwĕ sanli, bulia oga wi Jekâb.
22 Wi ga ṽage arakilia zuĕ isaon yi be toa;
Isaon ilungu ruminlianli yo;
Azuĕ be pikilia yo, nl'amia ntĕ be toa;
Ge vanga zuĕ jâgâ isaon yi bia.
23 Rakilianl' isaon yi be toa, go bosyo,
Kâ zuĕ mia inlĕ, anluĕ s'inyambiĕ;
Iñ, anluĕ kâ dende mbe ge mbia,
Azuĕ be bĕmbaga nl'azyilia kĕ.
24 Vonla, anluĕ g'*e*zâma,
Nl'ijanji sanli si zy'ezâma;
Om' âpinja nluĕ e biko.
25 Mi are nângunlia p'omâri avila go nkâmi,
Abienli;
Avila go tângwa nli nkombe e be fwelia ini nyam;
E be bia gore nlami volo g'ombânla,
Nla ga ntĕ jar' om' âpange ntyu' ayogo.
26 O rakili mandĕ avila gw'ipakilia!
Kâ zuĕ mia.
Nla go bosyo, kâ zuĕ bulia inlĕ, Mbiambiĕ.
Nyawĕ, p*e*gag' om' âtakilia,
Nyawĕ, p*e*gag' om' âpang' om' âjâgâ;
Nyawĕ p*e*gag' om' âpoganlio agambi manli.
27 Gw'alonga go Zaiân, vonla, vonla wao!
M'be pe Jeruselĕm om' âbage ntyango mbia.
28 M'be ponla, ndo zyel' oma;
Nla gore winlâ, zyel' om' âp' igamba;
M'be bambia wao, wi be fw*i*nliz' igamba.
29 Vonla, waodu *ga* yâma,
Ijanji sao si zy'ezâma,
Ompunga nli ntevo ikanla si jiro.

EWONJO 42.

VONLE nyongo yam, o simbio miĕ;
Ovinjo wam o tândo nl'orĕmi wam;
Mi afel' inlinli nyam gore yĕ:
E be kâgunl' ijẹ̆kĕlia gore anlângâ.
2 E be t*o*nga, ge pendio,

Ge inyoi nyĕ nyi be j*â*ganlo gw'igala.
3 Okongolio tukia pa am*â*gunle wo,
Ogonli guv̄aguv̄anli anl*i*me wo;
E be kâgunl' ijĕkĕlia nl'orĕti.
4 E be d*o*anle guv̄aguv̄anli,
E be t*u*kio kĕ, kao adov̄' ijĕkĕlia go ntye,
Nl'inĕnge si be penginl' ivangi nyĕ.
5 Yenlâ bulie Jehova yi ngulu,
Mpangag' orowa nl'azyambunliaga wo,
Njanliage ntye nli yâma yi kâgwa go yo,
Mpagag' oŋwĕi gor' anlaga wi re go yo,
Nl'inlinla gore wao wi kanganla go yo.
6 Miĕ Jehova mi av̄eliâ g'ogore,
M'be kotag' ogâ wâ, avenjavenjâ,
M'be pâ njeka gor' anlaga,
Ozange w'anlângâ.
7 Go nungunl' antyâ m'apâku,
Go kâgunlie mângi w'intyogo,
Avila go nago y'imianga aloanli wi mpiri.
8 Miĕ nle Jehova, mĕnyâ nl'ini nyam,
M'b*e* p'ivendi nyam gor' om̄âri,
Nl'isuminli sam gor' ikanla si ntokago.
9 Isaon ilonga vonla y'abienli,
Mi takil' isaon imiânla;
Yo w*o*wunliaga râ m'be pang' anluĕ jâgâ yo.
10 Yembinlanli Jehova evand' ezânla,
Isuminli sĕ avila go ntyai yi ntye,
Anluĕ yi suminla go ntyua nl'ijonlia sa yo,
Inenge nl'aloanli wa so!
11 Orove nl'inkala sa wo si be tombinl' inyoi,
Impindi yi doanlo nle Kidar;
Aloanli w'ido wi be boginla,
Avila go ntyai y'inomba be tonga wao.
12 Wi be pe Jehova olubo,
Nl'isuminli sĕ gw'inenge wi be takilia so.
13 Jehova e be kâgwa g'oma wi ngulu;
Egâlanli g'oma w'igâvi e be syug' egunlu zĕ;
E be boginla, im̄, e be tonga;
E be jâla gor' ilov̄alov̄i yĕ.
14 Mi adoanl' oling' ola, kendekende,

Mi adoanla dâ, mi asyazimbia.
Egâlanli nl'oŋwanto nl'isyângâ mbe boginla,
M'be fel' eveve aziminle nyângâ mo.
15 M'be jiliz' inomba nli sadomba,
Nl'iwângâ ya yo yodu m'be kaminlia yo.
16 M'be kĕndi' apâku go mpânlâ yi re wao w'amie,
M'be jariza wao gw'impânlâ si re wao w'amie;
M'be kalunlie mpiri gw'azyo mao ozange,
Nl'isaon y'arĕgâ gore.
Minlâ nl'agamba; mi are denda pa mo, mi *fa*la [mo.
17 W'afwinli go nyuma,
Wi be jenle ntyânli mbe,
Wao wi bekel' ikanla si ntokago,
Wao wi bulinl' ikanla sijanginlio,
Inlĕ, Anluĕ nl'inyambia sazyo.
18 Anluĕ impoge, yâgânli!
Nl'anlu' apâku, zyilianli go jenla!
19 O r'ipâku mandĕ kao nyongo yam?
Nli mpoge g'ovâvi wam o be tomo miĕ?
O r'ipâku mandĕ ga ndeg' wam,
Nl'ipâku ga nyongo yi Jehova?
20 O re jenla p'isaon imienge kâ aṽ*a*ndaminla.
Aroi zange, ndo wi j*â*gâ.
21 Jehova e jivira g'oŋwanja w'orĕti wĕ;
E be pendi' ivanga, avanga nyo dubo.
22 Winlâ anlaga wi jufinlo nl'agwĕro,
Koto nl'imondo gw'impogonli waodu,
Nla gw'inago s'intyogo wi kĕnda.
W'atoenl' im̃anlo; zyel' ozunge;
W'atoenli simbwedi, zel' om' âfwinliza.
23 Mandĕ gore nluĕ be jâgâ isaon yinlâ?
O be poganlio ayâgâ go bosyo?
24 O re pa pe Jekâb mbwedi mandĕ?
Nli Isreĕl gw'igwĕrisi?
Aranga Jehova y'alendinlo zuĕ mbe?
Wi j*i*vire kanganla gw'intyale sĕ,
Wi p*o*ganlio ivangi nyĕ.
25 Nl'ayiriĕ egunlu gore yĕ,
Nli ngulu y'igâvi:
Ny'aṽakinliĕ ogonli vingovingo;

Ndo e m*i*a du;
W'avezyiĕ, ndo e p*i*kilia du.

EWONJO 43.

NDO venlâ bulie Jehova y'avangiâ, Jekâb!
Nla yĕ o wondiâ, Isreĕl!
Ar*i*a,—kânde mi are dandunlâ pa,
Mi aṽel' ini nyâ, awĕ yam.
2 Jâm̃' apiaganla gw'anlingo, mbe doanla nla wĕ;
Nla gw'ilâvi, yi be p*o*vizâ;
Jâm̃' akĕnda lialia g'ogonli, o be p*i*a;
Ge ogonli wi be ˙b*a*minla gore wĕ.
3 Kânde miĕ Jehova, Anyambiĕ yâ;
Orundorundiĕ wi Isreĕl, Ozunge wâ;
Mi avenli Ijipt ölandunlo wâ,
Ithiopia nli Seba gw'inyangi nyâ.
4 Kânde o vegagi njonli gw'antyâ mam,
O lubago, nl'arândi miĕ wĕ;
M'be p'anlaga kĕ gw'inyangi nyâ,
Nl'anlângâ gw'inyanga ny'em̃ĕnlâ zâ.
5 Ar*i*a, kânde mi are nla wĕ:
M'be bag' awanliâ avila go tângwa nli nkombe,
Nl'avila go poswa nli nkombe m'be datiza nluĕ ta.
6 M'be bulinlie nkâmi inlĕ, Va;
Nla g'olomba, Az*i*mbia;
Ṽag' awanli am anlom̃e avila go dava,
Nl'awanli am anto avila gw'intyai si ntye;
7 Om' edu o fwelio gw'ini nyam;
Nla yĕ o vangio miĕ gw'ivendi nyam,
Mi awondiĕ, lñ, avangio nle miĕ.
8 Gâgunli apâku mi re nl'antyâ:
Nl'impoge si re nl'aroi.
9 Anlângâ modu mi re datanla pa ta,
Nl'anlaga wi ga latizo.
Mandĕ gore wao o be takilia yinlâ,
Amieza zuĕ isaon ilonga?
Wi ga ṽag' iyenli yao, kâ wao po mbĕmi;
Ge jâgâ awulia inlĕ, Re rĕti.
10 Anluĕ nl'iyenli yam, bulie Jehova;
Nli nyongo yam y'avinjio miĕ;

Kâ nluĕ mia, ayivira miĕ,
Nl'agotiza inlĕ, Miĕ nle yĕ.
P*e*gag' anyambiĕ bondo pa go bosyo yam;
Be d*o*anle nyĕnlĕ go nyumi yam.
11 Miĕ, miĕ nle Jehova;
Nli tombare pa miĕ zyel' ozung' oŋwĕnlĕ.
12 Mi atakili, azunginla, kâ nluĕ jâgâ.
Nla p*e*gag' ogĕnda gore nluĕ;
Anluĕ nl'iyenli yam, bulie Jehova;
Miĕ nl'Anyambiĕ.
13 Avila go ntyugu mĕ kĕ, Miĕ nle yĕ;
Zyel' oma kĕ o re kâ bâng' avila g'ogâ wam.
M'be janja, mande kâ dega?
14 Yenlâ bulie Jehova,
Olandunli wanli, Orundorundiĕ wi Isreĕl;
G'oŋwanji wanli mi aromi go Babilon,
Nl'avaga iveraveri yodu,
Nl'Ikaldi, gw'amatanga re mboginli yao.
15 Miĕ nle Jehova, Orundorundiĕ wanli,
Ovangi wi Isreĕl, ogi wanli.
16 Yenlâ bulie Jehova,
Yi pange mpânlâ go ntyua,
Nli mpânlâ gw'aningo mi ngulu;
17 Yi kâgunli ntyonle nli nkavala,
Mbĕli nli ngulu;
Wi nanla ta; wi be *fâ* nângwa;
W'ajilizo; w'anlimo g'okândâ.
18 Ay*o*nginlianl' isaon ilonga,
Nl'isaon y'egomb' elungu av*i*kilianli yo.
19 Vonla, mi dend' osa' oŋwânla;
Venlâ yi be bowunlia;
Anluĕ be k*o*tiza yo?
Iñ, m'be pange mpânlâ gw'itove;
Nl'ilâvi go mbora y'akaka.
20 Inyama s'orove si be duba miĕ,
Nlima, nli nyânli mpolo;
Kânde mi p'anlingo gw'itove,
Nl'ilâvi go mbora y'akaka:
Go jânj' anlagi wam, w'avinjio miĕ.
21 Anlaga wi re miĕ bonda pa gore miĕmĕ;

Wi be takilia isuminli sam.
22 O fw*e*lia miĕ nli mâri, Jekâb;
Om' ajasi nla miĕ, Isreĕl.
23 O b*a*ga gore miĕ idâmbĕ ny'ijirinya;
O d*u*ba miĕ nl'ijirinyi sâ;
Mi j*a*njizâ nli mpago;
Ge jasizâ nl'aka mi nkango.
24 O k*o*linla miĕ eza zi nkango nli syika,
Ge o j*o*riza miĕ nl'agali m'ijirinyi sâ;
Ndo o re dirinla pa miĕ nl'ibe sâ,
Om̃' ajasizi miĕ nl'isapili sâ.
25 Miĕmĕ mi are syazya p'ipavi sâ,
Gw'inyangi nyamimĕ,
M'be j*o*nginl' ibe sâ.
26 Yonginlia miĕ; azuĕ ga zâzanle ta;
Inlĕ kâ kanl' oku' wâmĕ.
27 Reri yâ nonga av̄emi,
Nl'inlĕnji yâ y'avavi miĕ.
28 M'be feviza kĕ nlami volo yi nago y'orunda,
M'be nâze Jekâb g'ozav̄o,
Nli Isreĕl gw'intyĕmbâ.

EWONJO 44.

VĔNLÂ yâgâ, Jekâb nyongo yam,
Nli Isreĕl o re miĕ pinja pa;
2 Yenlâ bulie Jehova ovangi wâ,
Ṋla yĕ o wondiâ avila gw'inyĕme,
E be nungunlâ;
Ar*i*a, Jekâb, nyongo yam,
Nli Jĕsyuron o vinjio miĕ.
3 M'be jir' anlingo gore mângi wi re nl'esyove,
Nl'igerombenle go ntye y'akaka;
M'be jir' inlinli nyam gw'ilondi yâ,
Nl'ozavinlo wam gor' awanliâ;
4 Wi be poma *ga* go gare y'amanli,
Ga kosyakosya gw'igĕrombenle y'anlingo.
5 Winlâ e be bulia inlĕ, Mi are gore Jehova;
Winlâ e be fwelia ini nyĕ inlĕ, Jekâb:
Winlâ kĕ e be tĕnda nl'ogâ wĕ gore Jehova;
Av̄ĕt' ini nyĕ inlĕ, Isreĕl.

6 Yenlâ bulie Jehova, oga wi Isreĕl,
Nl'olandunli wĕ, Jehova yi mbĕli:
Miĕ nl'olonga, nl'onluwunla,
Zyel' Anyambiĕ nyĕnlĕ kao miĕ.
7 O be fwelia ga miĕ, mandĕ,
Arakilia yo agenja yo gore miĕ;
Miĕ genjaga râ anlag' alungu?
Isaon yi bia vĕnlâ, nl'isaon yi re go bia,
Wi ga rakilie yo gore wao.
8 Arianli, ge tataminla;
Mi mieza nluĕ, arakilia nluĕ, avila gw'alonga?
Nl'anluĕ nl'iyenli yam.
R'Anyambiĕ kao miĕ?
Zyel' ido kĕ; Mi amie nyĕnlĕ.
9 Wao wi tok' ikanla waodu wi r'isyâlâ fâ;
Nli ya yi tândo wao yi be nyenla;
Nla wao nl'iyenli yao mĕ,
Wi jenla, nla wi kotiza.
Sambo wi be jenle ntyânli.
10 O re bonda p'anyambiĕ mandĕ,
Nl'ayanginl' ikanla si r'isyâlâ fâ?
11 Vonla, iganganlo yĕ yodu yi be jenle ntyânli;
Nl'akĕngĕkĕngĕ waomĕ anlom̃e;
Waodu wi ga latanle ta; wi ga gumanle;
Wi be tataminla; wi be jenlizo ntyânli ta.
12 Oguṽaguṽa are toka p'oŋwanga,
E janja gw'amanla;
Nl'intyolo e bonda yo;
E be janja yo nli ngulu y'ogâ wĕ;
Are nli njanla kĕ nli ngulu yĕ y'amanli;
E jâng' anlingo, nl'akwenl' oge.
13 Are toka pe rere,
Are nyânyunla p'ogâli,
E be dingilia wo nl'orole,
E be panga wo nl'oŋwanga wi toka,
E be dingilia wo nl'oŋwanga w'igâma,
E be panga wo nl'edidi z'oma,
Egâlanli z'eranga z'oma,
Go doanla go nago.
14 E ga renl' ikume gw'ijanji sĕ,

Awânge mpĕndâ nli mbimu,
E be jâlie rere y'iga vâ yĕmĕ,
E bĕnle ntâṽâ, nli ningo pendiza yo.
15 Yo yi re s'ikonli gor' oma,
E bânga go yo ayenliz' oku' wĕ mpiu;
Iñ, e be baminla wo, avike mpĕmba,
E panga k'anyambiĕ go yo, azavinla yo,
E panga yo oganla wi ntokago,
Alovinla yo akâtâlâ.
16 Erenle za yo e pika zo;
Nl'erenle za yo e nye ṽere;
E pik' evere, ayora;
Iñ, e jâg' ogonli awulia inlĕ,
Eñ, mi atoenli nli mpiu, mi ajenl' ogonli.
17 Nli y'ariganli go yo e panga yo anyambiĕ,
Oganla wi ntokago,
E poswa g'ozyo wa wo, azavinla wo,
E kambinla go wo, awulia inlĕ,
Zunginla miĕ, kânde awĕ nl'anyambiĕ yam.
18 W'am*i*e, wi be k*o*tiza;
Are kila p'antyâ mao, kâ w'ay*e*nla,
Nl'irĕmi yao avila gw'ikotiza.
19 E be fw*i*nliza yo g'orĕmi wĕ,
Ge zyel' imia, ge ikotiza go bulia inlĕ,
Mbĕi go yo mi apezyi yo,
Mi are pika pe·mpĕmba kĕ gw'amingilia ma yo,
Mi are pika p'eṽĕrĕ nl'anya;
Nli ya y'ariganli m'be pang' eza zi biko;
M'be poswa gw'ebundukulu.
20 E ny' ombu;
Orĕma wi temiza w'afwizĕ g'ozamba;
Ar*o*liza kĕ oku' wĕmĕ,
E be b*u*lia kĕ inlĕ, Zyel' inoka g'ogâ wam onlo-[miĕ?
21 Yonginl' isaon yinlâ, Jekâb;
Nli Isreĕl, kânde awĕ nyongo yam;
Mi are bondâ pa, awĕ nyongo yam;
Isreĕl, o be d*e*ṽanlo nle miĕ.
22 Mi are syazya p'ipavi sâ g'evindi,
Nl'ibe sâ g'ombutowa;
Ṽinya gore miĕ, kânde mi are dandunlâ pa.

23 Yembanli, orowa, kânde Jehova are denda pa;
Woginlanli, ilânga yi ntye;
Ronganli nl'ijembo, inomba;
Iga nl'ereri edu zi re go nyo;
Kânde Jehova are dandunla pe Jekâb;
Avendiz' oku' wĕ go Isreĕl.
24 Yenlâ bulie Jehova, Olandunli wâ,
Nla yĕ o wondiâ avila gw'inyeme;
Miĕ nle Jehova y'avangi yâma yodu,
Nsyambunliag' orowa, ayĕ dadiĕ,
Njanliage ntye miĕmĕ;
25 Pangage lemba y'inoki syambua,
Ntanlizag' aganga;
Nfwinlizag' anlaga w'imia,
Mpangag' imi sao edâsyâ.
26 O doanliz' igamba nyi nyongo yĕ;
E be dend' imondâ s'ivavi yĕ;
Mbulinliage Jeruselĕm inlĕ, O be doanlo,
Nla gw'ink' impolo si Juda, anluĕ be nogo;
Nl'imbori sĕ si re sintevo, mbe nângunlia so.
27 Mbulinliag' orânga inlĕ, loanla kaka;
M'be kaminl' igerombenli yâ.
28 Mbulinliage Sairos inlĕ, Ovenjavenji wam.
E be dende ntândinli yam yodu;
Mbulinliage Jeruselĕm inlĕ, O be nogo,
Nli nago mpolo inlĕ, O be dovio.

EWONJO 45.

YENLÂ bulie Jehova gore ozagio wĕ,
Gore Sairos o simbio miĕ nl'ogâ nlomiĕ,
Go kev' anlângâ g'ozyo wĕ,
Go dĕliz' ina y'aga;
Go nungunla g'ozyo wĕ aguge m'ampazya,
Nl'impombanla yi be n*u*njo.
2 M'be kĕnda go bosyo yâ,
Avange mbora ndondui vĕvĕlĕ;
Aguge mi nyĕnliĕ m'be jonla mo simbĕi,
Nl'ibo s'imianga m'be tenla so nkwe.
3 M'be pâ agumba mi mpiri,
Anliva mi jumbunlo gw'imbora si ntyâria,

Kâ mia inlĕ, miĕ nle Jehova,
O fweliâ nl'ini nyâ; Anyambiĕ yi Isreĕl;
4 Gw'inyanga nyi Jekâb, nyongo yam,
Nli Isreĕl, ovinjio wam,
Mi are fweliâ pa nl'ini nyâ,
M'be bĕtâ, ndo o *mia* miĕ.
5 Miĕ nle Jehova, nla zyele nyĕnlĕ;
Kao miĕ zyel' Anyambiĕ nyĕnlĕ,
M'be diriâ otumba, ndo o *mia* miĕ;
6 Inlĕ, wi ga miĕ avila go tângwe nli nkombe,
Nl'avila go kwa yo, zyele nyĕnlĕ kao miĕ.
Miĕ nle Jehova, zyele nyĕnlĕ;
7 Mbondag' ozange, nli mpangage mpiri;
Mpangag' amĕnje, nli pange mbe.
Miĕ Jehova ndendag' isaon yinlâ yodu.
8 Nlâga, orowa, avila gw'igonlo;
Vindi, nlâgizanl' ogore;
Ntye yi ga nlungwe, kâ yo kâgunl' isunginla;
Nl'orĕti wi ga gâgwe egombe mĕmo.
Miĕ Jehova mi avangi yo.
9 Azyili gore yĕ o syâzya nl'ovangi wĕ—
Eza za kwakwa zi ga zyâzye nli ya yakwakwa yi ntye.
Iwonlo nyi ga wulinliĕ o wondi nyo,
Inlĕ, O pang' ande?
Ge ijanji sâ bulia nlĕ, Azye nl'agâ?
10 Azyili gore yĕ o bulinlie reriĕ inlĕ, O janl' ande?
Nla gore ngiĕ inlĕ, O janl' ande?
11 Yenlâ bulie Jehova—
Orundorundiĕ wi Isreĕl ovangi wĕ,
Vambianli miĕ g'oŋwanja w'isaon yi be toa;
G'oŋwanja w'awanli am, nl'ijanja s'agâ mam, zombianli miĕ.
12 Mi avangi ntye,
Mi avangi kĕ anlaga go yo;
Miĕ, agâ mam m'azyambunli orowa;
Mi panginle mbĕli ya wo yodu.
13 Mi are nângunliĕ pa nl'ogore,
M'be pang' impânlâ sĕ sodu gore;
E be noge nkali yam mpolo,

Arig' imbwedi sam diĕnga,
Aranga nli njonli, ge nl'olandunlo;
Bulie Jehova yi mbĕli.
14 Yenlâ bulie Jehova, inlĕ,
Ijanja si Ijipt, nl'anliva mi Kusyim,
Nla mi Sebim, anloñe ala,
Wi be nâganla gore wĕ, aloanl' iwâ;
Wi be songâ; wi be piaganla nl'azungakunlo;
Wi be puranla mbĕ g'ozyo wâ, agambinlâ inlĕ,
Gore wē dadiĕ nl'Anyambiĕ,
Nla zyel' Anyambiĕ nyĕnlĕ.
15 Rĕti awĕ nl'Anyambiĕ yi syâmbunla,
Anyambiĕ yi Isreĕl—Ozunge.
16 Wi jenle ntyânli, azum' akete ta;
W'afangi mpazanganlaga ivangisi y'ikanla.
17 Isreĕl e sunginlo nle Jehova,
Nl'ozunginlo w'akânlakâ;
Anluĕ be *je*nle ntyânli,
Anluĕ be *su*m' akete go kânlakâ.
18 Yenlâ bulie Jehova, ovangi w'orowa,
Ayĕ nl'Anyambiĕ o wondi ntye, avanga yo;
Aloanlizi yo, e p*a*nga yo vâ nyawĕ, awondi yo go
Miĕ nle Jehova, nla zyele nyĕnlĕ. [doanlo;
19 Mi k*a*mba gw'iyumbunlo, go mbor' yi mpiri yi ntye;
Mi b*u*linli' awanla wi Jekâb inlĕ,
Wutanli miĕ vâ nyawĕ.
Miĕ Jehova mi kamb' ogore;
Mi takil' isaon y'arĕti.
20 Latanlanli ta kâ bianli;
Zyusyanli piĕrĕ anluĕ y'atori gor' anlângâ;
Wi zyele nl'imia, wao wi toanl' ikanla,
Nl'agambinl' anyambiĕ yi re az*u*nginle.
21 Rakilianli, kâ baganli wao piĕrĕ;
Wi ga wonde mondâ ta:
Mandĕ o miez' osaon winlâ avila gw'alonga?
Arakilia wo avila go kânlakâ?
Aranga miĕ, Jehova?
Kao ayĕ zyel' Anyambiĕ nyĕnlĕ,
Anyambiĕ y'ogore nl'ozunge;
Zyele nyĕnlĕ kao miĕ.

22 Galuanli, kâ sunginlonli, intyai si ntye sodu;
Kânde mië nl'Anyambië, nia zyele nyĕnlĕ.
23 Mi are tanga p'orango nl'oku' wam;
Igamba nyi re kâgwa pa avila g'ogwanli wam nl'orĕti, nla nyi be fw*i*nlia;
Inlĕ, Ivuvi edu nyi be dovinla mi' akâtala,
Nl'onlĕmi edu wi be tang' orango.
24 E bulia inlĕ,
Mi are nl'orĕti nli ngulu gore Jehova dadië;
Gore yĕ e be bia;
Nla waodu wi bendinlĕ wi be jenle ntyânli.
25 Gore Jehova awa wi Isreĕl wi be po mbĕm, azyogwa.

EWONJO 46.

BĔL yi puranla mbĕ, Nibo yi dĕmbia;
Ikanli sao s'atalio gw'inyama nl'inyare;
Aroanlo manli m'adiri;
Iroanlo gor' inyama si re jasa pa.
2 Wi dĕmbia, wi puranla mbĕ ta,
W'ay*â*lie toliz' iroanlo,
Somĕ si kĕnda simbwedi.
3 Voganlionli mië, nago yi Jekâb;
Nla waodu w'ariganli go nago yi Isreĕl;
Anluĕ y'aroanlo mië avila gw'ijanla;
W'avaro *mië* avila gw'iwum̃u.
4 Koanga g'onlĕrâ mië nle yĕ;
Nla koanga gw'ijue m'be toanla.
Mi alendi, m'be toanla;
M'be para, m'be sunginla. [mië?
5 Anluĕ be kâlanla mië nla mandĕ, nl'agĕnliza
Anluĕ be kĕnliza mië nla mande,
Kâ zuĕ doanla onlângâ mo?
6 W'awonli gold go puka,
Nl'avesya sâlâwâlâ nl'ododo;
Wi be kol' oguwaguwa, kĕ pang' anyambië;
Wi dĕmbia azavinla yo.
7 Wi kumba yo g'oṽega, aroanla yo;
Wi doṽa yo go mbori yĕ, kâ yo kumanla;
Avila go mbori yĕ e k*ĕ*nda;
Om' atonginlĕ, e j*i*vira,

Ge sunginlĕ avila go njuke yĕ.
8 Yonginlianli yinlâ, aruminli anlomĕ;
Ṽinlizanli yo g'orĕma, anlu' ivavisi.
9 Yonginl' isaon ilonga y'egomb' elungu:
Kânde miĕ nl'Ongulungulu, nla zyele nyĕnlẹ̆;
Anyambiĕ, zyele nyĕnlĕ ga miĕ.
10 Ntakiliag' avila gw'alonga isaon yi bia,
Nl'avila go kânlakâ isaon yi re yi pa dendo,
Inlĕ, Mondâ yi be kumanla;
Nli ntàndinli yam yodu m'be denda.
11 Nfweliage nyânli yi sazunla, avila go tângwa nli nkombe;
Avila go ntye ya bo oma wi mondâ yam;
Mi are kamba pa, kĕ baga;
Mi are bonda pa, m'be denda.
12 Yâginlonli miĕ, anlu' irĕm' iyâle,
Wi re bo avila g'ogore.
13 Mi are syusya p'ogore wam, wi be d*o*anla bo;
Nl'isunginli sam si be pénginla;
Mi are dovia pa go Zaiân ozunginlo,
Gore Isreĕl ivendi nyam.

EWONJO 47.

ZUMINLA kâ doanla tu go ntyĕngĕ, izyali nyanto nyi Babilon.
Loanla tu go ntye, eka zi zyele, oŋwâ oŋwạnto w'Ikaldi:
Kânde o be *fâ* fwelio nyĕnlĕ inlĕ, dĕla nl'olĕle.
2 Wâng' ado m'imba, kâ kil' imba;
Romb' elivinli zâ; rombinl' okwende w'elingi zâ;
Rig' ogolo gw'igala, viaganl' ilâvi.
3 Otĕle wâ wi be j*u*mbunlo;
Ntyânli yâ yi be jenlanla;
M'be fwinlize ngâkâ,
M'be j*i*vir' omâ degâ.
4 Olandunli wazyo, Jehova yi mbĕli nl'ini nyĕ;
Orundorundiĕ wi Isreĕl!
5 Loanl' awĕ dâ, kâ kĕnda go mpiri,
Oŋwâŋwanto wi Kaldi;
Kânde o be *fâ* fwelio inlĕ, enlami z'anlângâ.

6 Mi av̄endinli mângi yam,
Mi awundakanl' orunda w'ijigi sam,
Ava so gw'agâ manli;
O t*u*mninlia so nkĕngâ,
Gor' anlerâ o lirizi mpangi yâ.
7 O wul' inlĕ, M'be doanl' enlami g'okânlakâ;
O p*i*kil' isaon yinlâ g'orĕmi wâ,
Ge o j*o*nginlia ntĕ be toa go ntyai.
8 Ndo vĕnlâ yâgâ osao winlâ,
Awĕ o tând' azyeva,
O doanl' inaka fâ,
Mbuliaga nl'orĕmi wâ inlĕ,
Nle miĕ, zyel' om' âŋwĕnlĕ;
M'be d*o*anl' owant' otigo,
M'be m*i*a ipera s'awanla.
9 Ndo isaon yinlâ imbanli be bia gore wĕ,
Ndumbaga, owenj' omâri;
Ipera s'awanla, nl'itiga s'oŋwanto;
Sodu si re bia pa gore wĕ,
Gw'ibunla s'isyugi sâ s'intyege,
Nli ngulu yi mondi sâ.
10 Kânde o bekel' ibe sâ,
O wuli nlĕ, Zyel' om' âjenla miĕ;
Okeli wâ nl'imi sâ s'asapiliâ;
O bulia nl'orĕmi wâ inlĕ;
Nle miĕ, zyel' oŋwĕnlĕ kao miĕ.
11 Mbe yi bia gore wĕ, O m*i*e ipakilia sa yo;
Azyingo mi be poswa gore wĕ,
Mi re wĕ o y*â*lie tomba mo;
Nl'ijiliza si bia gore wĕ ndumbaga,
Si re wĕ o b*e* mia so.
12 Gumanla vĕnlâ nl'imondi sâ,
Nla gw'ibunla s'intyege sâ,
Si re wĕ janja pa avila gw'erumbe zâ;
Vendetoa awĕ kâ dĕng' ambia,
Vendetoa kâ tieza!
13 Om' ajasi nl'ibunla s'imondâ sâ,
Si ga gumanle vĕnlâ azunginlâ,
Igerisi y'orowa, nli mângi syil' igĕgĕnli;
Nla wi miez' agwĕl' amânla,

Isaon yi be toa gore wĕ.
14 Vonla wi be doanla ga kuwu y'amanli;
Ogonli wi be pezya wao:
Wi be *to*liz' ikui yaomĕ avila go ngulu y'ogonli;
Be t*i*ganl' inyingilia go jâgo,
Ge nkĕgĕnli y'ogonli go doanlo.
15 Yenlâ re wao gore wĕ, wi janjinlo ndâ,
Igolisi yi kola nla wĕ avila gw'erumbe zâ;
Wi be kĕndaga om' edu go mpânlâ yĕmĕ,
Zyel' omâ be sunginlâ.

EWONJO 48.

YÂGÂ osaon winlâ, nago yi Jekâb;
Anluĕ yi fwelio gw'ina nyi Isreĕl,
Agâgw' avila gw'anlingo mi Juda,
O tang' orango gw'ina nyi Jehova,
Amiez' Anyambiĕ yi Isreĕl,
Aranga nl'orĕti ge nl'orunda!
2 Kânde wi bĕto go nka mpolo y'orunda,
Nl'av̄ekeli Anyambiĕ yi Isreĕl,
Jehova yi mbĕli nl'ini nyĕ:
3 Mi arakil' isaon ilonga avila gw'ipakilia,
Y'agâgwi avila g'ogwanli wam,
V̄igamba ny'agwanba mi alendi, kâ yo toa.
4 Kânde mi amienl' inlĕ, O vegagi nkanda,
Nl'ompele wâ w'avegagi oganji w'oŋwanga,
Nli mbame yâ y'avegagi nyĕnliĕ.
5 Mi arakili yo gore wĕ avila gw'alonga,
Yo viagaga râ mi amiezâ,
O vende bulia inlĕ, Mondâ yam yo denda yo,
Oganli wam wi ntokago,
Nla wi janginlia y'asombia wao.
6 O re jâgâ pa: zyilia yo yodu;
Nl'anluĕmĕ anluĕ be *ta*kilia yo? [zinlâ;
Mi apangâ go jâg' isaon imiânla avila gw'egombe
Nl'isaon y'iyumbunlo, ndo o m*i*a yo.
7 Wi re pango pa vĕnlâ, aranga gw'alonga;
Owenja winlâ v*i*agaga râ o d*u*o o jâgâ yo;
O vende bulia inlĕ, Vonla, mi amienli yo.
8 Iñ, o j*â*gâ; iñ, o m*i*a du;

Iñ, avila gw'alonga oroi wâ wi pegaga zange;
Kânde mi amienli inlĕ, o vekelio,
O re fwelio pa inlĕ, ovavisi avila gw'ijanlo sâ.
9 Gw'inyanga ny'ini nyam, m'be simbi' egunlu zam;
Nla g'oŋwanja w'isuminli sam,
M'be simbia zo avila gore wĕ,
Inlĕ, kâ mi ayilizâ du.
10 Vonla, mi are jâmbunliâ pa,
Ndo aranga nli syika y'apupu;
Mi are kĕnlizâ pa gw'inu ny'azyingo.
11 Gw'inyangi nyamimĕ, gw'inyangi nyamimĕ,
M'be denda yo;
Kând' ezande zi be tâwo ini nyam?
Nl'ivendi nyam, m'be pa nyo gor' omâ ŋwĕnle.
12 Voganlio miĕ, Jekâb,
Nli Isreĕl o ṽelio miĕ;
Miĕ nle yĕ: miĕ nl'olonga;
Miĕ kĕ nl'onluwunla.
13 Iñ, ogâ wam w'aloṽi ntye,
Nl'ogâ wam onlomiĕ, w'agĕnliz' orowa;
Mi fwelia wao, kâ wao kumanla ta.
14 Latanlanli anluĕ du, kâ poganlionli;
Mandĕ gore nluĕ o re takilia p'osaon winlâ?
Jehova e tândĕ,
E be dende ntândinli yĕ go Babilon,
Nl'ogâ wĕ wi be doanla gor' Ikaldian.
15 Miĕ, mi are kamba pa, iñ mi aṽeliĕ;
Mi agĕndiĕ, mpânlâ yĕ yi be doanla pâlâ.
16 Zyusyanli piĕrĕ gore miĕ, yâgânli yinlâ;
Avila gw'ipakilia mi kamba gw'iyumbunlo,
Avila gw'egombe z'avegagi yo, mi avegagi ṽâṽâ;
Nla vĕnlâ Rerĕ Jehova are toma pa miĕ, nl'inlinli [nyĕ.
17 Yenlâ bulie Jehova, Olandunli wâ;
Orundorundiĕ wi Isreĕl;
Miĕ nle Jehova Anyambiĕ yâ;
Nĕnjagâ ntĕ be doanl' inyenli sâ;
Nkĕndiagâ go mpânlâ yi kĕndo ndâ.
18 Tâtâ om' ajâgio isombi sam,
Ga vâ amĕnjĕ mâ m'aloanle g'olâvi;
Nl'ogore wâ g'ikeva yi ntyua.

19 Nl'ilondi yâ y'arâ doanle ga ntyĕngĕ;
Nl'awanla w'iwuñu nyâ egâlanli g'awanla wi
Ga vâ ini nyĕ nyi be tenlo [ntyua;
Ge jelizo avila g'ozyo wam.
20 Lubwanli avila go Babilon;
Ṽanganli avila gw'Ikaldia, nl'inyoi nyi jembo,
Rakilianli, kâ miezanl' osaon winlâ,
Kâ kâgunlianli yo go ntyai yi ntye:
Wulianli nlĕ, Jehova are dandunla pe nyongo yĕ
Jekâb.
21 Wi jenl' esyove g'orove w'agendiĕ wao;
Avoviz' anlingo avila gw'ido gore wao;
Ayarunl' ido kâ anlingo kâgwa.
22 Zyel' amĕnje, bulie Jehova, gor' arĕgâ.

EWONJO 49.

YÂGINONLI miĕ, inĕnge;
Kâ poganlionli, anluĕ anlaga avila go dava;
Jehova are fwelia pa miĕ avila gw'iwuñu;
Avila gw'iwuñu nyam are bĕta p'ini nyam.
2 Are panga p'ogwanli wam egâlanli g'okwar' o—
oruenli;
Gw'iviri ny'ogâ wĕ are jumbunla pa miĕ;
Avanga miĕ g'ozyângâ oyâmbue;
Gw'ikutu nyĕ are jumbunla pa miĕ;
3 Awulinli miĕ inlĕ, Awĕ nyongo yam,
Isreĕl, m'be pendizo nle wĕ.
4 Mi awuli nlĕ, Mi are janja pa vâ nyawĕ,
Ṽ'orevo nl'oŋwĕi mi azulizi ngulu yam;
Ndo mpungu yam yi re nli Jehova;
Nl'ijanji sam nl'Anyambiĕ yam.
5 Vĕnlâ bulie Jehova;
Y'awondiâ avila gw'iwuñu go doanle nyongo yĕ,
Go fwinlize Jekâb gore yĕ,
Kâ Isreĕl datizo gore yĕ,
M'be dubo gw'antyâ mi Jehova,
Nl'Anyambiĕ yam e be doanle ngulu yam.
6 Awulia inlĕ, Re oŋwâ zâma inlĕ,
Awĕ kâ doanle nyongo yam,
Go nângunl' imbuve,

Nla go fwinliz' eza zi tigo gore Isreĕl,
M'be pangâ ozange gw'anlângâ,
Nla go doanl' ozunginlo wam go ntyai yi ntye.
7 Yenlâ bulie Jehova, Olandunlo wi Isreĕl,
Orundorundiĕ wĕ,
Gore yĕ o pĕdio nl'orĕma,
O biko nl'inlângâ,
Nyongo y'ivanginli;
Aga wi be jenl' agumanla,
Nlami volo wi be puranla mbĕ,
Gw'inyanga nyi Jehova o re kâ bekelio,
Orundorundiĕ wi Isreĕl o vinjiâ.
8 Yenlâ bulie Jehova,
Gw'egombe z'ipoginla mi ayâginlo wĕ,
Nla go ntyugu y'ozunginlo mi anlungunlâ;
M'be penjavenjâ, avangâ njeka y'anlaga,
Go tolize ntye, go jigiz' ijiga si re falo pa:
9 Mbulinliag' imbwedi inlĕ, Gâgwanli,
Gore wao wi re go mpiri, Wowunlianli:
Wi be nya go mpânlâ,
Nla gw'imbor' indondui sodu,
Si be doanl' orove wao.
10 Wi be jâgâ njanla, ge jenl' esyove;
Nlâ mpiu ge nkombe bola wao;
Kânde ayĕ o poginla wao e be kĕndia wao,
Nla go vero y'anlingo e be kĕndia wao.
11 M'be pang' inombi sam sodu mpânlâ y'avĕvĕlĕ,
Nl'impânlâ sam si be dondua.
12 Vonla winlâ wi be bia avila go dava;
Nla vona winlâ avila go nkâmi,
Nl'avila go poswa nli nkombe;
Nla winlâ avila go ntye yi Sinim.
13 Yembanli, orowa, ayenl' igeva, ntye;
Inomba si ga woginle nl'ijembo,
Kânde Jehova are sindia p'anlagi wĕ,
E be poginle mângi ye wi re jela pa.
14 Ndo Zaiân e bulia inlĕ,
Jehova are fala pa miĕ,
Anyambiĕ are deṽanla pa miĕ.
15 Oŋwanto kâ deṽanl' oŋwanliĕ o jânga,

Kâ avoginl' oŋwanla w'ayanlio ndĕ?
Vanganle winlâ kâ devanla,
Ndo mi ayâlie devanle.
16 Vonla, gw'agando m'agâ mam mi arokiâ;
Ikombi sâ s'ado si re pĕkĕpĕkĕ g'ozyo wam.
17 Awanli wâ w'anlĕgizi;
Wao w'azyazyi, ayilizâ, wi be dubwa gore wĕ.
18 Rombinl' antyâ mâ vingovingo, kâ jenla;
Waodu w'alatanli ta av̄ia gore wĕ.
Ga nt'are miĕ nl'em̄ĕnlâ, bulie Jehova,
Rĕti o be bâriz' oku' wâmĕ nla waodu, nkĕmbâ yi njonli.
O be diria wao gore wĕ g'oŋwanto o jomba.
19 G'oŋwanja w'oyilizo wâ nli wogi yâ,
Nli ntye yâ y'oyilizo;
Yi be doanla vĕnlâ zoa gor' aloanli;
Nla wao w'anyagagâ wi be doanla bo.
20 Awanla w'origo wâ wi be bulia gw'aroi mâ inlĕ;
Mbora yi re zoa gore miĕ;
Vanganla miĕ mbora yi doanla.
21 O be bulia nl'orĕmi wâ inlĕ,
O yanli miĕ winlâ mandĕ?
Mi averizo awanli am, mi ariganl' orevo,
Mi awolanganli arombo,
Nla winlâ, Mandĕ re pendia pa wao?
Vonla, mi arigio anka:
Winlâ w'avegagi gwe?
22 Yenlâ bulie Rerĕ Jehova,
Vonla, m'be tombinl' ogâ wam gor' anlângâ,
Nla gor' anlaga m'be dove ntyangi yam;
Wi be bag' awanliâ anlom̄e gw'agâ mao;
Nl'awanliâ anto wi be toanlo gw'ibega.
23 Nl'aga wi be doanla irerĕvĕnlĕ sâ,
Nl'anto wao ingwevĕnlĕ sâ;
Wi be savinlâ azyo mao go ntye,
Nli ntyĕngĕ y'intyozyo sâ wi be nĕra yo:
Kâ mia inlĕ, Miĕ nle Jehova,
Wao wi bekelia miĕ wi be jenle ntyânli.
24 Im̄anlo nyo kâ bânginl' ongulungulu?
Nl'imbwedi s'ogore tolizo?

25 Kânde yenlâ bulie Jehova,
Vanganle imḅwedi s'ongulungulu so kâ bângo,
Nl'im̃anlo ny'evĕmba nyo kâ bângo;
M'be syâzya nla wao wi syâzyizyâ,
M'be sunginl' awanliâ anlom̃e.
26 M'be nyeza wao, wi bangatïâ, ozyonli waomĕ;
Nla g'iv' inyânla wi be jânge ntyinli yaomĕ;
Nl'izyonle yodu yi be mia inlĕ,
Miĕ nle Jehova ozunge wâ,
Nl'olandunli wâ nl'Ongulungulu wi Jekâb.

EWONJO 50.

YENLÂ bulie Jehova:
Ezango z'itombo si ngi yanli zi re gwe?
O re tombo pa nle miĕ.
Ge ayĕ mandĕ gor' iyegisi yam,
O re miĕ kolinlĕ pa nluĕ.
Vonla, g'oŋwanja w'ibe sanli agolo nluĕ;
Nla g'oŋwanja w'ipavi sanli arombio ngi yanli.
2 Ande z'aroenli gw'av̄ienli miĕ,
P*e*gag' oma piĕrĕ?
Mi av̄eli, j*i*vir' oma?
Ogâ wam w'atoenli ope inlĕ, w'ay*â*lie dandunla?
Zyele ngulu gore miĕ go tolizâ?
Vonla, nli ntyĕmbâ yam m'be kaminle ntyua,
Avang' ilâvi orove:
Vĕrĕ yao yi bânla gw'ibela s'anlingo,
Ayua nl'esyove.
3 Mi bâriz' orowa nl'oviâviâ;
Avuga wo nli pinda.
4 Rerĕ Jehova are pa pa miĕ onlĕme w'inlĕnji inlĕ,
Miĕ kâ mia go jâlia nl'igamba om' âre jasa pa.
E jĕm' ibanga,
Ibanga e jĕma miĕ oroi inlĕ,
Go jâgâ g'inlĕngi.
5 Rerĕ Jehova anlungunli miĕ oroi,
Nla mi p*a*va, ge mi fw*i*nlia nli nyuma.
6 Mi avenli nyumi yam gore mângi bola,
Nl'ambugu mam gore wao wi sw'elĕlu;
Mi j*u*mbunl' ozyo wam,

Avila go ntyânli nl'ituenl' igwanla.
7 Kânde Rerě Jehova nl'Onlungunli wam,
Sambo mi *je*nle ntyânli;
Sambo mi ado' ozyo wam g'ido nyi njali,
Nla mi avoro inlě, m'be *je*nle ntyânli.
8 Ayě o kanla miě are piěrě;
Mandě be syâzya nla miě? Azuě ga gumanle ta;
Mandě bage mpungu yinlâ? e ga ṽie piěrě.
9 Vonla, Rerě Jehova e be nungunla miě;
Ayě mandě o be pa miě ogara?
Vonla, waodu wi be bundakanla ga ngâi;
Esyěnginlabama zi be nya wao.
10 Mandě gore nluě o tie Jehova?
Ayâginlo inyoi nyi nyongo yě,
O kanganla go mpiri, kâ ay*e*nl' ozange?
E ga vekelie ina nyi Jehova,
E ga yězy' oku' wě gore Anyambiě yě.
11 Vonla, anlu' edu yi kwez' ogonli,
Wi kombinl' ikui yabmě nl'inkěgěnli;
Ganganlanli g'ozange w'ogonli wanli,
Nla gw'inkěgěnli si ṙe nluě kweza pa!
Avila g'ogâ wam yinlâ be doanla gore nluě,
Inlě, anluě be nanla gw'azyingo.

EWONJO 51.

VOGANLIONLI miě, anluě yi kâmbiz' ogore,
Anluě yi bute Jehova,
Vonlanli gw'ido ny'avanlio nluě go nyo,
Nla g'ompogonli w'iṽemba ny'arumbio nluě.
2 Vonlanli gore Ebreham reri yanli,
Nli Sera o yanli nluě;
Kânde mi aṽeliě anka,
Nl'azavinlě awunlizě.
3 Kânde Jehova are sindia pe Zaiân,
Are sindia pe wogi yě yodu;
E be pang' orove wě ga Iden,
Nl'igi nyě ga ntyaga yi Jehova.
Igeva nl'imbia yi be děngo go yo,
Akeva nl'inyoi nyi jembo.
4 Voganlionli miě, anlagi wam,

Inlângâ nyam, vanli miĕ oroi:
Ivanga nyi be kâgw' avila gore miĕ,
M'be doanliz' ivangi nyam ozange w'anlângâ.
5 Orĕti wam wi re piĕrĕ, ozunginlo wam w'akâgwi,
Nl'agâ mam mi be jĕkĕli anlaga;
Inĕnge si be penginla miĕ,
Wao kĕ wi be bekeli ogâ wam.
6 Vandianli antyâ manli g'orowa,
Kâ syilianli go ntye;
Kânde orowa wi be syazya g'otutu,
Nli ntye yi be dombinla ga ngâi,
Nl'aloanli wa yo wi be jua egalanli mĕmo,
Ndo isunginli sam si be doanla go kânlakâ,
Nl'ogore wam wi be k*â*nga.
7 Yâginonli miĕ anluĕ yi mi' orĕti,
Anlaga wi re nl'ivangi nyam gw'irĕmi yao;
Ar*i*anli ntyĕmbâ y'anlaga;
Az*u*manli akete nl'irâwo yao.
8 Esyĕnginlabama zi be nya wao ga ngâi,
Ntyĕlĕlĕ si be nya wao g'imi y'adâmbĕ;
Nd'ogore wam wi be doanla go kânlakâ,
Nl'ozunginlo wam avila go mbamba agĕnda go mbamba.
9 Nlângwa, nlângwa,
Wâri' oku' wâ nli ngulu, ogâ wi Jehova!
Nlângwa ga gw'intyugu inungu,
Gw'imbamb' inungu,
Awĕ g*a* yĕ o woli Rehab,
Awânje ŋando?
10 Awĕ g*a* yĕ o gaminli ntyua,
Anlingo m'orâng' ompolo?
Kĕ pang' orânga wi ntyua mpânlâ,
Gor' ilandunli go piaganla?
11 Nl'ilandunli yi Jehova yi be fwinlia;
Wi be bia go Zaiân nl'ijembo,
Nl'igeva ny'akânlakâ yi be doanla go wonjo yao.
Igeva nli mbia yi be kota wao,
Ekĕva nl'iwâga nyi be dubwa bo.
12 Miĕmĕ miĕ nli yĕ o sindia nluĕ;
Awĕ mandĕ o ti' anlaga wi be jua,

Ge oŋwa w'oma o be to' g'am̃anli;
13 Nl'alevanle Jehova ovangi wâ,
O syambunl' orowa, nl'alov̄ie ntye,
Awĕ kĕ o tia pĕkĕpĕkĕ ntyugw' edu,
G'oŋwanja w'egunlu z'om' âbangatia,
Gw'agekiziĕ go jiliza.
Ndo egunlu z'om' âbangatia zi re gwe?
14 Mbwedi yi nĕgiza go tigo diĕnga;
E be j*u*a gw'ivemba;
Nl'inyi sĕ si be jĕka.
15 Miĕ nle Jehova Anyambiĕ yâ,
Mbendizage ntyua kâ ikev̄a bola;
Jehova yi mbĕli nl'ini nyĕ.
16 Mi are fela p'agambi mam g'ogwanli wâ,
Nl'iviri ny'ogâ wam mi are pugâ pa,
Go bĕnl' orowa, nl'alov̄ie ntye,
Mbulinliage Zaiân inlĕ, Awĕ anlagi wam.
17 Nlângwa! nlângwa! gumanla, Jeruselĕm!
Awĕ o re jânga pa av̄ila g'ogâ wi Jehova ingongo ny'egunlu zĕ;
Ingongo nyi ntyandanga nyi jiniayinia,
Om̃' ajângi mpivaga nyo.
18 Zyel' om' âkĕndiĕ gor' awanliĕ wi re yĕ janla pa;
Zyel' om' âkotĕ nl'ogâ,
Gore awanliĕ waodu wi re yĕ pomia pa!
19 Isaon yinl' imbanli y'atoenli gore wĕ,
Mandĕ be denlinlâ iwâga?
Ambâga nl'oyilizo; njanla nl'okwar' iwâra,
Miĕ kâ sindiâ sĕ?
20 Awanliâ w'akwenli oge,
Wi nanla gw'iwondo y'agala modu;
Egâlanli ga njiwo koto pa gw'isinga;
Wi re ralie nl'egunlu zi Jehova,
Ntyĕmbâ y'Anyambiĕ yâ.
21 Yâgânli vĕnlâ nyinlâ awĕ yi re nl'azyingo,
Bângo pa, ndo aranga nl'ivĕ.
22 Yenlâ bulie Rerĕ Jehova,
Nl'Anyambiĕ yâ yi syâzyizy' ozyâzyâ w'anlagi wĕ,
Vonla, mi bâng' avila g'ogâ wâ,
Ingongo ny'ijiniayinia;

Ntyandanga y'ingongo ny'egunlu zam;
O be *fâ* jânga go nyo.
23 Ndo m'be fela nyo g'ogâ wao w'ayenlizâ azyingo,
W'awulinl' inlinli nyâ inlĕ,
Vuranlanli mbĕ, kâ zuĕ piaganla!
Nl'olimbinli oku' wâ ga ntyĕngĕ,
Nla g'igala gore wao w'aviaganli.

EWONJO 52.

NLÂNGWA, nlângwa; Wârio nli ngulu yâ, Zaiân!
Wâri' oku' wâ nl'ingâi s'erangi zâ,
Jeruselĕm, awĕ nka' mpolo y'orunda!
Kânde be fâ bia gore we ozyâmbĕ ge ombe.
2 Val' oku' wâ ntyĕngĕ; nlângwa;
Loanla tu; Jeruselĕm:
Nlungunle ntyogo y'ompele wâ,
Mbwedi y'oŋwâŋwanto wi Zaiân.
3 Kânde yenlâ bulie Jehova inlĕ;
Anlu' agolio ezâma fâ;
Nli syika fâ anluĕ be dandunlo.
4 Kânde yenlâ bulie Rerĕ Jehova; [v̄âv̄â;
Anlagi wam w'agĕndi gw'alonga go Ijipt go doanla
Nli Asirian av̄angati wao ntinla fâ.
5 Ndo vĕnlâ, ande zi re nla miĕ vĕi?
Bulie Jehova.
Inlĕ, anlagi wam w'awângio ezâma fâ;
Nlami yao volo yi tonga, bulie Jehova;
Nl'ini nyam nyi tâwo pĕkĕpĕkĕ ntyugw' edu.
6 Sambo anlagi wam wi be mia ini nyam;
Yenlâ go ntyugu mĕ wi be mia inlĕ,
Miĕ nle yĕ o wuli nle, Vonlanli miĕ!
7 Mĕpinli nde si r'intyozyo s'om' âtoanle ntyango
Ayagiayagi añĕnje, [mbia!
O bage ntyango mbia y'ambia;
Ntakiliag' ozunginlo!
Mbulinliage Zaiân inlĕ, Anyambiĕ yâ epanginla.
8 Inyoi y'ivenginli yâ!
Wi tombinl' amoi mao ta; wi jemba.
Intyâ vw' intyâ wi be jenla,
Go be fwinlize Jehova Zaiân.

9 Ronganli; yembanli ta, woga yi Jeruselĕm!
Kânde Jehova are sindia p'anlagi wĕ;
Are dandunla pe Jeruselĕm.
10 Jehova are tuminlia p'ogâ wĕ w'orunda,
Gw'antyâ m'anlângâ modu;
Nl'intyai si ntye sodu s'ajenl' ozunginlo wazyo.
11 Lubwanli, lubwanli; gâgwanli avila vĕnlâ;
Aṽ*a*tanli eza z'isyĕke;
Gâgwanli avila go garegare yĕ;
Loanlanli nli nkĕrĕ anluĕ yi toanle vago yi Jehova.
12 Anluĕ be k*â*gwa nl'entanta;
Anluĕ be k*ĕ*nda nl'ifanga;
Ndo Jehova e be kĕnda go bosyo yanli,
Nla go nyumi yanli be bia Anyambiĕ yi Isreĕl.
13 Vonle nyongo yam, e be kot' okeli:
E be tombinlo, aloṽio gw'igonlo,
Avendio polo.
14 Awenge w'amamâ;
Edidi zĕ z'aṽevi viaganlo nl'oma,
Nli mbondinli yĕ viaganlo nl'awa w'anlaga.
15 Yenlâ be nyĕnyĕ anlângâ amenge *nl'anlingo;*
G'ozyo wĕ aga wi be nunj' agwanli mao,
Kânde isaon yi re yi t*a*kilio gore wao
Wi re jenla pa yo,
Nl'isaon yi re wao wi j*â*gâ,
Wi re syilia pa yo.

EWONJO 53.

ORE jivira pe ntyango yazyo mandĕ?
Nl'ogâ wi Jehova, wi re miezo pa gore mandĕ?
2 Apomi g'ozyo wĕ egâlanli g'owâng' olĕle,
Nl'egâlanli g'oramba avila go ntye y'akaka;
Azyele nli mbondinli g'eranga, kâ zuĕ jenlĕ;
Nl'eranga; inlĕ, ka zuĕ tândĕ.
3 Avedio arombo nl'anlaga,
Oma w'ekeva, amĕna nl'azyingo;
Egâlanli g'om' âjumbunla zuĕ ozyo wĕ;
Mpediago, nl'azuĕ d*u*bĕ.
4 Rĕti aroanl' inkanli sazyo;
Nli kĕvi yazyo azindinli yo;

Azu' avikil' inlĕ, Azyiwo,
Awolo nl'Anyambiĕ, ayenlizo azyingo.
5 Awânjio g'oŋwanja w'ipavi sazyo;
Arukio g'oŋwanja w'ibe sazyo;
Orevunlo w'ibe sazyo w'agotiĕ,
Nla gw'imbipi sĕ v'oyingo gore zuĕ.
6 Azu' edu azu' are g'adâmbĕ mi re pazanganla pa;
Azu' av̄inyi om' edu go mpânlâ yĕmĕ;
Jehova are talia pa gore yĕ ibe sazyo s'azu' edu.
7 Av̄angatio, ayenlizo azyingo;
Ndo e n*u*ngunl' ogwanli wĕ;
G'oŋwidâmbĕ wi bago go bazyo,
Nl'idâmbĕ g'ozyo w'ozyĕnginli wĕ, ar' imamu,
E j*i*vire nungunl' ogwanli wĕ.
8 Avila gw'azyingo nl'ijĕkĕlia awângio:
Nl'imbambi sĕ mandĕ kâ pikilia so?
Kânde arombio avila go ntye y'anlaga wabâ
G'oŋwanja w'ipava s'anlagi wam,
Imbipa gore yĕ.
9 Avang' oronginlo wĕ nl'arĕgâ;
Nl'enlam' evolo gw'ijui sĕ;
Ndo e d*u*o e dend' evĕmba,
Nl'itemiza si p*e*gaga g'ogwanli wĕ.
10 Jehova ayiviri tukiĕ;
Ayenliziĕ azyingo:
Go be pangĕ ijira g'oŋwanja w'ibe,
E be jenl' ilonda,
E be daviz' intyugu sĕ,
Nli ntândinli yi Jehova yi be kĕnda mbiambiĕ g'ogâ wĕ.
11 Avila gw'ijanja s'em̄ĕnlâ zĕ e be jenla;
E be jorizo;
Nl'imi sĕ nyongo yam y'ogore e be kanl' awenge,
Kânde e be toanl' ibe sao.
12 Yenlâ m'be kerinlĕ nl'awenge,
E be ker' imanlo nl'ingulungulu:
Kânde ajir' em̄ĕnlâ zĕ gw'ijua,
Arangio yĕ nl'ivavisi;
Aroanla kĕ ibe s'awenge;
E be kwenle nkâlâ g'oŋwanja w'ivavisi.

EWONJO 54.

RONGA, nkele, awĕ yi r'o j*a*nla,
Yemba, awoginla nl'igeva, awĕ yi r'o p*e*gaga nl'isyângâ;
Kânde awanla w'overi wi r'awenge.
Viaganlo nl'awanla w'oŋwanto o jombo, bulie Jehova.
2 Vendize mbora yi nago y'ikuku yâ;
Zyambunl' inlamb' izyambe y'iloanlo nyâ;
Al*e*ga; laviz' igâli yâ; kâ jál' intongo sâ;
3 Kânde g'ogâ nlomiĕ nl'onyantwĕ o re bunlia pa;
Nl'awanliâ wi be jig' anlângâ,
Nli woga y'ink' impolo yo be doanlo wao.
4 Ar*i*a, kânde o be j*e*nle ntyânli;
O be s*u*m' akete:
Kânde o be devanle ntyânli y'erumbe zâ,
Nli ntyĕmbâ y'origo wâ o be *fâ* jonginlia yo nyĕnlĕ.
5 Kânde onlom̃' wâ nl'Ovangi wâ;
Jehova y'imbĕli nle ini nyĕ:
Olandunli wâ nle Orundorundiĕ wi Isreĕl;
Anyambiĕ yi ntye yodu e be fwelio.
6 Ga nt'ar' oŋwanto falo pa nl'ekĕva z'orĕma,
Jehova are fweliâ pa,
Nl'oŋwanto w'erumbe, vanganle o re falo pa,
Bulie Anyambiĕ yâ.
7 Kânde v'âŋwâ lingo mi are tigâ pa;
Ndo nli nkĕngâ mpolo m'be fâ bângâ.
8 Gw'egunl' enlĕge mi ayumbunl' ozyo wam,
Avila gore wĕ v'oŋwâ lingo;
Ndo nli nkĕngâ y'akânlakâ, m'be poginlâ,
Buli' Olandunli wâ, Jehova.
9 Kânde anlingo mi Noa nl'osaon winlâ gore miĕ,
Gw'arangi miĕ orango inlĕ,
Anlingo mi Noa mi be *fâ* jambunlie ntye,
Yenlâ arangi miĕ orango inlĕ,
M'be *fâ* bendinlâ ge sĕmbâ.
10 Kânde inomba si be dubwa,
Nli sadomba syugiazyugia;
Ndo nkĕngâ yam yi be d*u*bwa gore wĕ,
Nli njeka y'amĕnjĕ yi b*e* syugiazyugia,
Awuli Jehova yi poginlâ.

11 Awĕ o jenlizo azyingo, mbolanganlaga nl'ogula,
Ozindio fâ.
Vonla, mi tali' ado mâ nl'intyale simbia,
Nl'idov̄i sâ nl'isafair.
12 M'be dovia ikombi sâ s'igonlo nli agats,
Nl'aguge mâ nl'ado m'onjĕlĕnjĕlĕ,
Nl'igombinlo yâ yodu nl'ado mi njonli.
13 Nl'awanliâ waodu wi be nĕnjo nle Jehova;
Nl'amĕnjĕ ampolo mi be doanla gore awanliâ.
14 O be doanlizo nl'ogore;
O be doanla bo avila g'ov̄angatio;
Kânde o be t*i*' ezâma;
Nl'avila gw'ereria, kânde zi be b*i*a piĕrĕ nl'awĕ.
15 Vonla, wi be datanla ta,
Ndo aranga nli ntyangi yam,
O be datanla nla wĕ mandĕ?
E be nâganla gore wĕ.
16 Vonla, mi avangi oguv̄aguv̄i,
Mpĕvinlaga g'ogonli w'amanla,
Nkâgunliaga owanga w'ijanji sĕ;
Mi avangi kĕ oyilizi go jiliza.
17 Oŋwangi edu pango pa gore wĕ,
Wi be k*â*ngwa;
Nl'onlĕmi edu wi be kumanla gore wĕ gw'ijĕkĕlia,
o be bânge mbĕm.
Sinlâ nl'ijiga s'inyongo si Jehova;
Nl'ogore wao avila gore miĕ, bulie Jehova.

EWONJO 55.

EÑ! Om' edu o re nl'esyove, yogonli gw'anlingo!
Nla yĕ o r'azye nli syika, yogonli,
Golanli, kâ nyanli;
Yogonli kĕ, kâ kolanli, syika fâ njonli fâ, ambĕ-
nlingo nl'onlĕmbĕ.
2 Ande zi periza nluĕ syika,
Go ya yi re arange mpĕmba;
Nl'ijanji sanli go ya yi re yi j*o*riza?
Voganlionli, voganlionli miĕ, kâ nyanli ya via;
Irĕmi yanli yi be jenle mbia nl'agali.
3 Yezyanli aroi manli avia gore miĕ;

Voganlionli, kâ anlinli manli doanla bâ ;
M'be jeka nl'anluĕ njeka y'apĕkĕpĕkĕ,
Ikĕsi si Devid s'agiligili.
4 Vonla, mi are pĕ pa oyenli gore anlaga,
Ewonjo nl'ovanginli w'anlângâ.
5 Vonl' inlângâ nyi re wĕ o m*i*e, o be fwelia nyo ;
Nl'inlângâ nyi re ny'am*i*e wĕ,
Nyi be kĕnda nli mango gore wĕ,
G'oŋwanja wi Jehova Anyambiĕ yâ ;
Nl'Orundorundiĕ wi Isreĕl,
Kânde are pendiâ pa.
6 Wutanli Jehova gore yĕ kâ dĕngo,
Ṽelianli yĕ gore yĕ piĕre.
7 Orĕgâ e ga ṽale mpânlâ yĕ,
Nl'om' âmbe ipikili sĕ ;
E ga winlie gore Jehova, kânde e be poginlĕ,
Nla gore Anyambiĕ yazyo,
Kânde e nyeza polo.
8 Kânde ipikili sam arang' ipikili sanli,
Ge impanli sanli arang' impanli sam,
Bulie Jehova.
9 Kânde ga nt'are orowa olondui viaganlo nli ntye,
Yenlâ re intyale sam sindondui,
Viaganlo nl'intyale sanli,
Nl'ipikili sam viaganlo nl'ipikili sanli.
10 Kânde ga ntĕ suminle ningo,
Nli sino avila g'orowa,
Kâ s'aw*i*nlia gogo,
Ndo si tĕvize ntye, avanga yo janla awunla,
Nla yi p'ilonda gore onyĕnyisi,
Nli mpĕmba gor' mângi wi nya ;
11 Yenlâ be doanl' igambi nyam,
Nyi kâgw' avila g'ogwanli wam ;
Nyi be fw*i*nia gore miĕ vâ nyawĕnyawĕ,
Ndo nyi be mĕnliza ntĕ tânda miĕ,
Kâ nyo dend' osaon w'atom̃a miĕ nyo.
12 Kânde anluĕ be kâgwa nl'igeva,
Nl'anluĕ be kĕndio nl'am̃ĕnjĕ ;
Nl'inomba nli sadomba si be tonga gw'azyo manli nl'ijembo,

Nli rere yodu y'iga yi be bol' asyako.
13 Gw'inyanga ny'arĕndĕ be pand' oba,
Gw'inyanga nyi kânliagânlia,
Be pande ntyumbu ;
Kâ yo doanla gore Jehova ina,
Elingilio za pĕkĕpĕkĕ zi be s*u*la.

EWONJO 56.

YENLÂ bulie Jehova ;
Venjavenjanl' ijĕkĕlia, kâ dendanli ogore ;
Kânde ozunginlo wam w'atoenli go bia,
Nl'ogore wam go tuminlio.
2 Ozavinlo gor' om' âdenda yinlâ ;
Nl'oŋwa w'oma o kota yo ngwasi,
Mpenjavenjage syânlâ, kâ aw*u*ndakanla yo ;
Nsimbiag' ogâ wĕ avila go dende mbe.
3 Nl'oŋwa w'ogĕnda o re jongo pa gore Jehova,
Aw*u*lia inlĕ,
Jehova e be kera miĕ avila gore anlagi wĕ,
Kâ ovĕngunle w'aw*u*lia inlĕ,
Miĕ erere z'akaka.
4 Yenlâ bulie Jehova gor' ivĕngunle yi penjavenj' isyânlâ sam,
Avinj' isaon yi tândo miĕ,
Nkotage njeki yam,
5 M'be pa wao go nag' wam nla gw'ikombi sam,
Mbora nl'in' ivia viaganlo nl'awanlom̃e nl'awanto ;
M'be pĕ ina ny'apĕkĕpĕkĕ, nyi re nyi be t*e*nlo.
6 Nl'awa w'ogĕnda wi doanlaga gore Jehova,
Go janjinlĕ, nla go tând' ina nyi Jehova,
Go doanl' inyongo sĕ,
Om' edu o penjavenje syânlâ kâ aw*u*ndakanla yo,
Nkotage njeki yam,
7 Wao wi be bago miĕ go nombi yam y'orunda,
M'be jenliza wao igeva go nag' wam y'ikambinla ;
Impago sao nl'ijirinyi sao si be bângo go âlter
Kânde nag' wam yi be fwelio inlĕ, [yam,
Nago y'ikambinla gore anlaga waodu.
8 Yenlâ bulie Rerĕ Jehova,
Ndatizaga ta iveraveri yi Isreĕl,

M'be fâ datiz' amâri gore yĕ,
Gore wao wi re datizo pa.
9 Yogonli inyama s'orove sodu,
Nl'inyama s'iga go nya.
10 Ivĕmbisi yĕ yodu, yi r'apâku, w'ami̇̃ ezâma;
Imboa sodu amañu, s'ayâlie boke;
Njinlinlag' inyinlinlo, nanlaga bu.
Ntândag' imĕga.
11 Imboa s'agasyo; w'amie jore;
Nla wao ivenjavenji wi kotiza:
Wi ponla om' edu go mpânlâ yĕmĕ,
Om' edu gw'inyenli sĕ, go nkovi yĕmĕ.
12 Oviroanli, M'be bag' ivĕ;
Azwĕ ga yâng' ijâng' ijâle;
Ga nlĕnlâ yenlâ be doanle mĕnlĕ,
Ibunla sijenge sipolo.

EWONJO 57.

OGORE e pera, nla zyel' om' âpikilia; [âpikilia,
Anloñe wi nkĕngâ wi re tombo pa, nla zyel' om'
Inlĕ, avila go njuke oma w'ogore e tombo.
2 E jinginla gw'amĕnjĕ;
Wi jâwa gw'ado mao,
Ayĕ o kanganla nl'ogore wĕ.
3 Zyusya gunlu, anluĕ awa w'ovâgisi oŋwanto,
Mbamba y'ebandanlie nl'eveve.
4 Mandĕ o jânlo nluĕ?
Mandĕ o nungunlo nluĕ ogwanla?
Mandĕ o kâgunlio nluĕ onlĕmĕ?
Anlu' arang' awa w'ipava, awa w'inoka,
5 Nsigag' irânda nl'ikanla go gare y'imbimo,
G'odolongo w'ereri edu evezyo,
Njonlag' awanla gw'idĕdĕ,
G'odolongo w'okanga w'ado?
6 Ado mavĕvĕlĕ m'odĕdĕ nle mbĕi yâ,
Minlâ, minlâ nle mbĕi yâ,
Gore minlâ kĕ o re jira p'ijirinya s'ijângi sâ,
O re jira pa ijirinya si mpĕmba,
Miĕ kâ tândio gw'isaon yinlâ?
7 O re dovia p'odo wâ go nomba ndondui,

Ṽâṽâ avandiâ go jir' inya.
8 Go nyuma nla gw'amĕngâ m'iguge,
O re doṽia pa oyonginlio wâ;
Bo avila gore miĕ o re sorunla p'olambi wâ,
Om' apandi avendiz' odo wâ,
Om' apanganli nla wao;
O tând' ado mao,
O re kekiza pe mbora.
9 O gĕndi gor' oga sagio pa nl'agali;
O wunlizi oyâmbâ wâ;
O rom' ivâvi yâ bo;
O re suminla pa koanga gw'ilombo.
10 Nl'ipenda s'ogĕndâ wâ o re jasa pa;
Nd'o b*u*lia inlĕ, Zyel' igum̃u:
Om' adeng' em̃ĕnlâ z'ogâ wâ;
Sambo o zyele dĕla.
11 Ayĕ mandĕ o tio ndâ, alubo ndâ inlĕ, kâ noka,
Ndo o j*o*nginlia miĕ ge pikilia yo?
Aranga inlĕ, mi are doanla pa dâ, oling' ola,
Inlĕ, o t*i*a miĕ?
12 M'be takili' ogore wâ, nl'ijanja,
Ndo si be d*e*ndinlâ mpângâ.
13 Jâm' atonga, inkândâ sâ si ga zunginlâ;
Nd'ompunga wi be tomba wao bo,
Oŋwĕi wi be toanla wao;
Ndo ayĕ o bekelia miĕ e be jige ntye,
E be nive nombi yam y'orunda.
14 Be bulio inlĕ, Rokanli, rokanli, gekizanli mpânlâ;
Rombanl' ibaku edu avila go mpânlâ y'anlagi wam.
15 Kânde yenlâ bulia Ovendio, nl'Olondolondiĕ;
Ndoanlaga go kânlakâ, ini nyĕ nyi r'Orunda;
M'be doanla gw'igonlo nl'orunda,
Nli tukio pa nl'inlinla ny'okendekende;
Go toliz' inlinla ny'okendekende,
Nla go toliz' orĕma wi re tukio pa.
16 Kânde m'be syâzya pĕkĕpĕkĕ,
Ge d*o*anla nl'egunlu egombe zodu;
Kânde inlinla g'ozyo wam nyi tâ kw'oge,
Nl'irĕma yi re miĕ panga pa.

17 G'oŋwanja w'ibe s'ogasyo wĕ mi avendi,
Kâ miĕ bolĕ; azyâmbunla, kĕ benda,
Nla vâ kĕndiĕ nkegwage mpânlâ y'orĕmi wĕ.
18 Mi ajenl' impanli sĕ, ndo m'be jingĕ;
M'be kĕndiĕ; m'be fwinliz' ozindio gore yĕ,
Nla gore mângiĕ w'ambâga.
19 Mi avang' ilonda y'inlumbu;
Amĕnjĕ, amĕnjĕ gore yĕ o re bo,
Nla gore yĕ o re piĕrĕ,
Bulie Jehova; m'be jingĕ.
20 Ndo arĕgâ wi re ga ntyua mbendi,
Kânde yi zyele nl'ijâwa;
Nl'ikevi yĕ yi tombe ntyĕngĕ nl'ombânla.
21 Zyel' amĕnjĕ, buli' Anyambiĕ yam, gor' arĕgâ.

EWONJO 58.

RONGA, ayĕka:
Rombinl' inyoi nya g'oramba,
Ka tuminli' anlagi wam ipavi sao,
Nli nagŏ yi Jekab ibe saŏ.
2 Ndo wi buta miĕ ntyugu nli ntyugu;
Wi tanda kĕ imia s'impanli sam,
G'inlanga nyi re denda p'orĕti,
E f*a*la kĕ ijĕkĕlia s'Anyambiĕ yao.
Wi bambia miĕ g'oŋwanja wi jĕkĕlia s'orĕti,
Wi tande syusya piĕrĕ gore Anyambiĕ.
3 Ande z'avengi zu' esyonge, ka ay*e*nla?
Ande zi jenla zuĕ ekĕva, ka am*i*a?
Vonla, go ntyugu y'ipeng' esyonge zanli,
Anluĕ jenl' igeva, azombie vilo yanli yodu.
4 Vonla, gw'izyazya nl'amomanlo anluĕ peng' esyonge,
Nla go bola nl'ebole z'orĕga:
Anluĕ be p*e*ng' esyonge ga ntĕ denda nluĕ nlĕnla.
Go pang' amoi manli jaganlo gw'igonlo.
5 Zinla nl' esyonge zi penjo miĕ?
Owenja gor' oma go jenliz' orĕmi wĕ njuke?
Go dembiz' ewonjo zĕ g'osasa,
Ayanlia g'odolongo wĕ pinda nl'ombu?
O fwelia zinla inlĕ, esyonge,
Owenja wi tando nle Jehova?

6 Zinlâ arang' esyonge zi pinjo mië;
Go purun' igoro y'orëga,
Go tomb' aroanl' alire,
Go tiga diĕnga mangi wi bangatio,
Ayonle ntyogo edu?
7 Aranga go jarunle mpĕmbi yâ gore mangi wi re
nli njanla,
Go baga go nag' wâ okugi nl'elĕngĕ?
Jom' ajenl' otele vugĕ,
Kâ ayumbunl' oku' wâ avila go mbuve yâ.
8 Gambĕnlĕ ozange wâ w'ajenja g'ibanga,
Nl'ijingi sâ be boŋwa nĕganĕga,
Nl'ogore wâ wi be kĕnda go bosyo yâ,
Nl'ivenda nyi Jehova nyi be songâ.
9 Gambĕnlĕ om' afwelia, kâ Jehova jivira,
O be tonga, kĕ bulia inlĕ, Vonla miĕ winlâ!
Jom' atombe mpanga avila go garegare yâ,
Ituminlia s'omĕnlo, nl'igamb' ive;
10 Kâ nungunl' orĕmi wâ gor' oma wi njanla,
Kĕ jori' inlinla ny'azyingo;
Gambĕ ozange wâ w'atangwa go mpiri,
Nli njilanganli yâ doanla ga nkombenyondo.
11 Jehova e be kĕndia pĕkĕpĕkĕ,
E be joriz' orĕmi wâ gw'imbora s'akaka;
E be jolie pi yâ,
O be doanla ga ntyaga yi re tĕvizo pa polo,
G'ogĕrombenle wi r'anlingo mĕ mi kaminla.
12 Wi be noga avila gore wĕ woga lungu;
O be nangunl' idovia s'imbamba nl'imbamba;
O be fwelio inlĕ, Ozyangisi w'ado,
Onlungunli w'impanla si doanlo.
13 Jom' asimbi ogolo wâ avila go syânlâ,
Avila go dende ntândinli yâ ntyugu yam y'orunda.
Avele syânlâ inlĕ, Igeva,
Nl'orunda wi Jehova olubo;
Kĕ duba yo, nli tig intyalĕ sâ,
Avila go dĕnge ntândinli yâ,
Nl'avila go kamb' agambi mamĕ;
14 Gambĕnlĕ om' atândi oku' wâ gore Jehova;
Kâ miĕ kĕndia gw'imbor' indondui si ntye,

M'be nyezâ ijiga sa reri Jekôb:
Kânde ogwanla wi Jehova wi re kamba pa.

EWONJO 59.

VONL' ogâ wi Jehova wi tuula inlĕ, w'ayâlie sunginle;
Ge oroi wĕ poga inlĕ, ayâlie jâgâ.
2 Ndo ibe sanli s'akeri ntyâ nluĕ nl'Anyambiĕ,
Nl'ibe sanli sajumbunl' ozyo wĕ avila gore nluĕ,
Inlĕ e be jâgâ.
3 Kânde agâ manli m'afevi nli ntyinla,
Nl'imenlo yanli nl'ibe;
Inlumbu yanli yi kamb' inoka,
Nl'onlĕmĕ wanli wi kungwagungw' ibe.
4 Zyel' om' âsyâzya nl'orĕti,
Zyel' om' âjĕkĕlia nl'ogore:
Wi bekeli orevo, agamb' inoka,
Wi pundig' ibe, ayanl' oyilizo.
5 Wi tĕv' ake m'ompenle,
Wi noge nago y'iboboti;
Om' edu o ny'ake mao e be jua.
Jâgâ imâri go mo ny'atukio,
Gambĕ ompenle w'akâgwa.
6 Mbuzyi yao yi be toa singâi,
Ge pug' ikui yaomĕ nl'ijanji sao;
Ijanji sao ijanja sibe,
Nl'idenda si vĕmba si re gw'agâ mao.
7 Intyozyo sao si pule mango gw'ibe,
Anlĕgize povize ntyinla yi r'ogara fâ
Ipikili sao ipikilia sibe;
Evĕmba nl'oyilizo yi re go mpânlâ yao.
8 Wi mie mpânlâ y'amĕnjĕ;
Nla zyele sijĕkĕlia g'ogĕndâ wao:
W'avang' ikui yaomĕ intyale s'arĕgâ;
Zyel' om' âkĕnda ṽâṽâ o mi' amĕnjĕ.
9 Sambo ijĕkĕlia si re bo avila gore zuĕ,
Nl'ogore wi be kot' azuĕ.
Azuĕ penginl' ozangĕ, nla vonla mpiri!
G'ozange wi nkombenyondo;
Ndo azuĕ kĕnda go mpiri!
10 Azuĕ burinlia g'ipâku g'ogomba;

Ga wao wi re wi zyĕ nl'antyâ yenlâ burinlia azuĕ:
Azuĕ tumbie nkombe nyondo g'ogwĕra;
Ga mpiri y'âdâvadâva g'ebende.
11 Azuĕ kungula, azuĕ du, ga nlima,
Azuĕ siminla pĕkĕpĕkĕ g'abembe;
Azuĕ ponl' ijĕkĕlia ndo si zyele,
G'ozunginlo, ndo wi re bo avila gore zuĕ.
12 Kând' ipavi s'azyo s'abunli g'ozyo wâ,
Nl'ibe sazyo si takilia g'oŋwanji wazyo;
Kânde ipavi sazyo si re nl'azuĕ,
Nl'ibe sazyo azu' avoro so.
13 Nli mpavaga anlokinle Jehova,
Ndubwag' avila gor' Anyambiĕ yazyo;
Nkambage mbao nl'igâvi,
Go pundiga nl'agungwagungwa avila g'orĕma agamba m'inoka.
14 Nl'ijĕkĕlia s'afwinlizo,
Nl'ogore wi kumanla bo;
Nl'orĕti w'aposwi gw'igala,
Nl'ogore w'ay*i*nginlo.
15 V̄âv̄â p*e*gag' omiĕnlĕ,
Nla yĕ o lubwi avila gw'ibe atoenl' imanlo:
Jehova ayenli yo,
Nl'aroenli mbe gw'antyâ mĕ inlĕ, p*e*gag' ijĕkĕlia.
16 Nl'ayenliĕ inlĕ, p*e*gag' oma.
Nl'amamiĕ inlĕ, p*e*gag' om' âtenliza:
Nl'ogâ wĕ w'azunginli g'oŋwanji wĕ,
Nl'ogore wĕ w'azindiĕ.
17 Nl'awâriĕ ogore g'epĕlĕ zi ntonlo,
Nl'epokolo z'ozunginlo gw'ewonjo ze;
Nl'âwâriĕ ingâi si ngâkâ gw'ibâri sĕ,
Nl'awâriĕ ŋandi ga ngâi mpolo.
18 Egâlanli z'ijanji sao yenlâ be p'ipa;
Egunlu gor' ilov̄ilov̄i yĕ,
Ipa gore mângi wi numbĕ;
E be p'ipa gw'inenge.
19 Wao wi re go poswa nli nkombe,
Wi be t'ina nyi Jehova;
Nla wao go tângwa nli nkombe, ivendi nyĕ:
Go be biĕ g'olâvi w'azwa,

Ompunga wi Jehova wi be pinja wo.
20 Be bi' olandunli go Zaiân,
Nla gore wao, wi fwinlia avila gw'ipavi sao go Jekâb, bulie Jehova.
21 Nla mič, yinlâ nle njeki yam nla wao bulie Jehova:
Inlinli nyam nyi re gore wĕ,
Nl'agambi mam mi re mič fela pa g'ogwanli wâ,
Mi be d*u*bw' avila g'ogwanli wâ,
Ge avila gw'agwanla m'awanliâ,
Ge avila gw'agwanla m'awa w'awanliâ,
Avila gw'egombe zinlâ agĕnda go kânlakâ.

EWONJO 60.

NLÂNGWA, Ṽamba, kânde ozange wâ w'abienli,
Nl'ivenda nyi Jehova nyi re tângwa pa gore wĕ.
2 Kânde vonla, Mpiri yi be puge ntye,
Nli mpiri y'adâvadâva anlaga;
Ndo gore wĕ Jehova e be tângwa,
Nl'ivendi nyĕ gore wĕ nyi be jenlo.
3 Nl'anlângâ mi be kanganla g'ozange wâ,
Nl'aga g'onjĕlĕnjĕlĕ w'inângwi sâ.
4 Rombinl' antyâ mâ vingovingo kâ jenla:
Waodu wi re datanla pa, avia gore wĕ;
Awanlome wâ wi be bia avila go dava,
Nl'awawanto wâ wi be paro g'oṽanji wâ.
5 Ṽâṽâ o be jenla avova;
Orĕmi wâ wi be taṽ' aŋandi avenda,
Kânde agumba mi ntyua mi be fwinlizo gore wĕ,
Ngulu y'anlângâ yi be bia gore wĕ.
6 Nkândâ y'ikamĕl yi be pugâ,
Awa w'ikamĕl avila go Midian nli Efa;
Waodu wi be bia avila go Syeba:
Wi be bage syika y'atenlatenla nl'aka mi nkango;
Nl'isuminlia si Jehova nle ntyango mbia.
7 Ilemba yodu yi Kidar yi be datanla gore wĕ,
Adâmb' anlom̃e mi Nebaiâth mi be savinlâ;
Mi be pand' awângo go âlter yam,
M'be pendie nago y'ivendi nyam.
8 Wa mandĕ winlâ wi dogwa ga vindi?

Nla g'abembe gw'asyangali mao?
9 Kânde inenge si be penginla mië,
Nl'amatanga mi Tarsyisy go bosyo,
Go bag' awanlome wâ go dava,
Syika y'apupu nla yatenatena nla wao;
Gw'ina nyi Jehova Anyambië yâ,
Nla gore Orundorundië wi Isreël,
Kânde are pendiâ pa.
10 Nl'awanlome w'agĕnda wi be nog' ikombi sâ,
Nl'agi wao wi be janjinlâ:
Kânde nl'egunlu zam mi awoliâ,
Ndo nl'ikanli sam m'be poginlâ.
11 Nl'impombanli yâ yi be doanla zange pĕkĕpĕkĕ;
Oŋwanda nl'ogwĕra yi be n*u*njo,
Inlĕ, ngulu y'anlângâ yo be bago gore wĕ,
Kâ agi wao bago *simbwedi.*
12 Kânde inlânga mĕnyâ, nl'ivenda mĕnyâ,
Nyi re nyi be j*a*njinlâ nyi be pera;
Iñ, inlângâ mĕ nyi be jilizo giligili.
13 Ivenda nyi Lebenon nyi be bia gore wĕ,
Ntyumbu, mbimo, nl'okumi ta,
Go mepie mbora yi nag' wam y'orunda,
M'be pendie mbora y'intyozyo sam.
14 Wi be bia gore we mpuranlaga mbĕ,
Awanlom̃e w̃i mângi w'av̄angati nluĕ;
Woadu w'avĕdiâ wi be puranla mbĕ gw'agando mi ntyozyo sâ;
Wi be fweliâ inlĕ, Awĕ nka' mpolo yi Jehova;
Zaiân y'Orundorundië wi Isreël.
15 Vanganle o vegagi falo pa nl'ibiko,
Kâ av*i*aganl' oma gore wĕ,
M'be doviâ eranga z'apĕkĕpĕkĕ,
Igeva gw'imbamba nl'imbamba.
16 O be jâng' ambĕnlingo m'anlângâ,
O be jâng' ambĕnle m'aga;
O be mia kĕ inlĕ, Mië nle Jehova y'Ozunge wâ,
Nl'Olandunli wâ Ongulungulu wi Jekâb.
17 Gw'inyanga nyi nyĕnlië m'be bage gold;
Nla gw'inyanga ny'oŋwanga m'be bage sâlâwâlâ:
Gw'inyanga nyi rere nyĕnlië;

Gw'inyanga ny'ado oŋwanga:
M'be pang' iyěkěli yâ aměnjě,
Nli nlami yâ ogore.
18 Evěmba zi be jâganlo go ntye yâ;
Ge ijiliza nl'azyingo gw'igombinlo yâ;
Nd'o be fwel' ikombi sâ inlě, Ozunginlo,
Nl'impombanli yâ, inlě, Isuminlia.
19 Nkombe yi be *fâ* doanl' ozange wâ owanda,
Ge nl'onjělěnjělě w'ogwěli wi be *fâ* bambinlâ;
Ndo Jehova e be doanla gore wě ozange w'apěkě-
pěkě,
Nl'Anyambiě yâ e be doanl' ivendi nyâ.
20 Nkombe yi be *fâ* kwa,
Ge ogwěli wâ kânga; [pěkěpěkě,
Kânde Jehova e be doanla gore wě ozange w'a-
Nl'intyugu s'iwâgi nyâ si be manla.
21 Anlagi wâ wi be doanla waodu agore;
Wi be jige ntye pěkěpěkě,
Wao ivari ny'avěnlio miě,
Ijanja s'agâ mam, kâ miě pendio.
22 Oŋwango e toe ntâseni,
Nl'oŋwârumbe inlângâ nyi ngulu:
Miě Jehova, gw'egombe zě m'be něgiza yo.

EWONJO 61.

INLINLA nya Rerě Jehova nyi re gore miě,
Kânde Jehova are sagia pa miě,
Go bage ntyango mbia gor' ikěndekende;
Aromi miě go jing' irěma yi rě tukia pa;
Go takilia inbwědi inlě, Wi re diěnga;
Nla gore wao wi re go ntyogo inungunlo.
2 Go takili' ompuma wi ntandinli yi Jehova;
Nl'owenja wi ngako nl'Anyambiě yazyo;
Go sindia waodu w'ambaga;
3 Go talie mangi w'ambâga go Zaian;
Go pa wao korowa gw'inyanga ny'ombu;
Agali m'igeva gw'inyanga ny'ekěva;
Ngai y'isuminlia gw'inyanga ny'orěma w'oge:
Omari e be fwelia inlě, Imbimo s'agore;
Iběnla si Jehova gw'ipendio sěmě.

4 Wi be fà noge woga lungu;
Wi be nângunli' ijiliz' idonga;
Wi be fà pang' inkala si woga,
Ijiliza s'imbamba nli mbamba.
5 Agĕnda wi be kumanl' anyez' ilembi yanli;
Awanlome w'agĕnda wi be doanl' imbilo yanli,
Nli mângi pang' ivĕ;
6 Ndo anluĕ be fwelio inlĕ, Iminise si Jehova,
Inyongo s'Anyambiĕ yazyo si be fwelio inlĕ,
Anluĕ be nye ngulu y'anlângâ,
Nla gw'ivendi nyao anluĕ be syogwa.
7 Gw'inyanga nyi ntyânli anluĕ be bânge nyângâ
mbanli;
Nla gw'isyaia anluĕ be jenl' igeva gw'ijigi sanli;
Kânde go ntye yao wi be jige nyângâ mbanli:
Igeva ny'apĕkĕpĕkĕ nyi be doanla gore wao.
8 Kânde miĕ, Jehova, mi tând' ijĕkĕlia;
Mi numb' ikwĕra s'ibe;
Nla m'be p'ipa sijanji sao rĕti;
M'be jeke njeka y'apĕkĕpĕkĕ nla wao.
9 Nl'awanli yao wi be mio gw'anlângâ,
Nl'ilondi yao go garegare y'anlaga;
Waodu wi jenla wao wi be mĕma wao,
Inlĕ, Wao nl'anlaga wi re Jehova savinla pa.
10 M'be jenl' igev' ivolo gore Jehova; [yam:
Inlinli nyam nyi be jenl' igeva gore Anyambiĕ
Kânde are bâria pa miĕ ingâi s'ozunginlo;
Are puga pa miĕ nl'orogosyamba w'ogore;
Ga ntĕ bonl' onlome o jomba korowa,
Nla ga ntĕ bâr' oŋwanto o jomba ya yi syika.
11 Kânde ga ntĕ tumunlie ntye ebĕ;
Nla ga ntĕ pange ntyaga iwângâ yĕ kâgwa;
Yenlâ Rerĕ Jehova e be tumunli' orĕti,
Nl'isuminlia g'ozyo w'anlângâ modu.

EWONJO 62.

G'OŊWANJA wi Zaiân m'be d*o*anla dâ,
Nla g'oŋwanja wi Jeruselĕm m'be j*â*wa,
Kao orĕti wĕ w'akâgwa g'onjĕlĕnjĕlĕ,
Nl'ozunginlo wĕ g'ojo wi baminla.

2 Nl'anlângâ mi be jenl' ogore wâ,
Nl'aga waodu ivendi nyâ;
O be bĕto in' inyânla,
Nyi be takilio nl'ogwanla wi Jehova.
3 O be doanle korowa y'eranga g'ogâ wi Jehova,
Nl'okoruĕ w'oga go ntyâmĕ y'Anyambiĕ yâ.
4 O be fw*e*lio nyĕnlĕ inlĕ, Origo;
Nli ntye yâ yi be fw*e*lio nyĕnlĕ inlĕ, Ewoga;
Ndo e be fwelio inlĕ, Itândi sam si re nla yĕ,
Nli ntye yâ inlĕ, O re jombo pa:
Kânde Jehova e tândâ;
Nli ntye yâ yi be jombanla.
5 Ga ntĕ jomb' iwanjâ izyali,
Yenlâ awanliâ wi be jombâ:
Nl'igeva nl'onlomĩe jomba nl'oŋwant' wĕ,
Yenlâ be jenl' Anyambiĕ yâ igeva gore wĕ.
6 Gw'ikombi sâ, Jeruselĕm, mi are dovia pe mângi [bĕmba,
Nl'owanda wodu nl'ogwĕra wodu;
Wi be d*o*anla dâ:
Al*o*anlanli dâ, anluĕ yi tie Jehova;
7 Av*a*nli yĕ ijâwa, kao adovia,
Aloanlize Jeruselĕm isuminlia go ntye.
8 Jehova are tanga p'orango nl'ogâ wĕ onlomiĕ, nl'ogâ wĕ wi ngulu,
M'be f*â* p'imbi sâ go nyo nl'iloṽaloṽi yâ;
Nl'awanla w'ogĕnda wi be j*â*ng' ivĕ nyâ,
Ny'ayanjo ndâ: [nlie Jehova;
9 Kânde wao wi datiza yo wi be nya yo, nl'azumi-
Nla wao wi dula wi be jânga nyo,
Go vungu y'orundi wam.
10 Viaganlanli, viaganlanli gw'impombanla;
Mĕpizanli mpânlâ y'anlaga;
Rombinlanli, rombinlanli mpânlâ mpange,
Rombanli ado avila go yo;
Ṽandianli ntyanga gor' anlaga.
11 Vonla, Jehova arakili go ntyai yi ntye,
Wulinlianli oŋwâŋwanto wi Zaiân inlĕ,
Vonla, Ozunge wâ e bia;
Vonla, ipi sĕ si re nla yĕ;
Nl'ijanji sĕ g'ozyo wĕ.

12 Wi be fwelio inlĕ, Anlaga w'orunda,
Ilandunli yi Jehova;
O be fwelio inlĕ, Owutio,
Nka mpolo yi re yi pa falo.

EWONJO 63.

MANDĔ winlâ o bia avila go Idom?
Ingâi sinjâmbue avila go Bâzra?
Nl'ipenda gw'ambâri mĕ,
Ndĕmbiaga go ngulu yĕ mpolo,
Miĕ nkambag' orĕti, ngulu go sunginla.
2 Sambo ambâri mâ mi re tenatena sĕ?
Nl'ingâi sâ g'omâri o jara gw'ivemba ny'ivĕ?
3 Mi are jara p'ivemba ny'ivĕ mi anka,
Nla gor' anlaga pegag' oma nla miĕ:
M'be jara wao nl'ibendi sam,
Arukia wao nl'egunlu zam;
Nli ntyinli yao y'anyĕnyo gw'ingâi sam,
Awundakanl' ambâri mam modu.
4 Kânde ntyugu yi ngâkâ yi re g'orĕmi wam;
Nl'ompuma w'olandunlo w'abienli.
5 Mi avonli, ndo pegag' oma go nungunla;
Mi azum' akete, inlĕ, pegag' oma go sindia:
Nl'ogâ wam w'azunginli miĕ,
Nl'egunlu zam z'azindi miĕ.
6 Mi jar' anlaga nl'ibendi sam,
Awângiza wao nl'egunlu zam;
Avovize ntyinli yao go ntye.
7 M'be pange nkĕngâ yi Jehova go jonginlio,
Nl'isuminlia si Jehova,
Egâlanli z'osao' edu wi re Jehova denda pa,
Nl'ambi' ampolo mi nago yi Isreĕl,
M'alendio ndĕ wao;
Egâlanli zi nkĕngâ yĕ
Nl'ibunla s'ikĕsi sĕ.
8 Kânde awuli' nlĕ, Rĕti wao anlagi wam,
Awanla wi re wi noka:
Avegagiĕ Ozunge gore wao.
9 Gw'azyingo mao modu ayĕmĕ ayenli njuke
Nl'ovâvi g'ozyo wĕ w'azunginli wao;

Gw'itândi sĕ nla gw'ipoginli sĕ alandunli wao,
Awângiĕ wao, aroanla wao gw'intyugu inungu sodu.
10 Ndo w'avavi azyâkâl' inlinli nyĕ y'orunda;
Nl'agaluĕ go doanl' oloṽaloṽi wao;
Ayĕmĕ anloenli nli wao.
11 Ṽâṽâ ayonginliĕ egombe elungu,
Moses nl'anlag' iwĕ,
Are gwe o ṽagi wao avila go ntyua—ovenjavenji w'olembi wĕ?
Are gwe o ṽel' inlinl' ivia gore yĕ?
12 Nkĕndiaga wao nl'ogâ nlom̃iĕ wi Moses;
Nl'ogâ w'ivendi nyĕ nkerag' anlingo gw'azyo mao,
Go pang' oku' wĕ ina ny'apĕkĕpĕkĕ?
13 Nkĕndiaga wao g'orânga,
Ga nkavala g'orove, wi be p*o*mo nli baku?
14 Ga ntĕ suminle vuginlia g'odĕdĕ,
Inlinla nyi Jehova nyi be jâwizĕ,
Yenlâ agĕndiâ anlagi wâ,
Go pangâ ina ny'ivenda.
15 Vonl' avila g'orowa,
Kâ jenl' iloanlo nyâ ny'orunda, nl'ivendi nyâ!
Ijandi yâ yi re gwe nl'evĕmbi zâ? [zimbi.
Ipoginli sâ idĕle nli nkĕngâ yâ gore miĕ? y'asya-
16 Kânde awĕ Reri yazyo,
Vanganl' Ebreham e m*i*a zuĕ,
Nli Isreĕl e j*o*nginlia zuĕ.
Awĕ, Jehova, Reri yazyo, nl'Olandunli wazyo;
Avila go kânlakâ re ini nyâ.
17 Ezande, Jehova, zi re wĕ fwemiza pa zuĕ avila gw'intyale sâ;
O re jâliza pa zuĕ irĕmi yazyo,
Kâ zu' ar*i*â?
Ṽwinlia gw'inyanga ny'inyongo sâ,
Imbuve s'ijigi sâ.
18 V'oŋwâ lingo anlagi wâ w'orunda w'ayigi;
Iloṽaloṽi yazyo y'ayari mbori yâ y'orunda.
19 Azu' avili gw'alonga;
O p*a*nginla wao;
Wi fw*e*lio gw'ini nyâ.

EWONJO 64.

JÂ tâ o yarun' orowa, azuminla;
K'inomba pova g'ozyo wâ!
2 Ga ntĕ pezy' ogonli isyakilia,
Ga ntĕ benliz' ogonli anlingo;
Go miez' iloṽiloṽi yâ ini nyâ,
Kâ anlângâ tataminla g'ozyo wâ.
3 Gw'alendiâ isaon y'imamo yi re azuĕ p*i*kilia,
O zuminli, k'inomba pova g'ozyo wâ!
4 Avila gw'ipakilia anlaga wi j*â*g*â* ge poganlio,
Intyâ nyi j*e*nla, Anyambiĕ, kao awĕ,
O lendinli wao wi bekeliâ isaon yinlâ.
5 O re datanla pa nl'omâri o jenl' igeva,
Nl'alend' orĕti,
Gw'impânlâ sâ wi be jonginliâ:
Vonla! O re benda pa!
Kânde azu' are janja p'ibe!
Go so r'oling' ola;
Ndo azuĕ be sunginlo.
6 Nl'azu' edu azu' are g'om' âre azye pupu;
Nl'ijanji sazyo sodu s'orĕti ga sĕsĕgĕ:
Azu' edu azu' are joma pa g'owavi;
Nl'ibe sazyo g'ompunga s'atombinli zuĕ.
7 Nla zyel' om' âfwelia gw'ini nyâ;
Zyel' om' ânângwa go kotâ:
Kânde o yumbunl' ozyo wâ avila gor' azuĕ,
O be suliza zuĕ g'oŋwanja w'ibe sazyo.
8 Ndo vĕnlâ, Jehova, awĕ Reri yazyo;
Azuĕ iwonlo, ndo awĕ o wondi zuĕ;
Ijanja s'agâ mâ nle zu' edu.
9 Aṽ*e*nda polo, Jehova;
Kâ ayonginl' ibe sazyo pĕkĕpĕkĕ:
Vonla! vonl' azuĕ, kâkâlâ azu' edu anlagi wâ.
10 Inki sâ impolo s'orunda s'atoenli woga;
Zaiân y'atoenli woga;
Jeruselĕm oyilizo.
11 Nag' wazyo y'orunda nl'eranga,
Y'azavinlo wĕ nl'ireri sazyo,
Y'avezyo nl'ogonli via;

Nli yâmi yazyo via yodu y'ajili.
12 O be simbia oku' wâ gw'isaon yinlâ, Jehova?
O be doanla dâ?
O be jelizaga zuĕ polo?

EWONJO 65.

MI awuto nle wao wi re wi b*a*mbia miĕ;
Mi alĕngio nle wao wi b*u*ta miĕ:
Mi awuli nlĕ, Miĕ winlâ, miĕ winlâ,
Gor' inlângâ nyi re nyi fw*e*lio ini nyam.
2 Mi asyambunli agâ mam owenja w'arâ gor', anlaga wi pava,
Wi kanganla go mpânlâ yi re yi zye mbia, gw'ipikili sao.
3 Anlaga wi bendia miĕ g'ozyo wam pĕkĕpĕkĕ;
Wi jirinya gw'intyaga,
Wi pezy' aka mi nkango gw'ibrik;
4 Wi doanla gw'ironginlo,
Wi nanla gw'ibulungu;
Nyagag' ozyonli wi ngoa,
Nl'oŋwĕmbâ wi yâma ve wi re go vago yao.
5 Wi bulia inlĕ, Gumanla go mbori yâmĕ:
Azy*u*sya piĕrĕ nla miĕ;
Kânde mi are nkĕrĕ viaganlo nla wĕ!
Winlâ otutu g'ompombo wam!
Ogonli wi pia owenja w'arâ.
6 Vonla, re tĕndo pa g'ozyo wam,
M'be d*o*anla dâ, ndo m'be fwinliza,
M'be fwinliza kĕ go ntonlo yao,
7 Ibe sanli, nl'ibe sa reri sanli ta, bulie Jehova,
W'avezy' aka mi nkango gw'inomba,
Nla go sadomba w'arâwi miĕ:
M'be kĕnliza k'ijanji sao idonga go ntanlo yao.
8 Yenlâ bulie Jehova;
Ga ntĕ dĕngo iv' inyânla gw'ikataka,
Wi bulia inlĕ, Aw*u*ndakanlanli nyo, kânde ozavinlo wi re go nyo;
Yenlâ be denda miĕ gw'inyanga ny'inyongo sam,
Kâ mi ay*i*liza waodu.
9 M'be kâgunli' awanla avila gore Jekâb,

Nl'avila go Juda oyigisi w'inombi sam;
Ivinje yam yi be jiga yo,
Nl'inyongo sam si be doanla go yo.
10 Syaron yi be doanle mbora y'olemba,
Nl'odĕdĕ wi Akâr mbora yi jâw' inyare
G'oŋwanja w'anlagi wam w'awutagi miĕ.
11 Ndo anlu' are fala pe Jehova,
Ndevanlage nombi yam y'orunda;
Nkekizage tavuru go syĕnle monda,
Njiraga go jânj' akazya;
12 Mi are tanga pa nluĕ g'okwara,
Nl'anlu' edu anluĕ be puranla mbĕ go jonlo:
Kânde mi av̄eli nl'anluĕ j*i*vira;
Mi agambi, ndo anluĕ j*â*gâ.
Ndo anlu' alend' osaon wi r'ombe gw'antyâ mam.
Ndo anlu' av*i*nj' osaon wi re mi tânda.
13 Sambo, yĕnlâ bulie Rerĕ Jehova;
Vonla, inyongo sam si be nya,
Ndo anluĕ be jâgâ njanla;
Inyongo sam si be jânga,
Ndo anluĕ be doanla nl'esyove:
Vonla, inyongo sam si be jenl' igeva,
Ndo anluĕ be doanla nli ntyânli;
14 Vonla, inyongo sam si be jemba gw'igeva ny'orĕma,
Ndo anluĕ be denla gw'ekĕva z'orĕma,
Nla gw'itukia s'inlinla anluĕ be kungunla.
15 Anluĕ be tig' ini nyanli orâwo gw'avinji wam,
Nla Rerĕ Jehova e be jonla nluĕ,
E be fwelia inyongo in' inyĕnlĕ.
16 Ayĕ o syazavinla go ntye,
E be savinl' oku' wĕ gor' Anyambiĕ y'orĕti;
Nla yĕ o tang' orango go ntye,
E be tang' orango gor' Anyambiĕ y'orĕti;
Kânde injuk' inungu s'adevanlo,
Nla kânde s'ajumbunlo avila gw'antyâ mam.
17 Kânde vonla, mi pang' orow' oŋwânla nli ntye [nyânla;
Nl'ilungu yi be j*o*nginlio,
Ge pikilio.
18 Ndo yenlanli mbia nl'igeva pĕkĕpĕkĕ
Go ya yi re miĕ panga pa;

Kânde vonla, mi pange Jeruselĕm igeva,
Nl'anlagi wĕ mbia.
19 M'be jenl' igeva go Jeruselĕm,
Nli jenle mbia gor' anlagi wam,
Be fà jâganlo nyĕnlĕ gore yĕ
Inyoi ny'edingo, ge inyoi ny'idenla.
20 Be fà doanla v̄âv̄â nyĕnlĕ ekĕkĕi z'intyugu,
Ge onlĕrâ o re e pa suliz' intyugu sĕ:
Kânde iwanjâ nyi nkama y'impuma e be jua;
Nd'om' âmbe wi nkama y'impuma e be savo.
21 Wi be nog' inago, aloanla go so;
Wi be bĕnl' intyaga s'ivĕ, any' ilonda ya yo.
22 Wi be noga, kâ oŋwĕnlĕ doanla;
Wi be bĕnla, kâ oŋwĕnlĕ nya:
Kânde g'intyugu s'erere be doanl' intyugu s'anla-
gi wam,
Nl'ivinji yam yi be suliz' ijanja s'agâ mao.
23 Wi be janja nyawĕnyawĕ,
Wi be janl' awanla gw'itataminla;
Kânde wao awanla wi savinlo nle Jehova,
Wao, nl'awanli ao nla wao.
24 Be toa inlĕ, wao weliaga râ, m'be jivira;
Wao nkambaga m'be jâgâ.
25 Njĕgâ nl'oŋwidâmbĕ wi be nya ta,
Nli laion yi be ny'amanli ga nyare;
Nla g'owamba ntyĕngĕ yi be doanl' inyi sĕ:
Wi be jâgize nkazya ge jiliza,
Go nombi yam y'orunda, bulie Jehova.

EWONJO 66.

YENLÂ bulie Jehova:
Orowa nl'eki zam,
Nli ntye nle iyarinlo ny'agolo mam:
Nago y'anoginla nluĕ miĕ yi re gwe?
Nli mbora y'ijâwi sam yi re gwe?
2 Kânde isaon yinlâ yodu y'avangio nl'ogâ wam,
Nl'isaon yinlâ yodu y'avegagi, bulie Jehova:
Ndo gore oma winlâ m'be ponla,
Gore yĕ o re nli njuke nl'ekĕva z'orĕma,
Nl'arataminla gw'igambi nyam.

3 Mbazyage nyare, njonag' oma—
Njirag' idâmbĕ ntyago, mâgunlage mb' ompele—
Njirage mpago, ntyinla yi ngoa;
Ipezya s'aka mi nkango, ozavinlo w'anyawĕ.
Wao kĕ w'apinj' impânlâ saomĕ,
Nl'irĕmi yao yi tând' ibiko.
4 Miĕ kĕ m'be pinj' ojili wao;
M'be bag' iti sao gore wao;
Kânde mi av̄eli ndo jivir' oma,
Mi agambi, ndo wi jâgâ,
Ndo w'alend' ibe gw'antyâ mam,
Avinja ya yi re mi arânda.
5 Voganlionl' igamba nyi Jehova,
Anluĕ yi tataminla gw'igambi nyĕ.
Awareri yanli wi numba nluĕ,
Wi kâgunlia nluĕ g'oŋwanja w'ini nyam,
W'awuli nlĕ, Jehova e ga vendio,
Ndo e be bowunlia gw'igevi nyanli,
Nla wao wi be jenle ntyânli.
6 Inyoi nyi mboginla avila go nka mpolo!
Inyoi avila go nago y'orunda!
Inyoi nyi Jehova,
Nfwinlizag' ilov̄alov̄i yĕ ipa!
7 Ayĕ gotago nl'isyângâ râ ayanli;
Isyângá viagaga râ ayanl' oŋwâ nlom̃e!
8 Mandĕ o re jâgá p'osaon ga winlâ?
Mandĕ o re jenla p'isaon ga yinlâ?
Ntye yi janl' ilondi yĕ g'owenj' omâri?
Inlângâ nyi janlo nyângâ mo?
Gw'agotio Zaiân nl'isyângâ, ayanl' awanli yĕ.
9 Miĕ kâ bag' ijanla kâ mi ayanliza?
Bulie Jehova.
Miĕ kâ bagiz' isyângâ anlunja?
Buli' Anyambiĕ yâ.
10 Yenlanli mbia nli Jeruselĕm,
Kâ jenlanl' igeva nla yĕ, anluĕ du yi tândĕ;
Yenlanli mbia nla yĕ anluĕ du nl'ambâga nla yĕ;
11 Inlĕ, kâ nluĕ jânga ayora,
Avila gw'ambĕnlĕ m'ozindio wĕ;
Loanlanli kĕ mbia nl'ibunla s'ivendi nyĕ.

12 Kânde yenlâ bulie Jehova inlĕ,
Vonla, m'be syambunl' amĕnjĕ mĕ g'olâvi,
Nla g'olâvi wi mpovaga ivenda ny'anlângâ:
Gambĕ anlu' ajânga;
Anluĕ be toanlo g'ovanja;
Nla gw'ampuva be paro nluĕ.
13 G'omâri o sindio nli ngiĕ,
Yenlâ be sindia miĕ nluĕ:
Nl'anluĕ be sindio go Jeruselĕm.
14 Anluĕ be jenla, irĕmi yanli yi be jenl' igeva,
Nli pi yanli yi be poma g'ebĕ;
Nl'ogâ wi Jehova wi be mio gor' inyongo sĕ;
Nl'egunlu zĕ gor' ilov̄alov̄i yĕ.
15 Kânde vonla, Jehova e be bia nl'ogonli,
Nl'intyonle sĕ g'efizagĕngĕ;
Go pânliz' egunlu zĕ nl'ibenda,
Nli ntyĕmbâ yĕ g'ogonli wi dumbula.
16 Kânde nl'ogonli Jehova e be jĕkĕlia,
Nl'okwari wĕ, izyonli yodu:
Nl'awenge wi be jonlo nle Jehova.
17 Wao wi syamĕpia, ayâmbuiz' ikui yaomĕ gw'i-
Songag' omâri omâri go gare, [ntyaga,
Nyagag' ozyonle w'ingoa, nli yâma ve.
Vuginlia nli mpogo,
Wi be jilizo ta, bulie Jehova.
18 Nla mi avoro ijanji sao nl'ipikili sao:
Abienli go datiza miĕ anlângâ modu nl'inlĕmĕ
Wi be bia kĕ, ayenl' ivendi nyam.
19 M'be dov̄i' elingilio go gare yao;
Nl'avila gore wao wi re tola pa,
M'be toma wao gw'anlângâ;
Go Tarsyisy, Pul nli Lud, wi dur' elendinli;
Go Tubal nli Jevan, nl'inĕnge s'abo,
Wi re wi pa jâgâ elumi zam,
Ge jenl' ivendi nyam;
Wi be takila k'ivendi nyam gor' anlângâ.
20 Wi be baga awareri yanli kĕ waodu
Avila gw'anlângâ modu, go mpago gore Jehova,
Gw'inkavala nla gw'intyonle, nla gw'iwanda;
Nla gw'iburu nl'ikamĕl,

Go nombi yam y'orunda, Jeruselĕm, bulie Jehova,
Ga ntĕ bag' awa wi Isreĕl mpago,
G'ovago w'apupu go nago yi Jehova.
21 Nla gore wao m'be bânga kĕ,
Go doanl' iprist nli Livait, bulie Jehova.
22 Kânde ga nt'ar' orow' oŋwânla,
Nli ntye nyânla yi pango miĕ,
Si doanla g'ozyo wam, bulie Jehova,
Yenlâ be doanl' ilondi yanli nl'ani manli.
23 Be toa inlĕ, avila g'ogwĕl' oŋwânla, agĕnda g'o-
gwĕl' oŋwânla,
Nl'avila go syânlâ agĕnda go syânlâ,
Izyonli yodu yi be bia go savinlo g'ozyo wam,
bulie Jehova.
24 Wi be kâgwa ayenle
Bende y'anlaga w'avavi gore miĕ;
Kânde igu yao y'ay*u*wĕ,
Nl'ogonli wao w'anl*i*mize,
Wi be doanla nla sibiko gw'izyonli yodu.

NTYAI.

IJANJA SI ROM̃I.

EWONJO 1.

EZANGO elonga z'avangio miĕ, Thiâfilâs, g'oŋwanja
w'isaon yodu y'avakilio nli Jisu go denda nli nĕnja,
2 Koanga go ntyugu y'avandio ndĕ, ayĕ sombia pe
rom̃i y'avinjio ndĕ nl'Inlinl' iv̄ia.
3 Nl'aruminliĕ wao oku' wĕmĕ bâ, ijuwi sĕ piaganla
pa, nli lingilio y'arĕti yenge, njenlago nle wao agomi
m'intyugu anlai, nkambaga nla wao isaon y'inlângâ
ny'Anyambiĕ.
4 Ndo gw'alatanlĕ nla wao azombi wao inlĕ, w'al*u*-
bwa go Jeruselĕm, ndo wi ga venginle ompanganlo wa
Rerĕ, wi re nluĕ jâgâ pa nla Miĕ.
5 Kânde rĕti, Jân av̄aptaizi nl'anlingo, ndo anluĕ be
baptaizo nl'Inlinl' iv̄ia, be p*i*aganla intyugu sinyenge.
6 Gw'atalanli wao, w'av̄ambiĕ inlĕ, Rera, o be fwi-
nliz' ivenda gore Isreĕl igwĕra nyinlâ?
7 Awulinliĕ wao inlĕ, Aranga gore nluĕ go mia ego-
mbe ge igwĕra nyi re Rerĕ fela pa go ngulu yĕmĕ.
8 Ndo anluĕ be dĕnge ngulu, Inlinl' iv̄ia bia pa gor'
anluĕ: nl'anluĕ be doanla iyenli yam go Jeruselĕm, nla
go Judia yodu, nla go Semeria, nla go ntyai yi ntye.
9 Gw'agambiĕ isaon yinlâ, wao mponlagâ, avandio
gw'igonlo, nl'evindi z'awângiĕ avila gw'antyâ mao.
10 Gw'avonlagi wao azyilia g'orowa gw'avandagiĕ,
vonla, anlom̃e avanli w'agumanli baraba nla wao nl'a-
mbâra mapupu;
11 Awulia nlĕ, Anlom̃e wi Galaili, ande zi kumanla
nluĕ avonaga g'orowa? Jisu mĕmo yi re bângo pa
avila gore nluĕ agĕnda g'orowa, e be fâ bia egâlanli
mĕmo z'ajenla nluĕ yĕ kĕnda g'orowa.
12 Nl'av̄inli wao go Jeruselĕm avila go nomba yi

fwelio inlĕ, Iâliv, yi re baraba nli Jeruselĕm, ogĕndâ
w'owenja wi syânlâ.
13 Nla gw' ayinginli wao avandi wao go nântye y'i-
gonlo go mbora y'aloanlio nle Pitĕr, nli Jems, nli Jân,
nli Andru, Filip, nli Tâmas, Bartholomiu, nli Mathiu,
Jems y'oŋwa wi Alfios, nli Saimân Zelotes, nli Judas
oŋwareri wi Jems.
14 Nl'aloanli winlâ waodu aloanla gw'ikambinla nla
gw'ikwenla s'inkâlâ, nl'anto, nli Meri ngwe yi Jisu,
nl'awareri yĕ anlom̃e.
15 Gw'intyugu mĕsânlâ agumanli Pitĕr go gare y'a-
wângwe awulia, (ntango y'ana y'aroenli vâ nkama nl'a-
gomi ambânli:)
16 Inlĕ, anlom̃e awângwe, orĕndâ winlâ wi ga luo
bia pa w'agambio nl'Inlinl' iṽia nl'ogwanla wi Devid
oŋwanja wi Judas orevi w'anlaga w'agotagi Jisu.
17 Kânde arangio nl'azuĕ, awâng' eganlo gw'ijanjinla
sinlâ.
18 Nl'onlom̃e winlâ agoli ntyaga nl'ipa s'ijanj' ibe;
avoswa ololowa aruwaruwa go gare, nl'isĕge yĕ yodu
y'agâgwi.
19 Nl'amienlio gore aloanli waodu wi Jeruselĕm;
yenlâ aṽelio ntyaga nli nkambinli yao inlĕ, Asĕldama,
yo nle ntyaga yi ntyinla.
20 Kânde re tendo pa gw'ezango z'ijembinla inlĕ,
Nag' wĕ yi ga loanle ntevo, aloanla oma go yo; nl'ove-
njavenji wĕ wi ga wângo nl'om' âŋwĕnle.
21 Sambo gore anlom̃e w'aganganli nl'azuĕ egombe
zodu z'ayinginli nl'agâgwe Rerĕ Jisu nl'azuĕ,
22 Mpakiliaga avila gw'ibaptiza si Jân agĕnda go
ntyugu y'awângio yĕ avila gore zuĕ, om̃âri gore wao e
ga loanle oyenli w'itongwi sĕ.
23 Nl'alovi wao aloṽi' anlom̃e aṽanli; Josĕf, ina nya
reri yĕ Barsebas, o ṽeliago inlĕ Jŭstŭs, nli Matthaias.
24 Nl'agambinli wao awulia inlĕ, Awĕ, Rera, yi mia
irĕma y'anlaga waodu, ruminlia om̃âri gore winlâ ava-
nli o re wĕ pinja pa,
25 Go bâng' eganlo z'ijanjinla, nl'evilo zinlâ z'erom̃i
z'avoswio nle Judas nl'ipava, yenlâ agĕndi yĕ go mbori
yĕmĕ.

26 Nl'avungi wao ganlo yao, nl'agwenli eganlo gore
Matthaias, nl'arangio yĕ gw'igomi nl'erom̃' em̃âri.

EWONJO 2.

NLA gw'aroenli ntyugu yi Pĕntikâst, waodu w'avega-
gi nl'orĕm' omo go mbora mo.
2 Ndo nĕganĕga aṽienl' inyoi avila g'orowa, g'ompung'
oyâli, ayonlie nago yodu mbora y'avegagi wao tugetu.
3 Nl'awowunli gore wao awowunlia inlĕme jarua pa
egâlanli g'ogonli, aloanli yo gore om' edu gore wao.
4 Ndo waodu w'ayonli nl'Inlinl' iṽia, avakilie kamba
nl'inkambinli sinyĕnle, ga nt'avenlio wao nl'Inlinla kâ-
gunli' agamba.
5 Ndo aloanli go Jeruselĕm Iju, anlaga wi dub' Anya-
mbiĕ, avila gw'inlâng' wedu go ntye.
6 Gw'ayagiayagi ntyango yinlâ, nkândâ y'alatanli,
amami wao: kânde om' edu ayâgio wao wi kamba nli
nkambinli yĕmĕ.
7 Nl'amami waodu amama, awulia wao nla wao inlĕ,
Vonla, winlâ waodu wi kamba aranga Igalailian?
8 Nl'ande zi jâgâ zuĕ, om' edu, nli nkambinli yazyo
y'ayanlio zuĕ?
9 Iparthian, nl'Imidan, nl'Ilamait, nl'aloanli wi Mĕ-
sopotemia, nli Judia, nli Kapedosia, Pântŭs, nli Asia,
10 Frijia, nli Pamfilia, Ijipt, nl'inkova si Libia, nla go
Sairinia, nl'agĕnda wi Roma (Iju nli mângi wi re kalua
pa):
11 Ikrit nl'Araba, azuĕ jâgâ wao wi kamba nli nka-
mbinli yazyo isaon y'imamo y'Anyambiĕ.
12 Nl'amami waodu aloṽe mpaga nl'orĕma, agamba
wao nla wao inlĕ, Osaon winlâ wi pivia sĕ?
13 Am̃âri w'azyĕli awulia nlĕ, Anlom̃e winlâ wi re
ralie nl'ivĕ inyânla.
14 Nl'agumanli Pitĕr agumanla nl'igomi nl'onlom̃e
om̃âri, arombinl' inyoi nyĕ awulinlia wao inlĕ; Anlom̃e,
Iju, nla waodu wi doanla go Jeruselĕm, osaon winlâ wi
ga mio nle nluĕ, kâ poganlionli agambi mam.
15 Kânde winlâ wi bângo ga ntĕ pivia nluĕ, kânde
atoenli igwĕra nyi nkâla ny'araro *dadiĕ* g'owenja.
16 Ndo yinlâ nle yo y'agambio nli Prâfit Joĕl, *inlĕ;*

17 Ndo be toa gw'intyugu inuwunla, buli' Anyambiĕ,
inlĕ, M'be jir' inlinli nyam gw'izyonle yodu; nl'awa-
nloñe wanli, nl'awanto wanli wi be pâga; nl'awanjâ
manli mi be jenl' iyenlo, nl'anlĕrâ wanli wi jinlinl' inyi-
nlinlo.
18 Ndo gor' inyongo sami kĕ, nla gor' inyongo sam
inyanto, gw'intyugu mĕsânlâ m'be jir' inlinli nyam, kâ
wao pâga.
19 M'be tuminlie ya yi mamo g'orowa gw'igonlo, nli
lemba go ntye, ntyinla nl'ogonli nl'ombutoa w'otutu.
20 Nkombe yi be kalue mpiri, nl'ogwĕli ntyinla,
ntyugu mpolo nla y'itia ya Rerĕ v*i*agaga râ.
21 Yenlâ be toa inlĕ, om' edu o fwelia ina nya Rerĕ
e be sunginlo.
22 Anloñe wi Isreĕl, yâgânli agamba minlâ: Jisu yi
Nazerĕth, onloñe o ruminlio nluĕ nl'Anyambiĕ nli lemba
nli ya y'imamo nla yi ngulu, (yi re Anyambiĕ denda pa
nla yĕ go gare yanli, ga nt'are nluĕ mia pa.)
23 Ayĕ po pa nli mondâ kenjo pa nl'imia s'abosyo
s'Anyambiĕ, anlu' awângi, aṽanliĕ ayonlĕ nl'agâ m'i-
pava.
24 Nl'arongunli Anyambiĕ arongunliĕ, avurunle
nkazya y'ijua, kânde p*e*gage ngulu yi re yĕ kâ simbio
nla so.
25 Kânde Devid e bulia g'oŋwanji wĕ inlĕ, Mi aye-
nli Rerĕ g'ozyo wam pĕkĕpĕkĕ, kânde are g'ogâ wam
onloñiĕ, sambo m'be sy*u*giazyugia.
26 Yenlâ re orĕmi wam w'ayenli mbia, nl'onlĕme
wam w'alogwi; ozyonle wam kĕ wi be doanl̃a nl'ibe-
kelia,
27 Kânde o be t*i*ga eñenlâ zam g'oronginlo; ge pa
iwâ wi nkĕre go jenl' ibânla.
28 O re miĕ mieza p'impânlâ s'eñenlâ; o be jonlia
miĕ ralie nl'ambia m'ozyo wâ.
29 Anloñe, awângwe, mi ga gambe buku gore nluĕ
g'oŋwanja wi rerĕ nonga Devid, inlĕ, ayuwi kĕ bĕnlo,
nl'oronginlo wĕ wi re nl'azuĕ koanga nla nlĕnlâ winlâ.
30 Ayĕ Prâfĕt, amienli kĕ inlĕ, Anyambiĕ avegagi
tanga p'orango gore yĕ inlĕ, G'olonda w'ini yĕ, g'oŋwanja
w'ozyonle, ĕ be nângunlie Krais go doanla gw'eki zĕ;

31 Njenlaga s'abosyo, be kambĕ oŋwanja w'itongwa
si Krais inlĕ, Inlinli nyĕ nyi t*i*go g'oronginlo, nl'ozyonli
wĕ kĕ wi j*e*nl' ibânla.
32 Anyambiĕ are tongunlia pe Jisu yinlâ, azuĕ du kĕ
azu' are iyenli yĕ.
33 Ayĕ panda pa g'ogâ w'Anyambiĕ onlom̃iĕ, awâng'
ompanganlo w'Inlinl' iṽia avila gore Rere, are jira p'o-
saon winlâ wi jenlo nluĕ nli jâgâ venlâ.
34 Kânde Devid e p*a*nda g'orowa, ndo e bulia nlĕ,
Rerĕ awulinli reri yam inlĕ, Loanla wĕ g'ogâ wam
onlom̃iĕ,
35 Kao mi apanga iloṽaloṽi yâ iyarinlo ny'agolo mâ.
36 Sambo nago yi Isreĕl yi ga mie rĕti inlĕ, Anya-
mbiĕ are panga pe Jisu mĕ, o ṽanlio nluĕ, Rerĕ nli
Krais ta.
37 Ndo gw'ayâgio wao w'azâvi gw'irĕmi yao, awuli-
nlie Pitĕr nli rom̃i m̃âri inlĕ, Anlom̃e, awângwe, azuĕ
ga lende sĕ?
38 Nl'awuli Pitĕr awulinlia wao inlĕ, Galuanli kâ
baptaizonli, om' edu gore nluĕ, gw'ina nyi Jisu Krais,
gw'inyeza s'ibe; kâ anlu' abâng' Inlinl' iṽia ijonla fâ.
39 Kânde ompanganlo wi re gore nluĕ, nla gor' awa-
nli yanli, nla gore waodu wi re bo, nla gore ntango
yodu yi be fwelio nle Rerĕ Anyambiĕ yazyo.
40 Nl'agambiĕ nla wao nl'agamb' am̃ĕnle amenge,
awulia nlĕ, Zunginlonli avila go mbamba y'arĕgâ yinlâ.
41 Nla wao sambo w'awâng' igambi nyĕ nli mbia
w'aṽaptaizo; nl'agundio *gore wao* ntyugu mĕ baraba
nl'intâsen s'anlaga ntyaro.
42 Nl'agoti wao agotag' inĕnja si rom̃i, nl'ikanganla,
nl'ijarunla si mpĕmba, nl'ikambinla.
43 Nl'aṽienl' itia gore om' edu, nl'isaon yi mamo
imienge nli lemba y'alendio nle rom̃i.
44 Ndo waodu w'ayiviri w'avegagi mbora mo, nl'a-
vegagi wao nl'ezâm' edu ta.
45 Nl'agoli wao igumbi nyao nl'anliva agerinla
waodu mo, ga nt'avegagi om' edu nl'isyâlâ.
46 Nli ntyug' wedu aloanli wao go nago mpolo nl'o-
rĕm' omo, ayarunle mpĕmba avila go nago agĕnda go
nagó nl'ambia nl'imĕpa s'orĕma,

47 Suninliag' Anyambiĕ, aloanla nl'ikanlo s'anlaga waodu. Nl'agundi' Rerĕ agunde ŋando ntyug' wedu mângi wi sunginlo.

EWONJO 3.

NL'AVANDI Pitĕr nli Jân mpâ mo avanda go nago mpolu, piĕrĕ nl'igwĕra ny'ikambinla, igwĕra ny'ĕnlâgom.
2 Nl'onlom̃e om̃âri o vegagi enlĕma avila gw'iwum̃u nyi ngi yĕ alimbinlio: o roanlio nle wao ntyug' wedu g'ompombanla wi nago mpolo wi fweliago inlĕ, Eranga, go nĕgira wao wi jinginla go nago mpolo.
3 Ndo gw'ayenliĕ ayenle Pitĕr nli Jân wi jinginla go nago mpolo, avambi eza zi mpagaga.
4 Nl'azyili Pitĕr nli Jân azyiliĕ, awulia nlĕ, Vonla zuĕ.
5 Nl'avoganlio yĕ wao, nl'avĕtiĕ nlĕ, e be dĕng' ezâma gore wao.
6 Nl'awuli Pitĕr inlĕ, Sâlâwâlâ nli gold yi zyele nla miĕ; ndo onlângâ wi re nla miĕ wo be pa miĕ wĕ. Gw'ina nyi Jisu Krais yi Nazerin nlângwa kâ kĕnda.
7 Nl'agotiĕ yĕ g'ogâ onlom̃iĕ agumanliĕ gore; kwĕvimo intyozyo sĕ nl'impângâ si pa s'alĕngi ngulu,
8 Nl'alogwĕ agumanla, nl'agĕnda, ayinginla nla wao go nago mpolo, agĕndagĕnda nl'idogwalogwa azuminliag' Anyambiĕ.
9 Nl'ayenl' anlaga waodu ayenlĕ kĕndagĕnda azuminliag' Anyambiĕ.
10 Nl'amienli wao yĕ inlĕ, nle yĕ o loanlagi tu g'ompombanla wi nago mpolo wi mĕpe jenlo nĕgiraga; nl'amami wao imam' ipolo go ndaga y'aroenli gore yĕ.
11 Nla gw'agotagi eboke, o vegagi jingo pa, agote Pitĕr nli Jân nkândâ y'anlaga yodu y'agendi nli mango gore wao gw'evungu zi fweliago inlĕ zi Sâlomân, mamaga.
12 Ndo gw'ayenli Pitĕr ayiviri anlaga inlĕ, Anlom̃e, Isreĕlait, osao' nde wi mama nluĕ ndaga yinlâ, ge nluĕ syilia zuĕ sĕ, mpanli ga zuĕ pang' oma winlâ e kĕnda nli ngulu yazyo nli nkĕri yazyo.
13 Anyambiĕ yi Ebreham, nla yi Aisak, nla yi Jekâb,

Anyambiĕ y'ireri sazyo, are suminlia p'oŋwanli yĕ Jisu,
o romio alando nle nluĕ g'ozyo wi Pailet, gw'avikili yĕ
go tigĕ diĕnga.
14 Ndo anlu' alandi oyâmbui nl'ogore, av̄ela oyonlisi
w'anlaga go po gore nluĕ.
15 Ndo anlu' ayonlizi ovenlisi w'em̃enlâ, w'arongunlio
nl'Anyambiĕ avila gw'ijua; azuĕ nle iyenli yĕ.
16 Nl'ini nyĕ, gw'ijivira s'ini nyĕ si re panga pĕ ngu-
lu, o re jenlo pa nli mio nle nluĕ; vanganle ijivira si
pila gore yĕ si re pa pĕ oying' ombia winlâ gw'azyo
manli anlu' edu.
17 Ndo venlâ, awângwe, mi avoro inlĕ, anlu' alendi
yo imia fâ; ga nt'alendi nlam̃e yanli.
18 Ndo isaon y'awulio nl'Anyambiĕ go bosyo nl'ogwa-
nla w'iprâfĕt sĕ sodu, inlĕ, Krais e ga zindie yo, are
denda pa yenlâ.
19 Zâv̄anli kâ kaluanli, inlĕ, ibe sanli si syazyo, jâgâ
gombe y'isindia y'abia avila g'ozyo wa Rerĕ.
20 Ayĕ kĕ e be tom̃e Jesu Krais o gambinlio gore
nluĕ go bosyo.
21 E ga wângo g'orowa koanga gw'ipanga sijânla si
yâma yodu, y'agambio nl'Anyambiĕ nl'ogwanla w'ivâ-
gisi yĕ iyâmbue yodu, ntye yi ga pakilio.
22 Kânde Moses awulinl' irerĕ rĕti, inlĕ, Rerĕ Anya-
mbiĕ yanli e be tongunlie prâfĕt gore nluĕ, avila gw'a-
wareri yanli ga miĕ; yâginlonli yĕ gw'igambi edu nyi
be bulinlio nluĕ nle yĕ.
23 Be toa inlĕ, om' edu o r'ayâginlo prâfĕt mĕyânlâ,
e be jilizo avila gore anlaga.
24 I, ivâgisi yodu kĕ avila gore Samuĕl, nla wao
w'azongi yĕ, ntango yodu y'agambi, w'agambi go bosyo
ntyugu sinlâ.
25 Anluĕ nle awanla w'ivâgisi, nla wi njeka y'a-
yekio nl'Anyambiĕ nl'ireri sazyo, ge bulinliag' Ebre-
ham inlĕ, Nl'olondi wâ anlângâ mi ntye modu mi be
savinlo.
26 Anyambiĕ tongunlia p'oŋwanli wĕ Jisu; alongi
tom̃ĕ go savinla nluĕ, nl'ifwiz' om' edu *gore* nluĕ avila
gw'ibe sĕ.

EWONJO 4.

WAO kambinlag' anlaga, iminisĕ impolo, nli ngâwĕ
yi nago mpolo, nl'Isadusi s'av̄ienli gore wao,
2 Benda pa, kânde anlĕnjagi wao anlaga, agamba nli
Jisu itongunlia si bende.
3 Nl'arali wao agâ gore wao av̄ela wao go nago y'i-
mianga, avenginl' ibanga, kânde avegagi nkolu.
4 Ndo awenge w'ayâgio igamba w'ayiviri; nli ntango
yi nkândâ y'anlaga y'aroenli vâ ntâsen ntyani.
5 Ndo bunya alatanli go Jeruselĕm nlam̄i yao, nl'a-
nlĕrâ, nl'iskraib;
6 Nli Anas prist mpolo, nli Kaiefas, nli Jân, nli
Alĕxander, nli ntango yodu y'avegagi agâi mi prist
mpolo.
7 Ndo gw'aloanlizi wao Pitĕr nli Jân go gare, w'av̄a-
mbi wao inlĕ; Nli ngulu nde, nla gw'ina nye nyi re
nluĕ denda p'osaon winlâ?
8 Nl'ayonli Pitĕr nl'Inlinl' iv̄ia, awulinlia wao inlĕ,
Nlam̄i y'anlaga nl'anlĕrâ wi Isreĕl,
9 Ja zu' akâtizo nlĕnlâ winlâ g'oŋwanja w'osa' ombia
w'alendio gore onlom̄e olĕli inlĕ, arolizio sĕ;
10 Yi ga mio gore nluĕ du nl'anlaga waodu wi Isreĕl,
inlĕ, gw'ina nyi Jisu Krais yi Nazerĕth, y'av̄anlio nluĕ
go Krâs, y'arongunlio nl'Anyambiĕ avila gw'ijua,—gw'i-
nyangi nyĕ nyo kumanl' onlom̄e winlâ mbiambiĕ gw'a-
zyo manli.
11 Nyinlâ nl'ido ny'avĕdio nle nluĕ, inlogisi, nyi re
kalua pa gw'ewonjo zi ntulungu.
12 Isunginla kĕ si zyele nl'om' âŋwĕnle; kânde zyel'
in' inyĕnle g'odolongo w'orowa po pa gore anlaga nyi re
zuĕ kâ sunginlo.
13 Gw'ayenli wao nkambinli yi Pitĕr nli Jân sitia
fâ, nl'amia inlĕ, wi pila gw'ezango, wi pila go nĕnga;
w'amani, amienli wao kĕ inlĕ, w'aloanlagi nli Jisu.
14 Nla gw'ayenli wao onlom̄e o yingio kumanla pa
nla wao, wi jivire mpângâ.
15 Ndo gw'azombi wao azombia wao kâgwa avila go
ŋando, w'awondi mondâ wao nla wao;
16 Inlĕ, Azuĕ ga lende sĕ gor' anlom̄e winlâ? kânde

rěti elemb' evolo z'alendio nle wao, zi mio kě gore wao-
du wi doanla go Jeruselěm ; nl'azuě al*a*ndize zo.
17 Ndo zi vende jâganlo nl'anlaga, azuě ga rieze wao
ereria, inlě, w'ag*a*mba nyěnle gw'ina nyinlâ gore om'
edu.
18 Nla gw'av̄eli wao av̄elie *Pitěr nli Jân*, w'azombi
wao inlě, w'ag*a*mbinla nyěnle du ge něnja gw'ina nyi
Jisu.
19 Nl'ayiviri Pitěr nli Jân awulinlia wao inlě, Ja re
mbia g'ozyo w'Anyambiě, go jâginlo nluě viaganlo,
nl'Anyambiě, wuliaganli.
20 Kânde azu' azye ngulu yi tige kamb' isaon y'aye-
nlio zuě nli jâgâ.
21 Ndo gw'avâ tiezi wao areria wao w'arigi wao diě-
nga, kânde wi d*ě*nge ndaga yi tevunla wao g'oŋwanja
w'anlaga, kânde waodu w'azuminliag' Anyambiě g'o-
saon w'alendio.
22 Kânde onlom̃e aroenli onlěrâ viaganlo nl'agomi
m'impum' anlai o lendio elemba z'oyingo zinlâ.
23 Ndo gw'arigio wao diěnga w'agěndi gor' iganganlo
yao, arakilia isaon yodu y'awulio nl'iminisě impolo nl'a-
nlěrâ gore wao.
24 Ndo gw'ayâgio wao, w'arombinl' inyoi nyao gore
Anyambiě nkândâ mo, awulia nlě, Rera, awě nle Anya-
mbiě y'avang' orowa, nli ntye, nli mbenle mpolo, nli
yâma yodu yi re gogo.
25 O wuli nl'ogwanla wi Devid, nyongo yâ, inlě,
Ezande z'awoginli anlângâ, nl'avikili anlaga isaon ya-
nyawě ?
26 Agumanli aga wi ntye, nl'alatanli nlam̃i volo go
sire Rerě nla go sire Krais iyě.
27 Kânde rěti go nka' mpolo yinlâ alatanli Hěrâd nli
Pântius Pailet, nl'anlângâ, nl'anlaga wi Isreěl, alatanla
go sir' oŋwanli yâ oyâmbui Jisu, o gilio ndâ agali,
28 Go dend' osao' edu w'agenjio nl'ogâ wâ nli ntândi-
nli yâ gw'alonga go dendo.
29 Ndo věnlâ, Rera, yenl' itiezi sao, kâ nungunl'
inyongo sâ go kamb' agambi mâ itia fâ,
30 Kâ dav̄inla ogâ wâ go jinga ; nli lemba nl'isaon
y'imamo yi ga lendo gw'ina ny'oŋwanliâ oyâmbui Jisu.

31 Ndo gw'agambinli wao mbora y'aloanlio wao y'a-
zyugazyugi, nl'ayonli wao nl'Inlinl' iv̄ia, nl'agambi wao-
du igamba ny'Anyambiĕ itia fà.
32 Ndo nkândâ y'anlaga w'ayiviri y'avegagi nl'orĕm'
omo nli ntyondo mo; kâ aw*u*li oma inlĕ, ezâma gw'a-
nlivi mĕ izĕmĕ, ndo yâma y'avegagi waodu ta.
33 Nli rom̄i y'agambinlagi nli ngulu g'oŋwanja w'o-
rongunlio wi Rerĕ Jisu, nl'isavinla ipolo s'aroenli gore
waodu.
34 Kânde p*e*gag' okuge gore wao; kânde ntango
yodu y'anliv' intyaga ge inago, w'agoli so av̄age njonli
yi yâma y'agolio,
35 Nl'alimbinli wao yo gw'agolo mi rom̄i; nl'ikera
s'agerio gore om' edu egâlanli z'avegagi yĕ nl'isyâlâ.
36 Ndo Joses o v̄eliago nle rom̄i inlĕ, Barnabas (yi
pivia nlĕ, oŋwa w'ozindio) Livait o yanlio go Saiprâs,
37 Avegagi nli ntyaga, kâ yĕ kola yo, av̄age syika,
alimbinla yo gw'agolo mi rom̄i.

EWONJO 5.

AROENLI onlom̄e, ini nyĕ nle Ananaias, nli Safaire
y'oŋwant' wĕ, agol' inliva;
2 Kâ yĕ simbie mbĕi nyĕwâ yi njonli, oŋwant' wĕ
amienli kĕ; av̄agi yĕ mbĕi nyĕwâ alimbinle *yo* gw'agolo
mi rom̄i.
3 Ndo Pitĕr awuli nlĕ, Ananaias, ezande z'ajonlie
Setan orĕmi wâ go nokinl' Inlinl' iv̄ia, azimbie mbĕi
nyĕwâ yi njonli yi ntyaga?
4 Gw'ariganli yo yi p*e*gag' iyâmĕ? nla gw'agolio yo
yi p*e*gaga go ngulu yâ? Ezande z'aviviagâ osaon winlâ
g'orĕmi wâ? O n*o*kinl' anlaga, ndo kao Anyambiĕ.
5 Ndo gw'ayâgio Ananaias agamba minlâ, avoswi
go ntye ayua; nl'aroenl' itia sipolo gore waodu w'ayâ-
gio isaon yinlâ.
6 Nl'agumanli awanjâ, aragĕ, agâgunliĕ, agĕ bĕnlĕ.
7 Nl'aroenli agwĕra mi nkâla araro viaganlo, kâ
oŋwant' wĕ am*i*a du ndaga y'aroenli, nl'ayinginliĕ.
8 Nl'ayiviri Pitĕr *awulinliĕ* inlĕ, Wulinlia miĕ j'anlu'
agoli ntyaga vâ njonli yinlâ? Nl'ayiviriĕ awulia nlĕ,
I, vâ njonli mĕyâ.

9 Nl'awuli Pitĕr awulinliĕ inlĕ; Ezande z'adatanlo
nluĕ go nokinl' Inlinla nya Rerĕ? Vonla, intyozyo si
mâŋgi w'abĕnl' onloñi' wâ si re g'ompombanla, wao kĕ
wi be toanlâ.
10 Nl'avoswiĕ kwĕvimo gw'agolo mĕ, azul' oŋwĕi;
nl'ayinginl' awanjâ aluwunlo yĕ jua pa, aroanlĕ, agĕ
bĕnlĕ piĕrĕ nl'onloñi' wĕ.
11 Nl'aroenl' itia sipolo gore ŋando yodu, nla gore
waodu w'ayâgio isaon yinlâ.
12 ¶ Ndo nl'agâ mi roñi aroenli lemba nl'isaon y'ima-
mo imienge gore anlaga; (nla waodu w'avegagi nl'orĕm'
omo gw'evungu zi Sâlomân.
13 Ndo gw'añâri pegag' oma o jâlie syusya piĕrĕ nla
wao, nl'anlaga w'alubi wao;
14 Ndo iyiviri y'awunli polo gore Rerĕ, inkândâ s'a-
nloñe nl'anto ta;)
15 Yenlâ av̄agi wao mâŋgi jâgâ nkanli gw'agala, ali-
mbinla wao gw'ado nla gw'inyĕwĕ; inlĕ, Pitĕr mpia-
ganlaga, vanganl' inlinli nyĕ nyi ga râ divinle awĕwâ
gore wao.
16 Nl'av̄ienli kĕ nkândâ avila gw'ink' impolo si re
vingovingo av̄ia go Jeruselĕm; kâ wao bag' ibĕli, nla
wao w'avugio nl'abambo, arolizio waodu.
17 ¶ Nl'agumanli prist mpolo nla waodu w'avegagi nla
yĕ, nkumba y'Isadusi yodu; ayonli wao nli ŋandi mpolo;
18 Nl'arali wao agâ mao gore roñi, av̄ela wao go
nago y'imianga y'anlaga.
19 Ndo ogwĕra anlungunli enjĕl ya Rerĕ anlungunl'
aguge mi nago y'imianga, agâgunlia wao awulia nlĕ;
20 Gĕndaganli kâ kumanlanli, agambinl' anlaga go
nago mpolo agamba m'eñenlâ zinlâ modu.
21 Ndo gw'ayâgio wao w'ayinginli go nago mpolo
ayenjinla, anlĕnja. Nl'av̄ienli prist mpolo nla wao w'a-
vegagi nla yĕ, kâ wao fwelia inkambi, nl'anlĕrâ w'awa
wi Isreĕl, aroña go nago y'imianga go baga wao.
22 Ndo gw'awoŋwi mâŋgi w'aroñio, wi denga wao
go nago y'imianga, nl'av̄inli wao awulia nlĕ;
23 Nago y'imianga rĕti azu' adĕngi yo ngwa mbia-
mbiĕ, nl'ivenjavenji kumanla pa gw'impombanla; ndo
gw'anungunl' azuĕ, azuĕ dĕng' oma go nago.

24 Ndo gw'ayâgio minisĕ mpolo nli ngâwĕ yi nago
mpolo nl'anlĕrâ ayâgâ isaon mĕyinlâ, w'alowi mpaga
nl'irĕmi yao g'oŋwanja w'isaon mĕyinlâ, ntĕ be toa yo.
25 Nl'av̄ienli om̄âri awulinlia wao inlĕ; Vonla,
anlom̄e w'av̄elio nluĕ go nago y'imianga, wi re go nago
mpolo kumanla pa anlĕnjag' anlaga.
26 Nl'agĕndi ngâwĕ nl'alâtâ av̄aga wao ngulu fâ,
kânde w'arienl' anlaga, wi vende punga wao ado.
27 Ndo gw'av̄agi wao av̄aga wao w'alov̄i wao go
gare y'anlĕrâ; av̄ambio wao nli prist mpolo.
28 Inlĕ, azuĕ *so*mbia nluĕ inlĕ, Anl*ĕ*njanli du gw'ina
nyinlâ? ndo vonlarenli, anlu' are Jeruselĕm jonlia pa
nl'inĕnji sanli; anluĕ bela kĕ fwinlize ntyinla y'onlom̄e
winlâ gore zuĕ.
29 Nl'ayiviri Pi*t*ĕr nli rom̄i m̄âri awulia nlĕ, Azuĕ
ga yâginlo Anyambiĕ viaganlo nl'anlaga.
30 Anyambiĕ y'ireri sazyo are tongunlia pe Jisu y'a-
yonlio nluĕ, mbánliaga gw'erere.
31 Ayĕ are pendio pa nl'Anyambiĕ nl'ogâ wĕ onlom̄iĕ,
go doanl' oga nl'ozunge, go p'ikalua s'orĕma gore Isreĕl,
nl'inyeza s'ibe.
32 Nl'azuĕ nl'iyenli yĕ gw'agamba minlâ; yenlâ kĕ
Inlinl' iv̄ia nyi re po pa nl'Anyambiĕ gore wao wi jâgi-
nlo yĕ.
33 ¶ Ndo gw'ayâgio wao w'arenlio gw'irĕma, awonde
mondâ go jonla wao.
34 Nl'agumanli om̄âri gore anlĕrâ, ayĕ Faraisi, ini
nyĕ nle Gameliĕl, onlĕnji w'ivanga, nl'olubo gore anlaga
waodu, azombie rom̄i go kâgwa kwĕ kâ yĕ bulinlia
wao inlĕ;
35 Anlom̄e, Isreĕlait, v̄andaminlanl' ikui yanlimĕ ntĕ
be denda nluĕ gore anlaga winlâ.
36 Kânde intyugu sinlâ *vi*aga râ, anlângwi Thudas,
awulia nlĕ, ayĕ oma; ayongio nli ntango y'anlaga vâ
nkama nai; o yonlio, nli ntango yodu y'ayiviri yĕ y'a-
vazanganli av̄ia go nyawĕnyawĕ.
37 Oma winlâ piaganla pa, anlângwi Judas yi Galaili
gw'intyugu s'awâng' oba, alur' anlag' awenge go nyumi
yĕ; ayĕ kĕ averi, nli ntango yodu y'ayiviri yĕ y'ava-
zanganli.

38 Yenlâ bulinlia miĕ nluĕ inlĕ, Lubwanli gore
anlaga winlâ kâ tiganli wao diĕnga; kânde jâgâ mondâ
yinlâ ge ijanja sinlâ s'apila gore anlaga, si be bia go
nyawĕnyawĕ;
39 Ndo ja s'apila gore Anyambiĕ, anlu' al*e*nge ngulu
yi posyunla so; anluĕ vende dĕngo nl'igâvi gore Anya-
mbiĕ.
40 Nl'ayiviri wao ayivirĕ; ndo gw'aṽeli wao aṽelie
rom̃i w'azyiwi wao, azombia wao inlĕ, w'ag*a*mba du
gw'ina nyi Jisu; nl'arigio wao diĕñga;
41 Yenlâ alubwi wao avila gw'azyo m'anlĕrâ nje-
nlage mbia, kânde w'ayenlio nl'inyanga nyi jenlizo
ntyânli g'oŋwanja w'ini nyĕ.
42 Nli ntyugu edu go nago mpolo nla go nago edu
wi t*i*ga du inĕnja nl'ikambinla si Jisu Krais.

EWONJO 6.

NDO gw'intyugu mĕsânlâ, egândâ bunla pa, aroenli
olagalago w'Igrisian gore Ihibru, kânde anto wao
wi tigo w'arigio nl'iker' inya si ntyugu edu.
2 Nl'aṽeli igomi nl'aṽanli aṽelie nkândâ y'inlĕngi,
awulia nlĕ, Zyele kwĕkwĕ go zuĕ tig' igamba ny'Anya-
mbiĕ ayanjinl' itavuru.
3 Sambo, awângwe, vinjanli gore nluĕmĕ anlom̃e orâ-
gĕnlo w'enlum' eṽia, jonlia pa nl'Inlinl' iṽia, nl'imia;
wi re zuĕ kâ doṽia gw'evilo zinlâ.
4 Ndo azuĕ be doanlaga gw'ikambinla nla gw'ijanja
s'igamba.
5 ¶ Nl'igamba ny'arândio nli nkândâ yodu, nl'avinji
wao Stivĕn, onlom̃e o yonli nl'ijivira nl'Inlinl' iṽia, nli
Filip, nli Prokoros, nli Naikenâr, nli Taimân, nli Parmi-
nas, nli Nikolas prâsilait yi Antiâk.
6 Nl'alovio wao gw'azyo mi rom̃i; ndo gw'agambinli
wao w'arali agâ gore wao.
7 Ndo igamba ny'Anyambiĕ ny'avendi, nli ntango
y'egândâ y'awunli polo go Jeruselĕm, nli nkândâ y'i-
prist y'ayâginlo ijivira.
8 Ndo Stivĕn jonia pa nl'ijivira nli ngulu, alend'
isaon y'imamo nli lemba ṽolo gore anlaga.
9 ¶ Nl'anlângwi awĕwâ wi nago y'aṽeliago inlĕ, yi Li-

bĕrtain, nla yi Sairinian, nli Alĕxandrian, nla gore wao
w'avila go Silisia nli Asia, ndoage mpaga nli Stivĕn.
10 Kâ w'al*e*nge ngulu yi kev' imia nl'inlinla ny'aga-
mbio ndĕ.
11 Nl'av̄eli wao anlom̃e w'awuli nlĕ Azu' are jâgâ
pa yĕ e kamb' agamba m'orâwo gore Moses, nl'Anya-
mbiĕ.
12 Nl'arâwi wao anlag' ampâm̃u, nl'anlĕrâ, nl'iskraib.
Nl'avienli wao gore yĕ, agotĕ, av̄agĕ gore anlĕrâ.
13 Nl'alov̄i wao iv̄ĕrinli y'awuli nlĕ, Onlom̃e winlâ e
t*i*ge kamb' agamba m'orâwo go mbora yinlâ y'orunda
nla gw'ivanga.
14 Kânde azu' ayâgio yĕ kamba nlĕ, Jisu yi Naze-
rin e be syazye mbora yinlâ, agalunlia intyale s'avenlio
zuĕ nle Moses.
15 Nla waodu w'aloanli go ŋando w'azyiliĕ, ayenl'
ozyo wĕ g'ozyo wi enjĕl.

EWONJO 7.

NL'AWULI prist mpolo inlĕ, Isaon yinlâ yi re yenlâ?
2 Nl'awuliĕ inlĕ, Anlom̃e, awângwe, wa rera, voga-
nlionli. Anyambiĕ y'ipend' ipolo ayenlanli gore reri
yazyo, Ebreham, gw'aloanli yĕ go Mĕsopotemia, ayĕ
l*o*anlaga râ go Keran,
3 Nl'awulinliĕ yĕ inlĕ, Gâgwa gw'inlângâ nyâ, nl'avi-
la go mbuve yâ, kâ bia gw'inlângâ nyi be teva miĕ
wĕ.
4 Nl'agâgwiĕ avila gw'inlângâ nyi Kaldia, aloanla
go Keran; nl'avila v̄âv̄â, gw'ayui reri yĕ, aroriĕ avia
gw'inlângâ nyinlâ nyi doanla nluĕ.
5 Ndo e p*ĕ* du ijiga go nyo, vanganle gw'ijara si
ntyozyo yĕ, ndo avanganli yĕ go pĕ nyo inliva, nla gore
oŋwanli wĕ go nyumi yĕ, aye l*o*anlaga râ nl'oŋwanla.
6 Nl'*a*gamb' Anyambiĕ yenlâ inlĕ, Awanli wĕ wi be
doanla gw'inlângâ nyinganli, nla wao kĕ wi be pango
asyaka, ayanjinlo sibe, vâ nkama s'impuma nai.
7 Nl'inlângâ nyi be doanlo wao asyaka, m'be jĕkĕlia
nyo (awulie Anyambiĕ); nl'isaon yinlâ piaganla pa, wi
be kâgwa ayanjinla miĕ go mbora yinlâ.
8 Nl'avenliĕ yĕ njeka y'ikĕro; yenlâ ayanli Ebreham

Aisak, agĕrĕ go ntyugu y'ĕnlanlai; nl'ayanli Aisak
ayanle Jekâb, Jekâb kĕ ayanl' irerĕ inonga igomi
nl'av̄anli.
9 Ndo irerĕ inonga, gw'avegagi wao nli ŋandi, w'agoli
Josĕf go Ijipt. Ndo Anyambiĕ avegagi nl'ayĕ.
10 Nl'arombiĕ yĕ avila gw'injuke sĕ sodu, avĕ ikĕsyi
nl'imia g'ozyo wi Fereo oga wi Ijipt, kâ yĕ doanlizĕ
gâven yi Ijipt nli nag' wĕ yodu.
11 Ndo aroenli njanla mpolo gw'inlângâ nyodu ny'I-
jipt, nli Kenean, nli njuke mpolo; kâ reri sazyo si deng'
inya.
12 Ndo gw'ayâgio Jekâb inlĕ, imba si re go Ijipt alo-
nge tom̄' ireri sazyo.
13 Ndo nyângâ y'imbanli Josĕf amiez' okui wĕ gore
awareri yĕ, nli mbuve yi Josĕf kĕ y'amienlio gore Fereo.
14 Nl'arom̄i Josĕf av̄elie reri yĕ Jekâb nli mbuve yĕ
yodu, agomi orâgĕnlo nl'anlag' atanli.
15 Nl'azuminli Jekâb go Ijipt ayua, ayĕ nl'ireri sazyo,
16 Nle be toanlo wao go Syikĕm alumbinlo g'obulu-
ngu w'agolio nle Ebreham vâ njonli yi Syika nl'awa'
wi Emâr yi Syikĕm.
17 Ndo gw'azyusyi egombe z'ompanganlo piĕrĕ, w'a-
rangio nl'Anyambiĕ gore Ebreham, anlaga w'awunli
nl'ibunla sipolo go Ijipt;
18 Kao avandi og' âŋwĕnle o re e m*ie* Josĕf.
19 Mĕwâ alendi mbuve yazyo avonlo, nli janjinl' ireri
sazyo mbe; inlĕ wi tâ dimbinle kĕikĕi yao, inlĕ yi re
y'al*o*anle.
20 Gw'egombe mĕ ayanlio Moses, ndo avegagi mĕpe
jenlo polo, avomizo go nago ya reri yĕ agwĕli araro.
21 Gw'awalio yĕ, awângio nl'oŋwa' wi Fereo oŋwa-
nto, kâ yĕ pomizĕ v'âŋwanli wĕmĕ.
22 Nl'anlĕnjio Moses imia sodu s'Ijiptian, ayâla nl'a-
gamba nli njanjinli.
23 Ndo gw'azuli egombe gore yĕ agomi m'impum'
anlai, avikili nl'orĕmi wĕ go kĕ ponl' awareri yĕ, awa'
wi Isreĕl.
24 Nla gw'ayenli yĕ om̄âri o yanjinlio mbe, aganli
avenjavenj' oma o yâgizo nkazya, ayonla Ijiptian.
25 Kânde avĕt' inlĕ, awareri yĕ wi be kotiza inlĕ

Anyambiĕ e be sunginla wao nl'ogâ wĕ; ndo wi kotiza
du.
26 Ndo ntyugu mâri aruminli oku' wĕmĕ gore wao
gw'anloenli wao, av̄ele bira wao; inlĕ, Anlom̄e, anluĕ
nle ngwemo; ezande zi janjanl' anluĕ ibe?
27 Ndo ayĕ o lendi oganganlo wĕ mbe arombiĕ inlĕ;
Mande o lov̄iâ ewonjo nl'oyĕkĕli gore zuĕ?
28 O bele jonla miĕ ga nt'ayonliâ Ijiptian jao?
29 Nl'av̄angi Moses gw'igamba nyinlâ, aloanla ogĕ-
nda gw'inlângâ nyi Midian, gogo ayanliĕ awanlom̄e
av̄anli.
30 Ndo gw'amanli agomi m'impum' anlai, awowunli
gore yĕ gw'ig' ivolo nyi nomba yi Sainai enjĕl yi Jehova
g'ogonli go ŋonjo.
31 Ndo gw'avonli Moses amam' ijenla; ndo gw'azyu-
syiĕ piĕrĕ go syilia, av̄ienl' inyoi nyi Jehova gore yĕ,
inlĕ ;
32 Miĕ nle Anyambiĕ y'ireri sâ, Anyambiĕ yi Ebre-
ham, nl'Anyambiĕ yi Aisak, nl'Anyambiĕ yi Jekâb;
nl'aratаminli Moses aria go syilia.
33 Nl'awuli Jehova awulinliĕ inlĕ, Romb' intyozyo
s'atanga gw'agolo mâ; kânde mbora yi re wĕ kumanla
pa yi re irâi y'orunda.
34 Njenlaga mi are jenla pe njuke y'anlagi wam wi
re go Ijipt, ayâgâ isiminli sao kĕ; mi are suminla pa
go sunginla wao; ndo vĕnlâ, oviro, m'be tom̄â go Ijipt.
35 Moses yinlâ y'anlumbio wao, inlĕ, Mande o lov̄iâ
ewonjo nl'oyĕkĕli gore zuĕ? ayĕmĕ arom̄io nl'Anyambiĕ
ewonjo nl'olandunli nl'ogâ wi enjĕl y'ayenlio ndĕ go
ŋonjo.
36 Winlâ agâgunli wao, ntuminliag' imama nli lemba
gw'inlângâ nyi Ijipt, nla go mbenle mbânde, nla gw'ig'
ivolo vâ agomi m'impum' anlai.
37 ¶ Winlâ nle Moses mĕ y'awulinli awa wi Isreĕl
inlĕ, Jehova Anyambiĕ yanli e be tongunlie prâfĕt gore
nluĕ avila gw'awareri yanli egâlanli ga miĕ; yâginlonli
yĕ.
38 Winlâ nle yĕ o vegagi go ŋando gw'ig' ivolo, gore
enjĕl y'agambi nla yĕ go nomba yi Sainai, nla gore ireri
sazyo, o wâng' agamba m'em̄enlâ go pa zuĕ *mo.*

39 O re ireri sazyo wi *ji*vire jâginlo yĕ, ndo w'arombi
yĕ, av̄inlia go Ijipt nl'irĕmi yao;
40 Awulinlie Erân inlĕ, Vanginla zuĕ anyambiĕ si
kĕnda go bosyo yazyo, kânde Moses yinlâ y'agâ-
gunli zuĕ go ntye yi Ijipt, azuĕ pa mia nt'av̄ienli
gore yĕ.
41 Nl'avangi wao oŋwânyare gw'intyugu mĕsânlâ,
ayire ntyago g'oganla, kâ wao jenle mbia gw'ijanja s'agâ
maomĕ.
42 Nl'av̄iz' Anyambiĕ, ariga wao go savinle mbĕli
y'orowa; ga nt'are tendo pa gw'ezango z'iprâfĕt, inlĕ,
Anluĕ yi nago yi Isreĕl, anlu' are jirinla pa miĕ inyare
s'ibazyo nli ntyago vâ agomi m'impum' anlai gw'ig'
ivolo?
43 Nl'aroanlizi nluĕ aroanlize nago y'ikuku yi Molâk,
nl'ogĕgĕnli w'anyambiĕ yanli, Rĕmfan; avang' imbondi-
nli sao go savinla so; yenlâ be toriza miĕ nluĕ viaganlo
nli Babilon.
44 Nago y'ikuku y'atakwe y'avegagi nl'ireri sazyo
gw'ig' ivolo, ga nt'azombiĕ, agambaga nli Moses inlĕ, e
ga vange yo nl'egâlanli z'ayenlio ndĕ.
45 Ndo gw'awângio yo nle reri sazyo avila gore Jâ-
syue, w'av̄agi yo go ntye y'anlângâ, m'arombio nl'Anya-
mbiĕ avila gw'azyo m'ireri sazyo, koanga gw'intyugu si
Devid.
46 O lĕng' ikĕsyi g'ozyo w'Anyambiĕ, avele dĕng'
iloanlo gore Anyambiĕ yi Jekâb.
47 Ndo Sâlomân anloginliĕ nago.
48 Ndo ayĕ o re gw'igonlo mĕ e d*o*anla gw'inago
impolo si nogo nl'ogâ, ga ntĕ bulie prâfĕt.
49 Orowa nl'eki zam, nli ntye iyarinlo ny'agolo mam,
nago onlângâ nde yi be noginlo nluĕ miĕ (awuli Rere)?
ge mbora nde y'ijâwo miĕ?
50 Arang' ogâ wam wo vange ya yinlâ yodu?
51 ¶ Anluĕ y'impel' iyâle, ge ozyâmbĕ w'orĕma nla
w'aroi! anluĕ fwinliz' Inlinl' iv̄ia pĕkĕpĕkĕ; ga *nt'alĕnd'*
ireri sanli, yenlâ *denda* nluĕ.
52 Prâfĕt ye yi re y'agâmbizo nl'ireri sanli? w'ayonli
kĕ mângi w'arev' ibias' oma w'arĕti sabosyo; o re tĕtĕ-
venlâ anlu' atoenl' igândi yĕ nl'iyonlisi yĕ.

53 Anluĕ kĕ anlu' abâng' ivanga nl'isombia s'ienjĕl,
kâ nlu' avenjavenja nyo.
54 ¶ Ndo gw'ayâgio wao agamba minlâ w'arenlio
gw'irĕmi yao, kâ wao kĕgĕrag' anâ gore yĕ.
55 Nl'ayonliĕ raliĕ nl'Inlinl' ivia, azyilia g'orowa,
ayenl' ipenda s'Anyambiĕ, nli Jisu kumanla pa g'ogâ
w'Anyambiĕ onlomiĕ,
56 Nl'awuliĕ inlĕ, Vonla, mi jenl' orowa nungunlo
pa, nl'Oŋwa' w'oma kumanla pa g'ogâ w'Anyambiĕ
onlomiĕ.
57 Nl'awoginli wao nl'inyo' ivolo, azimbi' aroi mao,
avule mango gore yĕ nl'orĕm' omo,
58 Arombĕ avila go nka' mpolo, avungĕ ado; ndo iye-
nli y'alumbinl' ingâi sao gw'agolo m'iwanjâ ny'aveliago
inlĕ, Sâl.
59 Nl'avungi wao Stivĕn ado, ayĕ kambinlaga inlĕ,
Rera Jisu, wâng' inlinli nyam.
60 Nl'aloviĕ akâtâlâ, aronga nl'inyo' ivolo inlĕ, Rera,
azâziza wao ibė sinlâ! Ndo ayĕ kamba pa yenlâ, anla-
nli antyâvinlâ.

EWONJO 8.

NL'AYIVIRI Sâl ayivir' ijui sĕ. Ndo gw'egombe
mĕzâ aroenl' ikâmbiza sipolo go ŋando go Jeruse-
lĕm: nl'avazanganli waodu gw'imbora si Judia nli Se-
meria, kao romi.
2 Nl'anlomе w'olubo w'avĕnli Stivĕn, alenĕ edingo
evolo.
3 Ndo Sâl azazunli ŋando, ayinginla go nag' wedu,
agot' anlome nl'anto kâ yĕ fela wao go nago y'imianga.
4 Yenlâ re wao w'avazanganli w'agĕndagi go nkovi
edu, nkambinlag' igamba.
5 Nl'agĕndagi Filip go nka' mpolo yi Semeria aga-
mbinlaga wao Krais.
6 Nl'avandaminli nkândâ nl'orĕm' omo agamba m'a-
gambio nle Filip, gw'ayâgio wao ayenle lemba y'ale-
ndio ndĕ.
7 Kânde abambo ambe m'arongi nl'inyo' ivolo, agâ-
gwa gore awenge w'avegagi nla mo; nl'awenge w'ave-
gagi nl'agâ buĕ, nla w'avegagi nlĕma w'ayingio.

8 Nl'aroenl' igev' ivolo go nka' mpolo mĕyânlâ.
9 Ndo onlom̃e om̃âri, ini nyĕ Saimân aluo asĕnl'
imonda go nka' mpolo; amamiz' anlaga wi Semeria, inlĕ,
ayĕmĕ om' âmpolo.
10 Nle be jivira waodu ayivirĕ avila g'oŋwango agĕ-
nda g'ompolo, inlĕ, Winlâ nle ngulu mpolo y'Anyambiĕ.
11 Nl'avandaminli wao yĕ, kânde vâ oling' ola ama-
mizĕ wao nl'imonda.
12 Ndo gw'ayiviri wao Filip nkambinlag' isaon y'inlâ-
ngâ ny'Anyambiĕ nl'ina nyi Jisu Krais, w'avaptaizo nlâ
anlom̃e nl'anto ta.
13 Nl'ayiviri Saimân ayĕmĕ ndo gw'avaptaizo yĕ
aloanlagi nli Filip; ndo gw'ayenli yĕ imamo, nli lemba
volo y'alendio, amami.
14 ¶ Ndo gw'ayâgio rom̃i go Jeruselĕm inlĕ, Semeria
avegagi bânga p'igamba ny'Anyambiĕ, w'arom̃i gore
wao Pitĕr nli Jân.
15 Gw'azuminli wao, w'agambinli g'oŋwanji wao inlĕ,
wi ga wânge Inlinl' iṽia.
16 (Kânde nyi d*uo* poswa pa gore om' edu gore wao,
kao du w'avaptaizo gw'ina nya Rerĕ Jisu.)
17 Nl'arali wao arali' agâ gore wao, kâ wao bâng'
Inlinl' iṽia.
18 Ndo gw'ayenli Saimân inlĕ, gw'italia s'agâ mi
rom̃i Inlinl' iṽia ny'avenlio, avanganliĕ wao syika;
19 Inlĕ, Vanli miĕ kĕ ngulu yinlâ, inlĕ, gore om' edu
o talio miĕ agâ, e ga wâng' Inlinl' iṽia.
20 Nl'awuli Pitĕr awulinliĕ inlĕ, Syiki yâ yi ga yilizo
nla wĕ, kânde o bĕte nle, idaṽia s'Anyambiĕ so kâ
kolo nl'anliva.
21 O zyele nlâ mbora g'eganlo gw'igamba nyinlâ;
kânde orĕmi wâ wi zye rĕti g'ozyo w'Anyambiĕ.
22 Sambo galu' avila gw'ibe sâ, kâ kambinl' Anya-
mbiĕ; vendetua ipikilia s'orĕmi wâ si be nyezo wĕ.
23 Kânde mi jenla nlĕ, o re go ntyua yi nonle, nla go
ntyogo y'ibe.
24 Nl'ayiviri Saimân awulia nlĕ, Gambinlanli, anluĕ,
gore Rerĕ g'oŋwanji wam, inlĕ isaon yinlâ yi re nluĕ
kamba pa y'aṽ*i*a gore miĕ.
25 Ndo gw'awuli wao, agamb' igamba nya Rerĕ, w'a-

v̄inli go Jeruselĕm, agambinlage ntyango mbia gw'i-
nkala sinyenge s'Isemeraitan.
26 ¶ Nl'agambi enjĕl ya Rerĕ awulinliĕ Filip inlĕ, Gu-
manla, kâ kĕndaga go nkova y'olomba, go mpânlâ yi
suminl' avila go Jeruselĕm agĕnda go Geza, yi re yi
zye nl'anlaga.
27 Nl'agumanliĕ agĕndaga, ndo vonla, onlom̃e, Ithio-
pian, ovengunli wi ngulu mpolo gore Kandesi oga oŋwa-
nto wi Ithiopia, o venjavenji anlivi mĕ modu, av̄ienli go
Jeruselĕm go savinla;
28 Nl'av̄inliagiĕ, aloanla tu go ntyonle yĕ, kâ yĕ ta-
ngunl' ovâgisi Aisaia.
29 Nl'awul' Inlinla awulinliĕ Filip inlĕ, Zyusya piĕrĕ
kâ kĕndaga nli ntyonle mĕyânlâ.
30 Nl'agĕndi Filip v̄âv̄â nli mango, ayâgâ yĕ tangunl'
ovâgisi Aisaia, nl'awuliĕ inlĕ, O kotiz' isaon yi tangu-
nlo ndâ?
31 Nl'awuliĕ inlĕ, Miĕ kâ jâlia sĕ, kao oma ateva
miĕ? Nl'av̄eliĕ av̄elie Filip inlĕ, e ga vande aloanla
nl'ayĕ.
32 Ndo mbora y'irĕndâ y'arangunlio ndĕ, yo nle yinlâ:
Agĕndizio g'idâmbĕ go jonlo, nla g'oŋwidâmbĕ w'imamo
g'ozyo w'oma o syenginla wo, yenlâ re e *n*ungunl'
ogwanli wĕ.
33 Nla gw'ijavurio sĕ ijĕkĕlio sĕ s'awânginlio yĕ, ndo
mande o be takilia imbamba nl'imbambi sĕ? kânde
em̃enlâ zĕ zi re bângo pa avila go ntye.
34 Nl'ayiviri ovengunli awulinliĕ Filip inlĕ, Kâkâlâ,
g'oŋwanja wa mande wi kambo nl' ovâgisi osaon winlâ?
g'oŋwanji wĕmĕ, mbĕ sĕ gor' om' âŋwĕnle?
35 Nl'anlungunli Filip anlungunl' ogwanli wĕ, ava-
kilia g'orĕndâ mĕ agambinle Jisu gore yĕ.
36 Ndo gw'agĕndi wao go mpânlâ w'av̄ienli go mbora
y'anlingo; nl'awuli ovengunli inlĕ, Vonla, anlingo mi-
nlâ; ezande zi dega miĕ go baptaizo.
37 Nl'awuli Filip inlĕ, Jâ m̃'ajivira nl'orĕmi wâ
wodu, lenda nlânlâ. Nl'ayiviriĕ, awulia nlĕ, Mi jivira
inlĕ, Jisu Krais oŋwa' w'Anyambiĕ.
38 Nl'agumanliziĕ ntyonle, nl'azuminli wao av̄anli
gw'anlingo, nlâ Filip nl'ovengunli, nl'av̄aptaizĕ yĕ.

39 Ndo gw'avandi wao avila gw'anlingo, Inlinla nya
Rerĕ ny'arombi Filip, kâ ovengunli w'ayenlĕ nyĕnle,
nl'agĕndagiĕ go mpânlâ yĕ ayenlage mbia.
40 Ndo Filip alĕngio gw'Azotos; nla gw'aviaganlagĕ
agambinlagi ntyango mbia gw'ink' impolo sodu, kao
av̄ienliĕ go Sisaria.

EWONJO 9.

NDO Sâl agâgunl' ereria nl'oyonlo gor' egândâ za Rerĕ,
agĕndiĕ gore prist mpolo,
2 Av̄ambiĕ yango go Damaskos gw'inago s'Anyambiĕ
inlĕ, j'adĕng' awĕwâ go mpânlâ yinlâ, nlâ anlomĕ nlâ
anto, e ga v̄age wao koro pa go Jeruselĕm.
3 Ndo gw'agĕndiĕ azyusya piĕrĕ nli Damaskos, nĕga-
nĕga av̄ambi ozange vingovingo gore yĕ avila g'orowa.
4 Nl'avoswiĕ go ntye, ayâgâ inyoi nyi kamba nla yĕ
inlĕ, Sâl, Sâl, ezande zi kâmbizâ miĕ?
5 Nl'awuliĕ inlĕ, Awĕ mande, Rera? Nl'awuli
Rerĕ inlĕ, Miĕ nle Jisu yi kâmbizo ndâ. Re jâla gore
wĕ go sika imiang' iruenli.
6 Nl'aratamiinliĕ, amama, awulia nlĕ, Rera, o bela
miĕ dend' ande? Nl'awuli Rerĕ awulinliĕ inlĕ, Guma-
nla kâ kĕnda go nka' mpolo, kâ wĕ bulinlio ntĕ be de-
ndâ.
7 Ndo anlomĕ w'agĕndagi nla yĕ w'aliv̄i amamo, njâ-
gâg' inyoi, ndo wi jenl' oma.
8 Nl'agumanli Sâl avila go ntye; nla gw'anlungunliĕ
antyâ mĕ e jenl' oma; ndo w'agotiagĕ g'ogâ agĕndiĕ go
Damaskos.
9 Nl'aloanliĕ ntyugu ntyaro ayenla, e nya kĕ jânga.
10 ¶ Nl'avegagi onlĕngi omâri go Damaskos, ini nyĕ
nle Ananaias; nl'awuli Anyambiĕ awulinliĕ go nyilinlo
inlĕ, Ananaias. Nl'ayivirĕ inlĕ, Vonla, miĕ winlâ, Rera.
11 Nl'awuli Rerĕ awulinliĕ inlĕ, Gumanla kâ kĕnda
gw'igala nyi fweliago inlĕ, Gore, av̄ambia go nago yi
Judas oma o fwelio inlĕ, Sâl yi Tarsâs, kânde vonla, e
kambinla.
12 Ayĕ kĕ are jenla pa go nyilinlo onlomĕ, ini nyĕ
Ananaias njinginlaga arali' ogâ gore yĕ inlĕ, e ga vâ
jenle.

13 Nl'ayiviri Ananaias inlĕ, Rera, mi are jâgâ pa nl'a-
wenge g'oŋwanja w'onlom̃e winlâ, isaon imbe imienge
yi re yĕ denda pa gore iyâmbui yâ yi re go Jeruselĕm.
14 Vĕnlâ kĕ are nl'inyanga avila gore iminisĕ impolo
nyi kor' anlaga waodu wi kambinla gw'ini nyâ.
15 Ndo Rerĕ awulinliĕ inlĕ, Gĕnda, kânde ayĕ nle
ntyuanla mpinje gore miĕ go toanl' ini nyam g'ozyo
w'anlângâ, nl'aga, nl'awa' wi Isreĕl.
16 Kânde m'be tuminliĕ isaon impolo yi be sindio
ndĕ gw'inyanga ny'ini nyam.
17 Nl'agĕndagi Ananaias ayinginla go nago, arali'
agâ gore yĕ, awulia nle, Oŋwângwe Sâl, Rerĕ (vanganle
Jisu y'ayenlio ndâ go mpânlâ y'aṽiagagâ) are tom̃a pa
miĕ, inlĕ, vâ jenle ayonlia nl'Inlinl' iṽia.
18 Ndo nĕganĕga avoswi avila gw'antyâ mĕ yâma
egâlanli z'inkazyo, ayenliĕ nyângâ mo; agumanliĕ ava-
ptaizo.
19 Ndo gw'anyenliĕ alĕngi ngulu. Nl'aloanli Sâl
ntyugu sinyĕwâ nl'inlĕngi w'avegagi go Damaskos.
20 Ndo nĕganĕga agambinlagiĕ Krais gw'isinigâg,
inlĕ, ayĕ nle Oŋwa' w'Anyambiĕ. Ndo waodu w'ayâgio
w'amami, awulia nlĕ,
21 Winlâ arang' ayĕ o yilizi go Jeruselĕm wao w'aṽe-
liag' ina nyinlâ; kâ yĕ bia gunlu go ntinla mĕyânlâ
inlĕ, e tâ baga wao koro pa gor' iprist impolo?
22 Ndo Sâl awunli ngulu agev' Iju s'aloanli go Da-
maskos; ndoanlizaga inlĕ, ayĕ nle Krais.
23 ¶ Ndo ntyugu sinyenge viaganlo, Iju s'awondi mo-
ndâ go jonlĕ.
24 Ndo isyâti sao s'amienlio nle Sâl, kâ wao pengi-
nlag' aguge om̃anda nl'ogwĕra go jonlĕ.
25 Nl'awângio yĕ nl'inlĕngi ogwĕra kâ wao syonliĕ
g'ogomba w'ado nl'otondo.
26 Ndo gw'aṽienli Sâl go Jeruselĕm, agĕnlizi go da-
tanla ayĕmĕ gor' inlĕngi: ndo waodu w'arienliĕ, kâ
w'ay*i*vira du inlĕ, ayĕ onlĕngi.
27 Ndo Barnabas awângiĕ aṽagĕ gore rom̃i; ara-
kiliĕ wao nt'ayenliĕ Rerĕ go mpânlâ, nla nt'agambiĕ
nl'ayĕ, nla nt'agambinlĕ itia fâ go Damaskos gw'ina
nyi Jisu.

28 Nl'avegagiĕ nla wao njinginlaga nli nkâgwaga go
Jeruselĕm.
29 Nl'agambiĕ itia fâ gw'ina nya Rerĕ Jisu, nli do-
wag' impaga gor' Igrik. Nl'agĕnlizi wao go jonlĕ.
30 Ndo gw'amienli awângwe, w'av̄agiĕ go Sisaria
aromĕ go Tarsâs,
31 Nl'aloanl' iŋando nl'amĕnjĕ go Judia yodu nla go
Galaili, nli Semeria, mpendaga aganganlaga nl'itia sa
Rerĕ, nl'isindia s'Inlinl' iv̄ia s'awunli.
32 ¶ Nl'aroenli gw'aganganlagi Pitĕr gw'imbora sodu,
azuminliĕ gore iyâmbui y'aloanlagi go Lida.
33 Nl'alĕngiĕ v̄âv̄â onlome ini nyĕ nle Inias, o vegagi
bu g'odo wĕ impum' ĕnlĕnlai, ayâgiago awâgâ.
34 Nl'awuli Pitĕr awulinliĕ inlĕ, Inias, Jisu Krais
atolizâ; gumanla kâ pang' odo wâ. Nl'agumanliĕ nyâ-
ngâ mo.
35 Nla waodu w'aloanli go Lida nli Serân w'ayenliĕ;
kâ wao kalua gore Rerĕ.
36 Ndo aroenli go Jâpa onlĕngi omâri, ini nyĕ nle
Tabitha, ny'av̄eliago nl'ibĕngunlo inlĕ, Dârkas: oŋwa-
nto winlâ ayonli nl'ijanj' ibia nli nkĕngâ y'alendio ndĕ.
37 Nl'aroenli gw'intyugu mĕsânlâ ayâgâgâ yĕ, ayua.
Ndo gw'ayovunli wao yĕ w'alimbinli yĕ go nântye y'i-
gonlo.
38 Ndo Lid' avegagi piĕrĕ nli Jâpa, nla gw'ayâgi'
onlĕngi inlĕ, Pitĕr are v̄âv̄â, w'aromi gore yĕ anlome
av̄anli, agwenĕ inkâlâ inlĕ, Azile bia gor' azuĕ.
39 Nl'agumanli Pitĕr agĕndaga nla wao; nla gw'a-
v̄ienliĕ w'av̄agiĕ go nântye y'igonlo, nl'agumanli anto
w'arigo waodu aruminlia ingâi s'ikoto, nl'ingâi s'ava-
ngio ndĕ gw'avegagiĕ nla wao.
40 Ndo gw'arombi Pitĕr aromba waodu gw'igala, alov̄i
akâtâlâ agambinla, av̄izĕ gw'ebende, awulia nle, Ta-
bitha, nlângwa; Nl'anlungunliĕ antyâ mĕ; ndo gw'a-
yenli yĕ Pitĕr, anlângwi kâ.
41 Ndo gw'alavinliĕ yĕ ogâ wĕ anlângunliĕ; ndo
gw'av̄eliĕ iyâmbui nl'anto w'arigo be tuminliĕ aruminlia
wao yĕ bâ.
42 Nl'amienlio yo go Jâpa yodu; nl'awenge w'ayiviri
Rerĕ.

43 Nl'aloanliĕ ntyugu sinyenge go Jâpa gore oma o
fwelio inlĕ, Saimân, yi pange banda.

EWONJO 10.

AVEGAGI onlom̃e go Sisaria ini nyĕ nle Kârnilios,
sĕnturiân yi nkândâ y'isâzyĕ y'aṽĕliago inlĕ, Italia,
2 Oma o lubi nli ti' Anyambiĕ nli nag' wĕ yodu, nli
dende nkĕngâ mpolo gore anlaga, nli kambinl' Anya-
mbiĕ egombe zodu.
3 Nl'ayenliĕ bue go nyinlinlo, vâ igwĕra ny'owenja
ny'ĕnlâgom, ayenl' enjĕl y'Anyambiĕ njinginlaga gore
yĕ, awulinliĕ inlĕ, Kârnilios.
4 Nla gw'azyiliĕ yĕ arienli awulia nlĕ, Ezande, Rera?
Nl'awulinliĕ yĕ inlĕ, Ikambinli sâ nli nkĕngâ yâ yi re
panda pa vâ oyonginlio g'ozyo w'Anyambiĕ.
5 Ndo vĕnlâ rom̃' anlom̃e go Jâpa, kâ fwelie Saimân
o fwelio inlĕ, Pitĕr,
6 E doanla nli Saimân yi pange banda, are nli
nag' wĕ g'ozamba wi mbenle: e be bulinliâ ntĕ be
dendâ.
7 Ndo gw'agĕndagi enjĕl y'agambi nli Kârnilios, aṽel
inyongo sĕ, anlag' aṽanli, nli sâzyĕ, gore wao w'avengi-
nliagĕ, y'alubi:
8 Ndo gw'arakiliĕ wao isaon mĕyinlâ yodu, arom̃i
wao go Jâpa.
9 ¶ Ndo bunya gw'agĕndi wao azyusya piĕrĕ nli nka'
mpolo, avandi Pitĕr gw'igonlo go kambinla vâ igwĕra
ny'oroa ny'owenja.
10 Nl'ayâgio yĕ njanla mpolo aṽele nya; ndo gw'a-
gekizi wao ayenli nyinlinlo.
11 Nl'ayenliĕ orowa zange nl'ezâma zi suminla gore
yĕ g'onlamb' ompolo wi linin, dirio pa ntyâmbâ nai
azyonlio go ntye.
12 Avegagi go wo onlâng' wedu wi vuginlia yi ntye,
nl'inyama s'iga, nli ya yi dandalanda, nl'inyânli s'igonlo.
13 Nl'aṽienl' inyoi gore yĕ inlĕ, Gumanla, Pitĕr, yo-
nla, kâ nya.
14 Nl'awuli Pitĕr inlĕ, Zye nlânlâ, Rera, m'pa nya
eza z'enyanyambiĕ g'ezâma zi re za zy'apupu.
15 Nl'avâ kamb' inyoi nyângâ y'imbanli agamba nla

yĕ; inlĕ, Yâma yi re jâmbunlio pa nl'Anyambiĕ, a*v̄elia*
yo inlĕ, enyanyambiĕ.
16 Osaon winlâ w'alendio nyângâ ntyaro; nl'avâ
bângio eza mĕzânlâ g'orowa.
17 Ndo gw'amamagi Pitĕr mpivinli yi nyinlinlo y'a-
yinlinlo yĕ, vonla, anlom̃e w'arom̃io nle Kârnilios,
gw'av̄ambiagi wao nago yi Saimân, w'agumanli g'o-
mpombanla.
18 Ndo gw'av̄eli wao w'av̄ambi inlĕ, vendetua Saï-
mân yi fwelio inlĕ Pitĕr, e nanla v̄âv̄â.
19 Ndo gw'avikiliagi Pitĕr nyinlinlo, Inlinla ny'awu-
linliĕ inlĕ, Vonla, anlom̃e araro wi butâ.
20 Ndo gumanla kâ suminla agĕnda nla wao, kâ
al*o*v̄e mpaga du, kânde mi atom̃a wao.
21 Nl'azumninli Pitĕr azumninla gore anlom̃e w'aro-
m̃io nle Kârnilios gore yĕ, awulia nlĕ, Vonla, miĕ nle
yĕ o buto nluĕ: osao' nde w'abio nluĕ?
22 Nl'awuli wao inlĕ, Kârnilios yi sĕnturiân, onlom̃e
w'agore, nli ti' Anyambiĕ, nl'elum̃i ev̄ia kĕ gw'inlângâ
ny'Iju nyodu, awulinlio nle enjĕl njâmbui inlĕ, e ga
v̄eliâ go nag' wĕ go jâgâ agambi mâ.
23 Nl'av̄eliĕ wao anlanliza wao. Ndo gw'ayenji
owenja, Pitĕr agĕndi nla wao, nl'awângwe awĕwâ wi
Jâpa w'avĕnliĕ.
24 Ndo bunya w'ayinginli go Sisaria, kâ Kârnilios
penginla wao, aluo yĕ adatizi mbuve yĕ yodu nl'indego
sĕ s'apiĕrĕ.
25 Ndo gw'av̄iagagi Pitĕr, Kârnilios alatanli nla yĕ,
avoswa gw'agolo mĕ, nl'azavinlĕ.
26 Nl'anlângunli Pitĕr anlângunliĕ, awulia nlĕ, Gu-
manla; miĕmĕ kĕ oma.
27 Ndo gw'agambiagĕ nla yĕ, ayinginli, aluwunlio
anlag' awenge datanla pa.
28 Nle be bulinliĕ wao inlĕ, Anlu' avoro inlĕ, osaon
wi pav' ivanga gore onlom̃e wi Ju, go kanganla ge jingi-
nla gw'inlângâ inyĕnle; ndo Anyambiĕ are miĕ mieza
pa inlĕ, mi a*v̄e*li' om' edu v̄âv̄â nla v̄âv̄â, ge azye pupu.
29 Yenlâ gw'av̄elio miĕ, mi abia mi al*o*v̄e mpaga,
yenlâ bambia miĕ inlĕ, osao' nde w'afwelia nluĕ miĕ?
30 Nl'awuli Kârnilios inlĕ, Miĕ ga peng' esonge ntyu-

gu nai gw'igwĕra nyinlâ ny'owenja; nla gw'igwĕra ny'ĕnlâgom agambinli miĕ go nag' wam, vonla, onlom̃e agumanli g'ozyo wam nli ngâi njâmbui,
31 Awulia nlĕ, Kârnilios ikambinli sâ s'ajâganlio,
nl'idavi sâ s'ajonginlio g'ozyo w'Anyambiĕ.
32 Sambo rom̃a go Jâpa, kâ fwelie Saimân o fwelio
inlĕ, Pitĕr; e doanla go nago yi Saimân yi pange banda g'ozamba wi mbenle; go be biĕ e be kamba nla wĕ.
33 Yenlâ arom̃inli miĕ wĕ nĕganĕga, o m̃'adende
mbia gw'abiâ; ndo azu' edu azu' are venlâ g'ozyo w'Anyambiĕ go jâgâ isaon yodu yi sombio wĕ nl'Anyambiĕ.
34 Nl'anlungunli Pitĕr ogwanli wĕ awulia nle, Rĕti
mi kotiza inlĕ, Anyambiĕ azye nl'oma wantuntu;
35 Ndo gw'inlâng' wedu oma o tiĕ ayanj' orĕti e be
bângo nle yĕ.
36 Igamba ny'arom̃io gor' awa' wi Isreĕl, nkambinlag'
am̃ĕnjĕ gw'inyanga nyi Jisu Krais, (ayĕ nle Rerĕ ya waodu,)
37 Anlu' avoro nyo; igamba ny'avegagi go Judia yo-
du, mpakiliaga go Galaili, ibaptaiza si Jân kambinlo pa.
38 Ga nt'azagizi Anyambiĕ azagize Jisu yi Nazerĕth
nl'Inlinl' iṽia nli ngulu, kâ yĕ kĕndagĕnda ayanje mbia, nli toliza waodu, mângi w'avugio nl'inkinda, kânde Anyambiĕ avegagi nl'ayĕ.
39 Azuĕ nle iyenli y'isaon yodu y'alendio ndĕ go ntye
y'Iju nla go Jeruselĕm, o yonlio wao mbanliaga gw'e-rere.
40 Nl'arongunli Anyambiĕ arongunliĕ ntyugu yi
ntyaro, aruminliĕ g'obwi.
41 Aranga gore anlaga waodu, ndo gor' iyenli y'avi-
njio nl'Anyambiĕ go bosyo *vanganle* gore zuĕ y'anyenli nli jânga nla yĕ, ayĕ tongwa p'avila gw'ijuâ.
42 Nl'azombiĕ zuĕ go kambinla gore anlaga, nla go
bulia nlĕ, nle yĕ orum̃inlio nl'Anyambiĕ Oyĕkĕli wi mângi w'abâ nli bende.
43 Nl'ivâgisi yodu y'aruminliĕ inlĕ, gw'inyanga ny'i-
ni nyĕ om' edu o jivirĕ e be bâng' inyeza s'ibe.
44 Nla gw'agambagi Pitĕr agamba minlâ, Inlinl' iṽia
ny'avoswi gore waodu w'ayâgio igamba.

45 Nl'amami wao w'agĕrio ayivira, ntango yodu
y'av̄ienli nli Pitĕr; kânde idav̄ia s'Inlinl' iv̄ia s'ayirio
kĕ gor' anlângâ.
46 Kânde w'ayâgio wao wi kamba nl'inkambinli
singanli, azuminli' Anyambiĕ.
47 Nl'ayiviri Pitĕr inlĕ, Mande o re kâ deg' anlingo
inlĕ, winlâ w'av*a*ptaizo, wi re bânga p'Inlinl' iv̄ia ga
nt'are zuĕ?
48 Nl'azombiĕ wao go baptaizo gw'ina nya Rerĕ.
Nl'av̄ambi wao av̄ambiĕ go doanlaga intyugu syakwĕ.

EWONJO 11.

NL'AYÂGIO romi nl'awângwe w'avegagi go Judia
ayâgâ inlĕ, anlângâ kĕ m'abâng' igamba ny'Anya-
mbiĕ.
2 Ndo gw'avandi Pitĕr go Jeruselĕm, wao w'agĕrio
w'azâzizĕ.
3 Inlĕ, O yinginli gor' anlomĕ w'izyâmbĕ, kâ wĕ nya
nla wao.
4 Nl'avakili Pitĕr takilia gore wao go mpânlâ, inlĕ,
5 Mi avegagi go nka' mpolo yi Jâpa nkambinlaga;
ayenli miĕ ndaga go nyinlinlo inlĕ, ezâma zi suminla
g'onlamb' ompolo w'intyâmbâ nai, syonliago avila g'oro-
wa, nl'av̄ienli wo gore miĕ.
6 Ndo gw'azyili miĕ avikilia wo, mi ayenli vuginlia
yi mpândâ nai yi ntye, nl'inyama s'iga, nli ya yi danda-
landa, nl'inyânli s'igonlo.
7 Nl'ayâgio miĕ inyoi nyi kamba nla miĕ inlĕ, Gu-
manla, Pitĕr, yonla, kâ nya.
8 Nl'awuli miĕ inlĕ, Żye nlânlâ, Rera; kânde zyel'
ezâma z'enyanyambiĕ ge zi re za zy'apupu zi re jinginla
pa g'ogwanli wam.
9 Nl'avâ jivirio miĕ nl'inyoi avila g'orowa inlĕ, Yâma
yi re jâmbunlio pa nl'Anyambiĕ, av̄*e*lio yo inlĕ, nya-
nyambiĕ.
10 Ndo osaon winlâ w'aroenli nyângâ ntyaro, kâ yâ-
ma yodu fâ duro g'orowa.
11 Ndo vonla, kwĕvino av̄ienli anlomĕ araro go nago
y'avegago miĕ, w'aromio avila go Sisaria gore miĕ.
12 Nl'awulinlio miĕ nl'Inlinla inlĕ, Gĕnda nla wao

mpaga fà. Ndo ngwĕmo kĕ orov̄a y'avĕnli miĕ; nl'a-
yinginl' azuĕ go nago y'onlom̃e.
13 Nl'awulinliĕ zuĕ kĕ ntaga y'ayenliĕ enjĕl go nag'
wĕ, nkumanlaga nli kamba nla yĕ.; inlĕ, Rom̃' anlom̃e
go Jâpa kâ fwelie Saimân yi fwelio inlĕ, Pitĕr;
14 E be bulinliâ agamba mi re wĕ kâ sunginlo, nli
nag' wâ yodu.
15 Ndo gw'avakili miĕ kamba, Inlinl' iv̄ia ny'avoswi
gore wao, ga gore zuĕ gw'ipakilia.
16 Nl'ayonginli miĕ igamba nya Rerĕ, ny'awulio ndĕ
inlĕ, Jân reti av̄aptaizi nl'anlingo, ndo anluĕ be baptai-
zo nl'Inlinl' iv̄ia.
17 Yenlâ kânlĕ Anyambiĕ avenli wao idavia onlângâ
w'avenliĕ zuĕ, yi jivire Rerĕ Jisu Krais, miĕ mande o
re kâ simbi' Anyambiĕ?
18 Ndo gw'ayâgio wao isaon yinlâ w'aloanli dâ, azu-
minli' Anyambiĕ inlĕ; sambo Anyambiĕ are pa p'anlâ-
ngâ kĕ ikalua s'orĕma gw'em̃enlâ.
19 Ndo gw'avazanganli wao nl'ikâmbiza s'aroenli
g'oŋwanja wi Stivĕn, w'agĕndagi go Finisia, nli Sai-
pros, nli Antiâk; nkanbinlag' igamba kao gore Iju
dadiĕ.
20 Ndo awĕwâ gore wao w'avegagi anlom̃e wi Sai-
pros, nli Sairinia, gw'ayinginli wao go Antiâk w'awu-
linl' Igrik, nkambinlage Rerĕ Jisu.
21 Nl'aloanli ogâ wa Rerĕ gore wao, nli ntango mpo-
lo y'ayiviri, agalua gore Rerĕ.
22 Nl'ayâginlo igamba gw'aroi mi ŋando go Jeruselĕm
g'oŋwanji wao; nl'arom̃i wao arom̃e Barnebas go
kĕnda koanga go Antiâk.
23 Ndo gw'av̄ienliĕ ayenl' ikĕsi s'Anyambiĕ ayenliĕ
mbia; kâ yĕ nĕgira waodu inlĕ, wi ga loanle gore Rerĕ
nl'inkenja s'orĕma.
24 Kânde avegag' om' âmbia, nli jonlia nl'Inlinl' iv̄ia
nl'ijivira; nli nkândâ mpolo y'agundio gore Rerĕ.
25 Nl'agĕndi Barnebas go Tarsos go bute Sâl, ndo
gw'alĕngiĕ yĕ av̄agiĕ go Antiâk.
26 Nl'aroenl' inlĕ, w'aganganli ompuma warâ nli
ŋando, anlĕnj' anlag' awenge. Nla go Antiâk inlĕngi
y'alonge fwelio inlĕ, Ikristian.

27 Nla gw'intyugu sinlâ av̄ienli avila go Jeruselĕm
ivâgisi go Antiâk.
28 Nl'agumanli om̄âri' gore wao ini nyĕ nle Agebos,
kâ yĕ bulia nl'Inlinla inlĕ, njaula mpolo yi bia go ntye
yodu; y'aroenli kĕ gw'intyugu si Kládios Sizar.
29 Ndo om' edu gore inlĕngi, ga ngulu yĕ, agenji go
tom̄' orolizo gore ngwĕmo y'aloanli go Judia.
30 Wao kĕ w'alendi yenlâ, arom̄a gore anlĕrâ nl'ogâ
wi Barnebas nli Sâl.

EWONJO 12.

GW'EGOMBE mĕ Hĕrâd y'oga anyânyunli ogâ wĕ
azyug' awĕwâ go ŋando.
2 Nl'ayonliĕ Jems oŋwarerĕ wi Jân nl'okwara.
3 Ndo gw'ayenli yĕ inlĕ, *osaon winlâ* w'arând' Ijn,
avâ kĕndiĕ go kote Pitĕr, (nl'aroenli intyugu si ntyago.)
4 Ndo gw'agotiĕ yĕ av̄eli yĕ go nago y'imianga, avĕ
gore nkândâ s'isâzyĕ nai, go penjaveŋjĕ; av̄ele kâgunliĕ
gore anlaga, ntyago piaganla pa.
5 Yenlâ avenjavenjio Pitĕr go nago y'imianga; ndo
ikambinla s'agambinlago nle ŋando gore Anyambiĕ
g'oŋwanji wĕ.
6 Ndo gw'av̄eli Hĕrâd av̄ele kâgunliĕ, ogwĕra mĕ
anlanlagi Pitĕr gw'anyanga mi sâzyĕ mbanli, koro pa
nl'azungakanlo ambanli, nl'ivenjavenji g'ompombanla
y'av̄andaminli nago y'imianga.
7 Ndo vonla, enjĕl ya Rerĕ y'av̄ienli gore yĕ, nl'oza-
nge w'av̄ambi go nago y'imianga; nl'awoliĕ awole Pitĕr
g'ov̄anji wĕ anlângunliĕ inlĕ, Nlângwa kâ nĕganĕga.
Nl'avoswi asungakanlo avila gw'agâ mĕ.
8 Nl'awuli enjĕl awulinliĕ inlĕ, Liria onlamba, kâ
kora intyozyo satangi sâ; yenlâ alendiĕ, nl'awulinliĕ yĕ
inlĕ; Wâre ngâi mpolo yâ, kâ songa miĕ.
9 Nl'agâgwiĕ gw'igala azongĕ; e m*ia* nlĕ, osaon w'a-
lendio nle enjĕl wi re giligili; ndo avĕt' inlĕ, ajenle
nyilinlo.
10 Ndo gw'aviaganli wao ipenginl' idonga nla simba-
nli, w'av̄ienli gw'iguge ny'imianga nyi kâgwa go nka'
mpolo, ny'anlungwi nyomĕ; nl'agâgwi wao aviaganl'
igal' im̄âri; kwĕvimo, alubwi enjĕl gore yĕ.

11 Ndo gw'av̄inli Pitĕr av̄inlia go pikilia, awuli nlĕ,
Vĕnlâ mi avoro mbiambiĕ inlĕ, Anyambiĕ atom̄i enjĕl
yĕ go tomba miĕ g'ogâ wi Hĕrâd, nl'avila gw'ijongunlo
sodu s'anlaga w'Iju.
12 Ndo gw'aviviagĕ av̄ienli go nago yi Meri ngwe
yi Jân y'av̄eliago inlĕ Mark; gogo avegag' awenge da-
tanla pa go kambinlaga.
13 Ndo gw'alokagi Pitĕr iguge av̄ienl' izyali go poga-
nlio, ini nyĕ nle Roda.
14 Ndo gw'amienliĕ inyoi nyi Pitĕr e n*u*ngunla du
iguge nli mbia, nl'agĕndiĕ nli mango awulia nlĕ, Pitĕr
e kumanla g'ompombanla.
15 Nl'awulinli wao yĕ inlĕ, O tanla; nl'awuliagĕ
inlĕ, re vanganle yenlâ; nl'awuli wao inlĕ, Enjĕl yĕ.
16 Nl'alokagi Pitĕr; ndo gw'anlungunli wao iguge
w'ayenliĕ, amama polo.
17 Nl'avĕpiĕ wao nl'ogâ go doanla dâ, nl'arakiliĕ wao
nt'agâgunlio yĕ nle Rerĕ avila go nago y'imianga.
Nl'awuliĕ inlĕ, Wulinlianli Jems nli ngwĕmo isaon yi-
nlâ. Nl'agâgwiĕ agĕnda go mbora nyĕnle.
18 Ndo gw'ayenji owenja, avegag' itia sipolo gore
isâzya nt'aroenli nli Pitĕr.
19 Ndo gw'awuti Hĕrâd awutĕ, kâ y'al*ĕ*ngĕ, agâtiz'
ivenginli azombia inlĕ. wi ga yonlo; nl'azuminliĕ avila
go Judia agĕnda go Sisaria, v̄âv̄â aloanliĕ.
20 Ndo Hĕrâd avegagi nl'egunlu z'igâvi nla wao wi
Taiĕr nli Saidân; nl'av̄ienli wao gore yĕ nkândâ mo,
nla gw'avangi wao avange Blastos, nyongo y'oga ndeg'
wao, w'av̄ambi am̄ĕnje, kânde inlângâ nyao ny'anyezio
nl'inlângâ ny'oga.
21 Ndo go ntyugu y'arĕtio ndĕ, Hĕrâd bârio pa nli
ngâi y'oga, aloanli tu gw'eki zĕ, agamba gore wao.
22 Nl'arongi anlaga inlĕ, Nyinlâ inyoi ny'Anyambiĕ,
aranga ny'oma.
23 Ndo nĕganĕga enjĕl ya Rerĕ y'awoliĕ, kânde e p*a*
du Anyambiĕ isuminlia, nl'anyenlio yĕ nl'igu azul' oŋwĕi.
24 Ndo igamba ny'Anyambiĕ ny'avendi awunla polo.
25 Nl'av̄inli Barnebas nli Sâl avila go Jeruselĕm,
gw'amĕnlizi wao evilo zao, awânga nla wao Jân yi fwe-
liago inlĕ Mark.

EWONJO 13.

NDO aroenli awĕwâ go ŋando y'avegagi go Antiâk,
ivâgisi nl'inlĕnji; Barnebas nli Saimân o ṽeliago
inlĕ, Naigĕr, nli Lusios yi Sairini, Mĕnian y'avomi nli
Hĕrâd nkândâ mo, nli Sâl.
2 Ndo gw'ayanjinli wao Rerĕ nli peng' esyonge, Inlinl'
iṽia ny'awul' inlĕ, Gerinlanli miĕ Barnebas nli Sâl
gw'evilo z'afwelia miĕ wao.
3 Ndo gw'avengi wao esyonge agambinla, aralia agâ
gore wao, w'aromi wao *kĕndaga.*
4 Yenlâ wao tomo pa nl'Inlinl' iṽia, w'agĕndagi go
Silisia nl'avila ṽâṽâ be kĕndaga wao nl'owatanga go
Saipros.
5 Ndo gw'aloanli wao go Salemis w'agambinl' igamba
ny'Anyambiĕ gw'isinegâg s'Iju; w'aloanli kĕ nli Jân
minisĕ yao.
6 Ndo gw'aviaganli wao go nĕnge avia koanga go
Pefâs, w'alĕngi ntyĕnli prâfĕt y'inoka, Ju, ini nyĕ Bar-
jisus,
7 O loanli nli gâven, Sĕrjiâs Pâlâs, onlome w'okeli;
o ṽeli Barnebas nli Sâl aṽele jâgâ igamba ny'Anyambiĕ.
8 Ndo Elimâs, ntyĕnli, (kânde ini nyĕ nyi bĕngunlo
yenlâ) avugizi wao, agĕnlizi fwinlize gâven avila g'oyi-
viro.
9 Ndo Sâl (ayĕ kĕ Pâl) ayonli nl'Inlinl' iṽia azyili
antyâ mĕ gore yĕ,
10 Awulia nlĕ, O, jonlia nl'itemiza sodu nl'orogo wo-
du; oŋwa w'onyambe, onyembanyemba w'orĕti wodu!
o be tige sapilia impânlâ s'arĕti sa Rerĕ?
11 Ndo vĕnlâ, vonla, ogâ wa Rerĕ wi re gore wĕ, kâ
wĕ doanl' ipâku, o yenle nkombe vâ egombe. Nla nĕga-
nĕga avoswi gore yĕ iwombe nli mpiri; nl'agĕndiĕ awu-
tag' oma o kotĕ g'ogâ agĕndiĕ.
12 Nla gw'ayenli gâven ayenla nt'aroenli ayiviri,
amama gw'inĕnja sa Rerĕ.
13 Ndo gw'alubwi Pâl nli mângi yĕ avila go Pefâs,
w'aṽienli go Pĕrga yi Pamfilia. Nl'alubwi Jân avila
gore wao aṽinlia go Jeruselĕm.
14 Nla gw'alubwi wao avila go Pĕrga w'aṽienli go

Antiâk yi Pisidia, nla gw'ayinginli wao go sinegâg g'o-
wenja wi syânlâ w'aloanli tu.
15 Ndo ivanga nl'iprâfĕt tangunlo pa, nlam̃i yi sine-
gâg y'arom̃i gore wao inlĕ, Anlom̃e, awângwe, ja nlu'
are nl'igamba ny'orevunlo gore anlaga, wulianli.
16 Nl'agumanli Pâl avĕpia nl'ogâ inlĕ, Anlom̃e wi
Isreĕl, nl'anluĕ yi ti' Anyambiĕ, voganlionli.
17 Anyambiĕ y'anlaga wi Isreĕl avinj', ireri sazyo
avandiz', anlaga gw'aloanli wao agĕnda gw'inlângâ
nyi Ijipt; kâ yĕ kâgunlia wao avila ṽâṽâ nl'ogâ
olondui.
18 Ndo gw'egombe z'agomi m'impum' anlai azindiĕ
wao gw'ig' ivolo.
19 Nla gw'ayilizi yĕ anlângâ orâgĕnlo go ntye yi
Kenean, agerinliĕ wao ntye yao nl'eganlo.
20 Ndo isaon yinlâ piaganla pa, vâ nkama s'impuma
nai nl'agomi atanli avenliĕ wao iyĕkĕli koanga gore
Samuel y'ovâgisi.
21 Ndo viaganlo ṽâṽâ w'aṽeli oga; nl'avenli Anya-
mbiĕ ava wao Sâl oŋwânlom̃e wi Kis, onlom̃e wi mbuve
yi Bĕnjamin, vâ agom' impum' anlai.
22 Ndo gw'arombiĕ yĕ, anlângunli gore wao Devid
go doanl' oga, nl'agambiĕ g'oŋwanji wĕ inlĕ, mi are dĕ-
nga pe Devid, oŋwânlom̃e wi Jĕsi, onlom̃e w'orĕmi wam,
o be dende ntândinli yam yodu.
23 Avila gore awanla w'onlom̃e winlâ Anyambiĕ, ga
ompanganlo wĕ, are nângunlia pa gore Isreĕl ozunge,
Jisu:
24 Gw'agambinli Jân, ayĕ v*i*agaga râ, ibaptaiza s'ika-
lua gor' anlaga wi Isreĕl waodu.
25 Ndo Jân ge mĕnlizag' ijanji sĕ, awuli nlĕ, Anluĕ
tanga nlĕ, miĕ mande? Mi aranga yĕ. Ndo vonla, oma
e be songa miĕ, o re mi azy' inyanga nyi purunl' intyo-
zyo satanga s'agolo mĕ.
26 Anlom̃e, awângwe, awa' wi mbuve yi Ebreham,
nl'om' edu gore nluĕ o ti' Anyambiĕ, gore nluĕ igamba
ny'isunginla sinlâ nyi re tom̃o pa.
27 Kânde wao w'aloanli go Jeruselĕm nli nlam̃i yao
wi m*i*agagĕ, nlâ amoi m'iprâfĕt mi tangunlo syân' wedu;
njĕkĕliagĕ, w'amĕnlizi mo.

28 Wi dĕnga du osaon w'ijua, ndo w'av̄ambi Pailet
inlĕ, e ga yonlo.
29 Ndo gw'amĕnlizi wao agamba modu m'arĕndio
g'oŋwanji wĕ, w'azyonliĕ avila gw'erere, araliĕ g'obu-
lungu.
30 Ndo Anyambiĕ arongunliĕ avila gw'ijua.
31 Nl'ayenlio yĕ intyugu sinyenge nle wao w'avandi
nla yĕ avila go Galaili av̄ia go Jeruselĕm, wao nle iye-
nli yĕ gore anlaga.
32 Nl'azuĕ kambinla nluĕ ntyango mbia—ompanga-
nlo w'avanganlio gore irerĕ inlĕ:
33 Anyambiĕ are mĕnliza pá wo gore zuĕ, awanli ao,
gw'itongunlia si Jisu; ga nt'are tĕndo pa g'owembo
w'imbanli *inlĕ*, Awĕ oŋwanli am, nlĕnlâ winlâ ajanla
miĕ wĕ.
34 Ndo kânde arongunliĕ avila gw'ijua, kâ av̄â fw*i*nlia
gw'ibânla nyĕnlĕ, yenlâ awuliĕ inlĕ, M'be pâ ikĕsi si
Devid si re kâ bekelio.
35 Yenlâ awuliĕ kĕ g'owemb' om̃âri inlĕ, O be t*i*ga
oma oyâmbui wâ go jenl' ibânla.
36 Kânde gw'ayanji Devid, gw'em̃enlâ zĕ, ayanje
ntândinli y'Anyambiĕ, anlanli, aralio gore ireri sĕ ayenl'
ibânla.
37 Ndo ayĕ o rongunlio nl'Anyambiĕ, e j*e*nl' ibâ-
nla.
38 Yi ga mio gore nluĕ, anlom̃e, nl'awângwe, inlĕ,
gw'inyanga ny'oma winlâ inyeza s'ibe si kambinlo gore
nluĕ.
39 Nla g'oŋwanji wĕ om' edu e bânge mbĕm gw'isaon
yodu, yi re yĕ av*o* mbĕm gw'ivanga nyi Moses.
40 Sambo v̄andamninlanli, igamba ny'agambio nl'ivâ-
gisi nyi vende bia gore nluĕ.
41 *Inlĕ*, Vonlanli, ivĕdi, kâ mamanli, ayilizo; kânde
mi janj' ijanja gw'intyugu sanli, ijanja si re s'ay*i*viro nle
nluĕ, vanganle oma abulinlia nluĕ.
42 Ndo gw'agâgw' Iju avila go sinegâg, anlângâ
m'anlĕgir' inlĕ, agamba minlâ mi ga vâ kambinlo gore
wao syânlâ mâri.
43 Ndo gw'avazanganli ŋando, awenge gor' Iju nl'i-
prâsilait s'olubo s'azongi Pâl nli Barnebas; kâ wao ka-

mba nla wao, ayiviriza wao go doanlaga gw'idavia
s'Anyambiĕ.
44 Ndo syânlâ mâri baraba nkala yodu y'alatanli go
jâgâ agamba m'Anyambiĕ.
45 Ndo gw'ayenl' Iju ayenl' inkândâ, w'ayonli nli
ŋandi, alowe mpaga gw'isaon y'agambio nle Pâl, ndo-
waga nli tâwaga.
46 Nl'agambi Pâl nli Barnebas agamb' itia fà, inlĕ,
Re kwĕkwĕ vâ igamba ny'Anyambiĕ donge kambinlo
gore nluĕ; ndo kânde anluĕ tomba nyo avila gore nluĕ;
ayĕkĕlia ikui yanlimĕ inlĕ, anlu' azy' inyanga ny'em̃enlâ
z'egombe zodu; vonla, azuĕ kalua gore anlângâ.
47 Kânde yenlâ azombio zuĕ nle Rerĕ, *inlĕ*, Mi are
doanlizâ pa ozange gore anlângâ inlĕ, o tâ doanla isu-
nginla koanga go ntyai yi ntye.
48 Ndo gw'ayâgio anlângâ w'arândi polo, azuminlia
igamba nya Rerĕ: nli ntango yodu y'alov̄io gw'em̃enlâ
z'egombe zodu w'ayiviri.
49 Nl'igamba nya Rerĕ ny'agambinlio gw'inlângâ
mĕnyânlâ nyodu.
50 Ndo Iju s'arâv̄i ampâm̃u gore anto w'idubo nli
nkonde, nla gore nlam̃i y'avegagi go nka' mpolo; anlâ-
ngunlia ikâmbiza g'oŋwanje Pâl nli Barnebas, aromba
wao gw'imbori sao.
51 Nle be pala wao ntyĕngĕ gw'intyozyo sao gore
wao, av̄ia go Aikoniom.
52 Nl'ayonl' inlĕngi nli mbia nl'Inlinl' iv̄ia.

EWONJO 14.

NL'AROENLI go Aikoniom inlĕ, w'ayinginli go sine-
gâg y'Iju, agamba onlângâ w'igamba w'ayiviri nkâ-
ndâ mpolo y'Iju nl'Igrik.
2 Ndo Iju s'aroenli s'ay*i*vira, s'azyâri av̄endia irĕma
y'anlângâ gor' awângwe.
3 Nl'oling' ompolo w'alingio wao nkambinlaga itia
fà gw'ina nya Rerĕ, y'arakil' igamba ny'ikanli sĕ, nl'ave
lemba nl'imamo go dendago nl'agâ mao.
4 Ndo nkândâ yi nka' mpolo y'av̄angwanli, nl'a-
wĕwâ w'aloanli g'ozamba w'Iju, nl'awĕwâ g'ozamba
wi rom̃i.

5 Nl'aroenl' ogâmbizo w'anlângâ nl'Iju kĕ, nli nlam̃i
yao, go tâwa nli punga wao ado.
6 Gw'amienli wao w'awangi go Listra nli Dĕrbi, ink'
impolo si Laikeonia nli mbora vingovingo,
7 Gogo agambinli wao ntyango mbia.
8 Nla go Listra aloanli onlom̃e ngulu fâ gw'agolo,
nl'eboke avila gw'iwum̃u nyi ngi yĕ, o re e kĕndaga
du.
9 Ayĕ kĕ ayâgio Pâl e kamba, o zyiliĕ, amia inlĕ,
are nl'ijivira s'ijingo;
10 Agambi yĕ nl'inyo' ivolo inlĕ, Nlângwa gore gw'a-
golo mâ. Nle be dogwĕ agĕnda.
11 Ndo gw'ayenli anlaga nt'alendi Pâl, w'arombinl'
inyoi nyao, nli nkambinli yi Laikeonia inlĕ, inyambiĕ
si re suminla pa gore zuĕ egâlanli g'anlaga.
12 Nl'avĕti wao av̄ĕtie Barnebas inlĕ, Jupitĕr, ndo
Pâl inlĕ, Mĕrkurie; kânde ayĕ vegagi gw'ewonjo z'iga-
mba.
13 Ndo prist yi Jupitĕr y'avegagi go nka' mpolo yao,
av̄ag' inyare nl'abumbulu gw'impombanla, av̄ele jire
ntyago nl'anlaga.
14 Ndo gw'ayâgio rom̃i Barnebas nli Pâl, w'ayokunl'
ingâi sao, agĕnda nli mango go garegare y'anlaga, aro-
nga nli ngulu inlĕ;
15 Anlom̃e, ezande zi dendo nluĕ isaon yinlâ? Azuĕ
kĕ anlaga egâlanli z'impanginli sanli, nli kambinla gore
nluĕ inlĕ, galuanli avila gw'egambanyambiĕ zinlâ gore
Anyambiĕ y'em̃enlâ, y'avangi orowa nli ntye nli mbenle
mpolo, nli yâma yodu yi re v̄âv̄â:
16 Ayĕ kĕ gw'alonga arig' anlângâ modu go kanganla
gw'impânlâ sao.
17 Ndo e *tig'* oku' wĕ iyenli fâ, ndendage mbia, ave-
nli zuĕ ningo avila g'orowa nli gombe y'ilonda, ayonlia
irĕmi yazyo nl'inya nl'igeva.
18 Nla gw'awuli wao agamba minlâ, w'azili deg'
anlaga, inlĕ, w'ay*i*re ntyago gore wao.
19 Nl'av̄ienl' Iju avila go Antiâk nl'Aikoniâm azyâri'
anlaga, kâ wao punge Pâl ado, agâgunliĕ avila go nka'
mpolo, w'avĕt' inlĕ, ajui.
20 Ndo gw'agombinli inlĕngi agombinlĕ anlângwĕ

ayinginla go nka' mpolo, nli ntyugu mâri alubwĕ nli
Barnebas *agĕnda* go Dĕrbi.
21 Ndo gw'agambinli wao ntyango mbia go nka'
mpolo mĕyânlâ anlĕnj' awenge, w'avâ fwinli go Listra
nl'Aikoniom nla go Antiâk,
22 Nsindiag' irĕma y'inlĕngi, nli nĕgiraga wao go
doanla gw'ijivira, inlĕ, azuĕ ga yinginle gw'inlângâ
ny'Anyambiĕ nli njuke nyenge.
23 Ndo gw'avinji wao anlĕrâ go ŋando edu, nl'ika-
mbinla nl'ipenge syonge, w'arigi wao gore Rerĕ y'ayiviro
wao,
24 Wao piaganla pa go Paisidia, w'av̄ienli go Pamfi-
lia.
25 Ndo gw'agambinli wao igamba go Pĕrga w'azumi-
nli go Atalia.
26 Ndo avila v̄âv̄â azyĕnli wao nl'owatanga go
Antiâk, go mbora y'avenlio wao gw'ikanla s'Anyambiĕ
gw'ijanja s'amĕnlizo wao.
27 Ndo gw'av̄ienli wao alatize ŋando go mbora mo,
w'arakili isaon yodu y'alendio nl'Anyambiĕ gore wao,
nli nt'anlungunliĕ iguge ny'oyiviro gore anlângâ.
28 Nla v̄âv̄â alingi wao oling' ompolo inlĕngi.

EWONJO 15.

NLA gw'av̄ienli awĕwâ avila go Judia, w'anlĕnj' inlĕ-
ngi inlĕ, Kao anlu' akĕro nli ntyale yi Moses, anlu'
al*e*nge ngulu yi sunginlo.
2 Ndo gw'aroenli ikeranla nli mpaga mpolo nli Pâl
nli Barnebas gore wao, w'awul' inlĕ; Pâl nli Barnebas
nl'awĕwâ awĕnle gore wao, wi ga vande gore rom̃i nl'a-
nlĕrâ go Jeruselĕm g'oŋwanja wi kâte yinlâ.
3 Ndo gw'arom̃io wao nle ŋando w'aviaganli go Fini-
sia nli Semeria, ntakiliag' ikalua s'anlângâ. Nle be
jenliza wao ayenliz' awângwe waodu igĕv' ivolo.
4 Ndo gw'av̄ienli wao go Jeruselĕm w'awângio nle
ŋando nli rom̃i nl'anlĕrâ; kâ wao takilia isaon yodu
y'alendio nl'Anyambiĕ gore wao.
5 Nl'anlângwi awĕwâ go nkumba y'Ifaraisi w'a-
yiviri inlĕ, Wi ga gĕro azombio go penjavenj' ivanga
nyi Moses.

6 Nl'alatanli rom̃i nl'anlĕrâ go pikiliag' igamba nyi-
nlâ.
7 Ndo gw'alov̄io mpaga mpolo, agumanle Pitĕr awuli-
nlia wao inlĕ, Anlom̃e, awângwe, anlu' avoro inlĕ, gw'a-
longa Anyambiĕ avinji gore zuĕ inlĕ, anlângâ mi ga
yâgâ nl'ogwanli wam igamba nyi ntyango mbia ayivira.
8 Nl'Anyambiĕ yi kĕlagĕl' orĕma are kamba pa
oŋwanji wao, avagaga wao Inlinl' iv̄ia, ga *nt'alendiĕ*
gore zuĕ.
9 Ndo e p*a* ibangwanla gore zuĕ nla wao, mĕpiag'
irĕmi yao nl'oyiviro.
10 Yenlâ ezande zi dĕmb' anluĕ Anyambiĕ, go fele
ntyogo g'ompele w'inlĕngi, yi re, nlâ ireri sazyo nlâ zu'
ay*â*lie toanla?
11 Ndo azuĕ jivira *inlĕ*, gw'inyanga ny'ikesi si Jisu
Krais ya Reri yazyo azuĕ be sunginlo, ga nt'are wao.
12 Nl'avânli ŋando yodu dâ, avoganlio Barnebas nli
Pâl, ntakiliag' anlângâ mi lemba nl'imamo m'alendio
nl'Anyambiĕ nla wao gore anlângâ.
13 Ndo gw'aloanli wao dâ, Jems ayiviri awulia nle;
Anlom̃e, awângwe, voganlionli miĕ,
14 Saimân are takilia pe nt'av̄ienli Anyambiĕ gor'
anlângâ, go bânga *gore wao* anlaga gw'ini nyĕ.
15 Ndo agamba m'Iprâfĕt mi kwezanganla g'osaon
winlâ, ga nt'are tĕndo pa;
16 *Inlĕ*, Isaon yinlâ dendo pa m'be fwinlia avâ nog'
okanja wi Devid wi re poswa pa; avâ noga kĕ izangi
nyĕ agumanlia nyo.
17 Inlĕ, anlaga wi tiganla wi tâ bute Rerĕ, nl'anlâ-
ngâ modu mi fwelio nl'ini nyam gore wao; bulie Rerĕ
yi dend' isaon yinlâ yodu.
18 Ijanji sĕ sodu si mio nl'Anyambiĕ avila gw'ego-
mbe zodu.
19 Sambo igambi nyam nyi re inlĕ, azu' azy*u*ge
wao wi re kalua pa avila gor' anlângâ av̄inlia gore
Anyambiĕ.
20 Ndo azuĕ ga rĕnde gor' wao inlĕ, wi ga rig'
isĕke s'ikanla, nl'ibandanliĕ, nli ya yi piaro, nla yi
ntyinla.
21 Kânde avila gw'alonga Moses, go nka' mpolo edu,

are nla wao wi kambinlĕ arangunla gw'isinegâg syân'
wedu.
22 Nl'arândi romi nl'anlĕrâ nli ŋando yodu go tom'
anlome avinje avila gore waomĕ go Antiâk mpâ' mo nli
Pâl nli Barnebas: Judas o weliago inlĕ Barsebas, nli
Sailas, nlami y'anlome gor' awângwe.
23 Nl'arĕndi wao arĕnda nla wao *agamba* minlâ:
inlĕ; Romi, anlĕrâ, nl'awângwe wi bogizy' awângwe
w'anlângâ, wi re go Antiâk nli Siria nla go Silisia.
24 Kânde azu' ajâgio inlĕ, awĕwâ w'alubwi gore
zuĕ, wi syuga nluĕ nl'agamba, nl'aveviz' irĕmi yanli
inlĕ, anluĕ ga gĕro avenjavenj' ivanga, wi re wi sombio
nle zuĕ.
25 Nl'ayenlio mbia gore zuĕ, datanla pa nl'orĕm' omo,
go tom' anlome avinje gore nluĕ, *mpâ mo* nli Barnebas
nli Pâl wi tondo *zuĕ;*
26 Anlaga w'alimbinli menlâ yao gw'inyanga ny'ina
nya Reri yazyo Jisu Krais.
27 Yenlâ re zuĕ toma pe Judas nli Sailas; wao kĕ
nl'ogwanla wi be takilia isaon mĕ.
28 Kânde yi jenlo mbia gore Inlinl' iv̄ia nl'azuĕ
inlĕ, azu' ar*a*lia iroanlo ilere inyĕnle; kao ya y'isyâlâ
yinlâ.
29 *Inlĕ,* riganl' ijirinya gore ikanla, nli ntyinla, nli
ya yi piaro, nl'ibandanliĕ; nla ja nlu' apenjavenj' ikui
yanlimĕ, mbiambiĕ gore nluĕ. Mbiambienli.
30 Ndo gw'avazanganli wao w'av̄ienli go Antiâk, nla
gw'alatizi wao nkândâ w'avenli *wao* ezango.
31 Ndọ gw'arangunli wao *zo* w'ayenli mbia g'oŋwa-
nja w'isindia.
32 Ndo Judas nli Sailas, waomĕ iprâfĕt kĕ w'azindi
awângwe nli mbulinli nyenge, aloanliza wao.
33 Ndo gw'alingi wao olingo w'av̄inlizo nl'amĕnje
avila gore awângwe agĕnda gore romi.
34 Nl'arândi Sailas go doanlaga v̄âv̄â.
35 Ndo Pâl nli Barnebas kĕ w'alingi go Antiâk nĕ-
njaga nli kambinlag' igamba nya Rerĕ, nl'awĕnle kĕ
awenge,
36 Ndo intyugu sinyĕwâ piaganla pa, Pâl awulinli
Barnebas inlĕ, Azuĕ ga winlie agĕlagĕl' awângwe go

nka' mpolo edu yi re zuĕ kambinla p'igamba nya Rerĕ; ayenle nt'are wao.
37 Ndo Barnebas awondi go bânge Jân o weliago inlĕ Mark.
38 Ndo Pâl avikil' inlĕ, zye mbia go bângĕ nla wao, o lubwi gore wao go Pamfilia, kâ y'agenda nla wao gw'ijanja.
39 Ndo inyom̃anlo ny'aroenli nli mpiu mĕyâ y'av̄a-ngwanli wao, nl'awângi Barnebas awânge Mark azyĕ-nlia nl'owatanga go Siprâs.
40 Ndo Pâl avinji Sailas agĕndaga, avo gw'ikanla s'Anyambiĕ nl'awângwe.
41 Nl'aviaganliĕ go Siria nli Silisia aloanlizag' iŋando.

EWONJO 16.

NL'AWOŊWIĔ go Dorbi nla go Listra; ndo vonla, gogo avegagi onlĕngi om̃âri, ini nyĕ nle Timothios oŋwânlom̃e w'oŋwanto wi Ju o yiviragi, ndo reri yĕ oŋwa wi Grik.
2 Aroanlio in' iv̄ia nle awarerĕ w'avegagi go Listra nla go Aikoniâm.
3 Ayĕ welo Pâl kanganla nla yĕ, awângiĕ yĕ agĕrĕ g'oŋwanja w'Iju s'avegagi go wogo mĕyânlâ: kân̄de waodu w'amienli nlĕ, reri yĕ oŋwâ Grik.
4 Ndo gw'aviaganli wao gw'ink' impolo, w'avenli wao go bandaminl' agamba m'alov̄io nle rom̃i nl'anlĕrâ w'a-vegagi go Jeruselĕm.
5 Yenlâ azindio iŋando nl'ijivira, be bunla so ntango ntyugu edu.
6 Wao suliza pe Frijia nl'inlângâ nyi Galesyia, w'a-legio nl'Inlinl' iv̄ia go kamb' agamba go Esia.
7 Wao bia pa go Misyia, w'agĕnlizi go piaganla go Bĕthinia; ndo Inlinl' iv̄ia nyi mĕkĕlia.
8 Wao piaganla pa go Misyia w'azuminli go Troas.
9 Ogwĕra be jinlinlo Pâl nyinlinlo, ayenliĕ onlom̃e wi Masidonia gore, o v̄ĕgiĕ inlĕ, Lalia go Masidonia kâ nungunla zuĕ.
10 Ayĕ jinlinlo pe nyinlinlo, kwĕvimo nl'agĕnlizi zuĕ go kĕnda go Masidonia, kotiza pa mbiambiĕ inlĕ, Rerĕ aweli zuĕ go bulie ntyango mbia gore wao.

11 Azu' avurunli go Troas, aṽienli zuĕ gore go Samothrasia, bunya be piaganla zuĕ go Niapolis:
12 Nl'avila ṽâṽâ go Filipai, nka' mpolom̃ĕ gw'inlângâ nyi Masidonia; yo nle kâloni: nl'aloanli zuĕ go nka' mpolo mĕyânlâ sintyugu.
13 Syânlâ be kâgwa zuĕ go nka' mpolo agĕnda g'ozamba w'olâvi, go mbora y'agambinlago; be doanla zuĕ tu, agamba nl'anto w'aluo gogo.
14 Ndo oŋwant' om̃âri, ini nyĕ nle Lidia, ogolisi w'ingâi satenatena, go nka' mpolo yi Thaiataira, o lubagi Anyambiĕ, avoganlio zuĕ; o nlungunlio nle Rere orĕma, go dirinliaga isaon y'agambio nle Pâl.
15 Gw'aṽaptaizo yĕ nli nag' wĕ yodu, aṽĕgi zuĕ inlĕ; Ja nlu' atangi miĕ inlĕ, mi ajiviri Rerĕ, yogonli go nag' wam kâ doanlanli ṽâṽâ. Nl'azimbiziĕ zuĕ.
16 Ndo aroenli, gw'agĕndi zuĕ go mbora y'agambinlago, izyal' im̃âri ny'avegagi nl'onyambe wa sipâga, ny'alatanli nl'azuĕ, o ṽagag' ireri sĕ anliv' amenge nl'ipâga:
17 Ayĕ mĕmo azongi Pâl nl'azuĕ, aronga inlĕ, Anlom̃e winlâ sinyongo s'Anyambiĕ y'igonlo, si teva zuĕ mpânlâ y'ozunginlo.
18 Alendagi yenlâ intyugu sinyenge; ndo gw'aludio Pâl, aṽizi awulinlia onyambe inlĕ, Mi sombia gw'ina nyi Jisu Krais inlĕ, lubwa gore yĕ. Alubwi wo igwĕra mĕmo.
19 Ndo gw'ayenl' ireri sĕ inlĕ, abekâ m'idĕngi sao m'ajui, w'agoti Pâl nli Sailas, alura wao gw'igolinlo gor' anlĕrâ,
20 Aṽaga wao gore anlag' avolo inlĕ; Anlom̃e winlâ, Iju, wi syâkâlie nkali yazyo polomĕ,
21 Anlĕnja sintyale si re si zye' kwĕ vâ zuĕ bânga ge denda, azuĕ Iroman.
22 Nl'agumanli nkândâ datanla pa gore wao; be jokunl' anlĕrâ inlambi yao aziwiza wao.
23 Wao bola pa wao imbipa sinyenge, w'aṽeli wao go nago y'imianga, azombia ovenjavenji wi nago y'imianga inlĕ, Ṽandaminla wao mbiambiĕ.
24 Ayĕ sombio pa yenlâ, be jinginliĕ wao go nago y'imianga go nântye yagaregare, agâminl' agolo mao gw'intyogo.

25 Nd'ogwĕra nlengenlenge Pâl nli Sailas w'agambi-
nlagi nli jemb' isuminlia s'Anyambiĕ. Nl'imbwedi
s'ayâgiago wao.
26 Ndo kwĕvimo be jagiayagie ntye polo, nli ntinla
yi nago y'imianga y'azyugazyugi; ndo nĕganĕg' anlu-
ngwi aguge modu, nla waodu imiangi yao y'azâdwi.
27 Ndo gw'agazanganli ovenjavenji wi nago y'imia-
nga avila gw'antyâvinlâ, ayenl' aguge mi nago y'imia-
nga zange, aluri okwari wĕ, avele syayua, kânde afangi
nlĕ, anlaga wi nago y'imianga waodu w'aperi.
28 Ndo Pâl azoki nli ngulu inlĕ, Alend' oku' wâmĕ
mpângâ, kânde azuĕ du azu' are vĕnlâ.
29 Nl'af̃eliĕ ojo alogwa go nago, syugage nyenga,
avoswa gore Pâl nli Sailas,
30 Agâgunlia wao gw'igala awulia nlĕ, Warera, mi
ga lende sĕ go sunginlo?
31 Awuli wao inlĕ, Yivire Rerĕ, Jisu Krais, gambĕ-
nlĕ o m̃'asunginlo, awĕ ge nlâ nag' wá.
32 Nl'agambinli wao agambinlĕ igamba nya Rerĕ,
nla waodu w'avegagi go nag' wĕ.
33 Nl'awângiĕ wao ogwĕra, igwĕra mĕmo, ayovunla
wao imbipa, af̃aptaizo yĕ, ayĕmĕ ge nlâ mângi yĕ wao-
du nyângâ mo.
34 Ndo gw'af̃agiĕ wao go nag' wĕ, azyambinli wao
tavuru; be sangĕ njivirag' Anyambiĕ, ayĕ nlâ nag' yĕ
yodu.
35 Ndo gw'ayenji owenja, nlam̃i y'arom̃' ivâvi go
tigiz' anlaga mĕwânlâ diĕnga.
36 Nd'oma o venjavenji nago y'imianga awulinli Pâl
inlĕ, Nlam̃i volo yi re tom̃a pa inlĕ, rigonli diĕnga:
sambo gâgwanli, kâ kĕndanli nl'am̃ĕnjĕ.
37 Ndo Pâl awulinli wao inlĕ, W'aziwi zuĕ gw'igala
nyawĕnyawĕ, azuĕ Iroman, avel' azuĕ go nago y'imia-
nga; ndo vĕnlâ wi kâgunlia zuĕ ntyâria? Nyawĕ du;
wi ga f̃iage waomĕ go kâgunlia zuĕ.
38 Awul' ivâvi agamba minlâ gore nlam̃i; nl'arienli
wao gw'ayâgio wao inlĕ, wao Iroman.
39 Ndo gw'af̃ienli wao w'af̃ĕgi wao, agâgunli wao
af̃ambia wao dubwa go nka' mpolo.
40 Ndo gw'agâgwi wao go nago y'imianga w'ayingi-

nli go nago yi Lidia: wao jenla p'awângwe, w'azindinli
wao agĕndaga.

EWONJO 17.

WAO piaganla p'Amfipolis nli Apolonia, be bia wao
go Thĕsalonika; v̄âv̄â avegagi sinegâg y'Iju.
2 Ndo Pâl, nt'alendagiĕ nli mâri, ayinginli gore wao,
nla vâ am̃enja mi syânlâ araro awuliagi nla wao avila
gw'irĕndâ.
3 Nungunlaga nli doanlizaga inlĕ, gavâ Krais ayui
avâ tongw' avila gw'ijua; nla inlĕ, Jisu yinlâ yi ka-
mbinlo miĕ gore nluĕ, ayĕ nle Krais.
4 Nl'awĕwâ w'ayiviri aganganla nli Pâl nli Sailas,
nli nkândâ mpolo y'Igrik s'olubo, nli nlam̃i y'anto yenge.
5 Ndo Iju s'aroenli s'ayivira s'ayenli ŋandi, awâng'
anlag' awĕwâ ave gw'igolinlo, alatize nkândâ, avange
nka' mpolo boginla; agĕnda nl'evĕmba go nago yi Jesân,
avele kâgunlia wao gw'igala gore anlaga.
6 Gw'aroenli wao w'alĕnga wao, be dura wao Jesân
nl'awângwe awĕwâ gore anlĕrâ wi nka' mpolo, tongaga
inlĕ, winlâ, wi re bonla pe ntye bundu, w'abienli vĕnlâ
kĕ.
7 W'awângio nle Jesân; winlâ kĕ waodu wi pav'
agamba mi Sizar, inlĕ, re og' âŋwĕnle, Jisu.
8 Nl'azyâkâli' wao anlaga nl'anlĕrâ wi nka' mpolo,
gw'ayâgio wao isaon yinlâ.
9 Ndo gw'awângi wao awânginle Jesân nl'am̃âri
anliva, w'arigi wao diĕnga.
10 Nl'ogwĕra awângwe w'arom̃i Pâl nli Sailas nĕga-
nĕga go Biria. Ndo gw'av̄ienli wao, w'ayinginli go
sinegâg y'Iju.
11 Ndo winlâ w'avegagi anlag' anlagie viaganlo nla
wao wi Thĕsalonika; kânde w'awâng' igamba nĕganĕga,
agĕlagĕl' irĕndâ ntyugu edu, jâgâ isaon yinlâ y'aroenli
yenlâ.
12 Sambo awenge gore wao w'ayiviri, antoantoĕ
w'Igrik, nl'anlom̃e arang' awĕwâ.
13 Ndo gw'amienl' Iju si Thĕsalonika inlĕ, igamba
ny'Anyambiĕ nyi kambinlo go Biria nle Pâl, w'av̄ienli
gogo kĕ, azyâkâli' anlaga.

14 Nl'azungi toñ' awângwe aroñe Pâl go kĕnda go
mbenle mpolo; ndo Sailas nli Timotheâs w'ariganli
ṽâṽâ tu.
15 Ndo mângi w'agĕndi nli Pâl w'aroanliĕ go Athĕns,
ndo gw'alĕngi wao isombio gore Sailas nli Timothiâs go
nĕgize bia gore yĕ, w'alubwi.
16 Ndo Pàl are gw'ipenginla wao go Athĕns, inlinli
nyĕ ny'azyâkâliĕ, gw'ayenliĕ nka' mpolo jonlia pa raliĕ
nl'ikanla.
17 Yenlâ be syâzyĕ nl'Iju go sinegâg, nli mângi wi
duba, nla gw'igolinlo ntyugu edu gore wao w'aluwunla-
go yĕ.
18 Ndo awĕwâ gor' Ifailâsofĕr- s'Iĕpaikurian, nla
s'Istoik, s'alowi mpaga nla yĕ. Nl'awĕwâ w'awuli nlĕ,
Ogegende winlâ wi be bulia sĕ? añâri nlĕ, Are g'olo-
ṽisi w'inyambe sinyânla; kânde agambinli gore wao
Jisu, nl'itongwa.
19 Be bânga wao yĕ, aroanlĕ go Ariâpegâs inlĕ,
Aznĕ ga miĕ nt'are inĕnj' ijânlâ sinlâ si kambo ndâ?
20 Kânde o bag' isaon imiânla gw'aroi mazyo; yenlâ
bela zuĕ kotize mpivinli y'isaon yinlâ.
21 Kânde mângi wi Athĕns waodu, nl'agĕnda w'aluo
ṽâṽâ, wi periz' egombe g'osa' oŋwĕnle kao go bulia, nli
jâgâ osa' oŋwânla.
22 Nl'agumanli Pâl go gare yi Ariâpegâs, awu'ia
nlĕ; Anluĕ, anloñe wi Athĕns, mi jenla nlĕ, gw'isaon
yodu anluĕ savinl' inyambe polo.
23 Kânde gw'aviaganli miĕ, azyilia isavinli sanli, mi
ayenl' ido ny'orĕndâ winlâ inlĕ, GORE ANYAMBIĔ
YI RE Y'AM*IO*. Yenlâ ayĕ o savinlo nle nluĕ simia
fâ miezo miĕ nluĕ.
24 Anyambiĕ y'avangi ntye nli yâma yodu yi re go
yo, ayĕinĕ nle Rerĕ y'orowa nli ntye, e doanla gw'inago
si nogo nogago.
25 Ayĕ kĕ e *ja*njinlo nl'agâ m'anlaga ga wĕnlĕ, e
nak' ezâma; ayĕ yi p'ezâm' edu eñenlâ, nl'oŋwĕi, nli
yâma yodu.
26 Ayĕ kĕ avangi anlângâ m'anlaga modu nli ntyinla
mo gò doanla g'ozyo wi ntye wodu, ayĕ bonda pe gombe
yi re dingilio pa nli lingilio y'iloanlo nyao.

27 *Inlĕ*, wi ga wute Rerĕ, toazange wi be burinlia,
alĕngĕ, ge yĕ azye dava nl'azu' edu.
28 Kânde vâ yĕ doanla zuĕ, kanganla zuĕ, dĕnga
zuĕ k'ĕm̃enlâ; ga nt'awuli kĕ inyembi sanli sinyĕwâ,
"Kânde azuĕ kĕ simbambi sĕ."
29 Sambo vâ re zuĕ simbamba s'Anyambiĕ, azu' arâ-
nde tanga nlĕ, Anyambiĕ ar' egâlanli ga goldi, ge sâlâ-
wâlâ, ge ido, panlo pa nl'ikĕnge nl'ipikilia s'oma.
30 Gombe y'ifwema sinlâ, Anyambiĕ avozyi yo; ndo
vâtevenlâ e sombi' anlaga waodu mbori edu go kalua.
31 Kânde are teta pe ntyugu yi be jĕkĕliĕ eliṽa nl'o-
rĕti nl'oma mĕ o re yĕ dingilia pa; vâ yo re yĕ miĕza
p'om' edu, kândĕnlĕ arongunliĕ avila gw'ijua.
32 Ndo gw'ayâgio wao g'oŋwanja w'itongunlia si be-
nde, awĕwâ w'azyĕliagi, nl'am̃âri w'awuli nlĕ, azuĕ be
fâ poganlio wĕ n̄daga yinlâ nyângâ nyĕnle.
33 Yeulâ alubwi Pâl gore wao.
34 Ndo anlom̃e awĕwâ w'aratiĕ, ayivira: om̃âri nle
Daionisiâs yi Ariâpagait, nl'oŋwanto ini nyĕ Dameris,
nl'awĕnle kĕ.

EWONJO 18.

NDO isaon yinlâ viaganlo, alubwi Pâl go Athĕns, aṽia
go Kârinth.
2 Ndo gw'alĕngiĕ oŋwâ Ju, o weliago inlĕ, Akwila, o
yanlio go Pântos, o ṽienli vâtĕ avila go Italia, nli Pri-
sila y'oŋwant' wĕ, (kânde Klâdios aluo asomb' Iju sodu
go dubwa go Roma,) nl'aṽienliĕ gore wao.
3 Ndo kânde w'avegagi evilo mo, aloanliĕ nla wao
ayanjaga; kânde w'avangag' inago s'akuku gw'evilo zao.
4 Nl'agambinliĕ go sinigâg syân' wedu, avang' Iju
nl'Igrik jivira.
5 Ndo gw'aṽienli Sailas nli Timothios avila go Masi-
donia; Pâl avitio gw'inlinli nyĕ amiez' Iju g'oŋwanja
wi Krais Jisu.
6 Ndo gw'alowagi wao mpaga, arâṽaga, nl'azyugiĕ
ingâi sĕ, awulinlia wao inlĕ, Ntyinle yanli yi ga loanle
go wonjo yanlimĕ; mi are pupu; avila vĕnlâ mi kĕnda
gor' anlângâ.
7 Nl'alubwĕ ṽâṽâ agĕ jinginla go nago y'omâri, ini

nyĕ nle Justus, oma o lubagi Anyambiĕ, nag' wĕ y'ayo-
ngio ta nli sinegâg.
8 Nl'ayiviri Krispos onlĕrâ wi sinegâg, ayivire Rere
nli nag' wĕ yodu; nl'awenge gw'Ikârinthian, gw'ayâgio
wao, w'ayiviri av̄aptaizo.
9 Nl'agambi Rerĕ ogwĕra go nyinlinlo agamba nli
Pâl inlĕ, Ar*ia*, ndo gamba, kâ al*o*anla dâ.
10 Kânde mi are nla wĕ, nla zyel' om' edu o be taliâ
ogâ go jâgizâ nkazya; kânde mi are nl'anlag' awenge
go nka' mpolo yinlâ.
11 Nl'aloanliĕ v̄âv̄â ompuma nl'agwĕli orov̄a; nlĕ-
njag' igamba ny'Anyambiĕ gore wao.
12 Ndo gw'avegagi Galio oga w'Akaia, Iju s'av̄ienli
nli vĕmba agote Pâl nli ngulu, av̄agĕ gw'eka z'oyĕ-
kĕli.
13 Inlĕ, eza zinlâ zi sombi' anlaga go savinl' Anya-
mbiĕ nl'avav' ivanga.
14 Ndo gw'agĕ nungunle Pâl ogwanli wĕ, Galio awu-
linl' Iju inlĕ, Jâgâ re nkega ge mbe, e! anluĕ Iju, re
kwĕkwĕ vâ miĕ sindinla nl'anluĕ.
15 Ndo jâgâ re ndowa g'oŋwanja w'igamba ge ana,
ge ivangi nyanli, v̄andaminlanli anluĕ mĕ: kânde m'be
j*i*vire doanl' oyĕkĕli gw'isaon yinlâ.
16 Nl'arombiĕ wao avila gw'eka z'oyĕkĕlio.
17 Nl'Igrik sodu s'arali agâ gore Sâsthĕniz, ewonjo zi
sinegâg, awolĕ swaswâ nl'eka z'oyĕkĕlio; ndo Galio e
n*a*k' isaon yinlâ du.
18 Ndo Pâl, doanla pa v̄âv̄â intyugu sinyenge, ava-
nganli nl'awângwe, nl'agĕndiĕ go Siria; nlâ yĕ, ge nlâ
Prisila, nl'Akwila; ayĕ syenginla p'ewonjo go Sĕnkria:
kânde avegagi nl'ompanganlo.
19 Nl'awoŋwiĕ go Ĕfesos, nl'arigiĕ wao v̄âv̄â: ndo
ayĕmĕ ayinginli go sinegâg agambinla nl'Iju.
20 Ndo gw'avambi wao yĕ dinga oling' ola, e m*ĕ*kĕ-
lia.
21 Nl'ariginliĕ wao ojanli, inlĕ, Rĕti mi ga venjavenje
ntyago yinlâ go Jeruselĕm: ndo m'be fâ fwinlia gore
nluĕ, jâgâ Anyambiĕ atânda; nle be syĕnliĕ go Ĕfesos.
22 Ndo gw'azumiĕ go ntye go Sisaria, avandi awogi-
zye ŋando, kĕ suminla go Antiâk.

23 Ayĕ dinga pa v̄âv̄â, be dubwĕ, aviaganla gw'i-
nlângâ nyi Galetia nyodu nla nyi Frijia, sindiaga
inlĕngi.
24 Nd'oŋwâ Ju mâri, ini nyĕ nle Apâlos, o yanlio go
Alèxandria, okambi, om' âmpolo gw'irĕndâ, avienli go
Ĕfesos.
25 *Onlome* winlâ aluo nĕnjo pa go mpânlâ ya Rerĕ;
gw'avegagiĕ oṛĕma mpio mpolo, agambi ge nĕnjaga
isaon ya Rerĕ, mia pa ibaptaiza si Jân dadiĕ.
26 Nl'avakiliĕ go kamba nl'evĕmba go sinegâg: gw'a-
yâgio Akwila nli Prisila ayâgâ yĕ kamba, w'awângiĕ
amieẓĕ mpânlâ y'Anyambiĕ mbiambiĕ.
27 Ndo gw'av̄eḷiĕ go piaganla go Akaia, awângwe
w'arĕndi go bambi' inlĕng' imiĕwâ go bângĕ; ndo gw'a-
viaganliĕ anlungunli wao polo *mângi* w'aluo w'ajiviri
nl'ikĕsi.
28 Kânde agev̄' Iju nli ngulu gw'azyo m'anlaga,
tevaga gw'irĕndâ inlĕ, Jisu nle Krais.

EWONJO 19.

NL'AROENLI, gw'avegagi Apâlos go Kârinth, Pâl
piaganla pa gw'imbora indondui av̄ienliĕ go Ĕfesos;
ndo gw'alĕngiĕ inlĕngi;
2 Av̄ambi wao inlĕ, Anlu' abâng' Inlinl' iv̄ia, anluĕ
ga jivire? Nl'awulinli wao yĕ inlĕ, Jâgâ re Inlinl' iv̄ia
azuĕ pa jâgâ nlâ njàgâgâ.
3 Nl'av̄ambiĕ wao inlĕ, Anlu' av̄aptaizo gw'ande?
nl'awuli wao inlĕ, Gw'ibaptaiza si Jân.
4 Nl'awuli Pâl inlĕ, Jân rĕti av̄aptaizagi nl'ibaptaiza
s'ikalua s'orĕma, bulinliag' anlaga inlĕ, wi ga yivire yĕ
o be bia go nyumi yĕ; ayĕ nle Krais Jisu.
5 Nl'av̄aptaizio wao gw'ina nya Rerĕ Jisu.
6 Gw'arali Pâl arali' agâ mĕ gore wao, Inlinli iv̄ia
ny'av̄ienli gore wao; nl'agambi wao nl'inlĕme, avâga.
7 Ndo anlome waodu w'avegagi onlambanli.
8 Gw'ayinginliĕ go sinegâg, agambi nl'evĕmba vâ
agwĕli araro, miezaga nli pangaga isaon y'inlângâ
ny'Anyambiĕ jiviro.
9 Ndo gw'ayâlizio awĕwâ, kâ w'ayivira du, kao
nkambag' ibe g'oŋwanja wi mpânlâ g'ozyo w'ovago,

alubwiĕ gore wao ager' ongili, dowage mpaga ntyug'
wedu go nago y'ezango yi Tairanos.
10 Aroenli yenlâ vâ impum' imbanli; yenlâ ayâgio
waodu w'aloanlagi go Esia ayâgâ igamba nya Rerĕ, Iju
nl'Igrik.
11 Nl'awoŋwi Anyambiĕ lemba volo gw'agâ mi Pâl,
12 Yenlâ gore mângi wi jâgâ nkanli av̄agio, avila
g'okui wĕ, vĕlĕse nl'inlamba, nl'alubwag' inkanli gorĕ
wao, nl'inkinda s'inoki s'agâgwi gore wao.
13 Ndo awĕwâ gore aganga w'Iju, mângi wi syug'
intyĕge, w'agĕnlizi teta gore wao w'avegagi nl'inkinda
s'inoki ina nya Rerĕ Jisu; inlĕ, Azuĕ tangiza nluĕ ora-
ngo w'ina nyi Jisu yi kambinlo nle Pâl.
14 Avegagi awanlom̃e orâgĕnlo wi Siva, oŋwâ Ju,
prist mpolo, w'alendagi yenlâ.
15 Nl'ayiviri nkinda y'onok' inlĕ; Jisu, mi avoro yĕ,
mi avoro Pâl kĕ; ndo anluĕ wa mande?
16 Nl'alogwi onlom̃e wi nkinda y'onoki, ayâlia wao,
ageva wao; yenlâ awangi wao avila go nago mĕyânlâ
tele nl'ibânja.
17 Nl'amienlio ndaga yinlâ nle waodu, Iju nl'Igrik
s'aloanlagi go Efesos; nl'agotio waodu nl'itia, nl'azumi-
nliago ina nya Rerĕ Jisu.
18 Nl'av̄ienli awenge w'ayiviri, amĕma, aruminlia
injanjinli sao.
19 Awenge kĕ gore wao w'alendagi avonlo, w'av̄agi
yango yao mbora mo, avezya yo gw'azyo m'anlaga wao-
du; nl'arangi wao njonli, nl'aroenli yo agomi m'intâsen
si renle yi sâlâwâl' atanli.
20 Nl'onlângâ wi ngulu winlâ avend' igamba nya
Rerĕ, ageva.
21 Ndo isaon yinlâ sula pa, nl'agenji Pâl nl'orĕma
inlĕ, jâgâ apiaganla go Masidonia nl'Akaia, e toa go Je-
ruselĕm inlĕ, Mi avila v̄âv̄â, mi ga yenle kĕ Roma.
22 Nl'aromiĕ go Masidonia anlom̃e av̄anli go mângi
w'ayanjinlagĕ, Timothios nl'Erastos, ndo ayĕmĕ ariganli
oŋw' âlingo go Esia.
23 Egombe mĕ pegage mboginla nyango g'oŋwanja
wi mpânlâ mĕyânlâ.
24 Kânde onlom̃e om̃âri, ini nyĕ Dimitrios, oguv̄agu-

ṽa wi syika, o vanginlage Daiana ikanla si syika, aṽag'
inyenla sijenge gor' ikĕngekĕnge.
25 W'alatizio ndĕ go mbora mo, nla wao w'avegagi
onlângâ w'ikĕnge omo; nl'awuliĕ inlĕ, Warera, anlu'
avoro inlĕ, anlivi mazyo mi pila gw'ikĕnge nyinlâ.
26 Ndo anlu' are jenla pa nli jâgâ inlĕ, aranga go
Efesos dadiĕ, ndo go Esia yodu, tiganl' oŋw' âzâma,
Pâl yinlâ apang' anlaga jivira, agalunli' awenge inlĕ,
yo *ga* inyambiĕ yi pango nl'agâ.
27 Ndo aranga evilo zazyo zinlâ dadiĕ zo re kâ jila
aṽie nyawĕ, ndo kĕ nago mpolo y'anyambiĕ nyanto
Daiana yi be pĕdio, nl'ipendi sĕ si be manla, o savinlo
nle Esia yodu ge nlâ eliṽa.
28 Ndo gw'ayâgio wao w'ayonli nl'egunlu, aronga
inlĕ, Daiana y'Ifisian ar' ompolo.
29 Nlĩ nka' mpolo yodu y'ayonlio nli mboginla, ndo
gw'agoti wao Gaios nl'Aristarkos, anlom̃e wi Masidonia,
iganganlo yi Pâl, w'ayinginli nli ngulu nl'orĕm' omo go
thietĕr.
30 Ndo gw'aṽeli Pâl jinginla gogo, inlĕngi wi
j*i*virĕ.
31 Anlag' aṽolo awĕwâ go Esia, indego sĕ, w'arom̃i
gore yĕ agwenlĕ inkâlâ inlĕ, e ga rig' ay*i*nginle go thie-
tĕr.
32 Ndo awĕwâ kĕ w'arongi ndaga yinlâ, nl'awĕwâ
ndaga mâri; kânde ŋando y'averio nli wonjo, nl'awenge
wi m*i*a du osaon w'alatizio wao.
33 Nl'aloṽi wao Alexandĕr avila go nkândâ, nl'Iju
s'azombiĕ, be pĕpi' Alexandĕr nl'ogâ aṽele kamba nl'a-
nlaga.
34 Ndo gw'amienli wao inlĕ, ayĕ oŋwâ Ju, be tonga
waodu nl'inyo' imo vâ olingo w'agwĕra mi nkâl' amba-
nli inlĕ, Daiana y'Ifisian ar' ompolo.
35 Ndo gw'avânlizi orĕndisi wi nkala avânli' anlaga,
awuli nlĕ, Anlom̃e wi Efesos, oma mande gore nluĕ o
re e m*i*a inlĕ, nka' mpolo yi Efesos nle ozavinli wi Daia-
na mpolo y'avoswi avila go Jupitĕr?
36 Ndo kânde isaon yinlâ y'ag*a*mbizo nl'isira, loanla-
nli dâ, kâ alendanli mpângâ nle nyengenyenge.
37 Kânde anlu' are baga p'anlom̃e winlâ gunlu, wi

re wi kwĕra inago s'anyambiĕ, nlâ tâw' anyambiĕ nya-
nto yanli.
38 Sambo jâgâ Dimitrios nl'ikĕngekĕnge yi re nla yĕ
wi re nl'igamba gore om' edu, intyugu s'izyâzyâ si re,
nli mângi wi tenliz' izyâzyâ wi re; wi ga zyâzye wao
nla wao.
39 Ndo j'anlu' abambia igamba g'oŋwanja w'isaon
imâri, yi be tenlizo go ŋando yi r'ivangivangie.
40 Toazange azuĕ kâ kâto g'oŋwanja wi nyângâle
y'owenja wa nlĕnlâ winlâ; azu' are ndaga fâ yi re zuĕ
kâ bulia g'oŋwanja w'ogambagambo winlâ.
41 Ayĕ bulia pa yenlâ, ayazanganli ŋando.

EWONJO 20.

MBOGINLA ṽia, nl'aṽeli Pâl inlĕngi avanganla nla
wao, nl'alubwiĕ agĕnda go Masidonia.
2 Ndo gw'agĕndiagĕ go wogo mĕyâ azindiaga wao
nl'agamb' amenge, nl'aṽienliĕ go Grisyia.
3 Aloanliĕ ṽâṽâ agwĕli araro, be bondinlo yĕ nl'Iju
mondâ gw'aluo yĕ syĕnlia go Siria; nl'agĕnjiĕ go fwi-
nlia nli Masidonia.
4 Nl'agĕ pĕnlio yĕ go Esia nle Sopetĕr yi Biria; nla
go wa Thĕselonika Aristarkâs, nli Sekândâs; nli Gaiâs
yi Dĕrbi nli Timothiâs. Nla go wi Esia Tikikâs nli
Trofimâs.
5 Wao kĕndaga pa go bosyo, avenginli wao yĕ go
Troas.
6 Nl'intyugu si mpĕmba lĕvĕn fâ piaganla pa, azyĕnli
zuĕ go Filipa, aṽia gore wao go Troas vâ ntyugu ntya-
nli, aloanli zuĕ ṽâṽâ ntyugu orâgĕnlo.
7 Ndo go ntyugu yi syânlâ gw'alatanl' inlĕngi go nye
mpĕmba; Pâl agambinli gore wao, kekiza pa go kĕnda-
ga bunya; nl'agambinliĕ agĕ kot' ogwĕra nlenge-
nlenge.
8 Nl'avegag' ijo imienge go ŋanja y'igonlo gw'avega-
gi wao datanla pa.
9 Ndo avegagi tu gw'isyangala iwanjâ ini nyĕ Eute-
kos, koto pa nl'antyâvinlâ ampolo; ndo gw'alingi Pâl
nl'ikambinla, amĕgagi nl'antyâvinlâ avoswa go ntye
avila go ndĕke yi ntyaro, nl'arombinlio yĕ ebende.

10 Nl'azuminli Pâl avoswa gore yĕ, azyangunlĕ, awu-
lia nlĕ, Azyugazyugonli, kânde e pare nl'emenlâ zĕ.
11 Ndo gw'avâ pandĕ ayarunle mpĕmba, anya, nl'a-
yiriĕ lâmbe oling' ola koanga gw'ayenjinla, nl'alubwiĕ.
12 Nl'av̄agi wao iwanjâ bâ arânda polo.
13 Nl'agĕndi zuĕ go bosyo g'owatanga, nl'azyĕnli zuĕ
agĕnda go Asâs; v̄âv̄â av̄eli zuĕ fele Pâl; kânde azo-
mbiĕ yenlâ, ndo ayĕmĕ av̄eli kĕnda nli ntye.
14 Ndo gw'alataŋliĕ nl'azuĕ, awângi zuĕ yĕ av̄ia go
Mĕtelini.
15 Nl'azyĕnli zuĕ avila v̄âv̄â, nli ntyugu mâri av̄ie-
nli zuĕ swaswâ nli Kaiâs. Nli ntyugu mâri awoŋwi
zuĕ go Samâs, nl'aloanli zuĕ go Trogilium, nli ntyugu
mâri av̄ienli zuĕ go Mailitâs.
16 Kânde Pâl agenji go piaganle Ĕfesos, yenlâ e
*tâ*nde periz' egombe go Esia; kânde anlĕgizagi, j'ajâlia,
go duo go Jeruselĕm go ntyugu yi Pĕntekâst.
17 Ndo avila go Mailitos aromi go Ĕfesos, aweli' anlĕ-
râ wi ŋando.
18 Ndo gw'av̄ienli wao gore yĕ, awulinliĕ wao inlĕ,
Anlu' avoro mpanginli yi re miĕ doanla pa nl'anluĕ ego-
mbe zodu, avila go ntyugu nonga y'av̄ienli miĕ go Esia,
19 Janjinlage Rerĕ nl'odwĕrĕ w'orĕma nl'antyânli
amenge, nl'ogĕnlizo w'agenlizio miĕ nl'ozyâto w'Iju.
20 Nla nt'aroenli, mi ar*a*vinla nluĕ eza zi re nl'anluĕ
isyâlâ; ndo mi agambinli nluĕ anlĕnja nluĕ gw'igala,
nl'avila go nago agĕnda go nago;
21 Mbulinliag' Iju nl'Igrik ikalua s'orĕma gore Anya-
mbiĕ, nl'ijivira gore Reri yazyo Jisu Krais.
22 Ndo vĕnlâ, vonlanli, mi kĕnda koro pa go Jeru-
selĕm, ndo mi am*i*e isaon yi be bia gore miĕ v̄âv̄â.
23 Kao go bulia Inlinl' iv̄ia go nka' mpolo edu inlĕ,
intyogo nl'azyingo mi penginla miĕ.
24 Ndo mi n*a*k' isaon yinlâ, ge tang' emenlâ zam nli
njonli mpolo gore miĕmĕ, go suliz' olembianlo wam nl'i-
geva, nl'evilo z'awângio miĕ gore Rerĕ Jisu, go bulie
ntyango mbia y'idavia s'Anyambiĕ.
25 Ndo vĕnlâ, vonla, mi avoro inlĕ, anluĕ be fâ j*e*nla
ozyo wam nyĕnle, anlu' edu y'agendinlo miĕ, kambinlag'
inlângâ ny'Anyambiĕ.

26 Yenlâ mi bulinlia nluĕ nlĕnlâ winlâ inlĕ, mi are
pupu avila go ntyinla y'anlaga waodu.
27 Kânde mi *fa*nge kambinla nluĕ ntândinli y'Anya-
mbiĕ yodu.
28 Sambo ṽandaminlanl' ikui yanlimĕ, nl'olemba
wodu, wi re nluĕ doṽio pa nl'Inlinl' iṽia ivenjavenji, go
nyeze ŋando y'Anyambiĕ, yi re yĕ kola pa nli ntyinli
yĕmĕ.
29 Kânde mi avoro inlĕ, miĕ kĕndaga, pa, injĕga
imbende si be jinginla gore nluĕ, kâ w'a*r*oliz' olemba.
30 Gore nluĕmĕ kĕ be nângw' anlom̃e wi be kamb'
isapilia, azyâri' ongili go songa wao.
31 Sambo venginlanli kâ jonginliaganli nlĕ, vâ impum'
iraro, ogwĕra nl'om̃anda, mi *ti*ge tevunl' om' edu nl'a-
ntyânli.
32 Ndo vĕnlâ mi tiga nluĕ, awângwe, gore Anyambiĕ,
nla gw'igamba ny'olaṽio wĕ nyi re kâ pendia nluĕ ava
nluĕ ijiga gore mângi wi re jâmbunlio pa waodu.
33 Mi j*o*ngunle sâlâwâlâ nlâ gold nlâ ingai s'om' edu.
34 I, anluĕmĕ anlu' avoro inlĕ, agâ m̃inlâ m'ayanji
ya yi re nla miĕ isyâlâ, nla wao w'aloanlagi nla miĕ.
35 Mi atuminli nluĕ isaon yodu inlĕ, nli njanjinli
yinlâ anluĕ ga nlungunle mângi wi r'alĕlalĕla, avongi-
nliag' agamba mi Rerĕ Jisu m'awulio ndĕ inlĕ, Idaṽia
si re nl'ozavinlo viaganlo nl'idaṽio.
36 Ayĕ kamba pa yenlâ, aloṽiĕ akâtâlâ, agambinla
nla waodu.
37 Nl'alenli waodu edingo evolo, alĕmbia g'ompeli wi
Pâl, azâmbĕ;
38 W'ayenli ekĕva posyo gw'igamba ny'agambio inlĕ,
wi be fà j*e*nl' ozyo wĕ nyĕnlĕ. Be kĕ jira wao yĕ g'owa-
tanga.

EWONJO 21.

NL'AROENLI gw'azyĕnli zuĕ alubwa gore wao, azu'
aṽienli goregore go Kos, nli ntyugu mâri go Rodâs,
nl'avila ṽâṽâ go Patera.
2 Ndo gw'alĕngi zuĕ owatanga wi kĕnda go Finisyia,
agwenli zuĕ azyĕnlia.
3 Ndo gw'ayenli zuĕ Saiprâs, arigĕ *yo* nli nyantwĕ, age-

ndi zuĕ go Siria azuma go Taiĕr; kânde ṽâṽâ alu' owa-
tanga go syonl' igumba.
4 Ndo gw'alĕngi zuĕ inlĕngi, aloanli zuĕ ṽâṽâ ntyugu
orâgĕnlo; w'awulinli Pâl nl'Inlinla inlĕ, Avanda go Je-
ruselĕm.
5 Azuĕ nana p'intyugu mĕsânlâ, alubwi zuĕ agĕnda-
ga; nl'ayiri waodir nl'anto nl'awanla ayira zuĕ avila
go nka' mpolo; nl'aloṽi zuĕ akâtâlâ gw'ezyĕnle aga-
mbinla.
6 Azuĕ panganla pa, agwenli zuĕ g'owatanga, awinli
wao go nkala.
7 Ndo gw'amĕnlizi ogĕndâ avila go Taiĕr, aṽienli zuĕ
go Tâlemeâs; nl'awogizyi zuĕ awarerĕ, nl'aloanli zuĕ
gore wao ntyugu mâri.
8 Bunya azuĕ iganganlo yi Pâl, azu' agâgwi aṽia go
Sisaria; nl'ayinginli zuĕ go nago yi Filip y'ivanjelist, o
vegagi omâri gore orâgĕnlo, aloanla nla yĕ.
9 Nl'onlome mĕ avegagi nl'awawanto anlai, azyali
m'avâgagi.
10 Ndo gw'aloanli zuĕ ṽâṽâ intyugu sinyenge, azu-
minli avila go Judia gor' ivâgisi omâri, o weliago inlĕ,
Agabâs.
11 Gw'aṽienliĕ gore zuĕ awângiĕ otumba wi Pâl,
azagor' agâ mĕ nl'agolo, awulia nlĕ, Yenlâ kamb' Inlinl'
iṽia inlĕ, Yenlâ be kora Iju go Jeruselĕm onlome o niv'
otumba winlâ, avĕ gw'agâ m'anlângâ.
12 Ndo gw'ayâgio zuĕ isaon yinlâ, azuĕ ge nlâ mângi
mbora mĕ, azu' aṽĕgiĕ inlĕ, Avanda go Jeruselĕm nyĕ-
nlĕ.
13 Nl'ayiviri Pâl inlĕ, Anluĕ dend' ande go denla,
nla go jarunl' orĕmi wam? mi akekizi, aranga go koro
dadiĕ, ndo go jua kĕ go Jeruselĕm gw'inyanga ny'ina
nya Rerĕ Jisu.
14 Ndo gw'aroenl' ayivira, avânli zuĕ, awulia nlĕ,
ntândinli ya Rerĕ yi ga loanle.
15 Ndo intyugu mĕsânlâ viaganlo, agenji zuĕ ogĕndâ
avanda go Jeruselĕm,
16 Agĕndi nl'azuĕ kĕ awĕwâ gor' inlĕngi wi Sisaria,
aṽage Mnesân yi Saiprâs, onlĕngi onlĕrâ, o vegagi go
nanliz' azuĕ.

17 Ndo gw'av̄ienli zuĕ go Jeruselĕm, awarerĕ w'awâ-
ngi zuĕ nl'igev' ivolo.
18 Ndo ntyugu mâri agĕndi Pâl nl'azuĕ gore Jems'
nl'anlĕrâ kĕ waodu w'avegagi v̄âv̄â.
19 Ayĕ bogizya pa wao, arakili agamba im̄ârim̄âri
m'alendio nl'Anyambiĕ gore anlângâ nl'ijanji sĕ.
20 Nla gw'ayâgio wao w'azuminl̄i Rerĕ, awulinliĕ
inlĕ, O jenla, oŋwângwe, ntango y'intâsen s'Iju si re
jivira pa, nli ntĕ duba waodu ivanga.
21 Wi re miezo pa g'oŋwanji wâ inlĕ, o nĕnj' Iju
sodu si doanla gw'anlângâ inlĕ, wi ga rige Moses, kâ
w'agĕr' awanli ao, nlâ kanganla nl'intyale.
22 Ezande mĕ? nkândâ yi ga latanle mbora mo,
kânde wi be jâgâ inlĕ, o m̄'abienli.
23 Sambo lend' osaon winlâ wi bulinlia zuĕ wĕ:
Azu' are nl'anlom̄e anlai wi re nl'orango.
24 Wânga wao kâ jâmbuiz' oku' wâmĕ nla wao, kâ
tav̄inla wao inlĕ, wi ga zyeginle wonjo yao: kâ waodu
mia inlĕ, isaon y'amiezio wao g'oŋwanji wâ aranga
isaosaowĕ; ndo awĕmĕ o kanganla gore, avenjavenj'
ivanga.
25 Ndo gw'anlângâ mângi wi re jivira pa, azu' atĕ-
ndi azombia inlĕ, wi b*a*ndaminla osaon onlângâ mĕwâ-
nlâ, kao penjavenj' ikui yaomĕ avila go ya yi po gor'
ikanla, nl'avila go ntyinla, nli ya yi piar' ongonga, nl'e-
bandanliĕ.
26 Nl'awângi Pâl anlom̄e, nla ntyugu mâri ayâmbuiz'
oku' wĕmĕ nla wao, ayinginla go nago mpolo, ntumi-
nliag' imĕnliza s'intyugu s'oyâmbuizo, kao mpago y'aba-
go g'oŋwanja w'ọm' edu gore wao.
27 Ndo ntyugu orâgĕnlo akĕ sula, Iju si Esia, gw'a-
yenli wao yĕ go nago mpolo, av̄endizi wao anlaga wao-
du, arali' agâ gore yĕ.
28 Ntongaga inlĕ, Anlom̄e, Isreĕlait, nlungunlanli!
Oma nle winlâ o nĕnj' anlaga waodu go mbori edu, azir'
anlaga, nl'ivanga, nli mbora yinlâ; ayĕ kĕ av̄ag' Igrik
go nago mpolo, avevize mbora y'orunda yinlâ.
29 Kânde w'aluo w'ajenli Trofimos y'Efisian nli mâri
go nka' mpolo nla yĕ, ayĕ v̄ĕtio wao inlĕ, Pâl av̄agiĕ go
nago mpolo.

30 Nl'azyugazyugi nka' mpolo yodu, nl'agĕndi anlaga
nli mango agote Pâl, arombĕ go nago mpolo; nl'anlu-
njio aguge nĕganĕga.
31 Ndo gw'awondi wao go jonlĕ, ntyango y'av̄ienli
gore ngâwĕ yi nkândâ y'isâzyĕ inlĕ, Jeruselĕm yodu
y'atoenli ololowa.
32 Nl'awângiĕ nĕganĕga isâzyĕ nl'isĕnturiân, agĕnda
nli mango gore wao: ndo gw'ayenli wao ngâwĕ nl'isâzyĕ,
arigi wao bole Pâl.
33 Ndo gw'av̄ienli ngâwĕ piĕrĕ, awângiĕ yĕ, azombiĕ
go koro nl'azungakanlo ambanli; av̄ambiĕ inlĕ, ayĕ
mande, nli nt'are yĕ denda pa.
34 Ndo awĕwâ wi nkândâ w'arongi osa' om̃âri, awĕwâ
oŋwĕnle; ndo aroenliĕ am*i*a mbiambiĕ g'oŋwanja wi
mboginla, azombiĕ go bago go nago y'ado y'isâzyĕ.
35 Ndo gw'av̄ienliĕ go mpandinlo aroanlizio nl'isâzyĕ
g'oŋwanja wi ngulu yi nkândâ.
36 Kânde nkândâ y'anlaga y'azongiĕ, aronga nlĕ,
Yonlĕ.
37 Ndo gw'aroenli Pâl go bago go nago y'ado, awuli-
nli ngâwĕ inlĕ, Mi ga gambe nla wĕ? Av̄ambiĕ yĕ
inlĕ, Awĕ kâ kambe Grik?
38 Awĕ aranga Ijiptian mĕ, intyugu sinlâ v*i*agaga
râ, y'avangi mboginla, aroanla gw'ig' ivolo ntâsen s'iyo-
nlisi y'anlaga nai?
39 Ndo Pâl awuli nlĕ, Miĕ oŋwâ Ju wi Tarsâs, nka'
mpolo yi Silisyia, aranga oŋwântye wi nkala yi re y'a-
m*i*o: ndo kâkâlâ, riga miĕ kamba gore anlaga.
40 Ndo gw'ayiviriĕ yĕ, agumanli Pâl go mpandinlo,
avĕpi' anlaga nl'ogâ. Gw'aroenli odâ ompolo, agambi
nli nkambinli yi Hibru inlĕ;

EWONJO 22.

ANLOM̃E, awângwe, warera, voganlionli ozunginlo
wam gore nluĕ.
2 Ndo gw'ayâgio wao inlĕ, e kamba nli nkambi-
nli yi Hibru gore wao, w'aloanli dâ polo. Awuliĕ
inlĕ,
3 Miĕ rĕti onlom̃e wi Ju, y'ayanlio go Tarsâs yi Sili-
syia; nl'avomizio miĕ go nka' mpolo yinlâ gw'agolo mi

Gamelial, anlĕnjo mbiambiĕ ntyale ya warerĕ, nli dub' Anyambiĕ ga nt'are anlu' edudu nlĕnlâ winlâ.
4 Nl'agâmbizagi miĕ go mpânla yinlâ koanga gw'ijonla, nkoraga nli pinag' anloñe nl'anto go nago y'imianga.
5 Ga nt'are minisĕ mpolo kâ bulia g'oŋwanji wam, nl'anlĕrâ waodu; w'awânginlago miĕ yaŋgo gore awângwe, agĕnda go Damaskos go baga wao avila ṽâṽâ koro pa go Jeruselĕm, go jenlizo azyingo.
6 Ndo aroenli gw'agĕndi miĕ, azyusya piĕrĕ nli Damaskos, gw'igwĕra nyi nkombenyondo, nĕganĕg' aṽambi avila g'orowa ozange ompolo vingovingo gore miĕ.
7 Nl'avoswi miĕ go ntye, ayâgio miĕ inyoi nyi kamba nla miĕ inlĕ; Sâl, Sâl, o kâmbiza miĕ sĕ.
8 Nl'ayiviri miĕ inlĕ, Awĕ mande, Rera? Nl'awulinliĕ miĕ inlĕ, Miĕ nle Jisu yi Nazerin yi kâmbizo ndâ.
9 Ndo wao w'aluo nla miĕ w'ayenli ozange, nl'arienli wao: ndo wi jâgâ inyoi ny'oma o gambi nla miĕ.
10 Awuli miĕ inlĕ, Mi ga lende sĕ, Rera? Nl'awulinlio miĕ nle Rerĕ inlĕ, Nlângwa, kâ kĕnda go Damaskos, ṽâṽâ be bulinlio wĕ isaon yodu yi re wĕ sombio pa denda.
11 Ndo gw'aroenli mi ayenliza g'oŋwanja w'ipenda s'ozange mĕwânlâ, ndo nkĕndiago nl'agâ mao w'avegagi nla miĕ, ayinginli miĕ go Damaskos.
12 Nd'omâri, Ananaias, onloñe wi duba egâlanli z'ivanga, avegagi nl'in' iṽia gor' Iju sodu s'aloanlagi ṽâṽâ,
13 Aṽienli gore miĕ, agumanla awulinlia miĕ inlĕ, Sâl, oŋwângwe, vâ jenle; ndo igwĕra mĕmo ayenli miĕ yĕ.
14 Nl'awuliĕ inlĕ, Anyambiĕ y'ireri sazyo are pinjâ pa go mie ntândinli yĕ, ayenlĕ o re Ogore, ayâgâ inyoi ny'ogwanli wĕ.
15 Kânde o be miezĕ gore anlaga waodudu, gw'isaon yi re wĕ jenla pa, nla yi re wĕ jâgâ pa.
16 Ndo o peng' ande vĕnlâ? nlângwa kâ baptaizo, ayovunl' ibe sâ, aweliag' ina nya Rerĕ.
17 Aroenli gw'awinli miĕ go Jeruselĕm agambinla go nago mpolo, mi ayinlinlo nyinlinlo,
18 Ayenl' oma e kamba nla miĕ inlĕ, Nlĕgize kâgwe

go Jeruselĕm, kânde wi be bấng' igambi nyâ g'oŋwanji
wam.
19 Nl'awuli miĕ inlĕ, Rera, waomĕ w'avoro inlĕ, mi
aṽeli go nago y'imianga aziwaga go sinegâgi edu wao
w'ayiviriâ.
20 Ndo gw'avovizio ntyinla y'oyenli wâ, Stivĕn, miĕ kĕ
mi agumanli ṽâṽâ, ayivir' ijui sĕ, nli penjavenj' ingâi si
mângi w'ayonliĕ.
21 Awulinliĕ miĕ inlĕ, Lubwa, kânde m'be toññâ bo
gor' anlângâ.
22 Be poganlio wao yĕ gw'igamba nyinlâ, arombinl'
amoi mao awulia nlĕ, Eza zinlâ zi ga rombo go ntye,
kânde azy' inyanga nyi doanla bâ.
23 Ndo gw'awoginli wao, aromb' ingâi sao, avunge
ntyĕnge gw'igonlo;
24 Ngâwĕ azombiĕ go bago go nago y'ado, awulia
nlĕ, E ga gâtago nl'imbipa, kâ yĕ miĕ ndaga y'arongagi
wao yenlâ g'oŋwanji wĕ.
25 Ndo gw'agori wao yĕ nl'igulu, Pâl awulinli sentu-
riân y'agumanli piĕrĕ inlĕ, R'ivanga nyi re oŋwâ Ro-
man kâ syiwo azy' ogara?
26 Ndo gw'ayâgio senturiân agĕndi awulinlie ngâwĕ
inlĕ, Ṽandaminle ntĕ dendâ, kânde onloññe winlâ oŋwâ
Roman.
27 Nl'aṽienli ngâwĕ aṽambiĕ inlĕ, Wulinlia miĕ,
awĕ oŋwâ Roman? Nl'awuliĕ inlĕ, Iñ.
28 Nl'ayiviri ngâwĕ inlĕ, Mi alandunli oŋwântye
winlâ nla sijonla sipolo. Awuli Pâl inlĕ, Mi ayanli'
oŋwântye.
29 Nla nĕganĕga alubwi wao gore yĕ, mângi w'aluo
wi be korĕ; nli ngâwĕ kĕ arienli gw'amienliĕ inlĕ, ayĕ
oŋwâ Roman, nla gw'agoriĕ yĕ.
30 Bunya gw'aṽeliĕ mie ntinla y'azâzizio yĕ nl'Iju,
arombĕ yĕ go ntyogo azombia iprist impolo nl'anlĕrâ go
datanla, aṽagiĕ Pâl aloanlizĕ go gare yao.

EWONJO 23.

NL'AZYILIAGI Pâl azyiliĕ Sanhidrim, awulia nlĕ,
Anloññe, awângwe, mi are kanganla pa nl'orĕññ'
ombia gore Anyambiĕ aṽie kote nlĕnlâ winlâ.

2 Ndo prist mpolo Ananaias, azombi wao w'agumanli
pĭĕrĕ nla yĕ go bolĕ g'ogwanli wĕ.
3 Nl'awuli Pâl awulinliĕ inlĕ, Anyambiĕ e be bolâ,
ogomba w'ado w'apupu: O doanla tu go jĕkĕlia miĕ
nl'ivanga, ndo o sombia miĕ go bolo ivanga fâ?
4 Ndo wao w'agumanli pĭĕrĕ w'awuli nlĕ, O save
prist mpolo y'Anyambiĕ?
5 Nl'awuli Pâl inlĕ, Awângwe, mi m*i*e inlĕ, ayĕ prist
mpolo; kânde re tĕndo pa inlĕ, Ag*a*mb' igamb' ive gore
enlañi z'anlagi wâ.
6 Ndo gw'amienli Pâl inlĕ, ozamb' oñâri wi Sisadusi,
nl'oñâri Sifaresi, arongi go Sanhidrim inlĕ, Anloñe,
awângwe, miĕ Faresi, oŋwâ Faresi; g'ov̂ekelio, nl'oro-
ngunlio wi bende jĕkĕlio miĕ.
7 Ayĕ kamba p'osaon winlâ, aroenli oyaruanlo gor'
Ifaresi nl'Isadusi, nli nkândâ y'ageranli.
8 Kânde Isadusi si bulia nlĕ, zyel' itongwa, nlâ enjĕl,
ge inlinla: ndo Ifaresi si mĕma yodu v̂anli.
9 Ndo aroenli mboginla mpolo; nl'iskraib s'avegagi
go nkumba y'Ifaresi s'agumanli azyâzya inlĕ, Azuĕ d*ĕ*ng'
osa' ombe nl'oma winlâ: ndo ja inlinla ge enjel y'aka-
mba nla yĕ; azu' anl*o*a nl'Anyambiĕ.
10 Ndo gw'aroenli oyaruanl' ompolo, arienli ngâwĕ,
vendetua wi be syazyunle Pâl; nl'azombiĕ isâzyĕ su-
minla awângĕ nli ngulu avila go gare yao, av̂agĕ go
nago y'ado.
11 Nd'ogwĕra agumanli Rerĕ gore yĕ awulia nlĕ,
Zindinla, Pâl; ga nt'are we bulia pa g'oŋwanji wam go
Jeruselĕm, yenlâ kĕ be buliâ go Roma.
12 Ndo gw'ayenji owenja Iju sinyĕwâ sañâgi erungu
arang' orango inlĕ, w'any*e* ge jânga kao w'ajonle Pâl.
13 Ndo w'avegagi viaganlo nl'agomi anlai w'añâgi
erungu zinlâ.
14 Nl'av̂ienli wao gore iprist impolo nl'anlĕrâ inlĕ;
Azu' are tanga p'orango inlĕ, azu' alĕmb' ezâm' edu kao
azu' ajonle Pâl.
15 Anluĕ nli Sanhidrim rominlianli gore ngâwĕ inlĕ,
e ga v̂ago gore nluĕ mĕnlĕ, mpanginli ga nluĕ bele ba-
mbia mbiambiĕ osa' oŋwĕnle g'oŋwanji wĕ: ndo azuĕ,
j'asyusya pierĕ, azu' are kekiza pa go jonlĕ.

16 Ndo gw'ayâgio oŋwâ ndako wi Pâl erungu zao,
agĕndi ayinginla go nago y'ado awulinliĕ Pâl.
17 Nl'aweli Pal senturiân mâri, awulia nlĕ, Ṽag' iwa-
njâ nyinlâ gore ngâwĕ, kânde are nl'igamba nyi buli-
nliĕ yĕ.
18 Yenlâ awângiĕ yĕ aṽagĕ gore ngâwĕ, awulia nlĕ,
Pâl mbwedi afwelia miĕ, aṽambia miĕ go bag' iwanjâ
nyinlâ gore wĕ, are nli ndaga yi bulinliâ.
19 Nl'agoti ngâwĕ agoté g'ogâ, agĕnda g'ozamba,
wao dadiĕ, aṽambiĕ inlĕ, Ezande zi re nla wĕ go buli-
nlia miĕ?
20 Nl'awuliĕ inlĕ, Iju si re bonda pe mondâ go bambiâ
inlĕ, mĕnlĕ ṽage Pâl gore Sanhidrim egâlanli ga, wi
bambiĕ mbiambiĕ osa' oŋwĕnle.
21 Ndo ay*i*vira wao; kânde e dako nle wao viaganlo
nl'agomi m'anloñe anlai, wi re tangiza p'orango inlĕ,
w'any*e* ge jânga, kao w'ajonlĕ: ndo vĕnlâ wi re kekiza
pa wi penginl' ompanganlo gore wĕ.
22 Nl'avinlizi ngâwĕ awinliz' iwanjâ, azombiĕ
inlĕ, Aw*u*linlia om' edu inlĕ, o ñ'amieze miĕ isaou
yinlâ.
23 Nl'aweliĕ senturiân mbanli awulia nlĕ, Gekizanli
nkama sisâzyĕ mbanli si kĕnda go Sisaria, nl'anloñe
w'inkaval' agomi orâgĕnlo, nl'anloñe w'agânga nkama
mbanli; vâ igwĕra nyi nkâla ĕnlâgomi ogwĕra:
24 Kâ kekizanli sinyama aloanlie Pâl go so, aṽagĕ
pâlâ gore Filix, yi Gâvĕn.
25 Nl'arĕndiĕ ezango yenlâ.
26 Kladiàs Lisyias e bogizye Filiz gâvĕn mbia.
27 Onloñe winlâ agotio nl'Iju, arâ jonlo nle wao,
yenlâ aṽienli miĕ nli nkândâ y'isâzyĕ arombĕ, gw'amie-
nli miĕ inlĕ, ayĕ oŋwâ Roman.
28 Ndo gw'aṽeli miĕ kotize ntinla y'azâzizo yĕ, aṽagi
miĕ yĕ g'ozyo wi Sanhidrim;
29 O yenlio miĕ e sâzizo g'oŋwanja w'ikâte s'ivangi
nyao; ndo e p*e*gaga nl'ozyâzyâ w'inyanga ny'ijua ge
ntyogo.
30 Ndo gw'amienli miĕ idaka s'alakiag' onloñe nl'Iju,
anlĕgizi miĕ toña gore wĕ, azombia wao w'azâzizĕ go
bulinliâ ozyâzyâ wi re wao nla yĕ. Mbiambiĕ.

31 Nl'awâng' isâzyĕ, ga nt'azombio wao, awânge Pâl
aṽagĕ ogwĕra go Antipatrâs.
32 Ndo bunya be tiga wao mângi w'inkavala go kĕ-
nda nla yĕ, awinli wao go nago y'ado.
33 Ndo gw'awoŋwi wao go Sisaria, ava ezango gore
gâvĕn, w'aṽagi Pâl kĕ gorĕ yĕ.
34 Ndo gw'arangunli gâvĕn ezango, aṽambi inlângâ
ny'avilio ndĕ. Nla gw'amienliĕ inlĕ, avili go Silisyia;
35 Awuli nlĕ, m'be poganlio wĕ, jâgâ mângi wi sâ-
zizâ w'abia. Nl'azombiĕ yĕ go penjavenjo go nago y'o-
yĕkĕlio wi Hĕrâd.

EWONJO 24.

NDO ntyugu ntyanli piaganla pa, azuminli prist mpo-
lo Ananaias, nl'anlĕrâ, nli Tortolos y'okambi, wao kĕ
w'amiezi gâvĕn g'oŋwanja wi Pâl.
2 Ndo gw'awelio yĕ, Tortolos avakili sâzizĕ inlĕ, Go-
re wĕ azu' are nl'am̃ĕnjĕ amenge, nl'isaon imbia imienge
yi re dendo pa gw'inlângâ nyinlâ nl'okeli wâ egombe
zodu nla go mbori edu;
3 Azuĕ kĕ azuĕ bânga yo, Filix mbia, nl'akeṽ' ame-
nge.
4 Ndo mi vende jasizâ, kâkâlâ, voganlio zuĕ nli nkĕ-
ngâ yâ agamba makwĕ.
5 Kânde azu' are dĕnga p'onlom̃e winlâ onyembanye-
mba, e tom̃e mbĕlĕkĕ gor' Iju sodu si re go ntye, ayĕ kĕ
ewonjo zi nkumba y'Inazerin.
6 O gĕnlizi kĕ go jonl' orunda wi nago mpolo, ndo
azu' agotiĕ aṽele jĕkĕliĕ nl'ivangi nyazyo.
7 Nl'aṽienli ngâwĕ mpolo Lisyias aṽia nli ngulu
mpolo, awânginla zuĕ yĕ,
8 Azombiĕ mângi wi sâzizĕ go bia gore wĕ; inlĕ, o
be kâtizĕ kâ mia isaon yodu yi re zuĕ sâzizĕ pa.
9 Nl'ayivir' Iju inlĕ, isaon yinlâ yi re yenlâ.
10 Nl'ayiviri Pâl, gw'avĕpio yĕ nle gâvĕn, ayivira
nlĕ, Mi avoro inlĕ o m̃'adoanl' impuma imienge oyĕkĕli
gw'inlângâ nyinlâ, nlânlâ tânda miĕ polo go sâza g'o-
ŋwanja w'okui wamimĕ.
11 Awĕ kâ mia nlĕ, pa piaganla onlambanli w'intyu-
gu, mi ga pande go Jeruselĕm go savinla.

12 Wao kĕ wi d*u*wunlo miĕ go nago mpolo dowe
mpaga nl'om' edu, ge pange mboginla y'anlaga, vanga-
nle gw'isinegâg, vanganle go nka' mpolo.
13 Wao kĕ wi zye' ngulu yi takilia ntinla yi sâziza
wao miĕ.
14 Ndo mi mĕm' osaon winlâ gore wĕ ; go mpânlâ yi
fwelia wao inlĕ, ov̄angwanlo, yenlâ savinla miĕ Anya-
mbiĕ ya reri sazyo, njivirag' isaon yodu yi re tĕndo pa
gw'ivanga nla gw'ivâgisi.
15 Miĕ kĕ mi are nl'ov̄ekelio gore Anyambiĕ, wi jivi-
ro wao kĕ inlĕ, be doanl' orongunlio wi bende, w'av̄ia
nla w'av̄e.
16 Yenlâ janjiza miĕ okui wam go doanla nl'orĕma
ntyĕmbâ fâ gor' Anyambiĕ, nla gor' anlaga.
17 Ndo impum' imienge piaganla pa, mi av̄ienli go
bag' idav̄ia gor' inlângâ nyam, nli ntyago.
18 Ndo gw'isaon yinlâ Iju sinyĕwâ s'avili go Esia
s'alĕngi miĕ jâmbunlio pa go nago y'orunda, nkândâ fâ,
mboginla fâ.
19 Wi bele doanla vĕnlâ azâziza, jâgâ wi re nli nda-
ga g'oŋwanji wam.
20 Ge mângi sinlâ waomĕ wi ga wulie, ja w'alĕng'
igamb' ive gore miĕ gw'agumanli miĕ g'ozyo wi Sanhi-
drim.
21 Kao g'oŋwanja w'inyoi nyinlá imo ny'arongio
miĕ, nkumanlaga go gare yao ; inlĕ G'oŋwanja w'o-
rongunlio wi bende sâzizo miĕ nlĕnlâ winlâ nle
nluĕ.
22 Ndo gw'ayâgio Filix agamba minlâ, agotizi mbia-
mbiĕ isaon yi mpânlâ yinlá, kâ yĕ fwinliza wao, awulia
nlĕ, Ja Lisyias yi ngâwĕ mpolo asuminla, m'be bambia
isaon yi re nl'anluĕ.
23 Nl'azombiĕ senturiân go penjavenje Pâl, azimbiĕ
go ntyogo y'antyâ ; kâ yĕ al*e*ge mângi yĕ go jinginla,
ge biagaga gore yĕ.
24 Ndo intyugu syakwĕ viaganlo, av̄ienli Filix nli
Drusila y'oŋwant' wĕ oŋwâ Ju, awelie Pâl, avoganlio yĕ
g'oŋwanja w'ijivira si Krais.
25 Ndo gw'agambinliĕ g'oŋwanja w'orĕti nl'isimbia
s'okua, nl'oyĕkĕlio wi bia, Filix arienli, awulia nlĕ ;

Gw'egombe zinlâ gĕndaga, ndo ja mi adĕng' egombe
m'be fweliâ.
26 Ndo av̄ĕti kĕ inlĕ, e be po anliva nle Pâl, kâ yĕ
vanga purunlĕ; yenlâ aweliaweliagĕ yĕ, ayiraga nla yĕ
lâmbe.
27 Ndo impum' imbanli piaganla pa, Pârsyias Fẹstâs
av̄ienli gw'inyanga nyi Filix; ndo gw'ayiviri Filix go
tândia Iju, arigi Pâl go ntyogo.

EWONJO 25.

GW'AV̄IENLI Fĕstâs gw'ivendi nyĕ, ntyugu ntyaro
piaganla pa, avandiĕ go Jeruselĕm avila go Sisaria.
2 Nl'azâziz' iminisĕ impolo nl'anlĕrâ w'Iju azâzize Pâl
gorĕ yĕ anlĕgirĕ,
3 Av̄el' ikanla g'oŋwanji we inlĕ, e ga weliĕ go Je-
ruselĕm, wao dakagĕ go jonlĕ go mpânlâ.
4 Nl'ayiviri Fĕstâs inlĕ, Pâl e ga venjavenjo go Sisa-
ria, nl'ayĕmĕ e be sunge kĕnda gogo.
5 Nl'awuliĕ inlĕ, wao gore nluĕ wi re nli ngulu, wi
ga zuminle nla miĕ, azâzizĕ, jâ re ndaga mbe gore
onlom̄e winlâ.
6 Ayĕ doanla pa nla wao viaganlo nl'igomi ny'intyugu,
azuminliĕ go Sisaria; ntyugu mâri, ayĕ tu gw'eka z'o-
yĕkĕlio, azombiĕ Pâl go bago.
7 Ayĕ bia pa, Iju s'av̄ienli avila go Jeruselĕm s'agu-
manli azâzize Pâl isaon imienge iyâle yi re w'am*i*eze.
8 Nl'ayivirĕ ayĕmĕ inlĕ, Aranga gw'ivanga, ny'Iju,
aranga go nago y'orunda, aranga kĕ gore Sizar, re miĕ
denda p'osa' ombe.
9 Ndo Fĕstâs, gw'av̄eliĕ dende ntândinli y'Iju, ayiviri
Pâl, awulia nlĕ, O bele panda go Jeruselĕm, ayĕkĕlio
gogo isaon yinlâ g'ozyo wam?
10 Nl'awuli Pâl inlĕ, Mi are gore gw'eka z'oyĕkelio
zi Sizar, vâ re miĕ kâ jĕkelio. Mi pa dend' osa, ombe
gore Iju, aw̄ĕmĕ o voro kĕ.
11 Kânde ja mi ar' ogara, ge denda p'osao wedu
w'inyanga ny'ijua, mi anl*u*mbe jue: ndo ja zyele osao
edu wi sâzizo miĕ nle winlâ, zyel' oma o re kâ davia
miĕ gore wao. Mi ga gĕnde gore Sizar.
12 Ndo gw'agambi Fĕstâs agamba nl'anlĕrâ wĕ,

ayiviri nlĕ, O bele jĕkĕlio nle Sizar? gĕnda gore Sizar.
13 Ndo intyugu sinyĕwâ piaganla pa, Agripa y'oga nli Bĕrnisi w'av̄ienli go Sisaria go bogizye Fĕstâs.
14 Ndo gw'aloanli wao gogo intyugu sinyenge, Fĕstâs awulinli oga ndaga yi Pâl; Re onlom̄e o rigio nle Filix go ntyogo.
15 Gw'avegagi miĕ go Jeruselĕm, iprist impolo nl'a-nlĕrâ w'Iju w'azâzizĕ, av̄ela oyĕkĕlio gore yĕ.
16 W'ayivirio miĕ inlĕ, Aranga ntyale yi Roman go nâzinl' oma go jonlo; kao ayĕ o sâzizo are nli mângi wi sâzizĕ g'ozyo wĕ, nli dĕnge mbora yi jiviro ndĕ ayĕmĕ g'oŋwanja w'ozyâzyâ.
17 Ndo gw'av̄ienli wao gunlu, bunya ovenginlo fâ, aloanli miĕ tu gw'eka z'oyĕkĕlio, azombia onlom̄e bago.
18 Ndo gw'agumanli mângi w'azâzizĕ agumanla g'oŋwanji wĕ, wi *bag'* ozyâzyâ w'isaon y'avivio miĕ.
19 Ndo w'avegagi gore yĕ impungu sinyĕwâ g'oŋwa-nja w'ijiviri saomĕ, nla g'oŋwanja wi Jisu y'ayuwi, o wulio nle Pâl inlĕ, are bâ.
20 Ndo gw'alowi miĕ mpaga g'oŋwanja w'osaon winlâ, av̄ambi miĕ yĕ vendetna ayĕ kâ jivire kĕnda go Jeruse-lĕm ayĕkĕlio v̄âv̄â g'oŋwanja w'isaon yinlâ.
21 Ndo gw'awuli Pâl inlĕ, e bele penjavenjo go jĕkĕ-lio nle Sizar, mi azombiĕ go penjavenjo kao mi atom̄ĕ gore Sizar.
22 Nl'awuli Agripa awulinlie Fĕstâs inlĕ, Mi bele jâginlo onlom̄e *winlâ* miĕmĕ. Nl'awuliĕ inlĕ, Mĕnlĕ o be jâginlo yĕ.
23 Ndo ntyugu mâri gw'avienli Agripa nli Bĕrnisi nl'igev' ivolo, w'ayinginli go mbora yi kambo mpungu, nl'ingâwĕ impolo, nli nlam̄i yi nka' mpolo, g'ozombio wi Fĕstâs av̄agio Pâl.
24 Nl'awuli Fĕstâs inlĕ, Rera Agripa y'oga, nl'anlom̄e waodu wi re venlâ nl'azuĕ, anluĕ jenl' onlom̄e winlâ o zâzizio nle nkândâ yodu y'Iju gore miĕ go Jeruselĕm nla venlâ kĕ, ntongaga inlĕ, azyele nl'inyanga nyi fâ doa-nlĕ bâ.
25 Ndo gw'amienli miĕ inlĕ, e d*e*nd' osao' edu w'inya-

nga ny'ijua, ndo ayĕmĕ awuli nlĕ, e bele jĕkĕlio nl'Â-
gostos, mi avikili go kĕndizĕ.
26 Go yĕ mi azyele nli ndaga y'arĕti yi re miĕ kâ
tĕnda gore rerĕ, yenlâ abaga miĕ yĕ gore nluĕ, posyo
gore wĕ, rera Agripa y'oga, inlĕ, ikâtĕ manla pa, miĕ kâ
dĕng' osaon wi tĕnda.
27 Kânde m'bĕta nlĕ, zye mbia go tom̃e mbwedi, kâ
amieze mpungu yi re gore yĕ.

EWONJO 26.

NL'AWULI Agripa awulinlie Pâl inlĕ, Re tigo pa gore
wĕ go kamba g'oŋwanji wâm̃ĕ. Nl'arombinli Pâl
ogâ azâzinl' oku' wĕmĕ:
2 Inlĕ M'bĕte nlĕ, osa' ombia wi re gore miĕ, oga
Agripa, kânde m'be sâzinl' okuwi wam gore wĕ nlĕnlâ
winlâ, g'oŋwanja w'isaon yodu yi berinlo miĕ nl'Iju.
3 Posyo. kânde o voro intyale sodu s'Iju nl'izyâzyâ
yao; yenlâ kâkâlâ, yâginlo miĕ nl'isindinla.
4 Ndo mpanginli yam avila gw'erumbe zam, y'avega-
gi gw'alonga gw'inlângâ nyam go Jeruselĕm, nl'Iju
sodu s'avoro yo,
5 S'amienli miĕ avila gw'avakili (ja w'ajivire takilia)
inlĕ, go nkumba y'ijiviri sazyo gore go mpânlâ, mi aloa-
nli Faresi.
6 Ndo vĕnlâ g'oŋwanja w'ovĕkelio w'ompanganlo
gore irerĕ w'avangio nl'Anyambiĕ, mi kumanla ayĕkĕ-
liago.
7 G'ompanganlo mĕ inbuve sazyo igomi nli mbanli
wi savinlag' *Anyambiĕ* ogwĕra nl'om̃anda, wi bele bo-
ŋwa: g'oŋwanja w'ovĕkelio mĕ sâzizo miĕ nl'Iju, oga
Agripa.
8 Ezande zi re anlu' ay*i*vire inlĕ, Anyambiĕ kâ to-
ngunlie bende ?
9 Rĕti mi avikili g'okui wam inlĕ, mi ga lend' isaon
imienge yi sira ina nyi Jisu yi Nazerin.
10 Nl'osaon mĕwânlâ w'alendio miĕ go Jeruselĕm,
nl'awenge gor' iyâmbui w'anlunjio miĕ gw'inago s'imia-
nga, miĕ bânga p'inyanga gore iprist impolo: nla gw'a-
yonlio wao mi aziri wao.
11 Nla gw'isinegâg sodu, gombe yenge, mi ayenlizi

wao azyingo arâwiza wao: be benda miĕ polo nla wao,
agâmbiza *wao* koanga gw'ink' impolo s'agĕnda.
12 Yenlâ re gw'agĕndi miĕ go Damaskos nl'inyanga
nli ngulu avila gore iminisĕ impolo,
13 Nkombenyondo, oga, ayenli miĕ ozange w'avili
g'orowa viaganlo nli njâmbwinli yi nkombe, w'avambi
gore miĕ vingovingo, nla gore wao w'agĕndi nla miĕ.
14 Ndo azuĕ du poswa pa go ntye, mi ayâgio inyoi
nyi kamba nla miĕ awulia nli nkambinli yi Hibru inlĕ,
Sâl, Sâl, o kâmbiza miĕ sĕ? re jâla gore wĕ go sika
imianga iruenli.
15 Nl'awuli miĕ inlĕ, Awĕ mande, Rera? Nl'awuliĕ
inlĕ, Miĕ nle Jisu yi kâmbizo ndâ.
16 Ndo nlângwa kâ kumanla nl'agolo mâ; kânde go
ndaga yinlâ mi are jenlanla pa gore wĕ, go doanlizâ mi-
nisĕ nl'oyenli w'isaon yi re wĕ jenla pa, nl'isaon yi be
jenlo ndâ.
17 Mpinjagâ avila gore anlaga nl'anlângâ mi toma
miĕ wĕ,
18 Go nungunl' antyâ mao, nli fwinliza wao avila
go mpiri g'ozange, nl'avila go ngulu y'onyambe gore
Anyambiĕ inlĕ, wi tâ bâng' inyeza s'ibe, nl'ijiga gor'
iyâmbui nl'ijivira si re nla miĕ.
19 Yenlâ, oga Agripa, mi pĕdia oyenlo w'orowa;
20 Ndo go Damaskos gw'alonga, nla go Jeruselĕm,
nla gw'inlângâ nyi Judia nyodu, nla gw'anlângâ, mi
agambinli wao inlĕ, wi ga galue, awinlia gore Anya-
mbiĕ, alend' ijanja s'inyanga ny'ikalua.
21 Gw'isaon yinlâ Iju s'agoti miĕ go nago mpolo,
avele jonla miĕ.
22 Sambo inungunla po pa miĕ nl'Anyambiĕ, mi adoa-
nla avie kota nlĕnlâ, mbulinliaga oŋwango nl'ompolo,
ndo mi kamba kao isaon y'awulio nl'ivâgisi nli Moses
inlĕ, yi bia;
23 Inlĕ, Krais e be jua, ayĕ kĕ nle olonga gw'itongu-
nlia si bende, e be tuminlia ozange gor' anlaga, nla gor'
anlângâ.
24 Ayĕ kamba p'isaon yinlâ g'oŋwanji wĕmĕ, Fĕstâs
agambi nl'inyo' ivolo inlĕ, Pâl, o tanla: inĕng' ipolo si
tanlizâ.

25 Nl'awuliĕ inlĕ, Mi t*a*nla, rera, Fĕstâs, ndo mi kâ-
gunli' agamba m'arĕti nl'okeli.
26 Kânde oga avoro isåon yinlâ, o bukunlo ikamba
g'ozyo wĕ. Kânde mi jivira nlĕ, zyel' ezâma gw'isaon
yinlâ zi re kâ perĕ; kânde osaon winlâ wi d*e*ndo go
ntulungu.
27 Oga Agripa, o jivira iprâfĕt? Mi avoro inlĕ, o
jivira.
28 Nle be buli' Agripa awulinliĕ Pâl inlĕ, O be sunge
panga miĕ kalue Kristian?
29 Ndo Pâl awuli nlĕ, kâkâlâ gore Anyambiĕ inlĕ,
oŋw' âlingo ge oling' ola, aranga wĕ dadiĕ, ndo waodu
wi jâginlo miĕ nlĕnlâ winlâ, tâtâ wi re nli mpanginli
yam, tombare pa imianga yinlâ.
30 Ndo ayĕ kamba p'isaon yinlâ, agumanli oga, nli
gâvĕn, nli Bĕrnisi, nla wao w'aloanli nla yĕ.
31 Ndo gw'alubwi wao kwĕ, w'agambi wao nla wao
awulia nlĕ; Oma winlâ e pa dend' osaon w'inyanga
ny'ijua ge ntyogo.
32 Nl'awuli Agripa awulinlie Fĕstâs inlĕ, oma winlâ
arâ tigo diĕnga, kânle e b*e*le jĕkĕlio nle Sizar.

EWONJO 27.

NDO gw'azombio inlĕ, azuĕ ga zyĕnlie agĕnda go Ita-
lia, w'avenli Pâl nl'imbwedi sinyĕwâ sinyĕnle gore
ngâwĕ, ini nyĕ nle Juliâs, yi nkândâ y'isâzyĕ yi Âgostâs.
2 Ndo gw'agwenli zuĕ g'owatanga wi Adramitiom,
kekiza pa go kĕnda gw'imbora si Esia, azu' azyĕnli;
oñâri avegagi nl'azuĕ ini nyĕ nle Aristarkâs, oŋwa wi
Masidonia yi Thĕsalonika.
3 Ndo ntyugu mâri awoŋwi zuĕ go Saidân; Juliâs
ke ayanjinli Pâl nkĕngâ, arigĕ kĕnda gor' indego sĕ,
awâng' ambi mao.
4 Ndo gw'azĕnli zuĕ ṽâṽâ be piaganl' azuĕ g'ozamba
wi Saipros, kânde ompunga w'avegagi akoma.
5 Ndo gw'aviaganli zuĕ go mbenle yi Silisia nli Pamfi-
lia, awoŋwi zuĕ go Maira, nka' mpolo yi Lesia.
6 Gogo alĕngi ngâwĕ owatanga wi Alexandria wi
kĕnda go Italia, aṽeliĕ zuĕ ṽâṽâ.
7 Ndo gw'agĕndi zuĕ intyugu sinyenge jangojango,

azu' avegagi swaswâ nli Snaidos, kânde ompunga wi
měpinla zuě, be solia zuě Krite swaswâ nli Salmonos.
8 Gw'azili piaganla zuě yo, av̄ienli zuě go mbora y'a-
weliago inlě, Akwet' ambia, m'avegagi piěrě nli nka'
mpolo Lesia.
9 Ndo egomb' ezyenge piaganla pa, nl'azyingo g'owa-
tanga, kânde esyonge z'aluo z'apiaganli, Pâl alegi wao
inlě,
10 Anlom̄e, mi jenla inlě, ogěndâ winlâ wi be doanla
nl'īpera nli njuke, aranga gw'igumba nl'owatanga dadiě,
ndo go m̄ěnlâ yazyo kě.
11 Ndo ngâwě ayiviri ngâwě y'owatanga nli mângi
w'anlivi wo, viaganlo nl'agamba mi Pâl.
12 Ndo kânde ikweta nyi pegaga mbiambiě go pungo
gw'egombe z'ifwe, awenge w'awuli nlě, wi ga lubwe
v̄âv̄â, vendetua wi děnge ngulu yi boŋwa go Finise
aloanla v̄âv̄â egombe z'ifwe, ikweta nyi Krit, nyi ponla
g'olomba nla go nkâm̄i.
13 Ndo gw'av̄ienli ompunga w'olomba nli nkěngâ
w'avěte nlě, w'alěngi ntândinli yao, kâ wao dula agě-
nda piaganla piěrě nli Krit.
14 Ndo pegag' olingo nl'efizegěnge, z'aweliago inlě,
Eurokludon, z'awoli wo.
15 Ndo gw'agoti' owatanga kâ w'alěnge ngulu yi
ponl' ompunga, azu' arigi wo pěva.
16 Ndo gw'av̄ienli zuě piěrě nli něnge mâri yi fwelio
inlě, Klâda, azu' ayenli njuke go fel' elende.
17 Gw'arombinli wao zo, w'awâng' inlungunlo, aliria
owatanga, nl'itia wo siga go ntomba yi ntyěngě; ndo
gw'azyonli wao ikuku w'arigi wo pěva.
18 Ndo gw'awolanganlagi zuě polo nl'ogula, ntyugu
mâri azu' ayavuri owatanga.
19 Ndo ntyugu yi ntyaro azu' arombi nl'agâ mazyo
yâma g'owatanga.
20 Ndo jenlanle nkombe nl'igěgěnli vâ ntyugu sinye-
nge, pegaga kě ogul' oŋwango gore zuě; ov̄ekelio w'ozu-
nginlo wazyo wodu w'aluo w'adubwi.
21 Ndo esyong' ela piaganla pa, Pâl agumanli go
gare yao awulia nlě, Tâtâ anlu' ayâginlo miě, anlom̄e,
kâ azyenli' avila go Krit go děng' azyingo nl'ipera sinlâ.

22 Ndo vĕnlâ, kâkâlâanli, zindinlanli; kânde be
doanl' ipera s'eñĕnlâ gore nluĕ, ndo kao owatanga.
23 Kânde y'akumanli gore miĕ ogwĕra winlâ enjĕl
y'Anyambiĕ, y'anlivi miĕ, nla yi savinlo miĕ.
24 Inlĕ, Aria, Pâl, o be bago g'ozyo wi Sizar; vonla
kĕ, Anyambiĕ are pâ pa waodu wi re nla wĕ g'owa-
tanga.
25 Sambo, anloñe, zindinlanli; kânde mi jivir' Anya-
mbiĕ inlĕ, be doanla rĕti ga nt'abulinlio miĕ.
26 Ndo zuĕ ga yezye go nĕnge mâri.
27 Ndo gw'aroenli igomi ny'igwĕra nl'ogwĕra w'inlai
ayĕkeliagi zuĕ go Adria, vâ ogwĕra nlengenlenge mângi
y'owatanga w'avivi nlĕ, wi syusya piĕrĕ go ntye.
28 Ndo gw'avungi wao ntyongi w'alĕngi agomi mi
guw' ambanli: ndo gw'agĕndi wao kwĕ' w'avâ pungi
ntyongi alĕng' igomi nli guwa tanli.
29 Nl'arienli wao inlĕ, azuĕ vende jezya gw'ado,
nl'avungi wao nyilo nai gw'atinla, av̄el' owenja jenja.
30 Ndo gw'av̄eli mângi y'owatanga dubw' avila g'o-
watanga, kâ wao syonlia elende go mbenle, w'avândi
inlĕ, wi bele pung' inyilu go numbu,
31 Pâl awulinli ngâwĕ nl'isâzyĕ inlĕ, Kao winlâ
w'atiganla g'owatanga, anlu' alenge ngulu yi tola.
32 Nl'arenl' isâzyĕ arenl' igulu y'elende ariga zo
poswa.
33 Ndo gw'ayenji owenja, Pâl awulinli wao inlĕ, wi
ga nye inlĕ; Nlĕnlâ winlâ nle igomi nl'intyugu nai si
re nluĕ penga p'esyonge, kâ nlu' awâng' ezâma.
34 Yenlâ, kâkâlâanli, nyanli; kânde so nle itoli
sanli; kânde be poswa oruĕ gw'ewonjo z'om' edu gore
nluĕ.
35 Ayĕ kamba p'isaon yinlâ, awângiĕ mpĕmba av'
akev̄a gore Anyambiĕ, gw'azyo ma waodu, nla gw'aya-
runli yĕ yo avakili nya.
36 Nl'azindinli waodu, anyenli waodu kĕ.
37 Ndo azu' avegagi g'owatanga, ñenlâ yodu, nkama
mbanli nl'agomi orâgĕnlo nl'anlaga oroa.
38 Ndo gw'ayori wao inya w'ayavuri owatanga nl'i-
fal' inya go mbenle.
39 Ndo gw'ayenji owenja wi mie ntye, ndo gw'alĕngi

wao ikweta ny'avegagi nli ntyĕnge, w'av̄eli sigiz' owa-
tanga gogo, ja w'ajâlia.
40 Ndo gw'avurunli wao inyilu w'arigi so go mbenle,
kâ wao purunla igulu yi pĕpa alura ikuku g'ompunga
agĕnda go ntye.
41 Ndo gw'av̄ienli wao gw'imbenle mbanli w'agĕndizi
owatanga go ntye; nla gw'azigi numbu y'ayâli go ntyĕ-
nge; ndo atinla m'ayarui nli ngulu y'ikeva.
42 Ndo okambi w'isâzyĕ w'aroenli go jonl' imbwedi,
si vende jâga avera.
43 Ndo ngâwĕ av̄ẹli penjavenje Pâl, kâ yĕ dega wao
nli ntândinli yao, azombi kĕ inlĕ, wao wi re kâ jâga
wi ga longe poswa go mbenle azonge ntye.
44 Nla gor' am̃âri, awĕwâ gw'intimbe, nl'awĕwâ
gw'imbĕi s'owatanga; yenlâ aroli waodu go ntye.

EWONJO 28.

NDO gw'aroli wao, be mia wao inlĕ, nĕnge y'aweliago
inlĕ, Meliti.
2 Ndo anlaga w'iga wi janjinla zuĕ nli nkĕngâ nya-
ngo; ndo gw'av̄aki wao ogonli, w'awângi azu' edu,
g'oŋwanja wi ningo nl'ifwe.
3 Ndo gw'azyâgi Pâl ịta ny'isyakilia, aralia nyo gw'i-
nlu, ekere z'agâgwi g'ogonli, anlom̃ĕ g'ogâ.
4 Ndo gw'ayenli mangi w'iga ayenl' om̃amb' ombe
bata g'ogâ wĕ, w'awuli wao nla wao inlĕ, Oma winlâ
rĕti oyonlisi, o re tola pa avila go mbenle, ndo egunlu zi
jivirĕ doanla bâ.
5 Be nyenyĕ om̃amba gw'inu, kâ ayenle nkazya.
6 Avenginlagi wao inlĕ, e be duma, ge poswa ayuĕ
nĕganĕga: ndo wao penginla p'oling' ola, kâ ayenle
mpângâ, w'agalui, awulia nlĕ, Ayĕ Anyambiĕ.
7 Go mbora mĕ avegag' intyaga s'om' âmpolo wi nĕ-
nge, ini nyĕ Poblios; o wângi zuĕ anlanliza zuĕ ntyugu
ntyaro nl'ogwand' ompolo.
8 Ndo aruenli nlĕ, rerĕ yi Poblios ayâgâgio ife ayira-
nla iwum̃u nyi ntyinla: Nl'ayinginli Pâl gore yĕ, aga-
mbinla arali agâ gore yĕ arolizĕ.
9 Gw'aroenli yenlâ am̃âri kĕ w'ayâgâgio nkanli go
nĕnge w'av̄ienli arolizo.

10 Nl'alubi wao aluba zuĕ nl'olub' ompolo, ndo gw'a-
lubwi zuĕ, w'avenli zuĕ yâma y'avegagi nl'azuĕ isyâlâ.
11 Ndo agwĕli araro piaganla pa, azu' azyĕnli nl'owa-
tanga wi Alĕxandria w'avenginlag' ifwi go nĕnge, owo-
ngoli w'awelio inlĕ, Kastâr nli Pâlox.
12 Nl'azumi zuĕ go Sairekos anlanla v̄âv̄â ntyugu
ntyaro.
13 Avila v̄âv̄â njirayiraga be bia zuĕ go Rigiom;
ndo ntyugu mâri piaganla pa, ompunga w'olomba w'a-
vevinli, nli ntyugu mbanli av̄ienli zuĕ go Piutioli:
14 Gogo alĕngi zuĕ awângwe, w'av̄eli zuĕ doanla nla
wao ntyugu orâgĕnlo; yenlâ agĕndi zuĕ go nkova yi
Roma.
15 Nl'avila v̄âv̄â, gw'ayâgio awângwe g'oŋwanji wa-
zyo, w'av̄ienli go datanla nl'azuĕ koanga go Apiai Fo-
rum nl'inago ntyaro si simbinl' agĕnda; nla gw'ayenli
Pâl ayenla wao, avenli Anyambiĕ akev̄a azindinla.
16 Gw'av̄ienli zuĕ go Roma, ngâwĕ avenl' imbwedi
gore Prifĕkt, ndo Pâl arigio doanla ayĕmĕ, avenjavenjo
nli sâzyĕ mâri.
17 Ndo ntyugu ntyaro piaganla pa, Pâl aweli nlam̃i
volo y'Iju: nla gw'av̄ienli wao, awulinliĕ wao inlĕ;
Anlom̃e, nl'awângwe, mi dend' osa' ombe gore anlaga,
nlâ gw'intyale sa warerĕ, ndo mi avenlio mbwedi avila
go Jeruselĕm gw'agâ m'Iroman.
18 Wao kâtiza pa miĕ w'arâ tiga miĕ diĕnga, kânde
wi deng' ozyâzyâ w'ijua nla miĕ.
19 Ndo gw'alo' Iju mpaga, mi avangio kĕ jĕkĕlio nli
Sizar, ndo mi ƀegaga nli ndaga yi sâziza miĕ inlângâ
nyam.
20 Sambo g'oŋwanja wi ndaga yinlâ afweiza miĕ
nluĕ go jenla nla go kamba nl'anluĕ: kânde g'oŋwanja
w'ov̄ekelio wi Isreĕl akoro miĕ nl'izungakanlo nyinlâ.
21 Nl'awuli wao awulinli yĕ inlĕ; Azuĕ denge ya-
ngo avila go Judia g'oŋwanji wâ; zyel' oma kĕ gore
awângwe o v̄ienli gunlu o re takilia pa ge kamb' osa'
ombe g'oŋwanji wâ.
22 Ndo azuĕ bele jâgâ gore wĕ ntĕ piviâ; kânde g'o-
ŋwanja wi nkumba yinlâ azu' avoro inlĕ, yi sâzizo go
mbori edu.

23 Ndo gw'arevi wao yĕ ntyugu, av̄ienli awenge gore
yĕ go nago; kâ yĕ mieza wao polo inlângâ ny'Anya-
mbiĕ, avanga wao jivira isaon y'oŋwanja wi Jisu, avila
gw'ivanga nyi Moses *nl'avila* gw'ivâgisi, avil' ibanga
koanga nkolu.
24 Ndo awĕwâ w'ayivir' isaon y'awulio, nl'awĕwâ
wi j*i*vira.
25 Ndo gw'aroenli wao wi d*a*tanl' onlumbu wao nla
wao, w'alubwi, Pâl kamba p'igamb' imâri inlĕ; Inlinl'
iv̄ia ny'agambi rĕti nli Aisaia y'Ovâgisi gore ireri sazyo,
26 Inlĕ, Gĕnda gore anlaga winlâ kâ bulia nlĕ, Nl'a-
roi anluĕ be jâgâ, ndo anluĕ be k*o*tiza; nli mponaga
anluĕ be ponla ndo anluĕ be j*e*nla.
27 Kânde irĕma y'anlaga winlâ y'apâmi, nl'aroi mao
mi re dira gw'ijâgâ, nl'antyâ mao wi re mo nunja pa;
wi vende jenla nl'antyâ, nli jâgâ nl'aroi, nli kotiza nl'i-
rĕmi yao, a galua, kâ miĕ toliza wao.
28 Yi ga mio gore nluĕ, inlĕ, isunginla s'Anyambiĕ
si re tom̄o pa gore anlângâ; wao kĕ wi be jâgâ.
29 Ayĕ kamba p'agamba minlâ, Iju s'agĕndagi, alowe
mpaga mpolo wao nla wao.
30 Ndo Pâl aloanl' impum' imbanli go nag' wĕ y'ava-
gago ndĕ ipa, awânga waodu w'av̄iagagi gore yĕ,
31 Nkambinlag' inlângâ ny'Anyambiĕ, ge nĕnjaga
isaon ya Rerĕ Jisu Krais nli mbukunli mpolo, kâ yĕ
al*e*go.

1100

NTYAI.

